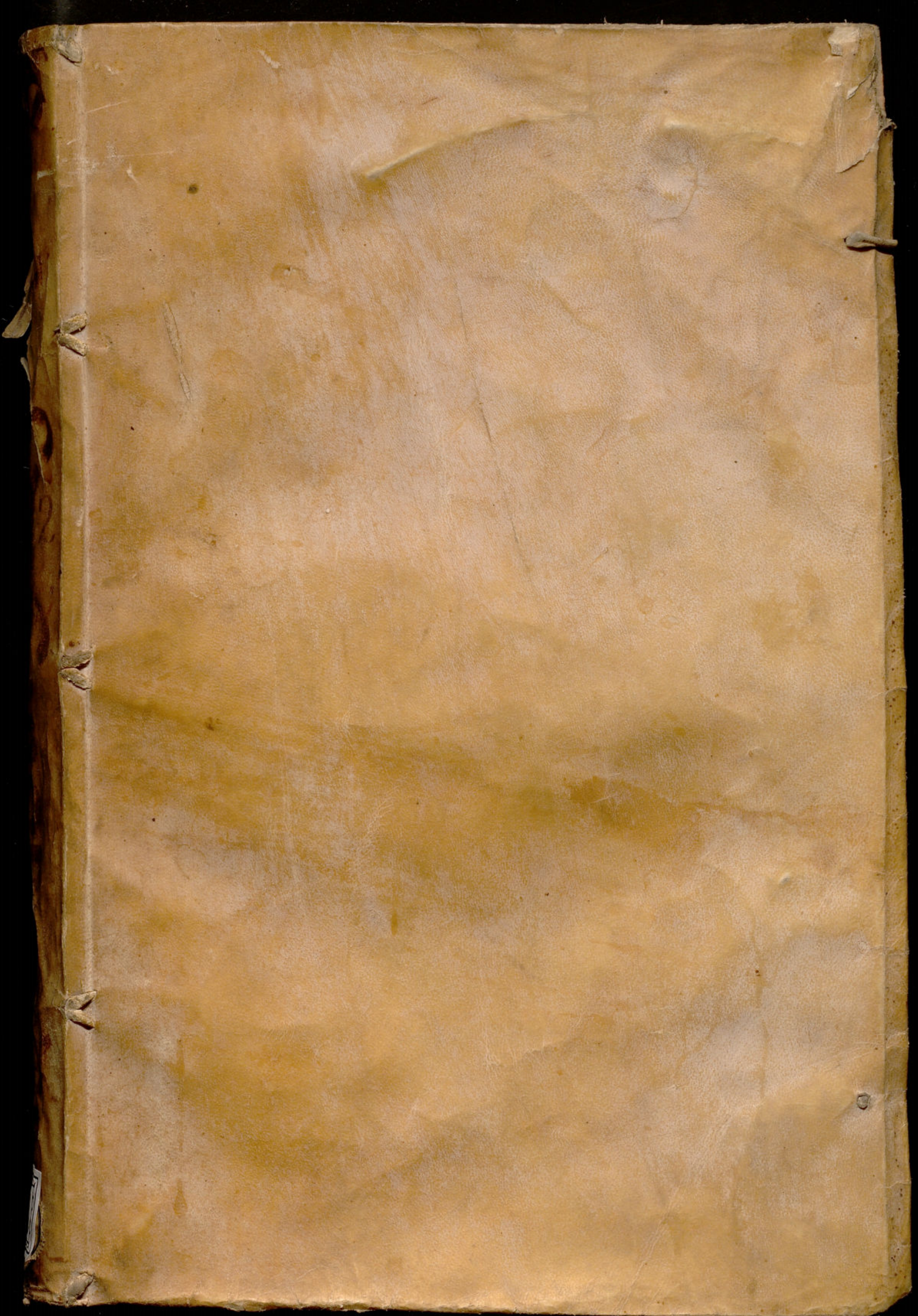

2022

A
15-132

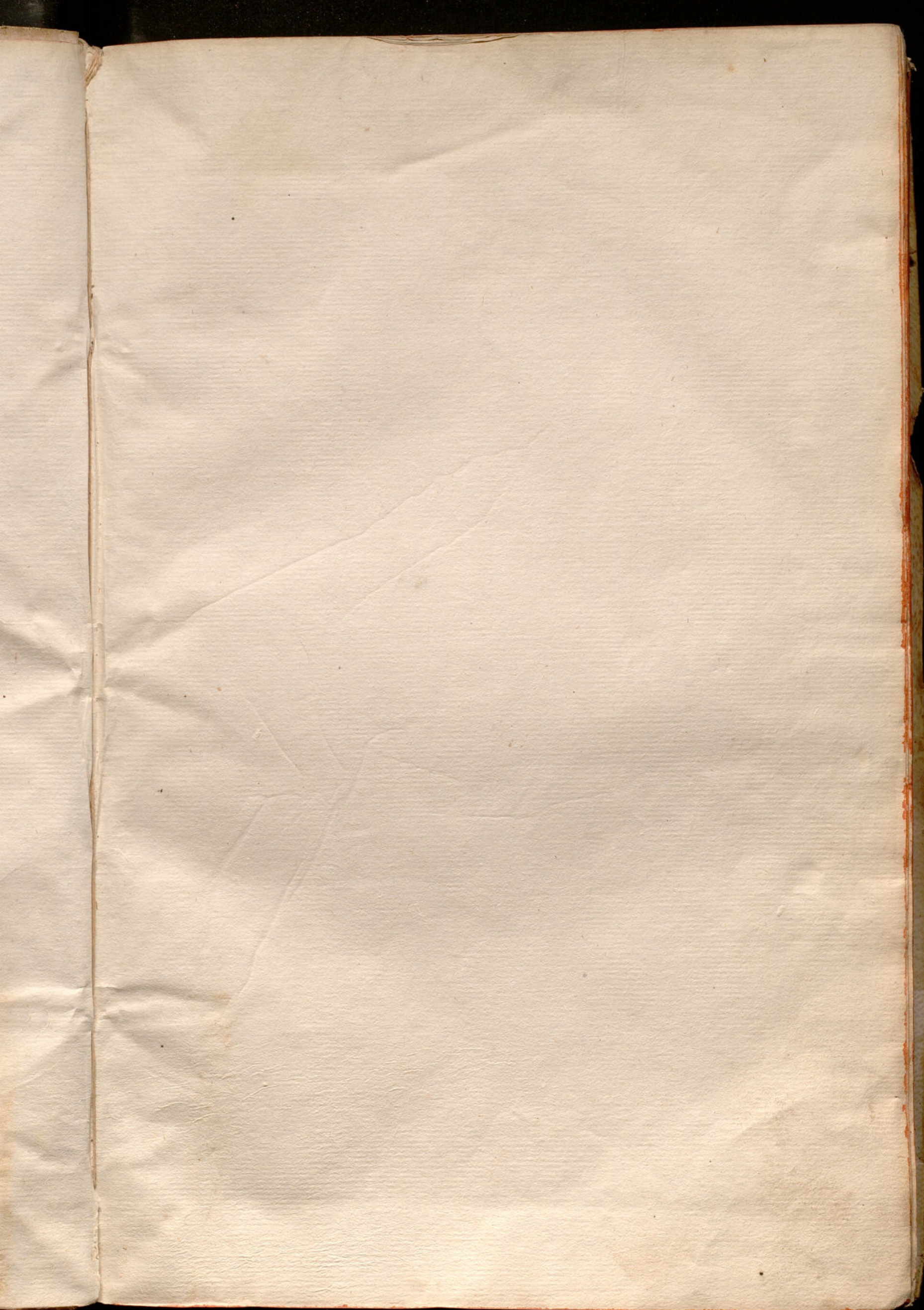
Biblioteca Universitaria	
GRANADA	
Serie	A
Exemplar	15
Título	
Número	132

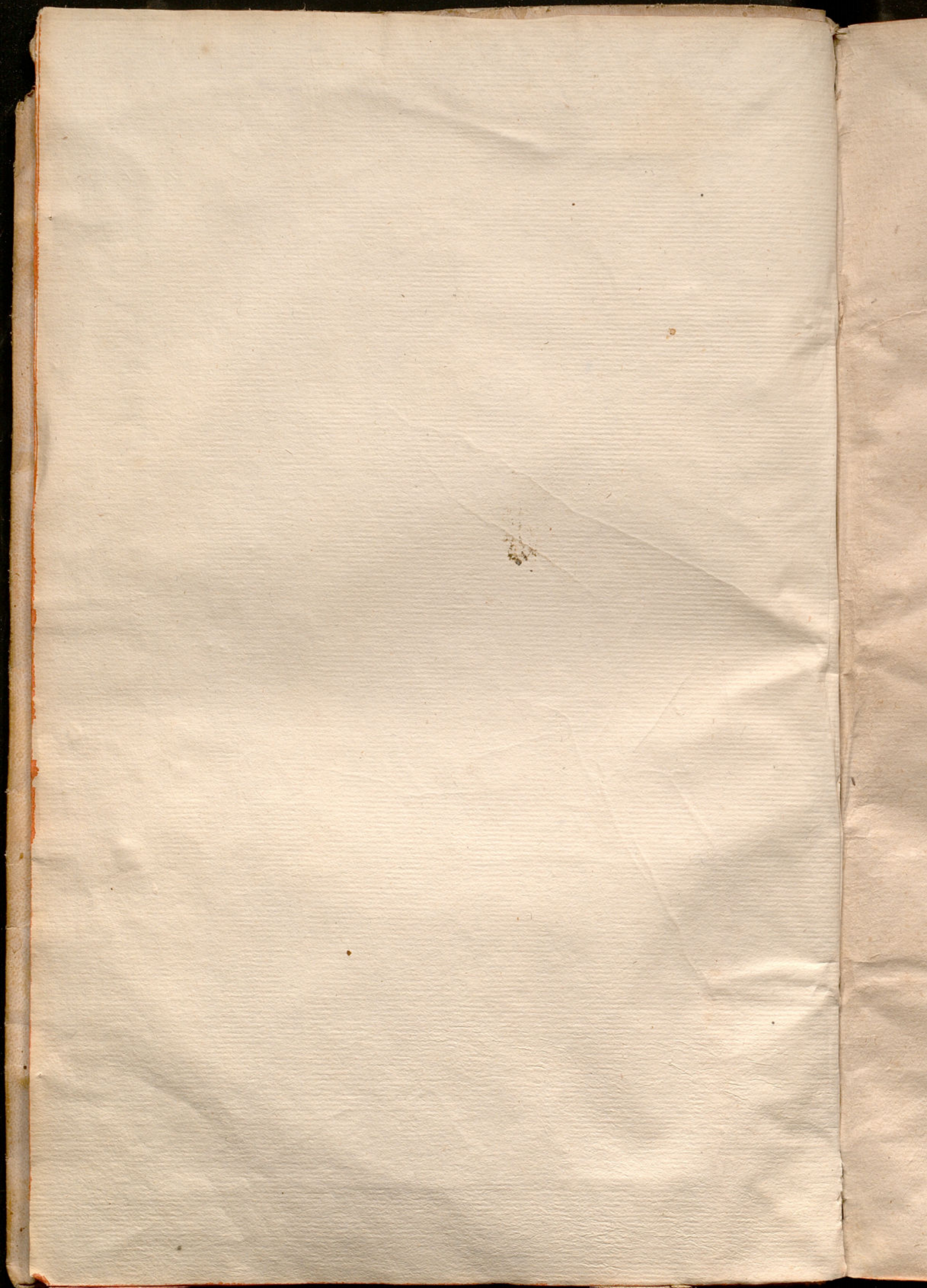
12 v. to 3 l.

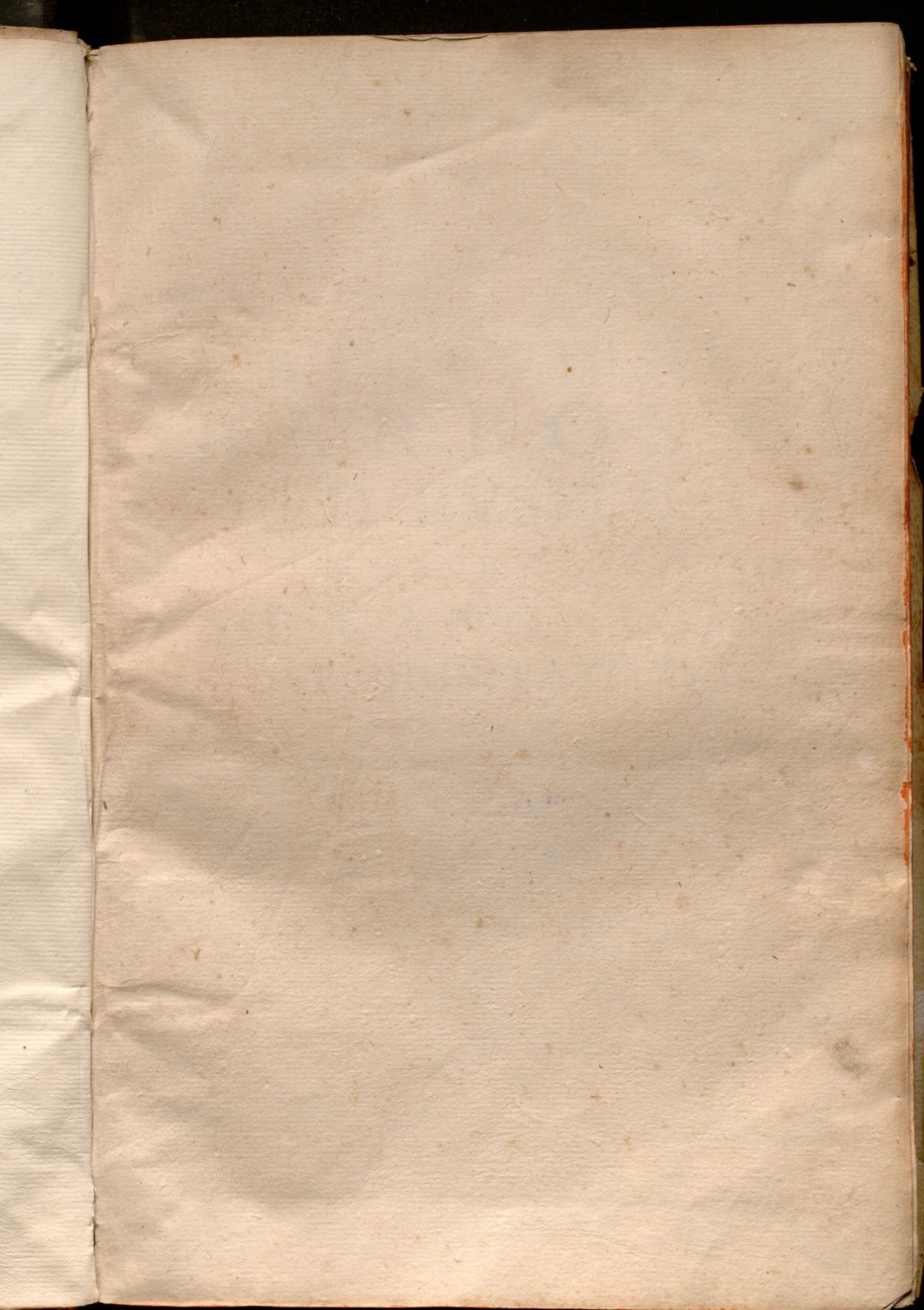
100 p.^{te} las ochas fomas.

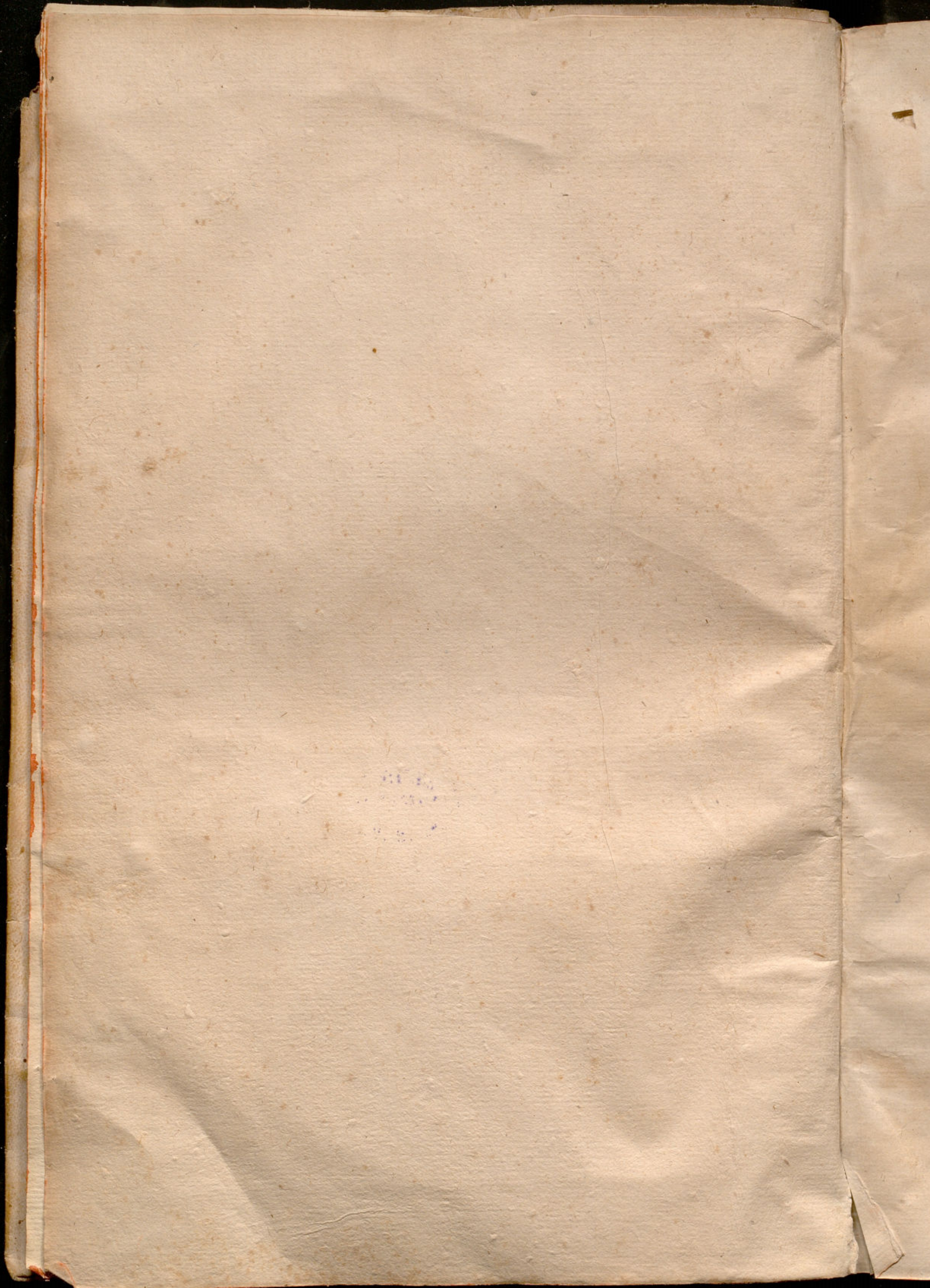

100 / 100

AUGUSTINI
BARBOSÆ
I.V.D. LVSITANI,
TRACTATVS
DE CANONICIS,
ET DIGNITATIBVS.

AUGUSTINI
BARRBOSA
LVD. LVSTANI
TRACTATVS
DE CANONICIS
ET DIGNITATIBVS

B-5756

AVGVSTINI
BARBOSÆ

I.V.D. LVSITANI,
PROTONOTARII APOSTOLICI,
& sacre Congregationis Indicis Consultoris,

TRACTATVS
DE CANONICIS,
ET DIGNITATIBVS,

Aliisque inferioribus Beneficiariis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum,
eorumque Officiorum tam in Choro, quàm in Capitulo.

*Hac tertia editione ab ipso Auctore recognitus, & quamplurimorum Additamentorum,
his notulis [] inclusorum, accessione, plus tertia parte auctus.*

Cum SYMMARIIS, & INDICIBVS locupletissimis.

LVGDVNI, *per Pedro Cuiel*
Sumptib. Laurentij Durand, & Laurentij Arnaud

M. DC. XL.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

8-272

AUGUSTINI

BARBOSA

I. V. D. L. V. S. I. T. A. N. I.

PROTONOTARIII APOTHECARI

& facti Congregationis Iudicis Constitutionis

TRINIDADIS

DE CANONICIS

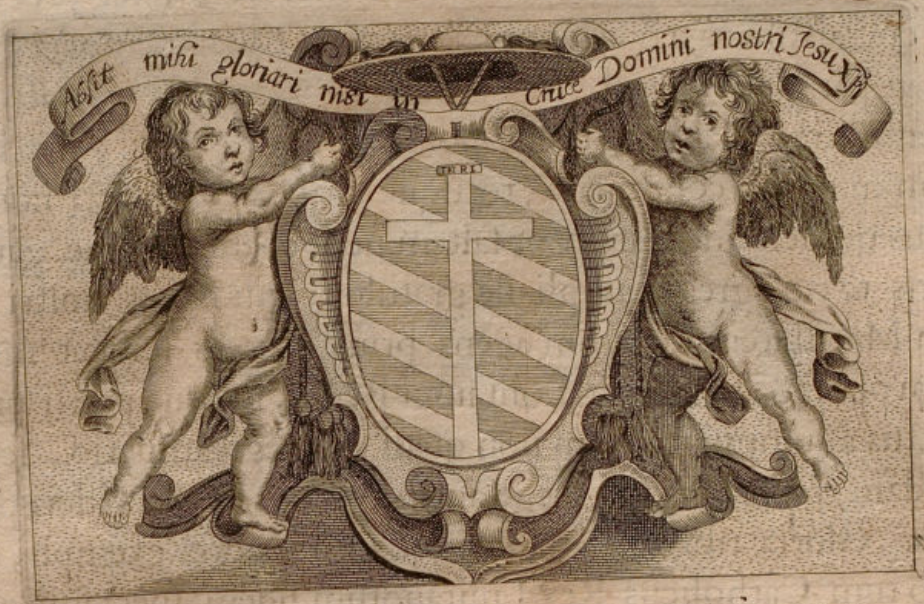
ET DIGNITATIBUS

Altitudo inferioris Tribunalis Cathedralium & Collegiarum Ecclesiarum
communis Obsequium tam in Choro, quam in Capitulis

Præterea etiam in his, quæ ad eandem pertinent, et ad
eandem spectant, et ad eandem pertinent, et ad eandem
spectant, et ad eandem pertinent, et ad eandem spectant

Sumptibus Laurentii Durandii & Laurentii A...

ANNO 1600

ILLVSTR^{MO} ET REVER^{MO}
D.D. BERNARDO
ATTAYDIO,
MAGNO PRIORI INSIGNIS
ECCLESIAE VIMARANENSIS,

AVGVSTINVS BARBOSA
eiusdem Ecclesiae Thesaurarius F. P.

I nihil, Illustrissime, & Reuerendissime Domine, tam naturale ex Vlpiani sententia, quàm eodem genere quidquam dissoluere, quo est colligatum, nihil contra tam naturale, sententia mea, quàm eodem & recolligere, quo est aliquando dissolutum. Cùm verò tam auctoritas in me tua, quàm obsequium in te meum æquè naturalia sint, vt putà à Maioribus vtrique hæreditario tibi iure tradita, mihi nexu relicta; & ea hinc temporis cursu, inde mea potissimum absentia quasi dissoluta videri possint, religandi modus sicut mihi imprimis expetendus, ita & non alius exquirendus fuit, quàm qui ab ipsis vtriusque Parentum studiis in nobis non degeneranter, vt spero, continuatis, sponte se quadam naturali oblatus est. Et iam à memoria tibi non excessisse puto quanta cum auctoritate Excellentissimus Pater tuus patre utebatur meo; nam neque mihi excidit quanta cum veneratione, quantòque obsequio meus tuum obseruaret, & coleret. Tanta quidem hinc inde, quanta vtriusque fortuna par esset, & quæ

transcendentem tui gradum descendente[m] mei ita libraret, ut uterque quod erat ab altero æqua lance haberetur. Quæ memoria me ita stimulat, ut patris mei pietatem violare mihi viderer si eius studium in Excellentissimum Patrem tuum non incæptum modò, sed longè productum in te ego continuare, totisque viribus complecti non conarer, illius quidem mensuram ut saltem non coactasse me gaudeo, ita & Patris te tui egregiè ampliassè gratulor; qui Regis nostri apud Casaream Majestatem Legatum agens priùs altioris scilicet militiæ tyrocinium, post & in summo Lusitanici Regni, solique patrij prætorio Præfectus assumptus Regem non quasi ex Regis imperio, sed naturali quodam feruore ita pro Rege agit, ut natus in illo videri possit, non factus. Gloriæ tibi tantò maioris, quantò rarioris exempli, & in quo primò tum Catholicus Rex Lusitanorum fidem spectabilem sibi esse indicauit, tum ipse posteris ne dum suis, sed & nationi omni, cuius oculos in se solùm quasi in antesignanum sibi spectandum rapuit, viam ad ampliores honores promerendos aperuit. Quippè qui Castri Ayri Comes in primum Regalis ascensus gradu pede insistens ad Principatus ascendendi modum ostendit, reclinatorij hinc virtutis, hinc pietatis firmitate suffultus. Cuius tu vestigijs sedulò inhærens, eiusque te imitatore[m] non segnem exhibens, tuorum etiam Maiorum omnium laudes ad viuum referens, alios ad æquè strenuè agendum gloriosa æmulatione prouocas. Qui Magnus nostræ Vimaransis Ecclesiæ Prior factus, & ad maiorum honorum ascensus accinctus maximum in Sacerdotio euadere posse te monstras, si more suo tamen non pugnabit fortuna virtuti. Hac potissimum ætate, qua quas Deus accendit in Orbe lucernas ponendas super candelabra; ut luceant omnibus, homines dexteram Excelsi mutantés sub modio ponunt, ne si foris ardeant, ipsorum tenebras detegentes miseriæ illos in sua felicitate arguant; sic in quo felices se putant, in eo miseri deprehendantur; quando sicuti nemo agnoscitur miser, nisi qui felici comparatur, sic & nemo obscurus, nisi qui præclaro. Qui quidem ut debitos merentibus honores suffurari possunt, suffurantur enim non conferentes, merita tamen auferre non intelligunt in eo illos extollere, in quo reprimere putant, sicut in eo alios deturpare, in quo ornant. Et hac ratione illustrabit magis Amplitudinem Tuam hominum iniuria, & gloriam ampliabit inuidia, tanti mihi solaminis, ut sim licèt despectus omnibus, tibi soli, ut spero, conspectus, reputabo me sub tua Sublimitate sublimem. Vale Romæ Kalendis Aprilis M. M D. XXXII.

SERIES

S E R I E S

Capitulum quæ hoc Tractatu de Canonicis,
& Dignitatibus, continentur.

- CAP. I. ANONICI unde dicantur, & in quot species diuidantur. pag. 1.
- II. Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias erigere, & in eis Canonicatus instituere quis valeat. 11
- III. Canonicorum numerus an, & quando augeri, diminui uè possit, & de Canonicis supernumerariis. 17
- IV. Dignitates, & inferiora beneficia an, & quæ sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis præter Canonicatus. 21
- V. De Archidiacono. 28
- VI. De Archipresbytero. 37
- VII. De Decano. 41
- VIII. De Thesaurario, Sacrista, & Custode. 43
- IX. De Primicerio, Cantore, & Proposito. 44
- X. De Magistro scholæ, siue Scholastico. 48
- XI. De Prioribus. 49
- XII. Canonici, & Præbenda in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis quæ. 52
- XIII. Dignitates, & Canonici ad Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias qua ætate, & qualitate eligendi. 56
- XIV. Canonicatum, & Præbendarum prouisio ad quos spectet. 71
- XV. Canonicatus, siue Dignitatis possessio qualiter capienda. 84
- XVI. Canonici, siue Dignitates an, & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Præbendis. 92
- XVII. Canonicus in Ecclesia Cathedrali, & intra quod tempus teneatur Fidei professionem emitte-re, & sub quibus pœnis. 97
- XVIII. Canonici Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum, an, & quomodo se præcedant in Ecclesia, Choro, & processionibus, ac aliis actibus ratione Ordinis, vel secundum tempus prouisionis, seu admissiois. 104
- XIX. Canonici Ecclesiarum Cathedralium an dicantur habere Dignitatem, & possint à Sede Apostolici delegati, seu in Conservatores eligi. 116
- XX. Canonici qualiter residere debeant, & non residentes quibus pœnis puniantur. 121
- XXI. Canonicus quis distributionum quotidianarum capax. 124
- XXII. Canonicus quando distributiones quotidianas amittat, & quibus ille sic amisse accrescant, & an sibi remitti, & donari valeant. 132
- XXIII.

Series Capitem.

XXIII. <i>Canonici absentes an, & quando statuto, vel consuetudine quoad lucrandas distributiones pro presentibus haberi possint, vel non.</i> 137 XXIV. <i>Canonici à choro absentes quibus casibus lucrentur distributiones quotidianas.</i> 139 XXV. <i>Canonici à choro absentes qui lucrentur distributiones quotidianas.</i> 152 XXVI. <i>De Canonico Pœnitentiario.</i> 156 XXVII. <i>De Canonico Theologo, seu Lectorali, Doctorali, & Magistrali.</i> 160 XXVIII. <i>De Canonorum Adiunctis.</i> 169 XXIX. <i>De Canonorum Coadiutoribus.</i> 173 XXX. <i>Canonici an, & quando optare possint?</i> 182 XXXI. <i>Canonorum officium per se, & non per substitutos adimplendum.</i> 187 XXXII. <i>Canonici an, quando, & quomodo teneantur associare, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditorum.</i> 190 XXXIII. <i>Canonici an, & quando, & quomodo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inser-</i>	<i>uire teneantur.</i> 194 XXXIV. <i>Canonorum Officium in canendo, & assistendo in choro quod.</i> 197 XXXV. <i>Canonorum Capitulum quis congregare valeat, & quo tempore.</i> 203 XXXVI. <i>Canonici in Capitulo quomodo sedere debeant, & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonici.</i> 206 XXXVII. <i>Canonicus qui vocem in Capitulo habeat.</i> 208 XXXVIII. <i>Canonici in electionibus capitulariter faciendis an teneantur seruare formam capituli quia propter, de electo, & que dicatur maior pars, & sanior Capituli.</i> 214 XXXIX. <i>Canonici absentes quando, & quomodo, ad Canonicales tractatus vocandi sint.</i> 216 XL. <i>Canonicus an possit licite ordinari abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus, & an peccet mortaliter si notabiliter absit.</i> 221 XLI. <i>Canonici qui voce in Capitulo priuentur.</i> 227 XLII. & vlt. <i>Canonorum Capitulum quam habeat auctoritatem, tam ipso viuente Episcopo, quam sede Episcopali vacante.</i> 232

AVGVSTINI
 BARBOSÆ,
 I. V. D. LVSITANI,
 DE CANONICIS,
 ET DIGNITATIBVS
 CATHEDRALIVM,

ET COLLEGIATARVM ECCLESIA RV M,
 EORVMQVE OFFICIO TAM IN
 Choro, quàm in Capitulo.

CAPVT PRIMVM.

Canonici unde dicantur, & in quot species diuidantur?

SVMMARIVM.

1 Canonici à Canone dicuntur. 2 Canonici olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant. 3 Canonici omnes antiquis temporibus cum suo Episcopo sub certa regula, mensaque communi vixerunt. 4 Canoniorum duo sunt genera. 5 Canonici Regulares sunt qui monasticam vitam in claustris ducunt. 6 Canonici Regulares appellantur quasi duplici obligatione vita Canonicali adstricti. 7 Canonicus Regularis est propriè Canonicus. 8 Canonicatus appellatione venit etiam Canonicatus Regularis. 9 Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, una est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt.	10 Canonici Regulares Cathedralium, seu aliarum Ecclesiarum habent bona saltem ad vsumfructum, & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere. 11 Cathedrales Regulares in Anglia plures existunt, & due sunt in Sicilia. 12 Episcopus in Canicos Regulares Cathedralium, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, licet non sit Religiosus, vt num. seq. 13 Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, habet omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares sue Cathedralis, etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta. 14 Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, representat duplicem personam, videlicet proprij & veri Ab-

Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

A batis

2 De Canonicis, & Dignitatibus. Cap. I.

- batis in concernentibus Regularia instituta, & simul proprii Episcopi quoad reliqua, & sic potest dici Abbas & Episcopus.
- 15 Episcopus Abbas dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia Regulari, non confert tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus.
- 16 Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per superiorem Regularem.
- 17 Episcopus Abbas in iis, quæ ad regulam pertinent, vicaria uti debet potestate alicuius Monachi tanquam melius versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant.
- [Episcopus Ecclesie Cathedralis Regularis habet iurisdictionem priuatim in Monachos. *ibid.*
Consilium, vel consensus Monachorum non requiritur in puniendis delictis Canonicorum Regularium. *ibid.*]
- 18 Clerici seculares si recipiantur in Ecclesia Cathedrali Regulari pro celebratione Diuinorum, tenentur celebrare Officium Regulare, nec sunt admittendi ad seculare pro euitando scandalo.
- [Episcopus Cathedralis Ecclesie Regularis non potest mutare statum regularitatis. *ibid.*]
- 19 Canonici Regulares S. Augustini plures sunt in Regnis Hispaniarum, & præcipue habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata.
- 20 Canonici Regulares Hispaniarum non differunt à ceteris Regularibus capacibus bonorum in communi, quoad ea, quæ communia sunt omni Religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & similibus.
- 21 Canonici Regulares in Hispaniis degentes licet habeant portiones separatas, non habent tamen ratione domini, cum non sint capaces, sed solum ratione administrationis.
- 22 Portiones, quas habent Canonici Regulares, eis conceduntur de licentia Superioris ad usus suos peculiare honestos & necessarios, vel conuenientes, & sic paratis dicta bona dimittere ad libitum Superiorum.
- 23 Canonicis Regularibus non licet portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere.
- 24 Canonicus, qui portionem, vel bona ita possidet, ut non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur restituere.
- 25 Canonicorum Regularium classis alia est il-

lorum, qui sub claustrò, & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque ullo administrandi iure.

- 26 Lateranenses,
27 Sancti Rufi,
28 Aroasia,
29 Sancti Victoris,
30 Praemonstratenses,
31 Mantuani,
32 Sancti Sepulchri,
33 Sancte Crucis Conimbricensis,
34 Gronodal,
35 Vvindssemenses,
36 Frigionarij,
37 Sancti Saluatoris,
38 Sancti Georgij in Alga,
39 Sancti Petri de Monte Corbulo,

Canonici
Regulares
sub claustrò
& obedientia
sicut alij
veri Religiosi,
à quibus,
& quo
tempore
instituti?

- 40 Canonici Regulares Cathedralium sunt eiusdem ordinis, & conditionis, non reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum.
- 41 Canonici Regulares in panalibus, & exorbitantibus non comprehenduntur Monachorum appellatione.
- 42 Canonici Regulares non possunt esse patrini eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachi.
- 43 Canonicis Regularibus non licet admittere intra clausuram Monasterij mulieres, etiam omni suspitione maiores obsequiorum honestorum præstandorum causa.
- 44 Canonicis Regularibus non licet interesse agitationi taurorum.
- 45 Canonici seculares dicuntur, qui ius habent Canonice, & Præbende in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.
- 46 Canonicorum secularium origo demonstratur.
- 47 Canonici Episcopi fratres, & consiliarij, & cum eo vnum quodammodo corpus efficiunt, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiarum pertractandis præstant.
- 48 Canonicorum Collegium olim dicebatur consilium Episcopi, hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi & congregari debet ad præbenda consilia.
- 49 Metropolitana ciuitatis Cesaraugustæ secularizatio.
- 50 Secularizatio in Ecclesiis præter qualitatem Regularitatis nihil aliud immutat.
- 51 Canonice Regulares, quæ?

OMEN Canonici, à canone dictum, quatenus significat annuam, siue portionem statutam, veluti pro sustentationis stipendio, existimarunt Marsil. de reddit. Eccles. p. 2. c. 14. num. 11. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæst. 1. Forget. in tract. de personis

personis Eccles. c. 24. n. 6. Quintanaduen. ecclesiast. lib. 4. num. 25. Petr. Gregor. Syntagm. iuris lib. 1. cap. 23. & nonnulli, quos omitto, [& tacito nomine refert Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de simplicibus & duplic. benefic. num. 28. vbi num. 27. subdit in Ecclesia qui in album Clericorum primi Ordinis & dignioris gradus adscripti sunt, Canonicos appellari solere, fortè, quia canonicum, id est, certum, & regulatum locum inter alios Clericos obtinent.] Alij melius dixerunt Canonicum dici a canone, id est, regula, vel statuto, vt constat ex cap. 1. dist. 3. Zerol. p. 1. verb. Canonica. §. 1. idè, inquit Iuo Carnoten. Episcopus Decretorum collector epist. 203. Canonici appellati estis, quòd canonicas regulas vos velle obseruare ceteris arctius deuouistis; [nouissimè D. Roder. à Cunfia in Comment. ad c. Sanctorum, n. 21. dist. 70. & ex aliis probat Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 19. num. 2. Consueuerant enim Episcopi seligere Clericos ad Sanctorum vitam aspirantes, eosque assumere ad effectum vt secum in clausura, paupertate, & Præpositorum obedientia; remanerent, vt ex Tolitano Conc. XI. cap. 1. & B. Augustino serm. 22. de communi vita Cleric. & serm. 36. de Presbyt. indeque ortum habuisse Canonicorum Ordinem & regulam in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, notauit Franc. Coriolan. ad Conc. Tolet. IV. can. 22. pag. 535.] nam qui

† olim in cætus congregati seorsum à ceteris habitabant, non omnes Monachi erant, sed aliqui fuerunt, qui Monachorum instar eundem locum simul plures incolebant, vnoque omnes refectorio, & dormitorio utebantur, qui à communi & regulari quadam vita, quam ducebant, Canonici dicti sunt, atque ij pariter sicut Monachi res immobiles in communi possidebant, vnde singulis alimenta subministrabantur, quæ postea Præbendæ dictæ sunt, extatque hac de re Gregorij I. constitutio, anno Domini 592. in cap. quia tua fraternitas 12. quæst. 1. & Eugenij I. anno 654. in cap. necessaria 12. quæst. 1. cuiusque approbatio à Gregorio VII. facta anno 1073. in cap. quoniam, de vita & honest. cleric. & planum est ex Moguntini Concilij constitutione cap. 9. tom. 3. Concilior. vbi sic legitur. In omnibus quoniam humana permittit fragilitas, decreuimus vt Canonici Clerici canonicè viuant, obseruantes diuinæ Scripturæ doctrinam, & documenta Sanctorum Patrum, & nihil sine licentia Episcopi sui, vel Magistris eorum incompòsitè agere præsumant. In vnoquoque Episcopatu simul manducent, & dormiant, vbi his facultas faciendi suppetit, vel qui de rebus ecclesiasticis stipendia accipiunt. In suo claustro maneant, & singulis diebus manè prima hora ad lectionem veniant, & audiant, & obedientiam secundum canones Magistris suis exhibeant, [refert Anton. August. in Epitom. iuris Pontif. veteris tom. 1. lib. 9. tit. 5. cap. 2.] Simile est decretum Concilij Turonen. cap. 23. quod refert Gisbert. Scheuichau. de ecclesiasticorum vita, & moribus in præfat. pag. 13. [& aliud Concilij Meldensis, cap. 53. relatum per Antonium August. d. lib. 9. tit. 56. cap. 2. ibi; Canonici in ciuitate, vel Monasteriis, sicut constitutum est, in dormitorio dormiant, & in refectorio comedant, & in domo infirmorum necessario subleuentur: & tam sani, quàm infirmi canonicè vestiantur, atque in claustris horis congruis degant.]

Ex quibus colligitur antiquis temporibus omnes Canonicos cum suo Episcopo sub certa regula, mensaque communi vixisse, cap. dilectissimis 12. q. 1. cap. in omnibus, de consec. dist. 1. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Canonica §. 1. Lusit. noster Sebast. Cæsar. in doctissima sua relect. de ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 6. num. 1. Ant. Fabric. de re benefic. tit. de dupl. benef. num. 27. vbi ex Cæl. Rhodig. lect. Antiq. lib. 5. cap. 10. egregiè adnotauit quòd sicut in schola Pythagorica, qui primas partes in adiudicando tenebant, Canonici, siue harmonici dicebantur, ita in Christi schola, quæ est ecclesiastica, Clerici primi ordinis, digniorisque gradus Canonici appellabantur. Quàm beati tunc temporis Canonici, quàm felices Clerici intra Ecclesiæ septa habitantes, nec vllam periculorum discussionum, mundanarum occupationum, celebrandarum comotationum, agitandarum comestationum, conueniendarum muliercularum, exercendarum grassationum, libidinum, turpitudinum occasionem habentes, sed diuinis tantum contemplationibus, laudibus, precibus, concionibus, officiis, cantibus, sacrificiis vacantes, & tanquam Angeli quidam terrestres in paupertate, castitate, & obedientia degentes, & solum Dei gloriam & suam, aliorumque salutem procurantes.

Horum quidem Canonicorum duo genera extiterunt, alterum eorum, qui communi vitæ paupertatis quoque votum adiunxerunt, & Canonicorum Regularium nomen acceperunt; alterum eorum, qui præter communia bona ipsi etiam singuli proprium aliquid obtinebant, qui quoniam non certæ regulæ erant addicti, idè non Regulares Canonici, sed Canonici simpliciter sunt appellati. Colliguntur hæc ex Ioan. Molan. in tract. de Canonicis, & eorum vita, lib. 1. ferè per tot. qui tantum quoad eruditionem & antiquitatem Canonicorum scripsit, Marc. Anton. Marsil. de redditib. eccl. p. 1. c. 7. num. 21. cum seqq. Stephan. Durant. de ritibus Eccles. lib. 2. cap. 1. num. 5. & cap. 24. & ceteris omnibus, qui de hac materia scripserunt.

Dux quoque hodie reperiuntur Canonici

4 De Canonicis, & Dignitatibus. Cap. I.

corum species, quidam enim sunt Canonici Regulares, seu monachales monasticam vitam in claustris ducentes, qui nomen sibi non sumpserunt, ut aliqui perperam arbitrantur, sed Concilia œcumenica, & Pontifices Maximi, sic eos appellarunt *in cap. nullus, & in cap. mandamus* 19. q. 3. & *in rub. de statu Monach. & Canonicorum Regul.* & *in cap. quod Dei timorem, & in cap. singulis, vers. hoc ipsum, eod. tit. & in cap. sanè, de Regular.* † Nec abs re Canonici Regulares appellantur, quasi duplici obligatione vitæ Canonicali adstricti, id est, viuendi simul ex communi Ecclesiæ patrimonio; & non habendi patrimonia separata ad differentiam aliorum, qui simplici nomine Canonici appellantur, quasi vno modo Regulares, dum scilicet viuunt ex communi Ecclesiæ patrimonio, valentes tamen haberi patrimonia sæcularia separata, & sic Canonicus Regularis propriè appellatur Canonicus, ut homo animal, quia species propriè continetur sub nomine generis, ut eleganter dicit Bald. receptus à Nau. *commento 1. de Regular. num. 3.* qua ratione rectè defenditur *glos. verb. beneficiis, in Clem. dispendiosam, de iudic.*

7 quatenus habet † Canonicum Regularem esse propriè Canonicum, ut ibi tenent Card. 8 q. 5. *num. 13.* & *Imol. num. 3.* & sub † nomine Canonicatus venire etiam Canonicatum Regularem, per *d. glos. tradunt Nau. d. num. 4. vers. addo 14.* *Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 11. q. 3. num. 38.* *Rot. decis. 667. num. 1. p. 4. diuers.* *Steph. Gratian. discept. foren. tom. 3. c. 270. à num. 1.*

9 Sed hi Canonici Regulares subdiuiduntur in duas classes, vna est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt, obtinentes suas portiones loco Canonicatum, & ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata, † & habent bona saltem ad vsumfructum, 10 *Caualer. decis. 606. num. 6.* & possunt de illis inter viuos ad opera pia disponere, *Nau. cons. 13. num. 2. & 3. de statu monach.* vbi ponit exemplum in Canonicis Ecclesiæ Archiepiscopalis Cæsaraugustanæ, & Pampilonen. refert *Caualer. d. decis. 606. num. 7.* vbi alias *Rotæ*

11 *decisiones citat.* † Horum plures Cathedralis Regulares in Anglia existentes refert *Hofst. in cap. causam, quæ, in princip. de iudic.* duas in Sicilia, Panormitanam scilicet, & Montis Regalis commemorat *ibidem Abb. sub num. 8. vers. & dic quòd in Sicilia,* [quarum Canonici, & officiales diuersimodè denominantur ab illis, qui in secularibus reperiuntur, nam præter Sacristam, & Thesaurarium, adest Cellerarius, cui vini, panis, & victualium aliorum dispensatio commissa est. Eleemosynarius, qui eleemosynis faciendis deputatus est. Infirmarius, qui infirmorum, & Camerarius,

qui cubiculorum & cellerarum Religiosorum curam sustinet. *Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benefic. cum dignitate, in fine.*] † In huiusmodi Cathedralium Canonicos Regulares Episcopus, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, *c. 1. ne sede vacan. gloss. fin. in cap. nullus, vers. ut Episcopus etiam secularis, de elect. lib. 6. vbi Anch. num. 3. vers. sed aduerte.* *Ioann. Andr. num. 3. vers. in gloss. ult. Gem. num. 7. vers. in eadem gloss. Franch. num. 3. vers. in gloss. fin. Corn. cons. 193. num. 4. & 5. lib. 2. Gratian. d. c. 270. num. 4. Rot. decis. 69. n. 2. par. 1. recent.* etiam quòd procedatur in forma iudicij, *Bertachin. de Episcopo lib. 4. p. 2. q. 35. num. 81. Rot. decis. 15. & decis. 69. num. 6. par. 1. recent.*

Et eò magis locum habent supradicta, si Episcopus fuerit simul Abbas, & sic procederet, Abbatiali, & Episcopali simul vnitis potentis, ut loquitur *Abb. in d. cap. causam quæ, num. 10.* quem refert *Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 18. num. 14.* vbi *num. 7.* hoc intelligit licet non sit Religiosus, quia si talis fuerit, nunc omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta, exercere poterit: nam † in eo repræsentatur duplex persona, videlicet proprii, & veri Abbatis in concernentibus Regularia instituta, ut firmat *Gemin. in d. cap. nullus, sub num. 7. vers. in eadem gloss. & simul proprii Episcopi quoad reliqua, scilicet non pertinentia ad Regularia instituta, ut patet ex d. cap. nullus.* [vnde poterit dici Abbas, & Episcopus, cum vtraque potestas in eo adsit, ita ut possit actum expedire simpliciter, neque erit opus ut dicat, hoc facio ut Abbas, vel ut Episcopus, *Gratian. d. c. 270. num. 3.* quamuis actus cautè attribuitur Episcopali, vel Abbatiali dignitati,] quo fit ut dum † confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia, non conferat tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus; nec enim est alibi iure cautum in Ecclesiis Cathedralibus Abbati competere ius conferendi, & propterea licet Episcopus etiam ibi sit loco Abbatis; tamen dum actum collationis non exercet tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus, impossibile est, ut eundem exerceat tanquam in suum obedientiarium, ut firmavit *Rota in Pampilonen. Thesauraria 23. Ianuarij. 1617.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, cuius meminit *Lotter. d. lib. 1. q. 33. num. 118.* subdit ex eadem ratione quòd † Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per Superiorem Regularem, & iste Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis obligatur Fidei professionem emittere intra duos menses à die electionis, vel

vel a quo admittitur ad participationem mensæ Capitularis, iuxta formam Concilij Trid. *sess. 24. de refor. cap. 12. vers. prouisi*, vt decisum attestatur Nicol. Garc. *de benef. par. 3. c. 3. num. 16.* quem refero ego ipse *de officio, & potest. Episc. p. 3. alleg. 61. num. 6.* sed cur non possit esse delegatus Papæ, sicut secularis, dicemus infra *cap. 19. num. 11.*

17 Verum in his, quæ ad regulam pertinent, Episcopus vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam melius versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant, vt obseruant Io. Andr. & Gemin. *in d. cap. nullus*; hincque dum visitat, adhibet vnum Regularem ad minus, vt disponitur *in Extrauag. debent Superioribus suis, de offic. Ordin. inter communes*, nec tenetur explicare an quod facit, faciat magis vt Episcopus, quam vt Abbas, prout docet Panor. *in d. c. causam que, num. 10. vers. & etiam puto*; sed quouis modo procedere posse censuit Rot. *decis. 69. num. 6. p. 1. recent.* [Adeo vt neque sit considerandum quod dicti Monachi habeant mensam separatam, quia ex hoc non infertur ad non iurisdictionem Episcopi, Stephan. Gratian. *d. cap. 270. num. 35. Lotter. d. lib. 1. q. 18. à num. 14. Rot. d. decis. 69. num. 9. p. 1. recentior.* Vnde prouenit quod Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet priuatiuè iurisdictionem in Monachos Canonicos illius Ecclesiæ Cathedralis, & non cumulatiuè, cum enim sint loco Abbatum Monachorum, vt dictum est, censentur subrogati quoad omnia non excepta, Abb. *in cap. causam que, num. 10. de iudic. & habent omnimodam iurisdictionem in dictos Monachos. Franch. in cap. nullus 29. ad fin. num. 3. de elect. in 6. & sic priuatiuè, vt expressè tenent Rota *decis. 121. num. 4. p. 1. recentior.* Stephan. Gratian. *d. tom. 3. cap. 270. num. 10.* quando enim proceditur in figura iudicij, Episcopus habet iurisdictionem priuatiuè, etiam quod Ecclesia Cathedralis non sit Regularis, Guid. Pap. *decis. 559. incip. Ad quem pertineat, Rot. in Montis Regalis iurisdictionis 8. Mart. 1604. & 27. Nouembris 1606. coram R. D. meo Coccino, Stephan. Gratian. d. c. 270. num. 11. vbi n. 12. subdit quod magis priuatiua iurisdictione intelligeretur si Monachi eximerentur tantum à iurisdictione Episcopali quoad Regularia instituta; nam ista exceptio firmaret regulam in casibus non exceptuatis: & *num. 13. cum seqq.* dicit non seruari quod in dubio iurisdictione censetur data cumulatiuè, non priuatiuè, & respondet id esse intelligendum respectu illius, qui habet iurisdictionem, tunc enim si concedatur alteri, censetur concessa cumulatiuè, nisi appareat de contraria mente concedentis; at secus dicit in nostro casu, in quo Episcopi sunt subrogati loco Abbatis Monachorum, qui habet iurisdictionem**

Barbos. *de Canonic. & Dignitatib.*

nem, & propterea iurisdictione potuit dari priuatiuè tantum, quia non aderat cum quo daretur cumulatiuè.

In puniendis delictis Canonicorum huiusmodi non requiritur consilium, vel consensus Monachorum; cum enim talis Ecclesia sit Cathedralis Regularis, Episcopus respectu Monachorum non dicitur Episcopus, sed loco Abbatis, & quidquid erat explicandum per Abbatem, explicatur per ipsum, Panor. *in cap. causam que il. 1. num. 9. de iudic.* vnde neque in eorum delictis puniendis aliud consilium requireretur, prout neque requiritur quando ipse Abbas Regularis procedit, *glos. in verb. tota, in cap. nullam potestatem, 18. q. 2. & ideo resoluit Gratian. d. cap. 270. n. 19. cum seqq.* subdens *num. 21.* quod licet Monachi sint loco Canonicorum, tamen repugnat renunciationi propriæ voluntatis, quam illi faciunt, quod Episcopus, qui est loco Abbatis, non possit liberè exercere iurisdictionem: tum, quia quando agitur in figura iudicij pro puniendis Monachorum delictis, veluti furto, homicidio, & similibus, tunc ad solum Episcopum spectat cognitio & correctio, nomen enim Abbatis potius est nomen solitudinis, quam honoris, *cap. tuam, de atate & qualit. sed esse iudicem est honoris. l. fin. C. quando pronocare non est necesse.* quare Episcopi, tanquam talem posse in figura iudicij punire & corrigere Monachos, tenent Rota *decis. 78. p. 1. diuers. & alij quos refert & sequitur Steph. Gratian. d. cap. 270. num. 24. cum sequentib.* Præcipuam verò prærogatiuam habet status hic Ecclesiæ Regularis, vt si qui Clerici seculares in ea sint recepti, vel recipiantur pro celebratione Diuinorum, teneantur ij celebrare Officium Regulare, nec sint admittendi ad seculare pro euitando scandalo, vt optimè docuit Vitalin. *in Clem. vnic. sub num. 53. vers. eodem modo, de celebrat. Missar.* quod probauit Rot. *ead. p. 1. recent. decis. 79. num. 3. Lotter. d. lib. 1. q. 18. num. 19.* [latè Stephan. Gratian. *d. cap. 270. num. 37. cum seqq.* Quod ad eò verum est, vt nec Episcopus huius Cathedralis Ecclesiæ Regularis, posset mutare talem statum, secundum eundem Gratian. *vbi supra, ex num. 41. Rot. d. decis. 79. num. 5. & decis. 84. per tot. p. 1. recentior.* quamuis enim *in cap. de ijs 12. dist.* dicatur quod debeat celebrari secundum ritum suæ Ecclesiæ, iuxta voluntatem sui Episcopi, nihilominus tamen ista verba intelliguntur, quod videlicet Episcopus ita debet velle non quod formam huius rei dare debeat, vt *ibi declarat Turrec. in verb. Abbatibus, & Archidiaconis, in fine,* subdens etiam dicta verba, *secundum voluntatem,* esse intelligenda secundum voluntatem requisitam, sequitur Rot. *in d. Montis Regalis 24. Maij 1604.*

vbi addit idem esse, quamuis Episcopus haberet facultatem à Summo Pont. addendi, seu minuendi, quia per eam non posset alterare in totum, & tollere dictum statum, quod late comprobat Steph. Gratian. d. cap. 270. num. 43. cum seqq. & à num. 52. hinc concludit fuisse declaratum quod Episcopus non posset separare Clericos à Monachis statuendo chorum separatam à choro Clericorum.]

19 In Regnis Hispaniarum, & præsertim in Cathalonia, plures sunt Canonici Regulares S. Augustini, qui suas obtinent portiones loco Canonicarum, & habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata, vt per Nau. in cap. nullam, num. 31. vers. 12. 18. q. 2. Ludou. Lop. in instructor. conscient. p. 1. cap. 154. vers. quarto adiecit. Petr. Nauar. de restit. lib. 3. cap. 1. num. 169. Petr. Cened. pract. & can. quest. lib. 1. q. 20. num. 14. qui quidem Canonici Regulares non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi quoad ea, quæ communia sunt Religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & ab officio aduocandi in causis, & huiusmodi, vt sunt verba formalia S. Thomæ opusc. 19. contra impugnantes Religionem c. 2. col. 7. lit. B. vers. quod autem obicitur. fol. mihi 150. Ioan. Trull. de Canonicis Regularibus. lib. 1. c. 8. num. 7. in fine, Petr. Cened. d. q. 20. num. 15. in fine, & propterea licet habeant dictas portiones separatas, non habent tamen ratione dominij cum non sint capaces, sed solum ratione administrationis; Nau. in d. c. nullum 18. q. 2. n. 24. & 28. cum seq. vbi latissime, & per concessionem dictarum portionum non conceditur, quod ipsi habeant aliqua bona singulariter quoad dominium, imò neque ad vsum aliter quam Regula permittit, Petr. Nau. d. lib. 3. c. 1. num. 176. scilicet ad victum suum, & ad alia opera pia, & remuneratoria, Nauar. conf. 70. num. 2. de Regul. Sed illæ portiones eis conceduntur de licentia Superioris ex dicta causa ad vsus suos peculiare honestos, & necessarios, dummodo sint parati dicta bona dimittere ad libitum Superiorum, Iacob. de Graff. in aureis dec. p. 1. lib. 3. c. 5. num. 55. & p. 2. lib. 3. c. 50. num. 35. & sic dominium bonorum remanet semper penes Superiorem,

23 Petr. Nau. d. c. 1. num. 170. idèd non licet dictis Canonicis prædictas portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere, Nau. in cap.

24 non dicatis 12. q. 1. num. 1. & 2. & Canonici, qui dicta bona, vel portionem ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur dictam portionem restituere, & à se animo abdicare, vt est communis sententia Doctorum, de qua Petr. Nau. d. cap. 1. num. 161. latissime Petr. Cened. d. q. 20. num. 25. & Fr. Io. Hieron. Cened. in tract. inscripto pobreza Relig. cap. 49. per

tot. prout eos, aliaque suprà relata, citat & cumulat eleganter Rot. in Gerunden. admin. 17. Decemb. 1630. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, admirabilis eruditionis, viro, quæ reperitur impressa p. 5. diuers. decis. 414. à num. 34.

Altera Canonicorum Regularium classis est illorum, qui sub claustro & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque villo administrandi iure. Et ex his plures reperiuntur Congregationes, de quibus in præsentiarum erit à nobis mentio facienda, & in primis primo loco se offerunt Canonici Regulares Lateranenses, sic dicti ab Ecclesia S. Ioannis Laterani in Vrbe, vbi eorum Congregationem collocatam esse aliqui credunt à S. Leone Magno Pont. intra annum 440. & 457. sicut refert Cæsar Franciotti Clericus Regularis Sanctæ Mariæ de Luca, in historia sacra Lucensi edita anno 1613. Itale, in Ecclesia S. Tidiani, statim in princ. siue vt vult Onufrius Panuinus, de septem stationibus Vrbs, vbi de Ecclesia Lateranensi, à S. Gelasio Papa Sancti Augustini discipulo ab anno 555. & deinceps durauit ibi eadem Congregatio per 800. annos vsque ad Pontificatum Bonif. VIII. qui sublati Canonici Regularibus Sancti Augustini seculares introduxit anno 1300. Reformata est hæc Congregatio Lateranensis à Congregatione Frigionaria, quæ instituta, seu potius reformata est à S. Fridiano Episcopo Lucensi intra annum 560. & 588. quo durauit eius Episcopatus. Induuntur Canonici Regulares Lateranenses tunica alba, & rochetto ex bysso tenuissima, pallium, & pileum nigrum portant. Habent Romæ Monasterium ad S. Mariam de Pace, possident multa, eaque pulcherrima per Italiam. Agunt de his Canonicis ex professo Gabr. Pennottus in historia tripartita de origine Canonicorum Regularium, Platus de bono statu Relig. lib. 2. cap. 23. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 1. q. 3. art. 1. Paul. Morigia de origine Relig. lib. 1. cap. 8. Sylu. Marul. in Oceano Relig. lib. 1. à pag. 1. Fr. Ludou. Miranda in man. Prælat. tom. 1. q. 4. art. 13. Soar. tom. 4. de Religione tract. 8. cap. 7. n. 7. cum seqq. Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Roder. à Cunha in comment. ad cap. generalis 12. num. 9. dist. 54.

Item Canonici Regulares Sancti Rufi, qui, vt multi volunt, à Sancto Rufo S. Pauli Apostoli discipulo instituti fuerunt, de quo ipse ad Romanos cap. 16. vers. 13. Ex me salutem dicite Rufo selecto in Domino, eiusque matri, quam non aliter atque meam matrem obseruo. Hunc scribit Dorotheus in Synopsi fuisse Thebanum Episcopum, addit Ioan. Maurolicus in suo Martyrologio, venisse postea Gallias, & Auenionis factum fuisse Episcopum, ibique introduxisse Canonicos Regulares, de anno nihil omnino scitur. Cæterum Claudius Robertus

bertus in sua Gallia Christiana tit. de Abbatibus littera R. verb. Sanctus Rufus, negat hanc Congregationem dictam esse S. Rufi, quod eam Sanctus Rufus instituerit, imò contendit S. Rufum nunquam fuisse Lugdunensem Episcopum, addit verò propterea sic appellatam, quia præcipuum eius domicilium, & familiae caput erectum sit sub inuocatione S. Rufi in vrbe Valentina in Gallia, cuius etiam nobilis Prioratus est Lugduni, à quo mirum in modum hæc familia nobilitata est, atque errandi occasio orta, vt putaretur S. Rufus talis familiae institutor. De his agunt Sylu. Marul. in Oceano Relig. lib. 1. pag. 5. Aymar. Fa- leo in historia Antoniana p. 2. tit. 22. cap. 3. Petr. Griffes in historia Canonicorum sect. 13. num. 16. & 17. Festum S. Rufi in Martyrolog. Romano celebratur 21. Nouembris. Est & alius item Sanctus Rufus primus Episcopus Auenionensis 12. Nouembris.

28 Item Canonici Regulares Aroasie instituti à duobus piis Sacerdotibus Connone, & Holdemaro in Monasterio Aroasie secundo ferè lapide à Bapalma Artesie oppido, versus finem Regni Gallie in Dicecesi Attrebaten. anno 1097. Pontifice Urbano II. Imperatore Occidentis Henrico IV. Orientis Alexio Conneno. Ab hoc Monasterio Aroasie familiae Aroasiane capite exordium, & nomen sumpserunt Canonici huiusmodi. Habuerunt frequentissima per Belgium, & Galliam Monasteria, quorum catalogum describit Miræus loco proximè citando, sed hodie non existunt. De illis latè Crussenius Monast. August. p. 2. cap. 17. Aubert. Miræ. de origine Canonicorum Regularium, cap. 10.

29 Canonici quoque Regulares Sancti Victoris, qui nomen sortiti sunt à Monasterio Sancti Victoris propè muros Parisienses Abbatiali titulo illustri, ædificatum fuit à Ludouico Crasso Gallie Rege anno 1113. vt referunt Crussen. in Monast. Augustiniano p. 2. cap. 19. Aubert. Miræ. de origine Canonicorum Regularium cap. 12. vbi grande Vitriaci Cardinalis de Canonicis S. Victoris elogium transcribit, atque ea enumerat cœnobia, tam virorum, quam mulierum, quæ huiusmodi Canonici habuerunt. Cæterum iam desierunt, licet, Monasterium, quod toti Congregationi præficiatur, adhuc floreat; fuere ex hac familia Hugo, & Richardus de Sancto Victore, scriptores magni nominis.

30 Præmonstratenses item Canonici Regulares, sic dicti à monte Præmonstrato in Dicecesi Laudunensi suffraganea Remensi in Gallia, instituti à Nortberto Archiepiscopo postea Magdeburgensi Germanie Primate, sub regula S. Augustini, & instituto Canonicorum Regularium anno 1120. Pontifice Calixto II. Imperatoribus Occidentis Henrico V. Orien-

tis Ioanne Comeno, [confirmatus fuit hic Ordo ab Honorio II. in sua constit. incip. Honorius Episcopus sub dat. Kal. Martij 1126.] Vtuntur hi Canonici albis vestibus, nimirum tunica, super quam deferunt Rochettum tenuissimi lini, siue byssi, gestant in capite album pileum, in humeris pallium Carmelitano non dissimile, acceperunt hunc habitum à Sanctissima Virgine, vt passim Auctores referunt, Generalis, & Abbates (sic appellant Superiores) Ordinis sunt perpetui, vigent maximè per Galliam, Germaniam, Flandriam, Hispaniam, apud Italos ferè nulla eorum sunt Monasteria. Romæ habitare incipiunt. De his agunt S. Antonin. 2. p. historia tit. 15. cap. 19. & tit. 17. c. 2. §. 2. Ioan. Pichard in notis ad epist. 25. & 247. Paulus Morigia in origine Relig. lib. 1. cap. 57. Sylu. Marul. in Oceano Relig. lib. 12. pag. 172. Gualter. in tab. chronograph. seculo 12. pag. 647. Cardinal. Baron. annalium Eccles. tom. 12. anno Christi 1120. & 1134. Fr. Emma. quest. Regul. tom. 1. q. 3. art. 16. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 21. q. 2. Soar. tom. 4. de Religion. tract. 9. lib. 2. c. 5. n. 6. Claud. Robert. in Gallia Christiana tit. de Abbatibus litt. P. verb. Permonstratum, latè Aubert. Miræ. in chronic. horum Canonicorum, quam edidit Colonie Agrippinae anno 1613. [Augustin. VVirhmans in suo Mariano Antuerpie impresso 1628. Cornel. Hanegrauius in vita S. Norberti de anno 1632. Ioan. Chrysof. VVander in echo S. Norberti triumphantes 1629.] Festum S. Norberti celebratur 6. Iunij, & illius Officium sub ritu semiduplici in toto Orbe recitati posse censuit Sacra Rituum Congregatio sub die 14. Nouemb. 1620.

Item Canonici Regulares Mantuani à S. Marco instituti referuntur, sed Monasterium Mantuanum fundauit eius Urbis Episcopus Enricus anno 1150. Pontifice Eugenio III. Imperatoribus Occidentis Corrado III. Orientis Emmanuele Conneno. Præter hoc Mantuanum, atque alterum in oppido Nesi, prope Patauium Mantuano annexum, nullum aliud est in tota Congregatione Monasterium. De his agunt Paul. Morig. in origine Relig. lib. 1. c. 9. Syluest. Marul. in Oceano Relig. lib. 1. pag. 36. Placet illis annectere alios per omnia similes Spiritus sancti apud Venetos Canonicos etiam Regulares, qui duo tantum possidēt Monasteria Venetiis alterum, alterum Patauij, quod appellant Sancti Michaëlis, sed vtrumque magnis redditibus abundans. Nullus ad hanc Congregationem admittitur nisi Venetus sit, & nobilis, ferunt eundem habitum atque Canonici Regulares Lateranenses cum pileis quadratis, & panno albo, item pallia alba cum exeunt domum. De his agunt Ioan. Andr. in Clem. 1. de election. Paul. Morig. d. lib. 1. c. 61.

8 De Canonicis, & Dignitatibus. Cap. I.

32 Canonici Regulares Sancti Sepulchri instituti creduntur post Hierosolymas recuperatas per Gotfredum anno 1099. ut putat Franc. Medic. in libro, qui in scribitur, *Habitus cleri Romani*. Extat Caelestini II. constitutio sub dat. 10. Ianuarij 1153. quo honorificata est Canonicorum S. Sepulchri in Hierosolymis commendatio, propterea hoc anno illam at-
teximus. Induebantur nigro colore, ferebant pallium super Rochertum, in quo assuta erant ad latus sinistrum quinque Cruces ex purpura, grandis media, & supra se, & infra se ad angulos suos paruulas sustinerent, placuit hic numerus & figura in memoriam Passionis Christi. De his agit Syluest. Marul. in *Oceano Relig. lib. 1. pag. 30.*

33 Canonici Regulares Sanctae Crucis Conimbricensis, sic dicti à celebri Monasterio Sanctae Crucis illius ciuitatis, quod amplissimis redditibus aedificauit Alphonsus Enriquez, primus Lusitaniae Rex, anno 1131. Innocentio II. Pontifice, Imperatoribus Occidentis Lothario II. Orientis Ioanne Conno, ibique sepultus iacet in Sacello maximo, à laeva parte Altaris, vna cum filio Sanctio Regni successore, qui in eadem capella è regione patris, ad dextrum latus aequali Mausoleo quiescit. Fuere primi huius Congregationis institutores Domnus Tellus Archidiac. Conimbricensis, Domnus Michaël eiusdem Ecclesiae Prior, Domnus Ioannes Canonicus, & Magister scholae, Domnus Theotinus primus Prior dicti Monasterij Sanctae Crucis, Domnus Odorius Sancti Iacobi Presbyter, & eiusdem Sanctae Crucis Prior claustralis, Domnus Petrus Presbyter, & alij quinque, quorum nomina inuenire non potui, confirmauit Innocentius III. anno 1135. Habuerunt multa sub se Monasteria in Regno Portugaliae, quod non egrediuntur, quae temporis vicissitudo ab illa abduxit, & alijs Ordinibus, siue mensis Episcopalibus applicauit. Nunc possident vnum de viginti, inter quae amplissima sunt Sanctus Vincentius Vlyssiponensis, Grijo, Refoyos, Portucallense, & Moreira. Induuntur alba tunica, superpelliceo lineo, almutia, siue capuccio, & pallio nigro, habent Generalem ad triennium, Priores Conuentuum fiunt à Capitulo cuiuscunque Cœnobij confirmante Generali: de his agunt historiographi Lusitani in *chron. Alphonsi Enriquez*, Gabr. Pennottus in *historia tripartita lib. 2. cap. 59.* Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha in *sua historia Episcoporum Portugalensium p. 2. cap. 2.* Festum Sancti Theotonij primi Prioris, quem maximè colunt, celebratur 18. Februarij.

34 Canonici item Regulares Gronendal, id est, vallis viridis, sic dicti ab ipso loco Gronendal in diocesi Cameracensi iuxta Scaldem fluuium. De his agunt Syluest. Marul.

in *Oceano Religionum lib. 1. pag. 38.* Possuunt in apparatu, verb. Ioannes Visbroch, & Ioannes Schonouen. celebres illius alumni, Gabriel Pennot. in *historia tripartita lib. 2. cap. 66. num. 2.*

Canonici Regulares VVindesemeses, sic dicti à prædio VVindeschein tertio à Dauentria Germaniae inferioris lapide, ad Insulam fluuium sita collocato prope Zuuollam Traiectensis, illic erectum visitur Monasterium horum Canonicorum, sub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis, à Gerardo magno, & Ioanne Busebroue aedificatum anno 1387. Pontifice Urbano VI. Imperatoribus Occidentis VVencesslao, Orientis Andronico III. Addidere se breui temporis spatio huic Monasterio Canonicorum huiusmodi capiti in sola Germania inferiori, ac tractu Rhenano centum viginti virorum Monasteria, foeminarum triginta, plura horum numerat Aubert. Miræ. in *orig. canon. Regul. cap. 13.* & nonnulla narrat Gabr. Pennot. in *historia tripart. lib. 2. cap. 62. cum tribus seqq.* Cæterum scribit Crusen. in *Monastico Augustiniano par. 3. cap. 21.* se ex auctoritate Sedis Apostolicæ (est Crusenus familiae Eremiticæ Augustinianæ alumnus, vir mureribus, & litteratura in Ordine satis notus, viuebat anno 1622.) interfuisse istorum Capitalo generali Tongris congregato, ac ibi vix numerasse viginti Priores, ex quibus nonnulli solum titulum gerebant, addit tamen hos disciplinæ Regulares valdè esse obseruantes.

Canonici Regulares Frigionariae, sic dicti à Monasterio Sanctae Mariæ in Sylua Frigionaria (sunt Frigiones aues quaedam in Italia) cui multitudine Frigionum illac se recipientium nomen indidit non longè à Luca instituti à P. Domino Bartholomæo ex nobilissima Columnensium familia, & à P. Iacobo de Auogrado Bononiensi Doctore emerito, familiae Prædicatorum quondam Religioso laico, anno 1406. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Collocati sunt ab Eugenio IV. in Ecclesia S. Ioannis Lateranensis in Vrbe, iussique sunt à Frigionaria dici Lateranenses, cum Lateranensium Canonicorum fuerint reformatores, quod nomen adhuc retinent, vtuntur eodem habitu, quo Canonici Lateranenses, de quibus supra, sunt Romæ ad Sanctam Mariam de Pace, in regione Pontis. De illis agunt Paul Morig. in *origine Relig. lib. 1. cap. 8.* Syluest. Marul. in *Oceano Religionum lib. 1. pag. 4.* Fr. Emmanuel *quest. Regular. tom. 1. quest. 3. art. 1.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 22. quest. 3. vers. anno item*, Gabr. Pennot. in *histor. tripart. lib. 3. cap. 8.*

Canonici Regulares S. Saluatoris sic dicti à primo

à primo Monasterio, quod habuerunt sub oraculo Saluatoris in Sylua lacus, non longè à Senis, instituti à Fratrem Stephano Eremita Sancti Augustini, anno 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Appellatur nonnunquam Scopetini, à Monasterio, quod initio institutionis habuerunt prope muros Florentiæ sub nomine Sancti Donati Episcopi Fessulani. Vtuntur eisdem vestibus, ac Canonici Lateranenses, præterquam quod patientiam portant, & pallium nigrum deferunt cum foras procedunt. Possident ad XL. Monasteria per Italiam, Generalis triennium non excedit. [Hunc Ordinem confirmavit, & habitum præscripsit, Gregor. XII. *constit. 2. incip. Excitat. Non. Aprilis 1407.* sunt verè Canonici Regulares, Calixtus III. *const. 2. incip. Sacra, 16. Kalen. Iunij 1456.* Capitulum generale in singulis trienniis, & diætam quolibet anno celebrant, Sixtus V. *const. incip. Ex varietate, 23. Augusti 1589.*] Fuit per Sacram Rit. Cong. concessum sub die 26. Septembris 1620. ut qui hucusque vsi sunt bireto albo, possint eodem modo in posterum uti nigro. Sunt Romæ ad Sanctum Petrum ad vincula. De illis agunt Polydor. Virgil. *de inuentor. rerum lib. 7. cap. 3.* Gualter. *in tab. chronog. sæculo 15. anno 1408. pag. 717.* Paul. Morig. *in orig. Relig. lib. 1. cap. 40.* Siluest. Marul. *in Oceano Relig. lib. 5. pag. 322.* Fr. Emm. *quest. Reg. tom. 1. q. 3. art. 3.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 22. q. 3. vers. anno Christi,* Cæl. Franciotti *de Sanctis urbis Luca, in Ecclesia Sanctæ Mariæ foris porta, pag. 565. & 590.*

38 Canonici Regulares Sancti Georgij in Alga, sic dicti ab Alga, siue Alega parua insula distante duobus miliaribus à Venetiis, quia ibi situm est primum eorum Monasterium, sub nomine Sancti Georgij, instituti à D. Antonino Corario Bononiensi, & Episcopo Ostiensi, anno 1408. Pontifice Gregorio XII. Imperatoribus Occidentis Roberto, Orientis Andronico III. Dicuntur etiam Canonici Carulei ab habitu, quem gerunt. Professionem emittunt à Pontificatu Pij V. habent tredecim principalia per Italiam domicilia, aliqua per Siciliam. Sunt Romæ ad Sanctum Saluatorem in Lauro. [Hunc Ordinem approbavit, viuendique formam præscripsit, Gregorius XII. *const. incip. Illis, 5. Kal. Iulij 1406.* Priuilegia & gratias confirmavit Pius V. *const. 127. incip. Cum aliis, 11. Kal. Iunij 1571.* Præcedunt eius Canonici Regularibus Congregationis Lateranensis, idem Pius V. *constit. 127. incip. Cum aliis, 11. Kalend. Iunij 1571.*] De illis agunt Gualt. *in tab. chronog. sæculo 15. anno 140. pag. 717.* Hieronym. Roman. *de Repub. Christiana lib. 6. cap. 30.* Paul. Morigia *in origine Religion. lib. 1. cap. 44.* Syluest. Marul. *in*

Oceano Relig. lib. 5. pag. 337. Azor. *instit. moral. par. 1. lib. 12. cap. 22. q. 3.* Sunt & in nōstra Lusitania alij Canonici Carulei (quos vulgus appellat Sancti Eligij fratres) ibi plura, & amplissima obtinent Monasteria, sed quæ independentia sunt ab Italis; & de istis agunt Fr. Emm. *quest. Reg. tom. 1. q. 3. art. 1.* Soar. *de Relig. tom. 4. tract. 9. lib. 2. c. 5. n. 4.* Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in historia Episcoporum Portugalensium par. 2. cap. 27.*

Et denique Canonici Regulares Sancti Petri de Monte Corbulo, sic dicti à primo eius Monasterio, sub patrocinio sancti Petri in Monte Corbulo in dicecesi Florentina, duodecimo à Senis lapide ædificato Pontificatu Iulij II. intra annum 1503. & 1512. quo ipse durauit, instituti à quodam Petro Regurisi, vel Mediolanensi Monacho Carthusiano, ferunt habitum Canoniorum à principio fuisse canusini coloris, nimirum tunicam, rochetum, & capuccium, siue almutiam, sed anno 1521. mutatum esse in nigrum. Amant hi maxime solitudinem, sectantur hospitalitatem, rigide secum agunt, ac de labore manuum viuunt. De his agunt Tuill. *de canonic. Reg. lib. 10.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 22. quest. 3. vers. est & alia Congregatio,* Gabr. Pennor. *in tripart. histor. lib. 2. cap. 54. n. 5.*

Canonici Regulares Cathedralium Ecclesiarum, de quibus supra egimus à num. 9. usque ad n. 18. sunt eiusdem Ordinis & conditionis cum reliquis Canonicis Regularibus Ecclesiarum inferiorum, & aliis, quorum supra mentionem fecimus à n. 19. tum quia eorum Ecclesiam vocat Monasterium S. Augustinus in sua regula, tum etiam, quia eundem ferè habitum cum aliis Canonicis Regularibus gestant, eandemque professionem emittunt, quod plura Iuris Canonici loca confirmant, in quibus præfati Canonici Cathedralium vocantur Regulares, professi, & monachati, ut constat ex cap. innotuit, & cap. cum Vintonensis, de elect. & aliis, ideoque veniunt appellatione Monachorum, sicut alij Regulares Canonici, ut per S. Thom. 2. 2. q. 189. art. 8. ad 2. Panor. *in cap. quod Dei timorem, num. 2. de statu mon.* August. Ticinen. *in propugn. Canon. Ordin. c. 5.* Fr. Emm. *question. Regul. tom. 1. q. 1. art. 3. & tom. 3. quest. 49. art. 3.* Ludouic. Miranda *in man. Prælator. tom. 1. quest. 10. art. 6.* nouissimè Hieronym. Roderic. *in compendio quest. Regular. resol. 21. num. 1 & resol. 123. num. 8.* Soar. *tom. 4. de Religion. lib. 1. cap. 9. num. 12.* sed in pœnalibus, & exorbitantibus Monachorum appellatione non comprehenduntur Canonici Regulares, tenent Nauar. *commento 3. de Regul. num. 40.* Isidor. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. par. 4. cap. 1. de Regular. pag. 515.* Campan. *in diuersor. Iuris Canon. rub. 12. c. 1. num. 3.* quos refero in tract. de appellatiua verborum

borum utriusque iuris signif. appellatione 154. numero 5.

- 42 Hinc colligitur primò Canonicos Regulares non posse esse paternos eleuando baptizatum de fonte, sicut nec Monachos, quia id prohibens Monachis lex, cum fundetur in
- 43 Religione, ad † Canonicos etiam Regulares extenditur, ita Nauar. *conf. 10. de statu Monach. Fr. Emm. d. tom. 1. q. 31. art. 2.* Hieron. Roder. eius nepos *d. resol. 21. num. 2.* Secundo colligitur eadem ratione non licere dictis Canonicis Regularibus admittere intra clausuram Monasteriorum mulieres etiam omni suspicione maiores, obsequiorum honestorum præstandorum causa, & eas temere admitteutes incidunt in pœnas constitutionis Pij V. ita Fr. Emman. *d. tom. 1. q. 48. art. 4. & tom. 3. quest. 68. art. 3. ad fin.* Nauar. *commento 4. de Regul. n. 65.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 17. num. 31.* refert & sequitur Hieron. Roderic. *d. resol. 21. num. 3.* † Tertio colligitur ex eadem quoque ratione ipsis non licere interesse agitationi taurorum ex Bulla Clementis VIII. cuius verba aperte iudicant, *exceptis Monachis, ceterisque cuiuscunque Ordinis, & Instituti Regularibus*, ita Nauar. *in cap. non dicatis 12. q. 1. num. 12.* Fr. Emman. *d. q. 31. art. 3.* Hieron. Roderic. *d. resol. 21. n. 4. & resol. 134. num. 4.*
- 45 Hæc de Canonicis Regularibus dicta sufficiant; veniamus igitur ad seculares, de quibus tantum deinceps à nobis erit agendum, dicuntur autem qui ius habent Canonice, & Præbendæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, *cap. dilectus filius, de præbend.* quorum
- 46 † origo descendit à Clericis illis in minoribus Ordinibus constitutis sacerdotalibus subditis, qui sub eisdem certa quædam in Templo ministeria explebant, ibique ab eis stipendia ex re ecclesiastica accipiebant, qui & psallendi officio fungebantur, in claustris habitabant, simul omnes in vno dormitorio dormiebant, & in vno refectorio reficiebantur, quò facilius possent ad horas Canonicas celebrandas occurrere, ac de vita, & conuersatione moneri, & doceri; vnde nec eò mulieri intrare permittebatur, victum ad mensuram, & vestitum iuxta facultatem Episcopi accipiebant, vt habetur in Conc. Turon. sub Carolo Magno *cap. 23.* nec plures quàm ferrent Ecclesiæ facultates accipi ab Episcopo poterant, vt in Conc. Aquisgran. sub Ludouico Pio Imper. *cap. 117.* Conc. Agathen. III. *cap. 18.* & Laodicen. *cap. 15.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 12.* Vnde Canonici à canone, idest, regula vocabantur, quia canonicè, & sub regula viuere tenebantur cum suo Episcopo, communi mensa, & dormitorio vtentes, vt *suprà* diximus. Et sic Episcopi perfectioni suo statui valdè congruè ritè

vacantes religiosam vitam cum suis Canonicis ducebant, arctissimoque voto adstricti loco Cathedrali Ecclesiæ proximo in vnum habitabant, prout ad hæc vsque tempora aliquibus in locis Canonice, hoc est, Canonicorum habitatio Cathedralibus Ecclesiis coniuncta conspicitur.

Postea verò huiusmodi Ordinis Clericorum honoris titulus, & Ordo sacer adiunctus, & certæ Præbendæ ex Ecclesiæ fructibus assignatæ fuerunt, vt Episcopi Fratres essent consiliarij, *cap. nouit, de his, quæ fiunt à Præl.* vbi Abb. Rot. *in Casaraugustana Synodi 13. Februarij 1626.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano *vers. & hæc sententia,* & cum eo vnum quodammodo corpus efficerent, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiæ pertractandis præstarent, vt infra demonstrabimus, quamuis antea quoque consilium, & consensum Clericorum in nonnullis Ecclesiæ negotiis requirere tenerentur Episcopi, vt *in cap. 1. & in cap. tua nuper. eod. tit. & in cap. Episcopus nullius 15. q. 7. & in cap. fin. cum gl. 1. q. 5. & in cap. si quis vult. 16. q. 7. & in cap. sine exceptione 12. q. 2.* Hoc autem † Canonicorum Collegium, siue corpus cum ipso Episcopo, olim dicebatur consilium Episcopi, vt *in cap. antepen. 12. q. 2. iuncta gloss. 1. hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi, vel congregari debet ad præbenda consilia, huius verò caput est ipse Episcopus. d. cap. nouit, cap. cum clerici, de verbor. signif. Rot. in d. Casaraugustana Synodi coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & de eo infra cap. 42.*

Illud demum adnotare oportet, quòd licet antiquis temporibus plures Cathedrales, & Collegiata extiterint Regulares, tamen hodie maior earum pars abrogata regularitate in statum transiit secularem, & inter omnes notissima est Metropolitana ciuitatis Casaraugustæ, vt videre licet *in Bulla reductionis eiusdem in secularem sel. record. Clementem VIII. sub dat Romæ apud Sanctum Marcum. Anno Incarnationis Dominice 1604. Idib. Iulij,* quam ad me transmisit D. Ioannes Fuertes, illius Ecclesiæ Canonicus, vir quidem omnigena virtute præditus Romæ degens pro causis præminentiarum inter suam Ecclesiam ex vna, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pilari ex altera in Rota à pluribus annis vertentibus, † in quibus Ecclesiis secularizatio præter qualitatem regularitatis, nihil aliud immutauit, Abb. *in cap. 2. num. 9.* Innocent. *num. 4. in verb. monialium, de capell. monach. Rip. resp. 31. alias 3. de elect. Rot. decis. 174. num. 7. parte 1. recent. & decis. 452. num. 4.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & *in Gerunden. administrationis 6. Februarij 1629.* coram R. P. D. Verospio, in princ. quæ reperitur

reperitur impressa p. 5. diuersor. decis. 252. [Iura enim, exemptiones, & priuilegia Ecclesie competentia, illaesa, & immutata remanserunt, cum in hac parte specialis prouisio non reperiatur, tex. in cap. dilectis, de Capell. Monach. vbi Abb. num. 9. post Innoc. docet quod licet Monasterium mutet statum de Regularibus ad seculares, non per hoc mutat subiectionem, & quod remanet exemptum sicut prius, Rot. decis. 174. num. 7. p. 1. recentior. & decis. 359. a num. 2. p. 5. diuersor. & coram R. Coccino, decis. 452. num. 4.]

51 Sunt & mulieres etiam, quae vulgo dicuntur Canonissae, secularium Canonicorum exemplo viuentes, quae non renuntiant propriis, nec professionem ullam emittunt, nec feruant clausuram, sed possunt ad libitum contrahere matrimonium, & de illis Canonicis secularibus loquitur Honorius III. in cap. cum dilecta, de maior. & obed. vbi gloss. verb. Canonissas, & verb. Prouinciarum, in cap. indemitatibus, §. supra dicta, de elect. in 6. quarum institutum Concilium Viennense non probat, nominatque eas Beguinas in Clem. 2. de statu Monach. atque illis iubet aliquam viuendi normam, & regulam Monachalem deligere, cap. 1. de relig. domib. late de illis Anton. August. in epit. iuris veteris Pontif. tom. 1. lib. 9. tit. 59. de Canonicis foeminis, Anton. Seppius in Chronico generali Ordinis S. Benedicti, tom. 2. anno Domini 994. cap. 2. Petr. Gregor. Syntagm. iuris lib. 15. cap. 17. num. 9. vbi meminit de Monasteriis Lotharingiae, & cap. 13. num. 20. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 13. cap. 9. q. 5. vers. secundum, vbi ait in Germania, & Flandria esse mulieres simul congregatas, ac instar Canonicorum viuentes, Canonicas Regulares dictas, sed nullo ex tribus votis, aut clausura aliqua obstrictas, quarum viuendi normam & institutum non improbat in d. Clem. 2. asserit nouissime Steph. Vveymys in constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innovatas constit. 15. num. 5. pag. 145. vbi ait in Belgio has Canonissas esse nullo religionis voto adstrictas, sed liberam semper de rebus suis disponendi libertatem retinentes, Rota in nullius, siue Tullen. iurisdictionis 29. Iulij 1624. & 27. Nouembris eiusdem anni, & 25. Februarij 1625. coram bonae memoriae Buratto, inter eius impressas per Ferentil. decis. 821. 827. & 840. & in eadem 15. Ianuarij 1629. coram Card. Virili, in quibus decisionibus etiam habetur Abbatissae obedientiam & reuerentiam deberi à Canonissis secularibus, quibus praest, & idem Ferentil. in annot. ad decis. 840. num. 6. aduertit quod licet non teneantur toto tempore vitae suae simul congregatae permanere, attamen pro tempore quo permanent, videntur quodammodo

oblatae. Quae quidem Canonissae habent praebendas ita merè temporales, vt sint expertae cuiusuis spiritualitatis, & per consequens simoniae. Caputaq. decis. 356. num. 6. p. 2. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 19. num. 15. de his late nouissime Tamburin. de iure Abbatissar. disp. 7. q. 4. per tot.]

CAPVT II.

Cathedrales, & Collegiatas Ecclesias erigere, & in eis Canonicatus instituire quis valeat?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonicatus eriguntur, & Canonici creatur, vel in ipsa erectione Ecclesia Cathedralis, aut Collegiata, vel post eam erectionem.
- 2 Papa solus ad augendum cultum diuinum erigere, & constituere potest Ecclesiam in Cathedralis, & ipsam in Metropolitanam. [Per erectionem Ecclesia Collegiata in Cathedralis non censetur vnquam derogatum iuri alterius. ibid.]
- 3 Cathedralis in erectione, qua sint consideranda, ostenditur.
- 4 Cathedralis ita dicitur, quia penes ipsam est Cathedra in qua magistrorum magna dignitas designatur.
- 5 Cathedra proprie accipitur pro sede Doctoris, ac Praelati.
- 6 Ecclesia sub verbo absque ulteriori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulae Cathedralis, tanquam antonomastice sumpta intelligitur Ecclesia Cathedralis.
- 7 Cathedralitas ex quibus probetur, ostenditur.
- 8 Collegiatam eligere nullus inferior à Papa potest.
- 9 Collegialitas vbi non constat de fundationis initio ex coniecturis, & indiciis probatur.
- 10 Collegialitatis coniectura, & indicia qua sint, ostenditur.
- 11 Collegialitatis qualitas probata est sufficienter etiam ex collationibus Canonicatum, & assignatione stali in Choro, & loci in Capitulo.
- 12 Canonicorum trium numerus congruus est ad Collegiatam constituendam.
- 13 Collegiata censetur illa, qua habitu existit.
- 14 Collegialitatis potissima coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis uti caput, & Clerici

- Clerici, vel Canonici uti membra.
- 15 Collegiata signum manifestum est, quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta.
 - 16 Collegiata ex signis, & aliis sufficientibus existimatur, licet de fundatione & privilegio non constet.
 - 17 Collegialitatis indicium sufficiens non erit actus congregandi se ad sonum campanae, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria.
 - 18 Collegiata insignis ex quibus probetur, ostenditur.
 - 19 Collegiata insignis ab eius erectione praecedit aliis Collegiatis, quamvis antiquioribus.
 - 20 Collegiata simplex praecedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quae tantum Parochiales sunt, etiamsi antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet.
[Libris Ecclesiae Cathedralis quando fides adhibeatur. ibid.]
 - 21 Canonici in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituere quis valeat, ostenditur.
 - 22 Canonici beneficiorum appellatione venit in materia non odiosa.
 - 23 Beneficia quavis auctoritate Episcopali creari possunt.
 - 24 Canonici supernumerarium ad futuram praebendam creare non potest Episcopus, nec alius inferior à Papa.
 - 25 Canonicus creatus à Papa ceteris paribus preferendus est factò ab inferiore.
 - 26 Canonici propter dignitatem, quam habent, & praecellentiam supra alios Clericos, signum aliquod habere debent, ut dignoscantur à ceteris.
 - 27 Signum aliquod concedere Canonicis Ecclesiae Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus.
 - 28 Concil. Trid. requirit ut in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonici omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus.
 - 29 Episcopus in Ordinum distributione pro Canonici debet requirere consilium Capituli, sed non tenetur illud sequi.
 - 30 Concil. Trid. hortatur, non autem praecipit, ut Episcopi curent, quòd Dignitates omnes, & dimidia saltem pars Canonici in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Sacra Theologia, aut iure Canon.
 - 31 Fructuum Praebendarum tertia pars inter distributiones assignari debet, ubi talis portio non fuerit deputata.

V M Canonici erigantur, & Canonici creentur, & instituuntur, vel in ipsa erectione Ecclesiae Cathedralis, aut Collegiatae, vel post eam erectam, ut melius propositae quaestioni satisfaciamus, primum à nobis erit explicandum, qui possint Ecclesiam Cathedralis, seu Collegiatam constituere, & ex quibus probetur Cathedralitas, & Collegialitas, & deinde patebit resolutio quaestionis.

In primis [quaedam sunt Ecclesiae Cathedralis, quaedam Ecclesiae Collegiales. Est autem Ecclesia Collegialis, seu Collegiata (ut à leuioribus incipiamus) in qua ex Clericorum coadunatione, & congregatione corpus conficitur, quòd Collegium (à collegendo, siue etiam coeligendo, iuxta notata in l. collegarum, ff. de verb. signif.) appellatur. Cathedralis verè dicitur, in qua praeter Collegium, Cathedra superioris, siue Praelati sedes existit, cap. statutum, de rescript. in 6. cap. ne pro defectu, de elect. Omnis enim Cathedralis Ecclesia, Collegiata quoque est, cum Praelatus, & Canonici Collegium, & Capitulum facere censeantur, cap. nouit. cap. quanto, de his, quae fiunt à maiori parte cap. sed non è conuerso omnis Collegiata est Cathedralis, Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. Cathedral. Collegiat. & c. num. 3. & 4. Indubitati iuris existit] solum Papam ad augendum cultum diuinum erigere, & constituere posse Ecclesiam in Cathedralis, cap. praecipimus, 16. quest. 1. Rebuff. in praxi benef. tit. de erect. in Eccles. Cathedr. num. 1. & 5. Azor. institut. moral. parte 2. lib. 5. cap. 29. quest. 25. in princ. & lib. 6. cap. 30. quest. 2. & 4. Gambar. de officio Legati à Latere, tit. de variis Ordinariis nominibus num. 160. Nicol. Garc. de benef. parte 12. cap. 5. num. 1. Moner. de commutat. ultim. volunt. cap. 11. num. 251. vbi num. 252. idem dicit de erectione Ecclesiae Cathedralis in Metropolitanam, latè Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 11. à princ. Ego ipse de officio, & potest. Episcop. parte 3. alleg. 68. num. 8. [& de iure Ecclesiast. uniuerso lib. 1. cap. 2. num. 139. at per erectionem Ecclesiae Collegiatae in Cathedralis non censetur vnquam derogatum iuri alterius, nisi in quatum Summus Pont. exprimit, Extrau. ult. de concess. praeb. Ioan. XXI. Rebuff. in praxi benef. tit. de erect. in Colleg. post med. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 867. num. 18. vbi id tanto magis procedere ait, quando erectio esset facta sine alterius praedicio,] in qua erigenda Cathedrali consideranda sunt ista, videlicet. Primò, quòd locus vbi erigenda erit, habeat populum nobilem, & numerosum, itaut absque huiusmodi erectione populus pateretur in Diuinis, sic ut ad maiorem commoditatem administrandi Diuina fiat. Secundo,

Secundo, quod populus habeat nobilitatem in moribus, & honestate. Tertio, ut ibi sit copia Sacerdotum, ne Sedes Episcopalis vilescat, ita Isidor. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. c. 15. in princ. litt. B.* [Quarto, ne remaneat sine diocesi, Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 11. à num. 22.* vbi Summus Pont. Ecclesiam in Cathedrali crexerit, eique pro dote nonnulla beneficia purè & gratiosè vnierit, non eget hæc erectio iustificatione, Mandos. *ad reg. 22. de vnion. q. 3. num. 3. cum seqq.* Rebuff. *in reg. de vnion. glos. 10. in fine*, Rota *decif. 612. num. 1. p. 2. recentior.* vbi *num. 2.* id tanto magis procedere ait cum Sanctissimus asseruerit negatiuam in Congregatione Cardinalium super rebus consistorialibus fuisse maturè discussam, quo casu gratia facta dicitur ex certa scientia, & *num. 6.* ait non obstare litteris erectionis duo contineri, ipsam videlicet erectionem in Cathedrali, & beneficiorum vnionem pro illius dote, & sic dicta de non iustificatione intelligenda solùm esse de erectione, quæ tantùm fuit Cardinalibus commissa, nam responsum fuit vnionem esse ad erectionem accessoriam, & vti partem illius integram, cum sine dote Cathedralis esse nequeat, Sarnen. *in reg. de annali q. 47. col. 2. & 3.* vnde patet vnionis cognitionem tanquam quid indiuiduum ab erectione separari non potuisse, & consequenter illam pariter fuisse Cardinalibus commissam.]

4 Dicitur autem † Cathedralis, [ob honorem Cathedralis Episcopalis, quia ibi Cathedra Episcopalis & sedes sita est, Rebuff. *in concord. tit. de collat. §. 1. verb. Cathedralis, pag. mihi 542.*] & quia penes ipsam est Cathedra, in qua magistrorum magna dignitas designatur, ut ex Hieron. notat Toftat. *super Matth. c. 1. q. 70.* asserens † Cathedrali propriè accipi pro Sede Doctoris, ac Prælati, prout etiam in Cathedra Petri Ecclesia Romana denotatur, ex traditis per Ioan. Scotanum *contra hereticos, interrog. 5. de Primatu Petri, & Ecclesia Romana fol. mihi 87. vers. subiiciam*, Isidor. *d. c. 15. in princ.* Ioan. à Cochier *in schol. ad preces primar. lit. E. verb. in singulis Cathedralibus.*

6 Sub particula tamen, *Ecclesie*, absque vltiori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particule *Cathedralis*, apud Iuris interpretes tanquam antonomastice sumpta, intelligitur Ecclesia Cathedralis, iuxta antiquum stylium Curie Romanæ. Monach. *in cap. quamuis, num. 5. post gloss. ibidem in verb. non extendit, de præbend. in 6. vbi Gemin. §. final. num. 10. post med. Abb. in cap. cum super num. 6. de sepult. Mandos. super regul. 26. Cancel. quæst. 3. num. 5. & 6. in fine, vers. Roma autem*, [Franc. Marc. *Delphin. decif. 1123. num. 5. vol. 1.* vbi quod Ecclesia Cathedralis intitula sub nomine Diocesis, non autem Sancti, refert Ca-
Barbos. *de Canon. & Dignitatib.*

mill. Borrel. *in sum. decif. tom. 1. tit. 2. num. 44.* & Aloyf. Ricc. *in collect. decif. p. 6. collect. 2350. vers. Ecclesia Cathedral. & collect. 2438. vers. item quod appellatione Ecclesie.* Gambar. *de officio Legati à Later. lib. 10. n. 270.* Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 893. num. 32.* Rot. *decif. 233. num. 4. & 13. parte 1. diuersor. & in Casaraugust. Cathedralitatis 1. Martij 1630.* coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, [quæ reperitur impressa nouissimè, p. 5. diuersor. decif. 353.] in qua plura adducuntur adminicula ad probandam † Cathedralitatem, videlicet antiquissimus ritus celebrandi festum Dedicacionis, qui sanè ritus nec tolerari, nec seruari poterat, nisi admissa Ecclesie Cathedralitate. Greg. XV. *decif. 493. num. 2.* Rot. *decif. 616. num. 4. & 5. part. 1. recentior.* Item facultas exigendi decimas in territorio ciuitatis soli Cathedrali competentes, iuxta terminos *cap. quoniam, & cap. cum contingat.* vbi gloss. & Doctores, *de decim. & tradita per Rebuff. in tract. illius tit. quæst. 6. num. 12.* Rot. *in Pampilonen. congrua 7. Aprilis 1595.* coram bonè mem. Card. Millino, quæ loquitur in Ecclesiis Hispaniarum, eam sequitur etiam *in decif. 429. num. 6.* coram Gregorio XV. ius extrahendi defunctorum cadauera ex alienis Parochiis, illaque sepeliendi, quod Ecclesiis omnibus de iure prohibitum, solis Cathedralibus indulgetur, *cap. ex parte, il. 1. cap. cum liberum, cap. cum super, cap. in nostra,* vbi Doctores, *de sepultur.* indistincta saltem de consuetudine (quicquid sit quoad moderationem per concordias, & sententias) Sacramentorum omnium administratio, iuxta terminos *cap. 3. & vlt. vbi scribentes, de Paroch. & cap. Presbyteri, de consecrat. dist. 4.* necnon prerogatiuæ præminentiarum, atque alia huiusmodi, de quibus in simili Pute. *decif. 343. lib. 2. in correctis.* Item Cathedralitatem ostendit delatio Sanctissimi Sacramenti in die eius festo, cum processio in die Corporis Christi à Cathedrali debeat inchoari, & ibidem finire, ut censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Tirasonen. sub die 19. Augusti 1619.* [ad affectum enim ut dignoscatur quæ sit Ecclesia Cathedralis, inspicitur tempus præsens, c. cum inferior, vbi Host. n. 13. *de maior. & obed.* Seraph. *decif. 1445. in fin.* Rot. p. 5. *diuers. decif. 111. n. 21.* Reges, & Principes sunt Patroni Ecclesiarum Cathedralium quantum ad protectionem, non quantum ad electionem, vel præsentationem; ita Præpos. *in cap. lectis 61. dist. Anton. Corset. in tract. de potest. Regia q. 34. vol. 12. tractat. Doctor. Roch. de Curte de iure patron. verb. in Ecclesia num. 2.* Lambertin. *eod. tract. 11. q. princ. art. 2. p. 1. lib. 1. num. 3. & 4.* Martin. *Laudens. in tract. de Princip. notab. 74.* Arnulph. *Rusæ. in tract. de iuribus Regalib. priuileg. 11. num. 6.* Oliban. *de*

iure fisci c. 18. 19. & 33. Azeued. in l. 1. tit. 6. lib. 1. noua Recep. Cou. in reg. possessor p. 2. §. 10. num. 5.

Nam vt Regibus competat ius presentandi Episcopos, necessarium est priuilegium Apostolicum; vt pro Regnis Castellæ & Legionis ac aliis adest priuilegium Adriani VI. de quo Mariana *de rebus Hispaniæ* lib. 25. cap. 5. Gil. Gonzales Dauila in *sua historia de Salamancæ* lib. 3. cap. 18. Nicol. Garc. *de benefic. p. 5. cap. 1. num. 218.* D. Roder. à Cunha in *cap. cum longè* num. 1. 63. *dist. Ego ipse de iure eccles. lib. 1. cap. 8. à num. 74. & præcipue* num. 81. Et de Regno Portugaliæ attestantur Nau. in *cap. nouit, notab.* 2. num. 165. *de iudic. Cabed. de patron. Regia Corona* cap. 37. num. 1. Gabr. Pereira *de manu Regia tom. 1. pag. 234. num. 76. ad fin.* D. Roder. à Cunha in *d. cap. cum longè*, num. 1. & in *cap. 2. num. 8. dist. 23.* Et de Regno Franciæ Palat. in *introduc. rub. de donat. inter virum & vxor.* num. 28. Rebuff. in *concord. tit. de nomin. Regis ad Prælat. glos. vacantibus* pag. 84. Carol. de Grassal. lib. 2. *Regal. Francia iure* 3. Guilielm. Bened. in *c. Raynutius, de testam. verb. & vxorem nomine Adelsiam*, *decis. 2. ex num. 78.* Petr. Greg. in *tit. de elect. cap. 5. num. 23.* Boët. *Epo heroicar. quæst. de iure sacro* lib. 1. *sub tit. de Regalibus & vniuerso iure Principum in beneficiis ecclesiasticis*, *ex num. 26. & num. 262.* Rhenat. Choppin. *de dominio Franciæ* lib. 2. *tit. 10. & de sacra politia* lib. 1. *tit. 7. ex num. 22.* Idem de Regibus Poloniæ Azori. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 14. q. 3. in fine.* Et de Regibus Angliæ, Palat. *d. loco* num. 29. *ante med.* Anast. Germoni. *de sacrorum immunit.* lib. 3. *cap. 12. num. 31. vbi num. 30. & 32.* idem de Regibus Neapolis, & Hungariæ. Et de Regibus Siciliæ Dom. Marius Cutell. in *codice legum Sicularum* cap. 82. *nota 87. à num. 1. pag. 229. vbi num. 3. ait coadiutorem Episcopo in Sicilia nunquam datum.*

8 Nullum etiam inferiorem à Papa posse erigere Ecclesiam, etiam Parochialem in Collegiatam, merito concludunt Rebuff. in *praxi benef. tit. de erectione in Collegiatam.* Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 1. num. 6.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 5. cap. 29. q. 25. & cap. 30. q. 8.* Filliuc. *tract. 41. de benefic. cap. 3. num. 112.* Massobr. *in sua praxi habendi concursus prælat. 2. dub. 1. & censuit Sacra Congregatio Concilij in vna Conuersana* 27. Junij, 1626. prout refert Lotter. *dicta quæst. 14. num. 49.* [& seruat stilus Romanæ Curia, Ferrentil. in *annot. ad decis. Buratti* 112. num. 14. Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 4. num. 38. cum seqq. vbi num. 53. subdit debere patronum assentire si Ecclesia, quæ desideratur in Collegiatam erigi, patronata sit.*] Quamuis nonnulli non contemnendæ auctoritatis viri exi-

stimauerint Episcopum posse erigere Parochialem Ecclesiam in Collegiatam, vt per text. in *cap. quoniam, de vita, & honest. cleric. tenent ibidem Abb. antiq. num. 1.* Ioann. Andr. num. 3. Butr. num. 2. *ad fin.* Panor. num. 2. & 6. Imol. qui attestatur de communi num. 1. quos retulit, & sequi visa est Rota in *Regien. vniouis* 12. *Maij* 1625. coram Reuerendissimo D. meo Coccino; & licet Nicol. Garc. *de benefic. part. 12. cap. 5. num. 4.* asserat aliquando Ecclesiam erigi in Collegiatam per Episcopum, sed solere fieri auctoritate Apostolica.

Collegialitas, vbi non constat de fundatio-
9 nis initio, ex coniecturis, & indiciis probatur, Innoc. in *cap. postulasti, de iure patron.* Ioan. Andr. & alij in *cap. nobis, eodem tit.* Alex. *conf. 75. num. 2. lib. 4. Roman. conf. 436. num. 6.* Decian. *conf. 6. num. 1. & 2. lib. 2. Rot. decis. 584. num. 2. & decis. 585. num. 2. par. 4. diuersor. & apud Mantua. decis. 215. num. 1. & inter recent. decis. 637. sub num. 2. part. 1. & in Asculana Parochialis S. Laurentij*, 20. *Maij*, 1585. coram Orano, & in Cremonen. *Præpositura* 24. *Maij* 1621. coram bonæ mem. Remboldo, & in Placentina *Archipresbyteratus* 17. *Maij* 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Ascula. *Plebania* 13. *Iannuarij* 1624. coram R. P. D. Merlino.

Coniectura autem, & indicia collegialita-
10 tis potissima sunt quod Canonici consueuerunt congregari ad libitum principalis Dignitatis illorum capituli, seu illius ad quem de iure, vel consuetudine spectat congregare Capitulum, ad sonum campanæ, & quod haberent sigillum commune, ac esset quoque communis arca, itaut fructus communiter diuiderentur, vt colligitur ex text. in *cap. tertio loco, de probat. & in cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. & propr. & de communi sigillo in cap. significauit, de appellat. & in cap. dilecta, de excess. Prælat. de arca, & massa communi in l. 1. §. quibus autem ff. quod cuiusque vniuers. nom. † Et demum quod ex huiusmo-
11 di indiciis, vniuersali scilicet congregatione, seu tractatu in forma Capituli, ac sigillo, & arca communi plenè, & concludenter desumatur probatio collegialitatis ecclesiasticæ, tradunt Doctores in *cap. nobis, de iure patron.* vbi Abb. num. 28. Felin. in *cap. accedentes* num. 2. *de præscript. Roman. conf. 436. num. 7.* Decian. *conf. 6. num. 1. & 2. lib. 2. Aym. conf. 134. num. 5. Barbat. conf. 17. num. 3. & 4. lib. 1. Cardin. in Clemen. statutum quæst. 4. de elect. & in Clemen. 2. num. 10. de etate, & qual. Alex. conf. 75. num. 2. lib. 4. Mascard. de probat. concl. 584. num. 3. Rebuff. in *concord. tit. de collat. in §. volumus vers. collegialitatis*, [Anton. Fabric. in *praxi benefic. tit. de benefic. in Cathedr. & Coll. n. 3. latè Lotter.***

de re benefic. lib. 1. q. 14. n. 71. cum seqq.] & passim sequitur Rot. *decis. 584. n. 2. & decis. 585. n. 2. p. 4. diuers. Achil. decis. 10. n. 2. & 3. de prabend. Mantic. decis. 175. n. 1. & decis. 215. n. 1. Greg. XV. decis. 482. n. 4. & fuit resolutum in Placentina Præpositura 26. Aprilis 1627. impressa p. 5. diuers. decis. 56. & 4. Decemb. 1628. coram R. P. D. meo Pirouano, & in dictis Asculana Parochialis, & Cremonen. Præpositura, & in dicta Placentina, Archipresbyteratus, in qua fuit dictum qualitatem Collegialitatis probatam esse sufficienter, etiam ex collationibus Canoniatuum, & assignatione stalli in choro, & loci in Capitulo factis per Canonicos Capitulariter congregatos prouisos de Canoniciatibus, quippe quæ fieri non possunt absque Collegiali nomine.*

- 12 Numerus autem trium Canoniorum congruus est ad Collegiatam constituendam, Innoc. in cap. postulasti n. 1. in princ. de iure patron. Felin. in c. accedentibus, n. 1. vers. & nota, de prescript. Roman. d. conf. 436. n. 6. Lambert. de iure patron. par. 1. lib. 2. q. 5. in princ. n. 3. Cavalier. decis. 649. n. 6. Reuerend. D. Coccin. decis. 296. num. 4. Rot. in d. Asculana Plebanie coram R. P. D. Merlino. † Qui si recesserint, vel saltem de presenti non existat Collegiata, adhuc tamen sufficit illam habitu esse ad hoc ut cenferi debeat Collegiata, Felin. in d. c. accedentes, num. 2. vers. possit etiã, Innoc. in c. postulasti n. 1. de iure patron. Archid. in c. licet canon, sub n. 2. de elect. lib. 6. Mascard. de probat. cõcl. 584. n. 5. cum aliis quos refert, & sequitur Rot. in Cremon. Præpos. 25. Febr. 1622. coram bonæ mem. Remboldo.
- 14 Item potissima Collegialitatis coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis uti caput, & Clerici, vel Canonici uti membra, Alex. conf. 74. num. 4. lib. 4. Mantic. decis. 215. sub num. 1. vers. unde, Rot. in d. Cremonen. Præpositura 24. Maij. 1621. coram bonæ mem. Remboldo, & in d. Asculana Plebanie coram R. P. D.
- 15 Merlino. Manifestum quoque est † signum Collegiatæ, quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta, Mantic. decis. 175. sub num. 1. vers. item quia habent, & d. decis. 215. sub num. etiam 1. † Et ex istis signis, & aliis sufficientibus Collegiatam esse existimandam, licet de fundatione, & priuilegio non constet, censuit Sacra Rituum Congreg. in vna Capitaquen. 16. Ianuarij 1620. Sed non est necessarium, ut omnes hæ coniecturæ, seu signorum omnium concursus simul concurrant, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui possit, & verosimile creditur, ut per Rot. d. decis. 584. num. 2. p. 4. diuers. Mantic. d. decis. 215. sub num. 5. vers. nec etiam. [nouissimè ead. Rota p. 5. diuers. decis. 56. num. 6. & tangit Lotter. d. q. 14. num. 79. cum seqq. aduertens ex multis fieri posse ut sigillum deficiat, vel non sit in vsu; vel etiam quod col-
- Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

legium non habeat Prælatum, cum ad eius essentiam id minimè necessarium sit.]

Non erit tamen sufficiens Collegialitatis 17 indicium actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria, Caputaq. decis. 295. num. 2. Gonzal. ad Reg. 8. Cancel. glos. 19. num. 14. & 15. Beltram. in annot. ad Gregor. XV. decis. 482. lit. C.

Quæ autem dicatur Collegiata insignis, 18 non est in iure determinatum, Doctores enim diuersimodè loquuntur, nam Card. Mantic. decis. 175. num. 2. ad ostendendum quod Collegiata, de qua in ea decisione agebatur, non esset insignis, asserit hoc probari ex numero Canoniorum exiguo, modicis redditibus, & qualitate seruitij, & depositionibus testium, traditque hoc esse arbitrarium, citans Doctores in cap. statutum. de rescript. lib. 6. & Alberic. de diction. verb. insignis, quibus addo Lap. Specul. & Tiraq. ac alios apud Menoch. de arbitr. casu 158. num. 4. In diiudicatione huiusmodi insignitatis fieri potest consideratio ex qualitate loci, prout decisum fuit à Sacra Rituum Congregatione in vna Collegiatæ Ecclesiæ S. Pauli ciuitatis nouæ Firmanæ diocesis ad instantiam D. Ludouici Centofforeni mei studiosissimi, qui obtinuit prædictam Collegiatam dici insignem, eo quod oppidum, in quo sita est, insigne reddat numerus quatuor mille habitatorum, hoc est, focularia 820. quatuor Regularium, & vnum Sanctimonialium Monasterium, ibi existentia, copia peritorum, & nobilium, refert Ioan. Anton. Massobr in tract. de Synodo Episcopi c. 4. dub. 14. n. 9. & seq. & ego ipse in collect. ad cap. vlt. num. 3. de verb. signif. [& ex Cantuccio tenet Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 6. collectam 2350. vers. insignis, insignem dici Ecclesiam quod ut in loco nobili, insigni, & præcipuo, & quod sic ex communi hominum opinione habeatur, latè Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 15. à princ. & præcipuè à n. 6. vbi ex Rota decis. 29. ex num. 5. p. 2. diuers. ait iudicem tutò pronuntiare super hac qualitate posse si circumstantiæ tendunt ad multiplicem Ecclesiæ decorem, putà, quia sit matrix, nobilis ex celebritate situs, antiqua, si supra alios præcedentiam obtineat, si insignem structuram habeat, si referta sit magno numero ministrorum deseruentium.] Et † Collegiata insignis ab eius erectione præcedit aliis Collegiatis, quamuis antiquioribus, 19 ut censuit Sacra Rituum Congregatio in vna Firmana 24. Martij, 1612. sicut † & Collegiata 20 simplex præcedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quæ tantum Parochiales sunt, ex eadem S. Cõgregatione in vna Nolana 10. Iulij 1602. & in Senogallien. 23. Martij 1619. etiam si antequam erigeretur in Collegiatam, illis cederet, ut in Terracin. Sonniffa, 25. Februarij, 1606.

Quis autem dicatur locus insignis, tradit Nariat. *conf. 1. aliàs 3. de verbor. signif.* Et plura de insigni nostra, & Regia Collegiata S. Marię de Oliueira oppidi Vimarantensis Bracharen. dicecesis dixi *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 60. num. 7.*

[Libris Ecclesię Cathedralis erectę plenissimam regulariter fidem ad liberi solere testatur post Bursat. *conf. 23. num. 27. vol. 1. Ioseph. Ludou. commun. concl. 29. pag. 74. col. 1. vers. amplia 36. & post Paridem. de Puteo sequitur Camill. Borrel. conf. 41. num. 42. Vtrum autem libris Canonicorum plena regulariter fides adhibeatur, vide latè Grat. *conf. 123. per tot. in 2. Rota decis. 181. num. 3. p. 2. recentissim. in posthum.* Consuetudine tamen induci potest vt ipsorum libris plena fides adhibeatur. Anton. Piagg. *in tract. de consuet. q. 111. num. 544. precipuè si liber sit antiquus, conserueturque in archiuo vti approbatus, Hect. Felici. alleg. 32. num. 2. p. 3. & alleg. 48. num. 8. ead. p. 3. vnde libro punctuatoris Capitulic redendum esse tenet Rota decis. 205. n. 1. p. 2. recentissim.]**

21 Deueniendo nunc ad resolutionem questionis propositę, videtur concludendum, ad illum spectare Canonicatus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituire in actu erectionis; cui de iure spectat illam facere, hoc est, Pape, vt *suprà* probauimus, quia vnum sine alio stare non potest, cum saltem numerus triu Canonicorum ad Collegiatam constituendam requiratur, vt pariter *suprà* ostendimus, n. 12. [& potest Papa creare duos Canonicos eiusdem canonice, iuxta tex. *in cap. non autem, & ibi Archid. 7. q. 1. Abb. in c. fraternitatis, n. 4. vers. hic autem Papa, de prebend. Rota decis. 410. num. 8. p. 2. recentissim.]* Post erectam verò, & dictum numerum creatum, Episcopi erit, si

22 velit, & alios novos Canonicos antiquis adtingere, vel vltra extantes, cum congrua portione alios de nouo creare: nam cum Canonicatus sit beneficia, & illorum appellatione in materia non odiosa comprehendantur, ex citatis per me *in tract. de appellatiua verboru vtriusque iuris signif. appellat. 32. num. 111. & que quis beneficia auctoritate Episcopali creari possint, secundum glos. verb. si beneficiorum, vers. quia constat. in Clem. 2. de decim. Cef. de Grassis decis. 13. n. 9. de prebend. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 5. n. 7. Caualer. decis. 639. n. 8. Melch. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 5. n. 40. Rot. in Monopolitana hebdomada 1. Iulij 1613. coram bonę mem. Patriarcha Manzanedo, & in Melfiten. legati p. 24. Ianuarij 1629. coram R. P. D. Dunogetto, bene sequitur ipsum sua Episcopali auctoritate Canonicatus creare posse. Sed de Dignitatibus est magis inter Doctores controuersum, vt *cap. 4. videbimus.**

23 Non poterit tamen Episcopus, nec alius inferior à Papa, etiam post creationem creare

Canonicatum supernumerarium ad futuram prebendam, vt censuit Sacra Congregatio Concilij his verbis. *Ex hoc decreto expectatiuarum abrogatarum colligitur non posse erigi Canonicatum supernumerarium ad futuram prebendam, prout refert Nicol. Garc. de benefic. part 6. cap. 1. n. 5. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 1. proam. n. 64. vbi n. 65. subdit procedere in Capitulis, vt neque Capitula Ecclesiarum possint Canonicos supernumerarios creare super futuram prebendam, & testatur sic censuisse eandem Sacram Congregationem, cuius meminit Zype. in analytica postremi iuris ecclesiast. enarrat. lib. 2. de concess. prebenda, num. 2.*

Inter Canonicos verò creatos à Papa, & 25 alios factos ab inferiori, illa reperitur differentia, quòd creatus à Papa ceteris paribus preferendus est factò ab inferiore. Bart. *in l. 1. n. 2. C. de albo scriben. & ibi Alex. sub lit. B. Boer. de auct. or. magni Consilij n. 81. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 3. proam. n. 114. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1430. vers. hinc infertur primò, data enim in omnibus paritate, semper est preferendus prouisus à Papa propter eius amplio- rem prerogatiuam, cap. si à Sede, de preb. lib. 9. Clem. 1. §. neutro, vt lite penden.*

Signum aliquod habere debent Canonici 26 propter dignitatem, quam habent, & preeminetiam super alios Clericos, vt dignoscantur à ceteris, sicut tradunt Nouar. *forens. q. 24. num. 15. tom. 1. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. par. 4. resol. 363. num. 1. quod quidem signum concedere Canonicis Ecclesię Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus, vt censuit Sacra Rituum Congregatio in vna Hydruntina 1. Septembris 1612. nec etiam de nouo concedere Almutiam, vt declarauit eadem Sacra Congregatio in vna Camarinen. 25. Ianuarij 1602. & in alia Placentina 16. Ianuarij 1620. aut cappam, sine priuilegio, & expressa licentia Sedis Apostolicę, eadem Sacra Congreg. in Eluen. 10. Ianuarij 1604. & ideo reperi eandem Sacram Congregationem illa concessisse Canonicis Ecclesię Placentinę prouincię Bononien. 12. Martij 1616. & Canonicis Papię 13. Ianij 1614. & Canonicis Collegiata S. Secundi Asten. ciuitatis, 16. Maij 1601.*

Requirunt Concil. Trident. *sess. 24. de re- 28 form. cap. 12. vers. neminem etiam, vt in omnibus Cathedralibus Ecclesiis Canonicatus omnes habeat annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus, & vt dimidia saltem pars Canonicorum Presbyteri, ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, nisi consuetudo laudabiliter haberet vt plures, vel omnes sint Presbyteri, de quo latè Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 238. Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. in princ. num. 1. vers. tertio, Nouar. in singular. Canon. concl. 16. & latius infra*

infrà cap. 16. à num. 1. quod quidem Concilij Trident. decretum locum non habet in Ecclesiis Collegiatis, sicut aiunt Nauarr. *conf. 3. de tempor. ordin. in antiq. aliàs conf. 5. de etate, & qualitate, in nouis, Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. beneficia, §. 5.* [Garc. de benefic. p. 7. cap. 4. à num. 36. nouissimè Ciarlin. *controuer. forens. cap. 38. num. 1.*]

29 In hac Ordinum distributione debet requirere Episcopus consilium Capituli, illud tamen non tenetur sequi, & ita declaratum fuisse à Sacra Congregatione Concilij, refert Zerol. *in sua praxi Episcop. par. 2. verb. Capitulum.* Assignandus est Ordo non personis, sed Canonicatibus, aut præbendis singulis, sicut ex voto eiusdem Sacrae Congregationis resoluit Piafec. *in praxi Episcop. parte 2. cap. 3. num. 7. in princ.* Non tamen poterit Episcopus cogere, vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficet si media pars Canonico-rum Presbyteri fiant, inter quos debet esse præcipue principalis dignitas, ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, Aloyf. Ric. *d. resol. 2. 38. n. 2.*

30 Monet præterea idem Concil. citato *cap. 12. vers. hortatur*, eos ad quos spectat de iure, vt (vbi commodè fieri potest) curent quòd Dignitates omnes ecclesiasticæ, & dimidia saltem pars Canonicatum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in sacra Theologia, vel in Iure Canonico iuxta mentem antiquorum Canonum, vt *in cap. ad decorem, de instit.* referunt Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verb. Capitulum, §. 10. & verb. Canonica, §. 2.* Vgolin. *de officio Episcopi cap. 19. in princ. num. 1. vers. tertio.* Et hortari, non verò præcipere, aduertunt Homobon. *de Bonis de examine ecclesiast. tract. 1. cap. 9. quæf. 56.* Molles. *in sum. Theologiae moralis tract. 6. cap. 7. num. 65.* Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. cap. 7. num. 7.* Massobr. *in praxi habendi concursum, requisit. 10. dub. 6. num. 7. secundum Romanam impress.*

31 Statuit demum idem Concilium Trident. *sess. 22. de reform. cap. 3. vt* tertia pars fructuum præbendarum inter distributiones assignetur, vt talis portio non fuerit deputata, vt saltem spe præmij Canonici Ecclesiae inseruiant, refert Ilidor. Moscon. *de maiestate milit. Ecclesia lib. 1. parte 1. cap. 15. pag. 297. vers. quartum requisitum*, Nicol. Garc. *de benefic. parte 3. cap. 2. num. 467. cum seqq.* vbi attestatur decisum detractionem huiusmodi in fructibus esse faciendam, non secundum taxam antiquam, prout in libris Capitulorum, seu aliis, sed secundum valorem currentem, & *num. 468.* pariter resolutum asserit deducendas esse prius pensiones, & alia onera legitime imposita quandiu illa durauerint, antequam detra-ctio hæc fiat, & quòd de fructibus alteri re-
Barbos. *de Canonic. & Dignitatib.*

seruatis non fit ista detra-ctio donec reserua-tarius vixerit, & *num. 481.* subdit obtinen-tem in Cathedralibus, & Collegiatis Digni-tatem, licet vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet, detractioni tertiae partis fructuum esse obnoxium, & *num. 492.* addit Dignitates quæ sunt de iure patronatus, detractioni tertiae partis fructuum esse obnoxias, nisi repugnet fundatio, cui Tridentinum *d. cap. 3. prout & sess. 21. cap. 3.* minimè derogauit, & *infrà c. 21. n. 23. cum seqq.* latius de his omnibus agenus.

CAPVT III.

Canonico-rum numerus, an & quando au-geri, diminui, vè possit, & de Ca-nonicis supernumerariis?

SVM MARIVM.

- 1 Canonici in Cathedralibus Ecclesiis tot numero debent esse, quot pro seruitio Ecclesiae satisfacere possint. [Et Ecclesia in qua est certus numerus Canonico-rum, numerata dicitur. *ibid.*]
- 2 Canonico-rum numerum determinatum au-gere non licet, nisi augeantur prouentus.
- 3 Canonico-rum numerum au-gere tantum potest Papa, quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non au-gere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirma-tum, aliàs Episcopus cum Capitulo posset.
- 4 Numerus Canonico-rum is dicitur definitus, quæ in Ecclesia Cathedrali Episcopus cum consilio Canonico-rum, in inferioribus Colle-giatis ipsarum Canonici cum Episcopi cõ-sensu de super accedente præfinierint.
- 5 Canonico-rum ultra numerum non certum auctoritate Papa potest quis in Canoni-cum recipi sine præbenda.
- 6 Super numerarius appellatur quæ fuerit re-ceptus extra numerum.
- 7 Numerus certus Canonico-rum, & Præben-darum in Cathedralibus, & Collegiatis quandoque nullus est, interdum est certus numerus Canonico-rum, sed nullus nume-rus, nec distinctio Præbendarum, inter-dum est certus numerus Canonicatum, & Præbendarum inter se distinctarum, nonnunquam est certus numerus Cano-nicatum, & totidem sunt Præbenda, sed ea distincta non sunt.
- 8 Canonicus in Ecclesiis receptiuus proprie non dicitur habere successorem, nec eius Canonicatus vacare dicitur, sed confe-ssim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat.
- 9 Canonicus non succedit Canonico in honore,

- & onere, sed Capitulum.*
- 10 *Commissio causa facta alicui tanquam Canonico, non transit eo mortuo ad successorem in Canonicatu.*
 - 11 *Delegatio facta Dignitati, non expresso nomine proprio, transit ad successorem, eo quod illum verè habeat.*
 - 12 *Canonici supernumerarij illi dicuntur, qui in Canonicorum collegium cooptantur, & Canonici creantur ultra numerum certum Præbendarum, & Canonicatum absq; vlla præbenda illis statim attributa.*
 - 13 *Canonicorum supra numerum dua sunt species, vna iuris, alia facti.*
 - 14 *Canonicus supernumerarius receptus simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, non illi derogando, aut non mandando recipi cum plenitudine iuris Canonialis, non habet ius Canonie, stallum scilicet in choro, & vocem in Capitulo, & alias omnes prerogatiuas, quibus ceteri Canonici gaudent.*
 - 15 *Canonicus supernumerarius receptus cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, vel cum plenitudine iuris Canonialis, habet ius Canonie.*
 - 16 *Canonici quando sunt priuilegiati super numero certo, si postea aliquem supra numerum admittant, non possunt vti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere.*
 - 17 *Canonici supernumerarij, an & quando possint esse delegati Papæ, & distributiones quotidianas habere, remissiuè.*
 - 18 *Canonici iure possunt numerum Præbendarum minuere, cum annui earum redditus non sufficiunt ad sustentandos commodè Canonicos.*
 - 19 *Canonicatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritate, non possunt supprimi per Episcopum.*
 - 20 *Tenuitas Ecclesiæ, ac eius redditus diminuti probandi sunt, cum beneficia de sui natura præsumantur congrua.*
 - 21 *Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopalem non possunt Canonicatus supprimere etiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua diocesi.*
 - 22 *Collegiata Ecclesiæ Prælati suppressionem Præbendarum tenuium facere non potest, licet esset exemptus, & Ecclesia insignis.*
 - 23 *Capitulum Sede vacante, non potest supprimere Canonicatus.*
 - 24 *Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede vacante non potest Canonicatum suppressionem facere etiã in casibus, quibus posset Episcopus.*
 - 25 *Canonicatus, seu Præbenda vbi suppressa sunt in Ecclesia aliqua Collegiata, que Cathedralis non sit, ultra consensum Ca-*

pituli inferioris Ecclesiæ, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis.

- 26 *Cōsensus patroni, siue Ecclesiastici, siue laici, a inferioris collatoris, & electorū requiritur in suppressione Canonicatum, si illi ad aliquorum præsentationem, seu electionem spectant.*

IN Cathedralibus Ecclesiis tot numero Canonici debent esse, quot pro seruitio Ecclesiæ satisfacere possint; vnde in eius erectione determinatur numerus saltem duodenarius, vt Episcopus dum Diuina celebrat, suo muneri satisfacere possit, & cor Prælati conferuetur, sic prouentus pro Canonicis tot sint, quot sufficiant pro honesta sustentatione eorum, & vt commodè omnia Ecclesiæ onera sustinere possint, ita ex Abb. & Felin. tradit Isidor. Moscon. *de maiest. militantis Eccles. lib. 1. c. 15. de Eccles. Cathed. pag. 292. sub lit. A.* [& Ecclesia in qua est certus numerus Canonicorum ea lege vt nequeat alterari ex determinatione & præscripto statuti, dicitur numerata, Lotter. *de re benefic. lib. 1. quest. 14. num. 14.*]

Augere autem numerum determinatū Canonicorum, non licet nisi augeantur prouentus, & † tale augmentum à Papa tantum fieri potest, quādo Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutū numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, aliàs Episcopus cum Capitulo posset, Abb. *in c. cum accessissent, de const. Isidor. Moscon. vbi proximè † Lotter. d. q. 14. n. 37.* iis enim dicitur diffinitus numerus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus, cum consilio Canonicorum, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi cōsensu desuper accedente præfinierint, Læl. Zech. *de Rep. Eccles. c. 24. de Canon. n. 4. vers. causa.* [& ideo nihil est quin contrario statuto illud abrogari possit per Capitulum, ad cuius fauorem censetur talis numerus præscriptus, etiam si superioris confirmatio accesserit, nisi primum statutum fuerit iuramento confirmatum, vel confirmatio sit Apostolica cum claus. sublata, & decreto irritanti, Lotter. *d. q. 14. n. 30.* vnde potest quis † ultra numerum Canonicorū, dummodo non sit certus auctoritate Papæ, in Canonicum recipi sine præbenda, Panor. *inc. cum M. num. 30. de constit. & in c. relatum n. 2. de præbend. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 11. q. 3.* vbi subdit in quibusdam Ecclesiis Germaniæ, Italiæ, ac Galliæ solere iuuenes, dum litteris operam dant, in collegium Canonicorū cooptari, & admitti, quibus tamen Præbenda statim non datur, sed postea cum aliqua earum Canonico, & possessore vacat, & q. 6. tenet quod sine præbenda possunt plures in Canonicos recipi; & † qui sic fuerit receptus extra numerum, appellatur super

supernumerarius, Abb. & Felin. *in d.c. cum M. Isidor. Moscon. ubi supra vers. si aliquis.*

7 Quod ut melius percipi possit, sciendum est in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis aliquando nullam esse distinctionem, numerumve Præbendarum, nec certus Canonico-
rum numerus, ut in casu text. *in c. ex parte 10. de concess. præbend. & in cap. dilecto, & in cap. vacante, de præbend. Bald. cons. 472. lib. 2.* Nonnunquam est certus numerus Canoniceatum, seu Canonico-
rum, sed nullus numerus nec distinc-
tio præbendarum, ut *in c. fin. §. si autem, de concess. præbend. lib. 6. Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. Cathedr. n. 23. & 24. Card. Tusch. pract. concl. tom. 6. lit. P. concl. 470. num. 2.* Quandoque verò non solum certus est nu-
merus Canoniceatum, & præbendarum, sed etiam ex præbendæ realiter, actualiter, & per-
petuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos
vnius actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta text. *in cap. literas, de concess. præ-
ben. & in Clement. fin. de præbend. Lap. alleg. 14. num. 4. & 5. Cardin. Tusch. tom. 1. lit. C. concl. 32.* Interdum est certus numerus Canonica-
tuum, & totidem etiam sunt præbendæ, sed ex
distinctæ non sunt, immo bona sunt quoad do-
minium Capituli communia, super quibus bo-
nis quasi in confuso absque actuali aliqua
distinctione iustitutus est numerus præben-
darum correspondens numero Canonica-
tuum, ut distinguit Monet. *de optione Canon. c. 2. q. 2. num. 16. & 17.*

8 Inter quæ illud est singulari nota dignum, quòd in Ecclesiis receptius, hoc est, non nu-
meratis, iuxta priorem modum, Canonicus
propriè non dicitur habere successorem, nec
eius Canonicatus vacare dicitur, sed confe-
stim quòd titularis decedit, supprimitur, ex-
pirat, & cessat, ac esse definit, & nouus consti-
tuitur in persona sequentis. *cap. dilecto 25. vers. præterea, de præbend. ibi, præterea licet in Eccle-
sia, in qua non est certus numerus præbendarum, nulla etiam vacante, in Canonicum quis possit
assumi, cum intelligantur ad quoddam ius eligi,
quod ex electorum assensu de nouo creatur, &
cum electo in Canonicum nascitur, & desinit esse
cum defuncto, & ibi notant Imol. n. 7. Butr. n. 8.
& Abb. n. 9. glos. verb. consentire in c. quod sicut
28. de elect. Bald. d. cons. 472. in princ. lib. 2. An-
char. in c. si gratiosè n. 5. de rescript. in 6. Abb. in
c. quoniam Abbas col. 5. & ibi Felin. col. 3. de offic.
delegat. D. Barbof. in l. filiosam. §. fin. n. 28. ff. so-
luto matrim. Card. Tusch. d. concl. 470. n. 2. An-
ton. Raguc. de voce Canonic. in Capit. q. 22. n. 1.
Card. Mant. decis. 229. n. 2. Gonzal. ad reg. 8.
Cancel. glos. 9. §. 3. n. 9. & 10. Nicol. Garc. de be-
nef. par. 11. c. 2. n. vlt. [Lotter. de re benef. lib. 1. q.
14. n. 16. & fuit dictum in Syracusana Canoni-
catus 1. Februarij 1623. corà R. P. D. Pirouano.*

Quæ resolutio intelligitur quoad dispositio-
nem de tali Canonicatu uti reseruato, nisi Pa-
pa concederet gratiam illum impetranti, facta
mentionem, quòd Ecclesia, vbi Canonatus ille
existeret, non erat numerata; quia tunc susti-
nebitur talis gratia non ex vi vacationis, aut
reseruacionis vllius; sed ex intentione Papæ
volentis remouere obstaculum non vocatio-
nis, & prouidere perinde ac si Canonicatus ve-
rè vacasset, ita Gonzal. d. §. 3. à num. 23. vbi
num. 26. subdit in hoc casu posse procedere
opinionem Flamin. Parisij, & aliorum tenen-
tium Canonicatum Ecclesiæ non numeratæ
posse resignari.

Sed quicquid sit credo in Ecclesiis quibus-
cunque Canonicum non succedere Canonico
in honore, & onere, sed Capitulum, Innocen.
in c. quod sit col. 1. de elect. & idèd † commissio
causæ facta alicui tanquam Canonico non
transit eo mortuo ad successorem in Canoni-
catu, *d. c. quoniam Abbas, de offic. deleg. Cardin.
Tusch. pract. concl. tom. 1. lit. C. concl. 38. n. 3. &
4.* quamuis † delegatio facta Dignitati non
expresso nomine proprio transeat ad successo-
rem, eo quòd illum verè habeat, ut probat *d. c.
quoniam Abbas. & docent Nicol. Garc. de benef.
part. 6. c. 2. num. 29. Gonzal. ad regul. 8. Cancell.
glos. 12. in princip. num. 73. Stephan. Gratian.
discept. forens. cap. 92. num. 2. cum seqq. Sanch.
de matrim. lib. 8. disp. 27. à n. 6. Bellet. disqui-
sit. clerical. part. 1. tit. de clerico debitore, §. 4.
num. 8.*

Supernumerarij Canonici illi dicuntur, qui
in Canonicorum Collegium cooptantur, &
Canonici creantur ultra numerum certum
præbendarum, & Canonicatum absque vlla
præbenda ipsis statim attributa, ut ex glos. &
Abb. *in d. cap. cum M. resoluè Azor. instit.
moral. par. 2. lib. 3. cap. 11. quest. 13.* In Ec-
clesiis scilicet, in quibus consuetudine, priui-
legio, vel statuto est certus numerus præben-
darum constitutus, non in alijs: quia vbi non
est certus numerus Præbendarum, vel Cano-
nicorum, si † vnus, aut plures recipiantur in
Canonicos, ij numerum non excedunt, ita
Azor. d. cap. 11. q. 14.

Horum autem duæ sunt species, vna iuris,
alia facti; iuris est quando Papa mandat Ca-
pitulo ut recipiant in Canonicum, & fratrem,
& illi conferant ius Canoniæ, & per talem re-
ceptionem efficitur Canonicus; alia est quan-
do Papa creat Canonicum supra numerum,
& mandat quòd tali Canonico à se facto assi-
gnetur locus, & stallus, de quibus Federic. de
Senis cons. 290. num. 5. & 6. Card. Tusch.
tom. 1. lit. C. conclus. 33. num. 2. cum seqq.

Vel melius distinguendum quoad hoc pro-
positum inter receptum simpliciter de mada-
to Papæ in aliqua Ecclesia; in qua est certus
numerus Canonico-
rum, non illi derogando,

aut non mandando recipi cum plenitudine Iuris Canonialis, & inter receptum cum expressa Papæ derogatione de certo Canonico-
 rum numero, aut vbi ab illo expressum mada-
 tum emanauit de eo recipiendo cum iuris Ca-
 nonicalis plenitudine. In primo casu receptus,
 vt in eo, vltra numerum non habebit plenum
 ius Canonie, veluti stallum in choro, vocem in
 Capitulo, & alias omnes prærogatiuas, quibus
 ceteri Canonici gaudent: in secundo verò sic,
 Læi. Zech. d. cap. 24. de Canon. n. 4. vers. *causa*
verò, vbi subdit quòd quando à Papa impetra-
 tur Canonicatus, qui sit supra numerum, de-
 bet id in litteris exprimi, alias impetratio non
 valeret, [Pauin. de potest. cap. sede vac. pr. al. 5.
 num. 15. Hoied. de incom. benefic. p. 1. c. 12. n.
 6. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 867.
 à n. 1. vbi à n. 11. declarat nisi admissio facta
 esset sine præiudicio antiquorum Canonico-
 rum. Menoch. conf. 1179. n. 21. & 22. Anton.
 Fabric. in praxi benefic. lib. 2. rub. de titulo & in-
 titulat. n. 30. Azori. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 9. q.
 3. & 4.] Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 1.
 n. 5. cum multis seqq. vbi n. 10. id limitat, vt non
 procedat vbi sit consuetudo, quòd Canonici
 ita vltra numerum recepti non habeant iura
 Canonie, vel quòd non possint administrare
 iura Canonie nisi prius fuerint installati, tunc
 enim ad limites installationis consequentur
 iura Canonie, & idè si solùm fuerint installati
 in choro, consequentur ea, quæ sunt chori, &
 si fuerint installati in Capitulo, habebunt ea,
 quæ sunt Capituli, & addit Læi. Zech. citato
 loco ex Abb. in cap. pro illorum, de præb. quòd
 16 vbi ¶ Canonici sunt priuilegiati super numero
 certo, si postea aliquem recipiunt supra nume-
 rum, non possunt vti exceptione numeri con-
 tra Papam volentem aliquem supra numerum
 cõstituire. [Illud absque dubio procedit quòd
 vbi Papa sciens Ecclesiam esse receptitiã, non
 numeratã, de ea prouideat, velitque prouisionẽ
 valere, nihil est quin prouisio teneat, vt est tex.
 in c. ex parte, ad fin. vbi Host. sub n. 3. vers. *tu di-*
cas, de concess. præb. Rot. in *Syracusana Canonie.*
1. Decemb. 1623. coram R. P. D. Pirou. cuius me-
minit Lott. d. lib. 1. q. 14. n. 31. vbi n. 32. & seqq.
 subdit in his passim admitti resignationes: nam
 licet talia beneficia vtpote vacationis, non vi-
 deantur resignabilia, & etiã ex causa permuta-
 tionis, Gonz. ad reg. 8. Cæcel. glos. 9. §. 3. n. 19. ni-
 hilominus tamen si fiat de hoc mentio, Papa
 validè ex huiusmodi causa prouidet, & sustine-
 tur prouisio, Gonz. d. §. 3. n. 20. & 23. Lott. d. q.
 17 14. n. 34.] ¶ An autem, & quando isti Canonici
 supernumerarij possint esse delegati Papæ, &
 debeant habere distributiones quotidianas?
 dixi infrà cap. 21. n. 13. cum seqq.

18 Quæ supra diximus de augendo numero
 determinato Canonico-
 rum, id quoque intel-
 ligendum est vbi-
 cunque de eo diminuendo

actum fuerit, cum pariter de vtroque simul
 agant, & vnica resolutione concludant Isidor.
 Moscon. d. cap. 15. de Ecclesiis Cathedralibus
 pag. 292. vers. *augere*, Læi. Zechi. d. cap. 24. de
 Canonicis n. 4. vers. *secundum*, Azor. instit. mo-
 ral. par. 2. lib. 3. cap. 11. q. 10. vbi resoluit etiam
 Canonicos iure posse numerum Præbendarũ
 minuere, quando annui earum redditus non
 sufficient ad sustentandos commodè sexde-
 cim, v. g. Canonicos. Et hac de re Concil. Tri-
 sess. 24. de refor. c. 15. sic statuit. *In Ecclesiis Ca-*
thedralibus, & Collegiatis insignibus, vbi fre-
quentes adeoque tenues sunt præbende simul cum
distributionibus quotidianis, vt susinendo de-
*centi Canonico-
 rum gradui pro loci, & personarũ*
qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum cõ-
sensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia,
non tamẽ Regularia, iis vnire, vel si hac ratione
prouideri nõ possit, aliquibus ex iis suppressis, cũ
patronorũ consensu, si de iure patronatus laicorũ
sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum
Præbendarum distributionibus quotidianis ap-
plicentur, eas ad pauciorum numerum reduce-
re, ita tamen vt tot supersint, quæ diuino cultui
celebrando, ac dignitati Ecclesie commodè va-
leant respondere. Hactenus Conc. de quo Vgo-
 lin. de offic. Episcopi c. 52. §. 1. n. 4. Monet. de di-
 stribut. quotid. parte 1. q. 5. n. 27. cum seqq. & de
 commutat. vltimar. volunt. c. 12. n. 113. cũ seqq.
 Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 829. à n.
 1. vbi n. 2. subdit quòd ¶ Canonie aucto-
 19 ritate Papæ confirmati cum præfinitione nu-
 meri, & decreto irritanti, non possunt suppri-
 mi per Episcopum, Ego ipse de officio, & po-
 test. Episcopi p. 3. alleg. 67. per tot. vbi à num. 5.
 resoluo probari debere ¶ tenuitatem Eccle-
 20 siæ, ac eius redditus diminutos esse, cum be-
 neficia de sui natura præsumantur congrua, &
 illorum redditus potius aucti, quàm diminuti,
 n. 2. in fine, addo illud Concilij decretum lo-
 cum non habere si Ecclesie Cathedrales, aut
 Collegiate insignes non sint, quæ autem tales
 dicantur, ostendi supra cap. 2. num. 18.

Et cum ibi Concilium vtatur particula, *E-*
 21 *piscopis*, non autem *Ordinariis*, quæ latius pa-
 tet, existimo huiusmodi facultatem Episcopis
 tantum, & non aliis conuenire, ac proinde
 Prælatos sæculares iurisdictionem habentes
 quasi Episcopalem non posse huiusmodi Ca-
 nonicatus suppressione, etiam in casibus, quibus
 Episcopi possint in sua diocesi, ita Nicol. Garc.
 de benef. p. 12. c. 12. n. 75. & seqq. Monet. de dist.
 quotid. p. 1. c. 15. n. 30. vbi hinc subdit ¶ Colle-
 22 giatæ Ecclesie Prælatum hanc suppressionem
 Præbendarum tenuium facere non posse, licet
 esset exemptus, & Ecclesia insignis, idem repe-
 tit de commut. vlt. volunt. cap. 12. à n. 124. vbi
 n. 135. idipsũ affirmat de Prælatibus Regularibus
 circa beneficia Regularia suarum Ecclesiarũ.

Vnde colligo Capitulum Sede vacante non
 23 posse

- posse hanc suppressionem facere, vt docent Cuch. *instit. maior. lib. 2. tit. 9. num. 87.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 3. cap. 38. q. 9.* Monald. *conf. 41. num. 5.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. p. 4. resolut. 535.* Monet. *d. cap. 12. à num. 17. vbi num. 122.* idem dicit de visitatore, seu administratore loco Capituli Cathedralis Ecclesie vacanti dato. vide infra cap. 24.
- 24 42. *num. 112.* Deinde colligo nec Vicarium Episcopi, vel Capituli Sede vacante eam suppressionem facere posse etiam in casibus, in quibus posset Episcopus, cuius est Vicarius, secundum Rebuff. *in praxi benef. tit. de forma Vicariatus. n. 102.* Sbroz. *de officio Vicary lib. 2. q. 116. n. 9.* Nicol. Garc. *d. par. 12. cap. 2. n. 69.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 278. n. 35.* Monet. *d. cap. 12. num. 129. cum seqq.*
- 25 Quatenus verò Concil. *d. cap. 15.* desiderat Capituli consensum in suppressione facienda per Episcopum, addit Monet. *d. cap. 12. num. 251.* sufficere tacitum, seu quòd superueniat post actum, licet ex interuallo, & *num. 250.* merito tenet, quòd quando agitur de suppressendis aliquibus Præbendis, seu earum numero minuendo in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit, iuxta terminos Concil. *d. loco,* omnino requiratur consensus, vel certè vocatio Capituli prædictæ inferioris Ecclesie ratione interesse, quòd ex tali suppressione, seu diminutione pretendere posset, & vterius requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis, & *à num. 255.* latè tractat quomodo taxandi sint redditus Præbendarum cum earum aliqua suppressendæ sunt, seu quæ reddituum portio, & quantitas remanere debet singulis Præbendis illius Ecclesie non suppressendis, & *num. 289.* concludit decretum præfatum Concilij non habere locum in suppressionibus ad tempus, sed tantum in perpetuis. Vide infra cap. 42. *post num. 13. vers. 4.*
- 26 Secundum eandem Tridentinam Synodum sepè citato cap. 15. in suppressione huiusmodi facienda regulariter necessarius est consensus patroni siue ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, quatenus Canonicatus ad alicuius presentationem, seu electionem spectent, ita Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 201. & à num. 205.* Monet. *d. cap. 12. num. 226.*

CAPITULUM IV.

Dignitates, & inferiora beneficia an, & qua sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis præter Canonicatus?

SUMMARIUM.

1 Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, &

- Collegiatis ad conseruandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam instituta fuerunt.*
- 2 Dignitates noua in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate institui non possunt.
- 3 Intellige de Dignitate, quæ est omnino noua, quippe qui alias non reperitur in Ecclesia.
- 4 Episcopus, seu Capitulum de eius consensu Dignitatem iam communiter institutam pro vniuersali Ecclesia, in aliqua particulari creare potest.
- 5 Archidiaconatus, & Archipresbyteratus etiam in Collegiatis Ecclesiis de iure communi sonant tantum in Dignitatem.
- 6 Archipresbyter ruralis dignitatem habet si Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, aut saltem prerogatiuam in Cathedrali habuerit, alias secus.
- 7 Dignitates Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum ex consuetudine, vel institutione Ecclesia dignoscuntur.
- 8 Consuetudo signat locum sedendi, eundi, & standi.
- 9 Consuetudo plurimum operatur ad dignoscendum quenam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia.
- 10 Dignitas prima in aliqua Ecclesia quæ sit dignosci potest ex communi reputatione, & publica fama loci.
- 11 Dignitas probatur talis ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, & ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus, actibus, & functionibus Capitularibus.
- 12 Dignitas talis esse probatur si eam obtinens habet administrationem rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione.
- 13 Dignitas dicitur vbi est iurisdictione, vel illam obtinens habet prerogatiuas sedendi ante alios tam in Choro, quam in Capitulo cum nomine Dignitatis.
- 14 Dignitas, Personatus, & Officia, inter se maximè differunt.
- 15 Dignitas annexum habet Officium, vel rerum ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis.
- 16 Dignitatem habere est habere iurisdictionem in foro exteriori.
- 17 Iurisdictionem habens Ecclesiasticam in foro exteriori annexam personæ ratione beneficij, largè dicitur Dignitatem habere.
- 18 Officium simplex cum perpetua rerum administratione quandoque Dignitas appellatur secundum consuetudinem Ecclesiarum.
- 19 Personatus est quedam prerogatiua in Ecclesia

- clesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in Choro, & primum locum in processionibus.
- 20 Præminentia sola non ponit quem in Dignitate.
- 21 Officium simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personatu.
- 22 Officium non est Dignitas, etiamsi haberet quis ratione Officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua prerogatiua in Choro, & in Capitulo ultra alios sui Ordinis.
- 23 Officio quando esset annexa Dignitas, vel in Officio concurrerent ea signa ex quibus ecclesiastica Dignitas discernitur, tunc Officium diceretur habere Dignitatem.
- 24 Officium largo modo dicitur habere omnis, qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam.
- 25 Prepositura non est Dignitas, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à iure communi, sed officium appellatur, nisi ex constitutione Ecclesie, vel consuetudine loci aliud fuisset institutum, vel nisi esset prima in Cathedrali, aut Collegiata.
- 26 Primiceriatus est officium, non Dignitas, nisi probaretur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate.
- 27 Plebania officium appellatur, non Dignitas, etiamsi Plebanus haberet curam animarum, Baptismum, & Chrisma, possetque Capellanos sui Plebanatus excommunicare & confirmare.
- 28 Plebania quando esset Collegiata, ipsiusque Ecclesie Plebanus esset caput, haberetque præminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesie, tunc censeretur in Dignitate constitutus.
- 29 Priores tunc censentur in Dignitate constituti si sunt Collegiati, & habent præminentium, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus.
- 30 Priores seculares respectu Regulariũ sũt persona principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorũ Collegio.
- 31 Decanatus acceptus pro simplici beneficio non est nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia.
- 32 Decanus dum locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet tanquam subrogatus, eadem potest quæ Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas.
- 33 Cantoria de iure communi non est Dignitas, sed officium.
- 34 Thesauraria de iure communi non est Dignitas, sed officium ecclesiasticum habet, ex consuetudine verò, & statutis Ecclesiarum Cathedralium inter Dignitates referri capit.
- 35 Thesauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.
- 36 Beneficia inferiora in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis reperiuntur, quæ non sunt de corpore Capituli.
- 37 Assisi, seu Mansionarij sunt, qui in eadem Ecclesia assidue, & veluti permanenter officium canendi in Choro, & Diuina celebrandi obire tenentur.
- [Alij facerè, Assisios quasi asinos, dicit. ibid.]
- 38 Portionarij idem sunt quòd Assisi, & non dicuntur habere Præbendam sicut Dignitates, & Canonici, sed Portionem, id est, partem fructuum.
- 39 Portionarij non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur.
- 40 Portionarij in aliquibus Hispanie Cathedralibus multas prerogatiuas & præminentias habent, quibus gaudent Canonici.
- 41 Portionarij non ex eo, quòd admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo.
- 42 Portio dimidia est de inferioribus beneficiis Ecclesie Cathedralis.
- 43 Quartenarij, Tertianarij, & dimidij Præbendati in Cathedralibus Portugaliae vocem in Capitulo non habent.
- 44 Semipræbendati in Cathedrali Aureliorum ex integro Præbendatis adæquantur.

Dignitates quædam in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad conseruandã augendamque Ecclesiasticam disciplinã institutæ fuerunt, vt qui eas obtineret pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio iuuarent, c. hi quoscunque l. q. 1. vnde meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent qui suo muneri respondere possint, vt ait Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 12.

Institui autem non possunt nouæ Dignitates in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate, vt tradunt glos. verb. concessimus, in c. cum olim. de consuet. vbi Imol. n. 1. glos. verb. omnes in c. 1. dist. 22. recepta per Mádof. de sign. gratie, tit. exactiones, in 1. col. vers. pro noua creatione, Rom. in l. imperium, sub n. 2. vers. item potestatem interponendi auctoritatē, ff. de iurisd. omn. iudic. Felin. in c. cum accessissent à n. 14. de const. vbi quòd Episcopus potest antiquam dignitatem restaurare si accedat Capituli consensus, & cõgrua dos assignetur, Sbroz. de Vicario Episcopi lib. 2. q. 31. & num. 1. & 2. Zerol. in praxi Epis. p. 1. verb. beneficia, vers. ad Dignitates, pag. mihi 36. vbi testatur sic fuisse in Vrbe responsum, Aloyf. Ricc. in praxi rerum eccles. decis. 382. in 1. edit. aliàs resol. 322. in 2. edit. Monet. de Conseruator. cap. 5. num. 69. & sequi videtur Filliuc. in quæst. moralib. tract. 41. de benefic.

benefic. cap. 3. num. 141. [ac insinuat Valenz. tom. 1. *conf. 33. num. 87.* dum ait Ioannem primum Episcopum Conchens. ex commissione Pontificis in illa sancta Ecclesia Dignitates instituisse, & hoc semper intelligendum esse de Dignitate noua, concludit Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 5. num. 15.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi. cap. 39. num. 17.*] Alij verò, vt sunt Innocen. referens *glossam verb. concessimus, in d. cap. cum olim, de consuet. & Selu. de benefic. par. 1. quest. 4. num. 18. & part. 4. quest. 7. num. 120. casu 116.* vbi citat Bertachin. & alios, existimant absolutè posse Episcopum huiusmodi inferiores Dignitates creare, [& ita videtur sentire Rota coram Seraphino *decis. 1495. num. 1.* dum ait posse Episcopum & Capitulum, qui erexerunt Dignitatem, & dotem ex redditibus mensæ Capitularis assignarunt, dictæ erectioni legem imponere, quod de restauratione antiquæ Dignitatis, quæ fortè defecisset, intellexit Lotter. *d. lib. 1. q. 5. num. 16.*]

- 3 Ego tamen sub distinctione totam hanc rem componendam esse existimo; vel enim Dignitas, quæ erigenda venit, est omnino noua, quippe quòd alia non reperitur in Ecclesia, & tunc non potest creari sine licentia Papæ; quo casu intelligendi veniunt *tex. in d. c. 1. dist. 22.* & citati pro prima sententia ex *Imol. in cap. cum accessissent num. 4. de const.* † Vel fuit iam instituta communiter pro vniuersa Ecclesia, quales sunt Archidiaconatus, Archipresbyteratus, & similes, & tunc non solum Episcopum, sed etiam Capitulum cum illius consensu huiusmodi Dignitatem in aliqua Ecclesia creare posse obseruat idem *Imol. d. num. 4.* adducens *d. cap. 1. dist. 22. & cap. precipimus 16. q. 1. & cap. sicut 8. de excess. prel. & respondet ad d. cap. cum olim,* (per quod videtur quòd in creatione nouæ Dignitatis in Ecclesia requiratur auctoritas Papæ) ex eo procedere, quia ibi ad cautelam de necessitate fuit petita licentia à Papa, vel quòd Episcopus volebat solus sine consensu Capituli inducere nouam Dignitatem in Ecclesia, cuius tamen consensum requiri si Episcopus ex Dignitatibus Ecclesiasticis velit Dignitatem in Ecclesia constituere, tenent *Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 28. n. 11.* *Card. Tusch. tom. 2. lit. D. concl. 422. num. 5.* *Imolam refert, & sequitur Massob. in praxi habendi concursum prel. 21. dub. unico à num. 12. secundum Romanam impress.* vbi *num. 16.* subdit consuetudinem inoleuisse, vt Episcopus ne dum in Collegiatis, & Parochialibus simplicibus etiam paganorum erigant Rectorias in Dignitates, verum etiam in Cathedralibus, & *Rot. in vna Forolinien. Decanatus 4. Iulij 1590.* coram *Card. Mantic.* inter eius impressas *decis. 114. num. 3. cum seqq.* censuit Capitulum sine consensu Episcopi in ipso actu interueniente non posse Dignitatem

in Ecclesia constituere, clarè præsupponens hanc nostram sententiam, quam quidem cum prædicta distinctione expressè sequitur *Gambar. de offic. & potest. Legati de latere,* cuius tractatum opera Augustini Ferentili mirifice illustratum habemus *lib. 5. tit. de potest. Legati in erigendo noua beneficia num. 12. & 13.*

Quædam sunt Dignitates, quæ de iure tales ex nomine tantum præsumuntur, aliæ quæ ex institutione Ecclesiæ, vel consuetudine dignoscuntur, aliæ demum quæ ex administratione, cum iurisdictione, vel prærogatiuis cognosci possunt. De iure communi sonant tantum in Dignitatem Archidiaconatus, & Archipresbyteratus secundum *Aretin. conf. 23. num. 4.* *Federic. de Senis conf. 80. num. 2. vers. considerantur ergo,* *Pute. decis. 89. num. 1. lib. 3. in correctis,* *Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 27. num. 48. & 66.* *Card. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 685. num. 3.* *Monet. de Conseruat. cap. 5. num. 88. & 89.* & plures, quos refero in tract. de appellatua verborum vtriusque Iuris signif. appellat. 72. num. 4. *Rot. decis. 326. num. 1. part. 2. diuers.* vbi de Archipresbytero. Et hoc intelligo etiam de Archidiacono, & Archipresbytero Collegiatæ cum *Bald. conf. 1. in fine lib. 1.* *Federic. de Senis d. conf. 80. num. 2. vers. considerantur ergo,* *Cardin. Tusch. d. concl. 685. num. 6.* † Imò etiam de Archipresbytero rurali si collegium, conuentum, vel duas capellas, vel saltem prærogatiuam in Cathedrali, aut præminentiam in Collegiata habuerit, aliàs secus, *Feder. de Senis d. conf. 86. num. 1. in fine,* *Franch. in cap. 1. num. 4. ne cleric. vel monachi lib. 6.* *Castren. conf. 66. num. 4. lib. 1.* *Cardin. Tusch. d. concl. 685. num. 12.* [*Aloyf. Ricci. in collect. decis. p. 6. collect. 2132.* In primis ex institutione & fundatione Ecclesiæ, aut Dignitatis dignoscitur an sit talis, & sic spectari debet quid fuerit ab initio constitutum, vt inde deflectendum non sit, vt per *Cassan. in Catal. gloria mundi p. 4. confid. 41. ad fin.* *Selu. de benef. p. 1. q. 2. num. 59.* *Nicol. Delphin. de iure patron. num. 42. & 44.* *Gambar. de auctorit. Legati à latere lib. 5. tit. an legatus poss. plur. benef. num. 26. & 27.* *Lotter. d. lib. 2. q. 33. num. 31.* Et circa id crederem standum esse libris ipsius Ecclesiæ, præcipuè si essent antiqui, & diligenter custoditi, *Ioseph Ludou. concl. 29. ampl. 36.* *Genoa de scriptura priuata lib. 5. tit. de libro Cathedralis Ecclesiæ fol. 269.* *Rota decis. 290. num. 5. p. 1. recentior.* quos refert & sequitur *Lotter. d. q. 33. num. 32.*]

Ex consuetudine quoque, vel institutione Ecclesiæ dignoscuntur Cathedralium, & Collegiatarum Dignitates, *d. cap. cum olim 6. de consuet. Boër. decis. 268. num. 7.* *Pacian. d. cap. 27. num. 19.* [*Valenzuel. conf. 33. num. 91. tom. 1.* *Vgolin. de officio & potest. Episcopi*

t. 19. num. 1. J Rot. decis. 29. num. 3. par. 2.
 diuers. vnde per illum text. tenet ibi Bald. no-
 8 tab. 1. quod † consuetudo signat locum se-
 dendi, eundi, & standi, prout eum cum multis
 aliis refert Salgado de proteſt. Regia tom. 1.
 part. 2. cap. 9. num. 18. in fine, [Rota decis. 865.
 num. 2. apud Farin. in nouissim. alias p. 4. di-
 uerſor. & hinc obseruat Stephan. VVeyms ad
 constit. 24. in antiquo iure desumptas, & per
 Concilium Trid. speciatim innouatas constit. 1.
 num. 5. vers. tutius, pag. 11. bonum esse ad di-
 gnoscendum quæ sint dignitates obseruare, &
 sequi mores Ecclesiarum, non illa dicitur di-
 gnitas, quam consuetudo, vel statutum digni-
 tatem facit, licet dignitas in iure non habeat-
 tur pro tali, debet tamen iudicari pro tali se-
 cundum reputationem loci, atque ita verissi-
 mum manet quod tradidit Anton. de Butrio
 in c. statutum, de rescript. in 6. non posse tradi
 certam regulam de dignitatibus, sed consue-
 tudini cuiusque Ecclesie id relinquendum
 9 esse] nam † illa plurimum operatur ad digno-
 scendum quænam sit prima Dignitas in aliqua
 Ecclesia, & ideo attenditur potius solitum ip-
 sius Ecclesie, quam ius commune, Grammat.
 decis. 64. num. 17. & 18. Mantie. decis. 175.
 num. 3. [Gregor. XV. decis. 482. num. 3. Bel-
 tramini. ad eundem Gregor. decis. 411. sub num.
 5. vers. verum ante omnia, Rot. decis. 518. n. 2.
 p. 1. diuers. & decis. 315. sub num. 2. p. 2. recen-
 tior. refert Lott. d. lib. 2. q. 33. num. 36.] Ita
 10 † etiam sola communis reputatio, & publica
 fama loci, Boer. decis. 286. num. 8. [Mandos.
 ad reg. 3. q. 1. num. 2. Menoch. cons. 257. ex
 num. 36. Flamin. de resignat. benef. lib. 2. q. 1.
 num. 83. Lotter. d. lib. 2. q. 33. num. 29.] Man-
 tie. d. decis. 175. num. 3. Gregor. XV. decis.
 482. num. 3. Rot. decis. 585. num. 2. part. 4.
 diuers. & decis. 29. num. 3. part. 2. diuers. &
 fuit dictum in Cephaluden. Archidiaconatus
 18. Martij 1624. coram bonæ mem. Duno-
 zetto sen. quas refert, & sequitur Ferentill. in
 annot. ad decis. bo. mem. Buratti in Taurinen.
 Thesauraria 15. Maij. 1620. inter eius im-
 pressas decis. 473. vbi ex num. 6. fuit dictum
 11 † Dignitatem probari esse talem ex eius ex-
 pressionem facta in collationibus Apostolica,
 aut Ordinaria auctoritate factis, & ex decla-
 ratione facta per Capitulum, & ex pluribus
 actibus, & functionibus Capitularibus, & ex
 communi reputatione in Ecclesia pro tali.
 12 Probatum etiam Dignitas esse talis, vbi eam
 obtinens habet administrationem rerum ec-
 clesiasticarum cum iurisdictione, ita Abb. in
 cap. de multa, num. 21. vers. communiter tamen,
 de preben. & ibi. Ioann. de Imola sub num. 39.
 vers. sed Archidiaconus. Butr. num. 24. vers.
 qualiter autem, Archid. in cap. 1. num. 2.
 de consuet. lib. 6. vbi Anchar. num. 6. & Ge-
 min. num. 7. Pacian. d. lib. 2. cap. 27. num. 7.

Lotter. de re benef. lib. 1. q. 5. num. 20. Monet.
 de Conservator. cap. 5. num. 84. & sic † Dignitas 13
 dicitur vbi est iurisdictione. Boer. d. decis. 286.
 num. 2. Franc. Aretin. cons. 23. num. 1. Caualer.
 decis. 649. num. 7. [proprie enim & singulariter
 accepta est potestas administrandi in aliqua
 Ecclesia cum aliquo imperio, vel iurisdictione,
 glos. & Archid. in c. 1. de consuet. lib. 6. & hæc
 plerumque habet suum proprium & speciale
 nomen, veluti Archidiaconatus, Archipref-
 byteratus, Decanatus, Canaria, Scholasteria,
 & similia, quæ iudicari debent non tam à no-
 mine, quam ab effectu, qui colligitur ex acti-
 bus, & exercitiis, circa quæ versatur. nam ex his
 potissimum dignitas dignosci debet, cap. in-
 telligentia, de verb. signif. Stephan. VVeyms ad
 d. constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per
 Concil. Trid. speciatim innouatas const. 1. num.
 5. in princ.] vnde pariter dignitas dicitur vbi
 illam obtinens habet prærogatiuas sedendi
 ante alios, tam in Choro, quam in Capitulo,
 cum nomine Dignitatis, quamuis iurisdic-
 tionem non habeat, vt notat Archid. in d. cap. 1.
 num. 2. col. 2. & dat exemplum in Archidiao-
 no Parmæ, qui licet nullam administrationem,
 nec vllum officium exerceat de rebus perti-
 nentibus ad Archidiaconum, tamen in Eccle-
 sia Dignitatem censetur habere, quod idem
 notauerunt plures, quos refert, & sequitur Pa-
 cian. d. cap. 27. ex n. 15. [& Stephan. VVeyms
 d. constit. 1. num. 5. in princ. vers. vt contingere
 potest in Archidiacono, sufficit enim admini-
 stratio aliqua, cui cohareat simplex præemi-
 nentia, quæ quidem præeminentia ita coherens
 verè ac proprie dicitur dignitas, Oldrad. cons.
 150. num. 3. in princ. Ioan. à Capistrano in cap.
 cum decorem num. 3. de cleric. coniug. Pacian.
 d. lib. 2. c. 27. num. 33. Francisc. Niger Cyria-
 cus in forens. controuers. controu. 202. num. 6.
 Et quod ideo ad constituendam dignitatem
 præcisè non sit necessaria iurisdictione, docue-
 runt, Selua de benef. p. 1. q. 2. num. 59. & 60.
 Hoied. de incompar. benef. p. 1. c. 7. num. 4.
 Boer. decis. 286. num. 12. Mascard. de prob.
 concl. 515. num. 4. Azori. instit. moral. p. 2.
 lib. 3. c. 13. q. 2. ad fin. & q. 5.]

Sed est notandum, in Ecclesia Cathedrali, 14
 seu Collegiata ultra Dignitates reperiri non-
 nunquam Personatus, & Officia, quæ inter se
 maximè differunt, secundum Archid. in c. 1.
 de consuet. lib. 6. & quæ notant Doctores in cap.
 de multa, de preben.

Dignitas namque annexum habet Offi- 15
 cium, vel rerum Ecclesiasticarum administra-
 tionem cum iurisdictione etiam in modicis
 causis, Hoied. de incompar. benefic. par. 1. cap.
 7 num. 1. Sbroz. de Vicario Episcopi lib. 2. quæst.
 27. num. 15. Monet. de commutat. ultim. vo-
 lunt. cap. 5. num. 84. Lotter. d. lib. 1. q. 16. à
 num. 47. † habere enim dignitatem est habere 16
 iurisdictione

13 iurisdictionem in foro exteriori, vnde olim habebant omnes huiusmodi iurisdictionem, quamvis hodie non omnes, sed aliqui tantum secundum consuetudinem Ecclesiarum, & 17 † qui habet iurisdictionem, largè dicitur Dignitatem habere, quòd de iurisdictione ecclesiastica in foro exteriori intelligitur, & de ea, quæ est perpetuò annexa personæ ratione Dignitatis, vel beneficii, quòd quis in titulum perpetuò obtinet, Innocen. *in d. cap. de multa in fine*, vbi Ioan. Andr. *sub num. 13. vers. ex quo autem putatur*, Butr. *num. 23. col. 4. in fine*, Abb. *num. 22. vers. quinta conclusio*, Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 27. num. 8. Monet. de Conser. cap. 5. num. 41. †* Quare Vicarius Episcopi, 18 qui habet iurisdictionem, non habet propterea Dignitatem. Verum quandoque officium simplex cum perpetua rerum administratione; Dignitas appellatur secundum consuetudinem Ecclesiarum, quamvis de iure communi Dignitas non dicatur, vt sunt Thesauraria, & aliæ de quibus infra, & quamvis hodie multis in locis Dignitates iurisdictionem non habeant, non propterea minimè est Dignitas, quæ de iure communi Dignitas nominatur.

19 Personatus autem est quedam prerogatiua in Ecclesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in choro, & primum locum in processionibus, & Capitulis, & huiusmodi supra cæteros eiusdem Collegij, vel Capituli, sed minus, quàm illi, qui sunt in Dignitate constituti, est tamen sine officio, vel iurisdictione, etsi quandoque sit nomen etiam competens Dignitati, & nunquam officio simplici, vide Archid. *in d. cap. 1. num. 2. vbi Ioan. Andr. num. 2. & Gemin. num. 8. item Imol. in d. c. de multa, sub num. 29. & Butr. num. 24. vers. personatus autem*, Sbroz. *d. lib. 2. quest. 27. num. 12. Petr. Greg. partit. Iuris Canonici lib. 1. tit. 27. c. 2. num. 6. Monet. de Conseruat. c. 5. n. 85. Hoied. de incomp. benefic. par. 1. cap. 9. num. 2. Corraf. de benefic. par. 4. c. 3. num. 6. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 1. quest. 1. n. 90. & 91. Filliuc. in quest. moralib. tom. 3. tract. 41. cap. 1. num. 24. Massob. in praxi habendi concursum. pralud. 16. secundum Romanam impress. Pacian. d. cap. 27. num. 23. Lotter. d. q. 16. à num. 50. Nec per istam simplicem prerogatiuam, quam super alios sui Ordinis Canonicos habet, dicitur habere Dignitatem, quia sola † præminentia non ponit quem in Dignitate, Gemin. *in d. c. 1. num. 8. Aretin. conf. 23. num. 5. col. 2. Pacian. d. cap. 27. sub num. 23.**

20 Officium verò simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personatu, vt colligitur ex cap. quia sepè, & ex cap. fin. de præbend. in 6. & tradunt Imol. *in d. cap. de multa num. 40. vers. officium verò*, Pacian. *d. cap. 27. num. 27. Monet. de Conseru. cap. 5. num. 86. nouissimè*

14

15

16

Stephan. VVeyms *d. const. 1. num. 5.* hinc inferentes † officium non esse Dignitatem, 22 etiamsi haberet quis ratione officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua prerogatiua in choro, & in Capitulo ultra alios sui Ordinis, vt est Sacrista; vel quando officium habet onus annexum sine honore, & sine prerogatiua honoris, vt sunt Syndici, Aduocati, Procuratores, castaldus, œconomus, & vicedominus, & addit Pacian. etiamsi tale officium esset perpetuum, & etiam custos, Sacrista, vel alius de consuetudine haberet officium dandi distributiones presentibus, & eas subtrahi absentibus, & non interuenientibus Officiis diuinis, quia hæc esset potius simplex subtractio, quàm præminentia, vel potestas suspendendi.

Verum quando officio esset annexa Dignitas, tunc officium diceretur habere Dignitatem, *l. honor. in princ. ff. de mun. & honor. Innoc. in d. c. de multa, in fine, Pacian. d. cap. 27. num. 30.* Idem erit quando in officio concurrunt ea signa ex quibus Ecclesiastica Dignitas discernitur; quia tunc certissimum est stricta appellatione Dignitatis ipsum quoque officium contineri, sicut & ipse Personatus continetur; nam & iura quandoque officium appellant Dignitatem; vel Personatum; vt post alios concludit Gemin. *in d. c. 1. n. 8. vers. ex his deciditur, de officio*, quem refert Pacian. *d. c. 27. n. 34. vbi num. 37.* subdit quòd † omnis, qui habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam, largo modo dicitur habere officium: 24

Ex quibus primò colligitur Præposituram non esse Dignitatem, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à iure communi introductum, & consequenter officium appellatur, vt patet ex cap. dudum, *il. 1. prope fin. de elect.* Ioan. Andr. *in d. cap. 1. num. 3. de consuet. lib. 6. vbi Gemin. sub num. 8. Cardin. Tusch. tom. 2. litt. D. conclus. 419. num. 20. Pacian. d. c. 27. num. 39.* vbi subdit hoc esse verissimum etiamsi Præpositus sederet ante omnes in choro, quia per hoc non censeretur habere Dignitatem, nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel de consuetudine loci aliud fuisset institutum; quia præminentia sedendi est signum Personatus, non Dignitatis, vt egregiè consuluit Aret. *Conf. 23. num. 5. vers. his breuiter præmissis.* Vel nisi prima in Cathedrali, aut Collegiata, seu Conuentuali existeret, vel haberet sub se clerum, & capellas, Massobr. *in sua praxi habendi concursum pral. 15. dub. 1.* [Monet. *de Conseruat. c. 5. num. 91. Tamburin. de iure Abbatum, tom. 1. disp. 25. q. 4. num. 5. Mich. Ferrus de præced. Eccles. q. 41. num. 1.*] Rot. *in Vicentina Parochialis 20. Februarij 1617.* coram bonæ memor. Vbaldo sen. [De Præpositura vide infra, *c. 9. num. 14. cum seqq.*]

- 26 Secundò colligitur Primiceriatum esse officium, non Dignitatē, vt consuluit Alex. *conf. 77. In causa, num. 5. vers. & ad illud ostendendum, vol. 2. vbi in vers. predictis obstat*, subdit quòd tunc Primiceriatum est Dignitas, quando probatur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate, aliàs secus, refert & sequitur Pacian. *d. c. 27. num. 47. & 52. Monet. de Conseru. c. 5. num. 93.* [Mich. Ferrus de precedent. *Eccles. q. 30. num. 3.*] quicquid dicat Aretin. *d. conf. 23. num. 5. vers. nos possumus.* [De Primiceriatu, vide infra c. 9. à princ.]
- 27 Tertiò colligitur Plebaniam officium appellari, non dignitatem, vt in c. quod Dei timorem, de statu monach. Ioan. Andr. in d. c. 1. num. 3. Pacian. *d. c. 27. num. 9.* vbi subdit procedere etiàs Plebanus haberet curam animarum, & Baptismum, & Chrisma, possētq; Capellanos sui Plebanatus excommunicare, mittere edictum, & confirmare, quoniam talia non facerent Dignitatem, cum possent de consuetudine etiam ad Canoniam pertinere ratione suæ præbendæ, & tamen Canonicus non dicitur esse in Dignitate, vt eleganter hæc omnia tradit Feder. de Senis *conf. 80. Factum tale, col. fin.* † Verum quando Plebania esset in Collegiata, ipsiusq; Ecclesiæ Plebanus esset caput, haberētq; præminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesiæ, tunc censeretur in Dignitate constitutus, vt concludunt Gemin. in d. c. 1. num. 9. col. 3. & ibid. Franch. num. 6. vers. & quid de Plebanis, Feder. de Senis *d. conf. 80. num. 2. col. 2.* quos refert, & sequitur Pacian. *d. c. 27. num. 62.*
- 28 Quartò colligitur, quod dictum est de Plebanis, idem quoque dicendum de Prioribus, qui tunc demum censentur in Dignitate constituti, si sunt collegiati, & habeant præminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus, Feder. de Senis *conf. 132. Casus talis est*, plures quos refert Pacian. *d. c. 27. n. 65.* [Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate n. 36. Monet. *d. c. 5. n. 25. & 94.* Et † seculares respectu Regulariū sunt personæ principales quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsent Canonici Collegio, vt colligitur ex *super-script. text. in cap. ult. de maior. & obed.* In nostra Lusitania manifesta sunt exempla in Prioribus Collegiatarū Vimaranen. Valentie, Cedofeten. & similiū, & istos solos, & non alios, qui Ecclesiis præsent non Collegiatis, Dignitates esse, ex Fulu. Pacian. resoluit Sebast. Cesar in relect. de *Eccles. hierarch. par. 3. disp. 13. §. 1. n. 1.* [de Prioribus vide infra, cap. 11.]
- 31 Quintò colligitur Decanatum acceptum pro simplici beneficio non esse nomen Dignitatis nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia, ita Card. Tusc. *rom. 2. lit. D. concl. 41. num. 22.* Pacian. *d. cap. 27. n. 76.* Monet. de *Conseruat. cap. 5. n. 92.* De iure

namque nullam habet iurisdictionem, cum careat iure Prælatuæ in Capitulo, cuius ipse est pars, Abb. in cap. post electionem, sub n. 9. circa fin. vers. item puto, de concess. præbend. Dum verò locū † Archipresbyteri in Ecclesia obtinet, tanquam subrogatus eadem potest, quæ Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas, Rot. *decis. 17. sub n. 1. vers. sed caue, de concess. præb. Petr. Greg. Syntag. iuris lib. 1. c. 20. n. 12. & de benef. c. 10. n. 24. & in part. Iuris Canon. lib. 2. tit. 9. c. 5. n. 4.* sicque est intelligenda Putei *decis. 209. n. 2. lib. 3.* quatenus vult Decanum respectu Capituli non regulari personam priuatam, sed habere Prælatuam cum iurisdictione in Capitulo, cui præest, & sic habere dignitatem voluit Rot. *decis. 533. n. 4. p. 2. recent.*

Sextò colligitur Cantoriam de iure communi non esse Dignitatem, sed officium Ecclesiasticum, vt resoluunt Oldrad. *conf. 146. Factū, de consuetudine Ecclesiæ col. 2.* Pute. *decis. 89. lib. 3. in correctis, Pacian. d. lib. 2. c. 30. n. 11.*

Septimò colligitur Thesaurariam de iure communi non esse Dignitatem, sed officium ecclesiasticū habere, vt tradunt Rebuff. in praxi, tit. secul. benefic. quotuplex. n. 9. Petr. Greg. Syntagm. iuris lib. 1. c. 39. Anton. Fabric. de re benefic. tit. de benefic. cum Dignitate, n. 59. De consuetudine autem, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cœpit, vt per Abb. in cap. de multa, n. 23. vers. secus, de præbend. vbi Quintin. in repet. n. 89 circa med. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 13. q. 1. 4. & 5. ante fin. vers. tandem, Rot. in Pampilonen. Thesauraria 23. Ianuarij 1617. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & late in Taurin. Thesauraria 15. Maij 1620. coram bonæ memoriæ Buratto, inter eius impressas *decis. 473. ex n. 5.* vbi aliqua ponderata fuerunt, † ex quibus probari visum Thesaurariam esse Dignitatem, primò ex collationibus tam Apostolica, quàm Ordinaria auctoritate factis, de illa tanquam tertia Dignitate: Secundò ex declaratione Capituli, visione Bullæ erectionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constabat Thesaurariam, de qua ibi, esse tertiam Dignitatem post Pontificalem. Tertiò ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maiorem ponderauit eadem Rot. *decis. 518. n. 3. p. 1. diuers.* Quartò resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij vti illius Præsidis in defectū obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habita fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. *d. decis. 518. num. 2. & magis in specie eadem Rot. decis. 29. num. 3. p. 2. recentior.*

36 Ultra Dignitates, Canonicatus, seu Præbendas in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata alia reperiuntur inferiora beneficia, quæ non sunt de corpore Capituli, vt tradit Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 45. in princ. num. 38.*

37 Huiusmodi sunt Assisij, seu Mansionarij, qui videlicet in eadem Ecclesia assidue, & veluti permanenter officium canendi in choro, & Diuina celebrandi obire tenentur, de quibus fit mentio *in cap. si quis Episcopus. 1. q. 1. & in c. penult. vbi gloss. verb. Assisios. de cleric. non resid. & de illis agunt latè Alberic. in diction. verbo Assisij, Selu. de benefico. par. 1. q. 2. num. 47. Petr. Gregor. syntagm. iuris lib. 15. cap. 23. à num. 11. Azor. institut. moral. par. 2. lib. 3. c. 9. quas. 1. Iacob. de Graff. in aureis decis. parte 1. lib. 2. cap. 97. num. 15. Anton. Fabric. in praxi & theor. benefico. tit. de reliquiis stipend. Eccles. ex num. 12. Vincent. Filliuc. in quest. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 1. num. 17. Massobr. in praxi habendi concursus pral. 21. num. 6. secundum Roman. impress. [latè Anton. Fabric. in praxi benefico. tit. de reliquiis stipend. Eccles. num. 7. pag. 272. vbi ex d. gloss. ita vocatos Assisios dicit, quasi assiduos, fortè propter assiduitatem, quam maiorem propemodum quam ipsi Canonici diuino cultui exhibere tenentur, ex quo pro supplendis ipsorum Canoniconum defectibus asciti, & Ecclesiasticorum prouentuum participes effecti videntur, vnde faceret Ioan. Andr. ipsos Assisios, quasi asinos, quòd totum ferè diuini cultus portentonus, appellat. Eos tamen in duplici differentia constituit Anton. Fabric. d. loco, à num. 9. quidam enim, ait ille, ratione diuini Officij maioris, quod obire solent exemplo & loco Canoniconum, qui per integras hebdomadas & vices solemnias Missarum, & horarum Canonicalium peragunt, Hebdomadarij, vel etiam Choristæ dicuntur, & in secundo ordine Clericorum primas tenent, videnturque ideo propius ad beneficiatos accedere. At alij ab ea solemnitate exempti, & à Canonicis magis remoti, simpliciter ad seruiendum Ecclesiæ, obligati sunt, vocanturque aliquando Mansionarij, aliquando Matricularij, & aliquando habituati, vt possunt ij esse, quibus beneficiatorum nomen denegandum, arbitratus est Ruzæ. in tract. Regalium priuileg. 15. nisi per modum beneficij, & non simplicium stipendiorum certi prouentus Ecclesiastici destinarentur.]*

38 Portionarij item, qui videntur idem importare quod Assisij, & sunt de inferioribus beneficiis, non dicuntur habere Præbendam sicut Dignitates, & Canonici, sed portionem, id est, partem fructuum, Pute. *decis. 431. num. 4. lib. 1. in correctis*, Gonzal. *ad reg. 8. Cancell.*

39 *glos. 45. à num. 39.* ac proinde non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur, *Barbos. de Canonic. & Dignitatib.*

*Compostel. in cap. 1. num. 4. vers. nunquid Portionarij, de elect. Ca. putaq. decis. 84. par. 1. Rota decis. 423. num. 2. p. 2. recentissim. Gonzal. d. glos. 45. num. 39. [nouissime Theodos. Rubè. singular. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum verb. Capitulum §. 1.] Iacob de Graff. in aureis decis. par. 1. lib. 2. cap. 97. num. 15. vbi subdit, quòd portiones ipsæ beneficia sunt, quæ iurisdictione, & administratione carent, & sunt veluti cibaria, quæ diatia Vlpianus appellat *in l. antepen. ff. de alim. & cibar. leg. [Rota decis. 112. num. 1. p. 1. recentissim. & ideo Assisios & reliquos id genus, qui sacris sodalitiis veluti supplemento esse solent, neque stallum in choro, neque vocem in Capitulo habent, dicit Papon. lib. 1. tit. 3. arresto 1.]**

Sunt tamen Portionarij in aliquibus Hispaniæ Cathedralibus, qui multas prærogatiuas, & præminentias habent, quibus gaudent Canonici, vt de Portionariis Ecclesiæ Carthaginen. dicit Pute. *d. decis. 431. num. 1.* quòd habent vocem in Capitulo, præterquam in electionibus, & prouisionibus, & de Portionariis Hispalen. est *decis. 4. in princ. p. 2. diuersor. Et de Portionariis Corduben. [Rota decis. 27. v. 1. p. 1. recentissim. vbi quòd portionarij, quibus assignatur locus inter personarum Capitulares, & in defectum Canoniconum, datur illis præsidendi locus in Capitulo, dicuntur esse de Capitulo, & ex eiusdem Rotæ decisione,] Gonzal. d. glos. 45. num. 45. ait esse de Capitulo generali, at in electionibus, prouisionibus, admissionibus, & aliis actibus similibus votum non habere. † Sed non ex eo, quod isti Portionarij admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo, Gemin. *in cap. fin. num. 5. ad fin. vers. aut querimus, de præbend. in 6. nec Canonici æquales, prout verè non sunt, vt fuit dictum in Hispalen. præminentiarum 4. Iunij 1625. coram R. D. meo Coccino Decano, [sed iure communi attento sunt inferioris Ordinis, Cas. de Grassis *decis. 4. n. 8. de his, que sunt à maiori parte Cap. Rota decis. 114. n. 1. p. 2. recentissim. in posthumis, vbi etiam attestatur Canonici Hispalensibus multas prærogatiuas, & præminentias cõpetere, quæ non competunt Portionariis: nam Portionarij ibi non habent vocem in electione Prælati, & in administratione Archiepiscopatus sede vacante, in collatione Præbendarum, nec subscribunt actus Capitulares, quæ res fiunt à solis Canonici; quimmo subdit in referendis negotiis adesse disparitatem, cum Portionarij id faciant stantes, & capite discooperto: Canonici verò sedentes, & capite tecto, & vltèrius addit solos Canonicos assistere Prælato celebranti, & Pontificali exercenti, habere quoque proprietatem in sedendo, in thurificatione, receptione pacis, candelarum, cineris, palmarum, & generaliter in omnibus,] etiam si***

- Canonicis præcederent accidentaliter, prout de Portionariis Hispanen. censuit eadem Rot. decis. 416. sub num. 7 p. 1. recentiorum, hi s verbis: *Non obstat, quod Portionarij in Sacris constituti præcedant Canonicos non existentes in Sacris, hoc enim non competit illis ratione maioris, vel æqualis dignitatis, sed ratione statuti conditi in odium non existentium in Sacris, & sic ratione Ordinis, non autem dignitatis, nam cum postea Canonicus initiatur, ascendit super omnes Portionarios, &c. & d. decis. 114. n. 4.*
- 42 Idem à fortiori dicendum de dimidiis Portionariis, nam dimidia portio est de inferioribus beneficiis Ecclesiæ Cathedralis, vt per Gemin. in tract. de expectatiuis, num. 98. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 2. q. 1. num. 117. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 5. in princ. num. 99.
- 43 Et denique sunt Quartenarij, Tertonarij, & dimidij Præbendati, præcipuè in Cathedralibus Portugaliæ, qui solum dicuntur ibi habere inferiora beneficia, & ideo vocem in Capitulo non habent, Rot. in Vlixbonen. Quartenarie 15. Ianuarij 1624. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano in vers. neque huic. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi par. 1. tit. 1. cap. 3. num. 16. Sebast. Cæsar. in relect. de eccl. hierarchia disp. 12. §. 1. num. 21. vbi aduertit non repugnare, quod ex dimidiis præbendis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat (prout adest in Ecclesia Elboren.) valeant integri Canonicatus constituti, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti possint, & debeant tanquam veri, & integri Canonici.
- 44 †[Et semipræbendatos in Cathedrali Ecclesia Aureliorum ex integro præbendatis adæquatos esse, refert Chopin. lib. 2. monast. tit. 3. num. 13.

CAPVT V.

De Archidiacono.

S V M M A R I V M.

- 1 Archidiaconus Græco vocabulo dicitur quasi ministrorum princeps.
- 2 Archidiaconus principalem habet Dignitatem post Episcopum.
- 3 Archidiaconus est dignior Archiprebytero, & Primicerio in voce, loco, & administratione.
- 4 Archidiaconus de iure est prima dignitas in Cathedralibus Ecclesiis.
- 5 Archidiaconus, qui oculus Episcopi dicitur, in omnibus Ecclesiis, vbi fieri potest, eligendus est, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel Iure Canonico.
- 6 Intellige de iis tantum Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta tit. de officio Archidiaconi.
- 7 Archidiaconi iurisdictionem contentiosam habentes debent esse Doctores, & promoti in publico gymnasio.
- 8 Archidiaconus nullus reperitur in tota Hispania, qui totam illam iuris communis retineat potestatem.
- 9 Archidiaconi in Hispania non obligantur esse Doctores, aut Licentiati.
- 10 Aetas 25. annorum requiritur in Archidiacono habere curam annexam, in aliis, quibus ea non inest, 22. anni completi sufficiunt.
- 11 Visitare Clericos omnes debet Archidiaconus tertio quoque anno, si Episcopus ipse non possit.
- 12 Archidiaconus quare dicatur oculus Episcopi ostenditur.
- 13 Visitationem si quam Archidiaconus legitime exercere consuevit, assumpto Notario de consensu Episcopi facere per se ipsum tantum debet.
- 14 Archidiacono ad visitationem expediendam poterit Episcopus terminum præscribere comitatum, & equitatum.
- 15 Distributiones quotidianas non amittit Archidiaconus interim dum visitauerit Ecclesiam, iura vel redditus sua præbendæ.
- 16 Distributiones quotidianas non percipit Archidiaconus, qui propriam Ecclesiam non visitat, sed solum Ecclesias suæ Diocesis.
- 17 Archidiaconus dum visitat Ecclesiam suæ præbendæ, non percipit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine.
- 18 Archidiaconi ad officium pertinet Episcopo ministrare, & solemniter celebraturo Episcopo sacram Euangelium cum voluerit legere, & illos designare qui illud & Epistolam cantent.
- 19 Lectiones, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare pertinet ad Officium Archidiaconi.
- 20 Archidiaconus tanquam prima Dignitas post Pontificalem in Choro aliis superior, & maior habetur.
- 21 Vasa diuinis Ecclesiæ vsibus dicata sedulo custodire pertinet ad Archidiaconum.
- 22 Clericos ad Ordines promouendos, examinare, atque probare, eosque Episcopo nomine S. Ecclesiæ ordinandos offerre spectat ad Archidiaconum.
- 23 Episcopo solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas audienti à dextris assistit Archidiaconus.
- 24 Archidiaconus respicit, vt Primicerius, & Sacrista,

- crista, vel custos iniuncti sibi muneris sollicitudinem diligenter exequantur.
- 25 Abbates, & Abbatissas in sede sua collocat Archidiaconus.
- 26 Iurisdictionem licet inferiorem in multis habet Archidiaconus.
- 27 Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, audit Archidiaconus.
- 28 Beneficiis priuat, & auctoritate Episcopi punit Archidiaconus.
- 29 Censuras imponit Archidiaconus, non tamen sine Episcopi auctoritate.
- 30 Archidiaconus instituit in beneficiis curam animarum habentibus de auctoritate tantum, & mandato Episcopi, vel si hoc habeat ex prescriptione.
- 31 Archidiaconus ratione sui muneris non potest curam committere animarum.
- 32 Beneficiorum in possessionem corporalem mittit Archidiaconus institutos ab Episcopo.
- 33 Iurisdictionem quando habeat Archidiaconus, ostenditur.
- 34 Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus.
- 35 Vicarij munus exercet Archidiaconus ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius Officialibus, non autem Sede vacante.
- [Vicarius natus, seu legitimus, cur. ibid.]
- 36 Archidiaconus à Vicario Episcopi in quo differat, ostenditur.
- 37 Archidiaconi iurisdictione hodie per consuetudinem est imminuta.
- 38 Archidiaconus de iure maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni.
- 39 Consuetudo in aliquibus Ecclesiis introduxit ut Archipresbyter, vel Praepositus, aut alia Dignitas Archidiacono preferatur.
- 40 Archipresbyter in ciuitate Padua ex antiqua consuetudine praecedit Archidiaconum, & quomodo probetur haec consuetudo, ostenditur.
- 41 Archidiaconus cur de iure preferatur Archipresbytero, ostenditur.
- 42 Archidiaconus de iure praecedit Archipresbytero in administratione, cum in Diuinis Archipresbyter praecedit Archidiaconum, nisi Archidiaconus sit etiam in Presbyteratus Ordine constitutus.
- 43 Dignitati primae spectat, & ea impedita ad secundam, & successiue ad tertiam, deferre sanctissimum Sacramentum, absente, vel impedito Episcopo in eius festiuitate, nec non Missas, Vesperas Pontificales cantare.
- 44 Archidiaconus Sacerdos in celebratione Missarum solemnium, absente Episcopo est preferendus Archipresbytero, & n. 45. Barbof. de Canon. & Dignitatib.
- 46 Missas Pontificales per se ipsum celebrare non valens Episcopus, non potest in praedictum primae Dignitatis, ad quam id spectat, alteri sibi bene viso pro libito voluntatis demandare.
- 47 Dignitas prima pro libito ad munus sibi incumbens non potest alium sibi bene visum Canonicum, aut Dignitatem substituere, sed in eo munere proximior Dignitas succedere debet.
- 48 Dignitas prima licet sit coadiutor cum futura successione, nihilominus iuxta formam litterarum coadiutoria ad eum spectabit absente coadiuto functiones illi incumbentes facere, & exercere.
- 49 Archidiaconus, & Archipresbyter si in funeralibus de eadem Cathedrali concurrant, danda est praecedentia Archipresbytero ratione stola.
- 50 Archidiaconus si sit prima dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluuiiali Episcopo celebranti, illique candelam, & palmam benedictam ministrare.
- 51 Archidiaconus dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur praesens in choro tam in Ecclesia Cathedrali, quam in alia.
- 52 Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediate post Diaconos assistentes.
- 53 Archidiaconus, qui sit ex privilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, ac Diuinis Officiis assistat.
- 54 Protonotarij habitu uti non potest Archidiaconus in publicis functionibus, in assistentia Episcopi, nec in aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus.
- 55 Vicarius Episcopi Archidiacono tam in choro, quam ubilibet praecedit.
- 56 Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates & Canonicos, non obstante consuetudine in contrarium.
- 57 Vicarius foraneus ratione sui officij nullam habet praecedentiam in choro, sessionibus, professionibus & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis.
- 58 Doctores referuntur de Dignitate, Officio, & iurisdictione Archidiaconi agentes.

PRIMA Dignitas Ecclesiastica in Cathedralibus Ecclesiis est Archidiaconatus de iure communi, ut num. 3. ostendemus, propterea de Archidiacono nunc primum agere proposuimus, qui Graeco vocabulo quasi ministrorum

princeps est appellatus *cap. 1. dist. 21.* Archos enim princeps, Diaconos ministrum, seu famulum Græcè significat, Petr. Greg. *Syntagm. Thris lib. 25. cap. 20. in princ.* Anastaf. Germon. *de Sacrorum immunit. lib. 3. cap. 3. in fine*, [Valer. Reginal. *in praxi fori penit. lib. 30. tract. 1. num. 49.*] Sebast. Cæsar. *de Eccles. hierar. p. 2. disp. 12. §. 1.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 14. quæst. 1.* Castald. *in praxi caremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num. 3.* [Nam licet de consuetudine Ecclesiæ Archidiaconatus non habeat iurisdictionem, quia tamen de iure communi habet nomen Dignitatis, censeretur debet administratione spiritualem habere, & in Dignitate Ecclesiastica versari, nouissime Steph. Vveymys *ad constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas constit. 1. num. 5. & adhuc*] † principalem habere dignitatem post Episcopum probat rex. *in cap. 1. ibi, post Episcopum, de offic. Archid.* [glos. verb. electionis *in cap. pen. de offic. leg. in 6. Menoch. conf. 51. num. 20. & conf. 257. num. 21.* Sbroz. *de offic. Vicar. lib. 1. q. 37. num. 6.* Anton. Fabric. *in praxi. benefic. tit. de benefic. cum dignit. num. 23. in fine.* Rota *decis. 865. num. 1. p. 4. diuers.* Ascan. Tamburin. *de iure Abbatum tom. 1. disp. 25. q. 4. num. 1.* nouissime Michael Ferrus *de precedent. ecclesiast. q. 5. num. 1.*] † Vnde digniorem esse Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, administratione, & aliis, consuluit Barbat. *conf. 5. lib. 2. quem refert Cardin. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 482. num. 6.* quia † de iure regulariter Archidiaconatus est prima Dignitas, Aretin. *conf. 23. num. 3. vers. quia de iure communi, adden. ad Greg. XV. decis. 411. num. 5.* Viui. *decis. 299. num. 2.* Marcel. Vulpe *in praxi cap. 34. num. 12.* Rot. *in Andrien. Archidiaconatus, 5. Decembris 1625. coram R. P. D. Merlino. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 16. num. 112.*

5 Eligendus est autem Archidiaconatus, (qui oculus Episcopi dicitur [quasi ab eo in specula, & statione positus. glos. verb. oculi *in cap. diaconi 93. dist.* Anton. Fabric. *d. tit. de benefic. cum dignit. num. 25. in fine*]) in omnibus Ecclesiis ubi fieri potest, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, vt statuit Trid. Concil. *sess. 24. de reform. cap. 12.* & tradunt Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. glos. 4. num. 68.* Campan. *in diuers. Iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 41.* Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. cap. 7. num. 36.* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 21. num. 1.* Aloyf. Ricc. *in praxi auresa resol. 238. à num. 2. & in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 248. num. 4. & decis. 305. num. 11. par. 4.* Bennius *de priuileg. Iuriscons. parte 2. priuileg. 28. num. 2.* Molfes. *in sum. Theolog. moral. tract. 6. cap. 7. num. 62.* Homobon. *de Bonis de examine*

Eccles. tract. 1. cap. 9. q. 55. Nouar. *in singul. Canonic. conclus. 41.* Sebast. Cæsar. *d. disp. 12. §. 1. num. 9.* Ego ipse *de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 60. num. 60.* [Squillante *d. cap. 14. num. 109.* Et propterea stylus Curie inhærendo supradicto decreto Concilij Trident. exigit in promouendo ad huiusmodi Archidiaconatum gradum Magisterij in Theologia, vel Doctoratus saltim in iure Canonico, itaut dum porrigitur supplicatio pro Archidiacono huiusmodi obtinendo, seu pro habenda Dignitate maiori post Pontificalem in Cathedrali, vel principali in Collegiata, ea non aliter signetur quam si positiuè etiam narratum sit Oratorem esse, aut magistrum in Theologia, aut Doctorem saltem in iure Canonico, vel in eodem iure Licentiatum, quod si talis non sit, non aliter rescribitur supplicationi quàm sub hac clausula. *Et cum decreto quòd dictus Orator infra annum proximum Magisterium in Theologia, seu Doctoratus, aut Licentiatum in decretis gradum priori examine in aliqua approbata vniuersitate studij generalis, ac aliàs seruatis seruandis, suscipere omnino teneatur, alioquin præsens gratia nulla sit, ipseque Archidiaconatus vacet eo ipso.* Et cum litteræ expediuntur, clausula hæc extenditur per verba decretoria & præceptiua, *Volumus autem, &c.*]

6 Quod quidem intelligitur de iis tantum Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta *tit. de offic. Archid.* non autem de his, qui verè animarum cura, & omni prorsus iurisdictione carent. Ita Sacram declarasse Congregationem referunt Anastaf. Germon. *de indultis Cardinal. §. quibusuis num. 4.* Campan. *d. num. 41.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 473. in 1. edit. aliàs resol. 497. in 1. edit. & p. 4. decis. 248.* Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 20.* Massobr. *in praxi habendi concursum requis. 10. dub. 6. secundum Romanam impress.* Nouar. *d. conclus. 41. num. 2.* Squillante *d. cap. 4. num. 111.* Nicol. Garc. *d. cap. 7. num. 41. vbi num. 40.* † refert pariter resolutum 7 huiusmodi Archidiaconos iurisdictionem contentiosam habentes debere esse Doctores, & promotos in publico gymnasio, aliàs gradus eis non suffragari ex *Bulla 63. Pij V. quod etiam tradunt Massobr. d. dub. 6. num. 6. & Nouar. vbi supra num. 4.* [Squillante *d. cap. 4. num. 113.* itaut doctoratos ex priuilegio ad huiusmodi dignitatem nequaquam promoueri posse dicendum esset, vt per Nouar. *quæst. forens. lib. 1. q. 143. & concl. vnic. de Archidiacon. num. 5.* Squillante *d. cap. 4. num. 114. vbi num. 115.* post Menoch. *de arbitr. casu 425. num. 42.* & Aloyf. Ricc. *p. 4. decis. 248.* tenet quòd si ex Ecclesiæ consuetudine potestas & iurisdictione, quæ competit Archidiacono, compe

- competeret Archipresbytero, similem gradum doctoratus deberet Archipresbyter assumere.]
- 8 Sed cum hodie ipsorum Archidiaconorum incuria, vel imperitia, seu Episcoporum potentia omnis penè iurisdicção extincta sit, nec in tota Hispania vnus reperiatur Archidiaconus, qui totam illam iuris communis retineat potestatem, vt testantur Zerola *in praxi Episcop. verb. Archidiaconus.* Lxl. Zechi. *de republ. Eccles. titul. 24. à num. 13.* † meritò notant iam hodie apud Hispanos cessare obligationem illam Trident. quòd sint Doctores, aut Licentiati, vt ante omnes scripsit Nauarr. *in man. cap. 25. num. 135.* referunt; & sequuntur Vasconcel. *in harmon. rub. iuris Canon. sub tit. de offic. Archid. in princ.* Nicol. Garc. *d. cap. 7. à num. 37.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 10.* Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. num. 10.*
- 9 Si verò Archidiaconus habeat curam animarum annexam, ætas vigintiquinque annorum requiritur, licet in aliis Dignitatibus, quibus ea non inest, viginti duo anni completi sufficiant, vt statuit Concil. Trid. *d. cap. 12. vers. ad ceteras,* & tradunt per me citati *d. alleg. 60. num. 65.* quibus addo Massobr. *d. requis. 10. dub. 11. num. 24.* Nouar. *in singul. Canon. concl. 15.*
- 10 Officium Archidiaconi de iure quidem communi est circa Clerum præcipuè, cui omnium Clericorum cura post Episcopum demandatur, ipse enim debet Clericos omnes tercio quoque anno, si Episcopus ipse non possit, visitare, *cap. 1. & cap. ad hæc, de offic. Archid.* & propterea † dicitur oculus Episcopi, quia lustrans actus totius Ecclesiæ, si quem videat proximum esse peccato, referat ad Episcopum, vt inquit Clemens Papa *in cap. Diaconi il. 1. vbi glos. 93. dist. †* Visitationem autem, si quam legitimè exercere consuevit, assumpto Notario de cõsensu Episcopi facere per se ipsum tantum debet, vt statuit Concil. Trid. *sess. 24. de reform. cap. 3.* Felician. *Commen. in man. visitat. lib. 1. tit. 3. vers. Archidiaconi,* Fusc. *de visitat. lib. 1. cap. 2. num. 14.* Sbröz. *de officio Vicarij lib. 2. quæst. 120. num. 10.* Flores de Mena *variar. lib. 3. quæst. 24. num. 23.* Ego ipse *d. p. 3. allegat. 73. num. 22.* † & ad illam expediendam poterit Episcopus ei terminum præstituere, & præscribere comitatum, & equitatum, ne oneri sit Ecclesiæ, quæ visitauerit, prout declarauit Sacra Congregatio, vt attestatur Piasc. *in praxi Episc. p. 2. cap. 3. num. 62. pag. 213.* quem refero ego ipse *d. allegat. 73. num. 39.*
- 11 Et interim dum visitauerit Ecclesiæ, iura, vel redditus suæ præbendæ, non amittit distributiones quotidianas, cum visitando prædicta iura, & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, sicut resoluunt, & per Sacram Congreg. fuisse decisum referunt Azori. *instit. moral. parte*

2. lib. 7. c. 7. quæst. 10. Monet. *de distribut. quotid. p. 2. quæst. 11. num. 93.* Nicol. Garc. *de benefic. p. 3. cap. 2. num. 333. & seq. Cened. practico. & canon. quæst. lib. 1. q. 1. num. 36.* Ego ipse *d. parte 3. allegat. 53. num. 163.* me citato in illo loco Sanctarel. *var. q. 11. num. 9.*

Si verò non visitauerit propriam Ecclesiæ, sed solùm Ecclesiæ suæ diocesis, quamuis illam visitaret ex officio, & iure sibi competententi, tunc non posse percipere distributiones tenent Monet. *d. q. 11. num. 63.* Cened. *d. q. 1. num. 36. & 74.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 332.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. lib. 6. de visitat. num. 81. & 108.* Sanctarel. *d. q. 11. num. 10.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 126.*

Sic etiam eadem durante visitatione non poterit ipse Archidiaconus percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine stante, quòd fructus Canonicatus distincti sint à fructibus præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacationis ex causa à Concilio permisis, prout decisum attestantur Nicol. Garc. *d. cap. 2. n. 332. in 2. dub. & Armendar. d. lib. 6. de visitat. num. 82.* animaduertentes hæc de lucrandis fructibus locum habere, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quæ seruanda erit.

Secundò ad officium Archidiaconi pertinet Episcopo ministrare, vt censuit S. Rit. Cong. *in vna Pisaurien. 10. Iuny 1600.* & sollempniter celebraturo Episcopo Sactum Euangelium cum voluerit legere, & eos antè probatos designare, qui Euangelium, & Epistolam cantent. *cap. perlectis 25. dist. cap. 2. de offic. Archid. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 14. q. 2. vers. deinde,* Galganet. *de iure publico lib. 3. tit. 21. num. 5.* † Lectiones quoque, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare, atque Acolytos, qui cereos, & thuribulum deferant, & qui minora gerant officia, ordinare, & omnia denique, quæ ad diuinorum Officiorum celebrationem pertinent, disponere, gloss. & Doctores *in d. cap. 2.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 7.*

In choro enim tanquam prima dignitas post Pontificalem, aliis superior, & maior habetur, & illi in choro permanenti spectat in principio Matutini, Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intinere, *Pater noster*, quo dicto, eidem pariter spectat eius manus signum dare, vt incipiatur, *Domine labia mea,* &c. vel *Deus in adiutorium meum,* &c. ipsique etiam ad Primam pertinet dicere, *Dies,* & *actus nostros,* &c. *Adiutorium nostrum,* &c. & *Deus nos benedicat,* &c. Ad Completorium, *Noctem quietam,* &c. *Benedicat,* & *custodiat nos,* &c. & in fine Horarum, & Matutini, *Do-*

minus det nobis, &c. Et antequam finis signum per ipsum detur, nemo officio expleto è choro egredi valet. Ita S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum in una Theatina, sub die 18. Aprilis 1617.

21 Tertiò ad eundem pertinet vasa diuinis Ecclesiæ vñibus dicata sedulo custodire, vt dicitur in cap. ea quæ, 3. de offic. Archid. Azor. d. cap. 14. quæst. 2. §. deinde, vers. ad eundem pertinet. Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 8.

22 Quartò Clericos ad Ordines promouendos examinare, atque probare, eosque Episcopo nomine Sanctæ Ecclesiæ ordinandos offerre potest, cap. ad hæc, cap. vt nostrum, de offic. Archid. cap. vnic. de scrutin. in Ordine facien. [Petr. Gregor. d. lib. 15. cap. 20. num. 6. vers. hic examinat.] Quaranta in summ. Bullarij verb. Ordo, vers. subsequenter, Azor. d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde, Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 3. à num. 15. Galgan. de iure publico lib. 3. tit. 21. num. 7. Castald. in praxi caremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num. 3. Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 8. vers. eius. [Valer. Regin. in praxi fori pænit. lib. 30. tract. 1. num. 49. vers. Archidiaconos. nouissimè Marc. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. num. 20.] Ego ipse de officio, & potest. Episcopi par. 2. alleg. 10. num. 21. [non peccat tamen Archidiaconus quando interrogatus ab Episcopo ordinante an sciat ordinandos dignos esse, respondet, scio, & testificor illos dignos esse, cap. vnic. de scrut. in ordine facien. licet ipse non examinauerit, dummodo contra conscientiam non testificetur, quia quem indignum non nouit, dignum existimare debet; ita nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iud. c. fori Ecclesiast. cap. 8. num. 35.] In ipsa ordinatione, atque in consecratione Chrismatis, & aliis similibus Episcopo ministrare, cap. Acolytus, cap. Ostiarius, 23. disp. † Et demum Episcopo celebranti solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas assistenti à dextris modo suo loco præscripto assistere, vt animaduertit Castald. citato loco.

24 Quintò despicere, vt Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi muneris sollicitudinem diligenter exequantur, cap. perfectis, 25. dist. cap. ea quæ contra, de offic. Archid.

25 Sextò Abbates, & Abbatissas in sede sua collocare, d. cap. vt nostrum, de offic. Archid. Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 8. vers. ad Archidiaconum. Petr. Greg. d. cap. 20. num. 6. vers. Abbates.

26 Non solum autem exercet officium Archidiaconus, sed iurisdictionem quoque habet in multis, licet inferiorem, cap. ad hæc, de offic. ordin. [Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. cum dignitate num. 23. in fine.] Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum, part.

1. num. 30. nam ipse de iure quidem communi antiquiori, de quo in d. cap. perfectis, vers. Archidiaconus 25. dist. & in d. cap. ad hæc, † Clericorum lites, & iurgia, modica tamen, 27 audit, Azor. d. cap. 14. quæst. 2. vers. deinde, Galganet. d. tit. 21. num. 6. vers. iurgia, Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 5. & auctoritate Episcopi punit, † & priuat beneficiis, cap. licet, de pænis, cap. referente, de præbend & † censuras 29 imponit, non tamen sine Episcopi auctoritate, cap. Archidiaconis, de offic. Archid. Azor. d. cap. 14. quæst. 2. vers. atque hæc quidem, Galganet. d. tit. 21. num. 6. ex speciali consuetudine, non autem nomine proprio, Zech. d. tit. 24. num. 13. vers. ad Archidiaconum quoque, Soar. de censur. disput. 2. sect. 2. num. 9. vers. denique, Sebast. Cæsar. d. §. 2. num. 12. Anton. Fabric. d. tit. de benef. cum dignitate, num. 24.

Instituit quoque in beneficiis etiam curam 30 animarum habentibus, de auctoritate tantum & mandato Episcopi, d. cap. ad hæc, cap. cum satis, eod. tit. cap. si in plebibus 63. dist. cap. nullus 16. quæst. 7. vel si hoc habeat ex præscriptione, vel consuetudine, nomine, & vice Episcopi legitimè præscripta, Ego ipse de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 72. num. 185. vbi respondeo textum in d. cap. cum satis, solum prohibere consuetudinem, seu magis præscriptionem, per quam Archidiaconus intendit instituere in beneficiis nomine proprio. Et ideo † Archidiaconum ratione sui muneris 31 non posse curam committere animarum, per text. in cap. cum satis, resoluunt Azor. d. cap. 14. q. 2. vers. atque hæc quidem, Galganet. d. tit. 21. num. 6.

Mittit denique in corporalem beneficiorum 32 possessionem institutos ab Episcopo, d. cap. ad hæc, [Petr. Greg. d. lib. 15. cap. 20. num. 6. Valer. Regin. d. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 49. vers. item mittere.] Cou. lib. 3. var. cap. 16. num. 7. vers. tertius, vbi aduertit quòd quamuis in cap. licet Episcopus, de præbend. lib. 6. responsum sit ad Episcopum pertinere missionem in beneficiorum possessionem, illud potest intelligi non quidem de ipsa missione in possessionem corporalem, sed de sententia, aut decreto, quo Episcopus pronuntiat institutum in possessionem mittendum fore, seu de ipsa corporalis possessionis traditore; vel potest intelligi vt procedat de consuetudine, secundum quam hodie ad Episcopum, non verò ad Archidiaconum spectat corporalis possessionis traditio, vt tradit Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 10. q. 6. num. 32.

Non tamen habet in omnibus ordinariam 33 iurisdictionem; sed in iis tantum, quæ à iure, vel consuetudine ei sine speciali mandato Episcopi competunt exequenda, cap. fin. de offic. Archid. Videretur autem ei de iure communi

muni cōpetere iurisdictionem in visitando, & corrigendo in modicis tantum causis, nam inquit tex. in d. cap. ad hęc, ardua negotia non debere absque maioris sui præsentia terminare; reliqua verò, quæ ad eum pertinent, plena auctoritate exequitur, Roman. conf. 371. In proposita, num. 4. ubi quòd Archidiaconus non habet iurisdictionem in criminalibus, nec in civilibus arduis, sed tantum in civilibus pauci valoris, refert Card. Tusch. litera A. conclusione 482. num. 9.

34 Quare Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus, dict. cap. 1. de officio Archid. ibi, ut Archidiaconus, post Episcopum sciat se Vicarium, &c. d. cap. ad hęc, glos. in cap. Pontifices 7. q. 1. Anton. de Prætitis in clypeo pastoralis officij, cap. 6. num. 39. Marant. de ordine iudic. p. 4. dist. 5. princ. num. 7. Rebuff. in praxi tit. forma Vicariatus. num. 199. Sbroz. de officio Vicarij lib. 1. q. 3. num. 17. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 1. cap. 10. num. 2. vers. sexta, Azor. d. cap. 14. q. 2. Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 1. num. 26. vers. ratio. Narbona de appell. à Vicario ad Episcopum p. 1. num. 22. quos refero ego ipse de officio, & potest. Episcopi p. 3. alleg. 54. num. 16. [quibus addo Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. num. 18. Vicarius natus, seu legitimus dicitur eo quòd à lege ipsa nullo facto, aut ministerio Episcopi constituatur, Sbroz. d. tract. lib. 1. q. 36. num. 10. Anton. Cuch. instit. maior. lib. 2. tit. 9. de offic. Archiepiscopi num. 17. Alphons. Narbona ad l. 59. glos. in num. 16. tit. 4. lib. 2. noua Recop.]

35 Vnde ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius officialibus, Vicarij munus exercet Archidiaconus, Cardin. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 482. num. 10. Sbroz. d. lib. 1. q. 2. num. 15. & q. 36. num. 10. non autem Sede vacante, nec etiam infra illos octo dies, quibus à Capitulo Sede vacante Vicarij electio facienda est, iuxta formam Conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 16. quia iura supra allegata loquuntur tantum Sede repleta; tum quia intra illos octo dies totum Capitulum potest, & debet administrare; quare ita tenent Quarant. in sum. Bullarij, verb. Sede vacante, S. duodecimo quæro, vers. primo, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. post resol. 505. in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, Ego ipse d. alleg. 54. num. 163. Quamuis Archidiaconum sustinere Vicarij vices Sede vacante, dum agitur de electione Vicarij à Capitulo, post Foler. & Abb. teneat Sbroz. d. lib. 1. q. 61. & in addit. ad q. 3. eod. lib. 1. [Potest tamen Archidiaconus acquirere quasi possessionem administrandi Episcopatum tam in spiritualibus, quam in temporalibus sede vacante, & si de huiusmodi quasi possessione constituerit ex pluribus actis

gestis per eum tempore quo sedes vacauit, concernentibus dictam administrationem, & iurisdictionem Episcopalem; debet ei dari mandatum de manutenendo, prout per Sacram Rotam datum fuit Archidiacono Vicentini, in vna Vicentina administrationis Episcopatus 16. Decembris 1624. coram R. P. D. Remboldo, impressa per Ludou. Postium post suum tractat. mandati de manutenendo decis. 194. ubi num. 2. & 3. probat quòd licet de iure communi administratio Episcopatus sede vacante spectet ad Capitulum, cap. bona memoria, & ibi decis. num. 37. de appellat. tamen de consuetudine potest etiam spectare ad Archidiaconum, & num. 6. cum seqq. ait non ob stare quòd ex dispositione Sacri Concilij Trid. sess. 24. de reform. cap. 16. deputatio Vicarij sede Episcopali vacante spectat ad Capitulum, quòdque dictum sacrum Concilium habet in fine decretum irritans quod inficit titulum, & possessionem contrariam, quia decretum irritans operatur quando est iustificatum: secus verò ante illius iustificationem, tunc enim non tollit retentionem, & insistentiam facti, ex decisionibus ibi allegatis, ac propterea cum in casu isto dubium sit an intret dispositio dicti Concilij, ex quo illud non tollit consuetudinem contrariam de iure communi permissam, merito non obstat Archidiacono pendente iudicio retentionis dictum decretum, quin interim debeat in sua possessione manuteneri, & num. 10. cum seqq. pariter asserit non ob stare quòd Archidiacono resistit ius, quò casu non datur matutentio inferiori absque titulo: tum quia licet ius ut dictum est assistat Capitulo, non tamen resistit Archidiacono, ex quo potest etiam ista administratio spectare ex consuetudine ad inferiorem, Gregor. XV. decis. 411. & Rot. in Meten. iuris corrigenda 8. Februarij 1626. coram R. D. meo Coccino Decano: tum quia datur etiam matutentio inferiori quando ipsius possessio, prout in casu nostro, est diuturna, Rot. decis. 595. num. 6. & seq. p. 1. diuers. Beltramin. in annot. ad Gregor. XV. decis. 312. num. 4. vers. item assistentia. Denique eadem Rota in Vicentina administrationis apud Posti. num. 13. dicit non ob stare quòd non constat de possessione moderni Archidiaconi, quia in omnem euentum sufficit, quòd constet de possessione suorum antecessorum in dignitate, illa enim iuuat etiam successorem, quia dicitur possidere ipsa dignitas, ad not. per Felin. in cap. constitutus, num. 14. de rescript. Rot. decis. 1. de restit. spol. in nouis, & decis. 99. num. 11. p. 1. diuers. & coram R. D. meo Coccino Decano decis. 86. num. 1.]

Differt autem Archidiaconus à Vicario 36 Episcopi, quòd Archidiaconi officium est digni

dignitati annexum, nec potest ad nutum amoueri, sicut Vicarius simplex: præterea simplex Vicarius ea exequitur, quæ ad Episcopum ex officio pertinent, quibus tamen ob plurimas occupationes deseruire non potest; Archidiaconatus verò officium habet ab Episcopi officio separatum, nec potest Episcopus eius officium exercere. [Quare cum huiusmodi vicariatus ipsius Archidiaconi personæ, & dignitati inhaereat, per Episcopi reuocationem ab eo auelli non potest, Sbroz. d. tract. lib. 3. q. 32. num. 14. Narbona de appellat. à vicar. ad Episcopum p. 1. num. 96. alcer Narbona Germanus d. l. 59. glos. 1. num. 16.]

37 Quamuis hodie Archidiaconi iurisdic-tio per consuetudinem sit imminuta, & ad Vicarium Episcopi pertineat, & licet officium in ministrando Episcopo in collatione Ordinum, & Chrismatis confectioe, & aliis similibus retineat, tamen secundum consuetudinem Ecclesiarum, eius officium attenditur; consuetudo enim per diuersa loca præualet in officiis, cap. cum olim, de consuetud. cap. ad hæc, de excessib. Prælator. Vbi autem cessat consuetudo, ius commune attenditur, vt in tit. de offic. Archid. Et casu, quo Archidiaconus de consuetudine esset aliis Dignitatibus inferior, prout in aliquibus Ecclesiis est tertia, vel quarta Dignitas, retineret tamen officium ministrandi Episcopo in Sacramentis, iuxta ritum vniuersalis Ecclesiæ; vt etiam supra attigimus.

38 Similiter de iure communi Archidiaconus maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni, d. cap. 1. cap. ad hæc, de offic. Archid. cap. 1. de offic. Archipresb. & colligitur ex ordine titularum de officio vtriusque, in Decretal. Barbat. conf. 5. num. 18. lib. 2. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 111. num. 80. Azor. d. p. 2. lib. 3. cap. 15. q. 2. & 3. Cardin. Tusch. d. lit. A. concl. 482. ex num. 11. [Petr. Gregor. d. lib. 15. cap. 21. num. 16. Valer. Regin. d. lib. 30. tract. 3. num. 49. in princ. Beltramin. in annot. ad Greg. XV. decis. 411. num. 5. Rota decis. 244. p. 1. recentissim. Marcel. Vulpe in praxi cap. 34. num. 12.] in hoc tamen etiam

39 præualet † consuetudo Ecclesiarum, vt Archipresbyter, vel Præpositus, aut alia Dignitas Archidiacono, & aliis Dignitatibus præferatur, quia rationalis esse potest diuersa in huiusmodi rebus consuetudo propter diuersas causas, vel officia singulis Dignitatibus attributa, Cardin. Tusch. d. lit. A. concl. 482. num. 22. & exemplum ponit Alex. conf.

40 142. Viso processu, lib. 6. † in ciuitate Paduæ, vbi Archipresbyter præcedit Archidiaconum ex antiqua consuetudine, & sic installat Abbatissas exemptas, & beneficiatos in ciui-

tate, Archidiaconus verò beneficiatos extra ciuitatem. Quæ quidem consuetudo, cum sit contra Ius Canonicum, debet esse præscripta per quadraginta annos, alias non reuelat, Barbat. conf. 5. num. 6. vers. premitto etiam, lib. 2. Cornel. conf. 155. col. pen. lib. 4. Bart. conf. 136. lib. 1. Crauet. de antiq. temporum, §. 1. in 4. p. num. 9. vbi num. 12. & seqq. reprobatur Aret. conf. 23. refert Card. Tusch. d. concl. 482. num. 24. vbi num. 25. cum Alex. d. conf. 142. num. 6. ait tempus vacantis Dignitatis deduci debere, & num. 29. post Gem. in cap. pen. num. 6. de offic. deleg. lib. 6. dicit quòd eadem est consuetudo in Ecclesia Taurinensi quæ in Paduana. Ratio autem iuris communis cur † Archidiaconus Archipresbytero præferatur (cum alioquin Presbyter Diacono sit superior, cap. Diaconos, cum seqq. 39. dist. cap. statuimus, de maior. & obed.) est Dignitas, & officium, cum propter ministerium semper Episcopo adhæreat, ac propterea oculus dicatur Episcopi; Archipresbyteri verò officium non est ministrare, cum Diaconus, non Presbyter sit minister; sicut ergo Diaconus Presbytero, sic Archidiaconus ministrat Episcopo, ac propterea est supra cæteros maior apud Episcopum, sicut Cardinales apud Romanum Pontificem maiores Episcopis. In aliis verò Dignitatibus Diaconi constituti non debent Presbyteris anteferri, cap. peruenit, tit. 1. 93. dist. nisi auctoritatem gerant Prælati maioris, cap. fin. ead. dist. Sed & ipsi Archidiaconi cauere debent iuxta præceptum, cap. fin. 94. dist. ne dominari in Sacerdotibus velint, nec in Clericos tyrannidem exercere, quod nec ipsis Episcopis est permillum.

Intellige supradictam resolutionem, quatenus habet Archidiaconum præcedere Archipresbyter, vt procedat in administratione, cum in Diuinis Archipresbyter, vt præcedat Archidiacono. glos. verb. subesse, vers. sed duas, in cap. 1. de officio Archipresbyteri, Boer. de auctoritate magni consilij, num. 73. Anton. de Prætis in clypeo Pastoralis officij, cap. 637. [Gam. Lusit. decis. 1. num. 47. Menoch. conf. 51. num. 56. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 298. num. 35. Hermosil. ad Gregor. Lopes ad glos. 2. prol. part. 5. num. 72. nouissimè Theodos. de Rubeis in singularib. Rota tom. 2. p. 4. tit. de precedent. Protonotar. num. 11. pag. 488. Contelor. de precedent. num. 63. Ferrus d. tract. q. 5. num. 12.] Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 556 in 2. edit. & p. 4. eiusdem praxi resolut. 394. num. 1. Lotter. d. lib. 1. q. 16. num. 114. nisi Archidiaconus sit in Presbyteratus Ordine constitutus, Beron. conf. 22. num. 31. lib. 1. Cardin. Tusch. d. lit. A. conclus. 482. num. 16. [Barbat. conf. 5. per tot. lib. 2. Rot. decis. 244. num. 2. cum seqq.

segg. p. 1. recentissim. Lotter. d. lib. 1. q. 16. num. 115. Marcel. Vulpe in praxi cap. 34. num. 13.] quia tunc cum sit par etiam in Ordine, & maior in administratione, debet precedere Archipresbytero, absente Episcopo, in celebratione Missarum, in diebus solemnibus, & aliis relatis in quadam decisione Sacrae Congregationis Rituum, in una Regien. 9. Decembris 1600. cuius meminit Cardin. Tusch. loco proxime citato, quae ita habet. Censuit Sacra Congregatio Archidiaconum dictae Ecclesiae, qui prima Dignitas post Pontificalem existit, & Sacerdos nunc est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate, & devotione, in decantatione Missarum in diebus solemnibus, delatione sanctissimi Sacramenti, benedictione candelarum, cinerum, & palmarum, & aliis huiusmodi actibus, & functionibus Sacerdotibus Episcopo absente preferendum esse Archipresbytero, neque allegatam consuetudinem, quae legitime probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum Sacerdotem, in casu de quo agitur, suffragari: refert etiam Marc. Anton. Genuens. in sua praxi Archiepiscopali Neapoli. cap. 52. in nouissima editione. & de illa meminit Marcel. Vulpe d. cap. 34. num. 13. in fine.

43 In Metropolitana Ecclesia Barenfi quatuor adesse Dignitates, nempe Archidiaconum, Archipresbyterum, & duos Primicerios Sacrae Rituum Congregationi narratum est, & pro parte Archidiaconi petitum, ad quam ex dictis Dignitatibus spectet sanctissimum Sacramentum absente, vel impedito Archiepiscopo in solempni eius festiuitate, & per Octauam in processione deferre, & Missas, ac Vesperas Pontificales cantare diebus in quibus Archiepiscopus, si esset praesens, vel non impeditus, cantaret, necnon Missas, & Vesperas infra annum distribuere. Eadem Sacra Rituum Congregatio, ut saepe alias in similibus, ita nunc declarauit munia praedicta absente, vel impedito Archiepiscopo ad primam Dignitatem, vel ea impedita ad secundam, & successiue ad tertiam, vel quartam, & omnibus Dignitatibus absentibus, vel impeditis ad primum, vel secundum Canonicum pertinere, sub die 19. Ianuarij 1608. idem fuit decisum in una Pisaren. 21. Martij 1609. & in Lamacen. 11. Nouembris 1614. & in Aretina 30. Ianuarij 1610. nisi ad aliam pertineat absente Episcopo praedictas functiones facere iuxta Ecclesiae constitutiones, & antiquam, ac immemorabilem eiusdem Ecclesiae consuetudinem, vetalias censuit eadem Sacra Congregatio, in una Inuencen. 9. Maij 1609.

44 Idem quoque fuit resolutum in Rota, in una Viterbien. celebrationis Missarum 11. Decembris 1609. coram bonae mem. Cardin. Sacratto, quam decisionem, quia in hac materia sin-

gularis est, hic de verbo ad verbum transcribere operae pretium duxi, prout sequitur. *Stante, quod modernus Archidiaconus Viterbien. est Sacerdos, dubitauit an in celebratione Missarum solemnium absente Episcopo ipse sit preferendus Archipresbytero. Et licet pro resolutione ad fauorem Archidiaconi sufficere viderentur decisiones Sacrae Congregationis super Ritibus, quae dabantur, nec Rota contra illas fuisset aliquid unquam attentatum; nihilominus quia informantes pro Archipresbytero inculcabant multas iuris conclusiones, quibus instabant satisfieri per decisiones Rotaes, iuxta constitutionem Pij IV. ac etiam super hoc porregerunt Memorialia Sanctissimo, qui iussit fieri iustitiam, Domini examinando questionem, censuerunt praetensionem Archidiaconi esse iustam, & bene fundatam auctoritate, & ratione. Auctoritate Host. in cap. 1. num. 5. vers. quid si Archidiaconus, de offic. Archipresb. quem ibi sequuntur Ioann. Andr. Archid. Butr. & alij passim. Et vanitas dicebatur dicere quod Host. non loquatur de celebratione Missarum, sed de simplici praecedentia, in quibus ponit regulam Officij celebrationis Missarum ad fauorem Archipresbyteri, & postea format questionem, quid si Archidiaconus esset Sacerdos, & tunc dicit quod Archipresbyter ei cedere debet, quod est intelligendum retentis eisdem terminis, & ut exceptio sit de regula, & sic ut cedat quoad celebrationem Missarum; & facit quia distinctio an sit Sacerdos, vel ne minime erat necessaria quoad praecedentiam, cum nemo sit qui nesciat praecedentiam deberi per Archipresbyterum Archidiacono, & ita post Hostiensem intelligunt Bero. conf. 22. num. 31. lib. 1. Card. Tusch. in d. verb. Archidiaconus, conclus. 482. num. 15. Eandem conclusionem ad fauorem Archidiaconi firmat glos. in cap. Pontifices, ver. quae licita; iuncta gloss. in ver. quae Sacerdotes 7. quaest. 1. & ne videretur oblitus casus, in quo adesset Dignitas Archipresbyteralis, allegat tex. in cap. perlectis 25. dist. ubi de Archipresbytero, & illius officio fit particularis mentio. Ratio etiam non videtur deficere pro Archidiacono, quippe quia ipse simpliciter loquendo est dignior, & eminentior Archipresbytero, & ob hanc rationem illi in Ecclesia & extra praecedere debet, ut admittunt omnes in d. cap. 1. & latius prosequitur Barbat. conf. 5. lib. 2. per tot. Conueniens igitur videtur maiestati sanctiss. Sacramenti, & decentiae Ecclesiae, ut per digniorem celebretur, nisi alias obstat defectus Ordinum.*

Non obstat, quod hoc minus specialiter reperiatur demandatum Archipresbytero, d. cap. 1. vers. in Episcopi absentia, quia non propterea prohibetur Archidiacono, si ex aliis iuris regulis potest ad illum spectare; & non est nouum in iure, quod idem officium pluribus competat, ordinatiue

dinatiuè tamen, itaut vnus alteri praeferatur, vt in terminis celebrationis Missarum prosequitur Bero. consuet. 22. num. 23. cum pluribus seqq. lib. 1. Non etiam obstat, quòd celebratio Missarum sit de iis, qua spectant ad Ordines, & in istis Archipresbyter dicatur maior Archidiacono; gloss. Hostiens. & alij, in d. cap. 1. quia Doctores loquuntur cum praesupposito quòd Archidiaconus sit qualis necessitas illius Dignitatis illum exoptulat, hoc est simplex Diaconus, non enim ex necessitate tenetur suscipere Sacerdotium, cap. gesta. cap. vbi, 74. dist. cum concord. secus si fiat Sacerdos, quia tunc respectu Ordinis non est amplius maior, sed par, vt bene se ipsum declarat Host. in d. cap. 1. num. 5. verf. cum sit par in Ordine, quem alij sequuntur. Et facit, quia ordo sacerdotalis non inest dignitati, sed persona, in cuius anima imprimitur character, & licet vna Dignitas requirat personam maioris Ordinis, quam altera, non propterea loquendo proprie dici potest, quòd vna Dignitas sit Ordine Sacro maior, quam altera. Atque hinc corrui aliud fundamentum quòd qualitas Sacerdotis sit accidentaliter, cum illam ex necessitate sua Dignitatis non teneatur suscipere, proinde non sit attendenda, ad notata in l. qui habent, ff. de tutel. quia si considerentur sola Dignitates, nullo modo eis inest Ordo sacer, si vero attendantur persona, utriusque inest accidentaliter. Vnde cum in hoc sint pares, illa debet praeferrì, qua in ceteris est dignior, per praecallegata, & ita conclusum fuit. Hactenus Rota, [quae reperitur impressa inter recentissim. p. 1. decis. 244.]

46 Sed poterit dubitari, an impedito, seu nolente Episcopo Missas Pontificales per se ipsum celebrare possit, id munus alteri sibi beneuolò pro debito voluntatis demandare? In quo dubio Sacra Rituum Congregatio in vna Algaren. sub die 20. Februarij 1601. censuit non posse in praerudicium primae Dignitatis, ad quam spectat, & in Puteolana praerminentiarum, sub die 9. Decembris 1617. & in Meliten. 4. Aprilis 1615. † Nec ipsa prima Dignitas pro libito in locum suum alium sibi beneuolò Canonicum, aut Dignitatem substituire poterit, sed in eo munere proximorem Dignitatem succedere, & deficientium vices ab aliis immediatè succedentibus debere declarauit eadem Sacra Rituum Congregatio, in vna Adriem. eodem die, & anno, & in vna Ciuitatis Castellana oppidi Arignani, sub die 22. Ianuarij 1618. & in alia Adriem. etiam 22. Ianuarij 1618. iunctis per me adductis, infra cap. 31. † Quamuis ipsa prima Dignitas sit coadiutor cum futura successione, quia adhuc ex forma litterarum coadiutoriae ad eum spectabit, absente coadiuto, illas functiones, actus, & iurisdictiones facere & exercere in omnibus, quas faceret ipse

coadiutor si praesens esset, vt declarauit eadem S. Congreg. in vna Paduana 14. Februarij 1615.

Verum quando de eadem Cathedrali concurreret in funeralibus Archidiaconus, qui est prima Dignitas, & Archipresbyter, qui est secunda, & cui incumbit cura animarum, & defert stolam, quique in Ecclesia dum facit officium praecedat, an debeat etiam in via praecedere, nulla probata ex alterius parte consuetudine: Sacra Rituum Congregat. in vna nullius sub Troiana sub die 4. Maij 1613. declarauit dandam esse praecedentiam Archipresbytero ratione stolae, referit Iul. Laur. var. lucub. tom. 1. tit. 2. cap. 3. num. 211.

Archidiaconus, si sit prima Dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum pluuiali Episcopo celebranti iuxta formam Caeremonialis, illique Candelam, & Palmam benedictam ministrare, si sit in Sacerdotali Ordine constitutus, ead. S. Rituum Congreg. in vna Reatina 10. Ianuarij 1609. vbi etiam quòd recusans cogendus est poenis & censuris, & in Brixien. 28. Maij 1616. † Et dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur praesens in Choro tam in Ecclesia Cathedrali, quam in alia, vt in vna Camerinen. 15. Martij 1608.

Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediatè post Diaconos assistentes, vt censuit eadem Sacra Rituum Congreg. in vna Bracharen. 28. Aprilis 1607. quamuis sit primus Archidiaconus, & alias praerogatiuas habeat, in eadem 19. Ianuarij 1608.

Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarius, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus, si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, & Processionibus, ac diuinis Officiis assistat, & si voluerit in sua Ecclesia vti habitu Protonotarij, reputatur tanquam extraneus, & ei locus assignandus est, non inter Dignitates, & Canonicos, sed post Abbates. † Et non potest in publicis functionibus in assistentia Episcopi, ac aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus, vt habitu Protonotarij, sed suo habitu Canonicali, vt censuit eadem Sacra Rituum Congregatio, in vna Asculana in Apulia 6. Martij 1610.

Et licet Archidiacono solita sedes in Choro adimi non possit, attamen Vicarius Episcopi illum tam in Choro, quam vbilibet praecedere debet, vt declarauit Sacra Congregatio Cardinalium, negotiis Episcoporum, & Regularium praepositorum in vna Theatina 6. Iulij 1618. [& sentiunt Ioan. de Annono sing. 28. Seraph. decis. 639. num. 10. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Vicarius §. 15. nouissimè Mich. Ferrus de praecedent. Eccles. q. 5. num. 8. vbi

49
56 1.] † nam Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates, & Canonicos, non obstante consuetudine, aliisque in contrarium, sicut censuit Sacra Rituum Congregatio in una Andriem. 7. Augusti 1610. & in alia Ferrariem. 20. Decemb. 1614. & in Meliten. 13. Julij 1619. ubi quod præcedit Capitulo, & Clero.

50
57 Vicarius verò foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiam in Choro, sessionibus, processibus, & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis supra Archidiaconum, seu Archipresbyterum, & alios Presbytero ipso Vicario antiquiores, & digniores, sed debet Vicarius stare, sedere, & incedere, in loco suæ receptionis, & dignitatis, ac si non esset Vicarius tam cum cotta, quam sine illa, non obstante quacumque ordinatione Episcopi in contrarium, præterquam in congregationibus, quæ singulis mensibus de mandato Episcopi fiunt, in quibus tanquam Episcopi delegatus præcedere debet omnibus, non tamen in processibus, Missis, & aliis, quæ fiunt ante Congregationem, ita declaravit sapientissimè eadem Sacra Rituum Congregatio in Brundusini. 17. Novembris 1600. Marsien. 11. Aprilis 1601. Regien. 2. Martij 1602. Tropien. 25. Ianuarij 1603. Neocastren. 13. Aprilis 1607. Licen. 16. Octobris 1604. Tranen. 29. Ianuarij, & 24. Septembris 1605. Umbriaticen. 25. Februarij 1606. Algaren. 17. Novembris 1607. Nucerin. 25. Junij 1611. Leotin. 7. Julij 1612. Hydruntin. Soleti 2. Martij 1613. Licien. 15. Februarij 1614. Mediolanen. Corbette 3. Novembris 1616. Compsan. terra Auletta 12. Martij 1618. Messanen. terra Castri 7. Septembris 1618. Spoletanen. terra Cascia 23. Martij 1619. Messanen. terra Nugara eadem die, S. Severi oppidi turris maioris 20. Aprilis 1619. Messanen. Castri Regalis 28. Septembris 1619. Syracusana 22. Augusti 1620. Muren. 30. Martij 1621. Salernit. 27. Martij 1628. & Neritoncn. 22. Decembris 1629.

51
52
53
54
55
58 De dignitate, officio, & iurisdictione Archidiaconi, qui plura scire cupit, legat l. 4. tit. 7. p. 1. Lancell. Conrad. in templo omnium Iudic. lib. 2. cap. 8. Guillelm. Durand. in speculo iuris lib. 4. sub tit. de officio Archid. Sarmien. lib. 3. select. cap. 15. Grammat. decis. 64. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. & 2. verb. Archidiaconus, Læl. Zech. de Republ. Eccles. tit. 24. n. 13. cum seqq. Petr. Greg. syntagm. iuris lib. 25. c. 20. Anastaf. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 3. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 14. Fr. Hieronym. Roman. de Republ. Christiana, lib. 3. cap. 10. Aloys. Ricc. in collect. decis. p. 5. collect. 1618. Cardin. Tusch. Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

tom. 1. lit. A. concl. 482. Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 7. n. 36. cum seqq. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 21. Sebast. Cæf. de Eccles. Hierarchia p. 3. disp. 12. §. 1. de Archid. Sbroz. de offic. Vicarij, lib. 1. q. 3. à n. 16. & lib. 2. q. 25. per tot. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 2. q. 1. n. 84. & 85. [Anton. Fabric. in praxi Eccles. benef. tit. de benef. cum Dignitate, personatu, & offic. à n. 23. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 49. nouissimè Michael Ferr. in tract. de præcedent. Ecclesiast. q. 5. per tot.]

CAPVT VI.

De Archipresbytero.

S V M M A R I V M.

- 1 Archipresbyter post Archidiaconum habet dignitatem, & num. 4.
- 2 Archipresbyter dicitur quasi Presbyterorum primus, siue prefectus.
- 3 Archipresbyter vocatur Decanus Presbyterorum.
- 5 Archipresbyter est duplex, vnus urbanus, & alius ruralis.
- 6 Urbanus Archipresbyter est qui in Vrbe degens, dignitati præst in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.
- 7 Ruralis, vel foraneus Archipresbyter est qui ruri Ecclesia præst Parochiali, seu Plebanie.
- 8 Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus est.
- 9 Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia quòd sit de iure communi, ostenditur.
- 10 Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos Archipresbyter, non semper vnus, sed successiuè per ordinem.
- 11 Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare Missas sibi incumbentes, non potest pro suo arbitrio eas alteri delegare, sed alia Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in eius locum.
- 12 Archipresbyter non debet se intrromittere in regimine chori, quod ad solum Cantorem pertinet.
- 13 Archipresbyter quamuis sit prima dignitas in choro, debet tamen cedere primum, ac digniorem locum celebranti.
- 14 Archipresbyter quomodo dicatur in cap. 2. de offic. Archip. Sacerdotibus Cardinalibus præesse, ostenditur.
- 15 Episcopo solemniter celebranti assistit Archipresbyter, & Sacerdotibus tunc præcipit, vt sacris se vestibus induant.

- 16 *Pœnitentes in feria quarta Cinerum ab Ecclia expellit Archipresbyter, & Feria quinta in Cena cum reconciliantur, Episcopo representat.*
- 17 *Fontes benedicit Archipresbyter, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro Episcopo eo infirmo, vel absente ministrat.*
- 18 *Archipresbyter est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, videlicet in administratione Sacramentorum.*
- 19 *Cathedralis dicitur Parochia totius ciuitatis, vel diœcesis.*
- 20 *Archipresbyter omnibus de Diœcesi Sacramenta administrare potest.*
- 21 *Confessiones omnium de Diœcesi audit Archipresbyter, & absoluit, præterquam à casibus Episcopo reseruatis.*
- 22 *Pœnitentes solemniter Episcopo inconsulto non absoluit, vel reconciliat Archipresbyter.*
- 23 *Pœnitentiarius hodie in singulis Cathedralibus decreto Concilij Trid. institui iubetur ad Cõfessiones pro Episcopo audiendas.*
- 24 *Vicarius natus Episcopi quoad spiritualia dicitur Archipresbyter.*
- 25 *Iurisdictio, & aliorum cura Archipresbytero incumbens per contrariam consuetudinem hodie sublata videtur.*
- 26 *Officium Archipresbyteri hodie secundum consuetudinem Ecclesiarum attenditur.*
- 27 *Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem propter Parochiale officium, quam ei Episcopus dare voluerit.*
- 28 *Archipresbyteri officium non omnis Plebanus habet, sed is tantum, quem Episcopus statuerit.*
- 29 *Archipresbyteri præferendi sunt in processionibus Vicariis Parochialium Ecclesiarum.*
- 30 *Vicarius non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur.*
- 31 *Archipresbytero ratione stola debetur præcedentia.*
- 32 *Decisio Sacræ Rotæ Romanæ refertur.*
- 33 *Archipresbyter nullam habet iudicalem iurisditionem in suo Archipresbyteratu, sed omnia debet referre Episcopo, nec aliquid contra eius decreta ordinare potest.*
- 34 *Archipresbyter in Parochianos non habet iurisditionem fori contentiosi, sed tantum pœnitentialis.*
- 35 *Archipresbyter non potest inobedientes coercere, atque pœnam iniungere, sed omnia debet Episcopo denuntiare ad effectum, ut contra eos, prout ipsi visum fuerit, procedat.*
- 36 *Archipresbyter potest amicabiliter, & non per viam iuris iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere.*
- 37 *Archipresbyter minora, seu minima, quæ expediri possunt absque figura iudicij,*

per se ipsum determinare potest.

- 38 *Doctores referuntur de Dignitate, officio, & potestate Archipresbyteri agentes.*

Archipresbyter post Archidiaconum primam habet dignitatem, ut probat tex. in c. vlt. de offic. Archip. [& in dignitatem sonat iure communi attento, ut supra dictum est c. 4. n. 5 & 6. & ibi citatis addo Rot. decis. 683. n. 2. p. 1. recentissim. & sic est maior, & dignior Cantore, Greg. XV. decis. 482. n. 2.] Vnde quemadmodum inter Episcopos Episcoporum primus siue antiquissimus dici cœpit Archiepiscopus, & inter Diaconos primus, siue cæteris antiquior dictus est Archidiaconus, ita primus Presbyterorum Archipresbyter vocatur, quasi Presbyterorum primus, siue præfectus, [Petr. Greg. syntagm. iuris p. 2. lib. 15. c. 21. num. 1. vbi ait quod à Presbyteri nomine Archipresbyter dicitur, qui Sacerdotibus, seu Presbyteris certis quibusdam de causis præponitur.] Mart. in votis nouiss. decis. voto 77. n. fin. Reginald. in praxi lib. 30. tract. 3. n. 49. vers. 6. ideo ¶ vocatur Decanus Presbyterorum, à Rot. decis. 533. n. 2. d. p. 2. ¶ & olim sicut post Episcopum Archidiaconus honore, dignitate, & iurisditione primus erat, sic post Archidiaconum proximus est Archipresbyter, vnde & post tit. de offic. Archidiaconi, proximè sequitur tit. de offic. Archipresbyteri. Ita Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 15. q. 1. Sebast. Cæsar. nobilis Lusitanus in doctissima sua relectione de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2. n. 1. Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate n. 30.

Est autem duplex Archipresbyter, vnus vrbanus, & alius ruralis, seu foraneus; ¶ vrbanus est, qui in vrbe degens dignitati præest in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia; ¶ ruralis verò, vel foraneus, qui ruri Ecclesiæ præest Parochiali, seu plebanicæ, cap. si in plebibus. 63. dist. [nouissimè Mich. Ferrus in tract. de præcedent. q. 6. n. 1.] ¶ & hic propriè videtur dici Decanus in cap. ad hæc, in fine, de offic. Archid. non quod necessariò decem præesse debeat, sed quia facta translatione à perfectione denarij numeri Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius Ordinis primus, & præcipuus est, Petr. Gregor. syntagm. iuris lib. 15. cap. 21. num. 13. Sebast. Cæsar. d. §. 2. num. 9. Valer. Reginal. citato loco.

Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia de iure quidem communi est primò curare, ut ceteri Sacerdotes diuina Officia, & Missas ritè celebrent, & eorum vite, & moribus ac correctioni post Episcopum præest, sicut Archidiaconus ceteris Clericis, & eorum necessitatibus prouidet, cap. perlectis, vers. Archipresbyter 25. distinct. cap. 1. 2. & 3. de offic. Archipresb. Azor. d. cap. 15. quas. 3. [Valer.

[Vater. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. cap. 3. num. 49. vers. sexta. Ascan. Tamburin. de iure, Abbatum tom. 1. disput. 25. q. 4. num. 3. Michael. Ferrus d. q. 6. num. 1.]
 10 Sebast. Cæsar. d. §. 2. n. 5. † & Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos, non semper vni, sed successiuè per ordinem, nempe solemniores inter Dignitates, & solènes inter Canonicos, seruata eorum prærogatiua, vt omnes honorentur, prout censuit Sacra Rituum Cōgregat. in vna Tarentina Cypthaliarum 27. Februarij 1610. & in eadem Tarentin. Cypthaliarum 24. Octobris 1609. fuit resolutum † Archipresbyterum ius distribuendi Missas ipso impedito secundæ Dignitati, deficientibus Dignitatibus primo Canonico, & sic per Ordinem successiuè; vnde si ipse non potuerit, vel noluerit celebrare, non potest suo arbitrio Missas alteri delegare: sed Dignitates, & Canonici per Ordinem subintrare eius locum, vt supra dictum est, ita d. Tarentin. 3. Septembris
 12 1605. vbi etiam fuit dictum quod non † debet se intromittere in regimine Chori, quod ad solum Cantorem pertinet: & quamuis sit prima
 13 Dignitas in Choro, † debet tamen cedere primum, ad digniorem locum celebranti, eadem Sacra Rituum Congregatio in vna Arbo- ren. in Sardinia 27. Iulij 1610.
 14 Archipresbyterum etiam Sacerdotibus Cardinalibus præesse, & eorum ministerium, & vitam prouidere, ait Leo Pont. in cap. 2. de offic. Archipresb. quod ad Sacerdotes principales referendum esse explicat ibi gloss. Sed qui sint isti principales, seu Cardinales Sacerdotes, qui Archipresbyteris subsunt, non dicit, ideo reiectis latè traditis per Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. ex num. 42. non malè, vt ipse credit, explicat Duaren. de Sacram. Eccles. minist. lib. 1. cap. 8. & cap. 13. dum interpretatur loqui Pontificem de Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, qui cum Episcopo rem diuinam faciunt, atque vnum corpus constituunt, & in hunc sensum dicuntur Cardinales Sacerdotes, tanquam principales, eò maximè, quia text. ille agit de illis, qui per singulas horas soleme agere debent officium per totum anni cursum, quod Canonicis incumbit Cathedraliū, & de his magis agere videtur dictus tex. à Quintanad. citato loco relatus in cap. fraternitatem 71. dist. ibi, Ecclesiæ tuæ Deo propitio constituere Cardinalem, alloquitur enim ibi Gregorius Episcopum Neapolitanum, & in eiusdem Ecclesiæ iubet constitui Gratianum Diaconum Cardinalem, quod ad Parochos adæquare, & propriè referri non potest.
 15 Secundo, Episcopo solemniter celebranti assistere, & Sacerdotibus tunc præcipere, vt sacris se vestibus induant, & quomodo ad Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

Missam procedere debeant, cap. officium, de offic. Archipresb. Azor. d. cap. 15. q. 3. & absente, vel infirmo Episcopo ad vicem eius Missarum solemnia, & diuina Officia celebrare, d. cap. perlectis, cap. 1. & 2. de offic. Archiep. c. Pontifices, & ibi gloss. 7. q. 1.

Tertio, feria quarta Cinerum cum pœnitentes ab Ecclesiâ expelluntur, eorum capitibus cineres imponere; item feria quinta in Cœna Domini cum reconciliantur in ingressu Ecclesiæ, eos Episcopo repræsentare, Pont. Rom. p. 2. tit. de expuls. publ. pœnit. feria quarta Cinerum, pag. 543. Castald. in praxi caremon. lib. 1. sect. 8. c. 7. num. 5.

Quarto, in absentia Episcopi, vel ipso infirmo fontes benedicere, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro ipso Episcopo ministrare, d. cap. 2. de offic. Archip. & ipsi specialiter cura incumbit in communicatione Corporis & Sanguinis Domini, d. cap. officium, iuncta gloss. eod. tit. Azor. d. c. 15. q. 3. Et denique sicut Archidiaconus Episcopo in his, quæ ad ministri officium pertinent, ex officio adiuuat, ita Archipresbyter in his, quæ ad munus Sacerdotis spectant, eidem inferuit, cap. 1. 2. & 3. eod. tit. † & est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, in administratione videlicet Sacramentorum, cap. in capite, 50. dist. d. cap. officium, vbi gloss. verb. à foris.

Dignitate enim præest, & habet curam animarum in Cathedrali, quæ Parochia totius ciuitatis, & diœcesis dicitur, Vbald. par. 1. cap. 1. num. 5. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 27. num. 24. & seq. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 11. num. 64. Piafec. in praxi Episc. p. 2. cap. 3. num. 24. vers. circa festum. Card. in Clem. dudum, §. verum, de sepult. quem refert Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de bonis Cleric. §. 3. num. 43. † Nam & ipse omnibus de diœcesi Sacramenta ministrat, gloss. verb. subdito, in cap. 2. de pœnit. lib. 6. Ant. Cuch. lib. 5. inst. maior. tit. 4. n. 168. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 27. n. 1. Galet. in margarita casuum conscientie, verb. Sacramentum 2. † ac proinde Confessiones omnium de diœcesi audit, & absoluit, ac pœnitentias iniungit, d. c. officium, Azor. d. c. 15. q. 8. vers. quare, Sbroz. de offic. Vicar. lib. 2. c. 14. num. 2. Oldrad. conf. 230. num. 2. in fine, præterquam in casibus Episcopo referuatis sine ipsius auctoritate, secundum Host. & Ioan. Andr. in cap. si Episcopus, de pœnit. & remiss. in 6. Syluest. in sum. verb. Archipresbyter, q. 2. Azor. d. c. 15. q. 8. † Nec solemniter pœnitentes eo inconsulto absoluit, vel reconciliat. gloss. per tex. ibi in d. c. officium, c. 2. eod. tit. Sed hodie ex decreto Concilij Trident. sess. 24. de reform. cap. 8. vers. pœnitentiarius, † proprius Pœnitentiarius in singulis Cathedralibus institui iubetur ad Confessiones pro Episcopo
 D 2 audien

audiendas, de quo multa videbis apud Salaz. de Mandoça *in libello de institut. Canonicatus Penitentiariae*, Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 4. num. 140. cum multis seqq.* Nouar. *in fin. Canon. conclus. 17.* & plures alios per me citatos *de offic. & potest. Episc. parte 3. allegat. 55.*

24 Et quoad supradicta spiritualia dicitur Archipresbyter Vicarius natus Episcopi, gloss. *verb. suo subdito, in d. c. 12. de penit. & remiss. lib. 6. Bald. cons. 161. Casus super quo, num. 11. lib. 2. Card. Tusch. tom. 1. litt. A. concl. 485. num. 2. Bero. in rub. de offic. deleg. num. 9. & cons. 22. num. 3. volum. 1. Decian. resp. 16. num. 20. vol. 2. [Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 1. cap. 10. num. 2. vers. sexta] Sbroz. *de offic. Vicarij. lib. 11. q. 3. num. 18. & lib. 2. q. 14. num. 2. Azor. d. cap. 15. q. 4. vers. alter verò*, Monet. *de distribut. quotid. p. 2. q. 1. num. 26. vers. ratio*, Narbona *de appellat. à vicario ad Episcop. par. 1. num. 22. & Ordinaria à lege ratione Officij, & Dignitatis sibi tributa fruitur iurisdictione*, gloss. *verb. referant, in cap. ult. de offic. Archip. Azor. d. cap. 15. q. 6. Narbona d. par. 1. num. 30. Monet. d. q. 1. num. 26. in fine.**

25 Verùm in his omnibus Archipresbyteri iurisdictione imminuta videtur, quæ ad Vicarium nunc Episcopi spectat, & sic iurisdictionem, & aliorum curam Archipresbytero incumbentem per contrariam consuetudinem hodie sublata videri refert Monet. *dict. quest. 1. n. 28. vt de Archidiacono diximus, & secundum consuetudinem Ecclesiarum, eius Officium attenditur, quia generaliter in hac materia exaudiendam esse consuetudinem firmarunt Host. in fine sum. d. titul. de offic. Archipresbyt. Rot. decis. 9. de præbend. in nouis, Boët. decis. 286. num. 5. Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 4. num. 26. & p. 5. cap. 1. num. 256. cum seqq.* quamuis à iure communi id retinere videatur quòd Episcopo celebranti assistat, & fontes consecret, & similia Sacramentalia exequatur, Pont. Roman. & Castald. *citatis locis.*

27 Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem, præter Parochiale Officium, quam ei Episcopus dare voluerit, vide *cap. cum ab Ecclesiarum, de offic. Ordin. & in Concil. Trident. sess. 5. de reformat. cap. 2.* salubriter disponitur, vt Archipresbyteri, & alij curam animarum habentes diebus saltem Dominicis, & festiuis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant, salutaribus verbis docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque eis cum breuitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat. De iure autem communi, de quo *in cap. fin. de offic. Archipr. præest plebibus*, vt scilicet non solum imperiti vulgi sollicitudinem gerat, verùm etiam Presbyterorum, qui

per minores Ecclesias habitant, & qua vnusquisque industria diuinum opus exerceat, Episcopo suo denunciatur, nihil autem eo inconsulto, nec contra eius decreta facere debet, ita Duaren. *de sacris Ecclesie minist. lib. 1. cap. 8. Petr. Greg. d. lib. 15. cap. 21. num. 14. Azor. d. cap. 15. q. 4. vers. alter*, Sebast. Cæsar. *d. §. 2. num. 2. [Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 3. num. 49. vers. sexta.]*

Vnde non omnis Plebanus habet huiusmodi Archipresbyteri officium, sed is tantum, quem Episcopus statuerit; & hi vocari solent Visitatores, aut Vicarij foranei, quorum opera Episcopus in tota vititur Diocesi, *cap. ult. de offic. Archipresb. † Sunt autem Archipresbyteri præferendi in Processionibus Vicariis Parochialium, vt censuit Rot. decis. 326. Fuit conclusum, part. 2. diuers. ex eo, quia nomen Archipresbyteratus de iure sonat in dignitatem, Rot. decis. 9. de præbend. in nouis, & decis. 1. de offic. Archipresbyt. in antiq. † Vicarius verò non dicitur possidere nomine proprio, sed eius, à quo deputatur, Vitalin. in Clem. vnic. num. 22. & 23. de officio Vicarij, Lap. alleg. 1. num. 7. vers. secus in temporalibus; & potentius est ius, quod quis habet iure proprio, quàm alieno. Ias. in l. more, num. 4. de iurisdic. omn. iudic. quem citat Theodof. de Rubeis in singul. ex Sac. Rotæ Rom. decisionibus selectis p. 1. circa decis. Lancell. pag. 343. vbi pag. 348. refert, in vna Pampilonen. antelationum 10. May 1577. coram Card. Lancell. sen fuisse dictum, quòd sicut Archipresbyter debet præferri Vicario Parochialis, ita etiam illi est præferendus Clerus dicti Archipresbyteratus. † Et Archipresbytero ratione stolæ deberi præcedentiam, censuit Sacra Rituum Congregat. in nullius 12. May 1612.*

Quam autem habeat iurisdictionem Archipresbyter in suos Parochianos, Clericos, & Sacerdotes nullibi melius explicatur, quàm in vna Materanen. officij Archipresbyteratus 11. Decembris 1598. coram Litta, impressa per Farin. *post lib. 2. consil. decis. 129.* cuius tenor talis est; *Stante resolutione facta in hac causa sub die 15. Iunij proximi præteriti, quòd tam Archiepiscopo, quàm Archipresbytero dandum sit mandatum de manutenendo, in iis tamen, quæ vnicuique competunt tam ex dispositione iuris communis, quàm Conc. Trid. hinc descendendo ad particularia nondum decisa dubitatum fuit an circa infra scripta tria capita esset ita fundata intentio ipsius Archipresbyteri contra Archiepiscopum, vt ei dari debeat mandatum de manutenendo.*

Primum caput est, an possit sumere informationes super Matrimoniis à forensibus contrahendis, & illas transmittere Ordinario pro gratia obtinenda, iuxta dispositionem Concilij Trident. cap. 7. sess. 24. de reformat. Matrimon.

Matrimon. circa quod fuit resolutum Archipresbyterum posse quidem in executionem dicti Conc. Trid. sumere informationes super Matrimonio à forensibus indistinctè iuxta declarationem Illustriss. interpretum eiusdem Concilij, de qua in sum. Archiepisc. num. 5. & ulterius intelligendo de informatione assumenda extrajudicialiter, & non in figura iudicij, nec cum receptione testium formaliter, cum ista fieri non possint absque iurisdictione, quam Archipresbyter ipse non habet, cum eius effectus sit omnia referre ad Episcopum, nec aliquid contra eius decreta ordinare, ut dicit tex. in cap. fin. in fine, de offic. Archipresb. ubi expressè Abb. sub num. 1. vers. quæro an sit Archipresb. † Tamen non posse procedere contra quemquam in figura iudicij; & facit quia Archipresbyter non habet iurisdictionem fori contentiosi in Parochianos, sed tantum fori penitentialis, ut tenet Petrus de Perus. in tract. de union. Eccles. cap. 7. num. 3. Card. in Clem. 1. q. 2. & 7. de præb. ubi etiam Imol. num. 7. hoc notat.

35 Secundum caput est: an possit sibi inobedientes in eius officio coercere, eisque penam iungere? Circa quod fuit resolutum eum non posse inobedientes in eius officio coercere, nec penam eis iniungere, cum corrigere, & imponere penas absque iurisdictione esse non possit, quam Archipresbyter non habet, licet habeat facultatem eos admonendi, ut munera eis iniungenda præstent, & facienda suo loco, & tempore faciant, prout decet; in casu inobedientie habent facultatem referendi omnia Episcopo ad effectum, ut contra eosdem, prout illi visum fuerit expedire, procedat; ita notat Anchar. in d. Clem. 1. in fine, & alij Canonistæ in cap. 1. & 3. de offic. Archipresb.

36 Tertium caput est, an possit iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere, & excitantem clamorem in Choro, vel sacrario punire? Circa quod Domini dixerunt eum posse admicabiliter, & prout decet bono Religioso, iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere; sed non per viam iuris, excitantes autem clamorem, vel discordias seminantes in Choro, vel in sacrario posse quidem admonere, ut à prædictis desistant, sed non propterea eos punire posse, cum, ut dictum est, ius coercendi, & puniendi præsupponat iurisdictionem fori contentiosi, quam non habere Archipresbyterum ex supra dictis liquet.

37 Nec supradictis obstare dixerunt Domini quod Archipresbyter minora, seu minima per seipsum determinare possit, absque eo quod referat Episcopo, ut dicit gloss. in d. cap. fin. in verb. referre, in fine, de offic. Archipresb. cuius dictum sequitur Abb. in vers. obliu. quia intelligi debet de his minoribus, seu minimis, quæ determinare possit absque figura iudicij, vel in figura iudicij, secundum tamen ordinem Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

ipsius Episcopi, ut declarant addentes ad dictam gloss. & probant verba finalia dicti text. ibi, cuncta tamen referant ad Episcopum, ne aliquid contra eius decreta ordinare præsumant.

De officio, munere, & potestate Archipresbyteri qui plura alia scire cupit, consultat Gregor. Lop. per tex. ibi, in l. 8. tit. 6. par. 1. Lancellot. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. cap. 111. Guillelm. Durand. in speculo iuris, lib. 4. sub tit. de offic. Archipresbyt. Eman. Sa. in aphorism. verb. Archipresbyter. Duaren. de sacris Eccles. minist. lib. 1. cap. 8. Hieron. Roman. de Republ. Christian. lib. 3. cap. 10. vers. succede, fol. 202. verso, Petr. Gregor. Syntagm. iuris, lib. 15. cap. 21. Ioan. Garc. de expens. cap. 9. num. 5. & 6. Anton. Fabr. in praxi & theorica de re benef. tit. 9. de benef. cum Dignitate, num. 30. cum seqq. Flores de Menas, var. 1. lib. 1. q. 4. num. 17. Læf. Zech. de repub. Eccles. tit. 24. num. 14. Azor. instit. morals p. 2. lib. 3. cap. 15. Galganet. de iure publico, lib. 3. tit. 22. Sebast. Cæsar. in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 2. [Valer. Reginald. in prax fori penit. lib. 3. tract. 1. cap. 3. num. 49. vers. sexta, nouissimè Mich. Ferrus in tract. de præced. Eccles. q. 6.]

CAPVT VI.

De Decano.

S V M M A R I V M.

- 1 [Decanus quare appellatur, qui inter Canonicos alicuius Ecclesie primas tenet.]
- 2 Decanus de iure nullam habet iurisdictionem, ac proinde non sonat in Dignitatem, nisi pro tali habeatur.
- 3 Decanus in tota ferè Hispania, & Gallia in Cathedralibus primum locum obtinet, & dicitur maior Dignitas post Pontificalem.
- 4 Decanus in Capitulo, & in Collegio habet primam vocem.
- 5 Archidiaconus ubi non adest, in illius locum succedit Decanus.
- 6 Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licet Vicarius sedeat in suo loco.
- 7 Dignitas prima habet manus ordinandi professiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, & non Vicarius.
- 8 Decano Capituli, & non Cantori pertinent aliqua præeminentia in Choro.
- 9 Decanatum qui consequi vult nullo Concil. Trident. Decreto tenetur esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico.

10 Dignitas prima post Pontificalem, & principalis in Collegiata non potest esse index ordinarius, seu delegatus appellationum in Regnis Castella, & Legionis.

11 Doctores referuntur de officio, & munere Decani agentes.

DE CANVS ille propriè dicitur, qui decem præest viris, teste gloss. in rub. de Decanis lib. 12. Brisson. verb. Decanus, Petr. Greg. syntagm. iuris p. 2. lib. 15. cap. 21. num. 13. Anguian. de legib. lib. 2. controu. 4. num. 9. Sed translatione facta à perfectione, & præstantia denarij numeri, Decanus dicitur præcipuus inter aliquos eiusdem Ordinis, vel status: sic enim quemadmodum Ecclesiæ Constantinopolitanæ Canonici tanquam digniores Decumani appellabantur, vt in l. non plures, C. de sacros. Eccles. ita & is, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiæ primos, & principatum tenet, eique præficitur, solet Decanus vocari, gloss. verb. ad Decanum, in cap. cum inter, de elect. qui in Capitulo honorabilior videtur pars Capituli, cap. post electionem, de concess. præb. cap. cum inter vniuersos 18. de elect. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. num. 48. Inter Cardinales etiam præcipuus eorum Decanus appellatur: & inter Rotæ Auditores honorabilior Decanus est in capella Papæ, propter ministerium, quod vocatur Mitræ. Anton. Fabric. in praxi benefic. tit. de benefic. cum dignitate, num. 42. & 43. Petr. Greg. d. cap. 21. num. 13.]

2 Iure tamen communi attento Decanus nullam habet iurisdictionem, ac proinde non Dignitatem, nisi pro tali habeatur, vt diximus supra cap. 4. num. 31. & seqq. Vnde de iure Archidiaconos præcedere Decano resoluit nouissimè Mich. Ferrus in tract. de præcedent. Eccles. q. 5. num. 2.] † In aliquibus tamen partibus, prout in Lusitania, & tota ferè Hispania, & Gallia, locum Archidiaconi, qui de iure primus est, in Cathedralibus obtinet, & tunc dicitur maior Dignitas post Pontificalem, hoc est, ei post Episcopum maior, & principalior Cura, & Collegij administratio competit, vt per Roder. Zamoren. in suo speculo humanæ vitæ, lib. 2. cap. 13. [Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 48. vbi refert in omnibus ferè Ecclesiis Galliæ consuetudinem obtinere vt Decanus habeat iurisdictionem in Capitulum, seu Collegium Canonicorum, illique præsit. nouissimè Mich. Ferrus de præcedent. Eccles. q. 5. num. 3. cum seqq. & q. 21. num. 1.] Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. p. 4. resolut. 394. num. 6. † habetque in Collegio primam vocem, Cassan. in catalogo gloria mundi, p. 4. consid. 37. Aloys. Ricc. d. resolut. 394.

num. 6. & idè Rot. decis. 533. num. 5. & 6. p. 2. recent. dixit quòd vbi † Archidiaconus non adest, in illius locum succedit Decanus. [Et quamuis quandoque in iure Archidiacono præferri videatur Decanus, vt in cap. ad aures S. 1. de rescript. & patebit si expendas in illa Ecclesia, cuius meminit tex. in cap. eam te, de rescript. adfuisse Archidiaconi Dignitatem, & tamen in rescripto dumtaxat Decani facta fuit mentio, & reliquæ personæ de Capitulo sub cumulo, inuolucroque verborum fuerunt comprehensæ, quod dubium non est quin Archidiaconus omnibus aliis Dignior existat, & post Episcopum primum locum occupet ipso Decano Ecclesiæ Cathedralis absente, tex. expressus in cap. ad hæc, vers. secundum, de offic. Archid. Nihilominus tamen id intelligendum est procedere, & initium sumpsisse non ex lege aliqua, siue Canone scripto, sed ex consuetudine, à qua hæc Decanatus Dignitas originem traxit, fuisseque merum consuetudinis inuentum, certissimum est. Còsm. in prag. sanct. tit. quomodo diuinum officium S. super his, verb. Decanus, Anguian. d. lib. 2. controu. 4. num. 6. & 7. quoties enim mentio fit in iure de aliquibus Prælati gratia exempli, seu doctrinæ causa dumtaxat, non debet attendi, nec feruari ordo scripturæ, iuxta tex. in cap. cum in cunctis, S. inferiora, ibi, Decanum, Archidiaconum, &c. de elect.]

Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licet Vicarius generalis sedeat in suo loco, vt declarauit S. Rituum Congreg. in vna Placentina 19. Maij 1607. in 4. dub. † Et habet munus ordinandi processiones 7 intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, eadem S. Congreg. in vna Tarentina 10. Ianuarij 1597. Vicario autem præsentem, ad illum spectabit; eadem S. Congreg. in Vigilien. 28. Septembris 1630. & in Bisuntina 3. Aprilis 1631. & antea in vna Tarentin. 10. Ianuarij 1597. At verò nouissimè S. Congreg. Rituum in Cassanen. 5. Martij 1633. censuit munus ducendi, dirigendique processiones absente Episcopo esse Vicarij generalis functiones solemnes, quas, si Episcopus præsens esset, obiret, Episcopo absente, vel impedito spectant ad digniorem de Capitulo, non autem ad hebdomadarium, eadem S. Congreg. Rit. in Pennen. 15. Februarij 1633. † Et Decano, maiori Capitulo Dignitati, & 8 non Cantori, pertinent aliquæ præeminentiæ in Choro, & præsertim mandare incipi Officia, dare ictum in signum incipiendi lectiones, & facere signum exeundi de Choro, eadem S. Congreg. in vna Vlixbonen. 2. Septembris 1597. [Et Canonici exire volentes de Choro, ne punctentur, non Cantori, sed Decano digniori de Capitulo in choro existenti

stenti veniam petere debent, Sacra Congreg. Rit. in dicta Cassanen. 5. Martij 1633. Vide infr. cap. 9. num. 12. Maiori enim Dignitati competit manutentio in preeminencia, Posti. de manutent. obs. 45. num. 12.]

9 Nullo Concilij Tridentini Decreto statutum est ut qui Decanatum consequi velit, is necessariò sit Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, aut Iure Canonico, ut rescripsit Sacra Congreg. Concilij Archiepiscopo Hispalen. teste Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 7. n. 43. & Zerola in praxi Episcop. p. 1. verb. Canonica §. 2. in fine, & Aloyf. Ricc. decif. 248. num. 5. p. 4.

10 [Prima Dignitas post Pontificalem, quæ de consuetudine in tota ferè Hispania est Decanatus, & maior in Collegiata, non potest esse iudex ordinarius, seu delegatus appellationum in tota Prouincia Toletana, ut statuit Paulus V. in sua constit. incip. Ecclesie vniuersæ, sub die 17. Augusti 1615. quam Gregorius XV. sua constit. incip. Aliàs à felicis, sub die 9. Maij 1622. extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, & Legionis.

Cur autem aliquando fiat mentio in iure & in rescriptis Apost. de Decano, & Capitulo simul, quasi Decanus, sicut cæteræ Dignitates non sit de Capitulo? vide infrà cap. 42. post num. 23. vers. hinc etiam.]

11 Plura de officio, & munere Decani si quis scire cupit, consulat [Cass. in catal. gloriæ mundi p. 4. consid. 37. Boer. de autoritate magni consil. à num. 71.] Fr. Hieron. Roman. de Repub. Christiana lib. 3. cap. 10. in princ. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 3. c. 17. Cardin. Tusch. pract. conclus. tom. 2. lit. D. conclus. 60. Flamin. Paris. de resign. benefic. lib. 1. quest. 1. num. 86. Vincent. Filliuc. in qq. moral. tom. 3. tract. 41. c. 1. num. 29. Isidor. Moscon. de maiest. militantis Ecclesie, lib. 1. part. 1. cap. 13. paulo post principium. [Anton. Fabric. in praxi benefic. tit. de benefic. cum dignitate, personatu, vel officio, num. 41. cum seq. Anguian. de legib. lib. 2. controu. 8. n. 5. cum seq. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 30. tract. 1. num. 48. nouissimè Mich. Ferr. in tract. de precedent. Ecclesiast. q. 21.]

CAPVT VIII.

De Thesaurario, Sacrista, & Custode.

SVMMA R I V M.

- 1 Thesaurarius à thesauro Ecclesie custodiendo appellatur.
- 2 Sacellarius vocatur à paruo sacco, quem fe-

rebat secum.

- 3 Thesaurarius cimeliarcha Græco nomine dicitur, id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos.
- 4 Thesaurarius olim nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantum Officium Ecclesiasticum habebat.
- 5 Thesauraria ex consuetudine, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri capit.
- 6 Thesauria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur.
- 7 Dignitas prima ut dignoscatur plurimum operatur communis reputatio, & publica fama loci.
- 8 Custos ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesie competunt, custodienda committuntur.
- 9 Custos fuit tantum minister Sacristie, eisdemque addictus.
- 10 Custodis ad Officium quæ spectent, ostenditur.
- 11 Sacristia, seu Thesaurario minori quæ hodie competant, ostenditur.

Thesaurarius à Thesauro Ecclesie custodiendo appellatur, ut per Isidor. in cap. perfectis, vers. ad Thesaurarium 25. dist. & videtur in Ecclesia introductus tanquam coadiutor Ostiarij; qui Ordinem quidem Ecclesiasticum habet, & eius munus est claudere, & aperire ianuas, ac fores Ecclesie, nam Ostiarij coadiutorem fuisse Saccellarium ex temporali deputatione Sacerdotis, & Saccellario in Ecclesia Cathedrali successisse Thesaurarium, refert Henriq. in sum. lib. 10. cap. 9. §. 2. Vnde notat Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 16. q. 5. quod alicubi † Saccellarius vocabatur à paruo nimirum sacco, quem ferebat secum, vel habebat ad pecunias Ecclesie in eo reponendas, & asseruandas. Græco nomine † Thesaurarius Cimeliarcha etiam à Iustiniano dicitur, in l. ult. §. ult. C. de bon. auctorit. iud. possid. id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos. Petr. Gregor. syntag. iuris, lib. 15. cap. 39. num. 3. & locus in quo asseruantur, Cimeliarchiunt appellatur in d. §. ult. & Cimilia, seu Cimilia à nostris Summis Pontificibus in cap. cum inter 29. de verb. signif. & in cap. ea quæ de off. Archid. & in cap. 1. in fine 25. dist.

Propter quam illarum rerum sacrarum administrationem, & custodiam olim Thesaurarius nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantum officium Ecclesiasticum habebat, ut tradunt Rebuff. in praxi titul. seculare benefic. quotuplex, num. 9. Petr. Gregor. d. cap. 39. Anton. Fabric. de re beneficiar. titul. de benefic. cum Dignitate, num. 59. [nouissimè Mich. Ferr. in tract. de precedent. Eccles. q. 48. num. 2. Moneta de Conseruat. cap. 5. num. 103. cum seqq.]

- 5 *seqq.*] Deinde † ex consuetudine, ac omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis, inter Dignitates referri cœpit, vt per Abbat. *in cap. de multa, num. 23. vers. secus, de præbend. vbi Quintin. in repet. num. 89. circa med. Azor. institut. moral. p. 2. lib. 3. cap. 13. quæf. 1. 4. & 5. ante fin. vers. tandem, Sebast. Cæsar. de Eccles. hierarch. q. 292. num. 11. & q. 5. num. 5. Rot. in Pampilonen. Thesauraria 23. Ianuarij 1617. coram Reuerendiss. D. meo Decano, & latè in vna Taurinen. Thesauraria 15. Maij 1620. coram bon mem. Buratto, inter eius impressas decis. 473. ex num. 5. vbi aliqua ponderata fuerunt, ex quibus probari visum fuit † Thesaurariam esse Dignitatem, primò ex collationibus tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate factis de illa tanquam tertia Dignitate; secundò ex declaratione Capituli, visione Bullæ, electionis Thesaurariæ, & aliis iuribus in protocollis Capituli existentibus, ex quibus constat Thesaurariam esse tertiam Dignitatem post Pontificalem; tertio ex pluribus actibus, & functionibus Capitularibus factis, videlicet conuocatione Capituli in absentia obtinentium maiores Dignitates, & in simili maioritatem ponderauit eadem Rot. decis. 518. num. 3. par. 1. diuers. Quartò resultat probatio communis reputationis nedum Capituli, quòd se congregauit de mandato Thesaurarij, vt illius præsidis, in defectum obtinentium maiores Dignitates, sed etiam aliorum, penes quos communiter habitata fuit pro Dignitate, quam reputationem ponderauit Rot. d. decis. 518. num. 2. & magis in specie eadem Rot. decis. 29. num. 3.*
- 7 *parte 2. recent. & circa dignoscendam † primam Dignitatem plurimum operari communem reputationem, & publicam famam loci tradunt Boër. decis. 286. num. 8. Rot. decis. 585. num. 2. parte 4. diuers. Mantiv. decis. 175. num. 3. Gregor. decis. 482. num. 3. & fuit dictum in Cephaluden. Archidiaconatus 18. Martij 1624. coram bonæ mem. Duno-zetto sen. cum aliis per Ferentill. ad dictam decis. Buratt. 473.*
- 8 Custos autem ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesiæ competunt, custodienda committuntur, quamuis enim in plerisque ministeriis idem videatur atque Thesaurarius, seu Sacrista, vt insinuat *cap. 2. ad fin. vers. in terminis, de offic. Custodis, & Azor. d. cap. 16. q. vlt. [Valer. Reginald, in praxi fori panit. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 50. vers. nona.]* attenda tamen origine diuersa sunt officia, vt constat ex diuersitate titulorum in Decretalibus, quia verisimile non est Gregorium IX. in earum compilatione duos, diuersosque titulos eiusdem Officij vnum post alterum inutiliter addidisse.
- 9 Quapropter videtur Custodem fuisse tan-

tum ministrum Sacristiæ, eidemque additum, vt ex Anton. de Butr. dicit gloss. *in rub. eiusdem tit. quam sequitur Petr. Gregor. d. lib. 15. c. 39. num. 7. & partitionum iuris Canon. lib. 2. tit. 9. cap. 5. num. 10.* † Nam ultra munia Sacristiæ [qui à rerum sacrarum nomine dictus ex Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benefic. cum dignit. num. 59.*] incumbentia seruandi scilicet, & custodiendi utensilia Ecclesiæ, quæ etiam custodi incumbunt, *cap. 1. eod. tit. ad eius munus vltra spectat signa dare ad horas Canonicas recitandas per tintinnabuli pulsationem, & luminaria Ecclesiæ accendere, & ignem vigilanter custodire ne extinguantur. d. cap. 1. vinum, hostias, incensum, & alia ad Altaris sacrificium necessaria præparata habere, ac denique elemosynas, & alia iussu Archidiaconi inter pauperes distribuere, vt habetur in cap. 2. eod. tit. prosequuntur Azor. d. cap. 16. quæf. 7. Card. Tusch. *lit. D. conclus. 419. num. 24. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 33. quæ omnia Sacristæ, seu Thesaurario de iure non competunt.**

Hodie tamen ex consuetudine hæc omnia in Ecclesiis inferioribus Sacristæ, seu Thesaurarij, propria sunt, & in Cathedralibus Thesaurarij minoris, proindeque attenda consuetudine idem vtriusque censetur esse officium, ad quam fortassis consuetudinem quorundam Ecclesiarum respexit tex. *in d. cap. 2. in fin. vers. hi tres, eod. tit. dum Custodis appellatione Sacristam comprehendere videtur, nullam tamen habent Dignitatem, seu beneficium Ecclesiasticum, sed subsunt Thesaurario maiori, & ad eius nutum ponuntur, & de competenti salario ab illo prouidentur, vt omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum seruat vsus.*

CAPVT IX.

De Primicerio, Cantore,
& Præposito.

S V M M A R I V M.

- 1 Primicerius est primus in Choro cantantium, & dicitur secundum alios quasi primus cantor, seu primus ratione cantus, quia ceteros docet quid sit canendum in Choro.
- 2 Cantorum schola fuit instituta in Ecclesia Cathedrali.
- 3 Primicerios alij sic dictos credunt, quia primi erant, qui in cera presentiam, & absentiam ceterorum adnotabant.
- 4 Primicerius melius sic dicitur quasi primus in eo officij genere, & antesignanus in qualibet arte.

- 5 *Primicerius in rubr. C. de primicer. lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum signum imponebat.*
- 6 *Primicerij officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, qua hic referuntur.*
- 7 *Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, ut assistat Episcopo.*
- 8 *Primicerio quis locus tribuendus, ostenditur.*
- 9 *Primicerius licet dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluuiiale sicut Dignitas, & non Planetam sicut Canonicus.*
- 10 *Præcentor, & Cantor idem sunt quod Primicerius.*
- 11 *Succentoris officium est absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare.*
- 12 *Cantor, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum.*
- 13 *Cantoris munus quod sit, ostenditur.*
- 14 *Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsunt.*
- 15 *Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis.*
- 16 *Præpositi labororum qui, remissiue.*
- 17 *Labourum quod signum olim fuerit, ostenditur.*
- 18 *Præpositus regulariter quis.*
- 19 *Præpositi in multis Germania, Polonia, Flandria, & Anglia Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem cum animarum cura, & iurisdictione.*
- 20 *Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur.*

Primicerius est primus in Choro cantantium, [sic dictus quod in cera, siue tabula cerata, in qua Pfallentium ordo in Choro descriptus erat, primus esset. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. cap. 3. n. 50. in princ.*] accipitur enim pro Cantore, supplet Archidiaconi officium cum ipse absens fuerit, ipsi namque Archidiacono subest, c. 1. *de offic. Primicer.* Dicitur est autem Primicerius, quasi primus Cantor, seu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid sit canendum in Choro, *cap. perlectis, vers. ad Primicerium 25. dist. Læ. Zech. de Republ. Eccles. tit. 24. à n. 16. Petr. Greg. syntagm. iuris lib. 15. cap. 22. à princip.* [ubi ait Primicerium esse primum

inter Clericos & Diaconos, quibus præest in docendo, subditus Archidiacono, Valer. Reginald. *citato loco.*] Sebast. Cæf. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia quæst. 2. proam. num. 10.* Initium institutionis Dignitatis huiusmodi credit Azor. *instit. Moral. part. 2. lib. 3. cap. 16. quæst. 1.* ex eo processisse, quia † olim in Ecclesia Cathedrali fuit Cantorum schola instituta, quorum munus erat officia diuina, Horarias preces in Choro piè, & studiosè cantare, vt diuinæ laudes religiosè celebrarentur, huic scholæ vnus præficiēbatur, cuius cura, studio, & opera Clerici ad cantum, & Chorum destinati docebantur, vt in Sacrorum librorum lectionibus, & in diuinis Officiis, & precationibus Ecclesiasticis probè exercitati essent; hic igitur præfectus, Primicerius appellari cœpit.

Alij, ex quorum numero est Anton. Fabric. *in praxi, & theor. de re benef. tit. de benef. cum Dignitate, ex num. 54.* putant Primicerij veteram etymologiam duci ex veteri more ante chartæ, vel membranarum inuentionem in cera, seu in ceratis tabulis scribendi: quia scilicet isti veluti in albo primi scribebantur, vel quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant.

Ego verò Primicerium dictum existimo à primatu, vt sicut officio, ita & nomine à Primato, & Præposito differat; dicitur Primicerius quasi Primus in eo officij genere, & Antesignanus in qualibet arte, Alciat. *in rubr. C. de Primicer. lib. 12. Conan. comment. Iuris Ciuilibus, lib. 4. cap. 14. num. 6. Azor. d. quæst. 1. Cæl. Rhod. lib. 12. lection. antiq. cap. 6. ad fin.* explicantes † Primicerium in illa rubrica dici primum Notarium Principis, vel Magistratum illum, qui Principis litteris cereum signum imponebat, sequitur Gerard. *in anchora titularum verb. Primicerius*, vnde inferiores Notarios secundos certos, & tertios certos dici notat Guido Pancirol. *in thesauro, var. lect. lib. 1. cap. 7.*

Primicerij autem officium de Iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, eisque Lectiones ad Matutinum cantandum distribuere, modum cantandi in Choro pro solemnitate, & tempore ordinare, *cap. vnic. de offic. Primicer.* [Petr. Gregor. *d. lib. 15. cap. 22. num. 11.* Valer. Reginald. *citato loco*, cuius institutionis Primiceriatu rationem ibi reddit, vt scilicet ipsius cura, & opera Clerici ad cantum destinati lectione sacrorum librorum, & optimis moribus instituerentur,] & alia circa diuina Officia exercere, quæ ad Archidiaconum spectare ostendimus, eo tamen absente, & minori cum iurisdictione, nisi in aliqua Ecclesia Primicerius accipiatur, aut idem sit qui & Archidiaconus de iure communi,

muni, gloss. *in d. cap. vnic.* Nam & ipse quod necessarium fuerit pro reparatione Basilicarum Sacerdoti denunciat, Epistolas Episcopi pro diebus ieiuniorum Parochianis per Ostiarios dirigit, Clericos delinquentes distinguit, & quos emendare non valet, eorum excessus Episcopo refert, & eo absente datur ei substitutus, & alia his similia, vt docet Isidor. *in cap. perlectis. versic. ad Primicerium 25. distinct.* Colliges hæc ex Gregor. Lop. per tex. *ibi in l. 5. tit. 6. par. 1. Cassan. in catalogo gloria mundi, p. 4. cōsid. 42. fol. 97. Grammat. decis. 64. num. 6. cum seqq.* [Raynaldus Sandoval *in tract. de offic. Eccles. p. 2. cap. 3. Roderic Zamoren. in spec. hum. vitæ lib. 2. cap. 15. Valenzuel tom. 1. conf. 33. num. 156.*] Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 16. Læl. Zech. de Republ. Eccles. tit. 24. à num. 16. Petr. Gregor. syntagm. iuris, lib. 15. cap. 22. Cardin. Tusch. practic. conclus. lit. P. conclus. 650. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 21. Sebast. Cæsar *in relect. de Ecclesiast. hierarch. p. 3. disp. 12. §. 3. qui multa de officio, & potestate Primicerij referunt. † Ille autem ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo, vt declarauit S. Rituum Congreg. in vna Monopolitana 6. Septembris 1603.**

8 Circa locum Primicerio tribuendum notat Castal. *in praxi carem. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num. 5. vers. inter ceteros, illum, vbi cumque fuerit, videlicet in Choro, in comitiis, & in omni confessu, Canonicorum gradum, & beneficiatorum habere locum, quem subdit iuxta locorum consuetudinem diuersimodè statui, ac propterea consuetudini stare oportere, & Sacra Rituum Congreg. in vna Capuana 28. Aprilis 1607. censuit † Primicerium, licet dubitetur an sit Dignitas, debere in Processionibus capere Pluuiale, sicut Dignitatem, & non Planetam, sicut Canonicum.*

10 Præcentor, de quo fit mentio *in cap. cum olim, de consuetudine, & Cantor, idem sunt quòd Primicerius, nam hæc tria nomina idem ferè significant; solùm enim pro diuersitate locorum fit nominis, non tamen muneris, seu officij mutatio; itaut qui alicubi dicitur Primicerius, alibi Cantor, seu Præcentor nominetur, vide [Valer. conf. 33. q. 89. tom. 1. Mich. Ferrum de preced. q. 30. num. 1. Valer. Reginal. d. lib. 30. tract. 3. num. 50. vers. octaua, vbi ait quòd sicut Primicerius scholæ Cantorum, sic Præcentor Choro eorundem canentium in Ecclesia præficatur, vt Choro in duos partus ad canendum alternatim diuina Officia diuiso ipse cantum incipiat, Antiphonasque inchoet, & qui ad ipsius absentis munus explendum constitutus erat, dicebatur succentor.] Put. p. 3. decis. 89. in vtraque edit. vbi dicit Cantorem habere officium, non tamen*

simplex, sed cum administratione, eo quòd primus intonat, & dat ordinem gerendorum in Choro, [vel, vt ait Petr. Greg. d. cap. 22. num. 2. quòd voces in Choro moduletur, &c.] Azor. d. lib. 3. cap. 22. q. 1. vbi q. 2. ait † Succentoris officium, cuius fit mentio *in cap. inter dilectos, de excessib. Pralat.* esse absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare, vnde in quibusdam Ecclesiis vocatur Vicecantor, quia Cantoris vice fungitur. [Et dicit Anton. Fabric. *in praxi benef. tit. de benef. cum dignit. num. 57.* quòd si sub Primicerio, siue Cantore sunt, Præcentor nempe, & Succentor, siue Concenter, Personatum dumtaxat habere videatur, ex quo nihil iuris in alios, sed certam dumtaxat in Choro, processionibus, & cantu præminentiam obtineant, cap. cteros §. Præcentor 21. dist. & vocatur Præcentor qui voce præit, qui ante omnes incipit, & Concenter qui simul concinit. Petr. Gregor. d. cap. 22. num. 2. Ferrus d. q. 30. in fine.]

Cantor enim, qui est Dignitas in Cathedrali, [vt *inf. num. 13. in fine* dicitur, cuius, & Primicerij (nam idem sunt) ministerium ad cœlestes laudes, ad cultus diuini augmentum ordinatur, & ipsi incumbit regimen omnium diuinorum Officiorum tam intra, quàm extra Chorum, quoad quæ omnia etiam Decano ipsius Ecclesiæ præest, ipse Acolytos, & ceteros Ecclesiæ inferioris gradus ministros ad diuina dirigit Officia canendi, & legendi hymnos, & Psalmodiam præuidet, atque instruit & quicquid diuinæ laudis in communi Choro decantatur, per eum præordinatur sollicitè psallendi ordinem, orandi modum ipse committit, silentium indicit, risus cohibet, & colloquia, curat etiam ne quis in psallendo nimium festinet, vel tardet, ne versus alter ante alterius finem incipiatur, ipse cappas, & sceptrum partitur, & alia id genus multa facit. Ita ex multis dicit Valenzuel. *conf. 33. num. 159. tom. 1.* Alique tamen præminentie in Choro non ad illum, sed ad Decanum primam Dignitatem spectant, vt in decisione S. Cong. Rit. relata supra cap. 7. num. 8. quam D. Ildephonsus Furtado de Mendoza Decanus Metropolitanæ Vlixbonen. habet per litteras in forma Breuis à Clemente VIII. prædecessori suo transmissas, vt mihi in hac Curia Matritensi retulit vir quidam acris ingenij, ac vtriusque iuris peritissimus, qui de se multa & grauiam indies pollicetur.] debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum, qui non fit de iis, qui alioquin Choro sunt obligati, vt censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Lucerina 19. Martij 1611.*

13 Cantoris enim munus est distribuere Lectiones, Antiphonas, & Prophetias, eadem S. Congreg. in una Hydruntina 6. Decembris 1613. & Chorum regere, itaut in eo gubernando nec Archipresbyter, nec alius quispiam debeat se intromittere, ex eadem Sacra Congreg. in Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris 1605. Et nouissimè eadem S. Congreg. Rituum consulta de Cantoris huiusmodi munere in una Cassanen. 5. Martij 1633. declarauit illud esse distribuere lectiones, Antiphonas, Prophetias, Chorum regere, & gubernare, ordinare tabellas, & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successiuo; subiunxitque Canonicos exire volentes de Choro, non Cantori, sed digniori de Capitulo in Choro, existenti veniam petere debere. [Et quòd saltem de consuetudine Cantoratus, vel, vt aliis placet, Cantoria, sit de principalibus Dignitatibus in tota ferè Hispania, videtur insinuare Valenzuel. tom. 1. conf. 33. num. 90.]

14 Præpositi secundum nominis proprietatem dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui alii præfunt, vt probat tex. in cap. quamuis 9. in

15 princip. de verbor. signif. vnde † Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis,

16 de quibus in l. viros. C. de diuers. offic. lib. 12. † & Præpositi labororum, vt in tit. C. de præposit. labororum eod. lib. quem sic legunt Vasq. ad 3. par. S. Thom. q. 111. art. 4. Orozco in suis Emblematis morales. lib. 1. cap. 9. fol. 44. verso. Tiracq. ad Alexand. ab Alexandro lib. 4. dierum genial. cap. 2. pag. 437. Cardin. Baron. tom. 3. annal. Eccles. anno Christi 312. pag. 58. quicquid legat labororum Gerarch. in anchora titul. verb. Præpositus labororum. Erat enim † laborum signum illud nobile, quod ante Imperatores ferebatur à tempore Constantini Imper. ex auro, & lapidibus pretiosis Crucis signo insignitum, vt etiam ex aliis, & ad varios Præpositorum modos in Republica Romana congerit Guid. Pancirol. in thesauro var. lect. lib. 1. c. 85. notans ad istorum exemplum nomen hoc in eadem significatione ductum fuisse ad præfectos Clericorum alicuius Ecclesiæ, & qui quandam Prioratus curam super alios gerunt, vt probatur in dicto c. quamuis.

17

18 Præpositus [Regulariter dicitur, qui præfectus aliquibus est, sed & is vsu talis, qui primam habet inter aliquos Dignitatem. Quamobrem & Præpositura per se singulare nomen beneficii Ecclesiastici facit, quod assiduitatem, seu, vt loquuntur iura, residentiam exigat. cap. ex parte el 2. de cleric. non resident. & aratem, & scientiam legitimam, & Ordines. cap. dudum el 2. de elect. In aliquibus tamen Ecclesiis ex earum consuetudine vbi offi-

cium nullum gerunt Præpositi, Præposituræ Dignitates non sunt,] vt notant Ioan. Andr. in cap. 1. num. 3. de consuet. lib. 6. vbi Gem. sub num. 8. & Archid. num. 3. [Petr. Gregor. syntag. iuris p. 2. lib. 15. cap. 18. num. 7.] secus verò si toti Canonicorum Collegio præficiuntur, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 558. num. 3. in 2. edit. & quamuis in iure Canonico nullus reperiatur specialis titulus de officio Præpositi, eius tamen non rarò fit mentio in responsis Romanorum Pontificum, vt in c. Saluator 1. q. 3. & inc. cum inter 25. & in c. dudum 22. de elect. † & propriè dicuntur qui in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus siue Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatē cum animarum cura, & iurisdictione, eo quòd toti Canonicorum Collegio præfunt, & sic in Archidiaconorum locum in illis partibus creduntur successisse, ita Petr. Gregor. syntagm. iuris lib. 11. cap. 18. à num. 6. Lej. Zech. de Republic. Eccles. tit. 24. num. 15. & tit. 26. à princ. Azor. institut. moralium, parte secunda, lib. 3. cap. 18. q. 1. Anton. Fabric. in praxi, & theorica benef. tit. de benef. cum Dignitate, à num. 38. [Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 30. tract. 3. num. 48. Redoan. in tract. de simonia ment. p. 1. cap. 19. num. 7. Monet. de Conseruator. cap. 5. num. 91. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 25. q. 4. num. 5. Mich. Ferrus de precedent. Eccles. q. 41. à num. 1.] Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 27. num. 39. cum seqq. iuncto num. 45. Sebast. Cæsar. de Ecclesiast. Hierarch. p. 3. disp. 12. §. 5. Castald. in praxi Ceremon. lib. 1. sect. 8. cap. 7. num. 6. vbi subdit † quòd in illis partibus, in quibus talis reperitur Dignitas, iuxta locorum consuetudinem, honorarium locum obtinere debet in Choro, & præcipuè cum diuina celebrantur Officia, Rot. decis. 865. n. 8. & decis. 866. num. 1. apud Farinac. in 1. collect. nouiss. aliàs p. 4. diuers. vbi quòd Sedes Præpositi in illis partibus post Pontificalem sit dignior. Et tunc, quando scilicet fuerit prima Dignitas in Cathedrali, seu Collegiata, vel Contuentuali Ecclesia, habueritque sub se Clerum, & Capellas, præsumitur de iure Præpositura Dignitas, aliàs secus, vt pluries fuit in Rota resolutum, & signanter in Aquen. Monasterij 31. Maij 1598. coram Cardin. Lancellotto, & in Dertusen. Prioratus 5. Maij. 1614. coram Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Vicentin. Parochialis 20. Februarij 1617. coram Vbald. sen. quas refert Massob. in praxi habendi concursum, prelud. 15. dub. 1. secundum Rom. impress. [sed quòd de iure sit Dignitas per d. cap. quamuis, vbi glos. de verb. signif. tenet eadem Rota decis. 483. num. 7. p. 1. recentissim. & Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de benef. cum Dignitate num. 49. cum seqq.]

CAPVT X.

De Magistro scholæ, seu
Scholasticis.

S V M M A R I V M.

- 1 Magister scholæ, nonnullis Scholasticus, est scholæ præpositus, siue præfectus.
- 2 Scholasticum, id est, obtinentem Scholasteriam instituendi formam præscribit Concil. Trid. sess. 23. de reformat. cap. 18. vers. deinde.
- 3 Scholasteria necessariò conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel Iure Canonico, dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus.
- 4 [D. Torquatus Perottus intimus cubicularius, & maior Capellanus S. D. N. Urbani VIII. laudatur.]

LIM in Ecclesiis Cathedralibus vnus constitui solebat, qui Clericos omnes inferiores, cantum, Latinum sermonem, & alias artes, ac disciplinas doceret, vt scirent Latinè legere, scribere, loqui, & cantare, & vt quæ de Officiis diuinis recitarent, probè intelligerent, hic Magister scholæ dicebatur, qui modò in nonnullis Ecclesiis dicitur Scholasticus, aliis Scholarchus, hoc est, scholæ præpositus, siue præfectus, de quo licèt in iure titulus specialis non extet, nec ab eo cognitus fuerit eo modo, & forma, qua in vsu modò est in omnibus ferè Hispaniarum Ecclesiis, in eis tamen iam hodie ex particularibus Ecclesiarum statutis, & istorum beneficiorum erectione de principalioribus est Dignitatibus Cathedralium: vide Duaren. de benefic. lib. 10. cap. 15. Hieron. Roman. de Republic. Christiana, lib. 3. cap. 10. in med. vers. Mestrescuola, Greg. Lop. l. 7. tit. 6. par. 1. Petr. Gregor. syntagm. iuris lib. 15. cap. 19. Sandou. de offic. Can. p. 5. cap. 3. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 3. cap. 23. Fulu. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 27. ex num. 107. [Valer. Reginal. in praxi fori penit. lib. 30. tract. 1. cap. 3. num. 50. vers. decima. Mich. Ferrus in tract. de precedent. Ecclesiast. q. 5. num. 17. atque 30. per tot.] Sebast. Cæsar. de Eccles. Hierarch. p. 3. disp. 12. §. 4. qui omnes latè tractant de officio, munere, & dignitate Magistri scholæ, seu Scholastici.

- 2 De eo expedite fit mentio in Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 18. vers. deinde, vbi postquam multa de seminario eligendo piè, & sanctè statuit, formam præscribit constituendi Scholasticum, id est, obtinentem

Scholasteriam, his verbis. Deinde vt cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis provideatur, statuit Sancta Synodus, vt Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij Scholasterias obtinentes, & alios quibus est lectio, vel doctrina munus annexum ad docendum in ipsis Scholis instituendos per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos ab eisdem Scholasticis eligendos, & ab Ordinarijs approbãdos etiam per subtractione fructu cogant, & cõpellant. Quòd si iudicio Episcopi digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota: quòd si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti quæ videbuntur Episcopo expedire. De cætero verò Officia, vel Dignitates illa, quæ Scholasteria dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina, aut in iure Canonico, & alijs personis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibusuis priuilegijs, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Vnde colliges Scholasteriam necessariò conferendam esse Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel iure Canonico, alijs prouisionem esse nullam, & tradunt Bennis de priuileg. Iurisconsult. priuil. 28. num. 6. Molfes. in summ. Theologia Moral. tract. 6. cap. 7. num. 61. [Squillante de priuileg. cleric. cap. 4. num. 104. & 105.] dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus, quamuis non sit ex illis, quæ existerent in illa regione, in qua esset Scholasteria, prout refert decisum Nicol. Garc. de benef. parte 7. num. 35. quem cito ego ipse de officio, & potest Episcopi. parte 3. alleg. 60. num. 62.

Huic profectò patrocinator sententiæ Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Torquatus Perottus, quem summæ auctoritatis, & honoris hinc causâ nomino, Saxoferatensis patritius, Urbani VIII. intimus Cubicularius, & maior Capellanus, ac proximus, vir & morum, & generis nobilitate conspicuus, cui quidem præterquam quòd veluti suorum iure hæreditario diuite eruditionum cornu (vt aiunt) copia circumfluat; nihil adhuc est potius, & antiquius quàm sui ciuis Bartoli ingenio, labore, & meditatione lustrare, & implere vestigia. Itaque non mirum est, si hanc litterarum, quam in se videt, in alijs quoque pulchritudinem deamet; atque eos quidem iuuandi, protegendi, & prouehendi amore, & officio prosequatur. Quid plura? vir præterea, quem si suis de virtutis, naturæ, & fortunæ dotibus ignorasses, intuendo dumtaxat, ex augusta facie, ad omnia summa natum iudicares.

CAPVT XI.

De Prioribus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Priores dicuntur qui aliquibus Ecclesiis præsumunt super aliquas personas earundem.*
- 2 *Priores in duplici sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares.*
- 3 *Priores rurales dicuntur, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicem.*
- 4 *Priores Collegiales, qui in Ecclesiis Collegiatis toti præsumunt Canonico Collegio, Dignitatem habere dicuntur, & non alij.*
- 5 *Dignitas principalis in Collegiata debet esse constituta in ætate 25. annorum inceptorum.*
- 6 *Dignitas prima in Collegiata necessario non requiritur ut sit Doctor, aut Licenciatus in Theologia, vel iure Canonico.*
- 7 *Prior an aliquando possit excusari à residentia, ostenditur.*
- 8 *Prior Collegiata non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis.*
- 9 *Prior Collegiata si in Cathedrali interest, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thuribuli thurificandus est.*
- 10 *Prior magnus insignis Ecclesie Vimaransenis inter omnes Collegiatarum Lusitania Priores, primas tenet.*
- 11 *Ecclesia Collegiata Vimaransenis inter omnes Regni insignior, & antiquior est.*
- 12 *Ecclesia Vimaransenis, sub Beate Virginis tutela, qua de Oliua nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniae, huius nominis Primi, sumptu & munificentia primum extructa.*
- 13 *Ecclesia Vimaransenis sex habet ex Capitulo Dignitates, & Præbendas viginti octo.*
- 14 *Prior magnus Vimaransenis omnibus præest in Ecclesia, & Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora spectant.*
- 15 *Prior magnus Ecclesie Vimaransenis nunc est Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Bernardus Attaydius.*
- 16 *Concordia vitæ Ecclesiam Bracharen. & Vimaransen.*

1 **P**riores dicuntur, qui aliquibus Ecclesiis præsumunt supra alias personas earundem, vnde & Prioratus, Ecclesie, quæ illis in titulum dantur, nominantur. Ita Petr. Greg. *syntagm. iuris p. 2. lib. 15. c. 18. n. 1.* In duplici quoad propositum sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares. † Seculares denique sunt, qui vel in secularibus, vel secularitatis Ecclesiis reperiuntur, Anton. Fabric. *vbi supra num. 39.* Ex his alij Rurales, alij Collegiales dicuntur. † Rurales sunt, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicem, de quibus loquitur text. *in c. licet Canon. de elect. lib. 6.* ut ait Federic. de Senis *cons. 86. Casus talis est, quem refert Card. Tusch. pract. conclus. tom. 6. litt. P. conclus. 707 n. 15.* † Collegiales verò sūt persone principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsumunt Canonico Collegio, ut colligitur ex superscriptione text. *in c. ult. de maior. & obedien. & istos solos, & non alios, qui in Ecclesiis præsumunt, non Collegiatis Dignitates esse, ex Selua de benef. Barbos. de Canonic. & Dignitatib.*

p. 1. q. 2. n. 62. tradit Monet. *de Conseruatorib. c. 5. n. 25. & 94.* & ex Fulu. Pacian. *resoluit Seb. Casar in relect. de Eccles. hierarchiap. 3. disp. 13. §. 1. n. 1.* & diximus *supra c. 4. n. 29. & 30.*

Et iste Prior, cum sit principalis Dignitas in Ecclesia Collegiata, & regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, debet esse constitutus in ætate 25. annorum inceptorum, ut resoluunt Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. numero 65.* Filiuc. *in quest. moralib. tom. 3. tract. 41. cap. 5. num. 3.* quos refero ego ipse *de officio, & potest. Episcopi parte 3. allegat. 60. num. 64.* † Non tamen necessariò requiritur, ut sit Doctor, vel Licenciatus in Theologia, aut Iure Canonico, quamuis illi ordinaria iurisdictionio cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus competat, & Collegiata Ecclesia exempta sit, quia hoc nullibi cauetur, & Concil. quando loquitur de Dignitatibus *sess. 24. c. 12. de reform.* hortatur ut conferantur Doctoribus, non præcipit, ita ex sententia S. Congr. *resoluz. Nicol. Garc. p. 7. c. 7. num. 33.*

Sed an aliquando excusetur à residentia, solet ab aliquibus in dubium reuocari, at id nullibi melius potest decidi, quam ex declaratione Sacræ Congregationis Concil. in hæc verba: *Prior insignis Ecclesie Collegiata obtinuit Prioratum præuio examine, & approbatione, ut sit in beneficiis curam animarum habentibus, in cuius litteris collationis dicitur Prioratui huiusmodi curam Parochianorum dictæ Ecclesie, que etiam Parochialis existit, imminere cum cura etiam iurisdictionali, & inter statuta dictæ Ecclesie confirmata à Visitatore Apostolico disponitur, quod in dicta Ecclesia vnus debeat esse Prior, qui præ cæteris nominis prærogatiua, & duplici Præbenda perfruatur in Ordine Sacerdotali existens, ibique faciens assidue residentiam personalem, nisi secum super residentia dispensatum fuerit per eum, qui potestatem habeat dispensandi tanquam personam, cui, seu cuius Dignitati, & officio Parochianorum eius cura imminet principaliter animarum, qui etiam habet distinctas cameras in domo Canonicali: in eadem tamen Ecclesia assidue retinentur duo Capellani, qui actu exercent curam animarum ad formam dictorum statutorum, & antecessores per longum tēpus, & ultra 50. annos non resfederunt, immò domus Canonicalis ad longum tempus, & à multo tempore locata reperitur laicali familie. Queritur an Prior modernus de iure ad residendum in dicta Ecclesia, & in illius domo Canonicali prædicta dicatur obligatus? S. Congreg. Concil. die 20. Aprilis 1602. respōdit hunc Priorem ad residentiam teneri.*

Et quamuis Prior Collegiata non habeat præcedentiam supra Canonicos Cathedralis, † est tamen, si ibi interest, simul cum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu

ductu thuribuli thurificandus, vt censuit Sacra Rituum Congreg. in vna Tuscanen. 19. Augusti 1619.

- 10 Inter omnes Collegiatarum Lusitaniæ Priores noster magnus † Vimaraniensis Prior primas tener, sicut & nostra Collegiata Ecclesia inter omnes Regni insignior, & antiquior est, illa enim in decentiori loco constructa cum nobili Priorali Palatio, S. Benedicti Monialiū quondam cœnobium fuisse constat, conditūque anno à partu Virginis nongētesimo decimonono. † Hæc ædificij forma sub Beatæ Virginis tutela, quæ de *Oliua* nuncupatur, Ioannis Regis Lusitaniæ huius nominis Primi sumptu, & munificentia primū extructa, exterius magnifica, gratissimaque prospectu, intus triplici testudine conformata, Beatum Damasum Pontificem Max. Patronum, & conciuem agnoscit, itēque Torquatū Sancti Iacobi Hispaniarum Præsidis, vt creditur, discipulum; est enim ipsius corpus ad duo milliaria sepultum in templo, quod Monasterium olim S. Augustini fuerat; nunc tamen vnitum mensæ Capitulari huius Collegiatae Ecclesiæ existit. [de hac insigni Collegiata agit Illustrissimus D. Roderic. à Cunha in *histor. Archiepis. Bracharen. part. 2. cap. 7. n. 5. cum seqq.* † Sex adsunt in Capitulo Dignitates, Præbendæ viginti octo. His omnibus magnus Prior præest, cuius redditus ad sex millia ducata ascendunt, vt refert Emmam de Faria, y Sofa en el epitome de las histor. Portuguesas part. 4. cap. 8. vers. *Iglesias Collegiadas*, iste
- 14 † Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora, iuxta concordiam inter Archiepiscopum Bracharen. & præfatum Priorem initam, originalem, & authenticam casu inueni Romæ in Bibliotheca Vaticana, cuius copiam ibi fideliter mea manu transcripsi ex libro Honorij Papæ III. anno 1. & 2. fol. 197. & hîc inferendam duxi prout infra num. 16.
- 15 Insignis huius Ecclesiæ, & illustris cleri ingens nunc eminet Prior Illustrissimus & Reuerendissimus D. meus D. Bernardus Attaydius Illustrissimi, & Excellentissimi Domini D. Antonij Attaydij Castri de Ayro ac Castanciræ Comitum filius: qui quidem genitor præter heroicam antiqui generis claritudinem, qua spectabilis fuerat, eò adhuc redditur spectabilior, quòd olim ad Cæsaream Maiestatem Regis nostri Catholici Orator missus, officium tanto splendore administravit, vt tam facundam viri eloquentiam, eloquentem facundiam, singularem in rebus tractandis spirantem prudentiam non potuerit Cæsar ipse non præconiis exornare, non obseruare, non admirari. Deinde ex Oratore Prætor totius Regni Lu-

sitaniæ creatus, vix enarri potest qua morum integritate, qua legum, iurisque prudentia, quo Religionis studio, qua muneris vigilantia illud gubernare incipiat. Itaque vir hic tantus edocuit Maiorum suorum gloriam maiorem esse potuisse, si quæ ei virtus meritorum prodiga, promerendi ornamenta præbuit, Fortuna occasionibus auara non inuidisset. Filius tanto parente dignus ipsius implens vestigia non tam augustis Gentilium suorum natalibus innixus, quàm propriis virtutibus confirmatus hunc Prioratum Regio munere obtinuit, vbi sapientiam, quam cum liberalibus coniunctam artibus à puero didicit, cum omni modestia, & candore semper excolens, velit nolit, merita maiora explicat; neque fefellit opinio, siquidem senilibus ipse iunior excellens dotibus ad Vimaraniense Pontificium euehitur, qua in specula constitutus dignior in dies magis, ac magis amplissimarum Dignitatum incrementis efficitur. Concordiæ autem confirmatio, cuius supra meminimus, est vt sequitur.

Archiepiscopo Bracharen.

Sacrosancta Romana Ecclesia, &c. vsque confouere, ea propter Ven. in Christo F. tuis iustis postulationibus grato concurrentes assensu, compositionem inter Ecclesiam tuam, & Vimaren. Prioratum super subiectione, ac aliis iuribus Diocesano ipso debitis amicaliter initam mediantibus dilectis fil. F. Zamoren. & F. Astoricen. Archid. iudicibus super iis à sede Apostolica delegatis sicut sine prauitate prouidè facta est, & ab vtraque parte spontè recepta, & hætenus obseruata, auctoritate Apostolica firmamus, & presenti scripti patrociniō communitimus. Ad maiorem autem euidenciam compositionis eiusdem tenorem ipsius, prout in litteris delegatorum ipsorum perspeximus contineri, de verbo ad verbum presentibus fecimus annotari, qui talis est. In nomine Domini, Amen. Quàm fragilis est mortalium memoria, vt potè incude, & lubrico constituta: ideo necessarium fuit scripturæ remediū propterea, quæ quotidie obliuerantur, & ad obliuionis tendunt interitum. Hæc itaque pagina in perpetuum vtilitura notum sit omnibus tam presentibus, quàm futuris, quòd cum inter Archiepiscopum Dominum S. & Capitulum Brachar. ex vna parte, & D. Priorem, & Canonicos, ac

Portionario Vimarānen. ex altera super subiectione, & aliis iuribus Diocesano Episcopo debitis, restitutione etiam quorundam ablatorum, & quibusdam aliis in nostri scilicet F. Zamoren. & F. Astoricen. Archidiaconorum iudicium à Domino Papa Innocentio bonæ memoriæ delegatorum præsentia questio verteretur, placuit partibus dictam controuersiam per compositionem amicabiliter terminari, quæ in hunc modum processit, vt Bracharen. Archiepiscopus liberam, & absolutam habeat, & exerceat iurisdictionem in Priore & Ecclesia Vimarānen. quam habet de iure in aliquo suo suffraganeo Episcopo, & eius Ecclesia, hoc addito, quod ipsi Priori posset dare cedendi licentiam si ad alium locum se transferre vellet, & quod possit eum amouere, vel suspendere in perpetuum si causa exegerit, seruato ordine iudiciali. In Canonicis verò, & Portionariis illam habeat iurisdictionem Archiepiscopus, & in illis casibus eam exerceat, quam habeat de iure, & in quibus casibus eam exerceat in Canonicis, Portionariis alicuius Ecclesie sue suffraganeæ Cathedralis: Prior verò iurisdictionem habet in Canonicis suis, & Portionariis quam habet Episcopus Diocesanus in suis Canonicis, hoc excepto quod de grauioribus, quæ depositionem, vel suspensionem perpetuam exigunt, cognoscat Archiepiscopus, & non Prior. In aliis autem Clericis & Laicis Vimarānen. iurisdictione, quam hætenus habuit, eidem Archiepiscopo non denegetur. Vocatus autem Prior Vimarānen. ad Synodum veniat Bracharam semel in anno. collocandus in loco honorabili secundum prouidentiam Domini Archiepiscopi. Præterea procuracionem Canonicam, quæ ratione visitationis debetur semel in anno, exhibebit dicto Archiepiscopo idem Prior in optine Archiepiscopi permanente virum velit hospitari intus in Claustro, vel in domo Prioris cum dictam procuracionem receperit. Item quatuor Capelle, scilicet Ecclesia Sancti Pelagij, & Sancti Michaëlis de Castello, & Sancta Eulalia de Forromondaës, & Sancti Michaëlis de Creixomir sint liberae à præstatione census, & respiciat plenariè Priorem Vimarānen. Pro duabus autem Capellis, scilicet Sancti Vinbarborf. de Canonic. & Dignitatib.

centij de Masquotelos, & Sancti Petri de Azurei exoluat Prior in Kalendis Maij sex aureos annuatim, & non amplius, hoc adiecto quod Ecclesia Vimarānen. soluat tertiam partem de omnibus eidem relictis in vltima voluntate ab omnibus illis, qui non fuerint de Villa Vimarānen. Si autem ciuis Bracharen. apud Vimarānen. Ecclesiam elegerit sepulturam, vel aliquid eidem reliquerit, medietas remaneat apud Ecclesiam Bracharen. & è conuerso idem iuris seruetur, putà si Vimarānen. Burgen. sepulturam elegerit apud Ecclesiam Bracharen. vel aliquid ei legauerit. Promissum fuit etiam ex parte Prioris Vimarānen. quod cum Burgin. Vimarānen. voluerit facere testamentum, Clerici Vimarānen. qui præsentem fuerint, hortabuntur eum, vt aliquid relinquat tanquam matri sue Ecclesie Bracharen. In Ecclesiis autem aliis extra Burgum in quibus Vimarānen. Ecclesia ius obtinet patronatus, habeat Archiepiscopus iura sua secundum quod hætenus habuit, & Prior præsentet in eis Clericos, & Archiepiscopus confirmet, vel eius Vicarius. Super restitutione autem ablatorum facienda Priori, & fautoribus suis, & Ecclesie Vimarānen. ab Archiepiscopo hoc placuit inter partes, vt Archiepiscopus interrogetur, quod bona fide dicat verum, & ea, quæ recognouerit ad se peruenisse, vel culpa sua fuisse deperdita, restituat. Super iis vero, de quibus responderit sic, bona fide dicet quod hæc non peruenerunt ad me, nec perierunt culpa nostra, stetur verbo Archiepiscopi, vt non teneatur de eis. De aliis vero de quibus dubitauerit Archiepiscopus, stetur iuramento Prioris, & Canonici, & Gonsalui Canonici Vimarānen. ita quod iurent in veritate sic esse. Si quæ vero dicentur ad homines Archiepiscopi peruenisse, vel eorum culpa deperuisse, exhibeat iustitiam Archiepiscopus de hominibus illis. Actum fuit etiam vt Canonici, & alij Clerici Vimarānen. tam fautores Archiepiscopi, quam Prioris ad præbendas, & omnia beneficia sua, quæ habebant tam in Ecclesia Vimarānen. quam alibi, restituerentur. Præterea actum est, vt iniuriæ vtrinque illatæ remitterentur, statimque præsentem id humiliter impleuerint. Pro iis autem, quæ

superius scripta se adimplendis, & obseruandis præstitit vtraque pars in nostris manibus super Sacra Euangelia iuramentum. Præterea actum fuit, vt si Burgen. Vimaranen. in questione, quam dicunt se habere contra Archiepiscopum Bracharen. non potuerint per se, vel per communes amicos concordare, Prior, & Canonici Vimaranen. sine offensa, Archiepiscopi iuuent eos, ita tamen quod in causa ipsa aliquam malitiam non procurent; insuper de voluntate communi vtramque partem ad hanc compositionem firmiter obseruandam penes præfatos iudices potestas coercendi remansit. Facta fuit ista compositio apud Beneuentum in Ecclesia Sancti Petri sub Æra 1290. mensis Octobris. 10. Kalendis Nouembris, que vt perpetuum robur obtineat, eam sigillis nostris, & Domini Archiepiscopi, Prioris, & Capitulorum suorum facimus communiri. Nulli ergo, &c. nostre confirmationis infringere, vel ei, &c. vsque, contraire. Si quis autem, &c. vsque, incursum, &c. Dat. Lateran. 4. Idus Ianuarj, Pontif. nostri Anno secundo.

CAPVT XII.

Canoniam, & Præbendam in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis qua?

S V M M A R I V M.

- 1 Canoniam est ius spirituale per quod quis habet non solum stallum in choro, & locum in Capitulo, sed etiam ius ad præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas.
- 2 Præbenda est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia competentes ex diuino Officio, cui præbendatus deseruit.
- 3 Præbenda proprie dicitur quando bona Ecclesia sunt diuisa.
- 4 Canonica portio, seu distributio duplex est.
- 5 Præbenda dicitur à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationem, vel à prædio, quasi sit quoddam prædium pro dote assignatum.
- 6 Præbendarum plures sunt species.
- 7 Præbenda sumpta largè pro ipso titulo beneficij, est ius percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij.
- 8 Præbenda interdum sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij.
- 9 Canoniam trahit ad se præbendam, cum non possit esse sine præbenda saltem diu.
- 10 Canoniam est mater præbenda.
- 11 Beneficij in impetratione non est opus facere mentionem de præbenda illi annexi.
- 12 Præbenda unita, & accessoria dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, quamuis in bonis temporalibus consistat.
- 13 Præbenda appellatione venit spiritualis vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo.
- 14 Præbenda quandoque accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, & laico conceditur pro labore temporali.
[Præbenda temporalis laico assignari potest. ibid.]
- 15 Præbenda temporales quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducunt incompatibilitatem.
- 16 Præbenda temporales possunt vendi sine aliqua labe simonia, & permutari propria auctoritate.
- 17 Præbendam temporalem obtinentes non obligantur horas Canonicas recitare.
- 18 Canoniam, & præbendam in quibus differant, ostenditur.
- 19 Canoniam est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione, seu receptione in fratrem.
- 20 Præbenda de se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo.
- 21 Præbenda spiritualis est beneficium ecclesiasticum.
- 22 Canonicus potest sine præbenda creari nisi statuto, aut consuetudine aliud caueatur.
- 23 Canoniam supra numerum ad futuram præbendam hodie erigi non potest.
- 24 Præbenda, & beneficium tanquam genus, & species distinguuntur.
- 25 Canoniam, & Præbendam Canoniam est quocunque alio beneficio præstantior, & honorabilior.
- 26 Beneficij appellatione in materia odiosa non venit præbenda.
- 27 Beneficium quod vacaret in Cathedrali si concedat Papa, non comprehenditur Præbendam Canoniam.
- 28 Canoniam sibi impetrans an, & quando teneatur facere mentionem de Præbenda, ostenditur.
- 29 [Præbenda, que est annexa Canoniam, & Canonico dari consuevit, si concessa sit, censetur, & Canoniam concessus non iure accessoriij, sed connexitatis.]

1 **I**N Canonici duo diuersa iura reperiuntur, Canonice scilicet, & Præbendæ, [nam inter se differunt, Innoc. in c. ult. num. 1. circa finem, de Cleric. non resid. Abb. in cap. cum M. Ferrariensis, num. 31. de constitut.] Rot. decis. 366. num. 4. p. 2. recentior. Canonica est ius spirituale, per quod quis habet non solum stallum in Choro, & locum, siue vocem in Capitulo, quæ sunt propriae, & particulares prærogatiuæ Canonici, Seraphin. decis. 1474. num. 2. & [Petr. Greg. Syntag. iuris p. 2. lib. 15. cap. 23. num. 12. Valenzuel. in defensione monitorij Pauli V. p. 4. num. 250.] (vnde ea, quæ sunt diuini Officij, necnon & Capitulares actus, si cætera requisita habeat, exercere potest) verum etiam ius ad præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas, nisi ignorantia cantus, vel quid simile obstat, vt multis explicat Monet. de opin. Canon. cap. 7. q. 1. à num. 6. & in parte Azor. inst. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 1. quod ius oritur ex receptione in fratrem, Seraph. d. decis. 474. num. 3. Rot. decis. 684. num. 3. p. 1. diuers. [Quare secundum Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap. 12. n. 1. & Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19. num. 5. Canonatus est ius habendi stallum & locum in Choro ad cantandum, ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione & receptione in fratrem.]

2 Præbenda verò est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia, cui præbendatus deseruit, competens ex Officio diuino tanquam viri de Collegio, glos. verb. receperint in c. cum M. de constit. [Card. in Clem. fin. q. 10. de præbendis, Anton. Fabric. in praxi benef. tit. 5. de præbend. num. 3. lib. 2. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 12. sub n. 1. vers. at verò præbendas, Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19. num. 17.] Host. in sum. tit. de præb. num. 28. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 97. n. 9. Zech. de Republ. Eccles. cap. 24. de Canon. sub num. 2. Monet. d. cap. 7. q. 1. num. 13. vbi dicit † præbendam esse ius spirituale oriens ex

3 Canonica quoad ea, quæ spectant ad perceptionem fructuum, & prouentuum Ecclesiastici beneficii, sicut est colligere decimas, primitias, & oblationes competentes ex diuino Officio, cui insitit tanquam vnus de Collegio. Et proprie dicitur Præbenda quando bona Ecclesiæ sunt diuisa, c. ex parte, de concess. præb. sed quando sunt indiuisa magis proprie dicitur portio, Innoc. in p. dilectus, de præb. Iacob. de Graff. d. n. 9. † quæ quidem Canonica portio, seu distributio duplex est; vna, quæ pro victu conceditur seruientibus Ecclesiæ, & recitantibus diuinum Officium: altera quæ datur assistentibus tantum in Ecclesia, & ista potius dicitur portio Canonialis, quam distributio quotidiana, Viu. commun. opin.

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

194. & 195. Ifid. Moscon. de maies. milit. Eccles. lib. 1. p. 1. cap. 16. pag. 302. vers. Canonica.

Dicitur præbenda à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationem, Bonifac. Vitalin. in Clemen. fin. num. 38. vers. vnde dicitur, de præbend. Rot. decis. 26. num. 1. vers. præterea præbenda, de præbend. in nouis. [Vnde præbendati ab eo quòd victus causa præbetur in Ecclesiis, dicuntur, Petr. Gregor. lib. 15. cap. 23. in princ.] Vel dicitur à pretio, quòd quis pro labore recipit, Card. in d. Clem. fin. num. 11. q. 11. Rot. decis. 33. sub num. 1. vers. dicitur à pretio, de rescript. in nouis. Ioan. Selua de benefic. parte 1. quæst. 30. num. 17. Iacob. de Graff. d. par. 1. lib. 2. cap. 97. in fine. Anton. Fabric. d. tit. 5. de præbendis, num. 4. Vel forsan dici posset quòd dicatur à prædio, quasi præbenda sit quoddam prædium ipsius beneficii pro eius dote sibi assignatum, sicut dicimus de beneficio vnito alteri accessorie quòd sit quoddam prædium illius, Gonzal. d. gloss. 5. §. 1. à num. 20. Caputaq. decis. 329. p. 3. Anton. Fabric. vbi supra, n. 6.

Præbendarum plures sunt species, de quibus gloss. d. verb. receperint, in d. cap. cum M. vbi Abb. num. 21. Felin. num. 3. Dec. num. 32. Mant. num. 26. & Ripa num. 70. vbi quinque refert, Hoied. de incompatibil. benef. par. 1. cap. 12. num. 2. & 3. vbi ponit quinque modos præbendarum, Petr. Greg. d. lib. 15. c. 23. n. 7. Borrel. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. n. 2. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 1. per tot. Aloyfi Ricc. in collect. decis. parte 4. collect. 749. Cardin. Tusch. tom. 6. litt. P. conclus. 469. [Anton. Fabric. d. tit. 5. de præbend. n. 2. & 7. cum seqq. Agimus enim de præbenda indistinctè sumptas canonicalis enim vnica est, & ea perpetuò spiritualis, c. dilecto §. præterea, de præbend. Card. conf. 143. num. 1. Lotter. d. lib. 1. q. 19. n. 14. in princ.]

7 In summa ad tres reduci solent. Prima est illius, quæ sumitur pro ipso titulo beneficii, & sic largè pro omni beneficio, seu iure percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij, vt in rubricis de præbend. & de concess. præbend. ita Felin. in cap. postulat, in. 4. de rescript. Rot. decis. 62. eod. tit. in antiq. Selu. d. par. 1. q. 3. num. 9. & 17. Rebuff. super concord. rub. de collat. §. 1. verb. Canoniatum, & præbendam, in fine, Petr. Greg. d. lib. 15. cap. 23. num. 9. Gonzal. d. gloss. 5. §. 1. n. 3. Nicol. Garc. de benef. parte 1. c. 1. n. 9. & in hoc sensu accepta venit semper, & vbique de ecclesiastico beneficio mentio habetur, arg. c. tua 31. de verbor. signif. ibi, Nos igitur auctoritate presentium declaramus, quòd in hoc casu præbenda, ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continentur, & ideo illa non potest renunciari sine auctoritate Superioris, ac de illa in impetratione beneficii debet fieri mentio tanquam de vero titulo, & beneficio;

- & de qualitate talis præbendæ faciendæ est mentio in illius impetratione, & non potest permutari nisi cum alia re spirituali, vt de omnibus latè Gonz. d. §. 1. à n. 7. vsque ad n. 13.
- 8 Secunda species est illius, quæ sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficii, & tunc dicitur accessio titulo Canonice, & quædam annexio rei spiritualis titulum, & canoniam sequens, c. maioribus, cap. relatum, cap. dilecto, de præbend. Cassad. decis. 17. n. 4. sub eod. tit. Gig. de pension. quest. 33. num. 2. Petr. Greg. d. lib. 15. c. 23. n. 12. Camill. Borrel. d. tit. 29. n. 5. Pute. decis. 196. lib. 2. in correctis, vbi dicit quod non ideo præbendæ videntur annexæ Canonicatibus quod esset certus numerus Canonicorum, & præbendarum; sed ex eo probatur annexio, quod tituli vnà cum præbendis mutarentur, vel præbendæ essent tituli spirituales, & præbenda sic accessoria, & annexa titulo beneficii, non tanquam de per se, sed vt accessorium venit appellatione beneficii: nam eo ipso quod quis recipitur in Canonicum, debetur illi præbenda tanquam prædium, & redditus Canonicatus, d. c. cum M. & ibi gloss. verb. receperint, de constit. Gonzal. d. §. 1. n. 16.
- 9 † Et Canonicatus trahit ad se præbendam, cum non possit esse sine præbenda saltem diu, cap. si quis obiecerit 1. quest. 3. d. cap. relatum. Ac sicut obligatio est mater actionis, l. licet 42. §. ea obligatio ff. de procurat. & parit actionem.
- 10 princip. Instit. de verb. oblig. ita † Canonica est mater præbendæ, & eam parit, ac se habet sicut mater ad filiam, Host. in sum. tit. de præbend. num. 1. Compstel. in d. cap. cum M. col. 3. Guiljelm. de Monte Lauduno, & Card. in Clem. fin. de præben. q. 10. Rot. decis. 11. de concess. præb. in antiq. & decis. 33. de rescript. in nouis, Prob. ad Monach. in rub. de præbend. lib. 6. num. 6. Franc. Marc. Delphin. decis. 1272. num. 1. parte 1. Iacob de Graff. d. par. 1. lib. 2. cap. 97. n. 12. Gonzal. d. §. 1. num. 16. & 17. Monet. de optione Canonice, c. 7. q. 1. num. 4. Aloys. Ricc. in collectan. decis. par. 4. collect. 749. in fine. [Quod vt melius percipiatur, sciendum est quod alia est annexio perpetua, per quam scilicet ita addictum est prædium præbendale certo Canonicatui, vt ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est vera & propria annexio, veluti indiuiduum constituens per incorporationem. l. quemadmodum C. de agric. & cens. lib. 11. Alciat. in l. soluendo 114. sub num. 5. vers. accessione, de verb. signif. Alia est annexio reuocabilis, quæ bene se compatitur cum ipso iure optanti, & hæc perpetuò herit iuri spirituali respectu canonice, quod colligitur ex respectu numerum, Abb. in c. maioribus n. 4. vers. quandoque, & in c. dilecto n. 6. de præben. ac propterea cadit sub dispositione canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum. Verall. decis. 359. n. 1. p. 2. Lotter. d. lib. 1. q. 19. à n. 22.]
- Rota in Conchen. coadiutoria 27. Nouemb. 1619. coram Archiepiscopo Seleucen. † Vnde fit, vt hoc casu in impetratione beneficii non opus sit facere mentionem de præbenda illi annexa, Staphil. de litteris gratia, tit. de qualitat. & statu beneficii, §. circa istam n. 2. Felin. in c. nostram, corol. 33. num. 30. de rescript. Gonzal. d. §. 1. n. 24. de quo latius infra, num. 28.
- Et huiusmodi Præbenda vnita, & accessoria, dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, vt resoluit Gonzal. d. §. 1. n. 23. quamuis in bonis temporalibus consistat, quia est annexa Canonicatui, vnde à digniori totum illud ius denominatur, arg. d. c. relatum. & d. c. dilectus il 1. de præbend. Iacob. de Graff. d. c. 97. n. 10. in fine. [censetur enim spiritualis quando est applicata Canonicatui non habenti aliam præbendam, Rot. decis. 520. n. 2. p. 2. recentissim. in posthumis.] † Et vbi cumque agitur de collatione, vel de titulo conferendo, appellatione Præbendæ intelligitur semper de iure spirituali, vnde quando Papa narrat vacare Præbendam, & illam confert, semper intelligitur de spirituali, ita Zabarel. cons. 126. num. 4. Card. Tusch. tom. 6. litt. P. concl. 465. num. 5. Gonzal. d. §. 1. in fin.
- Tertia species est illius, quæ accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, velut pro quodam prædio, & commoditate temporalis, de qua loquitur tex. in cap. penult. de Magist. & laico conceditur pro labore temporalis, qualis est illa, quæ conceditur symphoniacis, cymbalifæ, Magistro musicæ, organifæ, Procuratoribus, Aduocato, Syndico, & similibus, gloss. d. verb. receperint in d. c. cum M. vbi Rip. d. num. 170. Roman. cons. 228. n. 8. Selu. de benef. p. 1. q. 7. n. 4. Duaren. de sacris Eccles. minist. lib. 2. cap. 8. Nauar. in c. quando, de consec. dist. 1. notab. 7. num. 24. Iacob. de Graff. d. c. 97. n. 7. Pech. in reg. beneficium n. pen. de regulis iuris lib. 6. Petr. Greg. de re benef. c. 11. num. 15. cum seqq. Rebuff. in concord. tit. de collation. §. 10. vers. Canonicatui, & Præbendam, in fine, Gonzal. d. §. 1. n. 6. & 26. Nicol. Garc. de benef. p. 1. c. 1. n. 8. [Alex. Rauden. de analog. c. 6. n. 29. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19. n. 13. vbi quod hoc casu dicitur præbenda, sed non canonicalis, & n. 14. quod temporalia ista non præbenda, sed præbendalia dicuntur.] Sebast. Cæf. in relect. de Eccles. hierarchia p. 3. disp. 12. §. 6. n. 29. Camill. Borrel. d. tom. 1. tit. 29. num. 4. [Cum ego huiusmodi præbenda constituatur ex rebus temporalibus, vel stans per se non sit annexa Canonice, & sic rei spirituali, laico assignari potest. Cassad. 17. n. 4. de præbend. Verall. decis. 356. n. 2. lib. 2. & decis. 237. n. 2. lib. 3. Ant. Fab. in suo Cod. lib. 1. tit. 11. definit. 2. n. 4. quos refert & sequitur Borrel. d. tit. 29. num. 41. & 42. Aloys. Ricc. p. 6. collect. 2451. vers. vnde.]
- Vnde fit, vt istæ Præbendæ temporales, quamuis

quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducant incompatibilitatem, Caputaq. *decif. 356. n. 3. par. 2.* dicēs quōd ideo vna Monialis potest retinere duas, & tres præbēdas sine dispēfatione, refert, 16 & sequitur Gonzal. *d. §. 1. num. 27.* † Et possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, Caputaq. *decif. 237. n. 1. & per tot. par. 2. & d. decif. 356. n. 6. Rot. decif. 265. n. 2. par. 2. diuers. Soar. de Relig. tom. 1. lib. 4. de simon. c. 24. n. 21.* Gonzal. *d. §. 1. n. 28.* & propria auctoritate vti res temporales permutari possunt, Card. *in d. Clemen. fin. sub num. 11. de præbend.* Gonzal. *d. §. 1. n. 29.* 17 † Et illas obtinentes non tenentur Horas Canonicas recitare, Nau. *de horis Canon. cap. 7. num. 26.* Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesie lib. 3. cap. 2. n. 1.* Sebast. Cæf. *d. §. 6. num. 29.* 18 Ex quibus colligitur aliud esse Canoniam, & aliud Præbendam, vnamque ab altera non parum differre, quia † Canoniam est ius habendi sedem in Choro ad cantandum, & legendum, ac vocem in Capitulo proueniens ex electione, seu receptione in fratrem, vt *in cap. in Genesi. & ibi glos. verb. vel quasi, de elect. glos. in cap. relatum, & in cap. pro illorum, & in d. cap. dilectus il. 1. de præben. & ad verb. receperunt in d. cap. cum M. vbi Abb. num. 22. Felin. à num. 13. & Rip. n. 170. glos. in pragm. sanct. tit. de elect. cap. sicut §. quanta, verb. Ecclesia, & in tit. de collation. §. item censuit, verb. Præbendarum, Hoied. de incompatibil. benef. p. 1. cap. 12. num. 1. Petr. Greg. de re benef. cap. 10. num. vlt. Monet. de opt. Canon. cap. 7. num. 6.* 20 † Præbenda verò ex se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo, & titulus Canoniam est receptio in fratrem, titulus verò Præbendæ collatio, vt *in cap. cum in Ecclesiis, de præben. in 6. Cardin. cons. 103. Rip. lib. 2. responsorum cap. 33. n. 4. & in d. cap. cum M. n. 25.* 21 Differunt quoque Canoniam, & Præbenda, quia Præbenda spiritualis, est beneficium Ecclesiasticum, cap. *[dilectus 19. de præbend. ibi, vt receptus in Canonicum præbendæ beneficio defraudetur, Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19. num. 7.]* Canoniam verò de per se non est beneficium, vt *in cap. fin. §. in illis, de concess. præbend. lib. 6. & in cap. in nostra 32. de rescript. ibi, aliquando in aliis recepti licet nondum in eis Ecclesiasticum beneficium sint assequuti, apertè enim agit de illis, qui ex vi mandati Apost. in Canonicos iam fuerunt recepti, & tamen clarè ait adhuc beneficium Ecclesiasticum assequutos non esse; ergo probat Canonicos, qui Præbendam non habent, beneficium Ecclesiasticum non habere, vt animaduertit ibi Abb. notab. 2. Barbat. num. 28. & Felin. in princ. multis rationibus comprobatur Rot. *decif. 26. in princip. & per tot. de præbend. in nonis, & post eam Anton. Fabric. de re benef. tit. de titulo, & intitulat. num. 9. 21. & 34. cum seqq.**

Ex dictis etiam refertur posse quem in Canonium recipi sine Præbenda, nam olim Canonici erant absque vilo Præbendarum distincto numero, vt testantur Ioan. Andr. Abb. Butr. & alij *in d. cap. cum M.* quos refert, & sequitur Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 1. in fine,* sed nullum ius habet cum re non sit, sed tantum nomine Canonicus, & in herba, vt vulgò dicitur, Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. beneficia, §. ad Dignitatem, vers. præbendæ* Azor. *d. cap. 11. q. 4. & 5.* Sebast. Cæf. *in relect. de Ecclesiast. hierarchia disp. 12. §. 6. n. 50.* nisi consuetudine, aut statutis Ecclesiarum aliud caueatur, quia tunc receptus siue auctoritate, & consensu ipsorum Canonicorum, siue auctoritate Papæ iura Canonici consequi debet, & nomine, titulo, honore, & commodò Canonicus est, aliaque iura beneficij habet, vt benè Sebast. Cæf. sic necessariò intelligendus *d. cap. 12. §. 6. num. 45.* in multis enim Ecclesiis consuetudine est introductum, vt plures homines in Canonicos admittantur, quibus deinde ordine quodam seruato, quæ vacuæ sunt præbendæ conferuntur, vt testatur Azor. *d. lib. 3. cap. 11. q. 6. in principio.*

Olim quandoque in Canonicum extra numerum quis recipiebatur cum expectatione future Præbendæ, vt ex multis iuribus Decretalium, & Sexti videre licet, sed iam hodie id non licet ex decreto Concil. Trident. *sess. 24. de reform. cap. 19.* dum decernit S. Synodus mandata de prouidendo, & expectatiuas, & alias quascumque gratias ad vacatura nemini amplius concedi, ex quo decreto censuit S. Congreg. non posse eligi Canoniam supra numerum ad futuram Præbendam, vt refert Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. §. 1. proam. num. 64. & 65.* Quamuis in Ecclesiis, vbi sunt instituti Canonici sine Præbenda, illam expectantes, qui dicuntur titulares, id non videatur sublatum ex dicto decreto, vt in sequenti declaratione. *An in Ecclesia Salamantina in qua extant 24. Canonici, quorum duo postremi Præbendæ expectant, consuetudo immemorialis habetenus obseruata, & à Pio IV. Motu proprio confirmata, & ex certa scientia, qua antequàm vacet aliquis Canonicatus, cuius electio spectat ad Canonicos, eliguntur à Capitulo, precedente licentia Episcopi, duo, vel tres expectantes locum vltimi Canonici sine Præbenda vacaturum, ad quem iuxta gradum expectantis denuò à Capitulo eligitur vnus, & admittitur precedente approbatione, & confirmatione Ordinarij, censeatur sublata ex Decreto Concilij cap. 19. sess. 24. de reform. Congregatio respondit hanc consuetudinem non comprehendere illo Decreto Concilij, refert Nicol. Garc. de benef. part. 6. cap. 1. num. 3.*

Distinguitur tamen Præbenda, & beneficium tanquam genus, & species, quia beneficij appellatio cōplectitur omnes alios beneficiorum

ciorum titulos, ex quibus ratione officij spiritualis Clericis competit ius percipiendi redditus Ecclesiasticos iuxta beneficij definitionem, de qua Sebast. Medic. *de definit. p. 2. cap. 16.* Hoied. *de incompatibil. benef. in prafat. n. 2.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. in princ. à num. 2.* At verò Præbenda spiritualis accipitur pro iure illo, quod competit Canonico ad percipiendas distributiones, & alios redditus Ecclesiasticos ratione sui Canonatus, & ita intelligitur *tex. in cap. cum in Ecclesiis, de præbend. lib. 6.* quatenus præbendam ponit tanquam quid diuersum à beneficio, nam beneficium posuit tanquam genus, Præbendam tanquam speciem quandam qualificatam, quod magis ostenditur ex *tex. in cap. tua 32. de verbor. signif. vbi dubitatur vtrum appellatione beneficij contineatur Præbenda, & respondet Pontifex Præbendas, & alia maiora beneficia contineri, sic manifestè sentiens Præbendam esse quandam beneficij speciem ab aliis beneficiorum speciebus distinctam.*

25 At cum Canonica, & Præbenda Canonialis sit quocunque alio beneficio præstantior, & honorabilior, *cap. statutum, in princip. de præbend. lib. 6.* Azor. *dicta p. 2. lib. 3. cap. 11. q. 16. in princip.* † ideò in materia odiosa non venit appellatione beneficij, vt resoluunt plures per me citati *in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris signific. appell. 32. n. 11.*

26 † Nec vbi concedit Pontifex ad petitionem rogantis beneficium, quod vacaret in Cathedrali, comprehenderetur Præbenda Canonialis, secundum Archid. *in cap. alienationes 12. q. 2. & in cap. cum non de Sacerdotali, de præbend. lib. 6.* Felin. *in cap. in nostra, corol. 39. de rescript.* Corraf. *de benef. par. 1. cap. 5. num. 4.* Nicol. Garc. *de benef. p. 1. cap. 6. num. 61.* Etiam si fiat in litteris specialis mentio de Cathedrali, *cap. quamuis, de præbend. in 6. Calderin. conf. 31. eodem tit. Staphil. tit. de modo, & forma impetr. §. circa tertium, num. 6.* Selu. *de benef. p. 3. q. 11. qualit. 21. num. 38.* Franc. Marc. *decif. 525. p. 1.* Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib. 10. q. 2. num. 25.* Sebast. Cæf. *d. disp. 12. §. 6. ex num. 38. vbi num. 42.* limitat hoc non procedere in Ecclesia, in qua alia non sunt beneficia, nisi Præbendæ.

28 Quæstio est dubia, an impetrans sibi Canonatum teneatur in impetratione mentionem facere de Præbenda, ita quòd si hoc tacitum fuerit, impetratio subreptitia censetur? Quidam tenent absolutè impetrantem non teneri commemorare Præbendam, siue illa distincta sit, siue vnita Canonatui; ita Petr. de Anchar. *in reg. accessorium col. 26. num. 14. vers. licet, de regul. iuris in 6. cuius opinionem refert, & sequitur Dec. in cap. cum aded, col. 1. num. 2. de reser. Selua d. p. 3. q. 15. vers. vi-*

gestma sexta qualitas. [quia Canonatus non potest esse sine Præbenda, licet Præbendatus possit esse sine Canonica. Ioan. Corraf. *in præbend. Sacerdot. cap. 2. num. 9.* Francisc. Duaren. *de sacris Eccles. min. lib. 2. cap. 8.* Borrell. *d. tom 1. tit. 29. num. 7.*] Alij non pauciores existimarunt teneri nominare Præbendam, aliàs impetrationem minimè carere vitio subreptionis, quia potest esse Canonatus sine Præbenda, & vice versa Præbenda sine Canonatu, ita Rot. *decif. 2. Vtrum si Canonicus, de præbend. in antiq. & decif. 33. Quidam habens Canonatum, de rescript. in nouis.* [Camil. Borrel. *d. tit. 29. num. 17.* Rebuff. *in concord. tit. de collat. §. 1. verb. Canon.* Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2451.*] firmant *in d. cap. cum aded, Panor. in 3. notab. Barbat. col. 3. num. 18. Imol. in 3. notab. Ioan. de Anania num. 1. & Felin. col. 1. qui videntur loqui casu, quo Canonatus sit distinctus à Præbenda; nam si simul sint annexi (vt in omnibus ferè Hispaniæ Ecclesiis sunt) puto appellatione Canonatus, & è conuerso venire Præbendam, vt per Bald. *conf. 472. In causa Prioris, num. 4. vers. dubitabatur an si quis, lib. 2.* Egid. Belamer. *conf. 34. num. 4. & 5. vers. puto quòd non,* Jacob. de Graff. *d. cap. 97. num. 11.* Card. Tusch. *tom. 1. lit. C. concl. 29. num. 6. vbi num. 13.* ex Bald. *d. conf. 472. num. 3. lib. 2.* subdit appellatione Præbendæ non venire Canonatum quando vtrumque exprimitur in litteris, nisi in Francia, vbi de consuetudine Canonici appellantur *Præbendarij*, & citat Egid. Belamer. *d. conf. 34. num. 7.* † [Præbenda enim, quæ est annexa Canonatui, & Canonico dari consuevit, si concessa sit, censetur & Canonatus concessus non iure accessorij, sed iure connexitatis, Franc. Marc. *Delphin. decif. 134. n. 6. vol. 2. Pute. decif. 201. lib. 2. Surd. decif. 199. num. 19.* Borrell. *d. tit. 29. num. 37. vbi num. 38.* post Pute. *d. decif. 201. num. 2. & 4.* ait solam distinctionem præbendarum, & Canonatuum non probare connexionem, sed esse necesse probare quòd tituli vnà cum præbenda sunt spirituales. Aloyf. Ricc. *in collect. decif. p. 6. collect. 2451. vers. tertio quòd præbenda.*]*

CAPVT XIII.

Dignitates, & Canonici ad Cathedralis, & Collegiatis Ecclesias quatuor atate, & qualitatibus eligendi?

S V M M A R I V M.

1 Laici Canonici institui prohibentur.

- 2 *Canonicatus est beneficium simplex, & non requirit aliquem ordinem nisi tantum primam tonsuram.*
- 3 *Pauperes non sunt de Præbendis Ecclesie Cathedralis prouidendi, nisi sint litterati. [Præbenda quæ statuto Ecclesiarum debentur nobilibus ad eos Doctores admittuntur, licet nobiles non sint. ibid.]*
- 4 *Canonicus Cathedralis Ecclesie qua litterarum scientia præditus, esse debeat, ostenditur.*
- 5 *Cantum requisitum scire tenetur in Canonicum promouendus.*
- 6 *Canonicos cogere potest Episcopus ad ediscendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum.*
- 7 *Examinandus non est ab Ordinario super litteratura, seu idoneitate scientie pronisus per sedem Apost. in forma Dignum de Canonicatu, cuius Ordinem requisitum iam habet.*
- 8 *Approbatus ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendus est ad suum Ordinem annexum suscipiendum.*
- 9 *Canonicatus Subdiaconalis in 21. Diaconalis 22. & Sacerdotalis in 24. anno obtineri potest.*
- 10 *Canonicatum obtinens in Ecclesia Cathedrali ante factam Ordinum distributionem in ea saltem etate oportet esse constitutus, ut infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri.*
- 11 *Canonicatus, Portiones integræ in Cathedrali requirunt attingentiam 21. annorum si non habeant annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diaconatus.*
- 12 *Præbendam Præbyteralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has illi, qui etatem habet pro his abtinendis, & Canonicatus natura est attendenda, & non Parochialis ei accessorie, & in perpetuum vnite. [Præbenda quando dicatur Sacerdotalis, remissimè. ibid.]*
- 13 *Canonici supernumerarij possunt recipi in anno 14. sed adueniente tempore præbendæ debent esse in etate integra.*
- 14 *Etas promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum illa requiritur, quæ ante Concil. Trid. præscribatur, & sic quatuordecim annorum, [nec tales tenentur ad aliquem Ordinem sacrum, nisi requiratur per statutum, aut foundationem.]*
- 15 *Prouiso in 13. etatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata; ubi vigore statuti Ecclesia prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat Concil. sess. 23. cap. 6. de reform.*
- 16 *Portiones dimidia in Cathedralibus neque Ordines sacros, neque etatem ad illos requisitam exigunt.*
- 17 *Canonicus Collegiata, quæ curam exercet animarum, quam exigat etatè, ostenditur.*
- 18 *Ad Dignitates, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ etatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur.*
- 19 *Etas incipit à die nauitatis, non autem à die Baptismi.*
- 20 *Cura iurisdictionalis Dignitati adharens requirit in promouendo ad illam ut saltem 25. suæ etatis annum attingat.*
- 21 *Etas 25. annorum inceptorum requiritur principali Dignitate Collegiata Ecclesie.*
- 22 *Ad Dignitates, vel Personatus Cathedralium, quibus animarum cura nulla subest, requiritur etas 22. annorum completorum.*
- 23 *Dignitates Collegiatarum Ecclesiarum quam etatem requirant, ostenditur.*
- 24 *Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi.*
- 25 *Dispensare potest Episcopus cum illegitimis ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum; quid autem circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum, ostenditur, n. 26.*
- 27 *Neophyti non prohibentur in Canonicos assumi si alias reperiantur idonei.*
- 28 *Ecclesie in Hispaniis quæ habeant statuta puritatem sanguinis requirementia referuntur.*
- 29 *Statuta aliquarum Ecclesiarum in Hispaniis puritatem sanguinis requirementia non videntur improbanda.*
- 30 *Statuta puritatem sanguinis requirementia in obtinentibus Canonicatus, sunt exorbitantia, & penalia, ac proinde strictissime interpretanda.*
- 31 *Statutorum rigor ut excludatur, satis est de sanguinis impuritate non constare.*
- 32 *Prouisi in Ecclesiis puritatem sanguinis exigentibus ad effectum, ut admitti possint, non grauantur onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo exipienti illos descendere ex origine infecta, incumbit onus probandi.*
- 33 *Natus inter Christianos non grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur.*
- 34 *Purus vnusquisque præsumitur dum non probatur contrarium.*
- 35 *Purum se probare quis debet quando causa appellationis interposita per prouisum esset deserta, vel quando pro parte Capituli est probata aliqua macula.*
- 36 *Puritas sanguinis probatur per testes deponentes de publica voce, & fama & communi hominum existimatione.*

- 37 *Fama inconcussa in antiquis plenè probat quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustis, & probabilibus causis.*
- 38 *Sententia lata inter duos facit ius quoad omnes in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti de puritate, aut nobilitate sanguinis.*
- 39 *Nobilitas, & puritas sanguinis optimè probatur quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad quæ non nisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur.*
- 40 *Impuritas sanguinis potest probari per testes deponentes de existimatione, fama, & auditu.*
- 41 *Fama ad probandam impuritatem non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quæque contrariis probationibus non debilitetur.*
- 42 *Fama recens, & præcipuè quæ post litem contestatam incipit, non probat impuritatem.*
- 43 *Testes ad probandam famam impuritatis debent attestari se audivisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur.*
- 44 *Testis super puritate, vel impuritate debet etiam non interrogatus rationem dicti sui concludentem reddere.*
- 45 *Impuritatis probatione facta ex parte Capituli, potest nihilominus prouisus contraria probatione probare suam puritatem.*
- 46 *Puritatis, & impuritatis facta equali probatione, semper præualet illa, quæ est pro puritate.*
- 47 *Admissus semel uti purus ad Canonicatum, si illum resignet, potest alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione.*
- 48 *Portugallia in Regno excluduntur à Canonicatibus Cathedralium descendentes ab Hebrais usque ad septimam generationem.*
- 49 *Beneficij Ecclesiastici capaces de iure sunt descendentes ab Hebrais.*
- 50 *Constitutio disponens de Canonicatibus non comprehendit quartenarias, & alia inferiora beneficia Cathedralium.*
- 51 *Dignitates principales in Collegiatis in Regno Portugallia obtinere non possunt descendentes ab Hebrais.*
- 52 *Principalis idem significat quod prima.*
- 53 *Dictio, ipsæque, est personalissima.*
- 54 *Pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates quando dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem*

de uno tantum.

- 55 *Breuium interpretatio à communi stylo, & usu Curie sumenda est.*
- 56 *Reg. 3. Cancell. comprehendit tantum primas Dignitates in Collegiatis, non autem inferiores.*
- 57 *Indultum primariarum precum dum reseruat principales in Collegiatis, comprehendit solum primas.*
- 58 *Reseruationes an sint odiosæ, vel potius fauorabiles, ostenditur.*
- 59 *Statuta excludentia à beneficiis descendentes ab Hebrais nihil fauoris continent, sed odiosa sunt, & à iure exorbitant.*
- 60 *Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apost. plurimum desiderat.*
- 61 *[Littera Clementis VIII. ad Philippum II. Regem Hispaniarum apponuntur.]*

Olicitè cupiens Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. providere Dignitatibus, Canonicatibus, & beneficiis Ecclesiasticis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, ut qui illa obtinent, possint aliis bono exemplo esse, ac virtutibus præluere, voluit personas esse tales, quæ possent suo muneri respondere, ut autem tales essent, requisivit varia, quæ ex ordine præposuit, *Primum*, quoad ætatem, & eruditionem, in vers. nemo igitur deinceps. *Secundum*, quoad sacros Ordines, in vers. neminem esse. *Tertium*, quoad gradus promotionem, in vers. hortatur etiam. *Quartum*, quoad præsentiam, & residentiam in Officiis diuinis, & beneficiis, in vers. præterea. *Quintum*, quoad habitum, & vestitum ipsorum beneficiatorum, necnon quoad formam, & modum exercendi Officia diuina in Ecclesiis, in vers. vestitu in super. Hic de aliquibus agemus, nam de aliis suis in locis magis aptè videbimus. Eligendi igitur sunt Canonici Cathedralis Ecclesiæ qui sint Clerici, nam laici institui Canonici prohibentur, cap. 2. de instit. sicut cuiuslibet alterius Ecclesiastici beneficij incapaces esse probat cap. cum adeò, de rescript. cap. ex litteris, de transact. tradunt Abb. in cap. Ioannes. num. 7. de cleric. coniug. Syluest. verb. beneficium, il. 3. num. 8. Ludouic. Gom. de expectat. num. 89. Gig. de pensionib. quæst. 86. num. 7. & quæst. 22. num. 16. Rebuff. in praxi tit. de different. inter rescripta gratiæ, num. 38. Lambert. de iure patron. parte 1. lib. 2. quæst. 7. art. 2. num. 15. Selu. de benefic. parte 3. q. 6. Azor. institut. moral. parte 2. lib. 6. cap. 2. quæst. 5. Perez de Lara de capellan. & anniuers. lib. 2. cap. 5. à num. 2. Nicol. Garc. de benefic. par. 1. cap. 1. à n. 9. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 42. n. 14.

[nam

² [nam † Canonicatus est beneficium simplex. Nau. *conf.* 97. num. 5. de *simon. & conf.* 11. de *iniur.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4. cap. 591. num. 2.* & ideo non requirit certum aliquem Ordinem, sed tantum Clericalem tonsuram, Marfil. *Columna de redd. Eccles. p. 1. cap. 14. num. 19.* Boer. *decis.* 171. in *princ.* Mandoz. *ad reg.* 18. *Cancel. de atate pro Canoniatu q. 1. num. 4.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. glos. 5. in princ. num. 94. in fine,* Gratian. *d. cap. 591. num. 3.* Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 5. num. 1.* Quid hodie sequendum attenda noua dispositione Concilij Trid. dicemus infra *hoc eod. cap. num. 9. cum seqq.*]

³ Pauperes non sunt Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendi, vt monent Staphil. *de litteris gratia, §. nona forma expectatiuarum num. 40. & 41.* Ludou. Gom. *de expectat. num. 76.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de rescriptis in forma communi, & in forma pauperum, num. 181.* Ridiculum enim vulgo foret rudem, & pannosum Clericum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis videre, iuxta illud, quod dicit glos. *verb. committantur, in cap. statutum, in princip. de rescript. lib. 6.* Staphil. *vbi supra num. 42.* Ludou. Gom. *de expectat. num. 102. ad med. vers. ridiculum,* nam cum pauper præsumatur vilis persona, quia paupertas dicitur vilitas, vt probat tex. *in l. 2. vers. quid enim, ibi, & paupertatis detegi utilitatem, C. quando & quibus quarta pars, lib. 10. glos. verb. vilium. in auth. de mandatis Principum. §. sit tibi, col. lat. 3.* & Canonicatus, vel Præbenda in Ecclesia Cathedrali sit magnus honor, & præminentia, *cap. quamuis, §. quamquam, de præb. lib. 6.* Rot. *decis.* 26. num. 6. *de præben. in nouis, & decis. 2. de filiis Presbyt. etiam in nouis;* idè pauper non est de Præbendis Ecclesiæ Cathedralis prouidendus, nisi sit litteratus. quia quotidie olim viri inopes litterati ad Prælaturas, & consultorum Principum munera, & ad alias sublimes Dignitates promouebantur, Rebuff. *de priuileg. scholar. priuileg. 43.* [Vnde Canonicos Cathedralium Ecclesiarum debere assidue vti vestitu decenti tam in Ecclesia, quam extra illam, ad maiorem suæ Dignitatis splendorem, iubet *Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. vestitu insuper,* & refert Stephan. Vveymys *ad constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit. 8. in fine pag. 77.*]

Aduertas tamen in hac materia. quòd ad Præbendas, quæ ex statuto Ecclesiarum à sede Apost. confirmato debentur nobilibus, admittuntur Doctores, licèt nobiles non sint, Mohedan. *de priuileg. dec. 2.* Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2451. vers. sed queritur.* Camill. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 40.* & admittitur nobilis ex priuilegio, vt ex eodem Mohedano resoluit Gutier. *pract. lib. 4. q. 8.*

num. 11. vers. & in terminis. Non dispensat Episcopus cum ignobili, & virtuoso, vt in Canonico admittatur, si statutum est in Ecclesia, quòd nemo recipiatur, qui non sit nobilis, Selu. *de benefic. p. 4. q. 7. num. 6. & p. 5. q. 7. num. 13.* Perez *l. 1. tit. 1. lib. 4. Ordin. col. 4.* quos refert, & sequitur, Alzed. *de præcellent. Episcop. dignit. p. 2. cap. 6. num. 66.*]

Canonicatum aliquem Cathedralis Ecclesiæ, seu in ea Dignitatem non habentem iurisdictionem, impetrans, maiori præditus debet esse scientia, quam is, qui simplex, & residentia carens vellet consequi beneficium. [Exigitur igitur mediocris scientia, vt probat Host. *in cap. 2. sub num. 7. ver. idoneis, de insti.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 50. num. 51.* & vltèrius debet in litteris ita proficere, vt suo consilio possit aliquando Ecclesiam & Episcopum iuuare ne contingat ad Capitulum duci oues ac boues, vt dicebat Roder. Zamorenf. *Episcop. in suo speculo p. 2. cap. 19.*] cum enim teneatur præter peritiam, & scientiam litterarum, ad industriam, & consiliu in Capitulo, [nam debet Canonicus vocari ad Capitulum, & Episcopo consulere, *c. nouit, cap. quanto, de his, que fiunt à Prælat. Valenz. conf. 34. num. 48. tom. 1.*] tenetur habere mediocrem scientiam, & eam saltem, quæ sit necessaria ad eorum munus exequendum; & ad Ordinem, quem Canonicatus requirit, exercendum, Abb. *in cap. cum in cunctis, in princ. num. 4. de elect. Menoch. de arbit. casu 425. num. 25.* Monet. *de distribut. quotid. par. 2. q. 19. num. 37.* vnde illum solertiùs examinatores debent interrogare, strictiorique examine cum eo vti; quia beneficium simplex, perpetuam tamen requirens residentiam, comparatur Curator ex Lap. *alleg. 116. incipit, Hispanus, sub num. 2.* per doctrinam Innoc. & Ioan. Calder. *in cap. clericos, de cler. non resid. refero ego ipse de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 60. num. 69.* † [eo maximè, quia *in c. statutum, de rescript. in 6.* habetur causas ab Apost. Sede committendas inter alios Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, & ibi dicit glos. *in verbo Canonicis,* quod pro Dignitate, & loco præsumitur vt quis sit peritus, & ibi Ioan. Andr. & Franc. asserit quòd Canonicus Ecclesiæ Cathedralis non possit recusari vt suspectus ratione imperitiæ, qua præsumitur peritus, & non admittitur probatio in contrarium, refert Marc. Anton. Genuens. *in practicab. Eccles. q. 612. num. 1. & 3.*] Tenetur quoque talis in Canonicum promouendus tantum requisitum scire, Concil. Prouin. Mediol. *sub tit. de distrib. vers. vt diuini Offic. Monet. d. q. 19. num. 35.* & in tantu requiritur quòd † potest Episcopus Canonicos cogere ad ediscendu cantu Gregorianu, etiam per subtractionem fructuum, vt censuit S. Cong. Concilij *in vna Tropien. 9. Maij 1620.*

Qui

- 7 Qui iam Sacerdos est, & prouisus per Sedem Apost. in forma *Dignum*, de Canonicatu, super litteratura, seu idoneitate scientiæ, examinandus non est ab Ordinario, & idem de quocunque Ordine sacro illi Canonicatu requisito. Vnde S. Cong. Concilij censuit *in iis, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbyteri sunt, petuntque admitti in Cathedralis Ecclesie Canonicatus, qui eum Ordinem sacrum, quem habent, requirunt, sibi in forma Dignum collatos, opus non esse examine, quod ad explorandam litteraturam pertinet; eos verò qui Sacros Ordines nondum susceperunt, examinandos esse an illa habeant adiumenta doctrinae, quæ ex præscripto Sacri Concilij Trid. necessaria sunt illi Sacro Ordini, qui Canonicatu, quem consequi volunt, erit annexus*, refert Nicol. Garc. de *benef. par. 6. cap. 2. num. 234.* † Et eadem S. Cong. respondit *eum, qui approbatus est ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendum esse ad suum Ordinem suscipiendum tam eius Episcopi, qui non contulit Dignitatem, quam eius, qui contulit, nisi tamen statim cum collatione Dignitatis examinatus, & ordinatus fuerit, iuxta præscriptum Concilij Trid. sess. 23. de refor. cap. 5.*
- 9 Ad Canonicatum Ecclesie Cathedralis licet olim quidam septennium completum, alij decimumquartum annum necessarium existimauerint, [vt per Bellam. *decif. 753.* Camill. Borrel. *in sum. decif. tom. 1. tit. 29. num. 13.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 2. cap. 18. de collat. benefic. num. 20.* Stephan. Gratian. *discep. forens. tom. 4. c. 591. num. 4.* Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2451. vers. septimò aduerte.* Thom. Valasc. *tom. 1. alleg. 7. num. 8.*] quia tamen hodie ex noua dispositione Conc. Trid. *d. cap. 12. vers. neminem*, omnes Canonici Cathedralium tenentur habere Ordinem sacrum, ideo nulli in tales recipiendi sunt, qui eo Ordine sacro non sint inuitati, quem requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus de iure, vel eadem Sancta Synodo (hoc est, annum) statutum initiari valeant; ergo dum Subdiaconatum promoueri quis potest in 22. ad Diaconatum in 23. ad Presbyteratum in 25. ex eod. Concil. *sess. 23. de refor. cap. 12.* inde fit quòd Canonicatum Subdiaconalem in vigesimoprimum, Diaconalem in vigesimo secundo, & Sacerdotalem in vigesimoquarto anno obtinere poterit; ita Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 4. q. 9. num. 11.* Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verb. beneficium, §. 2. & 3.* Vgolin. *de offic. Episc. p. 1. cap. 19. num. 1.* Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 26.* Sanch. *in opuscul. moralib. lib. 7. cap. 1. dub. 48. num. 7.* Monet. *de distrib. quotid. par. 2. q. 19. ex num. 12.* Isid. Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. par. 1. cap. 15. pag. 297. versic. at aly*, Zech. *de Repub.*

Ecclesiast. cap. 24. de Canonic. num. 3. vers. secundo, Seraph. *decif. 1138. num. 1.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol. 239.* Paul. Laymann. *in Theologia moralis lib. 4. tract. 2. cap. 14. num. 1. vers. porrò.* Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. num. 65.* [Stephan. Gratian. *d. cap. 591. num. 5. cum seqq.* vbi, *num. 9.* subdit sufficere annos illos ingressos, non verò requiri completos, & *num. 18.* aduertit quòd habens maiorem ætatem, vel Ordinem, quem requirit Præbenda, non propterea debet excludi, sed magis erit admittendus, cum habens maiorem ætatem, non desinat habere minorem, sicut habens maiorem Ordinem non recedit à minori, nouissimè Steph. VVeyms *ad constit. 24. desumptas ex iure antiquo, & innouatas per Concil. Trid. constit. 3. num. 23. pag. 34.*] Quod etiam ante factam aliquam Ordinum distributionem (de qua sequenti cap. agemus) agnoscunt Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarrae lib. 1. tit. 20. l. 1. de atate num. 6. & 7.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 29.* vbi testatur Sacram Congregat. Concilij in una Algarbien. censuisse quòd etiam in Ecclesia, vbi non fuit facta distributio sacrorum Ordinum, requiritur quòd prouisus de Canonicatu ad minus attingat 22. annum, & quòd collatio facta habenti 20. tantum non valuit, Ego ipse *de officio, & potest. Episc. par. 3. allegat. 60. num. 70.* vbi resoluo † obtinentem Canonicatum in Ecclesia Cathedrali non habentem annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diaconatus ante factam Ordinum distributionem, in ea saltem ætate oportere esse constitutum, vt intra annu ad Subdiaconatum posset promoueri; [non requiritur ergo Ordo actu, sed aptitudine, Nau. *conf. 45. de temporib. ordin. Sanch. in opuscul. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 48. num. 9.* vbi addit quòd si Canonicatus huiusmodi ex speciali statuto exegerit actu Ordinem, non valeret collatio, nisi actu haberet illum.] † Et ita ad Canonicatus, & Portiones integras in Cathedrali requiri attingentiam 21. annorum, vt intra tempus à iure, & ab eodem S. Concil. statutum possit sacrum Ordinem Subdiaconatus suscipere, scilicet intra annum, resoluit Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 5. num. 95.* [Seraphin. *decif. 500. num. 1.* vbi quòd ad obtinendum Canonicatum in Cathedrali, sufficit quòd prouisus sit in 21. ætatis anno vigore Concilij Trid. & *decif. 1138.*] † & Præbendam Presbyteralem vacantem poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, ex sententia S. Congregat. resoluit Nicol. Garc. *de benefic. part. 7. cap. 4. num. 26.* [Quando dicatur Præbenda Sacerdotalis, vide Rot. *decif. 366. num. 2. cum seqq. p. 2. recentior. & decif. 421. ead. p. 2.*] Et procedere quamuis Canonicatu

nicatui huiusmodi vnita esset accessorie, & in perpetuum Parochialis, cum non illius, sed Canonicatus natura sit attendenda, referunt decisum Anastaf. Germon. *de indultis Cardinalium, verb. quibusuis, num. 6.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 9. in princip. num. 4.* Seraphin. *decis. 1138.* Nouar. *in sing. iuris Canon. concl. 16. in fin.* Campan. *d. cap. 6. à num. 20.* nouissimè Stephan. *VVeyms citato loco.* Garc. *de benef. part. 7. cap. 4. num. 30.* vbi testatur Sacram Congregationem censuisse in hæc verba. *Si neque ante, neque post Concil. Tridentinum nullus Ordo siue Diaconalis, siue Presbyteralis Canonicatui annexus fuit, & Parochialis Ecclesia legitime, & perpetuò esset Canonicatui vnita tanquam principali accessorium, attendenda est natura Canonicatus, non autem Parochialis, & ita sufficit, vt is, cui collatio facta est, sit in ea ætate 20. annorum, quæ in Canonicatus collatione requiritur.* [sic etiam licet Canonicatus habeat Parochialem Ecclesiam vnitam, cui perpetuus Vicarius præficitur, ætas 25. annorum non requiritur, Franc. Marc. *Delphin. decis. 1004.* quem refert Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2451. vers. quid autem.*]

13 An autem eadem ætas exigatur in Canonicis supernumerariis, qui in aliquibus Ecclesiis ex priuilegio Apostolico solum participant de distributionibus quotidianis, & nullam obtinent præbendam, sed ad primò vacaturam iuxta eorum prouisionem admittuntur, est quæstio difficilis, sed proposita in S. Cong. *in vna Venafren. sub die 13. Martij 1603.* fuit resolutum quòd tempore receptionis dicti Canon. possunt admitti in anno 14. sed aduen. tempore præben. debent esse in ætate integra, vt sup.

14 Circa ætatem verò promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum nihil innouauit Conc. Trid. sed id relictum est intra terminos, qui ante dictum Concil. Trid. præscripti sunt, vt censuit Sacra eiusdem Concil. Congregatio, sicut attestantur Gonzal. *d. glos. 5. num. 92.* Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 21. pag. 330.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 735. in 1. edit. aliàs resol. 512. num. 3. in fine in 2. edit. & nouissimè par. 4. eiusdem praxis resol. 57. num. 2.* Armen. *dat. in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 20. l. 1. de ætate n. 8.* [Stephan. Gratian. *d. tom. 4. c. 591. n. 10. & c. 482. n. 10.* nouissimè Stephan. *VVeyms citato loco.*] Squillante *d. c. 4. n. 64.* Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha *in comment. ad c. 2. n. 2. dist. 78.* Ego ipse *d. par. 3. alleg. 60. n. 71.* At cum ante Conc. Trident. iure communi [ad Canonicatum Ecclesiæ Collegiatæ non requireretur Ordo sacer, sed solum clericalis Ordo, Abb. *in c. 2. col. 2. in fine, vers. nota ibi n. 5.* Anch. *n. 3. Butr. n. 7. de instit. Mandos. conf. 20. num. 1.* Steph. Gratian. *d. tom. 4. cap. 482. n. 1.* ita ut sufficeret prima tonsura etiam si collegiata esset

Barbos. *de Canonic. & Dignitatib.*

insignis, ex eodem Gratiano *ibidem n. 12.* Ad eundemque Canonicatum eodem iure communi attentò] ætas 14. annorum exigeretur, c. *super inordinatò,* iuncta glos. *verb. pueri, de præbend.* igitur dictum ordinem, & ætatem 14. annorum hodie sufficere in his canonicatibus resoluunt Rebuff. *in praxi tit. de dispens. atatis num. 2.* Piafec. *citato loco.* Monet. *de distribut. quotid. p. 2. q. 19. num. 14.* Squillante *d. cap. 4. n. 64.* Galet. *in margarita casuum Conscient. verb. Canonicus 3. pag. 29.* [me citato in hoc loco nouissimè Marchin. *de Sacram. Ordinis p. 5. tract. 1. cap. 2. num. 19.* Franc. Leo *d. p. 2. c. 18. num. 20. in fine* Gonzal. *d. glos. 5. in princ. num. 6.* Steph. Gratian. *d. cap. 591. n. 12.* Zerol. *in praxi p. 1. verb. Canonica §. 9.*] Aloyf. Ricc. *in d. sua praxi aurea resol. 239. n. 3.* vbi id intelligit si huiusmodi Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum ex statuto, vel consuetudine nullum requirant sacrum Ordinem, aliàs enim deberent de illis prouidendi esse constituti in illis sacris Ordinibus, quos requirunt ipsi Canonicatus, vel in ea ætate quòd infra tēpus à iure statutum possint ad illos promoueri, id est, infra annum, prout supra diximus circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum. [de quo etiam nouissimè Stephan. *VVeyms citato loco* Fr. Leo *d. p. 2. c. 18. n. 22.* dum ait quòd quādo Canonicatus in Ecclesia Collegiata habet annexum Ordinem sacrum, tum requiritur illa ætas, quam idem Ordo requirit. Zerol. *d. verb. Canonica §. 9.* Steph. Gratian. *d. c. 482. n. 13. & d. c. 591. n. 13.* dum dicit quòd si per statutum, seu consuetudinem legitime introductam, aut foundationem esset dispositum quòd talis Canonicatus debeat habere ætatem viginti annorum completam, vel maiore, tunc esset seruandum quod in eis disponitur. Quod in tantum verum est, vt si collatio fieret minori de tali Canonicatu Ecclesiæ Collegiatæ habente annexum Ordinem sacrum, erit nulla, quia tunc de eo iudicatur sicut de Canonicatu, & Dignitate in Cathedrali, Pute. *decis. 338. aliàs 330. n. 3. & 4. lib. 1.* Hinc aduertit idem Gratian. *d. c. 482. n. 18.* quòd receptio facta de Canonico nouo, qui iurauit seruare statuta, debet intelligi saluo tenore litterarum, propter quos recipitur, vnde si in eis continetur quod non teneatur ordinari, non tenebitur etiam si statuta per eum iurata aliud velint, quia tam ipsa prouisus, quam illum recipientes intelliguntur se limitasse secundum litteras, dummodo tamen tempore, quo iurauit, non fuerint lecta, aut specificata statuta, seu consuetudines, stante enim ista specificatione videtur iurans renuntiasse gratiæ, & per iusiurandum fuit factum validum statutum, quod eius respectu erat inualidum, cum aliud esset si fuisset iuratum in genere absque eo quòd sint specificè lecta dicta statuta, nam hoc casu non censetur renuntiasse gratiæ.]

F Vnde

15 † Vnde Sacra Congr. Cōcilij sub die 14. Augusti 1586. censuit prouiso in decimotertio anno etatis de *Canonicatu in Ecclesia Collegiata, ubi vigore statuti Ecclesie prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstare decretū Concil. sess. 23. c. 6. de reform. Ita Nicol. Garc. d. p. 7. c. 4. n. 13.*

16 Ex his patet quid dicendum de Portionibus in eisdem Collegiatis Ecclesiis, [& dimidiis Portionibus in Cathedralibus;] cū Trid. Cōcil. in d. cap. 12. loquatur in *Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium; quinimò cū eius verba exprimant Portiones in Cathedralibus, non debent extendi ad dimidias portiones in eisdem Cathedralibus, in quibus propterea neque Ordines sacros requiri, neque ætatem per Concil. requisitam ad illos Ordines necessariam esse, tenuerunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. in princip. num. 93. & Campan. d. cap. 6. num. 28. [Stephan. Gratian. d. tom. 4. cap. 482. num. 12. in fine.]*

17 Quid si *Canonicatus, aut aliud quodpiam beneficium, siue hebdomada sit in Collegiata Ecclesia, quæ curam exerceret animarum, quam exigit ætatem, huius loci est inuestigare; in quo dubio sic est distinguendum, aut agimus de Collegiata, in qua penes vnum Canonicum perpetuò residet animarum cura, seu penes duos dimidios præbendatos (ut in nostra insigni Collegiata Vimaraniensi,) & tunc nullus alius præter istos cogitur in ætate annorū 25. esse tempore impetrationis, iuxta tex. in cap. cū in cunctis, §. inferiora, de elect. Campan. d. cap. 6. num. 30. in princ. Aut mensatim duo ex hebdomadariis eliguntur à reliquis, ut curæ animarum vacent, & licet talis cura non pertineat ad singulos Canonicos Collegiatæ, sed ad Collegium, seu Capitulum vnicam personam Rectoris repræsentans, Pute. decis. 282. lib. 1. in correctis, Gonzal. d. glos. 6. num. 71. [Rot. decis. 226. num. 8. p. 1. recentior.] ita quòd ipsorum quilibet dici Curatus nequeat, Mandos. cons. 20. num. 8. & 9. Campan. d. num. 30. post med. attamen in proposito casu arbitror quòd annis 25. non minor sit habilis ad hanc curam: nam actu illam exercet, tametsi habitu penes totum Collegium illa resideat, ut tenere videtur Campan. loco proxime citato.*

18 Ad Dignitates, nempe Decanatum, Archidiaconatum, & alias, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suæ ætatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur, ita colligitur ex cap. cū in cunctis, de elect. & ex c. licet Canon. eod. tit. lib. 6. & ex Concil. Trid. d. cap. 12. in princ. & probant Massob. in sua praxi habendi concursum, requis. 10. dub. 11. num. 24. secundum Roma-

nam impress. Nouar. in singular. Iuris Canon. conclus. 14. Squillante de priuileg. cleric. cap. 4. num. 72. Campan. d. cap. 6. num. 22. [nouissimè Balth. de Angelis ad auth. Diaconissam. C. de Episcop. & Cleric. num. 4. pag. 52. Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 49. num. 23. & 24.] Ego ipse in collect. ad d. cap. cū in cunctis, §. inferiora n. 30. & censuit Sacra Congr. Concil. in Cottonien. 4. Decemb. 1627. † vbi fuit decisum etate 25. annorum incaptorum requiri ad obtinendam Dignitatem, cui subest animarum cura, ac etiam fuit resolutum etatem incipere à die natiuitatis, non autem à die baptismi. quòd procedit quamuis cura iurisdictionalis sit, ut per Nau. cons. 42. de etate, & qualit. in utraque edit. Sayr. in floribus decis. sub eod. tit. decis. 4. † Vnde ad Dignitatem principalem in Collegiata † requiri ætatem 25. annorum incaptorum, cū regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, resoluit Nic. Garc. de benefic. p. 7. c. 4. num. 65. Intellige supradicta si principaliter cura subest, non verò ibi accessorie Parochialis vnita sit Dignitati; quia tunc non ætas ad Curatum requisita, sed quæ ad Dignitatem idonea, erit quoque in hoc de quo agimus casu sufficiens, ut referunt decisum Galet. in margarita casuum conscient. verb. Parochus, §. 6. Campan. d. cap. 6. num. 22. vers. id tamen.

Ad cæteras verò Dignitates, vel Personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clericos alioquin idoneos, & 22. annis non minores, esse asciscendos, statuit idem Conc. Trid. d. cap. 12. vers. ad cæteras, & referunt per me citati d. alleg. 60. num. 65. quibus addo Massobr. d. requis. 10. dub. 11. num. 24. Nouar. in singular. Canon. conclus. 15. Squillante de priuileg. cleric. cap. 4. n. 74. Qui quidem 22. anni ad Dignitates requisiti debent esse completi, ut resoluunt Nau. cons. 4. de etate & qualit. in utraque edit. Sayr. in floribus decis. sub illo tit. decis. 4. Mandos. in tractat. de etate minor. cap. 5. num. 10. Lessi. de Iustit. lib. 2. cap. 34. num. 108. vbi dicit illam formulam, ut non sit minor viginti duobus annis, insinuare annos 22. debere esse completos, Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 591. num. 9. Nicol. Garc. de benefic. par. 7. cap. 4. num. 70. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 2. Squillante d. cap. 4. num. 75. Massobr. d. requis. 10. dub. 13. Nouar. d. concl. 15. num. 2. Ego ipse d. alleg. 60. num. 66. Et ideò S. Congr. Concil. sub die 20. Septembris 1631. censuit Dignitatem in Ecclesia Cathedrali non habentem animarum curam non posse conferri, nisi qui habuerit 22. annos completos, & Episcopum non posse dispensare.

Contra Emm. Sà in aphorismis, verb. beneficium, num. 31. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. beneficia. §. 1. vers. ad Dignitates, Henriq.

riq. in sum. lib. 14. cap. 10. §. in fine, Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 5. quæf. 3. in fine, existimantes dictos 22. annos sufficere inceptos, & non requiri completos.

23 *ib.* Supradicta absque dubio procedunt in Dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium; quoad alias verò in Collegiatis existentes requisita ætatis remanere in dispositione iuris communis, resoluunt, decisumque referunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 9. num. 92. Piafec. in praxi Episc. parte 2. cap. 5. num. 21. pag. 330. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 735. in 1. edit. aliàs resol. 512. num. 2. in fine, in 2. edit. in praxi aurea resolut. 239. num. 2. Nouar. d. conclus. 15. num. 2. Squillante d. cap. 4. num. 76. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. quæst. 11. art. 2. & in addit. ad Bullam composit. num. 4. ubi refert Christophorum Vellam Archiepiscopum Burgensem contulisse Dignitatem Scholasticæ Collegiæ Ecclesiæ de Aguillar del Campo, cuidam Scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum, & cum litigaretur super hoc fuisse iudicatum collationem esse Canonicam, & iuridicam, refero ego ipse d. alleg. 60. num. 67.

Contra Nicol. Garc. d. p. 7. cap. 4. num. 59. & 62. cum seqq. & Armendar. d. l. 7. de Episcopis num. 2. existimantes, decisumque referentes prædictos 22. annos, qui desiderantur ad Dignitates in Cathedralibus, requiri etiam ad eas, quæ sunt in Collegiatis.

24 Illegitimi in Canonicos non sunt promovendi, illi enim sine Papæ, vel Episcopi dispensatione nullum beneficium Ecclesiasticum habere possunt, iuxta gloss. communiter receptam in cap. fin. de filiis presbyt. ut per Nau. cons. 6. num. 1. eod. tit. Quod in Canonicis non Regularibus est indubitabile, in Regularibus autem Ecclesiæ Cathedralis non videtur ita certum quin aliquam non patiat difficultatem; nam qui tenent Canonicatum in Cathedrali esse Dignitatem saltem largè, videntur sentire illegitimum Regularem non posse ad illum promoveri absque dispensatione, per tex. in cap. 1. de filiis Presbyt. & quæ ibi notauimus à num. 3. iunctis iis quæ tradit nouissime F. Hier. Roder. in compen. quæst. Reg. resol. 52. num. 47.

25 Cum his illegitimis ad Canonicatus Ecclesiæ Collegiæ etiam insignis, dispensat Episcopus, Bellet. disquis. cleric. p. 1. tit. de discip. cleric. §. 3. m. 27. Nicol. Garc. de benef. par. 7. c. 2. n. 69. [Anton. Fabric. in praxi benef. tit. de beneficiis Cathedral. n. 8. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 591. n. 16. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. Canonica. §. 3. Squillante d. cap. 4. n. 56.] Ego ipse de offic. & potest. Episc. par. 2. alleg. 45. num. 20. prout etiam dispensat ad dimidias Portiones, seu inferiora beneficia Ecclesiæ Cathedralis, Flamin. Paris. de resign. benef. lib. Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

2. q. 1. num. 117. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 5. num. 98. & seqq. Gratian. d. cap. 591. num. 17. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 69. Bellet. d. §. 3. num. 26. Ratio est, quia tam Canonicatus in Collegiatis, quàm dimidiæ Portiones, & huiusmodi inferiora beneficia in Cathedralibus non habent sibi annexum Ordinem sacrum, nec illius ætatem requirunt, ut probauit d. alleg. 45. num. 21. & 24.

Tota autem difficultas est, an Episcopus possit dispensare cum illegitimis ad obtinendos Canonicatus in Cathedralibus? Vna sententia negatiuam tenet partem, quam expressè sequuntur Ioan. Monach. in cap. 1. num. 7. de filiis Presbyt. in 6. Rebuff. in praxi tit. de dispen. super defectu natal. num. 10. & seqq. Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. Canonica §. 3. [Anton. Fabric. ubi supra, Zerol. d. p. 1. verb. Canonica §. 3.] Altera sententia affirmat, eamque tuentur glos. verb. beneficium in d. cap. 1. Gemin. ibi num. 6. Anchar. num. 1. Domin. num. 7. & Franch. num. 6. Selu. de benefic. par. 3. q. 61. in fine, Nau. cons. 3. num. 4. de ætate, & qualit. in antiq. & cons. 4. de filiis Presbyt. in nouis, Azor. instit. moral. parte 2. lib. 6. cap. 3. quæf. 11. Campan. in diuers. Iuris Canon. rub. 11. cap. 13. num. 82. Ego verò nec vni, nec alteri opinioni absolute adhaerendum esse sentio, sed existimo primam habere locum de iure nouiori Concilij Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. quo attentò omnes Canonicatus Ecclesiæ Cathedralis requirunt aliquem ex sacris Ordinibus facta illorum distributione, ad quos cum non possit Episcopus cum illegitimis dispensare, sequitur quòd etiam non poterit ad beneficia, quæ sibi illos habent annexos: at secundam sententiam procedere de iure antiquo, & ubi nulla facta sit Ordinum distributio: ita intelligunt, & distinguunt Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 8. num. 11. Zerol. d. p. 1. verb. Canonica §. 3. Henriq. in sum. lib. 14. cap. 8. §. 10. ad fin. Sayr. de censur. lib. 6. cap. 11. num. 13. Auil. in simili tractat. p. 7. disp. 3. dub. 6. notab. 3. Lessi. de iustit. lib. 2. cap. 34. num. 86. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 85. Squillante d. cap. 4. num. 52. cum seqq.

Neophyti verò non prohibentur in Canonicos assumi, si aliàs reperiantur idonei, ut probat tex. in cap. eam te, de rescript. quòd cum loquatur de Ecclesia Tornacen. satis probat hoc procedere etiam in Ecclesia nobili, cum Ecclesia illa Belgio sit pluribus nominibus insignis, & qualificata, ut aliàs considerauit de offic. & potest. Episcopi p. 1. tit. 2. gloss. 17. num. 27. [& ad hoc propositum de ea meminit Fr. Hieron. à Cruce in defensione statutorum & nobilitatis Hispanie lib. 2. cap. 8. pag. 194. col. 2. idem probat cap. ad decorem 5. de instit. ibi, Mandamus quatenus moueatis eundem ut veros lit-

teratos, & alios idoneos vndeunque originem duxerint in predictis Ecclesiis, & maxime in maiori, instituere non postponat, &c. & paulo inferius rationem præstat Pontifex, ibi, non attendens quod in omni gente, qui facit iustitiam, acceptus est Deo, &c. Vnde Abb. ex illo tex. vnum notabile sic colligit, *Vltimò nota quòd Deus non habet homines alicuius nationis chariores, sed in omninatione, qui facit iustitiam, est acceptus.*] & ideo ita docent Marquard. de Iudæis p. 3. cap. 5. num. 7. & seqq. Reuerendiss. D. Anton. Ricciul. in tract. de Neophytis cap. 4. num. 2. Tales enim ad fidem conuersi sunt honorandi propter adeptam sacri Baptismatis dignitatem, & non vituperandi, vt latè probant Montalu. l. 2. glos. tornadiso, tit. 3. lib. 4. fori, Soar. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 16. num. 17. pag. 212. Vaneg. parte 1. tit. de las differentias de libros, lib. 3. del officio y uso de la razón cap. 9. pag. 122. [latè D. Cutelli. in codice legum Sicularum cap. 63. nota 73. ad leges Federici pag. 211. cum seqq.] quia non est distinctio Iudæi, & Græci, nam idem Dominus omnium diues in omnes, qui inuocant illum, Apost. ad Rom. cap. 10. Omnes nos in vnum corpus baptizati sumus, siue Iudæi, siue Gentiles, &c. idem 1. ad Corinth. 12. & in omnes nationes gratia Spiritus sancti effusa est. Actor. 10. in fine. [Vnde S. Ambros. epist. ad Roman. ad finem cap. 3. sic ait, Tam enim Gentiles, quàm Iudæos non aliter, quàm credentes iustificauit; quia enim omnium vnus est Deus, vna ratione omnes iustificauit. Quid enim prodest carnis circumcisio, aut quid obest præputium, quando Dignitatem & meritum non facit nisi fides.]

28 In Ecclesiis tamen Toletana, Gienen. Corduben. Pacen. Oxomen. Legionen. & Oueten. extant statuta à Sede Apost. confirmata, quòd in eis Canonici, & Portionarij vbifuerint, debeant esse descendentes à Christianis antiquis, nulla Hebræorum, Saracenorum, aut Hæreticorum labe infectis, quæ in causa sunt, vt passim Rota Romana super puritate sanguinis admittendorum ad huiusmodi Canonicatus, & Portiones defatigetur, infamiae perpetuentur in familiis, pax & tranquillitas Reip. perturbetur, odia crescant, & grauia dissidia inter vtrumque populum, itaut qui veteres habentur Christiani, minus se credant nouis, & isti difficilius in Catholica puritate solidentur, [optimè hæc omnia expressit D. Mar. Cuteli. d. nota 73. num. 14. ibi, his enim odia fouentur, ac occulta amulorum insidia nutriuntur, quæ cum honorem maximum ingenui hominis locum officiant, exitiales, ac irreconciliabiles esse experiuntur, &c.] Verùm hoc non statutorum huiusmodi, sed hominum, quorum natura ad malum semper prona est, vitio accidit; nam & Pontificum mens, & intentio

in illis confirmandis sancta fuit, propter honorem Cathedralium huiusmodi conseruandum, tum quia ij à tali radice, & genere profecti non benè conueniunt cum aliis in moribus, gratoque conuictus; nec huiusmodi statuta videntur improbanda, cum non generaliter constituent differentiam generis, nec præcipiant simpliciter quòd neophyti, & descendentes ab eis non possint obtinere beneficium, id enim non erat admittendum, sed prohibent ne possint illa obtinere in his particularibus Ecclesiis, quo casu prohibitio potest aliqua ratione fulciri; nempe vel quia Ecclesia sit valdè cecelebris, & hoc sibi vsurpat in signum suæ nobilitatis, vel quia præcipiens quòd in aliqua Ecclesia non possint beneficiari nisi descendentes ab antiquis Christianis, & quòd repellantur descendentes à neophytis, non est eos excludere, sed prouidendos qualificare, & prouisionem neophytorum restringere, & hac ratione probari huiusmodi statuta concludit Anton. Ricciul. in tract. de neophytis cap. 6. num. 7. [& me citato in hoc loco latè & doctè D. Ioann. Escobar in suo omnibus numeris absolutissimo tract. de puritate, & nobilit. probanda p. 1. q. 2. per tot. & præcipuè à num. 54.] Circa quorum statutorum intellectum plura sunt notanda, quæ passim discuti solent, vbi hac de re tractare oportet.

Et primò illa exorbitantia esse, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda, quia auferunt prædictis à Iudæis originem trahentibus habilitatem, quæ aliàs eis competeret de iure communi, in cap. eam te, de rescript. & notauit Rot. in Vlixbonen. quartenaria 13. Ianuarij 1624. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & tum multò magis, quia ista pœna illis infligitur propter delicta alterius, cap. non debet, & ibi glos. de regul. iuris in 6. cum concordantiis ibidem per me adductis; & ideo sic docent Abb. num. 7. Felin. num. 12. Rip. num. 29. vers. vltimò noto, in d. cap. eam te. [Valenz. conf. 90. num. 201. cum seqq. & conf. 91. num. 37. & 76. Gironda de priuil. explic. num. 144.] Perez de Lara de capellan. lib. 2. cap. 4. num. 39. 40. & 41. Cardin. Mant. decis. 307. num. 1. vbi loquens de statuto Toletano, dicit illud esse odiosum, & contra ius commune, & ideo strictissimè interpretandum, Ricciul. d. tract. de neophytis cap. 7. num. 1. & 2. Rot. in Colimbrien. Canonicatus 13. Iunij 1616. coram bonæ mem. Cardin. Sacrato, & 5. Decembris eiusdem anni, coram Cardin. Verospio. [me citato in hoc loco Escobar de puritate, & nobilit. probanda p. 1. q. 3. §. 1. à princ. vbi ad plura infert, Theod. de Rubeis singular. Rota p. 6. obseru. 14. circa statuta Eccles. Tolet. §. 2. pag. 602.]

Secundò est notandum, vt earundem Ecclesiarum

clesiarum statutorum rigor excludatur, sat esse de sanguinis impuritate non constare, sicut pluries resoluit Rot. *decis.* 163. *num.* 31. *par.* 1. *recentior.* & *decis.* 182. *num.* 4. *ead.* *par.* 1. & *decis.* 186. *num.* 1. & 2. *par.* 1. *diuersor.* Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. & coram s. mem. Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 1. & *decis.* 455. *num.* 2. vbi late Beltramin. *num.* 15. & nouissime in Legionen. *puritatis sanguinis* 26. *Mayj* 1531. coram R.P.D. Queipo *statim in princ.* [eandem opinionem tenent Valenzuel. *conf.* 90. *num.* 55. & 70. Castill. *controuers. iuris tom.* 6. *lib.* 5. *p.* 2. *cap.* 123. *num.* 17. quicquid dicant Perez de Lara *de anniuers.* & *capell.* *lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 38. Ceuall. *commun. contra commun.* q. 900. *num.* 110. *cum multis seqq.* nouissime post aliquas huius tract. impressiones Escobar *de puritate & nobilit. proban.* *p.* 2. *q.* 8. §. 2. *à n.* 59. Nemo enim præsumitur ortus ex infecta radice, sed ex proba & ingenua progenie. Gutier. *lib.* 3. *practic.* q. 14. *num.* 3. Azued. *ad rub. tit.* 2. *num.* 163. *lib.* 6. *noue Recop.* Pelaez *de maior.* *p.* 1. *q.* 51. *num.* 24. Rot. *decis.* 146. *num.* 1. *p.* 5. *diuersor.*] Ratio est, quia huiusmodi statuta disponunt quòd repellatur impuri, vnde quando non constat aliquem esse impurum, neque purum, casus est omisus, & remanet in dispositione iuris communis, *l. commodissime. ff. de liber. & posth.* & in his terminis notauit Ricciul. *d. cap.* 7. *à num.* 3.

32 Tertio est notandum prouisos in huiusmodi Ecclesiis ad effectum, vt admittantur, non grauari onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo excipienti illos descendere ex origine infecta incumbere onus probandi. Ratio est, quia huiusmodi statuta non imponunt prouisis necessitatem probandi suam puritatem, & sic illa remanet in dispositione iuris, *d. l. commodissime*, ac proinde nec à nobis grauari debent ad illam probandam, *l. illum, §. optimam. C. de collat.*

33 Surd. *decis.* 271. *num.* 9. † De iure enim nemo natus inter Christianos grauatur onere probandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur, *cap. veniens, in fine, de presbyt. non baptiz.* vbi Card. *num.* 6. Anchar. *num.* 6. Butr. *num.* 5. & Abb. *num.* 1. [Ceuall. *communi* q. 900. *num.* 95. Ricciul. *de iure personar. in tract. de Neophytis cap.* 7. *num.* 9. & 33. *in fin.* nouissime me citato in hoc loco Escobar *de puritate, & nobilit. probanda.* *p.* 1. *q.* 8. §. 2. *num.* 18. nam ortus in regionibus Christianorum putrus præsumitur, *glos. in cap. Presbyteris* 68. *dist. nouissime Rota* *p.* 5. *diuersor. decis.* 202. *num.* 1.] † & vnusquisque purus præsumitur dum non probatur contrarium, ad *l. ab ea parte. ff. de probat.* Escobar *d. p.* 1. *q.* 892. *num.* 57. Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. Rot. *decis.* 182. *num.* 4. *p.* 1. *recent.* &

34 Barbof. *de Canonic. & Dignitatib.*

in Bracharen. Archidiaconatus 12. *Mayj* 1623. coram Reuerendis. D. meo Coccino Decano. [Et puritas sanguinis habet præsumptionem iuris pro se, Gregor. XV. *decis.* 498. *num.* 1. nouissime Theodos. *de Rubeis in singularib. Rotæ tom.* 2. *p.* 2. *circa stylum, & obseruantiam Rotæ, verb. sanguinis puritas* §. 2. *pag.* 93] Et eandem rationem coadiuuat, quòd prouisus in his Ecclesiis dum petit admitti, non petit vt descendens ex antiquis Christianis, neque se qualificat esse talem, sed petit immisionem vigore suæ prouisionis, quam si Capitulum vult excludere, tenetur probare causam exclusionis, *cap. electi, de except. l. 1. in princ.* vbi *glos. ff. si quadrupes pauper fecisse dicatur*, Escobar *d. p.* 1. *q.* 8. §. 3. *à num.* 6. Coccin. *decis.* 68. *num.* 1. & 2. ex quibus hoc est iam in Rota indubitabile, [vt in *decis.* 182. *p.* 1. *recentior.* & in *decis.* 167. *eadem p.* 1. & coram Card. Mantic. *decis.* 274. *num.* 1. & 307. & coram Seraphino *decis.* 355. & coram Reuer. Coccino *decis.* 68. & nouissime *p.* 5. *diuersor. decis.* 202. *num.* 2.] & constat ex aliis citatis per Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 8. vbi *num.* 13. hoc extendit etiam si prouisio habeat clausulam, *postquam statuto satisfeceris*, & *num.* 15. extendit etiam quando Capitulum reticiat prouisum tanquam impurum; nam si prouisus appellauit in causa appellationis, onus probandi impuritatem incumbit Capitulo, sicut incumbere in prima instantia. [quæ quidem opinio ex mente eiusdem Rotæ in *d. decis.* 167. *num.* 32. *vers. quarto quia.* & *num.* 37. *p.* 1. *recentior.* sibi locum non vendicat quoties statutum onus probandi imponeret ipsi prouiso petenti executionem suæ gratiæ, refertur in *d. decis.* 202. *n.* 3. *p.* 5. *diuersor.* vbi *à n.* 5. probatur tale non esse statutum Cordubense confirmato à Sede Apostol. in illis verbis, *ibi, & de eo sufficientem informationem dare teneatur*, intelliguntur enim hæc verba quatenus ex abundantia ipse prouisus vellet suam puritatem deducere, non ideo sequitur, quòd si non dederit huiusmodi sufficientem informationem vnde remaneat exclusus ab admissione in Ecclesia.]

Dupliciter tamen declaratur hoc tertium notabile, & primò ne procedat quando causa appellationis interposita per prouisum esset deserta, tunc enim ipse grauatur onere probandi se purum, Seraphin. *decis.* 355. *ante num.* 2. Ricciul. *d. cap.* 7. *num.* 16. vbi plures Rotæ decisiones refert; & ratio est, quia tunc insurgit præsumptio pro gestis à Capitulo, & prouisus venit per viam restitutionis in integrum, vel querelæ, quo casu tenetur iustificare causam suam, & ostendere plenè iniustitiam sententiæ. Declaratur deinde ne procedat quando pro parte Capituli est probata aliqua macula, tunc enim si prouisus vult illam

illam diluere, tenetur probare se purum explicitè, & positivè, Seraphin. *decis.* 50. *vers. quòd si Capitulum*, Mantic. *decis.* 274. me citato in hoc loco Escobar, *d.p.1.q.8. §. 2. num. 9. & 10.* quamvis à *num. 11.* contrarium adstruere videatur.

- 36 *Quartò* est notandum certissimum esse in iure sanguinis puritatem probari per testes deponentes de publica voce, & fama, & communi hominum existimatione, vt sæpè sapius resoluit Rot. & signanter *decis.* 167. *num. 49. & decis.* 494. *num. 4. p. 1. recent. & nouissimè p. 5. diuers. decis.* 246. *num. 16.* Mantic. *decis.* 317. *num. 2.* & coram sanctæ memor. Gregor. XV. *decis.* 498. *num. 4.* & compluribus relatis Gutier. *lib. 4. pract. q. 14. num. 33.* [Theodos. de Rubeis *d. verb. sanguinis puritas §. 1.*] † cum in antiquis fama inconcussa plenè probet quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustis, & probabilibus causis, *cap. de parentela 35. q. 6. l. si arbiter. ff. de probat. Bart. in l. de minore, §. plurimum, num. 15. ff. de quest. & in Hippol. num. 108. Valasc. conf. 187. num. 8.* & post multos Ioan. Garc. *de nobilit. glos. 18. §. 1. ex num. 6.* Farinac. *in praxi crimin. q. 47. ex num. 101.* quæ doctrina maximè procedit in probatione nobilitatis, & puritatis, aut alterius qualitatis, secundum *tex. in l. prouidendum, C. de postulando. Tiraquel. de nobilit. cap. 37. num. 84.* cum aliis per Farin. *ubi supra.* Et quando non discordat, à præsentis statu, sed ei conuenit, prædicta doctrina non habet contradictorem, ex Abb. *in cap. veniens il. de testib. Rip. in l. rem qua nobis, in fine, ff. de acquir. possess. Corn. conf. 26. lib. 4. Socin. conf. 194. in fine, lib. 2.* vt refert Ioan. Garc. *d. §. 1. ex num. 8.* & Gutier. *d. q. 14. num. 34.* & Rot. *in d. Legionen. puritatis sanguinis.* [Omnia in his duobus muneris antecedentibus me transcripsisse ex Ricciulo asserit nouissimè Escobar *d.p.1.q.10. §. 2. num. 1.* miror Auctorem istum tot titulis à me commendatum talia verba prouisse, quasi significaret ex alienis laboribus, & mendicatis, vt aiunt, suffragiis, libros meos edidisse, non aduertens Reuerendissimum D. Ricciulum Episcopum Hieracensem, in Romana Curia, dum ibi Eminentissimi Cardinalis Urbis Vicarij vices gereret, mecum maximam contraxisse amicitiam, nostrasque opiniones eodem nexu fuisse coniunctas, quas non tacito, sed citato eius nomine, aliqua eius verba referendo in medium proferre non diffiteor: & si quid de vno meo opere in aliud transcripsi, non ea de causa fuit, vt plures conficerem libros, sicut idemmet Auctor *ead. p. 1. q. 3. §. 2. num. 19.* asserere est ausus, sed ne dicta in tractatibus *de officio, & potestate Episcopi, & de iure Ecclesiastico uniuerso,* omnibus numeris absolutissimis, & magno ob id pretio vendendis,

quæ ad alios inferioris classis, & pretij *de officio, & potestate Parochi, & de Canonicis & Dignitatibus,* maximè conducere videbantur, simplici remissione tractarem, ac proinde Parochos & Canonicos ad alia opera mea non sine magno sui dispendio emenda obligarem, quod maius onus & dispendium reputaui, quàm quod in vna, vel altera pagina prædictorum tractatum, iam dixeram in his, multis tamen additis, iterum repetere, ac denuo explicare velim: non est igitur, nec fuit meæ intentionis lectores amantissimos grauare; si quid tamen in hoc peccaui, non culpæ, sed bono iuuandi animo tribui debet, vt scilicet maiori Parochorum & Canonicorum vtilitati consulere, minusque eos plurium librorum reuolutione, & emptione grauarem: non est enim ingenui animi errores quærere, ad reprobandum, & de bene, & vtiliter scriptis non recordari.]

38 *Quintò* est notandum in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti puritate, aut nobilitate sanguinis, sententiam latam inter duos facere ius quoad omnes, iuxta regul. *tex. in l. ingenuum. ff. de statu homin. & ibi glos. Bart. Doct. in l. 1. §. fin. & in l. 2. & 3. in princip. ff. de liber. agnosc. Couar. pract. cap. 13. num. 5. Pinel. in l. 1. par. 3. num. 50. C. de bonis mat. Parlad. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. §. 1. num. 1. Solis de censib. lib. 3. cap. 2. num. 14. Pereg. de fideicom. art. fin. num. 84. Molin. de primog. lib. 4. cap. 8. num. 3. in fine, Otalor. de nobilit. p. 2. tertiæ p. princip. cap. 8. num. 7. latè Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 9. §. 1. ex num. 84. & ad huiusmodi statuta puritatis considerauit Rot. *decis.* 271. *n. 2. par. 2. recent. & coram sanctæ memor. Gregor. XV. decis.* 486. *num. 9.* & agens de nobilitate sanguinis Ioan. Garc. *d. tract. glos. 6. num. 48.* cum iura sanguinis sint realia, naturalia, & perpetua omnibus quos tangit, *l. qui aliena, §. fin. ff. de negot. gestis, l. iura sanguinis, ff. de regul. iuris, idè mutabilia, §. fin. Instit. de iure natur. & sententia ad fauorem vnus lata omnibus prodest, vt notat. Angel in d. auth. vt liceat matri, & auia, §. ad hæc, Tiraq. de nobilit. cap. 37. num. 2. & 7. Otalora in simili tract. 2. part. 3. princip. cap. 8. num. 5. Surd. *decis.* 289. numero 17. Cott. in memorabil. verb. sententia, pag. 759. Salgado de protect. Regia par. 4. cap. 8. num. 312. & in terminis statutorum præfatarum Ecclesiarum, Mohed. *decis.* 8. Achil. *decis.* 5. de sentent. & re iudic. Crescent. *decis.* 18. de probat. Gregor. XV. *decis.* 498. *num. 9.* Reuerendiss. D. Cocchinus *decis.* 68. *num. 14.* Rot. *d. decis.* 494. *num. 5. part. 1. recent. †* Et esse optimum modum probandi nobilitatem, & puritatem sanguinis quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia, ad quæ**

quæ non nisi Nobiles, & puri sanguinis admit-
tuntur, millies notauit Rota, & signanter apud
Cæs. de Grassis *decis.* 2. *num.* 1. *vers.* quarto,
qui filij sint leg. Seraph. *decis.* 29. *num.* 4. &
decis. 297. *num.* 4. Rot. *decis.* 176. *num.* 7. p. 1.
recent. & *decis.* 248. *post* 2. *vol.* *consil.* Farin.
& coram Gregor. X V. *decis.* 498. *num.* 10.
& coram Reuerendiss. Coccino *decis.* 68. *num.*
12. *cum* *seqq.* & inter recentissim. *decis.* 71.
num. 3. p. 1. & eleganter in d. Legionen. puri-
tatis sanguinis, & latè Escobar d. p. 1. q. 17. per
tot. & p. 2. q. 4. art. 2.

40 Sextò est notandum impuritatem sanguinis
posse probari per testes deponentes de existi-
matione, fama & auditu, iuxta glos. in l. 1. ff.
de probat. Marfil. in l. de minore. §. plurimum,
num. 88. ff. de quæst. Auendan. in suo Dictionar.
verb. Iudæo. Hoied. de incompatib. benef. par.
1. cap. 23. *num.* 140. Azeued. ad rub. tit. 2.
lib. 6. nouæ Recop. Mantic. *decis.* 274. *num.* 9.
Gutier. lib. 3. pract. q. 14. *num.* 17. Perez de
Lara de capellan. & anniuers. lib. 2. cap. 4.
num. 14. Rot. in Corduben. dimidia portionis
11. Februarij 1628. coram R. P. D. Duran.
prope fin. & in d. Legionen. puritatis sanguinis.

41 *vers.* impuritas. † Et fama non aliter recipi-
tur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes,
& appareat oriri potuisse ex aliqua probabili
causa, quæque contrariis probationibus non
debilitetur, vt ex multis Rotæ decisionibus re-
soluit Ricciul. d. cap. 7. *num.* 19. nam origi-
nata ex causis non probabilibus est suspecta,
Mantic. *decis.* 274. *num.* 9. & *decis.* 317. *num.*
3. Rot. in d. Cordub. dimidia portionis, me ci-
tato in hoc loco Escobar d. p. 1. q. 10. §. 4. *num.* 9.
& 11. prout & illa, quæ non à fide dignis, &
omni exceptione maioribus originem trahit,
secundùm tex. in cap. licet ex quadam, de testi-
bus, ibi, sed à fide dignis, & omni exceptione
maioribus, Bart. in d. l. de minore, §. plurimum,
num. 15. Ruin. *cons.* 52. *num.* 7. lib. 5. Olasc.
decis. 105. *num.* 17. Afflic. *decis.* 337. *num.* 2.
Mascard. de probat. *conclus.* 849. *num.* 14. &
hæc testium qualitas debet specificè probari,
Molin. de primogen. lib. 2. cap. 6. *num.* 30.
[Cæuall. *commun.* q. 900. *num.* 110. Farin.
in praxi crim. q. 47. *num.* 211. me citato in
hoc loco Escobar d. p. 1. q. 10. §. 4. n. 31.] Et de-
nique illa, quæ non est temporis antiqui, sci-
licet centum annorum, prout exigitur, Curt.
sen. *cons.* 82. *num.* 11. Menoch. *cons.* 345. n.
41. Mantic. de tacitis, & ambig. conuent.

42 lib. 23. tit. 5. *num.* 10. † cum fama recens, &
præcipuè, quæ post litem contestatam incæ-
pit, nullius sit momenti, d. c. licet ex quadam,
ibi, & ante litem motam, quia ea fama dicitur
potius vana vox vulgi, vel falsus rumor popu-
li, cap. qualiter il 2. de accusat. vbi glos. verb.
& inquirendum, Mascard. de probat. *conclus.*
748. *num.* 8. Valasc. *cons.* 177. *num.* 8. tom. 2.

Mantie. *decis.* 174. *num.* 9. in fine, Sanch. de
matrim. lib. 2. disp. 46. *num.* 6. Rot. *decis.* 494.
num. 15. & *decis.* 167. *num.* 29. par. 1. *recentior.*
Et † testes ad probandam famam impuritatis
debent attestari se audiuisse à maiori parte po-
puli, prout in negotiis grauibus exigitur, Bart.
in d. l. de minore, §. plurimum, n. 20. ff. de quæst.
Caslad. *decis.* 3. *num.* 1. de probat. Mantie. d.
titul. 5. *num.* 9. Mascard. *conclus.* 749. *num.*
2. & 9. Sanch. d. lib. 2. disput. 46. *num.* 16.
vers. quarta est, & reddere causam scientiæ,
& dicti sui, Mascard. d. *conclus.* 749. *num.* 11.
Hoied. d. c. 28. *num.* 140. Ruin. *cons.* 158. n. 23.
lib. 3. † Nam cum qualitas puritatis, vel im-
puritatis sensu corporeo non percipiatur, sed
intellectu duntaxat cognoscatur, testis etiam
non interrogatus rationem sui dicti conclu-
dentem reddere debet, Bart. in l. solam, *num.*
3. Bald. *num.* 1. Salic. *num.* 2. Castr. *num.* 6. C. de
testib. Greg. X V. *decis.* 325. *num.* 3. & com-
pluribus relatis Farin. de testib. q. 70. *num.* 6.

43
44
45
46
47
48
Septimò est notandum, facta probatione
impuritatis ex parte Capituli posse prouisum
contraria probatione probare suam purita-
tem, Seraph. *decis.* 50. *vers.* quod si Capitulum.
Ricciul. d. c. 7. *num.* 20. † Et si contingat fieri
duplicem probationem æqualem, nempe puri-
tatis, & impuritatis, semper præualet illa, quæ
est pro puritate, quia in concursu semper præ-
ualet fama bona, Hoied. d. c. 3. *num.* 143. & 146.
Perez de Lara de capellan. & anniuers. lib. 1.
c. 4. ex *num.* 35. [Valenz. *cons.* 90. *num.* 50. &
65. tom. 1. relati per Escob. d. p. 1. q. 8. §. 2. n.
26. Mantic. *decis.* 274. *num.* 6. & 12. Rot. *decis.*
167. *num.* 27. & *decis.* 182. *num.* 9. p. 1. *recent.*
& in d. Legionen. puritatis sanguinis, in fine,
Ricciul. d. cap. 7. *num.* 22. vbi n. 26. resoluit
† admissum semel vti purum ad Canonica-
tum, si illi resignet, posse alium in eadem Ec-
clesia obtinere absque noua probatione, quia
cum semel constiterit de generis qualitate, non
est opus alia demonstratione, & *num.* 30. &
seqq. resoluit Indos, & Aethiopes recenter ad
Fidem conuersos non excludi ab Ecclesiis, à
quibus vigore statuti repelluntur descenden-
tes à Iudæis, vel Mauris, nisi eadem statuta
repellant neophytos, vel descendentes ab
infidelibus, [sequitur nouissimè post hæc scri-
pta visus, & me citato in hoc loco Escobar d.
p. 1. q. 3. §. 3. à *num.* 54. Et idem Ricciul. d. cap.
7. *num.* 33.] post Perez de Lara subdit expo-
sitos non repelli ab Ecclesiis, in quibus vi-
gent statuta quod admittanter tantum de-
scendentes ab antiquis Christianis. [de quo
vide metipsum de officio & potest. Episcopi, p. 3.
alleg. 51. *num.* 151. nouissimè Escobar d. p. 1.
q. 8. §. 3. *num.* 42. cum multis *seqq.*]

Pro nostro Portugalliæ Regno extant quo-
que Pontificiæ aliquæ constitutiones, quæ in
parte huiusmodi ab Hebræis descendentes

excludunt, nam s. mem. Clem. VIII. per eius litteras in forma Breuis sub die 18. Octobris 1600. statuit, vt ex tunc Canonicatus, Præbendæ, ac Dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, principalesq; ipsæ Dignitates in Collegiatis, nec non Parochiales Ecclesiæ, & earum perpetuæ Vicariæ, cæteraq; ecclesiastica beneficia curam animarum habentia in Regnis Portugallicæ, & Algarbiorum existentia non conferantur aliquibus personis de genere, seu stirpe Hebræorum descendentes vsque ad septimum gradum inclusiuè, quas litteras postmodum etiam sanctæ mem. Paul. V. sub die 17. Ianuarij 1612. confirmauit, & innouauit, de nouo declarans illas habere locum in cuiusuis Ordinis Regularibus Ecclesiis, & ad illos extendi qui sub quouis prætextu Vicariæ etiam amouibilis curam animarum exercere intenderint. [de qua constitutione meminit Escobar d. p. 1. q. 3. §. 2. num. 19. & Rota decis. 307. & 335. p. 2. recentissim. in posthumis.]

49 Eadem Rot. in d. Vlixbanen. Quartenarie 15. Ianuarij 1624. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, ita cantat. *Quantum attinet ad primam difficultatem, Capitulum nihil probat, & Capitulo alleganti impuritatem incumbit onus probandi illam, quia de iure nemo natus inter Christianos grauatur onere probandise esse natum ex puris Christianis, sed in dubio præsumitur, ex reg. tex. in cap. fin. de præsumpt. & in l. ab ea parte, ff. de probat. & in punct. Seraph. decis. 50. & 355. Mant. decis. 274. num. 1. & decis. 307. num. 2. Immo si Capitulum dictam impuritatem probaret, non releuaret, quia nihilominus esset capax beneficij Ecclesiastici, cap. eam te de rescript. ibi, pro eo quòd Iudæus extiterit, ipsum dedignare non debes. † Nec huic ultimo dicto obstarent Breuia Summorum Pontificum Clementis VIII. & Pauli V. quia loquuntur de Dignitatibus, & Canonicatibus, vnde non comprehendunt istas Quartenarias, quæ sunt diuersa à Dignitatibus, & Canonicatibus, sed remanent in dispositione iuris communis, l. commodissime, ff. de liber. & posth. secundum quod impuri sunt capaces beneficiorum, d. cap. eam te, in fine. Hactenus Rota. Idem quoque ex eadem ratione dicendum est de Tertiariis, dimidijs Præbendis, & alijs inferioribus beneficijs, iuxta per me dicta cap. præced. num. vlt. [Circa intellectum dictæ constitutionis Clementis VIII. adest in terminis Rotæ decisio in Colimbrien. Canonicatus 13. Iunij 1616. coram Card. Sacrato, quæ reperitur impressa p. 2. recentissim. decis. 307. in posthum. vbi num. 5. dicitur dictam constitut. non habere locum stante dispensatione Papæ, & num. 7. habetur eam non comprehendere filios iudaizantium, sed solum filios Iudæorum, & idem fuit repetitum in alia decis. 355. d. p. 2.*

num. 5. vbi num. 6. ad obiectionem illam quòd si dicta constitutio non intelligeretur de filiis iudaizantium, elusoria redderetur, cum de tempore, quo illa emanauit, nulli adessent ex Iudæis descendentes, & respondet quòd dato quòd verificetur in Regno Portugallicæ de dicto tempore nullos Hebræos extitisse, poterant nihilominus isti superuenire, & num. 7. subdit quòd licet dicta constitutio de iudaizantibus loqueretur, non tamen esset intelligenda de iis, qui Ecclesiæ fuissent incorporati.]

Et quatenus dictæ constitutiones easdem 51 personas excludunt à principalibus Dignitatibus in Collegiatis, ibi, *principalesque ipsæ Dignitates in Collegiatis*, illas tantum comprehendunt, quæ primæ sunt, non autem inferiores, ex sequentibus.

Primò attendenda particulæ, *principalis*, significatione, cum idem importet quod prima, Plin. in Paneg. Troiani, *vt ille nos principalibus rebus existimet dignos*, Iureconf. Paul. in l. pen. ff. quemadmod. testam. aper. verba, *principalium tabularum*, de primo testamento intelligit. In eadem significatione sumitur particula, *Princeps*, teste Cic. in Verrem, act. 7. *quisquis in fuga postremus ita in periculo princeps*. Leui. lib. 1. decad. 3. de Annibale ita ait: *Princeps prælium inibat, vltimus confecto prælio recedebat.*

Secundò ex dispositione, & verbis prædictarum constitutionum, dum enim loquuntur de Cathedralibus, simpliciter loquuntur de Dignitatibus; dum verò agunt de Collegiatis, nõ simpliciter, sed de Dignitatibus principalibus loquuntur, per necesse dicendū est ibi de solis primis Dignitatibus, non autem de alijs inferioribus agi, quod facile colligitur ex ista discretiua loquutione, quæ clarè demonstrat intentionem, l. quantum, §. idem respondit, ff. de fundo instr. latè Surd. conf. 426. num. 18. lib. 3. Deinde hoc ipsum deprehenditur ex illa particula, *ipseque*, quæ est personalissima, ac proinde non ad alias, quàm ad primas Dignitates dumtaxat extendenda, Bald. conf. 304. libro 4. Natt. conf. 163. num. 8. plures citati per me de dictionibus vsufreq. dict. 177. num. 5. secundum Lugdun. impress. & passim dicimus de claus. à nobis ipsis, in Breuibus Cameralibus apponi solita, quòd non extendatur ad alios Pontifices, vt videtur probare tex. in cap. litteris 39. de rescript. iunctis iis, quæ adduximus in tract. de clausul. vsufreq. claus. 90. Nec obstat quòd Pontifices in dictis constitut. vsi fuerunt plurali verbo, *principalibus*, quia cum non de vna Ecclesia Collegiata, sed de omnibus Ecclesijs Portugallicæ agerent, ideò dum controuertitur de aliqua ex istis, tunc eius respectu † pluralitas resoluitur in singularitatem; quando enim dispositio loquitur de pluribus

pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantum, pluralis loquutio resoluitur in plures singularitates, l. 2. §. fin. ff. de condit. institut. Signor. post Butrigar. quem allegat, in conf. 92. num. 10. vers. item huic non potest adaptari, citati per me in tract. de appellatiua verborum utriusque iuris significat. appell. 169. num. 1.

55 Tertiò, attento communi stylo, & vsu Curia, à quo horum Breuium interpretatio sumenda est, Verbal. decis. 84. num. 3. & 4. parte 2. Rot. decis. 196. num. 2. parte 1. recent. Stylus autem Curia docet particulam illam, principales, de primis dumtaxat intelligi, vt in fortioribus terminis videmus in reg. 3. Cancell. † quæ non loquitur simpliciter de Dignitatibus in Cathedralibus, sicut in dictis Breuiibus, sed de maioribus post Pontificalem, & de principalibus in Collegiatis, & tamen comprehendere primas tantum Dignitates in Collegiatis, non autem cæteras Dignitates inferiores, resoluunt ibi Mantos. q. 3. num. 2. vers. contrarium, Gonzal. aaregul. 8. Cancell. glos. 21. num. 7. Nicol. Garc. de benef. par. 5. cap. 2. num. 262. Ego ipse æ officio & potest. Episcop. parte 1. art. 2. glos. 17. num. 30. & parte 2. alleg. 45. num. 16. & par. 3. alleg. 57. num. 7.

57 Eodem modo intelligitur Indultum primariarum precum à Paulo V. Ferdinand. Imper. concessio, dum in §. 2. habet hæc verba, dummodo Dignitates ipsa in Cathedralibus, & Metropolitanis post Pontificales maiores, aut Collegiatis principales, &c. & ideo Erasmo à Cochier in schol. super illa verba, aut Collegiatis principales, litt. N. pag. 42. quærit tantummodo quæ dicatur principalis Dignitas, quæ ibi excluditur, & se remittit ad dicta in comment. ad d. reg. 3. Cancell. Et denique sic intelliguntur, & practicantur dispensationes Apostolica pro illegitimis dum excipiunt principales Dignitates in Collegiatis, vt primas tantum distributiue capiant, sicut quotidianus vsus obseruat, qui est notorius, & probatione non indiget, Mantos. decis. 59. num. 8. & 9.

58 Non obstat, quòd exempla supra adducta de reservatione reg. 3. Cancellaria, Primariis precibus, & dispensationibus pro illegitimis, videntur esse odiosa, ac proinde nil mirum si restringantur, & strictè interpretentur, quia illa nihilominus aliqua ex parte favorabilia considerari possunt, at constitutiones præfata à iure exorbitant, & odiosiores sunt. Nam quoad reservationes, licet quodammodo odiosæ censeantur respectu Ordinariorum, nihilominus favorabiles iudicantur non habito respectu ad incidens præiudicium Ordinariorum, sed ad principalem Papæ intentionem, quæ est prouidere Clericis, pauperi-

bus, & personis benemeritis Romanam Curiam sequentibus, Simon. de reservat. quest. 5. circa finem, Rot. decis. 457. num. 11. parte 1. diuers. & in Comen. capella 7. Februarij 1620. coram bonæ memoriæ Remboldo. Et quoad primarias preces dicendum eas etiam posse dici favorabiles, cum Pontifex illas concedens motus fuerit ob fauorem, & merita Cæsaris, iuxta doctrinam Baldi in l. 1. colum. 10. vers. sed hic quero de effectu, C. de summa Trinit. & Bart. in l. exceptionem, ff. de conditione indeb. tum quia Principum priuilegia late sunt interpretenda, l. ult. de constit. Princip. vt videmus in facultatibus dispensandi, quæ vti favorabiles extendi possunt, Sanch. de matrim. lib. 8. disputat. 2. num. 1. cum sequentibus etiam ad casum mixtum, Pute. decis. 39. n. 1. ad fin. & in ipsis dispensationibus potest aliquo modo ratio fauoris considerari, Sanch. d. lib. 8. disput. 1. à num. 5. Aloys. Ricc. in praxi aurea, resolut. 195.

Quòd autem istæ constitutiones sint odiosæ, & à iure exorbitent, late constat ex dictis, [et in specie Rota decis. 307. num. 7. & decis. 355. num. 5. vers. cum tamen p. 2. recentissim.] & quòd in eis nihil fauoris considerari possit, ex eo aperte ostenditur, quia si illa propter odium parentum, vel propter suspicionem, quæ haberi potest, ne descendentes ex illo genere infecto, maiora crimina imitentur, rationabilia, & in aliquo favorabilia existimemus, hoc esset si ad summum ad quartum gradum fuissent restricta, argum. cap. 2. §. credentes, & cap. vt commissi, §. credentes, & capi statutum il. 2. de heret. lib. 6. Sed cum illa prohibeant ne beneficia ibi expressa personis in Hebræis originem trahentibus vsque ad septimum gradum inclusiue, vllis non exceptis, conferantur, iam odium parentum, vel suspicio à iure considerata, in existentibus vltra illum quartum gradum minimè potest timeri, cum si quæ macula parentes tetigit vltra quartum gradum, præsumatur extincta, l. non facile, ff. de gradibus, cap. non debet, de consanguinit. & affin. tum quia in veteri lege etiam Moabitæ vltra illum gradum non repellentur ab Ecclesia, cap. citò 1. q. 1. vt optimè considerauit Reuerent. D. Anton. Ricciul. d. tract. de neophytis cap. 6. n. 15. D. Mari. Cutelid. not. a 73. num. 6. pag. 212.

Demum, quia in executione litterarum executorialium Rotæ, pro falso de impuritate notatis, plura nascuntur impedimenta, & datur occasio recurrendi ad iudices laicos, ipsa Sacra Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apostolicas in huiusmodi negotiis plurimum desiderat, cum aliquando necdum tot subterfugijs partitionem protrahere tentent, sed etiam Notarium exhibentem litteras Rotaes, & procurato-

rem, vel ipsum principalem instantem pro executione acrioribus verbis impetunt, & à iudicibus secularibus absque metu censurarum capi faciunt; graue enim delictum, & deterrimi exempli est inobedientia, & contumacia, *glos. in cap. duo sunt 96. dist. Abb. in cap. 1. num. 10. & ibi Rip. num. 29. de iudic. Couar. in cap. alma mater, par. 1. §. 9. n. 3. de sent. excom. lib. 6.* quippe quæ ex contemptu proficiscitur, & alios ad contemptum prouocat, & ideo censuris coercenda. Ita hæc omnia pie dicit Rot. in Cordub. dimidie portionis 1. Iulij 1630. coram R. P. D. Merlino.

61 **CLEMENS**, Papa VIII. *Chrissime in Christo fili, salutem & Apost. benedictionem. Clamor grauium incommodorum, quæ in Regno Portugallie, magna cum Dei offensione, & animarum detrimento quotidie magis excrescunt, venit ad nos, ut eam in nobis diutius dissimulare non liceat, neque à Maiestate tua Catholico Rege, tanta erga Deum pietate, tanta erga Apostolicam Sedem obseruantia vlllo modo sit amplius toleranda. Iurisdictione Ecclesiastica in Regno Portugallie palam violatur, sacrosanctæ Apostolicæ sedis auctoritas, quam Christianissimi Reges & Principes ab omni antiquitatis memoria, suo & populorum suorum sanguine defendere non dubitarunt, passim, & publice in Regno Portugallie imminuitur, in Regno inquam Christiano, & qui de te Rege per Dei gratiam viuo, atque incolumi. Nam vt multa silentio prætereamus, illa certe non silere possumus, nec sine multo dolore referre, quod venerabiles Fratres nostri Archiepiscopi cum rei Ecclesiasticæ controuersia agitur, à laicis hominibus ad seculares Iudices pertrahuntur, quasi noster Apostolicæ sedis Legatus in eo Regno non esset, aut nullus omnino Apostolicus minister existeret, ad quem iustitiæ consequendæ gratia confugere liceat. Quid? quod Ecclesiasticæ sententiæ Eccle-*

siastico iudicio iterum atque tertio confirmatæ à prophano Iudice reuocantur, & ne inspectis quidem causæ actis nullæ, atque irritæ declarantur? Quin etiam (quod dictu horribile est) & progressa secularium Iudicum audacia, vt censuras Ecclesiasticas ab Ecclesiastico Iudice recte atque ordine latis, & communicationis sententiam non esse seruandam pronuntient, & declarent. Denique eo res redacta est, vt dum plerique omnes Ecclesiastici Iudicis sententiæ damnati ad Iudicem Regiæ Coronæ appellant, & illud contumaciæ suæ siue laici, siue Cleri profugum habent. Tam omnia fere Ecclesiastica iudicia, & ipsa etiam Apostolica decreta in Portugallia eludantur. Nulla enim in re magis hoc tempore videtur peruigilare Iudicum, & gubernatorum Regni illius industria, & diligentia, quam in opprimenda iurisdictione Ecclesiastica, & tunc maximè se egregiam laudem reportare, & de tua Maiestate benemereri arbitrantur, cum simulato iure, quare iniuria, siue astu, siue vi aliquid de iure, & auctoritate Ecclesiastica detrahunt, & imminuunt, ad se pertrahunt, & adiungunt. Pessimo sane consilio, & detestabili; nihil cum alienis non solum à tua pietate, sed vere utilitate, & recta Regni illius gubernatione. Quid enim boni expectandum? aut quid non potius metuendum mali? cum sacrorum Canonum disciplina infringitur, cum summorum Pont. constitutionum, & veneranda Conciliorum decreta vidantur, cum termini, quos posuerunt Patres nostri, reuelantur, cum Ecclesiasticæ auctoritati & dignitati, quæ antiquissima esse debet, derogatur. Denique quod animus torret cogitare cum Rex Regum Deus ipse contemnitur in ministris suis, de quibus illud est insigne Christi Domini pronuntiatum, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Audi igitur nos fili charissimi, qui te verè in Domino amamus, qui te in visceribus Christi gerimus, qui te in hoc seculo, & multo magis in futuro omni gloria & felicitate florentem esse cupimus, qui pro tua, & Principis filij tui nobis dilectissimi salute, & incolumitate assidue Deum deprecamur, qui nihil magis optamus,

optamus, quàm vt tot Regna, & Nationes, quæ à Deo honorum omnium auctore habes pacatas, & tranquillas, vnico filio tuo, & nepotibus tradas, & reliquas. Audi non tam blanda, & benevolentia specie fucata, quàm vera, & salutaria. Falliunt, & falluntur qui Ecclesiastica iurisdictione immunienda ius tuum retinere, & utilitati tue seruire se iactant. Errauerunt ab vtero, loquuti sunt falsa, & siue scientes, siue imprudentes magnis malis, & quod dicere necesse est, regno euertendo viam muniunt. Nemo te magis Christiana Reip. calamitates nouit, nemo prudentius de illis te vno iudicare potest, qui iudicio abundas, & diuturno maximarum rerum vsu excellis. Reuoca quæsumus ad animum tuum superiorum temporum memoriam. An non hac semina ingentem malorum segetem ediderunt? An non per has rimas, & per hos cuniculos hereses ingressæ, longè lateque peruagatae sunt. An non ex illis veluti fauillis maxima sunt incendia incitata? Quibus Regna & Prouinciæ quamplures miserandum in modum conflagarunt. Nimum iam nos experientia docuit; vbi ius Ecclesiasticum leditur, vbi Apostolica sedis auctoritas labefactatur; vbi Dei ministris denitus honos & reuerentia non habetur; vbi denique quæ Dei sunt, Deo non redduntur, illi Regum potestatem, Regnorum quietem, ppulorum obedientiam, Religionis integritatem, diu consistere non posse. Agè igitur, fili charissime, pro tua pietate, & equitate, pro qua tua perpetua erga hanc Apost. selem obseruantia, cuius te obedientissimum filium esse ad hæc Beatorum Apostolorum sacra corpora, tanquam in totius Orbis terra teatro per Legatos, & Oratores tuos toties professus es. Cura & effice omnino, vt ministri tui se intra suos limites contineant, neque in Ecclesiastici iuris fines irrumant, neque verbo tantum, & lingua, sed opere, & veritate se Catholicos præstent, & obedientes Romanæ Ecclesiæ, ne forte aliquando illud de eis meritò dicatur. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est. Neque enim Deus irrideri potest. Quod si animaduertimus eos obdurare corda sua, &

vos mitioribus medicamentis, & spiritu lenitatis parum (quod absit) proficere, cogemur virgam accipere, & ea potestate vti, quam dedit nobis Deus in ædificationem Ecclesiæ Catholicae, vt in die tremendi iudicij ante tribunal Christi, & Pastoralis Officij nostri, & animarum nobis creditarum, & tuæ in primis, fili Rex, cuius salutem ex intimo corde concupiscimus, rationem reddere possimus. Sed quemadmodum facile de tua Majestate nobis persuademus, multa, te inscio, fieri à ministris tuis, ita confidimus ea tibi nequaquam probari, ac propterea ea statim mandata hoc de genere daturum, quibus tam grauia incommoda penitus remoueantur, neque à nobis necessario acriora sint remedia adhibenda. Scripsimus de hoc etiam negotio quod nobis valde cordi est, dilecto filio nostro Alberto Cardinali nostro, & Apostolicæ Sedis in eodem Portugallia Regno Legato à latere, & propterea ad Venerabilem Fratrem Camillum Patriarcham Alexandrinum nostrum Apostolicum Nuntium apud Maiestatem tuam, qui tecum coram vberius aget, cui propterea vt fidem cumulatam habeas, à te requirimus. Datum Romæ apud SS. Apostolos sub annulo Piscatoris die 2. Augusti 1594. Syluius Antonian.

CAPVT XIV.

Canonicatum, & Præbendarum prouisio ad quos spectet?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonicatum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat, non est expresso iure tantum.
- 2 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus ex communi Doctorum sententia est simultanea Episcopi, & Capituli.
- 3 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus, licet ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen vlllo illorum impedito, vel conferre nolente, alter refert validè.
- 4 Prouisio Præbendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter.

- 5 Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simulataneæ collationis Episcopi, & Capituli.
- 6 Portiones & dimidia Portiones Ecclesie Cathedralis sunt simulataneæ collationis Episcopi, & Capituli.
- 7 Collationibus simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & e contra.
- 8 Vox Episcopi, vel alterius Prælati tanta est, quanta solius Capituli quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum.
- 9 Beneficia simultaneæ collationis si Episcopus conferat uni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt.
- 10 Papæ prouisio de beneficiis simultaneæ collationis in casu discordiæ inter Episcopum, & Capitulum, est valida.
- 11 Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficio simultaneæ collationis, an censeatur etiam ipsum conferre, remissiuè.
- 12 Episcopus si in collatione beneficij simultaneæ collationis expresserit se conferre vigore alternatiuæ, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit.
- 13 Sede Episcopali vacante collatio stante simultaneæ, spectat ad Capitulum iure proprio.
- 14 Regula 2. aliàs 3. Cancell. non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli.
- 15 Collegiata Ecclesie secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes spectant ad electionem, & præsensationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesie Collegiatae, & ad institutionem Episcopi de iure communi.
- 16 Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes.
- 17 *Form. cap. quia propter, de elect. non requiritur in Canonicatum, & Dignitatum prouisionibus faciendis.*
- 18 Ecclesia non viduatur per inferiores.
- 19 Canonici votantes in Capitulo non extra votare debent.
- 20 Consuetudine, seu præscriptione, vel statuto introduci potest, quod Præbendæ collatio in Cathedralibus ad solum Episcopum, vel e conuerso ad solum Capitulum spectet.
- 21 Collatio Præbendarum, & Canonicatum quando ad Episcopum tantum spectat, vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant.
- 22 Alternatiuæ gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diocesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris, Canonicatus, & Præbendas vacantes prouidet.
- 23 Alternatiua non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata.
- 24 Alternatiuæ acceptione recepta in Dataria in aliquo mense Apostol. non incipit usus illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.
- 25 Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostol. propter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici quamuis ipse reuertatur de nouo.
- 26 Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici talis esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum.
- 27 Episcopus si initio mensis, vel per momentum abfuerit a sua Diocesi nihil illi proderit, si eodem mense redeat antequam vacet beneficiū quominus Papa de eo prouideat.
- 28 Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacuerit beneficium, illudque vi alter naturæ contulerit, moxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit.
- 29 Menses Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.
- 30 Canonicatus vacans de mense Septembris Episcopo gaudente alternatiua, sed tunc temporis absente à sua Diocesi, an spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, an potius ad Papam, pro Episcopo qui teneat, referuntur.
- 31 Ad Papam huiusmodi prouisionem spectare quæ nelius resoluant.
- 32 Respondetur contrariis, & n. 33. & 34. & 35.
- 33 Prouisus ab Episcopo ad suæ gratiæ validitatem nihil tenetur iustificare, quia prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis.
- 34 Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi Apostol. de beneficio uti dereferuato ratione mensis, tenetur prouidare vacationem in mense Ordinario.
- 35 Ordinarij in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, quæ obtinet is, cui confertur.
- 36 Fructus beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione.
- 37 Episcopus non ponit clausulam non obstantibus, &c.

41. *Episcopi in collatione requiritur presentia duorum testium.*
 42. *Forma collationis, quæ fit per Episcopum de Canonatu, & Præbendæ Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur.*

AD quem, seu quos pertineat prouisio Canonatum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis, non est expresso iure cautum, [vt probat Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 21. num. 9. & 10.*] quia iura omnia, quæ hac de re loqui videntur, vel loquuntur secundum consuetudinem, & ius speciale Ecclesiæ, de qua agebatur, vel narratiuè, & ex suppositione factum possibile supponendo, non autem dispositiuè, & ita loquuntur textus si bene expendantur, in *cap. fin. de supp. neglig. Præl. & in cap. ea noscitur, de his, quæ fiunt à Præl. & in cap. postulastis, de concess. Præbend. & in cap. à collatione, de appellat. in 6.* cum aliis in hac materia allegari solitis, & ideo non mihi visum fuit iura expendere, quæ intentum probare non possunt, sed potius Doctores recensere, qui quæstionem hanc optime disputarunt. Quare Compostel. in *cap. cum Ecclesia Vulterana 31. de elect. quem sequuntur Selu. de benef. par. 2. q. 22. casu 4. à num. 12. Duaren. de benef. lib. 3. cap. 4. Bursat. conf. 126. n. 45. lib. 2. Quintanad. de Ecclesiast. lib. 1. cap. 5. num. 4.* existimauit prouisionem huiusmodi spectare ad Episcopum cum consensu Capituli.

2. At communis Doctorum sententia tenet ad Episcopum, & Capitulum simul spectare, & dici solere prouisionem præbendarum in Cathedralibus esse simultaneam Episcopi, & Capituli, [quia Episcopus, vti caput, & Canonici, vti membra constituunt in Ecclesia vnum corpus, *cap. nouit, de iis, quæ fiunt à Præl. Quare hanc partem tenent*] *glos. verb. postulauit, in cap. cum Ecclesia Vulterana, glos. verb. communiter in d. cap. fin. de suppl. neglig. Præl. Federic. de Senis conf. 232. Casus talis, in princip. Ioann. Andr. num. 14. in d. cap. cum Ecclesia. vbi Panorm. col. 3. num. 8. Anan. num. 4. vers. nota quod in Ecclesia, Rebuff. de nominat. q. 8. num. 3. & conf. 60. Mandos. in reg. 8. Cancell. q. 14. ex num. 2. & conf. 28. num. 7. & conf. 29. num. 1. [Franc. Marc. Delphin. decis. 109. num. 4. vol. 2. Camill. Borrel. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 22. Lotter. d. lib. 2. q. 21. num. 8. Pereg. conf. 28. num. 1. tom. 2.] Rendina in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 3. num. 9. Nicol. Garc. de benef. par. 5. cap. 4. ex num. 13. Card. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 35. ex num. 1. & lit. E. conclus. 261. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 45. num. 5. cum seqq. Aloyf. Ricc. in collect. decis. par. 4. collect. 1388. & secundum hanc Barbof. de Canonic. & Dignitatib.*

sententiam fuit sæpè sapius in Rota tentum, & signanter apud Cassadori. *decis. 22. de Præbend. & apud Pute. decis. 172. lib. 3. in vtraque edit. & apud Mantu. decis. 56. num. 2. & apud Seraphin. decis. 980. n. 2. & 9. & decis. 1296. num. 7. & decis. 1402. num. 4. & decis. 1091. num. 3. & apud Caualer. decis. 97. num. 2. & parte 1. recent. decis. 232. num. 2. cum seqq. & apud Greg. XV. decis. 95. num. 1. & in Vrgele. optionis 10. Ianuarij 1622. coram bonæ mem. Remboldo, [& decis. 124. num. 1. p. 1. recentissim. & decis. 683. num. 1. ead. p. 1. & decis. 245. n. 2. p. 2. etiam recentissim. & in Ferrarien. Canonatus 11. Decembris 1624. coram bonæ memor. Vbaldosen. Ferentil. ad decis. Buratti 805. n. 10.] † quorum vno impedito alter solus confert, Oldrad. *conf. 200. Principium. Feder. de Senis conf. 1. num. 7. vers. præterea, Card. Tusch. tom. 3. litt. E. concl. 262. Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 7. q. 23. num. 39.* nam licet collatio, si ab altero eorum tantum fiat, nulla sit, tamen ex quo ius conferendi competit, quilibet in solidum, si vnus conferre nolit, censetur consentire collationi per alterum factæ, ex adductis per Gonzal. *d. glos. 45. à num. 69. & Pute. decis. 116. lib. 3.* notabiliter dicit † quod huiusmodi collatio non debet fieri per eos collegialiter, quia Episcopus, & Capitulum in hac prouisione considerantur vt duo corpora, quæ ad inuicem non confunduntur: [& idem Pute. *decis. 62. de Præbend.* quem sequitur Lotter. *d. q. 21. num. 24.* tenet simultaneæ locum esse si conferat Episcopus solus, vel Capitulum solum, statim enim ius acquiritur prouiso, cum sufficiat alterum non contradicere, nam quamuis sit actus simultaneus, est tamen in solidum apud vtrumque, & sic diuiduus respectu exercitij; quocirca nihil est quin possit fieri separatim, Achil. *decis. 4. num. 9. & 10. de Præbend.* Gonzal. *d. glos. 45. in princ. num. 52.* Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 4. num. 42.* & hanc sententiam probauit Rota in *Tarraconen. sacristia 19. Martij 1602.* coram Iusto, & apud Coccin. *decis. 212. num. 4.* Et propterea dum explicatur per vnum, nec alius contradicit, remanet in statu validitatis, Achil. *d. decis. 4. num. 11.* ctsi Papa interim conferat cum claus. dummodo tempore datæ, &c. quia per illam censetur præseruatum ius ex tali prouisione acquisitum quantumcunque ea prouisio possit videri imperfecta, Pute. *d. decis. 62.* Lotter. *d. q. 21. num. 26. & 27.* vbi *num. 29.* post Seraphin. *decis. 980. num. 11.* subdit quod si diuidatur exercitium istius iuris inter Episcopum, & Capitulum (vt fieri consuevit) aut per turnum, aut per genera beneficiorum, vt scilicet Episcopus conferat vnum, & Capitulum conferat aliud genus, habebuntur istæ omnes prouisiones tanquam G. r. simultaneæ*

simultaneæ, & ~~collationem~~ factæ, quia licet exercitium sit diuiduum, non est tamen diuiduum ius illud potestatis, & *num. 33.* aduertit quòd dum Episcopus confert solus, non statim interpretabimur eum voluisse facere collationem priuatim ad Capitulum, sed potius eidem Capitulo præseruare ius suum, veluti actui traditionis possessionis implicitum.

In perquirenda verò ratione prædictæ principalis resolutionis laborant Doctores; quidam enim id constituunt in magna communiõne, quam habet Episcopus cum suo Capitulo, ita ut dicantur constituere vnum corpus, *d. cap. nouit*, referunt Bellam. *decis. 69. num. 2. de Præbend.* & Lotter. *d. q. 21. num. 13. & 14.* Alij, & melius, id euenire contendunt quòd Præbendæ in Ecclesia Cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli, vnde siue de hoc expressè liqueat, siue præsumatur, videtur æquale ius vtrique competere, ne aut Episcopus, aut Capitulum Canonicos minus gratos fortiat, & hanc rationem posuit Abb. *in cap. cum Ecclesia Vulterana, sub num. 8. vers. ego dicerem, de elect.* quem probauit Præpos. *in cap. 1. col. 7. vers. Panormit. dist. 22.* & cum hac ratione transiit Rota apud Bellam. *d. decis. 22. sub num. 1. vers. alio tempore, de Præbend.*]

5 Amplia supradictam resolutionem procedere etiam in Dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis. *glos. in verb. disponit. in d. cap. 1. dist. 22.* Et bene resoluunt Cassal. *decis. 22. sub num. 2. de Præbend.* Rebuff. *conf. 60. col. 2. vers. & licet varia.* Rota *in Barbastren. Archiepresbyt. 15. Junij 1615.* coram R. P. D. Pirovano, Nicol. Garc. *d. parte 5. cap. 4. num. 20.* vbi *in addit. num. 21.* plures Rotæ decisiones refert, Caualer. *decis. 238. à princ.* vbi *num. 2.* aduertit quòd potest induci diuersa, vel contraria consuetudo, & Nicol. Garc. *d. loco num. 27.* refert quòd in multis Ecclesiis Hispaniæ, quamuis in Præbendis Capitula habeant collationem cum Episcopo, in prouisione tamen Dignitatum nihil habent, sed ad solum Episcopum spectat, vt in Ecclesia Burgen. Segobien. Carthaginen. & Abulen. [nouissimè Theodos. Ruben *in singular. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum. §. 7. pag. 25.* Lotter. *d. quest. 21. num. 19.*]

6 Amplia etiam in Portionibus, & dimidijs Portionibus Ecclesiæ Cathedralis habere locum simultaneam Episcopi, & Capituli collationem, vt pluries Rota iudicauit in decisionibus citatis per Gonzal. *d. glos. 45. num. 42.* & per Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 21.* & per Aloys. Ricc. *d. collect. 1388. vers. nihilominus.* [Rot. *decis. 683. num. 4. p. 1. recentissim. & in d. Barbastren. & in alia Parmen. beneficij 10.*

Martij 1619. coram Card. Pamphilio iun. quicquid dicat Lotter. *d. quest. 21. num. 20. & 21.*

Quamuis in alijs beneficijs suæ diocesis Episcopus vsque aded super iure conferendi de iure communi fundatam habeat intentionem, *cap. omnes Basilica, cap. nullus 16. q. 7.* tam respectu beneficiorum existentium de tempore talis actus, quàm erigendorum, Lotter. *d. lib. 2. q. 21. à num. 77.* nihilominus hoc minimè sibi locum vendicat in Canonicatibus, & Præbendis Cathedralis Ecclesiæ, cum in iis Episcopus non habeat hanc solidæ collationis vniuersalem causam, Lotter. *d. q. 21. num. 81.* vbi *num. 82.* addit quòd propterea quando Episcopus, & Capitulum se adinuicem circa huiusmodi collationem protrudunt, prætendendo liberam collationem, non autem simultaneam, & vertitur questio super manutentione, nihil aliud consideratur, quàm ipsa possessio de facto respectu cuiuslibet Canoniciatus, & Præbendæ, quæ tunc demum iustificatur si collatio effectuatæ appareat. & *num. 95.* monet nihil potius esse ad alterutrius intentionem fundandam, quàm docere Præbendam, de qua contenditur, aut etiam omnes dotatas fuisse de proprijs redditibus, aut pro earum erectione, suppressa & applicata fuisse beneficia, quæ prius essent ad propriam electionem.

Vtrum autem præcedat etiam in Canonicatibus Doctoralibus, quibus annexum est onus lectionis, vel aliud? Vide latè Lotter. *de re benef. lib. 2. quest. 21. num. 127. cum multis seqq.*

Limita in Ecclesijs Regularibus, in quibus simultanea locum non habet, cum in eis diuerso iure vtamur, nam si exemptæ non sint, Episcopus fundat intentionem suam super libera potestate conferendi. *cap. 1. 18. quest. 2.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 23. num. 21.* Seraph. *decis. 1353. num. 3. vers. etiam in Regularibus;* at vbi proceditur per præsentationem, vel electionem, ipse idem fundatam habet intentionem suam pro iure instituendi, & confirmandi, Abb. *in cap. cum venissent, sub num. 9. vers. & idem dicit, de instit.* aded quòd Conuentus habeat quidem electionem Prælati, Episcopus verò confirmationem, vt per tex. innuit *glos. verb. instituere in d. cap. 1. 18. q. 2.* Abb. *in cap. cum venerabilis, sub num. 45. vers. dic tamen, de except.* Si verò sint exemptæ, & de Conuentualibus agatur, indubitatum est prouisionem spectare ad Prælatum, & Conuentum simul; si verò non sint Conuentualia, ad solum Prælatum, vt post Ioan. de Selua *in tract. de benef. p. 2. q. 22. ex num. 45. & 51.* declarat Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 23. num. 20. & 21.*]

In his collationibus simultaneis Episcopi, 7
&

- & Capituli, tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam habet totum Capitulum, & è contra, *l. Titio, & heredibus, ff. de usufruct. l. mulierum liberis ff. de hered. instit. Selu. de benef. par. 2. q. 17. num. 9. Rot. decis. 783. lib. 3. parte 3. diuers. Gonzal. d. glos. 45. à num. 51. Nicol. Garc. d. c. 4. num. 28. Lotter. d. lib. 2. q. 21. num. 39. Verùm hac in re Rota in vna Casaraugustana electionis 20. Martij 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano censuit opinionem Host. in cap. postulastis, de concess. Prab. tenentis tantam esse*
- 8 † vocem Episcopi, vel alterius Prælati, quantam solius Capituli, habere locum quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum, quia tunc vox Prælati computatur pro vna voce, secundum Collect. in d. c. postulastis n. 5. Abb. num. 14. Imol. num. 15. vers. quod tamen an sit verum, Anchar. num. 9. vers. contrarium determinat ipse, Cardin. num. 5. Ioan. Andr. num. 10. & latissimè in c. pen. de appel. in 6. Feder. de Senis cons. 1. ex num. 7. Abb. cons. 37. num. 2. in fine, & num. 3. p. 2. & fuit resolutum in Placentina voti 26. Aprilis 1599. & 6. Nouembris 1600. & 16. Decembris 1604. coram bonæ mem. Penia.
- 9 Si autem Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt, vt post multos à se relatos resoluunt Gonzal. d. gloss. 45. num. 58. Nicol. Garc. d. c. 4. num. 29. vbi num. 33. cum seqq. ex multis Sacræ Rotæ decisionibus
- 10 ostendit, quòd † cum neutra collatio valeat, si Papa prouideat tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius, & eius prouisio erit bona, refert Gonzal. vbi supra num. 62. se vidisse sæpe prouideri à Sede Apostolica de tali beneficio iure præuentionis, & prouisiones Apostolicas effectum habuisse, & citat Rot. in Hispalem. portionis 19. Ianuarij 1594. coram bonæ memor. Card. Pamphilio sen. vbi etiam fuit dictum, quòd stante dicta discordia inter Episcopum, & Capitulum Papa non tenetur conferre tale beneficium vni, vel alteri ex nulliter per Episcopum, & Capitulum prouisis, nec gratificari digniori.
- 11 Sed vtrum Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de Canonatu, Dignitate, vel Portione huiusmodi, censeatur etiam ipsam conferre? est multum controuersum, & Rota fuit diuisa, vt apud Pute. decis. 119. in fin. lib. 3. in correctis, & Achil. decis. 4. num. 2. de Prab. Card. Caualer. decis. 238. n. 5. vide apud eos. [Sed pro affirmatiua sententia faciunt que Lott. d. lib. 2. q. 21. à n. 85.]
- 12 Verùm si Episcopus in collatione expressit se conferre vigore Alternatiuæ (quæ qualitas
- Barbos. de Canonis. & Dignitatib.

non potest conuenire collationi Capituli) ipsum Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi quòd contulerit, cum eam tradiderit vt filius obedientiæ in vim præcedentis collationis factæ per Episcopum, præsertim cum in illo actu absque vlla contradictione expresserit velle parere litteris Episcopi. [Illud in hac materia est magna consideratione dignum indultum concessum Cardinali Episcopo habenti simultanea cum suo Capitulo; non capere beneficia subiecta eidem simultaneæ, sed tantum remouere obstacula reservationum, & conseruare ipsum Cardinalem in sua potestate ordinaria, non autem etiam eandem potestatem ampliare, vt possit solus in præiudicium simultaneæ conferre, Cassad. decis. 3. ex num. 2. de priuil. Pute. decis. 200. sub num. 1. vers. & quia indulta, & decis. 93. num. 3. lib. 3. in correct. Greg. XV. decis. 291. num. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 24. num. 25. & 68. Rota decis. 537. p. 3. diuers. lib. 3. & in Ferrarien. Canonatus 26. Aprilis 1624. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Cremonen. Canonatus etiam 26. Aprilis 1624. coram R. D. meo Coccino Decano, reiecta opinione Nicolai Garc. de benefic. p. 5. c. 1. num. 628. non aduertentes Cassadori decis. 8. de præbend. super qua se fundat, procedere secundum terminos tex. in cap. cum illis S. vlt. de præbend. cuius dispositio respicit Cardinales indultarios non habentes ordinariam collationem, prout intelligunt Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 24. num. 66. Moneta de opt. canon. cap. 3. q. 3. num. 89. & 90. Vnde quando collatio præbendarum est simultanea, indultum concessum Episcopo suffragatur Capitulo, ex quo est annexum Episcopo, vt per tex. in l. commune fundum 10. ff. quemadm. seru. amit. tenuit Rota in Cremonen. Canonatus, & in Gerunden. administrationis 2. Decembris 1630. coram R. D. meo Coccino, cuius meminuit Ferentil. ad decis. Buratti 805. num. 11. Ex his quidem S. D. N. Vrbanus VIII. per suam constit. incip. Sanctissimus 10. Septembris 1626. declarauit in indultis huiusmodi minimè conseruari Capitulis Cathedralium ius nominandi, eligendive, aut simultaneam, neque eiusdem talia indulta in aliquo suffragari, quæ reperitur impressa in fine mei tract. de officio & potest. Episcopi, inter constitutiones, & decreta ibi relata pag. 17.]

Sede autem Episcopali vacante collatio 13 stante simultanea spectat ad Capitulum iure proprio, cap. 1. ne sede vacante, lib. 6. Rebuff. in praxi benefic. tit. de deuolut. à num. 74. Quarant. in sum. Bullarij verb. Capitulum Sede vacan. vers. quæ conclusio pag. mihi 138. & sequenter non intrat † reg. 2. aliàs 14 3. reseruatoria, quia non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli, vt fuit dictum

dictum, in *Salamantina Portionis* 25. Iunij 1599. coram recolendæ mem. Card. Millino, ubi etiam fuit resolutum procedere etiam quòd vigore concordie prouisio spectaret iure proprio ad liberam collationem illius, qui est in turno, quia per hanc concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, sed remanente communione in proprietate diuiditur tantum exercitium, propter quam diuisionem exercitij ius conferendi spectat ad illum, qui est in turno, & idè etiam est locus alternatiuæ ad fauorem Episcopi; quia prouisio in suo turno propter diuisionem exercitij spectat ad eius liberam collationem, & non cum alijs, sed Sede Episcopali vacante hoc fundamentum cessat; quia concordia in hoc casu non habet locum, & cessante concordia cessat diuisio exercitij, & remanet collatio communis, & existente collatione communi, collatio Sede Episcopali vacante est libera Capituli, vt supra diximus.

- 15 Collegiatæ quoque Ecclesiæ secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes, spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiatæ, & ad institutionem, seu confirmationem Episcopi de iure communi, ita Federic. de Senis *conf.* 34. *Queritur, per tot. & conf.* 73. *num.* 2. *vers. nam aliqui.* Mohedan. *decis.* 297. *num.* 2. Pute. *decis.* 130. *libro* 1. *in correct.* [Aloyf. Ricc. *in collect. decis. p.* 6. *collect.* 2451. *vers. octauò nota.* Bisignet. *decis.* 8. *de Præbend.* AEGid. Bellam. *decis.* 69. & 717. Ioan. de Selua *in tract. de benef. p.* 2. *q.* 22. *vers. quintus casus,* Marc. Anton. Cuch. *instit. canon. minor. lib.* 2. *tit.* 6. *vers. in quarum collatione,* Borrell. *in sum. decis. tom.* 1. *tit.* 29. *num.* 19. Garc. *p.* 5. *cap.* 4. *num.* 6. Ferentil. *ubi supra num.* 13.] Card. Tusch. *tom.* 1. *litt.* C. *conclus.* 36. *à princ. & conclus.* 459. *ex num.* 2. Lotter. *d. lib.* 2. *q.* 21. *num.* 135. Gonzal. *d. glos.* 55. *ex num.* 50. [& sic non pertinent de iure ad liberam solius Episcopi collationem. Cassad. *decis.* 22. *de præben. num.* 3. Rota *decis.* 289. *num.* 2. *p.* 1. *recentissim. in posthumis.*] nisi contraria sit consuetudo, quæ attendi debet, ex eod. Federic. de Senis *d. conf.* 34. *num.* 2. Cassad. & Rota *locis cit.* Cuch. *d. loco* & Card. Tusch. *d. conclus.* 36. *num.* 2. & 3. qui etiam tenent in prima erectione Ecclesiæ Collegiatæ ordinationem spectare ad Episcopum, ex
- 16 quo à principio non extat Capitulum. † Sic etiam apud omnes simul debet esse administratio, *cap. nouit, cap. quanto, cap. ea noscitur,* ubi Abb. *num.* 4. *de iis, quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capit.* Lap. *alleg.* 31. Ioan. Selua *de benef. parte* 2. *quæst.* 22. *num.* 45. Fr. Emman. *qq. Regul. tom.* 2. *q.* 62. *art.* 7. & 8. & *q.* 78. *art.* 12. & 13. Rot. *in Gerunden. administrationis* 16. *Februarij* 1629. coram R. P. D. Verospio iun.

Non requiritur tamen in huiusmodi Canonicatum, & Dignitatum prouisionibus faciendis obseruare formam *cap. quia propter, de elect.* cum illa non se extendat ad inferiores Dignitates, Abb. *in cap. Ecclesia vestra. num.* 7. *de elect.* Imol. *ibidem num.* 3. Franc. Marc. *decis.* 922. *num.* 3. *lib.* 1. Rot. *in Leodien. Decanatus* 15. *Decembris* 1627. coram R. P. D. meo Pirouano, quia † Ecclesia non viduatur per inferiores, *glos. Abb. Ioan. Andr. Butr. & Imol.* 18 *in d. cap. quia propter,* Franc. Marc. *d. decis.* 922. *num.* 1. *lib.* 1. Rot. *in d. Leodien. Decanatus.*

Debent tamen ipsi Canonici votantes votare in Capitulo, non extra, ita ut voces eorum, qui votauerint extra Capitulum, non sint computandæ ad augendum numerum, immò vt contempti potuerunt petere electionem sine eorum interuentu factam cassari, Butr. *in cap. auditis, num.* 18. *vers. sed certe, & in cap. Ecclesia, num.* 9. & *ibi* Anch. Abb. & cæteri, *de elect.* idem erit si consignata voti cedula in manibus Præsidentis non aliter expectato scrutinio continuo è Capitulo exierint, cum vota dari debuerint in ipso actu scrutinij, non antè, expressè *tex. in cap. penult. §. fin. in fine, de elect. lib.* 6. Butr. *in cap. Genesi, num.* 22. & 28. *in fine,* & *ibi* Abb. *num.* 11. *eodem titul. in Decretalib. & optimè aduertit idem Abb. num.* 7. & *in d. cap. quia propter, num.* 12. non esse speciale in casu illius text. proximè relati, sed generale in omnibus explicandis per Capitulum, & vniuersitatem, vt collegialiter, & simul in vnum consensus, vel dissensus præstetur, & Butr. *in cap. auditis, num.* 8. *eod. tit.* notat quòd etiam ante formam *d. cap. quia propter,* exigebatur consensus, vt in vnum, & certo tempore, & ad idem allegari solet Bald. *in l. & suum, §. dic tamen, num.* 1. *ff. de pactis, & ibi* Angel. *num.* 1. immò etiam Butr. *in d. cap. in Genesi, num.* 28. postquam dixit formam *d. cap.* non habere locum in electionibus inferiorum Dignitatum, subdit, si ille tamen actus spectet ad Capitulum, fiat per Capitulum à Congregatis, vt Capitulum, & simul in vnum. Nec contrarium sentit Card. *conf.* 103. *num.* 10. dum ait sufficere quòd Canonici singulariter consentiant, dummodo in Capitulo, quia per illud aduerbium, *singulariter,* non excludit simultaneum Capituli consensum; sed excludit communem illam electionem post scrutinij publicationem ab vno nomine Capituli per verba singularis numeri faciendam in terminis *d. cap. quia propter, & d. cap. in Genesi,* vt per *glos. in eod. cap. in Genesi. verb. communiter, & verb. repeti,* & Abb. *ibi notab.* 4. *in tertio requisito, ex cap. sicut, de elect. lib.* 6. Ita Rot. *in Hispalen. Canonicatus* 18. *Februarij* 1619. coram bonæ mem. Buratto, inter eius impressas, *decis.* 380.

20 Verum licet, vt supra diximus, ex communi Doctorum resolutione, Præbendæ in Cathedralibus sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, & in Collegiatis ad Capitulum spectet electio, seu præsentatio, & ad Episcopum confirmatio, seu institutio, consuetudine tamen, seu præscriptione, vel statuto potest contrarium introduci, videlicet, quod vel ad solum Episcopum sine Capituli consilio, consensu, vel interuentu, seu alio ministerio spectet, vt in cap. ex frequentibus, de instit. [c. cum Ecclesia, vbi Abb. n. 1. & 10. de elect. Selua de benef. p. 2. q. 2. n. 3. 2. Cassad. decis. 22. n. 1. & 2. de Præbend. Rota decis. 124. n. 1. p. 1. recentissim. & decis. 232. n. 3. p. 1. recentior. & decis. 245. n. 2. & 3. p. 2. recentissim. in posthumis, vbi quod præscriptio 40. annorum necessaria ad mutandum statum.] Vel è conuerso ad solum Capitulum, vt in cap. ex parte, de concess. præbend. Ita Cassad. d. decis. 22. n. 2. de Præbend. Rebuff. conf. 60. col. 2. vers. quod tamen fallit, Gonzal. d. glos. 45. in princ. num. 71. Rot. decis. 166. num. 1. p. 1. diuers. & decis. 134. p. 3. lib. 3. etiam diuers. Caualer. decis. 97. num. 3. & decis. 238. num. 2. [Vnde si soli Canonici irrequisito Episcopo consueuerunt eligere, Episcopus autem confirmare, seu instituere, valet consuetudo, tex. expressus in d. cap. cum Ecclesia Vulterrana; & è contra si solus Episcopus irrequisito Capitulo consueuit conferre, seu eligere, valet consuetudo ad exclusionem Capituli, cap. ea noscitur, de his, quæ fiunt à Præl. bene Peregr. conf. 28. num. 2. lib. 2. At quia consuetudo in istis Præbendis Collegiatis repugnat iuri communi, in vtroque casu debet esse legitimè probata, & præscripta, cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa pos. cap. cum dilectus, & cap. fin. de consuet. Peregr. d. conf. 28. num. 3. Et præscripta consuetudo dicitur iure Canonico attento quæ obseruata fuerit non minore spatio 40. annorum, glos. fin. in princ. in d. cap. fin. vbi Abb. num. 7. Iaf. in l. de quibus, num. 45. ff. de legib. vbi quod non requiritur quod sit obtenta in contradictorio iudicio, sed solus vsus quadragenarius sufficit, Peregr. d. conf. 28. num. 4. vbi num. 5. quod ad inducendam consuetudinem non requiritur aliquis titulus coloratus, cum sufficiat solus vsus.]

21 Quando verò Præbendarum, & Canoniatuum huiusmodi collatio ad Episcopum tantum spectat, (idem erit si ad Capitulum simul) vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris ad Papam spectant, in reliquis verò mensibus ad Episcopum, vt habetur in reg. 8. aliàs 9. Cancellaria. [nam licet Alternatiua non intret quando beneficia sunt de simultanea collatione cum Capitulo, ex Rota decis. 245. num. 1. & decis. 683. n. 1. p. 1. recentissim. Seraphin. decis. 1296. num. 8. Attamen, quan-

do sunt de libera collatione Episcopi, Alternatiua intrat, Rota coram Greg. XV. decis. 314. num. 4. repetita decis. 232. num. 4. p. 1. recentior.] † Cuius gratia si gaudere velit Episcopus, gratificationis ergò illi petenti, & acceptanti (iuxta formam, quam ponunt Fusc. de visit. lib. 2. cap. 28. n. 33. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 62. in fine, & ego ipse in formulario Episc. form. 89. 90. & 91.) concedit sua Sanctitas, quamdiu apud Ecclesiam, aut diocesim suam verè, ac personaliter resederit dumtaxat, vt in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris Canonicatus, & Præbendas vacantes ad liberam ipsius dumtaxat, non autem aliorum cum eo dispositionem, seu præsentationem, vel electionem, nec etiam cum consilio, vel assensu, seu interuentu Capitulorum, vel aliorum, aut aliàs pertinentes, liberè prouidere valeat, dummodo aliàs dispositioni Apost. reseruati, seu effecti non fuerint, sicut pariter legitur in ead. reg. 9. Cancellaria. † Vnde colligitur Episcopum non residentem in sua diocesi Alternatiua non gaudere, quauis absens sit ex causa à Concilio approbata; nam licet olim attento tenore regulæ Greg. XIII. contrarium voluisset Flamin. Paris. de resign. lib. 1. q. 10. n. 58. quia in illa tunc non erat apposita dictio illa, verè, attamen cum hodie adsit in moderna regula, dicendum videtur veram residentiam præcisè requiri, & non suffice- re fictam, & ideo ita Sanctissimum respondisse referunt Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 1. num. 463. Ioan. Anton. Massobr. in praxi habendi concursum, prælud. 23. dub. 3. secundum Romanam impress. & faciunt quæ tradunt Galet. in margarita casuum Conscientiæ, verb. Episcopus, Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 156. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 43. n. 84. [De Alternatiua autem constat ex acceptione illius facta per Episcopum extracta formiter ex libro Datarie, Seraphin. decis. 1108. num. 4. Rota decis. 205. num. 2. p. 2. recentissim. in posthumis. Et dicitur Alternatiua, quia alternatim proceditur, vt incipiendo à mense Ianuarij, qui est D. Papæ, Februarius est Episcoporum, Martius Papæ, & sic de singulis, nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. Eccles. c. 48. n. 18. Episcopi, qui dictam gratiã Alternatiuæ acceptauerunt, ad tria inuolabiliter obseruanda sunt obnoxij. Primò, quod in beneficiis in aliis sex mensibus Papa reseruatis, vel quomodolibet ad Sedem Apost. spectantibus, non se intromittat, quia Papa in reg. 9. Cancell. vt Episcopi si in collatione, aut alia dispositione beneficiorum in aliis sex mensibus reseruatorum, vel affectorum se intromiserint, dicta gratia Alternatiuæ eo ipso sint priuati. Secundò, quod non præsentent impedimentum quominus prouisiones, & gratiæ Sanctitatis suæ debitum non consequantur effectum, similiter vsu, & facultate

tate dictæ Alternatiuæ sunt priuati. Tertiò, & vltimò quòd residere debeant in eorum Ecclesiis verè & personaliter, vt supra dicebamus, ita nouissimè Marcel. Vulpe *in sua praxi cap. 48. num. 22. 23. & 24. & num. 26. in fine*, subdit quòd si Episcopus contrauerit in aliquo prædicatorum casuum, priuatur Alternatiua ratione contrauentionis, sed non propterea priuatur suis quatuor mensibus, & n. 30. tenet quòd si Episcopus acceptauerit gratiam Alternatiuæ in aliquo suo mense ex quatuor, putà in mense Martij, ille mensis statim acceptata Alternatiua efficitur D. Papæ. Ex quibus autem probetur acceptatio Alternatiuæ? Vide Rotam apud Postiu. *in fine sui tract. de manutent. decis. 279. n. 4. Scraph. decis. 46. n. 1. cum seqq. vbi n. 3. resoluit quòd Alternatiua ab Episcopo recusata amplius non reuiuiscit, sed dicitur consumpta. Et quòd Alternatiua non comprehendat beneficia simultaneæ collationis, tenent Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 45. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 1. n. 474. Beltramin. ad Gregor. XV. decis. 95. n. 6. vbi n. 7. disserit quid dicendum quando Episcopus, & Capitulum diuidunt per turnum ius, & exercitiũ conferendi beneficia simultaneæ collationis.]*

Sed circa vsum Alternatiuæ huiusmodi, an & quando amittatur, & quot menses ea amissa remaneant Episcopo, solet sæpè sæpius dubitari, pro cuius dubij decisione quatuor regulæ sunt à nobis proponendæ, & explicandæ.

24 *Prima igitur est. Alternatiua acceptatione recepta in Dataria in aliquo mense Apost. non incipit vsum illius, nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij.* Ratio est, quia acceptatio, vel non acceptatio Alternatiuæ est in sola facultate Ordinarij, qui si acceptauerit in principio alicuius sui mensis, sibi imputet, cum potuisset acceptare post finem talis mensis; si verò acceptauit in aliquo mense Papæ, non est rationi consonum, vt hoc Papæ præiudicet cum ipse etiam posuerit in facultate Ordinarij quando velit acceptare Alternatiuam. [refert me citato Alzed. d. par. 1. cap. 6. num. 75. Et Alternatiuæ vt locus esse incipiat non requiritur scientia Episcopi de illius impetratione, quia eius consensus satis iustificatur ex litteris ab eodem Episcopo ad Curiam transmissis pro impetranda hac gratia alternatiuæ, & ideo non est opus alia scientia ipsius Episcopi, sed perfecta gratia, statim sequuto consensu Papæ, cœpit esse Apostolicus qui primus successit mensis post acceptatam Alternatiuam. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 63. n. 20. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 1. §. 12. num. 764. & 768. Rota decis. 144. p. 2. recentior. & apud Postium *in fine sui tract. de manutent. decis. 279. num. 4.*]

25 *Secunda regula. Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam*

Ordinarij semper remanent Apostolici, quamuis ipse reuertatur de nouo. Ratio est, quia Ordinarius lucratur illos duos menses Papæ, Aprilem scilicet, & Octobrem, absque aliqua mensium ipsius permutatione, & nullo alio nisi residentia onere adiecto. Vnde cum eos gratis accipiunt, æquissimum erit, vt quantocumque paruo tempore à sua diœcesi abfuerit, illos amittat, ita vt semel facti Apostolici, semper remaneant Apostolici vsque ad vltimum diem illius mensis, quo abfuerit. Et licet ratio exigere videretur, quòd redeunte Episcopo, & sic cessante causa suspensionis vsus Alternatiuæ, cessat effectus suspensionis ad regulam, Cessante causa cessat effectus; cum tamen fuerit ab initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quòd cessante causa non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causæ existentia; quamuis enim illa postea deficiat, ius tamen illud quæsitum retinetur, Ioann. And. *in regul. decet. num. 5. ad fin. vers. & eidem in similibus, de regulis iuris in 6. Tiraquel. in tract. Cessante causa, limitat. 11. num. 1. & 2.* Non obstat, quòd hoc modo Episcopus egeret noua acceptatione Alternatiuæ, quia cum ipse per absentiam non amittat proprietatem Alternatiuæ, sed solum suspendatur illius vsus, & Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quòd finito mense absque alia noua acceptatione intret vsus Alternatiuæ, vt in simili habet indultum percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquennium, si aliqui de speciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licet non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitum, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructibus anni sequentis, *glos. fin. in cap. si propter in 2. intellectu, vers. alij dicunt, & ibidem Butr. num. 4. & 1. vers. ista ratio, de rescript. in 6.* Nec etiam obstat si dicatur, quòd si Episcopus non gauderet vsu Alternatiuæ statim post eius reditum, contractus diceretur claudicare, atque ita vel standum esse Alternatiuæ in totum, vel ab ea recedendum, l. Iulianus, §. si quis colludente, ibi, aut stetur emptioni, aut discedatur, ff. de action. empti; quia datur diuersitatis ratio inter reservationem octo mensium, quæ est pura, & inter eius limitationem ad fauorem Ordinarij cum qualitate residendi, quæ stante diuersitate, & quod propter absentiam Episcopi fuit acquisitum ius Papæ in illo mense integrali statim à principio, vt dictum fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Episcopus ab eo potest recedere, vltra quòd non est inconueniens, vt contractus possit claudicare vbi adest ratio diuersitatis, *glos. & Castren. in d. §. si quis colludente. Cagnol. in l. singularia*

gularia, num. 160. cum seqq. ff. si certam per. Surd. decis. 187. num. 11. vers. propterea. Ex quibus hanc secundam regulam firmavit Rota in Papien. beneficij 10. Aprilis 1617. coram bonæ mem. de Martino Andrea, quæ reperitur inter eius impressas decis. 110. aliàs ult.

26 Tertiâ regula. Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici, tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum. Ratio est, quia sicut Papa concessit Episcopis gratiam hanc distributiue in singulos alternatos menses propter residentiam, ita censetur exigere eandem residentiam in singulos eisdem menses integros, adeò quòd non sequuta residentia initio mensis, illico totus mensis sit affectus, neque superueniens residentia in ipso mense tollat eam affectionem, quæ semel a principio totum mensem tanquam vnum indiuiduum peruasit, quemadmodum qui diurnas operas dare damnatus est, si non à manè, sed à sexta diei hora det, nihil dedisse videtur, l. 2. ff. de annuis legat. Mens enim Papæ concedentis, & Episcopi acceptantis sufficit, vt ex illa distributione temporis in menses certos dicatur constitutum indiuiduum, id quod aliàs natura diuiduum est, l. cum eiusdem ff. de edil. edicto.

27 † Vnde si initio mensis Episcopus, vel per momentum abfuerit à sua diœcesi, nihil illi proderit si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo provideat referuat enim reg. 8. aliàs 9. Cancellaria, non beneficia vacantia in mensibus ibi enumeratis, sed ipsos menses, & sic partem anni integram, proindeque cum initio mensis propter absentiam Episcopi sit ius quæsitum Papæ ratione mensis, semper ille mensis remanet referuatus, vt in d. Papien. beneficij, coram bonæ mem. Martino Andrea, & prius in Faentina Canonatus 16. Decembris 1585. coram Card. Blanchetto, & exactè fuit etiam deductum decis. 144. à num. 1. par. 2. recent. [Germon. de indultis Cardin. §. volumus autem, ex n. 21. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 40. n. 87. vbi n. 88. subdit quòd quamuis Garc. d. c. 1. ex num. 695. & Gonzal. d. glos. 43. ex n. 140. reluctentur contra Rotæ auctoritatem, ea potissimum ratione, quòd simpliciter debeat attendi tempus vacationis in statuenda, vel excludenda reservatione, iuxta doctrinâ Archid. in c. statutum sub n. 2. vers. Guglielmus enim, de prebend. in 6. Rota diuers. p. 3. lib. 3. decis. 774. n. 3. & 10. attamen hæc ratio nihil valet, cum vinculum reservationis iniectum sit à principio mensis, & illud totum, tanquam verum quòd integrale, peruadat, vt iam dictum est; quapropter quandocumque vacet beneficium, semper dicetur referuatum Papæ, & sic, etiam inspecto tempore vacationis, optimè dicetur intrare referuatio.] E conuerso si initio mensis

præfens fuerit Episcopus, & vacauerit beneficium, illudque vi Alternatiue contulerit, móxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa possidebit tanquam de referuato: nam ab aduentu colligitur Episcopum non habuisse animum residendi per totum mensem, §. pavonum, vers. reuertendi autem animum, Instit. de rerum diuis. perinde ergo ac si nec tunc præfens fuisset; quia non dicitur is esse in loco quem corpore occupat, qui mente, & animo abest, l. postliminij captiuus, ff. de capt. & postlim. reuers. cum latè adductis per Rot. apud Greg. decis. 10. num. 3. & 4. & per tot. residentia enim non constituitur ex sola præsentia, seu commoratione continua, Archid. in cap. licet canon num. 5. de elect. in 6. & in his terminis sic censuit Rot. Eluen. beneficij S. Saluatoris 30. Octobris 1602. coram bonæ mem. Card. Lancellotto decis. 613. num. 1. par. 4. diuers. & 15. Nouembris eiusdem anni, coram bonæ mem. Penia, impressa per Marches. de commiss. tom. 1. pag. 350. in 2. impress. [Vnde si Episcopus vero resideat tempore vacationis, nec detur præexistens aliqua causâ remigrandi ad alium locum, in quo teneretur residere, verumtamen post factam prouisionem, recessit à sua residentia, itaut nullo modo possit dici quòd per totum mensem verè ac personaliter resederit, prouisio iam facta valet, quia cum illa fuerit facta de tempore habili, ex quo verè & personaliter residebat, non debet retractari, licet casus postea eueniat à quo non potuit inchoari, cap. factum legitime 73. de reg. iuris in 6. & in his terminis induxit & probauit Rota in d. Papien. beneficij, & resoluit Lotter. d. lib. 2. q. 40. à n. 83. Verum si præsumatur in Episcopo animus, perpetuò apud suam Ecclesiam non morandi, propter necessitatem sibi iniectam aliò remigrandi, ex munere aliquo antea suscepto, quòd itidem personalem exigit residentiam, quamuis non solum tempore vacationis, sed etiam initio mensis, & per totum continuatiue præfens esset, minimè gauderet beneficio Alternatiue, quia cum non detur animus perpetuò morandi apud suam Ecclesiam, non potest videri residens, neque enim is dicitur esse in loco, quem corpore occupat, dum mente, & animo abest, d. l. postliminij; abesse autem mente intelligitur, dum præexistit causâ remigrandi in locum, in quo consuevit continuam habere residentiam, §. in his autem animalibus, Instit. de rerum diuis. & ita concludit Rota apud Greg. decis. 70. num. 3. & 4. & prius idem consueuerat in eadem causa Eluen. beneficij S. Saluatoris 23. Octobris 1602. coram Card. Lancellotto, impressa p. 4. diuers. decis. 613. num. 1. & in eadem die 15. Nouembris eiusdem anni coram Penia, impressa per Marches. de commiss. tom. 1. pag. 350. num. 4. referè

Lotter d. lib. 2. q. 40. num. 81. & 82.

Vtrum autem quando Episcopus fuit p̄fens tam in principio mensis, quam tempore vacationis, sed ante ipsam vacationem recessit ad modicum tempus, possit vti Alternatiua? Hic casus difficilis est, vnde in vna Regien. Canonatus coram R. P. D. meo Pirouano, articulo hoc sapius proposito, Dominorū suffragia semper fuerunt ita æqualiter secta, vt non potuerit capi resolutio, adeò quòd in vltima positione, quæ fuit habita sub die Veneris 26. Maij 1628. iustum fuerit causam omnino concordari, in qua erat Aduocatus pro prouiso Apost. Lotterius, vt ipse testatur d. q. 40. n. 92. vbi, & numeris seqq. probat neque hoc casu posse Episcopum vti Alternatiua in eo mense.]

29 *Quarta regula. Mensis Iunij, & Decembris nunquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat.* Ita Nicol. Garc. de benef. par. 5. cap. 1. n. 506. in fine, vbi subdit ita videri cõmuni sententia, praxi receptum, [me citato Alzed. de præcellentia Episc. Dignit. p. 1. c. 6. n. 71. vers. mense autem. quicquid contrarium teneat Gonzal. glos. 43. à n. 121. & nihil firmari audeat Rot. in d. Papien. beneficij, vers. nec etiam, in fine. Ratio est, quia cum Papa retineat sibi medietatem suorum octo mensium, Ianuarium scilicet, Maium, Iulium, & Nouembrem, in quibus nullo casu voluit competere Ordinario ius aliquod etiam perpetuò residenti, æquissimum etiam erit, quòd Ordinarius sibi etiam retineat medietatem suorum quatuor mensium, Iunium scilicet, & Decembrem, in quibus nullum vnquam ius posset competere Papæ, Ordinario nunquam in sua diocesi residente: nam in Alternatiuæ acceptatione dicitur Ordinarius quasi contrahere cum Papa sub specie cuiusdam permutationis mensium, ex adductis per Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 43. num. 106. & gloss. 58. num. 14. Vnde ratio postulat, quòd æqualitas inter Papam, & Episcopos seruetur, sicut inter omnes contrahentes de iure seruari iubet tex. in l. si id quod, §. fin. ff. de rescind. vendit. Quòd autem seruata sit æquitas in supradictis regulis, apparet ex eo quòd Papa iuxta primam partem regulæ 8. Cancel. habet octo menses, nempe Ianuarium, Februarium, Aprilem, Maium, Iulium, Augustum, Octobrem, & Nouembrem; Ordinarius verò quatuor, Martium, Iunium, Septembrem, & Decembrem. Vnde in Alternatiua lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuaturque Martium pro Febuario, & Septembrem pro Augusto; menses autem Iunij, & Decembris nec lucratur, nec mutuatur, sed illos retinet, vt prius, quos idè menses fixos appellamus.

30 Vidi sæpè sapius dubitari extra Curiam, an Canonatus vacans de mense Septembris

Episcopo gaudente Alternatiua; sed tunc temporis absente à sua diocesi, spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, vel potius ad Papam; pro Episcopo, esto quòd acceptauerit Alternatiuam, & resederit personaliter apud Ecclesiam, vel diocesim, facit quia licet secundum Alternatiuam mensis Septembris sit reseruatus; tamen ex quo Episcopus tunc temporis non resedit, cessauit Alternatiua, quæ non solum acceptationem, sed etiam residentiam requirit; & idè intrauit reg. 8. mensium, secundum quam mensis Septembris est Ordinarij, & sic hanc partem Episcopi in his terminis tenuit Rot. in Sulmonen. Canonatus 4. Martij 1583. coram Cantuccio, impressa per Garc. de benef. p. 5. c. 1. n. 688. vbi refert Anast. Germon. idem sequutum.

Sed contrarium, immò ad Papam huiusmodi prouisionem spectare, verius est, & ex eo suadetur, quia dictus mensis Septembris, sicut & Martij, qui aliàs erat Ordinarij vigore acceptationis Alternatiuæ efficitur Apostolicus, per quam acceptationem non dicitur Episcopus consequi merum priuilegium, nec illa acceptatio est simplex remotio obstaculis sed per concessionem Papæ, & acceptationem Episcopi fit quædam permutatio mensium, vt per Mohed. decis. 3. de rescript. num. 1. quia Papa ex octo mensibus reseruatis, Ianuario scilicet, Febuario, Aprile, Maio, Iulio, Augusto, Octobre, & Nouembre, concedit Episcopo quatuor, Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem; & viceuersa Episcopus ex suis quatuor, Martio scilicet, Iunio, Septembre, & Decembre, dimittit Papæ duos, Martium scilicet, & Septembrem, & sic lucratur Ordinarius menses Aprilis, & Octobris, mutuaturque Martium pro Febuario, & Septembrem pro Augusto: vnde inter Papam, & Episcopum initur quoad hoc quædam conuentio, seu quasi contractus, propterea non possit Episcopus post acceptationem absque scientia, & consensu Papæ ab huiusmodi permutatione, & conuentione recedere, & dicere se nolle vti Alternatiua, velle ad menses Ordinarios redire, Pute. decis. 88. lib. 3. Achil. decis. 2. num. 3. super regul. modif. indulti, additio ad Simonat. de reseruatis. benef. quest. 71. num. 5. & regulare est contractus ab initio esse voluntatis, ex post facto necessitatis, l. sicut. C. de action. & obligat. cum adductis per me in tract. Axiomatum Iuris vsufreq. Axiom. 57. num. 4. aliàs sequeretur inconueniens quòd ius conferendi Sedis Apostol. esset in incerto, & quòd esset in facultate Episcopi facere de mensibus reseruatis ordinarios, & liceret ei residendo frui mense Februarij, & propter absentiam mense Martij, & deinde post reditum mense Aprilis, & sic de aliis mensibus Augusti, Septembris,

& Octobris, quod absurdum ponderavit Rot. in causa *Faentina Canonatus* 16. Decembris 1585. coram Blanchetto, ubi etiam fuit consideratum quod Alternatiua concessa Episcopis ad illos inuitandos ad residentiam, contrarium effectum operaretur. Ex quibus hanc partem merito sustinent Mandos. *conf.* 18. n. 8. & 9. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 43. à num. 106. late & eleganter Rot. in *Sulmonen. Alternatiue* 14. Maij 1610. coram Card. Lancellotto iun. recedens ab alia decisione Sulmonen. Canonatus, cuius supra memini. [& in hac opinione refedisse Rotam contra sententiam, quam antiquitus habuit huic contrariam, dictum fuit in *Paduana Prioratus* 5. Decemb. 1614. coram R. P. D. meo Pirouano, & in *d. Papien. beneficij*, & in *Oueten. Canonatus* 7. Junij 1630. coram R. P. D. Verospio, impressa per Post. in *sine sui tract. de manut. decis.* 279. num. 5.]

32 Non obstat quod licet Alternatiua contineat pactum permutationis mensium inter Papam, & Ordinarium, tamen hoc pactum sit qualificatum, illa qualitas, *quandiu apud Ecclesias resederint*, itaut cessante qualitate residentiae, videatur cessare pactum; nam quamuis respectu Ordinarij ad effectum ut ipse possit uti beneficio Alternatiuae, pactum sit qualificatum hac qualitate residentiae, tamen respectu Papae, dum in secunda parte concessionis Alternatiuae reseruat sibi alios menses, talis reseruatio est pura, & non qualificata, cum in ea non sint addita illa verba, *quandiu, &c.* quia potius Papa reseruat sibi alios menses ut praefertur, scilicet modo, quod supra in regula, si pure reseruauit, & consequenter pactum respectu Papae sibi alios sex menses reseruantis, non est qualificatum, sed purum. Ratio diuersitatis est, quia cum Regula incipiat a reseruatione pura octo mensium, dum postea limitat reseruationem, requirit qualitatem residentiae ad inducendum Ordinarios ad residendum: nam contemplatione residentiae Papa concedit Alternatiuam, dum verò alios sex menses sibi reseruat, tunc non repetit eandem qualitatem, quia facultas Papae non debet pendere à beneplacito Ordinariorum residentium, vel non residentium, nec propterea potest dici pactum claudicare stante concessionem Papae cum hac qualitate, & acceptatione Episcopi cum eadem qualitate, & sic accedente consensu vtriusque, *dict. l. sicut, C. de actionibus & obligationibus.* Rot. in *d. Sulmonen. alternatiue.*

33 Nec obstat quod per abusum Episcopus perdit Alternatiuam, & reuertitur ad quatuor menses Ordinarios, quia praedicta procedunt in suis terminis ob consensum Papae; nam aut volumus Episcopum conferentem in mensibus Papae propter huiusmodi abusum iure ipso

priuari beneficio Alternatiuae, itaut non sit necessaria alia Papae acceptatio, vel declaratio; & tunc in hoc casu, adest contentus Papae ab initio in concessione ipsius Alternatiuae recedendi ab Alternatiua, & permutatione in ipsius acceptatione ab Episcopo facta, sequuta ipsius Episcopi contrauentione, itaut Episcopus non possit amplius uti huiusmodi beneficio absque nouo consensu, & noua concessionem ex parte Papae, & noua acceptatione ex parte Episcopi, quae non applicatur in casu quando Episcopus ob non residentiam non potest frui beneficio Alternatiuae: nam in hoc casu nullus adest Papae consensus nec dissoluitur permutatio praedicta facta in acceptatione Alternatiuae: sed tantum suspenditur illius usus durante absentia, & consequenter non potest Episcopus firma remanente concessionem, & acceptatione Alternatiuae ob non residentiam ipsius redire ad menses in dicta acceptatione datos Papae. Aut volumus etiam in hoc casu amissionis Alternatiuae propter abusum requiri acceptationem & consensum expressum, vel tacitum Papae, & tunc eo magis procedunt supra adducta quod Episcopus non potest ab Alternatiua recedere, & ad suos menses redire sine consensu Papae.

Nec etiam obstat quod hoc modo Episcopus ex sex mensibus sibi concessis duos tantum habeat; quia duos amittit ex quo non residet, cum absens non possit gaudere beneficio Alternatiuae, propter verba regulae, *quandiu verè, & personaliter resederit*, alios verò duos menses vigore concessionis, & permutationis, ut dictum est, inita propter acceptationem Alternatiuae, & cum Episcopus mediante acceptatione Alternatiuae duos menses lucretur ex Apostolicis, hoc potest aequivalere periculo admittendi duos ex Ordinariis, & nihilominus sibi imputet, vel quia Alternatiua acceptauit, & acceptando ita conuenit, vel quod postquam illam acceptauit, residentiam deseruit.

Nec denique obstat quod Alternatiua non habeat locum Episcopo absente propter praedicta verba, *quandiu resederint*, &c. per quae in *d. Sulmonen. Canonatus* fuit dictum quod Episcopus amittit Alternatiuam, statim atque recedit à dicecesi, & intrat reseruatio octo mensium; quia hoc procedit quoad ipsius prauidium, qui cum non adimpleat ex parte sua, non potest gaudere commodo permutationis; sed non inde sequitur quod Alternatiua sit resoluta, & possit fieri prauidium Papae absque eius consensu ad effectum ut Episcopus possit prouidere in mensibus ad eundem Papam vigore Alternatiuae spectantibus, ut fuit resolutum in *Maioricen. Canonatus* 15. Nouembris 1593. coram bonae memo

memoria Cardinal. Milino.

[Finitur autem Alternatiua morte Pontificis concedentis, aut Episcopi acceptantis, & renuntiatione, seu morte ciuili tam Papæ, quàm Episcopi, Nau. *conf.* 31. *num.* 2. *de prebend. & Dignit.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 5. *proam.* à *num.* 2. Alzed. *d. p.* 1. c. 6. *num.* 72. Vel si Episcopus transferatur ad aliam Ecclesiam, seu remoueat alio quouis modo, quia talis translatio, seu remotio dicitur mors ciuilis: & si vult in nouo Episcopatu Alternatiuam habere, de nouo petere & acceptare tenetur, Gonzal. *glos.* 54. à *num.* 14. Alzed. *d. p.* 1. c. 6. *num.* 73. Extra hos casus non cessat Alternatiua, nisi amittatur, ad quod requiritur Papæ declaratio, Gonzal. *glos.* 56. Voluntariè tamen non potest Episcopus ab ea recedere, & dicere, Nolo ea vti, & habere mensurarios ordinarios, quia iam non est in eius potestate, Gonzal. *glos.* 43. *num.* 135. & *glos.* 59. *num.* 17. & *glos.* 50. *per tot.* quem refert Alzed. *d. p.* 1. c. 6. *num.* 77. vbi *num.* 78. resoluit Alternatiuam non comprehendi in generali reuocatoria, nisi de ea expressa mentio habeatur.]

36 Cuius iam ex supradictis clarè appareat ad quos, & in quibus mensibus Canonicatum, & Præbendarum prouisio spectat, remanet, vt saltem pauca quædam circa collationem, & qualiter sit facienda dicamus; omiſſa verò illa, quæ fit à Papa, vtpotè quia Romanæ Curia stylus circa eius formam omnibus patet; collatione tamen ab Episcopo facienda, est adnotandum prouisum ab eo ad suæ gratiæ validitatem nihil teneri iustificare, quia Ordinarius tanquam informatus de statu Ecclesiæ, & personarum prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis, Felin. *in cap. ad aures*, *num.* 15. *de rescript.* Cardinal. *in Clem. ult.* *num.* 13. *de offic. Ordin.* Selu. *de benefic. parte* 3. *quest.* 25. Menoch. *de arbitrar. casu* 201. *num.* 154. & *seq.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel.* §. 6. *proam.* *num.* 10. & *glos.* 5. *num.* 173. & 184. Seraph. *decis.* 1026. *num.* 3. & *decis.* 1467. *num.* 1. Rot. *decis.* 190. *num.* 1. *p.* 2. *recent.* & *in Placentina Canonicatus* 14. *Ianuarij* 1600. coram Card. Lancelloto, & *in Pampilonen. de Augero* 12. *Iunij* 1609. coram Ortembergio, & *in nullius beneficij S. Sixti* 26. *Iunij* 1615. coram Card. Sacrato, & *in Leodien. Canonicatus S. Dionysij* 27. *Martij* 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & *in eadem* 25. *Maij* 1626. coram R. P. D. meo Pirouano. Quod procedit etiam si Ordinarius prouideat vigore indulti, quia nihilominus non desinit prouidere Motu proprio, Put. *decis.* 395. *num.* 2. *lib.* 3. *in correctis*, & sequuta est Rot. *in dicta Leodien. Canonicatus* coram Reuerendiss. D. meo Decano, & R. P. D. meo Pirouano; limitatur tamen hæc reso-

lutio quando Ordinarius prouidet ad præces prouisi, Buratt. *decis.* 484. *num.* 6. † Et quando prouisus ab Ordinario agit ad exclusionem prouisi Apost. de beneficio vti de reseruatione mensis, tunc enim tenetur probare vacationem in mense ordinatio, in quo fundat intentionem suam, Ferret. *conf.* 2. *num.* 13. *lib.* 1. Put. *decis.* 206. *lib.* 3. *in correctis*, Marefcot. *var. resol. lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 176. & *seq.*

37 Ex qua principali resolutione iam primò colligitur non requiri in huiusmodi prouisione per Episcopum faciendam expressionem beneficiorum, quæ obtinet is, cui confertur, Ioan. de Selua *de benef.* *p.* 3. *q.* 12. *num.* 53. Menoch. *de arbitr. casu* 201. *num.* 150. [cum aliàs in impetratione à Sede Apost. obtenta fieri debeat mentio de quolibet beneficio obtento, quamuis modico, *glos. verb. taceat*, per *tex. ibi in c. si motu proprio* 33. *de prebend. in 6.* vbi *in nostris collect.* *num.* 9. Flamin. *de resignat. lib.* 10. *q.* 2. *num.* 73. & 74. Nicol. Garc. *de benef. par.* 1. *cap.* 2. à *num.* 122. Seraphin. *decis.* 445.] † Secundò colligitur nec esse opus exprimere fructus beneficij collati, sicut in prouisione Apostolica, Felin. *in d. cap. ad aures* *num.* 15. *de rescript.* Cassad. *super regul. Cancel. decis.* 31. *num.* 5. Sarnen. *de valore exprimendo* *q.* 3. [in qua solent impetrari cum expressione 24. ducatorum, Rota *decis.* 79. *num.* 2. *p.* 2. *recentissim.* & *decis.* 202. *num.* 8. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 122. plures Rotæ decisiones refert Lotter. *de re benefic. lib.* 29. *15. num.* 38. nam distributiones quotidianæ non computantur in valore beneficij ad effectum exprimendi, Oldrad. *conf.* 118. *num.* & *seq.* Felin. *in c. ad aures*, *num.* 14. *de rescript.* Rot. *decis.* 8. *de preb. in nouis*, & *in d. decis.* 79. *num.* 2.] ex ea etiam ratione, quia Ordinarius præsumitur habere certam notitiam beneficiorum, & impetrantium suæ Diocesis, ex quo præsumitur eam diligenter visitare, Felin. *in d. cap. ad aures*, *num.* 15. † Tertio est notandum, Episcopum non ponere clausulam non obstantibus, &c. Rebuff. *in concord. in forma mand. Apost. verb. non obstantibus*, quia nullus inferior à Principe hac clausula vti potest, vt resoluunt per me citati *in tract. de claus. vsufreq. clausul.* 82. *num.* 2. *secundum Lugdunen. impress.* † Denique est notandum in collatione Episcopi ad multa requiri presentiam duorum testium, iuxta *glos. in verb. litteras in cap. post cessionem*, *de probat.* Rot. *in Verdunen. Canonicatus* 12. *Maij* 1589. coram Guprio. Peregrin. *decis.* 15. *lib.* 1. *in manuscriptis.*

37
Forma collationis factæ per Episcopum familiari præfenti de Canonatu, & Præbenda Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum.

38
42 **D**om. Rodericus à Cunha Dei, & Apostolica Sedis gratia Archiepiscopus ac Dominus Bracharæ Augusta, Hispaniarumque Primas, &c. Dilecto nobis in Christo N. in Iure Canonico Licentiato familiari nostro clerico N. Diocesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hætenus impendisti, & adhuc sollicitis studiis impendere non desistis, necnon litterarum scientia, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus personam tuam tam familiari experientia, quàm etiam fide digniorum testimoniis iuvari percipimus, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Cùm itaque Canonatus, & Præbenda Cathedralis nostræ Ecclesiæ Bracharensis, quarum collatio, prouiso, & omnimoda dispositio ad nos hac vice spectare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam Curiam de mense Aprilis, nobis personaliter, & verè residentibus, Alternatiue beneficio gaudētibus, diem clauserit extremum, vacauerint, & vacent ad præfens, non volentes tibi, qui à dilectis nostris examinatus, & idoneus, repertus fuisti, qui etiam continuus commensalis noster, & in sacro Subdiaconatus Ordine constitutus existis, præmissorum obsequiorum, & meritorum tuorum intuitu gratiam facere specialem, Canonatum, & Præbendam prædictos sic, vt præmittitur, vacantes cum plenitudine iuris Canonicalis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostra Ordinaria tenore præsentium conferimus, & prouidemus de eisdem. Téque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonatus, & Præbendæ, iuriumque & pertinentium prædictorum per annuli nostri traditione, & bireti tui capiti

tuo impositionem inducimus, & inuestimus de eisdem emissa prius Orthodoxæ fidei professione iuxta formam traditam in Bulla fel. record. Pij IV. necnon recepto à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei Evangelia iuramento, quòd Sanctissimo Romano Pont. ac nobis, & Successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensibus gratiam, & communionem Sanctæ Sedis Apost. habentibus, obediens eris, & fidelis, ac Sanctæ Matri Ecclesiæ, nostrisque, & Successorum nostrorum parebis mandatis, eidemque Canonatu, & Præbendæ, ac ipsi Ecclesiæ secundum ipsius statuta, & consuetudines, ordinationesque deseruias, & deserui facies in Diuinis, iuraque, & libertas eiusdem Ecclesiæ, ac Canonatus, & Præbendæ prædictorum manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictos Canonatum, & Præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad ius, & proprietatem eorundem Canonatus, & Præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca vniuersis, & singulis personis ecclesiasticis, & præsertim Decano, Canonicis, & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharen. aliisque Notariis, ac Tabellionibus publicis quibuscunque per ciuitatem, & Diocesim nostras prædictas, ac aliàs vbilibet cõstitutis, tenore præsentium cõmittimus, ac damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus, ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, teque, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actualem possessionem Canonatus, & præbendæ, iuriumque & pertinentium prædictorum ponant, & inducant, ac defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te vel procuratorem tuum tuo nomine in præfata Ecclesia Cathedrali in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem, stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum plenitudine iuris Canonicalis assignatis, tibi que de ipsorum Canonatus, & Præbendæ fructibus, redditibus, & prouentibus, iuribus, & obuentio-nibus vniuersis integrè respondeant, & faciant ab aliis quantum in eis fuerit, plenariè, & integrè responderi. Contradictores eadem

eadem auctoritate, & per censuram ecclesiasticam comescendo. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum presentes litteras fieri, & per Notarium nostræ Camera Archiepiscopalis infra scriptum, subscribi, & publicari mandauimus, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum Bracharæ Augustæ in nostro Archiepiscopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini... Indictione..... die verò..... Mensis.... Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris ac D. N. presentibus N. N. testibus ad præmissa specialiter vacatis, habitis, atque rogatis.

[Quia verò aliquando contingere potest quòd Archiepiscopus, siue Episcopus S. R. E. Cardinalis sit, ac proinde vigore indulti à sede Apost. sibi concessi in quolibet mense de Dignitatibus & Canonicatibus suæ Ecclesiæ vacantibus idoneam personam providere valeat, necnon pro collatione obtinenda ac litteris Apost. expediendis Romam mittere teneatur sic prouisus cum nominatione Archiepiscopi Cardinalis, ideo talis nominationis formulam hinc apponere operæ pretium duxi, prout sequitur.

43 Beatissime Pater. Cùm quidam Archidiaconatus, Canonicatus, & præbenda, &c. meæ Cathedralis Ecclesiæ Bracharensis per obitum N. illorum dum viueret ultimi possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauerint, & vacent ad præsens. Ego tanquam S. R. E. Cardinalis ac dicti Archiepiscopatus Bracharensis Archiepiscopus & vigore indulti Apostolici à Sede Apostol. mihi concessi, dilectum mihi in Christo N. quem omnia litterarum & virtutum ornamenta ad prædictos Archidiaconatum, Canonicatum, & Præbendam, sic, vt præfertur, vacantes, nominavi, & deputavi, prout harum serie coram S. V. deputo, ac nomino, ob idque Sanctitatem V. humiliter exoro vt eorundem Archidiaconatus, Canonicatus, & præbenda dictæ Ecclesiæ Bracharensis titulum, collationem, ac litteras Apostolicas, desuper necessarias, & opportunas dicto N. præbere, facere, & concedere dignatur. In quorum fidem presentes litteras manu mea scriptas, sigilloque meo munitas, ac per Secretarium meum infra scriptum referendas eidem N.

duxit concedendas, & concessi. Datum Bracharæ Augustæ die.....

Humillimus S. V. seruus

N. Card. Archiep. Bracharensis.

Verùm quia etiam contingere potest quòd collatio talis Dignitatis, siue Canonicatus non vacet per orbitum, sed per liberam resignationem in manibus D. Archiepiscopi sponte factam, ideo collationis illius sic vacantis formulam quatenus à supradicta distat, hinc apponere curavi, prout sequitur.

Cùm itaque Archidiaconatus, ac Canonicatus, & Præbenda Cathedralis Ecclesiæ nostræ Bracharensis, quos nuper venerabilis vir N. obtinebat, per liberam resignationem dicti N. de eis, quos tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per nos auctoritate nostra ordinaria admissam liberè vacare noscantur, ad præsens nos Dom. Rodericus à Cunha, Dei & Apost. Sedis gratia Archiepiscopus Bracharensis dilecto nobis in Christo N. &c. & sequitur prout supra.

CAPVT XV.

Canonicatus, siue Dignitatis possessio qualiter capienda.

S V M M A R I V M.

- 1 Prouisio de Canonicatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutentibilis.
- 2 Possessio capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis.
- 3 Possessio, quòd sit capitulariter capta, sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram representantibus maiorem, & saniozem partem Capituli.
- 4 Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus, nulla facta mentione de presentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione.
- 5 Possessione Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ab eodem

- eodem sic congregatio possessio tradi.
- 6 Possessio debet capi in sede propria Canonicali, seu Dignitatis.
 - 7 Possessio non capitulariter capta de Canoniatu non suffragatur quamvis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol.
 - 8 Possessio de Canoniatu sine consensu Capituli, seu capitulariter, non valet etiam si data esset facultas capiendi eius possessionem propria auctoritate.
 - 9 Possessio de Canoniatu capta à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter, non valet.
 - 10 Consuetudo Ecclesia capiendi possessionem Canoniatu etiam non capitulariter valet.
 - 11 Capitulum si denegavit tradere possessionem, tunc ea aliter capta habetur ac si capitulariter capta esset.
 - 12 Impedimento aliquo existente propter quod possessio capitulariter adipisci non possit, sufficit si aliter acquiratur.
 - 13 Capitulum si habet iustam causam non tradendi possessionem, tunc non suffragatur possessio non capitulariter capta.
 - 14 Impedimentum ab alio, quam à Capitulo prestitum non excusat à capiendi possessione capitulariter, sed illud tantum, quod ab ipso Capitulo prestat.
 - 15 Canonicis si successiue post adeptam possessionem non capitulariter, aut alias legitime captam ex patientia Canonicorum ad actus Canonicales Canonicis tantum competentes admissus fuerit, tunc censetur legitimus possessor.
 - 16 Canoniatu possessio quod sit legitime capta iustificatur ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum presentia, & patientia Capituli.
 - 17 Canoniatu iniuste possidens superueniente sibi nouo titulo valido potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solum primo iure, & titulo possessionis, que mutatio ipso iure statim facta intelligitur data notitia secundi tituli.
 - 18 Canonicus falsus si diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio.
 - 19 Renunciatio strictè est interpretanda, ut minus ladat renunciantem.
 - 20 Renuncians, siue cedens liberè, licet dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhereat possessioni, adhuc ad statum est manutendendus, & reintegrandus si spoliatur.
 - 21 Possessionis noua acquisitio de manu executoris non contradicit retentioni prima Barbof. de Canon. & Dignitatib.
- possessionis naturalis.
- [Canoniatu possessio dicitur capta si Canonicus per Ecclesiam de ambulauerit, & in stallò ac in Choro sederit. ibid.
- Beneficij possessionem sufficit apprehendere per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annali Ecclesia clausa si fiat in presentia habentis potestatem tradendi possessionem, & non appareat esse aliquem intus animo possidendi. ibid.
- Possessio beneficij sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiastica tradi non potest. ibid.
- Possessio quando atquiratur per solum aspectum, & probetur per publicum instrumentum. ibid.]
- 22 Possessione Ecclesia, seu Canoniatu capta, censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesia, seu Canoniatu.
 - 23 Intellige de bonis in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, & sic de illis, que de presenti erant vacantia.
 - 24 Episcopus cum consensu Capituli statuere non potest, ut aliquid minimum soluantur in ingressu Canonicorum.
 - 25 Episcopis non licet quicquam sibi capere pro collatione Canoniatu, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali.
 - 26 Canonici cogi non debent, ad quid soluendum in ingressu, etiam si conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli.
 - 27 Dulciora multa prohibentur exigi à Capitulo pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici.
 - 28 Consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canoniatu est sublata per Concil. sess. 24. c. 14. de reform.
 - 29 Consuetudo siue statutum admittitur per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canoniatu, quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed Ecclesia, in aliisque pios usus conuertatur.
 - 30 Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trid. ad soluendam certam quantitatem ratione noua possessionis Canoniatu, que integrè cedat in fabricam, valet.
 - 31 Consuetudo valet, ut fructus primi anni referentur heredibus beneficiarj.
 - 32 Consuetudo, ut per triennium fructus Canoniatu à nouis prouisis exigi non possint, est abusus.
 - 33 Consuetudo, que imponit onus recepto, quod tendat in utilitatem Canonicorum, non valet in utilitatem Ecclesia.

34 *Consuetudo Ecclesie. Asten. quod fructus spectent ad Capitulum, donec beneficiatus sit Sacerdos, est obseruanda.*

35 *Forma instrumenti capiendæ possessionis.*

PROUISIONEM ritè factam [superest vt Canonicus in Ecclesia recipiatur, in qua, etiam si tum numerata, receptio Canonicorum spectat ad superiorem & Canonicos. Oldrad. conf. 97. num. 1. Lap. alleg. 31. num. 1. Rota in Pampilonen. Canoniatuum de Ronce-walles. 4. Aprilis 1631. coram R. P. D. Dunogetto, & 24. Nouemb. eiusdem anni, coram R. P. D. Pirouano, & sic] possessio capitulariter capiendæ est de quocunque Canoniatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo, ita Innoc. in cap. litteris, & ibi Ioan. Andr. col. 5. vers. credimus etiam, Butr. & alij communiter, de restitut. spoliat. Federic. de Senis conf. 61. num. 5. Ferrer. conf. 4. num. 8. lib. 1. Cassad. decis. 8. de causa possess. [nouissimè Theodos. de Rub. in singul. Rota tom. 2. par. 2. verb. possessio §. 1. pag. 78. Lotter. de re benefic. tom. 2. lib. 3. q. 5. num. 33. cum seqq.] Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 3. proam. num. 81. Seraph. decis. 1044. Melch. Lotter. de re benefic. tom. 1. lib. 2. q. 21. num. 34. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 992. num. 23. Beltramin. ad Gregor. XV. decis. 364. litt. B. Coccin. decis. 235. num. 11. Caualer. decis. 359. num. 3. Burat. decis. 522. num. 10. vbi Ferentill. in annot. Rot. decis. 1156. parte 3. diuers. & decis. 701. n. 5. par. 2. recent. [& decis. 341. num. 1. p. 1. recentissim. & decis. 686. num. 2. ead. p. 1.] & in nullius Castri Durantis Propositura 3. Iulij 1623. coram bonæ mem. Remboldo, & in Cesaraugustana onerum, eadem die, & anno, coram R. P. D. meo Pirouano, apud Postium decis. 175. num. 4. & in Alexandrina Archipresbyteratus 28. Iunij 1627. coram R. P. D. Merlino, [apud Ludou. Post. decis. 57. & in Spallaten. Canoniatu coram Patriarcha Manzanedo, impressa per Ludou. Postium post suum tract. mandati de manutenendo decis. 95. num. 1. & in Mediolanen. Optionis coram eodem, ibid. decis. 112. num. 5. & in Asturicen. Scholastria coram Vbaldo ibid. decis. 177. num. 4. quarum decisionum meminit Ludou. Post. in tract. mandati de manutenendo obseru. 30. num. 3.] & idè possessio aliter capta [non est considerabilis. Innoc. in cap. in litteris, num. 8. & Imol. num. 7. de restitut. spoliat. Cassad. d. decis. 8. de caus. possess. Rot. decis. 280. num. 2. p. 1. recentissim. ac proinde nec] manutenibilis, Stephan. Gratian. d. cap. 992. num. 24. Rot. in Meten. Canoniatu 4. Iulij 1619. coram R. P. D. meo Pirouano, & in aliis relatis per Beltramin. vbi supra. latè Ferentill. ad decis. Buratti 318. vbi plures ampliationes, & limitationes affert,

[& per Ludou. Post. d. obseruat. 30. num. 2. Seraphin. decis. 1044. num. 1. vbi ait quod possessio Canoniatu capta non capitulariter non est manutenibilis de iure, nisi adesset consuetudo tradendi possessionem, etiam non capitulariter, prout probari ibi dicitur ex tribus instrumentis possessionum captarum in eadem Ecclesia.

Dixi, siue Dignitate quæ sit de Capitulo, quia de iure communi Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in erectionis Bulla dicatur quod habeant stallum in Choro, & vocem in Capitulo, vt tenet Seraphin. decis. 98. num. 1. & 2. & tunc quando huiusmodi Dignitates non sunt de Capitulo, possessio Capitularis non est necessaria, Rot. apud Ludou. Postium post tract. mandati de manutenendo decis. 175. num. 5. Vnde forsan, quia Decanatus Placentinus esset de Capitulo, Rota seruat illam opinionem quod possessio huius Decanatus non est manutenibilis quando non fuit capta capitulariter, vt nouissimè attestatur Theodos. Rub. in singularib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum, verb. Decanus pag. 40.]

Dicitur autem capitulariter capta possessio in Capitulo, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, Rot. in Carthaginen. Canoniatu 6. Aprilis. & 25. Maij 1609. coram bonæ mem. Card. Lancellot. iun. Vel illis ad alia negotia ibi congregatis, iuxta glos. verb. factum in cap. si Capitulo. de concess. prab. lib. 6. Rot. in Theatina iurisdictionis Sancti Ioannis in Venere, coram Reuerendiss. D. meo Decano, & in Legionen. Canoniatu 16. Decembris 1622. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & in Sorana beneficij 11. Ianuarij 1630. coram R. P. D. Merlino. [Vel si tradita sit possessio ab aliqua Dignitate, seu Canonico nomine Capituli, & de eius facultate, Innoc. in d. cap. in litteris, num. 2. de restit. spoliat. Rota decis. 594. num. 5. p. 1. recentissimar. Vnde sustineretur præsertim possessio si fuisset tradita, puta ab Archidiacono nomine Capituli præsentibus, & scientibus Capitularibus, vel ab alio per Capitulum deputato. Rota decis. 314. num. 2. p. 1. recentiorum, & apud Post. post suum tract. mandati de manutenendo, decis. 177. num. 6. cum seqq.]

Probatum sufficenter possessio capitulariter capta per testes deponentes fuisse captam coram repræsentantibus maiorem, & saniozem partem Capituli, Burat. decis. 522. num. 5. [nam capitulariter factus diceretur actus etiam quod aliqui non interuenissent, Ludou. Postius tractatu mandati de manutenendo obseruat. 30. num. 7. Rota apud eundem decis. 3. num. 2.] Vnde in vna Syracusana Canoniatu 1. Februar. 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, fuit dictum quod cum instrumentum narret tantummodo possessionem fuisse captam coram

coram Notario, & testibus in stallo Canonicali, nulla facta mentione de presentia Capituli tunc congregati, merito possessionis actus remansit inualidus, & irrelevans pro sustinenda manutentione; quia † in apprehensione possessionis Canonici debet Capitulum congregari, & ab eodem sic congregato possessio tradi, c. si Capitulo, iuncta glos. de concess. prab. in 6. Rot. decis. 701. num. 5. part. recentior. Ferret. conf. 220. num. 13.

[At verò si capta fuerit possessio hora Missarum solemnium cum assignatione stalli in Choro, & loci in Capitulo, videtur sufficere. Butr. & Imol. in cap. in litteris, de restit. spoliat. Roman. conf. 482. num. 2. præcipue si modernus hic Canonicus postmodum fecit professionem Fidei coram Capitulo, & Canonicis capitulariter congregatis, & sic constat de consensu & approbatione Capituli, quæ optimè dictam possessionem iustificat. Ita Rota decis. 496. n. 2. p. 2. recentissim. in posthumis. Buratt. decis. 249. n. 3.]

6 Et debet possessio capi in fede propria Canonicali, seu Dignitatis, vt resoluunt Innoc. in cap. in litteris n. 7. vers. item si sint deputata. de restit. spol. Bald. in l. 2. n. 54. vers. respondeo ad primū. C. de seruit. & aqua, [Bellam. n. 17. vers. sed qualiter in d. c. in litteris, Ferret. conf. 14. n. 1. lib. 1. Abb. in cap. 2. in fine, de consuet. Ludou. Post. d. tract. mandati de manutenendo, obseruat 30. n. 1.] & fuit resolutum in Vercellen. unitatis Capituli 12. Iunij 1598. coram bonæ mem. Penia, & in Tarraconen. Canoniciatus 26. Iunij 1609. coram bonæ mem. Ortembergo, & nouissimè in Bracharen. Archidiaconatus 2. Decembris 1630. coram Reuerendissim. D. meo Coccino, & coram Caualer. decis. 198. num. 2. Rota decis. 594. num. 4. p. 1. recentissim.

7 Quæ quidem supradicta resolutio, quatenus habet minimè suffragari possessionem nõ capitulariter captam de Canoniciatu, seu Dignitate, quæ sit de Capitulo, ampliatur aliquibus modis, & primò, vt procedat etiam si possessio fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol. Abb. in c. 2. num. 16. de consuet. & in c. transmissam n. 3. de elect. Cassad. d. decis. 8. de causa posses. firmavit Rot. in d. Meten. Canoniciatus, [& in vna Senen. & alia Tarvisana Canoniciatus. quarum meminit Beltram. in annot. ad Greg. XV. decis. 364. n. 7. post princ. vers. & conclusio procedit, Ludou. Post. in d. tract. mandati de manutenendo, obseru. 30. n. 4. nisi vocatis omnibus de Capitulo ad sonum campanæ, vel aliàs, & ipsis non comparentibus, capta fuerit possessio ad mandatum superioris, & executoris Apost. Buratt. decis. 318. num. 17. vers. primò amplia.]

8 Ampliatur secundò, etiam si data esset facultas capiendi possessionem Canoniciatus propria auctoritate, vt in decreto regressus, Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

quia nihilominus sine consensu Capituli, siue capitulariter non valet, Pute. decis. 20. aliàs 22. lib. 2. Mandol. in tract. Signatura gratie, tit. de regressu. col. 3. vers. illa verba. Lottec. de re benefic. tom. 2. lib. 3. q. 5. num. 34.

Ampliatur tertio, etiam si capta fuisset à Canonici de Capitulo, sed nõ capitulariter, Cassad. d. dec. 8. n. 1. Rot. decis. 3. lib. 3. part. 3. diuers.

Tribus aliis modis limitatur eadem resolutio, & primò stante consuetudine in Ecclesia capiendi possessionem Canoniciatus etiam nõ capitulariter, Cassad. decis. 4. num. 2. de causa posses. Buratt. decis. 748. num. 12. vbi n. seq. declaratur quomodo probetur talis consuetudo. [Seraphin. decis. 1044. num. 1. Beltramio. ad Greg. XV. decis. 364. n. 7. Lott. d. lib. 3. q. 5. n. 35.]

Limitatur secundò quando Capitulum nulla vrgenti ratione denegauit tradere possessionem, quia tunc aliter capta habetur acti capitulariter capta fuisset, d. c. si Capitulo, de concess. prab. lib. 6. & ibi Anchar. num. 2. vers. quæ exo, post glos. ibi verb. exequatur, Greg. XV. decis. 364. n. 2. Caualer. decis. 369. n. 4. Lotter. d. lib. 3. q. 5. n. 36. Rot. in d. Casaraugustana onerum 3. Iulij 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Alexandrina Archipresbyteratus 28. Iulij 1627. coram R. P. D. Merlino [apud Post. decis. 57. n. 20. Beltramio. ad Greg. XV. decis. 364. n. 7. vers. Verum præallegata conclusio & Capitulum tenetur restituere fructus pro tempore, quo denegauit tradere possessionem Canonico, & etiam pro tempore recessus, ex Seraphin. decis. 1015. n. 1.] Et semper † existente aliquo impedimento, propter quod possessio capitulariter adipisci non possit, sufficit si aliter acquiratur, vt aliis decisionibus relatis fuit dictum in nullius Præpositura Castri Duratis 3. Iulij 1623. coram bonæ mem. Remboldo. [Et quòd in Ecclesiasticis possessio habeatur pro tradita vbi fuit præstitum impedimentum ex recurſu ad iudices laicos, Ludou. Post. d. tract. obseru. 21. n. 17. Rota apud eundem decis. 175. n. 15.]

Intellige hanc secundam limitationem procedere quatenus Capitulum sine iusta causa præstet impedimentum, vel recuset tradere possessionem, quia si habet iustam causam, non suffragatur possessio non capitulariter capta, vt fuit dictum in d. Casaraugustana onerum, & in his terminis loquitur decisio in Alexandrina Archipresbyteratus, de qua supra, & fuit resolutum in Cauallicen. Canoniciatus 4. Martij 1616. coram bonæ mem. Card. Sacrato, teste Beltramio vbi supra, subdens dicta decisione firmari quòd vterius requiritur Capitulum fuisse legitimè congregatum, & absque iusta causa recusasse tradere possessionem. † Nec impedimentum ab alio, quàm à Capitulo præstitum excusat à capienda possessione capitulariter, sed illud tantum, quod ab ipso Capitulo præstatur, vt supponitur in d. c. si Capitulo,

& ibi Anch. n. 2. & fuit resolutum in d. Meten. Canonatus coram R.P.D. meo Pirouano.

- 15 Limitatur tertio, si Canonicus successiue post adeptam possessionem ex patientia Canonicoꝝ ad actus Canonicales Canonicis tantum competentes admittus fuerit, Innoc. in c. in litteris, & in c. ex parte, de restit. spol. col. vlt. Cassad. d. decis. 8. num. 3. Rot. decis. 91. num. 6. part. 1. recent. & fuit dictum [in Spalaten. Canonatus 8. Iunij 1605. coram Vbaldo, impressa per Ludouic. Post. post suum tract. mandati de manutenendo decis. 95. n. 3. Beltramin. ad Greg. XV. decis. 364. vers. tertio. Lotter. d. lib. 3. q. 5. n. 36. & seq. eadem Rota] in Carthaginen. Canonatus 5. Aprilis, & 25. Maij 1609. coram bonæ mem. Card. Lancell. iun. vbi dicitur procedere non obstante aliqua præcedente contradictione Capituli, Rot. inter impressas R.D. mei Coccini Decani decis. 235. n. 11. & 12. & in d. Alexand. Archipresb. Burat. decis. 522. n. 12. vbi habetur † Canonicatus possessionem quod sit legitimè capta iustificari ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli, quæ tamen patientia non sufficit ad validandam possessionem in præiudicium tertij, qui ante actus prædictos Canonicales apprehendit possessionem Capitulariter, Rot. decis. 1156. vers. nec patientia, p. 3. lib. 3. diuers. & fuit dictum in Callien. Canonatus 29. Ianuarij 1619. coram Card. Pamphil. iun. optimè Ferentil. in annot. ad decis. 318. Buratti.
- 17 Sed potest dubitari, an apprehendens capitulariter possessionem alicuius Canonatus sibi nulliter per Ordinarium collati, & deinde sciens illius collationem spectare ad Sanctissimum, ab eo impetrauerit prouisionem cum decreto, quod renunciet præsentationi, & institutioni, ac possessioni exinde sequutæ, ac dictum Canonatum vti reseruatam, & non aliter in futurum possidere se velle declarat, sine noua possessionis apprehensione postquã decreto satisfecit sit manutenendus? in quo dubio est resoluendum talem Canonicum superueniente sibi nouo titulo mediante prouisione Apostolica potuisse continuare possessionem ipsam de facto mutato solum primo iure, & titulo possessionis, l. non solum, §. quod vulgo, ff. de usucap. l. 3. §. illud, l. qui bona, §. 1. cum ibi notatis, ff. de acquir. possess. Rot. apud Achil. decis. 4. de causa possess. & prop. Pute. decis. 165. n. 3. lib. 1. & decis. 441. eod. lib. & in recent. decis. 200. n. 8. par. 1. Hieron. Gabr. conf. 51. n. 1. & 28. lib. 1. quæ mutatio ipso iure statim facta intelligitur data notitia secundi tituli, etiã absque alia declaratione, iuxta consil. Decij 400. quod sequitur Rot. & per Achil. d. decis. 4. Pute. d. decis. 441. lib. 1. Crescent. decis. 168. aliàs 5. de restit. spoliat. Rot. decis. 224. n. 2. p. 1. diuers. & decis. 601. n. 3. par. 3. diuers. Cardin. Mantic.

decis. 71. n. 1. neque opus erat, vt exiret de possessione, & postea iterum ingrederetur, ad l. cum nemo, & ibi glol. in verbo extrinsecus, C. de acquir. possess. Pute. d. decis. 441. lib. 1. & Achil. d. decis. 4. vbi quod hæc opinio est magis æqua, & consona iuribus, & semper seruatur à Rota, vt in decis. 345. n. 4. & decis. 613. n. 5. par. 1. & decis. 143. n. 4. par. 2. diuers. & in Tuden. Parochialis 4. Nouembris 1591. coram bonæ memoriæ Cardin. Pamphilio sen. in quibus fuit reprobaturum consil. 131. lib. 1. Socini sen. contrarium sentientis. Et in puncto dicit Bald. in l. 2. n. 63. vers. sed pone, C. de seruit. & aqua. quod † si falsus Canonicus diu stetit in possessione, 18 & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio, quia ipso iure fit quædam conuersio ex nouo titulo superueniente, Baldum sequitur Crauet. conf. 171. num. 1. vers. secundò pro hac, vbi num. 19. declarat Baldi sententiam non procedere quando ante prouisionem Papæ ius tertio fuerit quæsitum, & Crauetam sequitur Riminald. iun. conf. 100. num. 25.

Non obstat renunciatio facta de prima possessione, quia eatenus renunciauit Canonicus quatenus credidit esse consultum suæ possessioni, & continuationi, sicque hæc renunciatio ex defectu consensus non operaretur, & consequenter primam possessionem à se non abdicasset; ad dimittendam enim possessionem requiritur animus, d. l. 3. §. in amittenda, vbi Alexand. ff. de acquir. possess. Cassador. decis. 4. num. 3. de restit. spoliat. Paris. conf. 114. n. 7. lib. 4. Rot. apud Achil. decis. 11. de pension. & renunciatio strictè est interpretanda, vt minus lædat renunciantem quam fieri possit, l. si domus, ff. de seruitutibus urban. præd. Bec. conf. 111. sub num. 31. Surd. conf. 446. num. 22. & propterea renunciatio restrictiue ad possessionem inde sequutam non est trahenda ad omnem possessionem, ad Clemen. quod circa, de elect. Bald. in l. 2. num. 2. C. de legibus Roland. conf. 86. num. 33. lib. 2. Et hæc duo, scilicet quod quis renuntiet præsentationi, & possessioni inde sequutæ, & quod velit possidere ex prouisione Apostolica, non inuicem repugnat, quia vult insistere in possessione de facto, & reiicere primum titulum possessionis.

Secunda quoque possessio, scilicet postquam renunciauit, est manutenibilis, quia etiã liberè cedens, & renuncians, licet dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statum est manutenendus, imò, & reintegendus si spoliatur, Innoc. in c. super hoc, de renunciat. Calder. conf. 4. eod. tit. & sequitur Rot. decis. n. 2. in nouis eod. tit. Cassad. d. decis. 4. restit. spol. n. 2. & 4. vers. credit tamen, vbi firmat dictum Innocentij procedere etiam in beneficialibus si incubens possessio

possessioni de facto habet titulum præsumptum, unde multò magis quando habet verum, & Canonicum ex prouisione Apostolica, & sequitur Gom. *super reg. de annali* q. 57. *in princ. Paris. de resig. benefic. lib. 1. q. 5. n. 28.*

21 Neque obstat, quòd renunciatio facta per Canonicum fuerit in executione decreti litterarum Apostolicarum, in quibus committitur executori, vt illum introducat in possessionem; quia acquisitio nouæ possessionis de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis. Et menti Papæ satisfactum videbatur si intelligatur dictum decretum ad cumulandum possessionem possessioni, ad tradita per Cassad. *d. decis. 4. num. 12. & seqq. de restit. spol. Menoch. de adipiscen. remed. 4. quest. 43. n. 337. & seqq. Gabr. commun. conclus. 7. num. 6. de acquir. possess.* Ita eleganter habentur hæc omnia in *d. Alexandrina Archipresbyteratus*, coram R. P. D. Merlino, [quæ reperitur impressa per Postium *decis. 57.*

18
19 Canonicatus possessio dicitur bene capta si Canonicus, vel eius procurator suo nomine per Ecclesiam deambulauerit, & in stallis & Choro federit, de quibus actibus possessorii in instrumento publico testibus presentibus fidem facere tenetur Notarius. Ita Rota in *Cæsaraugustana onerum* 3. Jul. 1622 coram R. P. D. meo Pirouano, impressa per Ludou. Postium *post suum tract. mandati de manutenendo decis. 175. num. 2.* acquiritur enim possessio iuris Canonialis cum stallis in Choro, & locus in Capitulo datur, cap. *cum inter, de renunc.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de missione in possessionem, num. 36.* Hinc idem Rebuff. *in concord. tit. de collation. §. 1. in verb. Canonicatum & Præbendam, vers. & est quoddam, pag. mibi 543.* ait possessionem Canonicatus ex sequentibus probari. *Primò* in lectione Euangelij in sua hebdomada. *Secundò* quando Episcopi electioni, & aliarum negotiorum tractatibus interfuit. *Tertio* quando domum obrinuit, quæ non nisi Canonico consueuerat assignari. *Quartò* quando ad osculum pacis cum aliis Canonicis est receptus. *Quintò* quando lectiones legit in Ecclesia. *Sextò* quando responsoria, & alia cantauit.

20 Nam in beneficialibus sufficit apprehendere possessionem beneficii per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annuli Ecclesiæ clausæ, vt censeatur acquisita possessio non solum Ecclesiæ, sed omnium rerum, & iurium illius, vt per Cancer. *var. resol. p. 3. cap. 14. sub num. 53.* Ludou. Post. *in tract. mandati de manutenendo, obseru. 21. num. 15.* Et quòd possessio beneficii & Ecclesiæ acquiratur etiam per apprehensionem, & tactum annuli portæ Ecclesiæ clausæ si fiat in præsentia habentis potestatem inducendi in possessionem, tenent

Rot. *decis. 1. alias 202. num. 1. & decis. 5. alias 153. de causa possess. & propr. in antiq. Bilign. decis. 8. num. 1. de restit. spoliat.* Ludou. Postius *d. obseru. 21. num. 15.* Et quòd per annuli portæ clausæ tactum acquiratur possessio nisi appareat aliquem esse intus animo possidendi, resoluunt Achil. de Grassis *decis. 2. & 3. de causa possess.* Federic. de Senis *conf. 3. num. 16. lib. 1.* Rota apud Ludou. Postium *d. decis. 175. num. 3.* vbi dicit quòd si Canonicus in Capitulo actus sedendi non fecerit propter clausuram ianue Capituli, sufficit portæ annulum tangere, si intus nullus sit animo possidendi.

Possessio Præbende quomodo probetur? vide Mascard. *de probat. conclus. 1213. num. 4. cum seqq.* Et quòd tradi non possit sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiastica, Rota *decis. 634. sub n. 3. p. 2. recentior.* cuius meminit Ludou. Post. *d. tract. obseruat. 21. num. 74.*

Probatur possessio per ingressum ipsius rei, sicuti per ingressum in locum animo possidendi, ipsa possessio acquiritur, Ruin. *conf. 28. num. 10. lib. 4.* Rebuff. *in praxi benef. tit. de missione in possess. num. 26. cum seqq.* Mascard. *de probat. conclus. 1183. num. 14.* Steph. Gratian. *discept. forens. cap. 615. num. 36.* Ludou. Postius *in d. tract. obseruat. 21. num. 1.* Et etiam possessio acquiritur per solum aspectum sine introitu & apprehensione in beneficialibus eo tantum casu, quo constaret de impedimento, & de non tuto accessu, & quòd adsit decretum executoris, vt possessio tradatur, & quòd interueniat nuncius publicus habens potestatem tradendi possessionem, Card. Caualer. *decis. 169.* Ludou. Postius *d. tract. obseru. 21. num. 17. vers. sed quòd in beneficialibus;* unde per publicum instrumentum ingressus adeptionis immisionis, & inductionis in possessionem, probari possessionem, tenent *l. pradia, vbi Bart. num. 1. ff. de acquir. possess. l. non idcirco C. de fide instrum. Honded. conf. 86. num. 28. & 29. lib. 2.* Surd. *conf. 160. num. 1. Ceni. de censib. p. 2. cap. 2. q. 5. art. 9. in addit. num. 3.* Gratian. *discept. forens. cap. 732. num. 11.* Caualer. *decis. 150. num. 1.* vbi de instrumento adeptionis possessionis à tergo litterarum Apost. *& decis. 565. num. 3. & decis. 478. num. 1.* Greg. XV. *decis. 138. num. 1.* Coccin. *decis. 14. num. 2. & decis. 113. num. 1. & decis. 233. num. 1. & 6.* Rot. *decis. 106. num. 1. & decis. 275. num. 2. & decis. 397. num. 1. & decis. 634. num. 4. p. 1. recentior. & decis. 35. num. 1. & decis. 56. num. 1. & decis. 211. num. 1. & decis. 601. num. 1. p. 2. etiam recentior.*

Vtrum autem mandatum de manutenendo sit concedendum successoribus in Dignitate,

Canonicatu, vel beneficio ex possessione antecessoris? Vide latè Ludou. Post. *d. tract. mandati de manutenendo obseruat. 55. num. 89. cum seqq.* & latè & eleganter Rota in *Colimbrien. præstimoniorum 18. Iunij 1632.* coram R. P. D. Dunogetto, impressa per eundem Ludou. Postium post *dictum tract. decis. 330.* vbi agit de quadam causa Illustrissimi D. Roderici à Mello Marchionis de Ferreira filij, sed suarum executorialium executio indebitè impeditur à ministris Regiis eo prætextu, quo nostrarum quoque impediunt executionem.]

22 Capta possessione Ecclesiæ, seu Canonicatus, censetur capta possessio omnium bonorum, fructuum, annexorum & iurium dictæ Ecclesiæ, seu Canonicatus, [Pont. *de spol. lib. 2. cap. 15. sub num. 157. & lib. 3. cap. 9. num. 149.* Peregrin. *de fideicom. art. 48. num. 79.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 34. num. 109.* Cancr. *var. par. 3. cap. 14. num. 53. in fine,* Mari. Anton. *var. resol. lib. 1. resol. 112. casu 72. in fine.* Monet. *de decim. cap. 8. q. 3. num. 31.* Christoph. de Paz *de tenuta cap. 50. num. 25.* Jul. Viuian. *in praxi iurisp. p. 2. lib. 3. cap. 2. num. 8.* Gratian. *aiscept. forens. cap. 42. 5. num. 18. & 19.*] Rot. *decis. 171. num. 2. & decis. 199. num. 6. & decis. 639. num. 3. & decis. 658. num. 2. par. 2. recent.* Caualer. *decis. 240. num. 2. & decis. 565. num. 2.* Buratt. *decis. 80. num. 5. & in Leodien. Parochialis 4. Iulij 1625.* coram R. P. D. Merlino. [Mantic. *decis. 105. num. 4.* Seraph. *decis. 1497. num. 2.* Greg. XV. *decis. 54. num. 2. & decis. 364. num. 1. & 557. num. 4.* Coccin. *decis. 14. num. 6. & decis. 30. num. 2. & decis. 212. num. 8.* Rota apud Postium post *dictum tract. decis. 100. n. 1. & decis. 327. num. 17. & decis. 330. num. 25.* & apud Marches. *de commiss. p. 1. pag. 369.*

Sicuti etiam capta possessione Dignitatis, & Ecclesiæ principalis censetur capta possessio aliarum Ecclesiarum, Capellarum, & beneficiorum subiectorum, & annexorum, seu vnitorum, Melch. Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 28. num. 99.* Greg. XV. *decis. 557. per tot.* vbi Beltram. *num. 6.* Caualer. *decis. 330. num. 6.* vbi *sub num. 5.* limitat in duabus Ecclesiis, seu Dignitatibus simul vnitis æquè principaliter. Ratio est, quia possessio bonorum & iurium beneficij vacantis est penes Ecclesiam tanquam personam factam & representatam. Sallust. Tiber. *in pract. Auditoris Cam. lib. 2. cap. 1. in fine,* Redoan. *de spol. Ecclesiast. q. 7. num. 35. cum seqq. & q. 15. num. 10. cum seqq.* Cyriac. *controu. forens. lib. 2. controu. 300. num. 37. cum seqq.* Seraphin. *decis. 1497. num. 3.* Rota *decis. 19. num. 8. p. 2. diuers. & decis. 639. sub num. 3. p. 2. recentior.*

23 Intellige primò de bonis, in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, secus in iis,

in quorum possessione non erat, vel non constat fuisse, Beltram. ad Greg. XV. *decis. 364. num. 6.* Rota apud Postium *decis. 100. num. 3. & decis. 330. sub num. 30. in fine,* & in *Romana beneficij de Cacabatis 13. Nouembris 1623.* coram R. P. D. Nauarro.

Intellige secundò de bonis tunc temporis vacantibus, & per alium non possessis, secus autem respectu illorum, quæ à tertio possidentur, Julian. Viuian. *d. p. 2. lib. 3. cap. 2. num. 8.* Seraph. *decis. 1497. num. 2.* Beltram. ad Greg. XV. *decis. 54. num. 3.* Caualer. *decis. 209. num. 3. & decis. 589. num. 6.* Rota *decis. 171. num. 3. p. 2. recent.* & apud Postium *decis. 315. num. 2.* Vel quæ post vacationem fuerunt medio tempore ab alio occupata, Beltramin. ad Greg. XV. *decis. 364. num. 6.* Seraph. *decis. 1497. num. 2.* Caualer. *decis. 209. num. 2.* Rota *decis. 865. num. 4. p. 4. diuers. & decis. 322. sub num. 3. p. 1. recentior.*

Decreto Sacri Concil. Trid. *sess. 24. de re- 24*
form. cap. 14. prohibetur, vt in admissione ad possessionem Canonicatum, aut Præbendarum, vel partem prouentuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponatur, ac postmodum Pius V. *sua constit. incip. Durum nimis, sub Dat. pridie Kalendis Iulij 1570.* reuocauit priuilegia, & consuetudines Ecclesiarum aliquid recipiendi in collatione, seu admissione ad possessionem beneficiorum. Vnde Sacra Congreg. Concilij censuit *Episcopum cum consensu Capituli statuere non posse, vt aliquid nimium soluatur in ingressu Canonicorum,* hoc enim est prohibitum per *d. Bullam Pij V. item declarauit + non licere Episcopis quicquam sibi 25*
capere pro Collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili, & idè + non possunt cogi noui Canonici 26
ad quid soluendum, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli, ac extet statutum, quando cadit in vtilitatem singulorum, vt censuit eadem S. Congreg. Conclij.

Dulciaria multa sunt de genere prohibitorum à Concilij Trident. *d. cap. 14.* ab aliquo 27
Capitulo exigendorum pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici, vt refert *decisum Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. possessio beneficij §. 5. in fine.* Dulciaria quædam, vulgò nuncupata *confetture,* non possunt exigi pro admissione ad possessionem Canonicatus, seu Dignitatis ex dispositione Concil. *cap. 14. sess. 24. de reformat.* etiam concurrente consuetudine antiquissima, Sacra Congreg. Concilij in *Tridentina 19. Februarij 1533.*

28 Consuetudo quoque donandi aliquid in ingressu & admissione alicuius ad Canoniatum, est sublata per Concil. d. cap. 14. vt testatur resolutum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarrae lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 10. resp. 8. prout & illa, secundum quam prouisi soluunt cæteris prandium, ex ead. S. Congr.

29 Valere tamen potest consuetudo, & similiter statutum laudabile admittendum est, per quod aliquid exigitur ab obtinentibus Canoniatu, & quotidianas distributiones, quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed in Ecclesiam, aliõsque pios vsus conuertatur, modò non pro ingressu ipso, & admissione, sed ad alium finem accipiatur; ita Abb. & Felin. in cap. cum M. Ferrariensis, de constit. idem Abb. in cap. Iacobus, num. 3. de simon. Rip. resp. 1. num. 11. de arbit. Iacob de Graff. in aureis decis. par. 1. lib. 2. cap. 96. num. 49. Flamin. Paris. de confident. q. 38. num. 28. Monet. de distribut. quotid. par. 1. q. 18. num. 55. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 567. num. 2. in 1. edit. aliàs resol. 489. num. 2. & 6. in 2. edit. Non censentur autem laudabiles consuetudines, quæ sunt pro instauratione, vel reparatione bonorum mensæ Capitularis, cederent enim in utilitatem singulorum, Nicol. Garc. de benef. par. 8. cap. 1. num. 90.

30 Valet etiam constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trident. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canoniatuum, quæ integrè cedat in fabricam, nihil autem ex pecunia Notariis, Cursoribus, Campanariis, aliisvè Ecclesiæ Ministris, quibus aliàs constituta sunt salaria, attribuendum, eadem S. Congr. in vna Segobien. 11. Iulij 1590. in hæc verba. An constitutio quadam ab Episcopo, & Capitulo post Concil. Trid. de soluendo certam pecuniæ quantitatem ratione nouæ possessionis Episcopatus, & Canoniatuum, ac Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij conuocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesiæ, quibus iam aliàs constituta sunt certa salaria, sit valida, necnè? S. D. N. ex sententia Congregationis respondit, huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notariis, Cursoribus, & Campanario, aliisque Ecclesiæ ministris tribuendum, sed integram summam in vsus fabricæ conuertendam, atque ita libenter soluendam tam à Capitularibus, quàm ab Episcopo, cum separari possit officium, Ecclesiæque Dignitatem, quæ ob huiusmodi largitatem in edificium, ornatumvè Ecclesiæ facta sumitur exordium ad mysticam quoque Ecclesiæ adificationem feliciter in Domino processurum, refert Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 128. declar. 9.

Valet quoque consuetudo, etiam stante dispositione sess. 24. c. 14. vt fructus primi anni referentur hæredibus beneficiarij. Rot. decis. 660. p. 4. diuers.

Cum in Ecclesia Sancti Foliani Leodien. Dicecesis vigeret abusus, vt noui Canonici florenos 153. aliis Canonici soluere cogerentur, nec fructus vllos suorum Canoniatuum per triennium perciperent, sed inter alios Canonicos diuiderentur. S. Congregatio censuit nec dictam summam florenorum, neque fructus Canoniatu à nouis prouisis exigi posse refragante Concilio sess. 24. cap. 14. de reform. Quinimò si in vnum fabrica, vel Sacristia, siue in alium pium vsum ultra semestre tempus sui Canoniatu fructus reperirentur concessi, horum dumtaxat dimidiam partem ipsi fabrica, aut pio loco tribuendam esse, alteram verò ipsi prouiso, iuxta sanctæ mem. Pij V. constitutionem. Ita die 8. Octobris 1592. refert Nicol. Garc. d. tract. de benef. p. 8. c. 1. num. 84.

Hinc eadem Sacra Congr. censuit consuetudinem, quæ imponit onus recepto, quod tendat in utilitatem Canonicorum, non valere, secus in utilitatem Ecclesiæ, vel augmentum cultus Diuini, item quod conuertitur in utilitatem fabricæ, intelligendum Ecclesiæ, quia consuetudo, qua id, quod à recepto in Canoniatu soluebatur, conuerteretur in reparationem, & instaurationem molendinorum mensæ Capitularis, est per Concil. d. sess. 24. c. 14. de reform. reprobata. Refert Nic. Garc. d. p. 8. c. 1. num. 90.

Dubitatum fuit an consuetudo Ecclesiæ Asten. quòd fructus spectent ad Capitulum donec Beneficiatus sit Sacerdos, obseruanda esset? Sacra Conc. Congr. die 6. May 1617. censuit valere huiusmodi consuetudinem, quia intentio Concilij d. c. 14. fuit ne ratione collationis aliquid reciperetur.

Forma possessionis capiendæ per Dignitatem, seu Canoniatum prouisam à Papa, vel Archiepiscopo.

IN nomine Domini. Amen. Per hoc præfens publicum possessionis instrumentum notum sit quod anno die mense coram venerabilibus, & circumspectis viris dominis N. Decano, atque N. N. & N. Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Primatis Bracharensis in loco capitulari dictæ Ecclesiæ propter, & ad infra scripta capitulariter congregatis, atque Capitulum ipsius Ecclesiæ Bracharensis facientibus, & representantibus, in mea Notarij publici, testium-

que infra scriptorum presentia personaliter constitutus honorabilis vir D. N. principalis pro se ipso (si fuerit cum mandato procuræ prouisi, dicat. discreti viri Domini N. principalis procurator, prout de sua procurationis mandato mihi notario publico infra scripto extitit legitime facta fides) publice dixit, & exposuit quod nuper talis Dignitas, seu Canonicatus & Præbenda in dicta Ecclesia Bracharensi, per mortem quondam N. ultimi eorundem Canonicatus, & Præbendæ, siue Dignitatis N. dum vixit possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauit, & de eadem, aut de eisdem per Illustrissimum & Reuerendissimum D. D. Rodericum à Cunha Archiepiscopum ac Dominum Brachara, &c. (si vero sit à sede Apost. facta prouisio) per S. D. N. Urbanum Diuina prouidentia Papam VIII. prouideri obtinuit, prout in litteris prouisionis ibidem in medium exhibuit, ipsisque DD. Decano, Canonicis, & Capitulo intimaui, plenius continetur. Quapropter dictus N. se (vel nomine quo supra procuratorio) in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitatis præfate Ecclesie N. admitti, ac in & ad corporalem, realem, & actualem possessionem eorundem, vel eiusdem cum omnibus iuribus & pertinentiis per eosdem dominos Decanum, Canonicos, & Capitulum recipi, & admitti, sibi que de illarum fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentio- nibus, & distributionibus vniuersis integre responderi instanter postulauit. Quibus quidem litteris in dicto Capitulo lectis, & intellectis, dicti domini Decanus, Canonici, & Capitulum eundem dom. N. personaliter, vel dicto procuratorio nomine, in & ad prædictorum Canonicatus, & Præbendæ, vel Dignitates N. in præfata Ecclesia corporalem, realem, & actualem possessionem cum omnibus iuribus & pertinentiis suis vigore dictarum litterarum concorditer, & nemine contradicente receperunt, induxerunt, ac ad Cononicatum, & Præbendam præfatos, aut Dignitatem N. admiserunt, & in signum veræ & realis adeptæ possessionis huiusmodi dictus dom. Decanos

ipsi dom. N. (vel nomine quo supra procuratorio dicti dom. N.) stallum in parte dextera, vel sinistra chori dictæ Ecclesie, necnon locum in Capitulo realiter assignauit. (hic fiat iuramentum præstari solitum iuxta Capituli consuetudinem) Super quibus omnibus & singulis dictis dom. N. per me notarium publicum infra scriptum fieri petiit instrumentum. Actum in tali loco sub anno die & mense quibus supra: presentibus ibidem pro testibus N. N. & N. in dicta ciuitate residentibus ad præmissa vocatis, habitis, & rogatis, & dicti dom. Decanus, ac duo, vel tres ex dictis dominis Capitularibus pro toto dicto Capitulo, suis hic se subscripserunt nominibus, &c. Vel fiat subscriptio iuxta solitum fieri in dicta Ecclesia.

[Aduerte quòd nouissimè Theodosius de Rubéis in singularib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum & obseruantiam Rota verbo mandatum §. 1. pag. 69. ex multis eiusdem Rotæ decisionibus tenet in ea fuisse sæpe definitum mandatum speciale requiri ad capiendam beneficij possessionem per procuratorem.]

CAPVT XVI.

Canonici, seu Dignitates, an & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Præbendis?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annum suscipere.
- 2 Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illorum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri.
- 3 Canonicatus quando dicatur Sacerdotis.
- 4 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere.

[Episcopus non potest cogere ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes. ibid.]

Episcopus debet cum consilio Capituli designare

designare quibus Canonicatibus quisque sacer Ordo annexus esse debeat.

- 5 Promoti ad Dignitates, Personatus, Officia & Præbendas debent in ea ætate constituti esse, ut infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri.
- 6 Canonicus Ordinem requisitum suscipiens ante legitimam ætatem non satisfacit suæ obligationi.
- 7 Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à die habita possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit.
- 8 Beneficiarius, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se intra statutum tempus promouerit, non faciunt, quas pænas incurrant, ostenditur, & num. 9.
- 10 Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est completa ætatis, ut possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, sed non perdit partem aliquam distributionum.
- 11 Beneficiarius si non promoueat infra annum ad Ordinem requisitum propter iustum impedimentum, adhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones.
- 12 Dispensatus per Papam, ut non teneatur se promoueri facere, debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset.
- 13 Priuatio dimidia partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidiana dicuntur, non autem de extraordinariis.
- 14 Pæna priuationis dimidia partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrat quamuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici.
- 15 Pæna priuationis dimidia partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quamuis intersint Diuini, & Officium recitent.
- 16 Consuetudo non ualet, quòd Canonici resistentes dimidia distributionum non priuentur ubi intra annum non promouentur.
- 17 Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis, quibus nullus sacer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licet nunquam Ordinem sacrum suscipiant.

18 Vocis priuatio in Capitulo intelligitur de voce actiua, quæ simpliciter vox dicitur.

19 Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est annexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat utrumque Ordinem, ostenditur.

20 Canonicus ad requisitos Ordines infra annum non promotus potest aliis pænis etiam priuationis puniri præcedente solemnitate Concil. sess. 22. de reform. cap. 4.

21 Ordinarius an possit absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonorum, eo quòd requisitos Ordines infra annum non susceperunt, ostenditur.

22 Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum assumendi an peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem, ostenditur.

I, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, [prout supra diximus cap. 2. n. 28. cum seqq.] tenentur eum Ordinem requisitum intra annum suscipere, ut expressè probat tex. in Clem. 2. de ætate, & qualit. inno. uatus per Concil. Trid. sess. 22. de reformat. cap. 4. quorum iurium verba infra subnectam, n. 8. & 9. Monet. de distribut. quotidian. parte 2. quest. 19. num. 3. [Cardof. in praxi iudic. verbo Canonicus num. 4. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo Canonica §. 2. nouissimè Steph. VVeyms in constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas constit. 4. per tot. pag. 38. cum seqq.]

Dixi, quibus aliqui Ordines sunt annexi, quia Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illarum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri, post Abb. Rot. decis. 421. num. 1. part. 1. recent. † [possunt enim Canonicatus, & alia beneficia, fieri Sacerdotalia non solum primæua eorum institutione, sed etiam postea ex aliquo statuto, vel consuetudine, glos. verb. ætatem ad fin. in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. & verb. annexi in d. Clem. 2. Roch. de Curte in tract. de iurepatr. verb. honorificum num. 21. vers. postea. Lessius de Iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 19. n. 106. vers. his adde, Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 1. num. 40. vers. & alia, & num. 44. & 58. nouissimè Ciarlin. controu. forens. lib. 1. cap. 38. num. 6. & 7. ubi num. 9. aduertit quòd Canonicatus dicitur Sacerdotalis, etiamsi expressè non dicatur oportere esse, vel fieri Sacerdotem, dummodo habeat

onus Missarum, seu celebrandi certis diebus. Quod pariter intelligendum esse puto non solum quando dicitur quod Canonicus debeat celebrare, sed etiam quando non arctatur absolute ad celebrandum, sed electiue, veluti si dicatur quod teneatur per se, vel per alium sui similem celebrare, non enim id prestat liberam Canonico electionem, ut fieri solet, sed debet intelligi analogice, ut ita demum Canonicus possit per aliud satisfacere oneri Missarum, sive solemnium, sive non solemnium, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentiae, ne ipse valeat physicè per se adimplere, sic enim iustum est, ut per substitutum feruiat, ut infra probatur, *cap. 31. post num. 4.* nam dato quod liceret Canonico per alium celebrare vigore alicuius statuti, vel consuetudinis, tamen hoc non facit cessare quin Canonicatus sit Sacerdotalis, quod exinde conuincitur, quia etiam Curatus, quem annexum habere Ordinem Sacerdotij nemo ambigit, Lessius *d. cap. 34. dub. 19. num. 106. vers. his adde*, tamen per se & per alterum munus celebrandi adimplere potest, ut inquit Azori. *instit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 24. q. 2. in princ.* dummodo id passim non faciat, & ad longum tempus, *Posse uin. de officio Curati, cap. 2. num. 5.*]

4 - Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere, Seraphin. *decis. 924. num. 1.* [& sacra Congr. censuit *Episcopum non posse cogere ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere quod dimidia pars Canonico- rum sint Presbyteri, inter quos is sit, qui prima Dignitate fulget, ceteri uero Diaconi, aut subdiaconi sint*, Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum §. 10. & verb. Canonici §. 2.* nisi aliud feruetur, ut *ibi §. 4.* qui pariter Sacram Congregat. censuisse refert *Episcopum debere cum consilio Capituli designare quibus Canonicatibus quisque sacer Ordo annexus esse debeat, non quibus Canonicis.* & *p. 2. verb. Capitulum §. 1. eandem Sacram Congreg. protulisse assentit Episcopum solummodo teneri adhibere Capituli consilium, & non consensum.* vide infra *cap. 42. post num. 20.*]

5 Promoti igitur ad huiusmodi Dignitates, Personatus, Officia, & Præbendas debent in ea ætate constitutos esse, ut infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri, ut expressè habetur *in d. sess. 22. cap. 4. vers. nec alij, & sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. neminem etiam deinceps*, & adnotarunt Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Canonici, vers. ad 2.* Seraph. *decis. 318. num. 5.* Monet. *d. q. 19. num. 9.* ubi *num. 10.* subdit prouisionem factam illi, qui hanc ætatem non habet, nullam esse, & irritam, ut aperte cauetur *d. cap. 4. in fine*, & diximus supra *cap. 13. num. 10.*

cum seqq. † Nec sufficit, quod quis Ordinem requisitum suscipiat ante legitimam ætatem, ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus, ita Fr. Emm. *quest. Regul. tom. 3. q. 23. art. 12.* nouissime Fr. Hier. Roder. *in compend. quest. Regul. resol. 15. num. 24.*

7 Vtrum autem annus huiusmodi computari incipiat à tempore collationis factæ, an à die pacificæ possessionis, uidi ab aliquibus in dubium reuocari, sed illud ad Sacram Congreg. Concilij delatum, ipsa tandem respondit prout sequitur. *Die 13. Septembris 1631. Sacra Congregatio Cardinalium Concil. Trid. interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad Sacros Ordines computari debere à die habita possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit.* R. Card. Vbalminus, Franc. Paulinus *Sacra Congregationis Conc. Secretar.* quam declarationem uidi authenticam, & originalem.

8 Contra huiusmodi Beneficiarios, qui ad Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, stat expressa dispositio *tex. in d. Clem. ut ij 2. de atat. & qualit.* cuius hæc sunt formalia uerba. *Ij uero, qui Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus certi Ordines sunt annexi, pacificè non obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi Ordines se promoueri fecerint intra annum, ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo uocem in Capitulo habeant earundem. Ipsi quoque distributionum, quæ dantur his, qui certis Horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, uel statutis, pænis aliis, quæ contra tales promoueri ad Ordines recusantes, statuuntur in iure, nihilominus in suo robore permansuris.*

9 Innouatur à Conc. Trid. *d. sess. 22. de reformat. cap. 4.* his uerbis. *Ij uero, qui Dignitates, Personatus, Officia, Præbendas, Portiones, ac qualibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, uidelicet ut alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunque ij priuilegio, exemptione, prerogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin pænas incurrant iuxta Constit. Concilij Viennen. quæ incipit, Ut ij, qui, quam presenti decreto innouat, cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, & cetera omnia officia, quæ debent in cultu Diuino prestare sub eisdem, & aliis etiam grauioribus pænis arbitrio eorum imponendis.*

10 Ex quibus Concilij Trid. decretis primò colligitur optimè cõsuisse Sacram Concilij Congregationem prouisum de Canonatu habente annexum Ordinem Sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habere vocem in Capitulo, sed non perdere partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris locis interfunt pro primo anno, infra quem ad Ordines potest se facere promoueri; elapso verò anno si non fuerit ad Ordinem Sacrum annexum promotus, subtrahatur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet aliàs sit in Sacris, ex quo non habet Ordinem requisitum iuxta dispositionem dictæ Clem. vt ij, iuncta glos. verb. ex tunc, ita refert Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 4. num. 26. [vnde bene Monet. de distrib. quotud. p. 2. cap. 19. num. 6. resoluit quòd si huiusmodi clericus infra annum ad dictos Ordines requisitos non promoueat, non ideo beneficium ipso iure amittit, prout de Parochiali Ecclesia statutum fuit in cap. licet canon de elect. lib. 6. sed subtrahenda erit dimidia pars distributionum quotidianarum, vt in d. Clem. vt ij.] At si quis fortè receptus fuerit antequam requisitos Ordines sit adeptus, ac postea monitus eos non receperit, denuntiari poterit Dignitate, beneficio, vel portione priuatus, secundum ea, quæ aliàs fuerunt in Concilio Constantiensi statuta sess. 43. de dispensat. & sic declarasse Sacram Congreg. Concilij refert Stephan. VVeyms citato loco num. 4.]

11 Secundo colligitur, quòd si iste obtinens huiusmodi beneficium non promoueat, infra annum propter iustum impedimentum, quòd ex culpa, & voluntate sua non prouenerit, puta quia toto illo anno ægrotauit, quia absens erat Episcopus, neque commendatitias litteras habere potuit, vel eum Episcopus ordinare noluit, aut his similia, prout exemplificat glos. verb. iusto impedimento, in cap. commissis, de elect. lib. 6. ad quæ etiam exempla se remittit glos. verb. impedimenta in d. Clem. vt ij, adhuc percipiet post annum integras quotidianas distributiones; ratio manifesta est, quia per eum non stat quin promoueat, propter iustum impedimentum, quod approbavit d. Clem. 2. ad effectum, vt euitentur pœnæ, de quibus ibi, inter quas est amissio dimidiæ partis distributionum post annum, ita Monet. d. p. 2. q. 19. num. 22. vbi num. 23. post Borgas. de irregular. & dispensat. tit. de interpret. dispensat. num. 25. subdit quòd ÷ dispensatus per Papam, vt non teneatur se promoueri facere, ita debet quotidianas distributiones percipere acsi promotus fuisset, & hoc ipsum rescripsit Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita Archiepiscopo Calaguritano, his verbis. Con-

gregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle Amplitudinem tuam ei Canonatum cum Præbenda, quæ istic obtinet, adimere ob eam causam, quòd intra annum non sit promotus ad sacros Ordines ex decreto Concilij, qui cum tantummodo 18. annos, vt ab eo relatum est, natus sit, neque per decretum Concilij sess. 23. cap. 12. ante 22. annum Sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, vt nisi Sacros Ordines suscipiat, Canonatu priuetur, de quo Pontificias litteras expediuit. Itaque si res ita est, mandat tibi Sua Sanctitas, vt conseruata isti Ioanni possessione eum prius non cogas ad Sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annos peruenerit, refert Nicol. Garc. de benef. par. 3. cap. 4. num. 17. Quapropter nouissimè Sacra Congregat. Concil. in vna Reatina 13. Septemb. 1631. & in Mediolanen. 6. Martij 1632. censuit Canonatum, qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debere lucrari distributiones quotidianas si Choro interfuit.

13 Tertio colligitur priuationem dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui Horis, seu Officiis ordinariis interfunt, de quibus loquitur dict. Clement. 2. non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dantur pro funeribus, seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè, & generaliter distributiones dicuntur, vt contra Petr. Gregorium bene resoluit Monet. de distribut. quotidianis part. 1. quæst. 3. num. 12. Quod intellige nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum Horis, nam tunc sicut ille amitteret dimidiam partem distributionum Primæ, ita & anniuersarij, seu Missæ Primæ, quæ simul cum Prima lucrifit, ita Nicol. Garc. dicta part. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.

14 Quarto colligitur pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis relicta dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici, ita glos. verb. pars dimidia in d. Clem. 2. quam ibi sequuntur Paul de Eleazar. Ioann. de Lignano Card. num. 20. & Imol. num. 33. Monet. d. p. 2. q. 19. num. 20. ob eam præcipuè rationem, quam tradit d. glos. quòd sibi providere potest, & hanc pœnam euitare per promotionem.

15 Quinto colligitur præfatam pœnam etiam locum habere, quamuis iste non promotus interfuit Diuinis, & Officium recitet, vt aperte sentiunt Doctores magis communiter in d. Clem. 2. §. illi verò, & in specie Nat. cons. 8. num. 3. & 5. de Præbend. Monet. d. p. 2. q. 19. n. 30.

Et

16 Et si non valet consuetudo, quod Canonici residentes huiusmodi dimidia distributionum non priuentur, vbi intra annum non promouentur, vt singulariter tradit Roch. de Curte *in repet. cap. fin. de consuet. sect. 6. num. 39. in vlt. impress.* quem refert Monet. *d. p. 2. q. 19. num. 5.*

17 Sextò colligitur obtinentes beneficia in Collegiatis Ecclesiis, quibus neque iure communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis Ordo, præsertim sacer, obtinere posse, & percipere distributiones, licet nunquam huiusmodi Ordinem Sacrum suscipiant, sed simplices Clerici remaneant. Ita Monet. *d. p. 2. quest. 19. num. 27.*

18 Septimò colligitur priuationem vocis in Capitulo intelligendam videri de voce actiua, quæ simpliciter, & absolutè vox dicitur, non autem de voce passiuua. Ita Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.* quamuis Lessi. *de Iustit. lib. 2. cap. 34. num. 105.* dicat, quod qui negligunt Ordinem debitum intra annum suscipere, amittunt vocem in Capitulo non solum passiuam, sed etiam actiuam.

[Octauò colligitur vt si dispensetur cum minore vt possit habere Parochialem, siue Canonicatum, censetur etiam dispensatum vt non promoueat, vel requisitum Ordinem suscipiat intra annum, quia vna dispensatio sine alia sustineri non potest. Abb. *in cap. cum in cunctis §. cum verò, num. 9. de elect.* Sayr. *de censuris lib. 7. cap. fin. num. 14. & 21.* Sanch. *de matrim. lib. 8. disp. 1. num. 19.* Rota *decis. 327. num. 2. p. 2. recentissim. in posthumis.*

Nonò colligitur optimè censuisse senatum Pedemontanum apud Anton. Fabr. *in suo Cod. tit. de summa Trinit. diffinit. 72.* quod licet regula de triennali possessore iuuat eum, qui non est promotus ad Sacros Ordines intra annum, si tamen non promotus iussus sit ab Episcopo suo promoueri, nec paruerit, succumbere debet non tantum in petitorio, sed etiam in possessorio, tametsi temporum licentia, vel superiorum indulgentia per 30. aut 40. annos pacificè beneficium possederit.]

19 Sed est difficultas, an habens Dignitatem, & Canonicatum, seu Portionem simul, quibus est annexus Ordo diuersus, v. g. Dignitati Presbyteratus, Canonicatui, seu Portioni Diaconatus, si non suscipiat intra annum Ordinem vtriusque tituli, quia non est ad Sacerdotium promotus, amittat omnino vocem in Capitulo competentè ratione vtriusque, tam ratione Dignitatis, quam Canonicatus, seu Portionis, etiam si habeat Ordinem vnius, nempe Diaconatum? Et quidem quando vox solum competit ratione Canonicatus, seu Portionis, certum videtur illam non amit-

tere si habeat Ordinem illius, quamuis Ordinem Dignitatis, quam simul obtinet, intra annum non suscipiat, nam cum vox non competat ratione Dignitatis, non debet eam amittere ob non susceptionem Ordinis ipsius Dignitatis. Difficultas versatur quando vox competit etiam ratione Dignitatis ex consuetudine, vel aliàs; & dicendum videtur non amittere omnino vocem, sed solum quoad Dignitatem, cuius Ordinem habet, nam in separabilibus vtile per inutile non vitiatur, *cap. vtile, de regul. iuris, in sexto,* iunctis resolutis per me *de Axiomatibus iuris vsufrequentior. Axiom. 231. num. 2.* & pœnæ sunt restringendæ, non autem ampliandæ, vt est vulgatum. Nihilominus tamen in prædicta difficultate verius videtur amittere vocem omnino ex *d. Clem. 2. §. ij verò, ibi, nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem,* nam illud vniuersale negatiuum, *nullo modo,* excludit omnino vocem; diuersum autem est in distributionibus, in quibus dicendum solum amittere dimidiam partem earum, quæ dantur præcisè ratione Dignitatis, seu Præbendæ, cuius Ordinem non suscepit, quia respectu distributionum, & priuationis earum non sunt verba ita ampla, & vniuersalia *in d. §. ij verò,* quæ comprehendant distributiones Præbendæ, cuius Ordinem habet. Ita Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 4. in addit. sub num. 23.*

Præterea talis ad requisitos Ordines infra annum non promotus poterit aliis pœnis etiam priuationis puniri, vt colligitur ex *d. Clem. 2. in fine,* dum vult etiam alias pœnas in iure statutas in suo robore permanere, & ita declarauit Sacra Congreg. Concilij Episcopo Patauino his verbis. *Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent;* prout refert Nicol. Garc. *d. p. 3. cap. 4. num. 16.* Vnde datur intelligi priuationem ipso iure non incurri, quia *d. cap. licet canon. de elect. lib. 6.* solum procedit in Parochialibus, ex *glos. ibi, verb. Parochialis.* Ita in his terminis Nicol. Garc. *d. cap. 4. à num. 10.* Monet. *d. q. 19. num. 6.* Squillante *de obligat. cleric. par. 1. num. 202.* Non licet tamen Episcopo ad huiusmodi priuationem procedere absque solemnitate à Concil. *d. cap. 4. requisita,* vt à Sacra Congregat. *decisum* refert Garc. *in addit. ad d. tract. de benefic. par. 3. cap. 4. num. 22.*

Vtrum autem in Ecclesiis, vbi sunt Adiuncti, de quibus in Concilio Trident. *sess. 25. de refor. cap. 6.* possit Ordinarius absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum ex prædicta causa, quod Ordines suis Præbendis annexos non percipiunt? Possit procedere sustinent Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 567. in 1. edit. aliàs resol. 486. num. 2. & 3. in 2. edit.* Ludou. à Sarauia *de Iurisd.*

Adiun

Adiunctorum q. 18. Ego ipse de offic. Episcopi, par. 3. alleg. 73. num. 12. Nicol. Garc. d. c. 4. num. 21. qui tamen in addit. sub num. 22. post Ioann. Vel. in tract. de modo procedendi in causis crimin. cap. 1. num. 15. attestatur Sacram Congreg. censuisse non licere Episcopo ad priuationem procedere ob non susceptos Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio dicto loco requisita. Quid autem dicendum in Coadiutoribus, vide quæ diximus inf. cap. 29.

22 Sed quæstio est dubia, an accipientes Canonicatum, aut Dignitatem habentem annexum Sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi, peccent, & teneantur ad restitutionem; quidam censent eos peccare mortaliter, & ad fructuum restitutionem teneri, quia ratio dispositionis text. in cap. commissæ, §. ceterum, de elect. lib. 6. ibi, cum eos receperis fraudulenter, militat etiam in hoc casu, & dum ratio est in lege pœnali expressa ad alios casus, in quibus illa militat, fit extensio. Ita Gabr. in 4. dist. 15. q. 8. art. 3. Iacob. de Graff. in aureis decis. par. 1. lib. 2. cap. 97. num. 55. Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. num. 66. & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc. d. c. 4. ex num. 37. Alij verò existimant eos solum peccare mort. non tamen teneri ad fructuum restitutionem, cum dispositio d. cap. commissæ, §. ceterum, sit odiosa, ac proinde sine identitate, vel maiori ratione non extendenda extra casum suum, l. interpretatione, ff. de pœnis, cap. pœna, de Pœnit. dist. 1. cap. odia, de regul. iuris lib. 6. Ita Sot. de Iustit. lib. 10. q. 5. art. 6. col. 2. vers. de alijs, Nau. in man. cap. 25. num. 118. & de horis Canon. cap. 21. à num. 44. vsque ad num. 57. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 45. num. 13. & 14. Gutier. Canon. lib. 2. cap. 5. num. 24. Monet d. q. 19. num. 29. Ego verò has contrarias opiniones fœdere distinctionis componendas esse puto, vt scilicet prima intelligenda veniat de illis, qui recipiunt Canonicatus cum intentione non suscipiendi Ordines illis annexos, vt interim ex illis fructus percipiant, & deinde eos relinquendi, vt in d. cap. commissæ, §. ceterum. Secunda verò in recipientibus dictos Canonicatus cum intentione Ordines illis annexos non suscipiendi dum fuerit eis permiffum, nec eos assumere compellantur, isti enim, etsi ratione intentionis non obseruandi ius, nec eorum adimplendi obligationem peccent mortaliter, non tamē ad interim perceptorum fructuum restitutionem tenebuntur, quamuis de facto non fuerint promoti, ex quo non fuere coacti, cum illos fraudulenter minimè receperint, vt in d. §. ceterum. Colliguntur hæc ex Nic. Garc. d. c. 4. num. 41. & Squillante de obligat. Cleric. p. 1. num. 111. [me citato in hoc loco nouissimè Marchin. de sacram. Ordinis p. 8. tract. 1. c. 1. num. 20.]

Barbof. de Canon. & Dignitatib.

CAPVT XVII.

*Canonicus in Ecclesia Cathedrali, an
& intra quod tempus teneatur Fi-
dei professionem emittere, &
sub quibus pœnis?*

S V M M A R I V M.

- 1 Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesijs Cathedralibus quomodo teneantur professionem Fidei emittere, ostenditur.
- 2 Formam professionis Fidei emittendæ qui adducant, referuntur.
- 3 Professionem Fidei faciens coram Vicario etiam Episcopo non impedito satisfacit conciliari dispositioni.
- 4 Professio Fidei, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo satis est.
- 5 [Professio Fidei potest fieri per Procuratorem.]
- 6 Professio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, siue sint seculares, siue Regulares, & siue sint subiecti, siue exempti, & num. 7.
- 8 Professionem Fidei semel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione similis Dignitatis vel Canonicatus.
- 9 Prouisus Sede Episcopali vacante tenetur emittere professionem Fidei.
- 10 Prouisus per obitum, siue per resignationem, tenetur emittere professionem Fidei.
- 11 Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur vltro se offerre ad professionem Fidei emittendam.
- 12 Coadiutores Dignitatum, seu Canonicorum in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere.
- 13 Portionarij, & alij prouisi de Capellanijs in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere.
- 14 Dignitates, & Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere.
- 15 Professio Fidei emittenda est intra duos menses ad minus à die adeptæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia.
- 16 Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonicatu in Cathedrali, quia ille terminus non est præfixus ad terminandam obligationem.
- 17 Prouiso, qui non accepit possessionem, non

- currit terminus duorum mensium ad emittendam Fidei professionem prescriptus, quamuis per eum stet quominus illam accipiat.
- 18 Prouisus tenetur probare se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirat ex officio.
 - 19 Professio Fidei emissa creditur si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficij sit decennalis.
 - 20 Professionem Fidei omittens peccat mortaliter, nisi per ignorantiam, seu inadvertentiam non fecerit, vt num. 21.
 - 22 Fructuum amissionem incurrit, qui intra duorum mensium spatium à die capte possessionis numerandum Fidei professionem non emisit.
 - 23 Professio Fidei facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantum ad querendum futuros.
 - 24 Professionem Fidei non emittens intra duos menses minimè tenetur in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnatur, seu sequatur sententia declaratoria, contra citatos num. 25.
 - 26 Distributiones quotidianæ ob non emissionem professionis Fidei non amittuntur.
 - 27 Fructus amissi ob non factam Fidei professionem sunt impendendi, vel in usus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ.
 - 28 Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam Fidei professionem.
 - 29 Professionem Fidei omittens quoad fructus amissos retinendos non potest regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest, quoad fructus percipiendos quamdiu professionem non emisit.
 - 30 Professionis Fidei omisio non excludit prouisos, nec tollit omnino possessionem, sed impedit illius effectum quoad fructuum perceptionem.
 - 31 Possessio adeptæ per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem est manutenibilis post tempus præfixum ad faciendam professionem.
 - 32 Possessores Dignitatum, vel Canonicatum in Cathedralibus, qui non fecerunt Fidei professionem intra duos menses, iuuantur reg. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum.
 - 33 Canonici Cathedralium qui non fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non possunt pro presentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint.
 - 34 [Bulla Pij IV. super forma iuramenti professionis Fidei.]

ROVISI de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus tenentur à die adeptæ possessionis saltem intra duos menses, è manibus ipsius Episcopi, vel eius generalis Vicarij Orthodoxæ suæ Fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondere, ac iurare debent, idque etiam in Capitulo facere præcipiuntur. Ita statuit Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. prouisi, de quo agunt Doctores, quos plena manu retuli de officio, & potest. Episcopi parte 3. alleg. 61. quibus addo Ricciul. de iure personarum extra gremium Ecclesiæ existent. lib. 1. c. 13. Viu. in praxi iuris patr. lib. 15. cap. 3. ex num. 23. in vlt. impress. [nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 48. à num. 52.] Squillante de oblig. Cleric. p. 1. ex nam. 86. [nouissimè Stephan. Vveymys ad constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas const. 3. num. 22. pag. 33.] † Formam verò dictæ professionis faciendæ ordinavit Pius IV. in eius Constit. incip. Iniunctum, sub dat. Idibus Nouemb. 1564. quam referunt Quarant. in summ. Bullarj, verbo Fidei professio, Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 26. pag. 540. Lauor. var. lucubr. tom. 1. tit. 4. c. 16. num. 41. & est in calce huius cap.

Satisfieri autem potest supradictæ Concilii dispositioni faciendæ huiusmodi professionem coram Vicario etiam Episcopo non impedito, vt benè resoluunt Nicol. Garc. de benefic. parte 3. cap. 3. num. 33. Filliuc. in quest. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 6. num. 8. Squillante d. parte 1. num. 92. Ego ipse d. alleg. 60. num. 16. aduertentes verba illa Concil. Trid. d. c. 12. videlicet, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, &c. solum poni ad monitionem, & denotandum conuenientiùs esse eam facere coram ipso Episcopo cessante impedimento. † Nec est necessarium, vt professio huiusmodi priùs coram Episcopo, vel eius Vicario, postmodum coram Capitulo separatim fiat, sed si Episcopus adsit in Capitulo, satis est, vt Episcopo præsentem semel fiat in Capitulo, vt censuit Sacra Congreg. Concilij in vna Seguntina 18. Aprilis 1590. relata per Garc. de benefic. par. 3. cap. 3. num. 51. [& per Squillante de obligat. cleric. p. 1. num. 93. Marcel. Vulpe in d. praxi cap. 48. num. 56.]

Et non solum per se, sed etiam per Procuratorem habentem speciale mandatum supradicti tenentur, & possunt huiusmodi professionem facere, vt rectè resoluunt Nau. cons. 4. sub num. 2. de summa Trinit. in antiquis, aliàs cons. 11. de iureiur. in nouis. Petr. de Ledesma in summ. parte 2. tract. 1. cap. 4. post 10. conclus. diffic. 6. Azot. instit. moral. parte 2. lib. 7. c. 2. ques. 6. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb.

verb. Fidei professio, Sanch. in precepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 5. num. 7. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 8. cap. 3. num. 19. Ricciul. d. lib. 1. cap. 13. à num. 21. Viuian. d. lib. 15. cap. 3. num. 27. Nouar. in singularib. Canon. concl. 114. num. 8. in fine, latè & eleganter Massobr. in tract. de Synodo Diœcesana cap. 4. dub. 40. per tot. secundum Romanam impress. vbi pluribus, & validissimis fundamentis hanc sententiam enixè pro me defendit, contrariis omnibus satisfaciens, Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disput. 8. quæst. 3. num. 11. Iul. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 22. num. 2. Ferentill. in annot. ad decis. 522. Buratti num. 16. Ego ipse d. alleg. 61. n. 20. nouissimè Homobon. de Bonis in consultationib. & respons. quæst. moral. parte 1. resp. 16. in fine. Rot. in Varmien. Canonicatus 13. Junij 1608. coram bonæ mem. Card. Sacrato, vbi etiam fuit dictum speciale mandatum ad hoc censeridatum non solum quando datur expressum ad faciendam Fidei professionem, sed etiam ex mandato ad capiendam possessionem Dignitatis, vel Canonicatus. Ratio est, quia neque Conc. Trid. neque Constit. Pij IV. de qua in fine huius cap. vtuntur verbis significantibus personalitatè, & propterea succedit reg. Quicumque potest aliquid facere per semetipsum potest illud facere per procuratorem, l. 1. ff. de procur. cap. qui per alium, & cap. potest quis, de reg. iuris lib. 6. tum quia id expressè colligi videtur ex cap. optatum in fine, 100. dist. in illis verbis, nec aliquem, qui hanc iureiurando firmaret, miseris, vbi Præpos. hoc expressè notat.

Contra addit. ad d. conf. Nauarr. 11. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 7. proam. num. 169. vers. similiter, Squillante d. par. 1. num. 91. Vgolin. de offic. Episcopi cap. 50. §. 16. num. 1. Nicol. Garc. de benefic. part. 3. cap. 3. num. 75. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 166. num. 22. [nouissimè Stephan. VVeyms citato loco.] Fr. Sigismund. à Bononia Capuccin. de elect. dub. 50. num. 3. nimis acriter hanc partem sustinentem, existimantes absque bono fundamento hanc Fidei professionem debere fieri per semetipsum, adeò vt non sufficiat fieri per procuratorem, quorum fundamentis sigillatim responderet latissimè Massobr. dicto dub. 40. vide illum, quæso, quia non te pœnitebit.

6 Amplia primò Dignitates, & Canonicos Cathedralium Fidei professionem emittere teneri, siue sint seculares, siue Regulares, vt per Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 3. num. 16. Ricciul. d. lib. 1. cap. 13. num. 13. metipsum d. alleg. 61. num. 6. Homobon. de Bonis in consultationibus, & responsis quæstionum moral. p. 1. resp. 16. vers. respondit etiam, vbi refert pro hac parte Fr. Emman. Molfes. & Laymann. [Circa tamen Prælatos Regulares aduertere oportet Constitutionem Pij V. de qua in fine huius Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

cap. illos obligantem ad professionem Fidei, in vsu non fuisse receptam in aliquibus Religionibus, vt per Hieron. à Sorbo in annot. ad compend. priuileg. tract. professio Fidei num. 3. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 1. diffic. 6. num. 3. Sanch. in precepta Decalogi tom. 1. lib. 2. cap. 5. num. 3. Sigism. à Bononia de elect. p. 1. cap. 7. dub. 50. Alcani. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 8. q. 3. num. 3. Diana resolut. moral. tract. 2. de dub. Regular. resol. 78.]

Secundò amplia, siue sint subiecti, siue 7 exempti, Nau. conf. 1. de summa Trinit. in antiq. alias conf. 9. de iureiur. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub illo tit. de summa Trinit. decis. 1. in fine, Petr. de Ledesma in sum. par. 2. tract. 1. cap. 4. diffic. 9. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 21. Aloyf. Ricc. in collect. decis. collect. 579. ampl. 1. Vgolin. d. §. 16. num. 2. Sanch. d. cap. 5. num. 2. Ricciul. d. lib. 1. cap. 13. num. 14. Ego ipse d. alleg. 61. num. 5.

Tertio amplia in eo, qui semel emisit Fidei 8 professionem in ademptione alterius similis Dignitatis, vel Canonicatus, vt per Azor. d. par. 2. lib. 7. cap. 2. q. 8. Vgolin. d. §. 16. in princ. Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 17. Squillante d. p. 1. n. 90. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 8. cap. 3. n. 20. Ricciul. d. lib. 1. cap. 13. n. 19. Sigism. à Bononia d. dub. 50. num. 4. Lauor. d. tit. 4. c. 22. num. 5. Tamburin. d. q. 3. num. 8. Ego ipse d. alleg. 61. num. 8. Contra Sanch. d. lib. 2. cap. 5. num. 6. [quia ille, qui fuit Canonicus, & postea Canonicatum dimisit, præstito iuramento adstrictus non remanet, immo si Canonicus denuo ibi efficiatur, iterum iurare tenetur, cap. venerabilem, de elect. cap. ex insinuatione, de simonia. Federic. de Senis conf. 264. num. 6. Marches. de commissionib. p. 3. §. 2. de commiss. relaxationis iuramenti ad effectum agendi num. 79. pag. 219.]

Quartò amplia etiam in prouiso Sede Epi- 9 scopi vacante, Nicol. Garc. d. cap. 3. num. 24. Squillante d. par. 1. n. 94. Ricciul. d. lib. 1. cap. 13. num. 15. Ego ipse d. alleg. 61. num. 17. & 18. qui etiam resoluunt non sufficere facere huiusmodi professionem coram Capitulo, sed coram eius Vicario.

Quintò amplia siue sit prouisus per obitum, 10 siue per resignationem, Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 3. q. 9. in princ. Ricc. d. lib. 1. c. 13. n. 17.

Sextò amplia vt prouisi teneantur vltro se 11 offerre, adeò vt non requiratur de necessitate monitio ad faciendam professionem, Nicol. Garc. d. c. 3. n. 19. & 29. Ricciul. d. cap. 13. n. 18.

Limita primò in Coadiutoribus Dignita- 12 tum, seu Canonicorum durante coadiutoria, Nicol. Garc. de benefic. part. 4. cap. 5. num. 76. Sarauia in tract. de iurisdic. Adiunctor. q. 29. num. 37. Ego ipse d. alleg. 61. num. 13.

Limita secundò in Portionariis, & aliis pro- 13 uisis de Capellaniis in Ecclesia Cathedrali,

- Nicol. Garc. *d. p. 3. c. 3. n. 13.* Sanch. *d. cap. 5. sub num. 1.* Ricciul. *d. cap. 23. num. 57.*
- 14 Limita tertio in Dignitatibus, & Canonicatibus Ecclesiarum Collegiatarum, quia de prouisis tantum in Ecclesiis Cathedralibus loquitur Concil. Trident. *d. cap. 12. vers. prouisi*, ita Nicol. Garc. *d. cap. 3. num. 13.* Ricciul. *d. cap. 13. num. 56.* Squillante *d. par. 1. num. 89.* Ego ipse *d. alleg. 61. num. 15.* contra Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficium, §. 5. dicto 4.* & Vgolin. *d. §. 16. num. 3.* existimantes Dignitates Ecclesiasticas Collegiatarum teneri Fidei professionem emittere.
- 15 Hæc Fidei professio emittenda est intra duos menses ad minus à die captæ possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia, vt statuit Concil. Trident. *citato loco*, cuius meminit Tamburin. *d. quest. 3. num. 9.*
- 16 Si † verò intra præfatum tempus non fiat, non ob id facere debens solutus remanet ab obligatione illam in posterum emittendi, sed nihilominus semper ad eam faciendam tenetur; quia terminus duorum mensium à Concilio assignatus non est præfixus ad remittendam, ac terminandam obligationem, sed ad differendam pœnam: ita Fr. Emman. *in sum. tom. 1. cap. 119. num. 7.* Petr. de Ledesma *d. cap. 4. post 10. conclus. differ. 3.* Azor. *d. part. 2. lib. 7. cap. 2. quest. 5.* Nicol. Garc. *d. par. 3. cap. 3. num. 29.* Aloyf. Riccius *in decis. Curia Archiepisc. Neapol. decis. 220. num. 4. part. 1.* Ricc. *d. lib. 1. cap. 13. num. 37.* Squillante *d. part. 1. num. 96.* Lauor. *var. lucub. tom. 1. tit. 4. cap. 22. num. 6.* Tamburin. *dicta questio. 3. num. 9.* Ego ipse *d. allegat. 61. num. 22.*
- 17 Qui quidem terminus duorum mensium datus ad faciendam possessionem non currit prouisio, qui non accepit possessionem, quamuis per eum stet quominus illam accipiat, vt tenet Nicol. Garc. *d. cap. 3. num. 32.* quem refero ego ipse *d. alleg. 60. num. 25.* addo Ricciul. *d. cap. 13. num. 50.* vbi *num. 62.* dicit quòd ad effectum, vt incipiant currere prædicti duo menses, non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requiritur possessio pacifica, & *num. 63.* subdit quomodo possessio dicatur pacifica. † Tenetur autem probare prouisus se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirat ex officio, vt tenent Nicol. Garc. *d. p. 3. num. 48. cum seqq.* Ricciul. *d. cap. 13. num. 40.* † Quam Fidei professionem emissam credi si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficii sit decennalis, resoluunt Campan. *d. cap. 3. à num. 24.* Aloyf. Riccius *in praxi fori Eccles. decis. 681. in 1. edit. aliàs resol. 580. in 2. edit.* Ego ipse *d. allegat. 61. num. 21.*
- 20 Omittens Fidei professionem peccat mortaliter, quia Concil. Trident. *citato loco*, vtitur grauibus verbis, & infert grauem pœnam. Ita Petr. de Ledesma *d. tract. 1. cap. 4. concl. 10.* Fr. Emman. *d. cap. 119. n. 7.* Nicol. Garc. *d. cap. 3. n. 65. in fine.* Squillante *d. p. 1. n. 95.* Sanch. *d. lib. 2. cap. 5. ante n. 2.* Ricciul. *licet dubie, d. lib. 1. cap. 16. n. 1.* nouissimè Homobon. de Bonis *in consultation. & respōsis question. moral. p. 1. resp. 16.*
- Verum si per ignorantiam, incogitantiam, seu inaduertentiam non fecerit illam, peccare mortaliter non videtur, cum bona fide legem humanam transgrediens mortale peccatum non committat, ita Nau. *conf. 2. de summa Trinit. in antiq. aliàs conf. 12. de iureiurand. in nouis*, Sayr. *in floribus decis. sub illo tit. de summa Trinit. decis. 3.* Flamin. Paris. *de resignat. benefic. lib. 10. quest. 9. num. 8. cum seqq.* Azor. *dict. part. 2. lib. 7. cap. 2. quest. 2.* Prosp. de Augustino *in addit. ad Quarant. in summa Bullarj, verb. beneficiorum possessio litt. B. vers. inter alia*, Molin. *de Iustit. tract. 4. disput. 71. num. 8.* Squillante *dict. par. 1. num. 100.* Sanch. *d. cap. 5. n. 13.* Anton. Ricciul. *latè distinguens dict. lib. 1. cap. 13. num. 43.* Ego ipse *dict. allegat. 61. num. 29.* & me citato in illo loco Homobon. de Bonis *de examine Eccles. tract. 15. cap. 8. q. 25. resol. 1. & 2. & d. p. 1. resp. 16.* [nouissimè Marcel. Vulpe *in d. praxi cap. 48. n. 55.*]
- Ultra peccatum incurrit quoque fructuum amissionem qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis Canonicatus numerandum Fidei professionem non emisit, vt idem Concil. Trid. *d. cap. 12.* statuit, quòd quidem intelligitur de fructibus decursis post lapsum duorum mensium, non verò de decursis in ipsis duobus mensibus, vt cum Nicol. Garc. *d. par. 3. cap. 3. num. 39. resoluo d. alleg. 61. num. 23.* † Et professio exinde facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantum ad querendum futuros, secundum Nau. *d. conf. 4. aliàs conf. 11. num. 3.* Flamin. Paris. *d. lib. 10. q. 9. num. 12. & seqq.* Nicol. Garc. *d. cap. 3. num. 30.* Ricciul. *d. cap. 13. num. 39.* Squillante *d. par. 1. num. 97.* Ego ipse *dict. alleg. 61. num. 23.* Rot. *in Oueten. mercedis 12. Decembris 1605. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, impressa post tract. Moneta de distrib. quotid.* quod intelligitur nisi sibi gratiosè per S. Congregat. remittantur, nam Angelo Constantino Cathedralis Ecclesie Tuscanensis Primicerio fructus omnes sui Primiceriatus, quos ob non emissam Fidei professionem non fecit, Sacra Congreg. Concil. auctoritate sibi tributa benignè remisit, & condonauit, modò tamen Fidei professionem iuxta formam à fel. rec. Pio IV. præscriptam tunc emisit, & aliquid elemosynæ arbitrio sui Cōfessarij pauperibus Christi erogauerit, *die 5. Martij 1614.*
- Non tenetur tamen in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnetur, seu sequatur sententia declaratoria, ita Nau. *conf. 3.*

adeptam per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem, esse manutenibilem etiam post tempus præfixum ad faciendam possessionem, & in Tiburtina Parochialis 27. Junij 1629. coram R. P. D. meo Pirouano, ubi quòd ita censuit Sacra Congregatio eiusdem Concilij interpretes in illa causa. Et idèd † tales possessores iuuari regul. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum, tenent Flamin. Paris. d. lib. 10. quest. ult. num. 4. & seq. & Sanch. d. cap. 5. num. 9. ac Ricciul. d. cap. 16. num. 12.

33 Canonici Cathedralium, qui nondum fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emisissent, non possunt pro presentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. Ita ex sententia Sacrae Congregat. Garc. d. parte 3. cap. 3. num. 52.

[Bulla Pij Papæ I V. felic. record.
super forma iuramenti professionis Fidei.

34 **P**IUS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Iniunctum nobis Apost. seruitutis Officium requirit, ut ea, quæ Dominus omnipotens ad prouidam Ecclesie suæ directionem Sanctis Patribus in nomine suo Congregatis Diuinitus inspirare Dignatus est, ad cuius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Trid. dispositionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis curam animarum habentibus prouideri coningeret, publicam Orthodoxæ Fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesie obedientia permanuros spondere, & iurare teneantur. Nos volentes etiam per quoscunque, quibus de Monasteriis, Conuentibus, domibus, & aliis quibuscunque locis Regularium quoruncunque Ordinum etiam Militiarum, à quocunque nomine, vel titulo prouidebitur, idem seruari, & ad hoc, ut vnus eiusdem Fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma, cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari formam ipsam præ-

sentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos spectat, recipi & obseruari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contraueniens latis iuxta hanc, & non aliam formam professionem prædictam solemniter fieri auctoritate Apostolica tenore presentium districtè præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore.

Formula professionis Fidei.

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem calis & terre, visibilium omnium, & inuisibilium, & in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sacula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de calis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in Calum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui loquutus est per Prophetas, & vnã sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma, in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesie obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum

Scriptu

Scripturarum admitto, nec eam unquam nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vñtionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum Omnium Sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuus, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, & realiter, ac substantialiter corpus & sanguinem vnà cum anima, & Diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat: fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantè teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuari, similiter & sanctos vnà cum Christo regnantes venerandos atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandos firmissimè assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nomen aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam, indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici B. Petri

Apostolum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item omnia à sacris Canonicis, & œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc verò Catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, usque ad extremum vite spiritum constantissime (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & predicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo voue, ac iuro, sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Volumus autem quod præsentis litteræ in Cancellaria nostra Apost. de more legantur, & vt omnibus facilius pateant in eis quinterno describantur, atque etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. Idibus Nouembris, Pontificatus nostri anno quinto.

FEDERIC. CARD. CESSIVS.

CÆSAR GLORIERIVS.]

CAPVT XVIII.

Canonici Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum, an & quomodo se precedant in Ecclesia, Choro, & processionibus, ac aliis actibus ratione Ordinis, vel secundum tempus prouisionis, seu admissionis?

S V M M A R I V M.

- 1 [Precedentia secundum unam sententiam debetur Canonicis, & Magistratibus qui priores in possessione apprehendenda fuerunt.
- 2 Senator, seu Magister ex pluribus ad idem Officium eodemmet tempore creatis, ille praeferritur, qui maioribus qualitatibus, seu prerogatiuis decoratus reperitur.
- 3 Prerogatiuam tenet inter alios creatos eodemmet tempore ad Magistratum qui ex alio assumptus fuit.
- 4 Doctoratus gradum prius accipiens praeferritur debet ille, qui postea eum assumpsit, & quid si eodem tempore sint Doctores creati, vel unus in utroque iure sit factus.
- 5 Precedentia datur illi qui primus fuerit nominatus in litteris creationis.
- 6 Prerogatiua causa est si quis ediderit aliquem librum.
- 7 Paternis meritis si quis fulgeat, prerogatiuam habet.
- 8 Canonici precedunt inter se secundum tempus datae prouisionis, & gratiae sibi factae.
- 9 Canonicis ratione maioris Ordinis precedentiam alij concedunt.
- 10 Cardinales licet sint pares officio, Presbyteri Cardinales praeferruntur Diaconis Cardinalibus.
Expenduntur tex. in cap. precipimus, fin. 93. dist. & in cap. statuimus, de maior. & obed.
- 11 Canonicus Doctor an precedat incedendo alios Canonicos.
- 12 Canonicus qui praeuenit in apprehendenda possessione, & antiquiore receptione, debet aliis precedere in stallis, voce, optione, & ceteris prerogatiuis.
Precedentia honor datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera, & seruitia, quae in Ecclesia subit. ibid.
Et procedit si in Ecclesia sit consuetudo, & Praebendae non sint distinctae in Presbyteriales, Diaconales, & subdiaconales, vel

omnes Canonici sint actu Presbyteri. ibid.

- 13 Impedimentum perstans ne quis possessionem adipiscatur, in eius tantum prauidicium pro capta habetur quoad precedentiam, non sic in prauidicium tertij.
- 14 Breue de capienda possessione nomine Camerae de Canonatu sibi à Papa collato obtinens, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Camerae post aliquos annos ad Cathedrali accedat, ut suo Canonatu inseruiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Camerae hoc medio tempore possessionem ingressi sunt.
- 15 Canonicus aliquis si post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur, non recuperat primum locum.
- 16 Canonicus, qui Canonatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum ultimi Canonatus obtenti habere debet.
- 17 Canonicus, qui Canonatum permutauit, si ad eundem Canonatum redierit, quia permutatio effectum non habuit, debet habere locum, & stallum antiquum.
- 18 Rediens ad suum Canonatum vigore regressus, recuperat locum, & stallum antiquum.
- 19 Regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem.
- 20 Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id, per quod ad beneficium perueniri solet.
- 21 Decanus, qui ex consuetudine simul est Canonikus, & una hebdomada seruit, ut Decanus, & altera ut Canonicus, in hebdomada, qua seruit ut Canonicus, debet sedere in loco Canonicali circumscripta consuetudine.
- 22 Clausula, dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum, quomodo intelligenda, ostenditur.
- 23 Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphania, nisi alius ex consuetudine Ecclesiae sit assignatus, & secundum eam supplere vices hebdomadarum absentis.
- 24 Canonicus, vel Presbyter paratus Officium faciens debet precedere omnibus, etiam Decano.
- 25 Canonici sacris vestibus induti debent precedere Vicario generali.
- 26 Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet cedere locum assistenti digniori.
- 27 Vicario generali dantur candela, & palma ante Canonicos, ac Dignitates, exceptis illis, qui cum paramentis assistunt Episcopo

- po in Sede Episcopali existenti.
- 28 Canonici parati precedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium.
- 29 Canonici parati thurificandi sunt ante Vicarium.
- 30 Canonicus hebdomadarius Officium faciens debet habere locum supra omnes Dignitates, & Canonicos.
- 31 Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canoniciatus, vel Dignitatis, debet precedere omnibus aliis Dignitatibus, & Cononicis, etiam ipso antiquioribus.
- 32 Vicarius generalis Canonicus cum sedet uti Canonicus, debet sedere in loco sua receptionis, & in habitu Canonicali, alias si uti Vicarius, precedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas.
- 33 Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quavis functione, & loco habet precedentiam supra alias Dignitates, & Canonicos antiquiores.
- 34 Protonotarius Canonicus cum sedet uti Canonicus, debet sedere in loco sua receptionis, quamvis habitu Protonotary in Ecclesia, choro, processionibus, & Divinis assistat.
- 35 Canonicus si cum habitu Protonotary in Ecclesia incedat, & Divinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canoniciatus.
- 36 Canonicus Protonotarius potest in actibus non competentibus sibi tanquam Canonico uti habitu Protonotary.
- 37 Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia, choro, & processionibus portare subaneam violaceam, dummodo in ceteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem.
- 38 Rochetto sub cotta non potest uti Canonicus Protonotarius dum in choro assistit Horis Canonicis.
- 39 Canonicus, qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.
- 40 Canonicus Locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco sua receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stalli cum habitu Canonicali.
- 41 Canonici debent sedere in suo stalli, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si forte absint.
- 42 Canonici digniores debent sedere in sedibus, qua sunt viciniores sedi Episcopali.
- 43 Canonici celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scanno oblongo tapete cooperto in latere Epistola.
- 44 Canonici Cathedralium Ecclesiarum ceteris Canonicis Collegiatarum digniores sunt.
- 45 Canonici Cathedralium precedunt aliis Beneficiatis, & Pralatis Ecclesiarum inferiorum.
- 46 Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, & ideo omnibus debent precedere.
- 47 Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat Dignitate.
- 48 Canonici Cathedralis precedunt Canonicis Collegiata, non obstante consuetudine in contrarium etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis.
- 49 Prior Collegiata tanquam in propria Ecclesia dicitur habere pro se iuris assistentiam in procedendo ceteris omnibus, secundum aliquos.
- 50 Capitulum Ecclesia maioris si inuitetur ad aliquas functiones, precedere debet aliis Canonicis & Pralatis inferioribus etiam in propriis Ecclesiis.
- 51 Cathedralis precedit Collegiata in associandis funeribus defunctorum propria ipsius Collegiata Parochia, & in Synodo.
- 52 Clerici inferiores debent reverentiam Capitulo sicut Episcopo, & ideo sicut precedit Episcopus, ita & Capitulum debet precedere.
- 53 Capitulum Cathedralis representat personam Episcopi.
- 54 Canonici Ecclesia Cathedralis dicuntur Fratres Episcopi.
- 55 Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum.
- [Canonici Collegiata in Romana ciuitate est dignior Canonici Cathedralis alterius ciuitatis. ibid.]
- 56 Abbas Canonicis Cathedralis debet anteferri, quando Canonici incedunt, ut singuli, non ita si collegialiter.
- 57 Parochus in propria Ecclesia tantam habet potestatem, quantam Episcopus in sua Diacesi.
- 58 Parochus in propria Ecclesia omnibus quantumvis in Dignitate constitutis, precedere debet.
- 59 Canonici Cathedralis in funeralibus, & aliis processionibus precedunt proprio Parocho cotta, & stola induto, non vero quando Canonici sine Cruce, & consensu Capituli, uti singuli incedunt, ut num. 63.
- 60 Capitulum, & Clero Ecclesia Cathedralis locus dignior in funeralibus semper relinquitur.
- 61 Parochus defuncti, vel Parochus Ecclesia,

- ad quam corpus defuncti defertur, digniorem locum obtinere debet, & precedere quibuscumque aliis Presbyteris, non autem Ecclesia Cathedralis.
- 62 Officium facere in Ecclesia ubi corpus defuncti sepelitur, pertinet ad Parochum ipsius Ecclesia.
- 64 Canonici Ecclesia Cathedralis licet non sint Doctores in Congregationibus, ubique præficiendi sunt Presbyteris non Canonicis, licet sint Doctores.
- 65 Canonici Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis Clericis præcedunt post Cathedralis, quia Collegiata est dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali.
- 66 Canonici Collegiata thurificari debent duplici ductu thuribili.
- 67 Canonici Ecclesiarum Collegiatarum præcedunt Parochis in funeralibus, licet aliter sentiant aliqui, ut num. 68.
- 69 Canonici Cathedralis, vel Collegiata Ecclesia semper præcedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis.
- 70 [Refertur decisio sacra Congreg. Rituum.]
- 71 Clericus secularis etiam in propriis Ecclesiis Regularium illis præcedere debet.]
- 72 Canonici Collegiata non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesia Cathedralis.
- 73 Referendarius utriusque Signaturæ extra Ecclesiam præcedit Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium.
- 74 Canonici Cathedralis sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus.
- 75 Canonici Cathedralis sunt ante Magistratum thurificandi, tam in Cathedrali Ecclesia, quam, in aliis in quibus simul conuenerint, ubi talis est consuetudo.

I N hac quæstione, quæ satis à Doctoribus inuoluitur, non distinguendum casum à casu, visum fuit nobis aduertere, antequam ad illius materiam propius accedamus, quòd hic non loquimur de Dignitatibus, quarum præcedentia est certa, sicut & locus certus est in Ecclesia, Choro, Capitulo, & processionibus, ad quòd melius dignoscendum, vide quæ diximus supra cap. 4. num. 7. cum seqq.

De Canonicis solummodo est sermo noster, quos considerare oportet, vel electos, creatos, & nominatos in litteris foundationis Ecclesie Cathedralis, vel post ipsam erectam de Canonicatibus, qui pro tempore vacauerunt, prouisos si primo modo eos accipiamus, repetere oportet, valde difficilem quæstionem esse quis ex tribus, quatuor, vel aliis pluri-

bus magistratibus, vel officialibus similibus vnius tribunalis eodem tempore, creatis præcedere debeat? multi multa tradiderunt, & in varias diuisi sunt sententias.

Vna fuit eorum, qui existimarunt præcedentiam deberi illi, qui prior in possessione fuit. Ita Surg. de Neapol. *illust. cap. 27. num. 39. in fine*, & iudicatum fuisse in Lusitania asserit Cabed. *decis. 3. par. 1. & ibi num. 11.* refert decretorum Senatus, licet num. 12. asserat id limitari quando Senatores plures simul iunctim de vno Senatu ad alterum translati sint, vel pluries Senatores sint electi simul ad expeditores causarum grauaminum ex eodemmet Senatu, quia tunc decreto Regis Sebastiani, illi præferri debent, qui in Senatu, seu Officio aliquo antiquiores erant, licet in apprehendenda noui possessione fuissent posteriores. Faciunt pro hac parte adducta per Stephan. Gratian. *Marchia decis. 16. in addit. num. 6. & 7. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 3. proæm. num. 23. cum seqq. Valenz. conf. 34. num. 36. tom. 1.*

Alia sententia, cui tanquam probabiliori ² accedimus, tenet quòd inter plures Senatores, Magistratus, seu Officiales ad idem officium eodemmet tempore creatos, ille præferri debet, qui maioribus qualitatibus, seu prærogatiuis decoratus reperiatur. Ita Vincent. de Franchis *decis. 365. Garc. Masfril. Sicil. decis. 130. num. 19. vol. 2. & de Magistratib. lib. 5. cap. 4. à num. 14.* Et data paritate temporis ille dicitur dignior, qui plures habet, & maiores qualitates præcedendi. *Burfat. conf. 443. num. 16. lib. 4. Decian. conf. 84. num. 14. lib. 5. Ponte conf. 14. num. 43. Ioan. Andr. de Georg. alleg. 35. num. 19. & 20.*

Plures qualitates, & prærogatiuas referunt ³ Doctores ad hanc præcedentiam concedendam. Prima est in eo, qui de alio magistratu ad presentem, de cuius præcedentia agitur, assumptus fuerit. *L1. vbi Platea in 2. not. C. de consul. lib. 12. Rebuff. in tract. nominat. q. 21. num. 1. Vincent. de Franchis Neapol. decis. 144. num. 2. cum seqq.* vbi refert quòd cum fuissent de anno 1566. creati Præsides Regiæ Camere summarie Alphonsus de Salazar, Annibal Moles & Franciscus Antonius de David, & contenderent de præcedentia inter se, fuit iudicatum debere præferre dictos Alphonsum & Annibalem qui per prius fuerant Regis Officiales, & in Dignitate constituti, quia ipse David dum esset Aduocatus coram ipsis & in eodem domibus multoties, & etiam tempore creationis ipsorum, & in tribunali vbi residebant, comparuerat ab eis ius postulando, seu petendo, eos vt iudices Regios colendo. Idem Vincent. de Franchis *decis. 365.* vbi quòd creatis duobus ducibus vno eodemque tempore, quorum vnus erat iam Comes,

Comes, alter verò nullum titulum habebat, fuit prælatus in sedendo, & aliis, illè qui titulum comitatus habebat. Garc. Mastrill. d. lib. 5. cap. 4. num. 26.

4 *Secunda* prærogatiua quando neuter erat in officio, consideratur ad hunc effectum in eo, qui prius doctoratus gradum accepit. Ita Petr. Lenaud. de privileg. Doct. p. 3. q. 4. Valenzuel. conf. 34. num. 33. & num. 66. cum seqq. Garc. Mastrill. Sicil. decis. 130. num. 21. & 22. Aloyf. Ricc. in addit. ad d. decis. 365. Vincent. de Franchis, Marta in votis nouissim. decis. voto 101. num. 6. Hermosil. ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol. part. 5. num. 29. vbi alios refert Doctores. Et si sunt duo Doctores eodem tempore facti, ætate prærogatus, & aliis conditionibus suffultus præcedere debet, Cassan. in catal. gloria mundi. p. 7. consid. 46. Cyr. Mastrill. conf. 136. num. 6. inter consilia Fabij de Anna lib. 2. Garc. Mastrill. d. tract. de Magistratib. lib. 5. cap. 4. num. 15. vbi num. 19. subdit illum, qui vtriusque iuris Doctor est, præferri illi, qui vnus tantum gradum assumpsit, licet prius Doctoratus gradum assumeret, & num. 37. post Cassan. & Cyr. Mastrill. tenet quòd inter Doctores ad Magistratum electos, præfertur ille, qui Aduocati officium exercebat.

5 *Tertia* prærogatiua colligitur ex prima denominatione, nam præferri debet ille, qui primus fuerit nominatus in litteris creationis. l. cum pater. §. ante. ff. de legat. 2. cap. si quis iusto. §. verum, in fine, vbi glos. verb. nominatus. de elect. lib. 6. Fabi. de Anna conf. 406. num. 12. Aloyf. Ricc. in addit. ad Vincent. de Franchis decis. 144. vers. & primò, Garc. Mastrill. d. tract. de magist. lib. 5. cap. 4. num. 24. & 25. & à num. 57. à Ponte conf. 14. num. 58.

6 *Quarta* prærogatiuæ causa est si quis ediderit aliquem librum siue legalis, siue cuiusque scientiæ, quo casu eum præferendum esse latè declarat Cassan. in catalogo gloria mundi p. 10. consider. 28. quem sequitur Caraita in ritu 101. dicens vnum notabile quòd hæc prærogatiua præcedit prærogatiuam nobilitatis, itaut inter Doctores, qui libros composuit, præferatur data paritate temporis, & ætatis Doctori nobilissimo: refert Aloyf. Ricc. vbi supra, vers. secunda.

7 *Quinta* prærogatiuæ causa est si quis fulgeat meritis paternis. Ita Aloyf. Ricc. vbi supra, vers. tertia. Et hinc est quòd Officialis filius Doctoris, præfertur alteri Officiali non filio Doctoris, glos. verb. sumptibus, in l. iubemus, C. de aduocat. diuers. iudic. Rebuff. in tract. nominat. q. 21. num. 18. Fab. de Anna conf. 135. num. 1. Cyr. Mastrill. inter eius consilia conf. 136. num. 58. & seqq. lib. 2.

Ex quibus deduces quid dicendum in hac

materia quando in litteris erectionis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ fuerint creati plures Canonici ab eo, qui eos creandi ius habet, iuxta quæ diximus supra cap. 2. Nunc verò à nobis exponendum est quomodo præcedant inter se post erectionem factam, an scilicet secundum tempus datæ prouisionis, vel ratione Ordinis suscepti, vel vtrum iuxta tempus admissionis, & possessionis captæ.

Quidam tenent secundum tempus datæ prouisionis & gratiæ factæ Canonicos inter se præcedere debere omnibus aliis posterioribus in prouisione, licet in possessione prioribus. Hanc partem in terminis nostris multis defendere conatur Valenzuela d. conf. 34. num. 37. cum seqq. tom. 1. & cessante consuetudine in contrarium post longam disputationem sequitur Gonzal. in suis variis quest. 4. per tot. qui pro se plura adducunt fundamenta, & præcipuè l. sancimus 4. C. de consulib. ibi, & in adoranda nostra purpura, vel in consequendis cunctis Consulibus honoribus & privilegiis ex anteriori temporis prouectionis Ordinem sibi met nauerint vendicandum, &c. cap. si à sede, de præbend. lib. 6. tum ex eo, quia in gratiosis attenditur tempus datæ, cap. eam te, de rescript. Rebuff. resp. 24. vers. contrarium. tum etiam, quia rescriptum prius in data præualet secundo posteriori, tex. in cap. Capitulum sanctæ Crucis, de rescript. & in cap. si duobus, & ibi glos. eod. tit. lib. 6. Ioan. Gratian. reg. 404. num. 1.

Alij verò præcedentiam concedunt Canonicis, vel ratione Ordinis maioris, vel eminentioris gradus, seu qualitatis.

Quoad præcedentiam ratione maioris Ordinis tenet Stephan. Gratian. Marchia decis. 16. num. 7. Canonico prouiso de Canonatu Presbyterali in Ecclesia, vbi Præbendæ sunt distinctæ, deberi locum inter alios Presbyteros supra omnes Diaconos, & Subdiaconos, licet prius in Ecclesia receptos. Idem multis probat Valenzuela d. conf. 34. num. 87. cum multis seqq. Et Sacra Rituum Congreg. sapissimè, & signanter in vna Saonen. 11. Aprilis, & 11. Octobris 1601. & in Neapolitana 23. Martij 1602. & in Proprien. 17. Julij 1606. censuit Canonicos, qui in Ordine Presbyterali constituti Canonicatum Presbyteralem obtinuerint, in Choro, Capitulo, sessionibus, & processionibus præcedere debere Canonicis in Diaconatu, vel Subdiaconatu constitutis, Canonicatus Diaconales, aut Subdiaconales obtinentibus etiam postquam fuerint in Ecclesia admissi, & recepti, non obstante consuetudine Ecclesiæ, quæ tanquam abusua, & improbata non debet admitti, refert Stephan. Gratian. d. num. 7.

Hinc licet Cardinales sint pares officio, 10 Presby

Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus, & sic de reliquis, licet isti in creatione priores sint aliis, ea solum ratione quod sint maiores Ordine, Cassan. *in catal. gloria mundi* p. 4. *confid.* 15. Valenzuel. *d. conf.* 34. num. 91.

Facit tex. *in cap. præcipimus, fin.* 93. *dist.* ibi, *Præcipimus ne Diaconus (quamuis in Dignitate, hoc est, in officio Ecclesiastico quolibet sit,) ante Presbyterum sedeat* ergo idem dicendum est in habentibus alios Sacros Ordines contra habentes minores. *cap. placuit* 16. *dist.* vbi iubetur quod in Concilio secundum Ordinem vnus alteri locum cedat, *cap. Episcopus* 17. *dist.* ibi, & *suorum sibi prærogatiuam Ordinum vendicare, &c.*

Iuuat deinde tex. *in cap. statuimus, de maior. & obed.* ibi, & *qui maior est Ordine, etiamsi postea sit receptus, potiore esse volumus, &c.* vbi Abb. *not.* 3. & 4. notat illum tex. contra consuetudinem quarundam Ecclesiarum, vbi Canonici primo recepti præferuntur Canonicis postea receptis, licet isti posteriores sint maiores in Ordine, & Dignitate, cum aliis adductis per Valenzuel. *d. conf.* 34. num. 88. *cum seqq.*

11 Quod verò post Ordinem maiorem, sit attendendus gradus, seu qualitas in hac materia, ex eo colligitur, quia Canonicus Doctor præcedit in sedendo alios Canonicos non Doctores, vt tenent Franc. de Aret. *conf.* 23. *incip.* *In presenti consultatione, num.* 10. *vers. ad tertium, latè Mastrill. Sicil. decis.* 130. per tot. & præcipuè à *num.* 13. Valenzuel. *d. conf.* 34. à *num.* 66. & Episcopus Doctor vti duarum Dignitatum præfertur Episcopo non Doctorato antiquiori Menoch. *conf.* 902. *num.* 67. Et facit Concil. Trident. *sess.* 24. *de reform. cap.* 12. *vers. hortatur, dum monet vt in principiis, vbi id commodè fieri potest, saltem dimidia pars Canonicatum in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Et hoc intelligere oportet vbi nulli sint Canonici Presbyteri, Ordo enim Presbyteratus est dignior gradu Doctoratus in quacunque scientia, vel disciplina, ac proinde Canonicus Presbyter prius Ordinatus debet præcedere aliis Canonicis, vel Presbyteris postea Ordinatis, etiamsi Doctores sint: ita Sacra Cong. Rit. *in Panormitana* 23. *January* 1610. Et hinc eadem S. Cong. *in vna Montis Regalis* 19. *Martij* 1611. censuit *inter Canonicos Presbyteros nullam dari præcedentiam, nec præminentiam ratione Doctoratus, sed tantum ratione Ordinis, & antiquitatis.* Et in propriis terminis quod vbi Canonicus præcellit merito in scientia alteri Canonico, qui prius Canonicatus possessionem*

fuit adeptus, debeat illi præcedere in sedendo, procedendo, vocem ferendo, & similibus, tradit Dominic. de S. Gemin. *in cap. Isidorus* 16. *dist.* Felin. *in rub. de maior. & obed.* num. 3. Abb. *in cap.* 2. *num.* 2. *de his, qui fiunt à maiori parte cap.* Cassan. *d. p.* 4. *confid.* 48. Ioan. Montan. *de auctorit. magni Consilij* num. 80. Valenzuel. *d. conf.* 34. num. 45. *cum seqq.*

Denique magis communis Doctorum schola tenet quod Canonicus, qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiori receptione, debeat aliis præcedere in stallo, voce, optione, & cæteris prærogatiuis, ac præminentibus, quamuis alij sint priores in prouisione & posteriores in possessione. Hanc partem tuentur Mohed. *decis.* 11. *de renunciat. ante num.* 1. *vers. nam cum locus, Caputaq. decis.* 357. *num.* 2. *p.* 2. Seraphin. *decis.* 437. *num.* 3. Rot. *decis.* 2. *num.* 1. *de consuet. in nouis, & decis.* 867. *num.* 1. *in 1. collect. nouissim. Farin. alias p.* 4. *diuers. Cephal. conf.* 644. *num.* 5. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. §.* 3. *proem. num.* 23. *cum seqq.* Stephan. Gratian. *d. Marchia decis.* 16. Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resol.* 555. *in 2. edit. Cabed. Lusit. decis.* 5. *num.* 4. *p.* 1. nouissimè Mich. Ferrus *de præceden. Eccles. q.* 10. *num.* 9. *cum seqq.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neap. cap.* 52. eadem Rota *decis.* 44. *num.* 1. *p.* 1. *recentissim.* per tex. *in l.* 1. *ff. de albo scribendo. l.* 1. *C. de silentiar. l. vnicuique. C. de proxim. sacror. scrib. l. comperimus* 13. *eod. tit. lib.* 12. *l.* 4. *C. de priuileg. eor. qui in sacro palat. milit. eod. lib.*

Ratio est, quia honor iste precedentie datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera, & seruitia, quæ in Ecclesia subiit, arg. *l.* 2. *in fine, vbi, vt is gradu ceteros antecedit, quem stipendia meliora, vel labor prolixior fecit antequam, C. de officio Magistri offic. cap. miramur, circa fin.* 61. *dist.* ibi, *nec potest de eius prouectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro moribus castis, pro actionibus strenuis celsioris loci premium debetur, &c.* Et comprobatur, quia istæ præminentie, & precedentie sunt fructus, & emolumenta possessionis, *glos. verb. Capitulo, in cap. cum olim, post med. vers. de collatio. beneficiorum, de maiorit. & obed.* sed fructus semper spectant ad possessorem. *cap. querelam* 24. *de elect. cap. consultationibus, de iurepatr. cap. cum olim, de causa possess. l. bona fidei* 48. *ff. de acquirendo rerum domin. cum similibus.*

Et hæc communis sententia procedit si in Ecclesia sit consuetudo, vt Canonici, qui prius fuere possessionem adepti, præferantur posterioribus, etsi maiores Ordine sint, vt censuit Sacra Congregatio Rit. *in Egitanien.* 23. *May* 1603. dum ait, *seruandam esse illius*

illius Ecclesie consuetudinem circa vocem & locum in Capitulo inter Dignitates, & Canonicos prabendatos, & non prabendatos; consuetudo enim quoad tribuendum loca sedendi attendi debet, ex adductis per Henric. Bottæ. de Synodo Episcopi par. 3. in princ. num. 33. Auendan. de exequendis mandat. part. 1. cap. 19. num. 15. vers. itaque & in processibus, Nau. conf. 1. num. 3. de maior. & obed. Fab. de Anna conf. 40. num. 1. cum seqq.

Verum licet hucusque resoluta pro hac communi sententia absque dubio procedere videantur in Ecclesiis ubi Ordinum distributio adhuc facta non reperitur, nihilominus tamen si Prabendæ sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, & Subdiaconales, non procedunt sine difficultate propter ea, quæ supra adduximus hoc eod. cap. vers. quoad præcedentiam ratione maioris Ordinis, num. 9. Ego crederem quod si omnes Canonici sunt actu Presbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, tunc non obstante dicta distinctione, consuetudo Ecclesie est seruanda, ut Canonici obtineant locum secundum tempus admissionis, aliàs secus, ut colligitur ex decisione eiusdem Sacræ Cong. Rit. in Saonen. 10. Ianuarij 1604.

Amplia communem sententiam locum habere etsi prioritas possessionis esset vnus diei, vel vnus horæ, aut vnus puncti, seu momenti, ut per Gonzal. d. §. 3. proæm. num. 44. cum seqq. vbi num. 48. ait quod punctus est quarta pars vnus horæ, & momentum est decima pars vnus puncti, & sic hora habet quatuor puncta, & quadraginta momenta; additque ex Alciato horam constare ex sexaginta minutis, & Latinos simpliciter accipere momentum pro breui tempore, sicut & punctum.

13 Amplia deinde ut procedat etiam si per Canonicum non steterit ut possessionem prius non cœperit, propter aliquod impedimentum litis, vel alterius causæ, quia adhuc in processione prior, licet in prouisione posterior, ei præferri debet, ut ex duabus Rotæ decisionibus resoluit Gonzal. d. §. 3. proæm. num. 24. Non obstat reg. siue iuris axioma quod pro facto haberi debet id, quod fieri debebat si per eum steterit, quominus factum fuerit, de qua Surd. conf. 374. num. 7. & quod anterioritas incipit currere à die, quo quis admitti debuisset, nec steterit per eum quin admitteretur, Greg. XV. decis. 341. num. 1. & de Canonico, cui à Capitulo fuit denegata possessio, quod habeatur pro admissio ad effectum gaudendi prærogatiuis & emolumentis aliorum Canonorum, dixit Rota in Pacen. Canonicatus 27. Iunij 1612. coram Pa-
Barbos. de Canon. & Dignitatib.

triarcha Manzanedo, & in Toletana Canonicatus 5. Nouembris 1610. coram Cardin. Lancelloro.

Respondetur enim has doctrinas procedere solum in præiudicium illius, qui præstat impedimentum, ut antea prouisus possessionem capere non posset, quia tunc ille anterior in prouisione, & posterior in receptione præcedere debet posteriori in prouisione, & priori in processione culpam habenti, & impedimentum præstanti, ne ex sua culpa commodum consequatur. Ita Gonzal. d. §. 3. proæm. num. 38. & gloss. 27. num. 46. Cabed. d. Lusit. decis. 5. num. 4. in princ. p. 1. vbi tenet quod quando interuenit dolus, aut negligentia primi causata per secundum, per quam præsentare prætermittit litteras suas, tunc illi non est secundus præferendus, quantumuis possessionem prius apprehenderit. Beltramin. in addit. ad Gregorium XV. dict. decis. 341. in fine, Hermosil. ad Gregorium Lopez gloss. 2. prol. part. 5. num. 20. & 21. Habetur enim pro possessore qui per aduersarium fuit impeditus ne caperet possessionem. Ferret. conf. 3. num. 16. & 17. vol. 1.

Nostra autem amplificatio procedit quando impedimentum fuit causatum à tertio, in cuius tantum præiudicium debet obstare, & non alterius, qui impedimento causam non dedit, ut declarat Beltramin. citato loco. Vnde si Capitulum iniuste denegauerit tradere possessionem circa præminentias, impedimentum huiusmodi ab eo præstitum quoad omnes de Capitulo præiudicare non potest, secundum Mohedan. decis. 6. de præbend. in puncto Rot. in Calaguritana Canonicatus 3. Aprilis 1620. coram Reuerendissimo Domino Decano; quia Capitulum repræsentatur, & componitur ex vniuersis de illo, vnde impedimentum præstitum à Capitulo censetur datum à quolibet de illo, & sic respectu omnium non debet præiudicare illi, cui iniuste fuit denegata possessio: at verò si impedimentum proueniat ab vno aduersario, qui nouit litem, & si per eam fuit impeditum prouiso capere possessionem, tunc in præiudicium illius habetur pro capta, Afflict. decis. 302. num. 1. vers. quo casu, Gonzal. d. §. 3. proæm. num. 42. non enim dicitur mocosus, qui impeditur facto aduersarij. Bart. in l. amplius, num. 8. in fine. ff. rem ratam haberi, Caputaq. decisione 108. num. 6. part. 2. quos refert Gonzal. vbi supra num. 41.]

K Obtinens

14 Obtinens Breue de capienda possessione nomine Camerae de Canonicatu sibi à Papa collato, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Camerae post aliquos annos ad Cathedralem accedat, vt suo Canonicatui inferuiret, debet sedere, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Camerae hoc medio tempore ingressi sunt, ac prius residentiam facere ceperunt: tum quia Breue concessum tali Canonico de capienda possessione nomine Camerae disponit, quod verificato constituto dicti Breuis idem M. vel eius Procurator immittatur in possessionem nomine Camerae, & quod postquam idem M. litteras gratiae principalis, sub plumbo expeditas praesentauerit, eidem M. sit eadem capta possessio consignanda, vel transferenda, prout etiam declarat *Constit. 24. Greg. XIII. incipit, Ad Romani.* Vnde cum Papa ita voluerit, censetur omne obstaculum iuris remouisse; tum quia quoad effectum possessio capta nomine Camerae potest dici capta ab ipso prouiso Apostolico, in cuius commodum capta fuit, nam tunc Procurator Camerae nihil aliud agit, aut incendit nisi prouisum litteris expeditis in possessionem immittit, itaut in hoc casu Commissarius Camerae possessionem capiens nomine prouisi seruiat illi de nudo ministerio, & capiat possessionem ad eius fauorem, & commodum; tum denique, quia Rota sepè interminis resoluit quod ea sit virtus Breuis de capienda possessione nomine Camerae, vt facta cessione constituat eum iustum possessorem, vnde sit illi concedendum mandatum de manutenendo, ac si ipse prouisus à principio possessionem cepisset. Quare his, & aliis fundamentis ita resoluunt Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 34. num. 101. cum multis seqq.* & Monet. *de optione Canon. cap. 5. q. 1. ex num. 12. vers. Petrus.*

15 Si autem aliquis Canonicus post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituatur, ex gratia per viam nouae prouisionis non recuperat primum locum, nec praerudicabit interim admissis, sed habebit illum, qui ei competit secundum tempus restitutionis, & sic nouissimum obtinebit locum, vt probat expressè tex. *in c. ex insinuatione 26. de simon. vbi Felin. col. 2. Bart. in l. 2. ff. de decurion. Rebuff. in tract. nominat. q. 21. Nau. conf. 61. alias 97. num. 4. de simon. Raguc. de voce Canonicorum in Capitulo q. 17. num. 2. Monet. d. cap. 5. quæst. 1. num. 12. post princip. [Rota decis. 44. num. 2. parte 1. recentissim. faciunt quæ Guttier. de gabell. q. 13. num. 4. Azeued. l. 2. num. 5. tit. 14. lib. 4. noua Recop. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 1. cap. 56. num. 18. vbi quod admittitur tanquam nouus homo. Hermosil. ad*

Gregor. Lop. glos. 2. prol. parte 5. num. 16. & 17.]

16 Eodem modo Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonicatus obtenti habere debet, nec potest retinere locum primi dimissi, vt resoluit Monet. *d. cap. 5. quæst. 1. num. 12.* [Stephan. Gratian. *disceptat. forens. tom. 5. cap. 845. num. 10. per d. cap. ex insinuatione 26. vbi gloss. in verb. prima, de simon. & verb. accepit, in cap. Nabuchodonosor 23. quæst. 4. Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. Canonica §. 8.*] & censuit Sacra Rituum Congreg. *in vna Callien. 21. Martij 1609.*

17 Non ita dicendum in Canonico, qui permutauit Canonicatum, & permutatio effectum habere non potuit, quia si redierit ad suum Canonicatum, debet habere locum, & stallum antiquum, nec tanquam nouus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum soluere iocalia pro amissione, vt censuit eadem S. Congreg. *in vna Mutinen. 29. Nouemb. 1603.* † Sic & ille, qui ad suum Canonicatum vigore regressus redierit, vt benè resoluit Flamin. *Parif. de resignat. lib. 1. quæst. 14. num. 28.* [Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 137.*] † quia regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem, Rot. *decisione 427. num. 7. parte 1. diuers.* † & regressu obtento ad beneficium, dicitur concessum id, per quod ad beneficium iam obtentum perueniri solet, eadem Rot. *decif. 328. num. 3. lib. 3. diuers.*

21 Decanus Ecclesiae Fulginaten. secunda Dignitas post Pontificalem à Sixto IV. erecta inter constitutiones suae erectionis, & reformationis habet quod ipse Decanus, qui simul est Canonicus, vna hebdomada seruiat vt Decanus, & alia vt Canonicus, & quod vnâ portionem Canonicalem percipiat vt Decanus, & aliam vt Canonicus, & quod si occurrat ei de stando in choro vt Decanus, & vt Canonicus quod admittatur praesentia pro vtroque. Quaritur primò an Decanus praedictus in hebdomada, qua seruit, vt Canonicus sedere, & praecedere debeat in loco Canonici, non autem Decani, non obstante consuetudine in contrarium? Secundò an diebus Dominicis, & festiuis maioribus, ac toto tempore Quadragesimali, quibus tenetur inferuire tanquam Dignitas, & tanquam Canonicus, debeat punctari pro Canonico, cuius locus remanet vacuus, & pro illo priuari distributionibus quotidianis? Tertio quid dicendum si in litteris dispensationis super retentione Dignitatis, & Canonicatus simul adfit clausula, *dummodo Ecclesia in Diuinis non patiatur detrimentum.*

S. Cong.

- 22 S. Congr. Conc. 26. *Nonembris* 1616. ad primum censuit *circumscripta consuetudine debere sedere in loco Canonicali. Ad secundum non debere punctari, sed gaudere duplicibus distributionibus, sicut etiam amitteret duplices si non inferuisset, quando inferuire debet pro utroque. Ad tertium, clausulam intrare in erectione, qua cum habuerit effectum, apparet iustificata, quod Ecclesia non fraudetur obsequiis, alias deberet tolli ipsa Dignitas.*
- 23 Et hæc circa Canonicorum in sua admissione antiquitatem vtilia sunt, & ad multa deseruiunt: iuniori enim plura incumbunt onera, à quibus alij eximuntur, ille nanque debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ iuxta formam libri Cæremonialis, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, vt censuit S. Rit. Cong. in *una Asculana* 16. *Januar.* 1607. & debet iuxta consuetudinem Ecclesiæ supplere vices hebdomadarij absentis, eadem S. Congreg. in *Elboren.* 15. *Aprilis.* 1606.
- 24 Propter actum quoque & Officium, quem in Ecclesia gerit Canonicus, præcedere debet omnibus aliis, licet Ordine, & antiquitate præstantioribus; quamobrem dicta Sac. Rituum Cong. in *una Antueypin.* 24. *Octobris* 1609. & in *alia Arboren.* 26. *Iunij* 1610. declarauit quod *Canonicus, vel Presbyter paratus Officium faciens debet præcedere omnibus, etiam Decano, & in alia Ripana* 27. *Februarij* 1610.
- 25 censuit *† Canonicos sacris vestibus indutos assistentes Episcopo celebranti debere præcedere Vicario generali, & in quadam Ferrar.* 20. *Iun.* 1609. fuit resolutum *† Canonicum Episcopo assistentem superueniente digniore Canonico debere cedere locum assistentia digniori.* Vnde *† Vicario dari candelas, & palmas ante Canonicos, ac dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti, censuit Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium preposita in una Bisignanen.* 16. *Maij* 1600. nam *† huiusmodi parati præcedunt Vicario generali non obstante consuetudine in contrarium, vt resoluit S. Rituum Congregat. in una Lauretana* 6. *Septemb.* 1603. & in *Casalen.* 5. *Iulij* 1614. & in *Alexandrina* 15. *Martij* 1608. & in *alia Castellaten.* 25. *Septemb.* 1621. vbi fuit resolutum *† præcedentiam competere Dignitatibus, & Canonicis paratis supra Vicarium generalem, neque allegatam consuetudinem, immò veriùs abusum illi suffragari, & tunc sunt thurificandi ante Vicarium, eadem Sacra Congregat. in Egitanien.* 3. *August.* 1602. & in *Tyburina* 6. *Martij* 1610.
- 30 Hinc etiam Canonicus hebdomadarius officium faciens debet habere locum supra omnes dignitates, & Canonicos, vt in *una Brudusina* 17. *Iunij* 1616.

ficium faciens debet habere locum supra omnes dignitates, & Canonicos, vt in *una Brudusina* 17. *Iunij* 1616.

Hinc denique Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonatus, vel Dignitatis, debet præcedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus, eadem Sacra Congregatione Rit. in *una Rutben.* 24. *Septembris* 1605. vide latè infra *cap. 36. num. 2. cum seqq.*

Vicarius Generalis Canonicus cum sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali, alias si vti Vicarius sedeat, præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas, Aloys. Ricc. in *praxi parte 4. resol. 389.* Seraphin. *decis. 437. num. 5.* [Theodof. de *Rubeis singular. Rotæ tom. 2. parte 4. num. 52. pag. 490.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quest. 16. à num. 63.* & alij citati infra, *cap. 36. num. 7.* nouissimè Michael. Ferrus *de præcedent. Eccles. cap. 52. num. 16.*] eadem Sacra Rituum Congregat. in *Calaguritana* 2. *Augusti* 1603. & in *Casalen.* 5. *Iulij* 1614. & in *Ampurien.* 7. *Decembris* 1630. & in *Acernen.* 21. *Iunij* 1632. etiam quæ dantur interessentibus processionibus in *Compostellan.* 21. *Februarij* 1604. *Brudusina* 16. *Iulij* 1607. *Candia* 7. *Augusti* 1610. *Egitanien.* 20. *Decembris* 1601. *Gallipolen.* 21. *Decembris* 1613. *Sutrin.* 1. *Octobris* 1616. *Oritan.* 4. *Aprilis* 1620.

Si autem sit Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quauis functione, & loco habet præcedentiam super alias Dignitates, & Canonicos antiquiores, nouissimè eadem Sacra Rituum Congregatio in *una Neritonen.* 22. *Decembris* 1629. Etiam quacumque consuetudine contraria non obstante, eadem Sacra Congregatio Rituum in *Syracusana* 8. *Iunij*, 1630. [Vide infra *cap. 36. num. 7. vbi, num. 8.* de præcedentia Vicarij Capitularis in Choro, & in Capitulo.]

Eadem modo Protonotarius Canonicus cum sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis; si verò cum habitu Protonotarij in Ecclesia, Choro, Processionibus, ac Diuinis assistat, quando Canonicus non esset, haberet vtique locum in Ecclesia, non tamen supra Canonicos, nec inter eos, eadem Sacra Rituum Congregat. in *una Castella, & Legionis* 30. *Aprilis* 1604. & in *Spoletana terra Gascia* 23. *Martij* 1619. [Et Clemens VIII. in *sua constit. incip. Decet Romanum Pontificem, sub die 28. Maij* 1604. declarauit Apostolicæ sedis Notarios titulares, & non de Collegio, nec numero participantium tam in sessionibus in Ecclesia, quam

- in processionibus debere cedere locum digniorem Officialibus Episcopi, ac Dignitates obtinentibus, & Canonicis Ecclesiarum Cathedralium, prout in libro Cæremonali Episcoporum declaratur. Fuit olim satis controversum inter Protonotarios de numero participantibus, & Capitulum Lateranensis, & Patriarchalis Ecclesiæ de Vrbe circa præcedentiam sedendi in Choro, de qua quæstione latè egit Theodos. de Rubeis *singular. Rota tom. 2. p. 4. tit. de præcedentiis Protonotar. à pag. 487. & in fine eiusdem tit. pag. 493.* refert decretum Sacræ Congreg. Rituum, his videlicet verbis. *Sacra Congr. Rituum dictos Protonotarios in eorum quasi possessione præcedendi Canonicostam in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus, quàm in aliis quibuscunque etiam Cathedralibus extra Urbem manutenendos fore, & esse censuit, & declaravit, atque ita in futurum seruandum esse decreuit, mandando Vicariis & Canonicis dictarum Ecclesiarum Patriarchalium, & aliarum quaruncunque, vt in posterum in quibuscunque actibus huiusmodi decreto parere teneantur, die 4. Maij 1613.*
- 35 Sed illud est animaduertendum, quòd si Canonicus cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canoniciatus, vel Dignitatis, vt censuit eadem Sacra Congreg. *in vna Meliten. 7. Augusti 1621. & prius in Asculana 27. Februarij 1610. confirmata sub die 28. Ianuarij 1612.* vbi
- 36 quoque fuit dictum, quòd † in aliis actibus non competentibus sibi tanquam Canonico potest vti habitu Protonotarij, & hoc idem fuit resolutum *in nullius terra Piscia 19. Nouembris 1611.* † Potest tamen portare subthaneam violaceam, dummodo in cæteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem, vt *in vna Panormitana, sub die 14. Ianuarij 1612. & 11. Decembris 1627.* † Rochetto verò sub cotta non potest vti dum in Choro assistit Horis Canonicis, vt *in Tricari. 15. Martij 1614.* Vnde etiam censuit eadem Sacra Congreg. *in Toletana 2. Octobris 1601.* † Canonicum, qui sit Miles Regularis, non posse supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris.
- 40 Canonicus locumtenens Episcopi debet in Choro sedere in loco suæ receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, eadem S. Rituum Congregat. *in vna Hydruntina 10. Nouembris 1612.* & non lucratur distributiones quotidianas, nisi sedeat in suo stallo cum habitu Canonicali, *in eadem causa 7. Iunij 1612.*
- 41 Canonici debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiconi, si fortè absint, eadem S. Cong. Rit. *in vna Capuana 18. Martij 1618.*
- Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniore Sedi Episcopali, vt *in Alexandrina 15. Martij 1608. dub. 14.* & † celebrantes non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo, tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ iuxta Cæremoniale, vt *in Turritana 19. Maij 1614.* [Episcopus titularis Canonicus quo loco in Ecclesia, Choro, & Capitulo sedere debeat, vide *inf. cap. 36. num. 2. cum seqq.*]
- Nunc verò est agendum de præcedentia Canonorum quoad alios non sodales intra, & extra propriam Ecclesiam, & tenendum Canonicos Cathedralium cæteris Clericis, & Canonicis Collegiatarum digniores esse, *Domin. in c. quamuis, de præbend. lib. 6. Grilenzon. cons. 58. num. 3.* [Salgad. *de præbend. Regia p. 2. cap. 9. num. 43. & 44.* nouissimè Mich. Ferrus *de præced. Eccles. q. 10. n. 3. & q. 24.*] † ac de iure præcedere aliis Beneficiatis, & Prælatibus Ecclesiarum inferiorum, Felin. *in cap. cum non liceat, num. 2. vers. dictis Abbatibus, de præscript. Rot. in Casaraugustana præminentiarum 26. Aprilis 1627.* coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, eo quòd † Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, *Innoc. in cap. fraternitatem, vers. & maior, de sepultur. Boër. de auctorit. magni Consil. in addit. ad Ioan. Montaig. in dict. tract. part. 1. num. 24.* [Menoch. *cons. 52. num. 84.* vbi num. 82. quòd sunt membra nobiliora clericis, & num. 83. quòd præminent aliis Clericis. Gam. *Lusit. decis. 1. n. 54.* Gambar. *de officio, & potest. Legati à latere lib. 7. n. 130. & 163. cum seqq.* vbi quòd Canonici Cathedralium tenent primum locum post Episcopum inter Clericos diocesis, Valenz. *cons. 34. num. 50. & 51.* vbi num. 49. subdit quòd est magnus honor esse Canonicum in Cathedrali Ecclesia.] *Rot. in Casaraugustana Synodi 22. Iunij 1626.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, impressa p. 5. *diuers. decis. 3.* & ideo omnibus debent præcedere, *cap. statumimus, de maior. & obed. l. honores, vbi glos. & Bart. C. de Decurion. t. unicuique, C. de prox. sacr. scrut. lib. 12.* tum quia Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat dignitate, *cap. venerabili, in fine, vbi glos. de verb. signif. cap. cum Canonicis, de cens. Boër. in tract. de Ordine grad. utr. for. in pen. part. num. 24. & 25.* Marcel. Maur. *tom. 1. alleg. 50. num. 7.* Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæf. 2.* *Rot. in Casaraugustana Synodi 13. Februarij 1626.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino, quia † omnes clerici diocesis debent Cathedrali obedientiam præstare, *Abb. in cap. cum liceat, in 3. notab. num. 2. de præscript. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 2. cap. 11. num. 66. cum seqq. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 111. num. 11.*
- Et

Et sic Canonicos Cathedralis præcedere Canonice Collegiata, non obstante consuetudine in contrarium, censuit Sacra Rituum Congregat. *in vna Tuscanen.* 19. *Augusti* 1619. etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis, eadem S. Congregat. *in vna Fundan.* 2. *Octobris* 1597. quia

49 † licet Prior Collegiatae tanquam in propria Ecclesia dicatur habere pro se iuris assistentiam in præcedendo ceteris omnibus, ad tex. *in l. nihil,* vbi Luc. de Penia, & Ioan. de Platea, *C. de palat. sacr. larg. lib. 11.* & ibi etiam *glof. fin. Decian. cons. 67. num. 12. & seq. vol. 2.* & fuit dictum *in causa Calaguritana præeminentiarum de Victoria,* 16. *Novembris* 1591. coram bonæ mem. Penia; tamen contrarium ex Panor. tenuit Felin. *in d. cap. cum liceat, num. 2.*

50 vbi firmat, quod † dum Capitulum Ecclesiæ maioris inuitatur ad aliquas functiones, præcedere debeat aliis Canonice, & Prælatibus inferioribus, etiam in propriis Ecclesiis; & hanc eandem opinionem defendunt Henric. Bottæ. *de Synodo part. 3. num. 27.* Boër. *in tract. magni consil. num. 79.* Gonzal. Mendez de Vasconcellos *diuers. iuris argum. lib. 1. cap. 1. num. 3. vers. quibus consequens,* vbi dicit rectè censisse Felinum, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 111. num. 11.* vbi asseclas huius opinionis adducit Rot. *in Casaraugustana præeminentiarum* 29. *Novembris* 1627. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano.

51 Vnde in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius Collegiatae Parochiæ præcedere Cathedralis censuit S. Rituum Congr. *in Prænestina Cauarum* 18. *Augusti* 1618. ac in Synodo, Henric. Bottæ. *de Synodo par. 3. num. 27.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. par. 1. cap. 9. num. 4.* Rot. *in d. Casaraugustana Synodi,* coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano. Mouentur duplici ratione, quarum

52 Prima est, quia † clerici inferiores debent reuerentiam Capitulo, sicut Episcopo, & idè sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum debet præcedere, cum dicatur esse pars corporis Episcopi, *l. 1. C. de petit. honor. subl. lib. 10.* vbi Bald. quem refert Rip. *resp. 1. num. 4. de conslit. Secunda,* † quia cum Capitulum repræsentet personam Episcopi, sicut præcederet Episcopus, ita & debet præcedere Capitulum.

54 Nam † Canonice Cathedralis dicuntur fratres Episcopi, Abb. *in cap. nouit, de iis, que sunt à Præl. & cum Episcopus sit caput Capituli, membra non debent à capite separari, cap. 1. dist. 12.* Felin. *in cap. pastoralis. num. 10. de offic. deleg. Gregor. XV. decis. 284. num. 2. & 3. & ibi adden.* hinc consuluit Menoch. *cons. 51. per tot. & cons. 257.* quod † Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum, ea ratione, quia inter Episcopum, & Canonicos nulla potest dari intermedia per-

Barbos. *de Canonic. & Dignitatib.*

fona, hoc prohibente iure naturali, ne membra separentur à capite, per tex. clarum *in d. cap. nouit. de his que sunt à Præl. Monach. in cap. Romana, num. 9. de sent. excom. lib. 6.*

[Illud tamen in hac materia est singulatiuora dignum quod Canonice Collegiatae in Romana ciuitate est dignior Canonice Cathedralis alterius ciuitatis, vt censuit Sacra Cong. Conc. teste Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Canonici §. 4.* vbi etiam refert ita in facto fuisse responsum ab eadem Sacra Congregat. de mente summi Pont. Episcopo Bossamenti. Prout etiam notabile reputo quod ex Rebuffo & Riccio tradit Mich. Ferrus *d. tract. q. 10. num. 3. post med.* in Germania scilicet Canonicos Collegiatarum dici habere Dignitatem, & illis committi causas Apostolicas.]

Abbas cum verè sit Dignitas, Canonicus verò improprie, & lato modo ex dictis *cap. 19. num. 1.* idè meritò Abbas Canonice Cathedralium debet anteferri, ex doctrina *glof. verb. Abbas, in cap. & Subdiacono 93. dist. [Ferentill. me citato in hoc loco ad decis. Burratti 993. num. 14. pag. 268. tom. 3. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 17. à num. 20. vbi num. 22. intelligit procedere quamuis sit Abbas foraneus,]* quod verum est quando Canonice incedunt vt singuli, non ita si collegialiter, quia cum tunc repræsentent Cathedralis Ecclesiam, quæ semper plus aliis honorari debet, sunt Abbatibus præferendi, vt benè resoluunt Domin. *in cap. quamuis, il primo, §. quamquam, notab. 3. de præbend. in 6.* Felin. *à num. 9. Dec. à num. 4. in cap. 2. de iudic. idem Felin. in cap. postulasti, à num. 4. vers. fallit tertio, de rescript. Cassan. in catalogo glorie mundi part. 4. consil. 32.* Boër. *de authorit. magni consilij num. 67. cum seqq. Rip. lib. 2. resp. 23. num. 3. Pancir. cons. 6. num. 36. Menoch. cons. 902. sub num. 71. Selu. de benefic. part. 1. quæst. 2. à num. 81. Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 3. cap. 5. num. 138. Ful. Pacian. de probation. lib. 2. cap. 27. num. 97. & 106. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. quæst. 16. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. par. 1. cap. 2. num. 51. Sebast. Cæsar. in relect. de Ecclesiast. hierarchia cap. 12. §. 1. num. 26. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 24. quæst. 1. num. 3. & disp. 25. q. 2. per tot. & præcipue à num. 8. nouissimè Aloyf. Ricc. in praxi par. 4. resol. 391. [Ferentill. vbi supra num. 15. Lotter. d. q. 17. num. 23. nouissimè Mich. Ferrus de præcedent. & prælation. Eccles. q. 1. num. 5. cum seqq.]*

Cum Parochus in propria Ecclesia tantam habeat potestatem, quantam Episcopus in sua dicecesi, Abb. *in cap. 1. num. 28. de dolo, & contum. & loco Imperatoris, & Regis habeatur, idem Abb. in cap. venerabilis n. 19. de elect. idè ibi † omnibus quantumuis in Digni-*

- tate constitutis præcedere debere tenent Casan. in catalogo glorie mundi par. 4. consid. 22. Rot. in Calaguritana præminentiarum 16. Nouembris 1592. coram Penia, & in Pampilonen. decimarum 22. Martij 1604. coram Litta, Seraphin. decis. 964. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 6. ex num. 10. cum multis seqq. Zypæ. in analytica postremi iuris Ecclesiast. enarrat. lib. 1. tit. de maiorit. & obed. num. 8. [latè Mich. Ferrus tract. de præcedent. Ecclesiast. q. 32. num. 3. cum seqq. Salgado de protect. Regia p. 2. cap. 9. num. 79. cum seqq.] Quod
- 59 † extra propriam Parochialem Ecclesiam non procedit, nam in funeralibus, & aliis processibus proprio Parocho, cotta, & stola induto præcedunt Canonici Cathedralis, vt eadem S. Congr. censuit in vna Ripana 30. Iulij 1616. & optimè in alia Viterbien. 25. Iunij 1611. his verbis:
- 60 In Sacra Congregat. expositum fuit oriri differentias inter Canonicos & Clerum Cathedralis Viterbien. ex vna, & eiusdem ciuitatis Parochos ex alia partibus, dum simul ad funus alicuius defuncti associandum accedunt; præcedentibus Parochis stola, & cotta indutis præcedentiâ in casu proposito super vniuersum Ecclesie Cathedralis Clerum, & Capitulum Archidiacono, & Archipresbytero dumtaxat exceptis, & è contra non conuenire existimantibus Dignitatibus, & Canonicis Ecclesie Cathedralis, vt simplex Parochus supra Clerum, & Canonicos Ecclesie Cathedralis, qui simul cum Archidiacono, & Archipresbytero vnum corpus constituunt, locum obtineat. Quibus auditis eadem Sacra Rituum Congregatio à decretis factis in similibus non esse recedendum censuit, nempe vt locus dignior in funeralibus semper relinquatur Capitulo, & Clero Ecclesie Cathedralis. † Parochum verò Defuncti, vel Parochum Ecclesie, ad quam corpus Defuncti deferretur, digniorem locum obtinere debere, & præcedere quibuscunque aliis Presbyteris, non autem
- 61 Ecclesie Cathedralis. † In Ecclesia verò vbi corpus Defuncti sepelitur, ad Parochum ipsius Ecclesie pertinere officium facere, & expressè declaratum fuit in vna Pisauren. sub die 20. Decembris 1603. & sic etiam in Ciuitate Viterbi seruandum esse censuit, nisi aliàs immemorable consuetudo ad fauorem Parochorum legitime probetur, & ita declarauit die 25. Iunij 1611. Domin. Episcop. Ostiens. Cardinal. Pinellus, Ioan. Petr. Mucant. Secret. Et in vna Sutrina decretum aliàs factum pro Capitulo Ecclesie Cathedralis Sutrinx Ciuitatis quòd † Canonici, & Capitulum Ecclesie Cathedralis in processibus, & funeralibus semper vbique præcedere debeat quibuscunque Curatis in eorum propriis Ecclesiis, eadem Sacra Congregat. Rituum, sub die 20. Nouembris 1603. declarauit non habere locum

quando Canonici sine Cruce, & consensu Capituli, vt singuli incedunt.

Canonici Ecclesie Cathedralis licet non sint Doctores, in Congregationibus, & vbique præficiendi sunt Presbyteris non Canonicis licet sint Doctores eadem Sacra Congr. Rit. in vna Bituntina 9. Ianuarij 1608. in hæc verba. Cum in Cōgregationibus, qua fiunt coram Episcopo Bituntino, vel eius Vicario generali pro examine Ordinandorum admittantur nonnulli Presbyteri Doctoratus gradis insigniti vnde cum aliquibus Canonicis Ecclesie Cathedralis non graduatis, quaesitum fuit in S. Rituum Congregatione quis locum digniorem obtinere debeat in sedendo, an Presbyter graduatus non Canonicus, vel potius Canonicus non graduatus? Et Sacra Rituum Congreg. respondit Canonicos Cathedralis Ecclesie etiam non graduatos præferendos esse omnibus Presbyteris non Canonicis etiam graduatis.

Canonici verò Collegiatarum Ecclesiarum omnibus aliis clericis præcedunt post Cathedralis; quia licet Collegiata inferior sit Cathedrali, est tamen dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali, secundum Hieron. de Laurent. Auenionen. decis. 12. num. 1. [Aloys. Ricc. in collect. decis. p. 6. collect. 2350. vers. Collegiata Ecclesia dignior. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 16. num. 126.] Camill. Borrel. in sum. omnium decis. tom. 1. tit. 2. de sacros. Eccles. num. 45. Seraph. decis. 22. & decis. 1223. & decis. 1445. num. 1. Buratt. decis. 455. num. 1 & decis. 487. & idè † Canonici Collegiatae thurificari debent duplici ductu thuribuli, Clerici verò Parochialium vnico tantum ductu, vt censuit S. Rituum Congreg. in vna CesarAugustana de Daroca 19. Ianuar. 1613.

Vnde hos Collegiatarum Ecclesiarum Canonicos in funeralibus præcedere Parochis non semel tenuit S. Rituum Congreg. & præcipuè in Sutrina 30. Augusti 1602. & 2. Augusti 1603. & in Meliten. 18. Nouembris 1606. & in Ostien. terra Cori 9. Maij 1617. & in Pranestina Cauarum 14. Augusti 1618. vbi in causa præcedentiæ inter Archipresbyteros, & Canonicos Ecclesie Collegiatae S. Mariae, & Parochum S. Stephani declaratum fuit præcedentiâ semper & vbique competere Archipresbytero, & Canonicis supra Parochum prædictum etiam in associandis funeribus Defunctorum propria ipsius Parochie, ius tamen faciendi officium circa corpus Defuncti ad Parochum in sua Parochiali Ecclesia spectare [et tenuit nouissimè Mich. Ferrus de præcedent. Ecclesiast. quest. 24. num. 2.] Et quòd præcedere debeant omnibus Rectoribus, Curatis, Plebanis, ac Presbyteris Ecclesiarum Parochialium in publicis processibus, functionibus etiam synodalibus, censuit eadem S. Cong

S. Congreg. in Verulen. 11. Decembris 1613. in Senogallien. 23. Martij 1619. & 4. April. 1620. Etiam si ante erectionem in Collegiatam mixtim incederent cum dictis Rectoribus, vt in Syracusana 20. Decembris 1601. vel inferiores Ecclesie essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione precedendi ante erectionem, secundum Seraph. decis. 1445. & eandem S. Congreg. in vna Illerden. preeminentiarum 26. Iun. 1602. vbi subditur hoc procedere etiam si in erectione adsit claus. sine preiudicio alicuius.

68 Quamuis contrarium, immo Parochos in funeralibus precedere Canonicis Collegiatæ existimauerit Steph. Gratian. discept. forens. tom. 2. cap. 298. num. 83. & tom. 3. cap. 492. Et pro hac parte non facit decisio eiusdem S. Rit. Cong. in vna Sancti Angeli terra Saxiferati 24. Octobr. 1609. quatenus viderur ibi decidi illum Presbyterum, seu Curatum, qui defert stolam, & ad eius Ecclesiam funus defertur, aliis omnibus precedere debere, & sic etiam Canonicis Ecclesia Collegiatæ, quia potest responderi non loqui de precedentia quando funus defertur ad Ecclesiam eius, qui stolam defert, sed quando ab eo fit Officium in sua Ecclesia, in qua precedentiam habere debet. Nec etiam contra primam sententiam obstat alia decisio eiusdem S. Congr. in alia Eugubina 15. Iulij 1614. quia loquitur inter Curatum Cathedralis, & Curatum S. Petri Monachorum Olietanorum, non autem inter Capitula Collegiatarum. Nec denique obstat Rituale Romanum tit. de Exequiis pag. 150. quatenus statuit, vt Parochus in omnibus funeribus precedat incedendo ante feretrum, quia loquitur inter Presbyteros eiusdem ordinis, & aliam prærogatiuam non habentes, cuiusmodi non sunt Canonici Collegiatarum Ecclesiarum.

69 Canonici Cathedralis, vel Collegiatæ semper precedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis, eadem S. Congr. Rit. in Tullen. 12. Martij 1616. & in Firmana Terra Victoria 31. Martij 1618. [Clemens VIII. in sua Constit. incip. Decet Romanum Pontificem sub die 20. Februarij 1601. ex decreto S. R. E. Cardinalium super sacris Ritibus, & cæremoniis deputatorum, declarauit Regulares tam Monachos, quam Fratres quoruncunque Ordinum etiam Mendicantium in funerum associatione, processionibus, & aliis huiusmodi publicis actibus non debere Canonicos, Rectores, & clericos seculares precedere, neque cum eis mixtim incedere, etiam si aliquando ex secularium indulgentia aut humanitate, seu alia forsitan de causa, secus factum fuerit, & quancunque contrariam consuetudinem tanquam abusum corrigendam esse, idque indubitati iuris existere, atque ita ubi-

que locorum in Regnis Hispaniarum perpetuo observari debere mandauit.

70 Sed cum adhuc Regulares non obtemperarent, pro parte Ecclesiarum, Presbyterorum, seu Clericorum secularium Regni Castellæ, & Legionis in Hispania Sacre Congregationi Rituum expositum fuit, quod licet in libro Cæremoniali Episcoporum statutum sit, vt in generalibus processionibus Fratres, seu Monachi, vel Ordines Regularium antecedant, & Presbyteri, seu Clerici seculares, quem Ordinem sancti Petri vocant, subsequantur, & vltimum locum obtineant, nec mixtim cum Regularibus incedant, prout per abusum antea faciebant, idque per Breue Apostolicum à Clemente VIII. etiam declaratum, & confirmatum fuit, tamen Regulares ipsi tenuerint id obseruare, nec vt solebant prius ad processiones accedunt; vel si accedant quasi per contemptum aliquos paucos Fratres, nouitios, seu conuersos, & ex vilioribus ad easdem processiones mittunt. Eadem Sacra Congregatio Rituum factò de predictis omnibus verbo cum eodem S. D. N. Papa, & de eius expresso ordine & mandato declarauit predictos omnes Religiosos teneri ad obseruantiam dicti libri cæremonialis, & Litterarum Apost. in forma Breuis enpeditarum super obseruatione premissorum omnium & singulorum, & ordinauit vt moueantur omnes Generales, Prouinciales, & quicunque alij dctorum Regularium superiores, vt predicta omnino etiam sub pænis arbitrio eiusdem Sacra Congreg. infligendis obseruari faciant, & numerum debitum decentem & consuetudinem fratrum ad processiones mittant. Non obstante quacunque asserta, seu præterita consuetudine in contrarium, quam abusum esse, & non consuetudinem, eadem Sacra Congregatio declarauit, & quibuscunque alijs non obstantibus. Et ita pronuntiauit, decreuit, & declarauit in plena Congregatione, & de Ordine expresso S. D. N. Clementis Papa VIII. & insuper ordinauit vt præsens decretum intimetur omnibus Generalibus, Prouincialibus, & alijs quibuscunque superioribus dctorum Ordinum, Roma die 30. Augusti 1602. Alexander Card. Florent. I. P. Mucantius pro secretario Congreg. locus † sigilli.

71 Et ad remouendam omnem dubitandam ansam idem Clemens VIII. per aliam suam constit. incip. Quæ ad remouendum sub die 5. Nouembris 1603. ex voto eorundem Cardinalium Sacrorum Rituum declarauit Clerum secularem in omnibus locis etiam in propriis Ecclesiis, & Conuentibus Fratrum, Monachorum, & Religiosorum quoruncunque in vniuerso Regno Castellæ & Legionis præferendum esse ac precedere debere, quas quidem Clementis VIII. constitutiones obseruari mandat Gregorius XV. in alia sua int-

- cap. Aliàs à felicis, sub die 3. Augusti 1622. commissa earum executione quibusvis locorū Ordinariis in Regnis Hispaniarum existētibz quoties pro parte alicuius ex Clero seculari fuerint requisiti, &c. De iure etiam communi Clerici seculares præcedant Regularibus, cap. alia est, cap. legi epistolam 16. q. 1. Felin. in rub. de maior. & obed. num. 5. Homobon. de Bonis de statibus humane vite p. 1. cap. 22. in princip. Salgado de protect. Regia p. 2. cap. 9. num. 37. cum sequent. nouissimè Michael Ferrus in tract. de precedent. Ecclesiast. quest. 14. num. 1. vbi reddunt rationem, quia dignior est cœtus clericorum, quàm Monachorum.]*
- 72 Canonici Collegiatæ non debent in processionibus incedere parati, sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis, eadem S. Cong. Rit. in vna Placentina 19. Maij 1607. in dub. 20.
- 73 Vtrum autem vtriusque Signaturæ Referendarius præcedere debeat Canonico Cathedralis, fuit resolutum à S. Rit. Congr. in vna Veronen. Iun. 1626. his verbis. Conquestus est R. P. D. Veritas Veronen. vtriusque Signaturæ Referendarius de nouo quodam Canonico dictæ Ciuitatis denegante sibi præcedentiam, supplicans responderi quid seruandum. Et Sacra Rituum Congreg. respondit Prelatum extra Ecclesiam præcedere Canonicis. Et iterum orta controuersia circa præcedentiam cum Archipresbytero dictæ Ciuitatis, eadem S. Rituum Congreg. censuit R. P. D. Veritatem non solum Canonicis, sed etiam Archipresbytero, aliisque Dignitatibus, ut supra, præcedere debere, die 4. Iulij 1626. [Cætera de præcedentia Referendariorum vide nouissimè apud Mich. Ferrum in tract. de precedent. Ecclesiast. q. 44.]
- 74 Canonici Cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus, & Concionator debet ipsos prius salutare quàm Magistratum, S. Congregat. Rit. in Tirasonen. 3. Octobris 1615. † Et idè sunt ante Magistratum thurificandi tam in Cathedrali Ecclesia, quàm in aliis, in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo, eadem S. Congregat. in Narnien. 16. Iunij 1605.

CAPVT XIX.

Canonici Ecclesiarum Cathedralium an dicantur habere Dignitatem, & possint à Sede Apostolica dari delegati, seu in Conseruatores eligi?

S V M M A R I V M.

- 1 *Canonicatus Cathedralis secundum latam significationem dici potest Dignitas, proprie tamen talis non est.*
- 2 *Iurisdictio nulla annexa est Canonicatui ex Ecclesiastica eius institutione.*
- 3 *Canonicatus non debet ex natura sua prærogatiuam, & vnus Canonicus alios antecedit.*
- 4 *Canonici de iure in Conseruatores deputari non possunt, secus attentà Constitutione Gregor. XV.*
- 5 *Canonici possunt esse delegati Pontificis.*
- 6 *Canonicatum obtineri sufficit, ut quis possit esse delegatus Pontificis, tempore commissionis, licet præsentationis tempore non obtineatur, ut num. 7.*
- 8 *Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. si post acceptationem litterarum desinat talis esse, potest nihilominus Iudex esse in illa causa.*
[Iurisdictio non potest per subdelegationem in alterum transferri, quàm qui sit qualificatus similiter de eadem, vel simili Dignitate. ibid.]
- 9 *Papa si cum minori dispenset, ut sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, ut in ea aetate possit esse Iudex delegatus.*
- 10 *Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papa, seu Iudex synodalis constitui non potest.*
- 11 *Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis non datur à Sede Apostol. delegatus nisi ex certa scientia Papa, & numeris seqq.*
- 12 *Monacho simplici potest causa ex certa scientia à Sede Apost. committi, seu delegari.*
- 13 *Impedimenta duo si concurrant, vno sublato alterum remanet.*
- 14 *Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus iure communi prohibitum non est, quòd iudices esse possint.*
- 15 *Monachus ex legitima dispensatione factus Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, secularis non potest esse delegatus Papa.*
[Canonicus Monachus in Ecclesia Cathedrali

cedrali seculari ex dispensatione Apostolica ex hoc non videtur dispensatus ad delegationem causarum. ibid.]

- 16 Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum.
- 18 Dispensatus simpliciter, ut minori aetate possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexū, non est dispensatus ut possit habere vocem in Capitulo.
- 19 [Canonicus ut possit esse Iudex delegatus an debeat esse designatus in Conciliis Prouincialibus, vel diæcesanis.]
- 20 Rescriptum delegatorium presentari successori in eadem Dignitate non potest absque noua designatione.
- 21 Decretum Concilij de committendis causis solis iudicibus synodalibus non est in usu quoad Papam.]

QUAMVIS secundum latam significationem Canonicatus Cathedralis possit dici, Dignitas, per ea, quæ arg. text. in cap. quamuis, de præbend. lib. 6. resoluunt Ludou. Gom. in c. statutum, à num. 24. de rescript. in 6. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 1. num. 39. Seraph. decis. 443. num. 6. Adrian. Negusant. in sylua respons. quæst. 481. num. 14. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 2. quæst. 1. num. 102. Grillenzon. conf. 50. num. 113. Aloyf. Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 105. num. 2. in 1. edit. aliàs resolut. 90. num. 2. in 2. edit. [post Achil. decis. 1. num. 6. de rescript. latè & nouissimè Theodof. de Rubeis singular. Rota tom. 2. p. 4. de præcedentiis Protonotariarum, num. 36. cum seqq. pag. 489. in fine, & pag. 490. Lotter. de re benefic. lib. 3. q. 5. num. 10. Valenzuel. in iustificat. iustitia, & defensione monitorij Pauli V. p. 4. num. 255.] propriè tamen & stricto modo loquendo talis non est, utpotè quia illi annexa ex Ecclesiastica Canonicatus institutione nulla iurisdictio est, nec ex natura sua habet prærogatiuam illam, ut vnus Canonicus alios antecedit, Felin. in cap. pastoralis, num. 12. de offic. deleg. Feder. de Senis conf. 80. in fine, Fulu. Pacian. de probation. lib. 2. cap. 27. ex num. 101. Card. Tusch. pract. conclus. tom. 1. litt. C. concl. 31. Azor. institut. moral. parte 2. lib. 3. cap. 11. quæst. 16. [Achil. decis. 1. num. 2. de rescript. Rot. decis. 483. in fin. p. 1. recentissim. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. Canonici §. 3.] Sebast. Cæsar. de ecclesiast. hierarch. disp. 12. §. 6. num. 25. vbi num. 27. hoc ampliat procedere, etiam si Canonicus iurisditionem exerceat, & excommunicationem ferre possit, veluti quando antiquior de Capitulo, uti Archidiaconus facit officium.

Vnde Canonicos in Conseruatores deputati non posse resoluunt gloss. 1. per tex. ibi, in c. ult. de offic. deleg. in 6. gloss. verb. Canonici, vers. item scias, in cap. statutum, de rescript. lib. 6. Mandos. de Signatura gratia, tit. conseruatoria, vers. sed quoad Canonicos, Petr. Greg. syntagm. iuris, lib. 47. cap. 22. num. 28. Fr. Emman. quæst. Regul. tom. 1. q. 65. art. 2. Ludou. Miranda in manuali Prælat. tom. 2. q. 47. art. 2. conclus. 1. Erasim. à Cochier de iurisdict. Ordin. in exemptos, par. 1. q. 39. num. 5. Ego ipse de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 106. num. 10. quamuis attentata noua Constitut. Gregorij XV. incip. Sanctissimus, quam ibidem refero, num. 55. hoc illis permittatur, ibi, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant. Sed aduerte quod si Regulares voluerint eos in Conseruatores accipere, debent eligere Canonicos singularum diæcesum, in quibus monasteria, Conuentus, seu domos Regulares habent, ut censuit S. Congregat. Conc. in Rossanen. 15. Aprilis 1628. & in Lancianen. 29. Ianuarij 1633.

Delegati tamen Pontificis possunt esse Canonici, & expressè probat text. in dict. cap. statutum, in princip. de rescript. 6. Ludou. Gom. à num. 24. [innouatus per Conc. Trid. sess. 25. de reform. cap. 10.] Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 2. q. 1. num. 102. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 90. num. 3. & 10. in 2. edit. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 2. num. 39. Massobr. de Synodo Diæcesana cap. 4. dub. 13. num. 23. cum seqq. secundum Romanam impress. [Anton. Fabric. in praxi benefic. tit. de benefic. Cathedr. & colleg. num. 10. Marc. Anton. Genuens. practicab. Eccles. q. 612. nouissimè Stephan. Vveym's ad constitut. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit. 1. num. 7. in princip. pag. 11. vbi, Quod ad Cathedralium Ecclesiarum Canonicos attinet, peculiare est quod summus Pont. Bonifacius VIII. & consequenter quoque Synodus Tridentina iisdem attribuerit istam Dignitatem, ut tertio loco relati sint inter personas habiles, & idoneas, quibus rectè delegari ac committi possint causa Ecclesiastica iudicanda, dummodo aliàs sint per aetatem viginti annorum habiles, cap. cum vigesimum, de offic. deleg. quod per se quoque habet peculiarem rationem, quia ut plurimum sint personæ honorabiliores, erudite, & qualificate, quibus tutè talia negotia committi possint, adeò ut ex sententia Antonij de Butrio in d. cap. statutum sufficiat esse nudos Canonicos, qui nondum assequuti sint Præbendas, quod etiam plenius astruit ibi Ludou. Gom. num. 28. cum seqq. AEquiparantur igitur Canonici Cathedralium Ecclesiarum Dignitatibus quoad delegationes, & largè sumpto vocabulo veniunt appellatione Dignitatum. Nam

& aliàs dicuntur Episcoporum conadiutores, consiliarij Senatus, membra, Felin. in cap. pastoralis num. 12. de offic. deleg. tametsi propriè, & restrictiue loquendo, dici debeant in aliis Dignitatem non habere, Piasec. in sua praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 8.]

6 Et sufficit Canonicatum obtineri tempore commissionis, glos. verb. *Canonicis*, in d. cap. statutum, Paul. de Castro cons. 425. Ad primum, col. 4. Gig. de pension. q. 22. num. 19. Flamin. Paris. de resign. benef. lib. 4. q. 1. num. 17. Card. Tusch. lit. D. concl. 145. num. 15.

7 Licet præsentationis tempore non obtineatur, glos. d. verb. *Canonicis*, dum ait sufficere Canonicatum, aliamvè Dignitatem obtineri tempore impetrationis illius rescripti Pontificis, quamvis tempore præsentationis eius cessauerit iam Dignitas illa, secus si tempore impetrationis non aderat Canonicatus, seu Dignitas, non enim sufficeret eam adesse postea tempore præsentationis, cuius glossæ doctrina tripliciter probatur, & primò, quia qualitas iuncta verbo, vel participio est intelligenda secundum verbi, vel participij tempus, l. Titius, ff. de testamen. mil. ergo satis est, & requiritur adesse Dignitatem legato tempore commissionis sibi factæ. Secundò, quia capacitas in ipso commissionis initio spectanda est, c. si eo tempore, de rescript. in 6. Tertio, quia per commissionem personalem factam illi, qui tempore impetrationis rescripti Dignitate præditus erat, commissio quoad actum delegandi fuit consummata; non ergo vitanda est, licet ad eum casum res veniat, nempe cessationem Dignitatis, seu Canonicatus, a quo incipere nequiuit commissio. Et ideo eam glossæ doctrinam amplectuntur Monach. eod. cap. statutum, in princ. num. 7. Ioan. Andr. num. 17. & 18. Archid. num. 3. vers. quid si causa, Anch. num. 5. q. 4. Domin. num. 8. Franc. etiam, num. 8. Tiraq. in tract. Cessante causa, limit. 4. n. 4. Massobr. d. dub. 13. num. 48. optimè Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 27. n. 28. vbi eam intelligit quando commissio fuit personalis, nam quado est realis, nec requiritur, nec sufficit tempore impetrationis rescripti adesse Dignitatem, sed amplius requiritur, vt toto delegationis tempore perseueret in ea Dignitate, nam quocunque temporis puncto cessat Dignitas, transit commissio ad successorem in Dignitate.

8 Quare ex dictis inferunt Doctores Canonicum, cui causa committitur per Sedem Apostolicam, si post acceptationem litterarum designat talis esse, posse nihilominus iudicem esse in illa causa [eamque terminare quando non est nominata, vel electa industria personæ, nisi assumpserit qualitatem repugnantem] ita auctoritate glos. d. verb. *Canonicis*, docent Felin. in cap. quoniam Abbas. num. 5.

de officio deleg. Tiraq. d. limit. 4. num. 4. Azeved. ad Curiam Pisanam lib. 4. cap. 6. num. 66. & lib. 7. num. 60. tit. 18. lib. 4. noua Recop. Garc. Girona de priuileg. num. 510. cum seqq. Flamin. Paris. d. lib. 1. q. 11. num. 9. & 14. in fine, Ceuall. commun. contra communes quest. 667. num. 10. in fine, Galet. in margarita casuum Conscient. verb. delegatus 3. & verb. renunciare, vlt. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 616. in 1. edit. aliàs resolut. 614. in 2. edit. [Sanch. d. disp. 27. num. 25. Squillante d. cap. 4. num. 193. & 194. Marches. de commiss. p. 1. cap. 6. num. 66. pag. 253. vbi intelligit dummodo non recipiat qualitatem repugnantem quod fiat laicus, cum dari possit casus, quando non erat factis initiatus.] Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 92. Massobr. d. dub. 13. n. 49. [Matienf. l. 14. glos. 1. num. 55. vers. hanc nostram, tit. 4. lib. 5. Recop. Nicol. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 351. nouissimè Steph. VVeyms d. constit. 1. num. 18. vbi refert fuisse decisum per Sacram Congreg. Concilij die 21. Martij 1587. quod si is, qui tempore designationis, seu commissionis Dignitatem habebat, eam tamen postea resignauit, nihilominus potest de eadem causa adhuc cognoscere, quia sufficit quod ab initio semel fuerit aptus, & capax; eoque casu verè ac propriè accipi possunt verba Concilij Trid. in d. cap. 10. vbi, & alioqui ad id aptas, cum satis apta reperitur persona tali casu, quæ semel apta fuit, etiam si postea desierit apta esse, & non habeat qualitates iuxta constitutionem Bonifacianam requisitas, & num. 20. tenet quod si contingat huiusmodi Dignitatem, seu Canonicum causam sibi per sedem Apost. commissam alteri subdelegare, prout rectè facere potest, ex tex. in cap. super questionum, de offic. deleg. oportebit subdelegandum quoque in Ecclesiastica Dignitate esse constitutum; non enim potest iurisdictio Apost. per subdelegationem transferri in alium, quàm qui sit qualificatus, similiter de eadem, vel simili Dignitate, cum debeat subrogatus sapere conditionem, & qualitatem eius, cui subrogatur; & subdelegatus non minus sustineat vices Sedis Apost. quàm delegatus, ideoque debeat meritò aliqua Dignitate splendere pro decore Sedis Apost. Alex. cons. 77. incip. In causa num. 5. vol. 2. Ludou. Gotm. in d. cap. statutum num. 63. Negari interim non potest quin ad vnum aliquem particularem articulum subdelegari rectè possit is, qui Dignitatem non habet, dummodo de cæterò sit idoneus, & legalis, puta ad testium examinationem, ad instrumentorum collationem, vel ad alium similem actum: & cum per talem subdelegationem tota iurisdictio Apost. non transferatur, immo possit talis articulus expediri absque vlla causæ cognitione, non immeritò toleran

tolerantur in exercitio illius etiam simplices clerici, ac personæ priuatæ, quæ nullam habent Dignitatem, vt tenet Stephan. VVeyms citato loco, num. 20.

Coadiutor alicuius Dignitatis, vel Canonici Cathedralis Ecclesiæ non potest esse delegatus Papæ, vel designari iudex synodalis, de quo diximus cap. 29. num. 31.

Vtrum autem commissio facta Canonico sub nomine Dignitatis transeat ad successorem. Quidam existimant transire, quia licet Canonatus propriè successorem non habeat, cum morte extinguatur, attamen ex mente Pontificis bene transiret ad alium, cui Canonatus ille collatus fuerit. Ita Gutier. de matrim. cap. 125. num. 4. Sanch. in simili tract. lib. 8. disp. 27. num. 12. Bonacin. de legib. disp. 1. q. 3. puncto 8. §. 1. num. 14. Garc. de benefic. p. 6. cap. 2. num. 38. Verum ab horum opinione meritò recedit Squillante de priuileg. cleric. cap. 4. num. 189. si ea intelligatur de commissione facta Canonico simplici non habenti aliquam Dignitatem, & particularem locum in Capitulo, aut titulum specialem per se subsistentem, & non dependentem ab alio.]

9 Si Papa cum minore dispenset vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eodispensare, vt in ea ætate possit esse iudex delegatus, sicut bene resoluunt Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 270. num. 7. Massobr. d. cap. 4. dub. 11. D. Barbosa. in l. cum prator. §. vlt. num. 60. ff. de iudic. per ea quæ infra adducemus num. 17. & 18.

10 Collegiatæ Ecclesiæ Canonicus quamuis peritissimus Doctor delegatus Papæ, seu iudex synodalis constitui non potest, quia id tantum in Canonicis Ecclesiæ Cathedralis expressum reperitur, vt supra ostendimus, & ideò ita docet Marc. Anton. Genuens. in pract. Eccles. q. 612. num. 4. & refert ita sibi fuisse responsum à S. Cong. Concilij, Massobr. d. cap. 4. dub. 10. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 5. num. 14. quamuis contrarium velit Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 637. in 1. edit. aliàs resolut. 575. in 2. editione.

11 Quæstio est dubia an Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis à Sede Apostolica dari possit delegatus? non loquimur quando Papa ex certa scientia id facit, quia tunc etiam simplici Monacho potest causa à Sede Apostolica committi, seu delegari, vt colligitur ex tex. in cap. cum olim 14. ibi, Abbatibus, & F. Monacho, de priuileg. iunctis resolutis per Vanti. de nullitatib. tit. ex defectu iurisdictionis deleg. num. 79. Sub dubium versatur quando id Papa facit non habita notitia quòd talis Canonicus esset Regularis? In quo dubio communis tenet commissionem huiusmodi

non valere, vt multis probant Archid. num. 1. in fine, Ioann. Andr. statim in princip. Anch. num. 2. quæst. 2. Franc. in princip. num. 5. Domin. num. 3. & Ludou. Gom. num. 32. in d. cap. statutum, Felin. in cap. causam quæ, num. 4. de iudic. Duen. regul. 72. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 270. num. 6. Massobr. d. cap. 4. dub. 13. num. 3. Ex pluribus rationibus, eaque præcipua, quia ante d. cap. statutum prohibitum erat Monachis ne iudices esse possint, iuxta text. in cap. de presentium, & ibi glos. verb. defensor. 16. q. 1. iuncto generali tex. in cap. 1. & in cap. clericos, vers. iubemus, ne clerici, vel Monach. quia mortui sunt mundo, & velle non habent, nec nolle, & sine Prælati sui licentia actum aliquem legitimum, aut ciuilem exercere non possunt, nec consentire electioni, cap. si Religiosus 27. de elect. lib. 6. nec suscipere executoris officium, cap. 2. de testam. eod. lib. aut procuratoris, Clem. Religiosus, de procurator. cum multis aliis, quæ prosequuntur, Iacob. de Graff. in aureis decis. par. 1. lib. 3. cap. 5. à num. 111. Azor. instit. moral. par. 1. lib. 12. c. 11. † Facit etiam, quia quando concurrunt duæ rationes, quarum vna nocet, altera prodest, ea quæ nocet debet præualere, iuxta tex. in l. si quis in graui, §. vlt. cum l. seqq. ff. ad Sylanian. l. 1. ff. de suspect. tutor. & impedimentis † si duo concurrunt, vno sublato alterum remanere, optimè probat tex. in §. affinitatis, ibi, alia ratione, &c. Instit. de nupt. commendat Valasc. cons. 60. num. 6. & multi citati à Garc. Falcon. regul. 78. num. 2. Licet igitur in Religioso Canonico Cathedralis concurrat ratio Canonatus, quæ potens est, vt ei fieri possit delegatio, cum tamen in eo reperiat altera Monachatus, quæ impedit, hæc attenditur, & præualet.

Contrariam tamen sententiam tenet Abb. 14 in dict. cap. cum olim, num. 13. & latius in d. cap. causam quæ, num. 9. & in eius sententiam videtur magis inclinare Dec. ibi à num. 4. sequitur Vant. d. tit. ex defectu iurisdictionis delegata, num. 82. Fr. Emman. quæst. Regular. tom. 2. quæst. 124. art. 1. & hanc esse veriorem profitetur Ludou. Gom. in cap. statutum, num. 32. & sequitur Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 13. num. 83. Mouentur auctoritate Clem. 2. de rescript. dum decidit sufficere, vt valeat commissio facta Religioso à Sede Apost. quòd in eo reperiat qualitas, quæ sufficit in clerico seculari, veluti quòd Prior sit Conuentualis, atque ita Dignitatem habeat, iuxta text. in d. cap. statutum; sed Religiosus Canonici Cathedralis habet Dignitatem, quæ sufficit iuxta eundem tex. ergo etiam illi fieri potest commissio. Et facit, quia Canonicus Cathedralis propter maximam præminentiam latè Dignitatem habere censetur;

setur, vt *sup. in princ. huius cap.* ostendimus.

15 Verùm à communi non esse recedendum existimo, & ad oppositionem Abb. respondetur cum Felin. & aliis pro communi adductis negando in proposito argumentum de Abbate, aut Priore Conuentuali ad Canonicum; nam Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus iure communi prohibitum non erat, quòd iudices esse possint, vt docuit *glos. 1. in d. cap. de presentium 16. q. 1. ex ratione*, quam reddit, quòd alteri subiecti non sint, & consequenter ad Canonicum Regularem, vel aliàs Monachum, qui iure antiquo prohibitus erat, & superiori subiectus est, sine cuius licentia velle non habet, nec nolle, trahenda non est, vt benè resoluit communis.

[Amplia communem procedere etiam quando talis Monachus esset Canonicus Ecclesiæ Cathedralis secularis ex dispensatione, nam talis dispensatio non videtur posse extendi, vt videatur habitatus ad legationem causarum, quæ non dicitur esse ex consequentiis necessariis dispensationis, ita Stephan. Gratian. *d. tom. 3. c. 270. num. 7. vbi num. 8. secus dicit in Prælato Monacho Episcopo.*]

16 Ex quibus colligo Monachum ex legitima dispensatione factum Canonicum Ecclesiæ Cathedralis secularis non posse esse delegatum Papæ, vt meritò tenent Felin. *in d. cap. causam que, num. 5. Rimin. iun. conf. 403. num. 9. vol. 4.* quamuis contrarium existimauerint Gambar. *de offic. & potest. Legati à latere, lib. 8. cap. vlt. à num. 31. Sanch. d. cap. 13. num. 83.*

17 †quia eorum opinio cõfunditur, ex dictis supra *num. 13.* tum etiam, quia Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, vt dispensatio legitima sit, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum, quòd duplici hoc impedimento ad testandum affectus sit, vt cum eodem Sanch. *resolui de officio Episcopi*

18 *par. 3. alleg. 114. n. 24.* † Tum denique, quia dispensatus simpliciter vt in minori ætate xxj. annorum possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, vt post Felin. *in cap. postulasti, num. 11. de rescript.* censuit Rot. *in Senen. Archiepresbyteratus 23. Iunij 1606.* coram bonæ mem. Cardinali Lancelloro iun. & infra *cap. 37. num. 9.* latius dictum est.

19 [Sed remanet vt videamus an Canonicus Cathedralis Ecclesiæ possit esse iudex delegatus causarum ad forum Ecclesiasticum pertinentium modo supra explicato, si non fuerit designatus in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diocesanis? In quo dubio negatiuè respondendum est, quia Concil. Trid. *sess.*

25. de reform. cap. 10. mandauit in singulis Conciliis Prouincialibus, & Diocesanis designari castas aliquot personas, quæ requisitas habeant qualitates, & in Dignitate Ecclesiastica sint constitutæ iuxta constitutionem Bonifacij VIII. *in d. cap. statutum*, & alioquin ad id sint aptæ, quibus de cætero præter Ordinarios locorum causæ spirituales Ecclesiasticæ, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur. Debent autem istæ personæ nominari, seu designari in particulari, & nominatim, itaut non sufficiat illos designari in genere, puta obtinentes Canonicatus Doctores, vel Magistrales, aut alio simili modo. Debetque ea designatio fieri in singulis Conciliis Prouincialibus, aut Diocesanis, idque per Episcopum, ad quem principaliter dictarum personarum nominationem pertinere censuit pridem S. Congreg. interpretum sacrosancti Concilij Trid. quamuis tamen id sumendum non sit priuatiuè quoad alios, qui Synodo interesse non debent, quia, teste Nicol. Garc. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 353.* etiam alij nominare possunt, quàm soli Episcopi. Sic earum quidem personarum nominatio, seu designatio modo prædicto facta debet viteriùs ex præcepto eiusdem Concilij Triden. per singulos Episcopos ad Romanum Pont. transmitti, vt *in d. cap. 10. vers. quam statim Episcopus.*

20 Porro si post mortem, vel resignationem obtinentis Dignitatem, vel Canonicatum, ac nominati per Synodum, præsentatum fuerit rescriptum delegatorium successor in eadem Dignitate, absque noua designatione, processus erit nullus ex defectu iurisdictionis, quia forma à Tridentina Synodo præscripta non fuerit obseruata. Et ita in practica obseruatum, & obtentum fuisse in Regia Cancellaria Pinciana in quadam causa Salamantina retulit idem Garc. *d. par. 9. cap. 2. num. 360.* Michael à Costa *in Lectura cap. quoniam Abbas, de offic. deleg.* quibus locis vterque etiam tradidit per Concilium Trid. ea in parte locum non habere Alexandri Pape tertij rescriptum, quo voluit successorem in Dignitate succedere in delegatam iurisdictionem, quæ facta est sub nomine Dignitatis, & non personæ nominatim expressæ *in d. cap. quoniam Abbas.* Nam defuncto deputato per Synodum non succedit successor in Dignitate, sed is quem Episcopus cum consilio Capituli nominauerit, vsque ad futuram Synodum, vt bene aduertit nouissimè Steph. VVeyms *ad d. constit. 1. num. 13.*

21 Verùm quidem est decretum hoc de committendis causis solis iudicibus synodalibus respectu Papæ in vsu non esse, cum adhuc frequenter ipse committere soleat causas aliis personis

personis in Dignitate ecclesiastica constitutis, quam deputatis in Synodo: sed id veresimiliter ex eo procedit, siue quia sit supra Concilium, siue quod Diocesani Episcopi ex sua parte etiam non curent ad summum Pont. transmitti nominationes, & designationes iudicum à Synodo factas, quod tamen iuxta decretum Concilij facere tenentur, & sic Papa ex quadam quasi necessitate iustitiæ administrandæ decretum non obseruat, vt attestantur Garc. d. c. 2. n. 352. & Stephan. VVeyms vbi supra, num. 14.

CAPVT XX.

Canonici qualiter residere debeant, & non residentes quibus pœnis puniantur?

S V M M A R I V M.

- 1 Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, vel Collegiatis obtinentes non possunt vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse.
- 2 Menses tres, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies non solum continui, sed etiam interpolati.
- 3 Canonici, in tribus mensibus quolibet anno abesse volentes licentiam ab Episcopo petere non tenentur.
- 4 Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia quolibet tempore abesse poterit.
- 5 Episcopus edicere potest ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint.
- 6 Episcopus providere debet ne tres menses, in quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, incidat in Natale, aut Pascha Domini, sicut similes maximas solemnitates.
- 7 Coadiutor, & coadiutus possunt abesse tribus mensibus in quolibet anno.
- 8 Canonici si in nouem mensibus anni notabiliter absint, peccant mortaliter.
- 9 Canonici non excusantur à residentia quamuis velint quotidianas distributiones amittere.
- 10 Canonicis nihil prodest quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesia debitis horis inserviant.
- 11 Dispensare potest Episcopus, vt sua Ecclesia Canonici abesse possint per quatuor menses.
- 12 Canonici si Dominicis, & festiuis diebus de Barbof. de Canon. & Dignitatib.

præcepto intersint tantum, abesse intelliguntur ultra tres menses, quamuis sic residere prætextu consuetudinis, aut statuti intendant.

- 13 Canonici non satisfaciunt suo muneri exhibendo suam præsentiam in choro nisi psallant.
- 14 Dies ipsi residentie, & seruitij siue continui fuerint, siue interpolati numerandi sunt ad complementum nouem mensium, quibus residere tenentur Canonici in quolibet anno.
- 15 Canonici, Dignitates, aut Portionarij in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis non residentes an, & quibus fructibus priuentur, ostenditur.
- 16 Penarum gradus in Conc. Triden. sess. 24. de reform. c. 12. præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem, aliàs nulla erit.
- 17 Episcopi possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tametsi illa temporum interualla non fuerint obseruata.
- 18 Canonicatu vt quis priuetur ob non residentiam debet personaliter citari, & quid si personaliter citari non possit, ostenditur.
- 19 Citatio vna sufficit si personaliter fuerit executà in Canonico contra quem agitur ad priuationem ob non residentiam.
- [Appellatio à sententia priuatoria beneficij ob non residentiam, non datur ad effectum suspensiuum si lata sit seruato iuris ordine. ibid.]
- 20 Penas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes potest Episcopus ante sententiam minuere, sed non in totum tollere.
- 21 Pœna contra obtinentes Canonicatus, & non residentes non habent locum in Canonico carente Præbendâ.

Tatuit Sacrum Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 12. vers. præterea, vt obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, saluis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt; per quod ita tradunt Nauarr. conf. 2. aliàs 1. de cleric. non resident. Sayr. in floribus decis. sub illo titul. decis. 2. Azor. institut. moral. parte 2. lib. 7. cap. 3. Nicol. Garc. de benefic. parte 3. c. 2. n. 180. cum seqq. Vgolin. de offic. Episc. cap. 19. in princ. à n. 2. Armendat. in addit. ad recopil. legum Nauarra, lib. 2. tit. 23. de residentia, rub. an Canonici, vel alij habentes Dignitatem, teneantur residere in suis Ecclesiis, n. 8. cum seqq. Squillante de oblig. clericor

20

21

- ricor. p. 1. à num. 114. Bonacin. *de horis Canon. dispnt. 2. quest. 5.* Sanctarel. *var. resolut. quest. 4. n. 19. cum seqq.* [me citato in hoc loco Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 27. n. 24.*]
- 2 Hi tres menses, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies, triginta pro quolibet mense, & possunt accipi non solum continui, sed etiam interpollati, ut resoluunt Menoch. *de arbitr. casu. 50. à n. 12.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 11. n. 8.* Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 306.* Sanctarell. *var. resol. q. 4. num. 20.*
- 3 Non tenentur Canonici in his tribus mensibus abesse volentes licentiam ab Episcopo petere, sed ne debito seruitio ipsa Ecclesia destituatur, † Episcopi iurisdictio atque arbitrium est statuere quota pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, ut referunt decisum Zerol. *in praxi Episcop. parte 1. verb. priuatio, §. 2. dub. 4.* Galet. *in margar. casuum conscient. verb. Canonicus,* Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 315.* Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. parte 3. c. 2. n. 21. & 22.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. resolut. 392. n. 4. & 5.* Armendar. *d. loco n. 36. & n. 113.* Sanctarell. *d. q. 4. n. 28.* Ego ipse *d. part. 3. alleg. 53. n. 118.* me citato Alzed. *de prestantia Episcop. dignitatis parte 2. cap. 9. n. 40.* [nouissime Marcel. *Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 13. n. 12.*] & declarauit Sacra Rituum Congreg. *in vna Egitanien. 23. Nouembris 1602.* & sic posse † Episcopum edicere ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint, censuit Sacra Congr. Concil. *in vna Terracien. 11. Februarij 1628,* & *in Monopolitana 16. Decemb. eiusdem anni*
- 6 Et ideò prouidere debet Episcopus ne dicti tres menses incurrant in Natale, aut Pascha Domini, siue similes maximas solemnitates, ut per Zerol. *d. verb. priuatio. §. 4. dicto 2. dub. 3.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 316.* Armendar. *d. loco, num. 38.* Ego ipse *d. allegat. 53. num. 119.*
- 7 Nec impeditum quin coadiutor, & coadiutus possint abesse his tribus mensibus, si aliud Canonicum non obstiterit, Nau. *cons. 1. n. 6. de cleric. egrot. Monet. de opt. Canon. q. 8. n. 172.* Sanctarel. *d. q. 4. n. 27.* Ego ipse *d. alleg. 53. n. 125.*
- [Statutum Ecclesie Astensis disponens ut Canonicus, qui ex aliqua causa est abfuturus ultra trimestre, teneatur illam probare, & licentiam petere à Capitulo, aliàs non lucretur fructus, nec distributiones, non habet locum in abfuturo causa defensionis suæ Præbendæ, cum talis habeatur pro præsentem, & residente, Rot. *decis. 467. num. 3. p. 1. recentior* nouissime Theodol. *de Rubeis singular. Rota p. 6. obseru. 13. §. 1. pag. 600.*]
- 8 Vnde his tribus mensibus exceptis in reliquis nouem tenentur quolibet anno residere, Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 198. in 2. declarat.*

Armendar. *d. loco num. 24.* itaut si in illis notabiliter absint, peccent mortaliter, secundum Emman. *Sà in aphorism. verb. residentia, num. 1.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 321.* Squillante *de obligat. clericor. parte 1. num. 120.* Sanctarel. *d. quest. 4. num. 24.* [*Filliuc. quest. moral. tom. 2. tract. 23. cap. 7. num. 207.* Suar. *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 10. num. 17. & cap. 13. num. 5.* Diana *moral. resol. p. 2. tract. 12. resol. 31.*] † nec excusantur, quamuis velint quotidianas distributiones amittere, ex eodem Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 322. declarat. 29* & Armendar. *d. loco, num. 41.* † Nec quicquam eis prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesie debitis horis inseruiant, Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 323. in 1. declar.* Armendar. *d. loco, num. 42. & seq.* Sanctarel. *d. quest. 4. num. 24.* quia interessentia debet esse non omnibus diebus, & horis, præterquam in dictis tribus mensibus, nisi Ecclesie constitutiones longius seruitij tempus requirant, Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 325. in 1. declarat.* Armendar. *d. loco, num. 47.* † Potest tamen Episcopus dispensare, ut suæ Ecclesie Canonici abesse possint per quatuor menses, ut me citato resoluit Alzed. *de prestantia Episcop. dignitatis, parte 2. cap. 9. num. 39.*

Cum quidam Canonicus Præbendatus Ecclesie Collegiate secularis diuinis Officiis in dicta Ecclesia per Canonicos, & alios in Choro singulis diebus decantari, vel recitari solitis, non intersit nisi Dominicis, & festis diebus de præcepto anni cursum contingentibus, alius verò Canonicus pariter Præbendatus, non nisi in aliquibus principalibus festiuitatibus, & solemnitatibus officiis prædictis, ut supra interesse consueuerit, fuit quæsitum apud Sacram Congregationem Concilij, an tales Canonici dicantur abesse à seruitio Ecclesie ultra tres menses, & an propterea incurrerint pœnas amissionis fructuum tum Præbendæ, tum residentie ad formam Sacre Congregationis, non obstante consuetudine in contrarium? Eadem Sacra Congregatio *sub die 20. Aprilis 1602.* censuit proculdubio intelligi abesse ultra tres menses, quod non licet alicui Canonico prætextu consuetudinis, aut statuti ex decreto eiusdem Concil. *sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. præterea obtinentibus.*

Item proposito dubio, an Canonici, & alij, qui intersunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri exhibendo suam præsentiam in Choro, etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quæ ab aliis cantantur, vel alias pias preces tunc recitare, an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicas recitare, cantare, & psallere, & aliter non

non satisfaciant muneri, & obligationi? Eadem Sacra Congreg. sub dicto die 20. Aprilis 1602. censuit teneri omnino psallere, alioquin obligationi sua non satisfacere.

14 Ad colligendum seruitium dictorum nouem mensium non sunt colligendæ punctaturæ, quasi ij, qui nouem partes punctaturarum ex duodecim habeant, seruitio nouem mensium debito satisfecerint, sed ipsi dies residentia, & seruitij siue continui fuerint, siue interpollati, numerandi sunt ad complementum dictorum nouem mensium, ita decisum referunt Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 327. & Armendar. d. loco num. 51. & rescripsit Episcopo Aquilano S. Cong. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita sub die 25. Septemb. 1584. nam Conc. Trid. d. cap. 12. concedit Canonicis absentiam trium mensium in quolibet anno, quod intelligendum est, si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirant, vt tradunt Nicol. Garc. d. c. 2. num. 312. Armendar. d. loco, num. 35.

15 Contra verò huiusmodi obtinentes Canonicatus, Dignitates, Præbendas, aut Portiones in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis, & vt supra, non residentes statuit Concil. Trid. d. cap. 12. vers. alioquin, vt illi primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentia fecerunt suos, quod si iterum eadem fuerint vsi negligentia, priuentur omnibus fructibus, quos eodem anno lucrati fuerint, crescente verò contumacia contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedatur, referunt Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. in princ. à n. 3. & §. 2. num. 7. Armendar. d. loco, num. 98. Ego ipse d. alleg. 53. num. 146. Quibus quidem pœnis subiacent illi, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti, si non resideant, vt referunt decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 144. Armendar. d. loco, num. 107. Ego ipse d. alleg. 53. num. 146. in fine, vbi n. 148. post Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 9. vers. necessariò, refero decisum

16 † præfatos pœnarum gradus in d. cap. 12. præscriptos necessariò seruandos esse antequam deueniatur ad priuationem, aliàs illam nullam esse; Rota tamen coram Mantic. decis. 67. num. 6. censuit Concilium d. cap. 12.

17 † non afficere Episcopos, qui possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tamen si illa temporum interualla non fuerint obseruata.

18 Et hac de re Archiepiscopo Tarentino duo declarauit Sacra Congreg. Concilij, primum quòd Concil. clarè disposuit expectandum esse lapsum trium annorum antequam ad priuationem in totum procedatur, vt in d. cap. 12. vers. præterea, sed in primo anno amitti non residendo dimidiam, in secundo omnes fructus, in tertio

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

priatur: secundum quod etiam si omnes redditus in quotidianis consistant pro primo, vel secundo anno priuatio indici non debet; quia cum sint quotidiana, & non percipiat eas non residendo, satis est priuatus, & pro primo, & pro secundo: admonet deinde Episcopum præfatum ne has distributiones, quas amittit iste non residendo, sinat accrescere seruientibus.

Debet tamen quis personaliter citari, vt legitimè iuris ordine seruato suo Canonicatu priuetur ob non residentiam, cap. ex parte, il primo, de cleric. non resid. glos. verb. in Canonibus, in cap. quoniam frequenter, §. si verò, vt lite non contest. quam sequuntur Caputaq. decis. 375. num. 3. & decis. 378. part. 2. Seraphin. decis. 1346. num. 5. siue absens sit de licentia Episcopi, siue absque ea, cap. clericos, & ibi glos. verb. redierint, in cap. peruenit, il secundo, de appellat. Seraphin. decis. 1548. n. 5. & de vtroque Rot. in Oriolen. Decanatus 14. Martij 1622. coram Reuerend. P. D. Nauarro, cum aliis ibidem relatis per D. Ferentill. in eius annot. Et si personaliter citari non possit, quia ignoratur vbi sit, vel longè absit, itaut commodè non valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eius Ecclesia trinæ citationis edictum publicari (non sufficit enim vna citatio pro tribus) & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur ex cap. ex tua, de cleric. non resid. nam aliter factam priuationem esse nullam docent Læi. Zechi. de Repub. ecclesiast. tit. de benefic. num. 6. vers. quod attinet verò ad praxim, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. priuatio §. 3. & 4. Piasec. in simili praxi part. 2. cap. 3. num. 10. vers. necessariò autem, [Seraph. decis. 1346. num. 2. & 5. & decis. 27.] Rot. in d. Oriolen. Decanatus coram Reuerendiss. P. D. Nauarro, & ibi Ferentill. Mantic. decis. 12. Nicol. Garc. dict. p. 3. c. 2. num. 154. vbi num. 155.

subdit † in personaliter citato non requiri trinam monitionem, sed sufficere vnã etiam extraiudicialem, nec debere expectari per sex menses, sed tempus esse arbitrium, de quo etiam Mantic. decis. 67. num. 5. dum resoluit citationem vnã sufficere si personaliter fuerit executã. [A sententia priuatoria beneficij ob non residentiam non datur appellatio ad effectum suspensiuum si iuris ordine seruato lata sit, Seraph. decis. 1346. num. 1. & 6.]

Pœnas autem supra dictas contra obtinentes Canonicatus, & non residentes, potest Episcopus ante sententiam minere, sed non in totum tollere, vt resoluunt Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 150. Armendar. d. loco num. 111. Ego ipse d. alleg. 53. num. 151. † At illæ minimè locum habent in Canonico carente Præbenda, secundum Aloyf. Ricciium in praxi rerum fori eccles. decis. 111. in 1. edit. aliàs resol. 624. in 2. edit. quem refero ego ipse d. alleg. 53. num. 147.

[Vtrum autem appellatione interposita per Canonicum à mandato de residendo sibi facto per Ordinarium loci, possit per Episcopum ibi poni Vicarius, qui nutriatur de fructibus beneficij, sine vitio attentatorum? Vide Lancellot. de attent. p. 2. c. 12. limit. 18.]

CAPVT XXI.

Canonicus quis distributionum quotidianarum capax?

S V M M A R I V M.

- 1 Distributiones sic dicuntur, quia iuxta cuiusque merita, laborem, & qualitatem distribuuntur.
- 2 Distributiones quaedam sunt quae non distinguuntur à praebedis, sed ipsamet praebedarum vice funguntur, quaedam verò praebedis separatae, atque distinctae sunt. [Trifaria distinctio distributionum. ibid.]
- 3 Quotidianae dicuntur distributiones, siue quia quotidie distribuuntur, siue potius quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque Officiis intersunt.
- 4 Distributiones proprie sunt stipendia quaedam personalia, quae ex redditibus Ecclesiae (praeter Praebedam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu clericis Cathedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur.
- 5 Beneficia manualia nuncupantur distributiones quotidianae, & quare, ostenditur.
- 6 Distributiones non veniunt appellatione reddituum beneficiorum, nec etiam appellatione reddituum, & prouentuum, dum de corpore beneficii non sunt. [Canonicus condemnatus per sententiam ad restituendos fructus perceptos, & percipiendos, non tenetur restituere quotidianas distributiones. ibid.]
- 7 Distributiones debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficii quando agitur de sola consideratione, & aestimatione illius.
- 8 Distributiones aliquando veniunt sub nomine fructuum, non ex propria nominis significatione, sed secundum subiectam materiam.
- 9 Distributiones instituta fuerunt, ut praeter spiritualia premia etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia clerici reciperent.
- 10 Distributiones dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & ratio-

nem formalem, nec committitur simonia cum in primis dentur, ut clerici Deo inseruiant, & munera sua obeant.

- 11 Canonicis, & clericis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum competit ius percipiendi quotidianas distributiones.
- 12 Canonico dispensato in aetate competit ius percipiendi quotidianas distributiones.
- 13 Canonicis supernumerariis, & creatis cum expectatione Praebendae competit ius percipiendi distributiones quotidianas.
- 14 Canonici ultra numerum habent statim omnia iura Canonica, nisi consuetudo sit in contrarium, vel quod Canonicus non possit administrare iura Canonica nisi prius fuerit installatus.
- 15 Distributiones quotidianas, aut plenum ius Canonica non habet ille, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, nec illi derogat, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis.
- 16 Distributionum quotidianarum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex.
- 17 Coadiutus, cui datus fuit coadiutor à Papa cum futura successione, capax est quotidianarum distributionum, ac si nullum talem haberet coadiutorem.
- 18 Distributiones duplicata debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet.
- 19 Canonicatus duos in diuersis Ecclesiis citra dispensationem obtinens nequit duplices habere distributiones.
- 20 Distributiones quotidianae singulis Horis Canonicis, & Missae Conuentuali debent assignari.
- 21 Distributionum quotidianarum portio aliqua debet assignari non modo diuinis ipsis Officiis, verum etiam supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus.
- 22 Consuetudo valet, ut distributiones quotidia tribuantur non modo iis, qui integris horis non interfuerint, verum etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat.
- 23 Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nulla sunt distributiones quotidia, vel ita tenues, ut verissimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque reddituum tam Dignitatum, & Canonicatum, quam aliorum omnium eiusdem Ecclesiae beneficiorum separari debet, & in distributiones quotidianas conuerti.

- 24 Distributiones quotidianæ, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debent non duobus tantum Horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit.
- 25 Detractio tertiæ partis in distributiones conuertenda non potest fieri nisi ex Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, item ex omnibus Dignitatibus, nisi sint ex illis, quæ nullas habent distributiones quotidianas.
- 26 Detractio tertiæ partis faciendæ est de fructibus non secundum taxam antiquam, sed secundum valorem currentem, deductis prius pensionibus, & aliis oneribus legitime impositis.
[Particula Proportionabiliter, in Concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 3. quomodo accipiendæ. ibid.]
- 27 Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte præbendæ in distributiones conuersa.
- 28 Distributiones ubi non sunt regulariter tenues, sed pingues, licet sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis.
- 29 Distributiones ubi essent sufficientes, & tolerabiles, tertiæ pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest.
- 30 Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apostolica non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum.
- 31 Canonicorum, aut clericorum Præbendæ, vel Portio ubi nulla est, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur.
- 32 Distributiones quotidianas potest beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio impendere, ac de eis disponere etiam per ultimam voluntatem.

NTEQVAM ad propositæ quæstionis resolutionem deueniamus, sunt à nobis exponenda quædam ad nomen ipsum distributionum quotidianarum pertinentia, & quæ comprehendantur earum appellatione. Et ideo aduertimus distributiones sic dici, quia iuxta

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

cuiusque meritâ, ac laborem, & qualitatem distribuuntur; nam distribuere est suum cuique tribuere, l. 1. ff. l. familia herisc. † Illarum, quædam sunt, quæ non distinguuntur à præbendis, sed ipsæmet præbendarum vice funguntur, vt sunt distributiones illarum Ecclesiarum, quarum fructus omnes in communi reponuntur, & singulis diebus distribuuntur, cuilibet Canonico præsentem pro victu, de quibus in c. olim, de verb. signif. & apud Decia. conf. 43. num. 13. vol. 1. Menoch. conf. 436. num. 25. [Anton. Fabric. in praxi benefic. lib. 2. tit. 5. de præbendis, earumque fructibus, & distribut. quot. num. 18. & 19.] Quædam verò sunt distributiones à Præbendis separatæ, atque distinctæ, quales sunt distributiones illarum Ecclesiarum, in quibus Canonici certas habent Præbendas, & propterea quotidianas distributiones, quæ dantur interessentibus diuinis Officiis, de quibus in cap. fin. de rescript. lib. 6. & in cap. vnic. de cleric. non resid. eod. lib. cap. vlt. de concess. præb. eod. lib. Paris. conf. 32. num. 7. & conf. 34. num. 4. cum seqq. vol. 4. Cou. lib. 3. var. cap. 13. num. 1. Dec. conf. 69. num. 1. & 2. vol. 1. & conf. 41. num. 4. vol. 5. Monal. conf. 27. num. 4. vol. 1. Gallet. in margarita casuum conscient. verb. distributiones 1. Barthol. à S. Faust. de Horis Canon. lib. 3. q. 1.

[Nouissimè Stephan. VVeyms ad constit. 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit. 11. à num. 6. asserit triplici distinctione, seu trifariam considerari distributiones. Vna quando Præbendæ non sunt distinctæ, hoc est, quando bona omnia adhuc sunt communia, sic vt ex illis adscribatur singulis Canonicis, & beneficiatis aliqua certa portio in cibo, potu, & aliis alimentis: ita quòd non singulis diebus distribuuntur, sed fiat aliqua separatio ex bonis communibus pro singulis annis, vel singulis semestribus, quod genus distributionum magis est ad instar Præbendæ, & inter grossos (vt loquuntur) fructus solet computari, ideoque faciliùs conceditur etiam illis, qui ex aliqua peculiari, & priuilegiata causa absunt, & personaliter non resident. Altera quando Præbendæ quidem sunt distinctæ, sed bona adhuc communia, & indistincta, ex quibus distributiones dantur, vel singulis hebdomadibus, vel singulis mensibus, iis dumtaxat qui resident, vel pro residentibus habentur, in pane, & vino, in pecunia, vel in alia specie; & istæ itidem inter grossos fructus Præbendæ habentur; accedunt etiam absentibus priuilegiatis. Tertia quando singulis diebus, vel etiam singulis horis distribuuntur portiones in pecunia, victu, potu, vel alia specie, his tantum, qui personaliter præsentem sunt in officiis diuinis, quæ quidem verè ac propriè distributiones quotidianæ sunt,

funt, cum illas solum presentes lucrantur.]
 3 Quotidianæ autem dicuntur, siue quia
 quotidie distribuuntur, siue potius, quia distri-
 buuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis,
 diuinisque Officiis intersunt, quasi quotidia-
 num, & diurnum stipendium, seu denarij
 diurni, vt docent Couar. d. cap. 13. in princ.
 Monet. de distribut. quotid. p. 1. q. 1. à num. 9.
 [Cened. canon. lib. 1. quest. 1. num. 1. Stephan.
 VVeyms d. loco num. 5.] Azor. instit. moral. p.
 2. lib. 7. cap. 7. in princ. Barthol. à S. Fausto d.
 lib. 3. q. 1. vide infra cap. 25. sub num. 10. qui
 4 varias afferunt distributionum huiusmodi de-
 finitiones, & † magis proprie sunt stipendia
 quædam personalia, quæ ex redditibus Ec-
 clesie (præter Præbendam, aut Portio-
 nem certam pro beneficio competentem) Ca-
 nonicis, & Beneficiatis, seu Clericis Ca-
 thedralium, & aliarum Collegiatarum Ecclē-
 siarum diuinis Officiis interessentibus pro di-
 uino Officio tribuuntur, quæ quidem distri-
 butiones etiam manualia beneficia nuncu-
 pantur in d. cap. olim, & in d. cap. vnic. de cle-
 ric. non resid. lib. 6. [Petr. Gregor. syntag. iuris
 5 lib. 15. c. 23. num. 22. cum seqq.] † siue quia ad
 manum dantur iis, qui diuinis Horis intersunt,
 vt voluerunt, Prob. ad Monach. in d. cap. vnic.
 num. 3. & Francisc. Duaren. de benefic. lib. 7.
 cap. 4. paulo post princ. siue quia pendent, &
 tribuuntur à manu eas distribuentis illis dum-
 taxat, qui Ecclesiis inferuiunt, & pro ratione
 seruitij, vt existimauit Stephan. Durant. de
 ritib. Eccles. lib. 3. cap. 15. num. 3. quem citat
 Monet. d. p. 1. q. 2. num. 15. non est tamen pro-
 pria appellatio illa, quia quotidianæ distri-
 butiones beneficia proprie, hoc est, pro Ecclē-
 siastico titulo sumpta, dici non possunt, vt
 resoluunt citati per me de appellatiua verbor.
 vtriusque iuris signif. appell. 173. num. 4.
 6 Quod aded verum est, vt appellatione red-
 dituum beneficij, non veniant distributio-
 nes, vt constat ex cap. licet, de præb. ibi, pro-
 nentus suos Ecclesiasticos faceretis integrè mini-
 strari, nolumus tamen vt quotidianas distri-
 butiones percipiant, cap. 2. de priuileg. lib. 6. & pro-
 bauimus d. tract. appellat. 251. num. 5. & ibi
 citatis addo Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. quest.
 4. Sanctarell. var. resol. quest. 6. num. 14. Prout
 nec etiam comprehenduntur appellatione
 fructuum, sicut colligi videtur ex Concil.
 Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. præ-
 terea, vbi cum constituisset Sancta Synodus
 eos, qui obtinent Canonicatus, Dignitates,
 Præbendas, aut Portiones in Ecclesiis Col-
 legiatis, si vltra tres menses abfuerint, primo
 anno priuari dimidia parte fructuum, quos
 ratione Præbendæ, ac residentie fecerunt
 suos, & si iterum eadem vfi fuerunt negligē-
 tia, priuari omnibus fructibus, subdit postea,
 distributiones verò, qui statis horis interfuerint,

recipiant, dictio enim illa aduersatiua, verò,
 posita inter fructus, & distributiones, aperte
 ostendit, ea inter se potius aduersari, quàm
 quòd alterum alterius appellatione contineri
 possit; & ideo sic docent Cou. lib. 3. var. c. 13.
 num. 1. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. quest.
 74. art. 4. [Anton. Fabric. d. tit. 5. de præbend.
 num. 19. cum seqq. Cened. canon. lib. 1. q. 1.
 n. 4. vers. & ratio est, vbi restringit, nisi quan-
 do omnes fructus consistunt in distributioni-
 bus, Aloyf. Ric. in collect. decis. p. 6. collect. 2437.
 vers. quarto.] Azor. institut. moral. parte 2. lib.
 7. cap. 7. quest. 7. Valq. in opusc. de benefic. cap.
 10. §. 3. Macign. de distribut. cap. 71. num. 4.
 Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. quest. 3. & est com-
 munitatis sententia, de qua Sanctarell. d. quest. 6.
 à num. 6. Nec denique appellatione reddi-
 tuum, & prouentuum, dum de corpore be-
 neficij non sunt, sed percipiuntur ratione ser-
 uitij personalis, cap. licet vobis, cum glos. de
 præbend. & cum hac parte transit verior opi-
 nio, de qua per Cæs. de Grassis decis. 9. de
 præbend. Achil. decis. 8. num. 2. de pensio. Gri-
 lenzon. conf. 81. num. 2. & alios congestos per
 Monet. d. p. 1. q. 6. & itidem fuit firmatum in
 Reatina pensionis 10. Jun. 1588. coram bonæ
 mem. Card. Pamphilio, & in Calaguritana
 pensionis 26. Decemb. 1589. coram bon. mem.
 Penia. [Et hinc est quòd condemnatus per sen-
 tentiam ad restituendos fructus perceptos, &
 percipiendos, vt accidit in violento posses-
 sore, non tenebitur restituere distributiones
 quotidianas. Verall. decis. 29. p. 2. Lotter. de re
 benef. lib. 1. q. 39. num. 26. Fr. Emman. quest.
 Regul. tom. 3. q. 74. art. 4. vers. unde condemna-
 tus, Monet. d. p. 1. q. 6. num. 11. vbi num. 16.
 limitat, nisi quando omnes beneficij fructus
 consistenter in distributionibus, Cened. d. q.
 1. num. 6.]

Non obstat, quòd quamuis hoc regulare
 sit, tamen quando agitur de sola considera-
 7 tione, & estimatione beneficij, quæ in litteris
 solet exprimi ad hoc vt Papa omnibus com-
 putatis sciat valorem ipsius secundum vsum
 communem loquendi, quia computatio non
 fit ad effectum grauandi, sed ad alium, nempe
 sustinendi gratiam pensionis intra valorem
 Præbendæ beneficij, debent computari inter
 fructus, redditus, & prouentus beneficij, Ge-
 min. in cap. fin. num. 2. Franch. num. 1. de re-
 script. in 6. Cassad. decis. vnic. de cleric. non
 resident. Boër. decis. 340. ante num. 4. quia
 Gemin. & Franch. non distinguunt casum à
 casu, sed simpliciter tenent distributiones
 comprehendi, quorum opinio aduersatur ve-
 riori supra relatæ, at Boër. refert quidem opi-
 nionem Gemin. ante num. 4. sed immediatè
 contrariam adducit, & sequitur. Nec atten-
 ditur in narratis litterarum Apostol. commu-
 nis vsus loquendi, secundum vulgarem ser-
 monem;

monem; sed modus loquendi literaliter, ex quo gratia in litteris est latinè concepta, Bald. in l. lege, circa fin. ff. de legit. hered. Cassador. in d. decis. vnic. num. 4. de cleric. non resid.

8 Nec obstat quòd si strictè excludatur dicta interpretatio, largè tamen veniant distributiones sub nomine fructuum, Pute. decis. 239. num. 3. & 4. lib. 1. in correctis, vbi apertè dicit quotidianas distributiones largè posse dici fructus, & idem firmarunt alij relati per eundem Monet. d. p. 1. q. 6. num. 13. & q. 7. num. 8. quia responderetur quòd etsi in aliquibus casibus veniant distributiones sub nomine fructuum, tamen comprehensio earum non semper, & indistinctè sequitur, sed secundum subiectam materiam regulari debet, atque ita dum agitur de fructibus alicuius Canonatus non habentis Præbendam, aliòve fructus præter distributiones quotidianas, tunc per expressionem fructuum etiam distributiones erunt comprehensæ, ne dispositio otiosa remaneat, Gem. in c. presenti, num. 19. de offic. Ordin. lib. 6. Philip. ad Monach. in d. c. vnic. n. 60. & 64. de cleric. non resid. Tibet. Dec. conf. 43. num. 14. vol. 1. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 39. num. 27. idem videtur in casu Mohed. decis. 6. de praben. vbi agitur de condemnatione fructuum in causis beneficialibus super beneficiis Capitularibus propter stylum Rotæ, ex quo non fit condemnatio nisi cum fructibus perceptis, & qui percipi potuerunt, Pontan. & alij citati per eundem Monet. d. q. 6. num. 16. & secundum eandem subiectam materiam Rot. in Oriolen. Canonatus 10. Junij 1620. coram bonæ mem. Remboldo dicit narratiuam non esse iustificatam quòd Archidiaconatus nullos prouentus haberet ad effectum illum retinendi insimul cum Canonatu, dum habebat distributiones quotidianas, quia si Papa sciisset tales habere, non dedisset retentionem Canonatus, eodem modo dicendum intellexerunt Cassad. decis. 6. de prabend. ad sustinendam prouisionem Apost. respectu beneficij, etiam quòd nihil dixerit impetrans de quotidianis distributionibus pendente lite perceptis, quia subiecta materia, id est, æquitas, suadebat, vt in expressione fructuum comprehenderentur pro sustinenda gratia prouisionis beneficij, quam æquitatem Domini non considerarunt pro sustinenda pensione sine causa reseruata, & si quæretur de ratione differentie inter vnum, & alium casum, illa patens est, quia prouisio beneficij utilis est Ecclesie propter seruitium, pensio verò sine causa odiosa est de sui natura, & onerosa Ecclesie. Nec obstat decis. 550. n. 5. p. 1. recent. quia eo casu reseruatio legebatur super omnibus fructibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, & sic per verba vniuersalia, quæ non cadunt in præsentis lectura, quæ

si extarent, aliter certè esset dicendum propter decisionem Reatinæ pensionis supra allegatam. [Hodie tamen videtur nullo casu intelligi reseruata pensionem etiam super distributionibus, siue omnia emolumenta in distributionibus consistant, siue in earum parte aliqua, nisi hoc sit expressum, idque iure quodam singulari, videlicet propter componendam vnius ducati pro quolibet ducato eius quantitatis, quæ reseruatur super huiusmodi distributionibus, Mandos. de signatura gratie tit. de pensio. in 8. col. vers. pensiones non dantur, & fuit latè decisum in Hispanen. & in alia Salamantina pensionis, quarum meminit Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proem. num. 190. in vlt. impres. vbi respondet decisionibus Achil. 8. de pensio. & Cæs. de Grassis decis. itidem 8. de probat. refert Lotter. d. lib. 1. q. 39. num. 30. & 31.]

Institutæ fuerunt distributiones huiusmodi, vt præter spiritualia præmia, quæ à Deo pro diuinis Officiis clerici consequuntur, etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia reciperent, cap. clericus victum, 20. dist. ac propterea etiam frequentius ac diligentius pro Officiis diuinis recitandis ad Ecclesiam conuenirent, d. cap. vnic. §. statuimus, de cleric. non resident. lib. 6. Vgolin. de officio Episc. c. 19. §. 2. num. 2. [Duaten. lib. 7. de sac. Eccles. minist. cap. 4. Marc. Anton. Columna de Eccles. reddit. origin. p. 3. cap. 24. num. 1. & cap. 26. Valenzuela tom. 1. conf. 34. num. 129. & seqq. Fusc. de visit. lib. 1. cap. 15. num. 16. & seqq. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 19. à num. 38.] † & sic datur propter interessentiam tamquam propter causam, & rationem formalem, Monet. d. par. 1. quest. 4. num. 15. nec simonia committitur, cum in primis dentur vt Deo inferuiant, & munera sua obeant, Vgolin. de simon. tab. 1. c. 9. §. 6. n. 4. ac propterea est constitutum, in cap. licet, de prabend. vt interessentibus tantum diuinis Officiis tribuantur, aliis verò minimè, quacumque contraria consuetudine non obstante, & qui eas cum præsentibus non fuerint, recipere audent, earum dominium non acquirat, nec faciant eas suas, sed ad earum restitutionem teneantur, d. cap. vnic. Excipiuntur autem multi casus, de quibus infra cap. 24. peculiariè tractabimus.

[Cum ergo à Canone concedantur istæ distributiones Clericis ab illud ministerium, quod exhibent Altari, & diuino cultui, vt supra ostendimus, sit consequens eas etiam quoad dominium percipientibus huiusmodi acquiri, vt probat Rodoan. de spol. Ecclesiast. q. 1. à num. 27. vbi num. 28. subdit posse Clericos ad libitum suæ voluntatis distribuere huiusmodi distributiones, ac de eis disponere, & ad hæredes transmittere, quia non augent corpus Præbendæ, sed debentur propter ope-

ra personæ, & num. 30. resoluit clericos posse restari de quotidianis distributionibus sicut laborator de diuino denario potest disponere, & q. 3. §. quid dicendum, num. 35.]

11 Ius percipiendi quotidianas distributiones competit Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum Canonicis, diuinis Officiis interessentibus, vt probatur in dict. cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. & in Clement. 2. de atate, & qual. & in Extrauag. cum nonnulla la. 1. §. praterea, de prabend. inter commun. & constat ex cap. licet, de prabend. & ex Concil. Trident. sess. 21. de reformat. cap. 3. & sess. 24. etiam de reformat. cap. 12. vers. praterea, [Hoied. de incomp. benefic. p. 1. cap. 12. num. 67. & 68. Rota decis. 720. in fine num. 1. recentissim.] ac etiam Clericis earundem Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, vt clare colligitur ex dict. cap. vnic. ibi, consuetudinem, quam Canonici, & alij Beneficiati, seu Clerici Cathedralium, & aliorum Collegiatarum Ecclesiarum distributiones quotidianas, & c. iuncta lectura dict. Clement. 2. & Concilij Trid. dict. cap. 12. vers. praterea, late tradunt Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 1. ex num. 1. Sanctarel. var. resol. q. 12. à princip. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. q. 7. [Alexand. Trentacinq. vol. 1. conf. 41. per tot. vbi etiam quod huiusmodi distributiones debent esse pæres.]

12 Competit quoque ius percipiendi quotidianas distributiones Canonico dispensato in atate, nam eo ipso quod fuit sic dispensatus & prouisus de Canonicatu, Præbenda, fructibus, & stallis, debet admitti ad distributiones quotidianas, prout alij Canonici, ea ratione, quia cap. 4. sess. 22. de reformat. & Clement. vt ij, de atate, & qual. locum non habent in impedito defectu atatis, nec in legitime dispensato, sed solum in negligente, & nolente, ex glos. verb. legitimo, in dict. Clement. vt ij, & resoluit Sacra Congregat. Concil. in harendo resolutionibus antiquis, in vna Reatina 10. Iulij, 1627. & in alia Montis Politiani 13. Ianuarij 1629. & nouissime Carolus de Anfaldis Clericus S. Miniatii in atatis sue anno 16. prouisus & dispensatus à S. D. N. Papa Urbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem ciuitatis petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ad distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest lucrari. Die 15. Septembris 1629. Sacra Cong. Cardinalium Concil. Trid. interpretum secundum ea, quæ proponuntur, censuit prædictum Oratorem vocem in Capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. Quas quidem S. Congreg. decisiones puto procedere quoad vocem ex forma dispensationis, vt ostendi infra in cap. 37. num. 13.

Et non modò illis, qui sunt de numero Canonicorum, pertinet ius percipiendi quotidianas distributionis, sed etiam supernumerariis, & creatis cum expectatione Præbendæ, Ludou. Gom. in tract. de grat. expectat. num. 28. Staph. de forma expectat. form. 1. num. 8. & 12. Hoied. de incompatib. benefic. p. 1. cap. 12. num. 7. per tex. in cap. cum M. Ferrariensis, de constitut. † hi enim Canonici recepti ultra numerum habent statim omnia iura Canonica, veluti stallum in Choro, & vocem in Capitulo, atque idè possunt eligere, & esse delegati Papæ, & habere prærogatiuas omnes, quibus cæteri Canonici gaudent, sicut tradunt Doctores, in d. cap. cum M. Ludou. Gom. de grat. expectat. num. 35. & 38. Staphil. d. form. 1. à num. 2. Hoied. d. cap. 12. num. 6. nisi sit consuetudo, quod Canonici huiusmodi ultra numerum excepti non habeant iura Canonica, Felin. in d. cap. cum M. num. 23. in fine, & Staphil. d. form. 1. num. 11. & 12. aut nisi esset consuetudo quod Canonicus non possit administrare iura Canonica nisi prius fuerit installatus, Doct. in d. cap. cum M. vbi Rip. num. 187. vel nisi etiam receptus quis sit in Canonicum non simpliciter, sed cum hoc quod sit supernumerarius; nam tunc constat quod Canonici noluerunt frangere numerum, & ius integrum de nouo creare, iuxta tex. in cap. dilecto, de prabend. sed solum illi dare quoddam ius extraordinarium, & præparatorium ad futurum ius integrum obtinendum. Ita Abb. in cap. cum M. num. 31. in fine, Felin. num. 23. vers. hanc conclusionem, & Rip. num. 188.

Sed verius est non habere plenum ius Canonica, neque quotidianas distributiones lucrari illum, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, neque derogat certo numero, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, vt per Abb. in dict. cap. cum M. num. 32. Rip. num. 189. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 19. num. 42. cum seqq. [vbi sic distinguit, aut receptio soluit numerum, & hoc casu debentur; aut non soluit, & non debentur. Anton. Fabr. loco citando num. 31. Hoied. de incompat. benefic. p. 1. cap. 12. num. 6. Mandos. reg. 9. Cancell. q. 10. num. 5. late] Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 867. num. 8. Menoch. consil. 1179. à num. 7. Monet. d. par. 2. q. 1. à num. 4. vbi num. 20. subdit Canonicos Ecclesiarum non numeratarum, de quibus meminit text. in cap. dilecto, de prabend. capaces esse distributionum quotidianarum. [Vnde quando Papa receptionem mandauit, si eam fieri cauerit, cum plenitudine iuris Canonicalis, vel fortasse in cap. dilectus, & in cap. proposuit, de concess. præb. longè plus consequetur receptus & sic etiam partem in distri

distributionibus quotidianis, & fructibus superexcrefcentibus, quàm in iam simplicis mandati de recipiendo consequeretur, ita Anton. de Butr. *in d. c. cum M.* Anton. Fabr. *in praxi benef. lib. 2. tit. de titulo, & intitulat. num. 30.* Bertachin. *de Episcopo, p. 3. num. 22.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 9. q. 3. & 4. §. 19.* nam verba illa, *cum plenitudine iuris Canonialis*, includunt distributiones quotidianas, quas percipient Canonici supernumerarij, qui mandantur recipi cum dicta clausula. Felin. *in d. cap. cum M. num. 23. in fine vers. sed ubi Papa*, Stephan. Gratian. *d. cap. 867. num. 6. vbi num. 11.* id limitat quando admissio fuit facta sine prejudicio antiquorum Canoniorum, quod *numeris seqq.* multis comprobatur fundamentis. Lotter. *d. lib. 1. q. 19. num. 48. cum seqq.*

Si verò supernumerarij ipsi expectantes Canonici ex patientia numerariorum, stolum in Choro, & vocem in Capitulo, ac reliqua, quæ Canoniorum sunt, aliquoties habuerint, hæc non amplius eis poterunt denegari, etiã si recepti non fuerint cum plenitudine iuris Canonialis, & si fortè denegantur, de spolio agentes audiendi erunt, & reintegrandi, Franc. Marc. *Delphin. decis. 16. p. 1.*

- 16 Quotidianarum quoque distributionum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex, ac si illum non haberet, vt resoluit Monet. *d. p. 2. q. 1. num. 22. vbi num. 24.* subdit Episcopum iure ordinario posse dare talem simplicem coadiutorem Archidiacono ratione sui Officij, vt habetur *in cap. fin. de cleric. agrot. ante*, idem dicendum vbi coadiutor datus esset à Summo Pont. cum futura successione; nam etiam
- 17 tunc † coadiutus capax est quotidianarum distributionum ac si nullum talem haberet coadiutorem, vt per Nau. *cons. 1. aliàs 2. num. 2. 3. & 6. de cleric. agrot.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. glos. 5. §. 9. num. 15. & 119. cum seqq.* vbi etiã idem statuunt cum coadiutor huiusmodi abesset à Choro ob aliquam ex causis, propter quas titularis, & proprietarius absens à Choro nihilominus perciperet distributiones, vt putà infirmitatis, carcerationis, & aliorum huiusmodi legitimorum impedimentorum, nam tunc adhuc perciperet illas coadiutus, coadiutor enim distributiones pro coadiuto, non autem pro se regulariter acquirit, ac lucratur, vt docent Nau. *dict. cons. 1. num. 5. cum seqq.* Gonzal. *dict. num. 15. & 122.* & ita habent ferè omnes litteræ coadiutoriarum huiusmodi, vt coadiutor aut nullus redditus, vel distributiones beneficij percipere possit, vel non nisi de voluntate coadiuti, & idem Gonzal. *dict. num. 122.* subdit

quòd coadiutor inseruire, & interesse tenetur Diuinis, aliàs enim coadiutus distributiones non perciperet, & idèd cum hoc procederet ex culpa coadiutoris, teneretur hic ad ei refarciendum omne damnum, & interesse.

Distributiones duplicatæ debentur ei, qui 18 in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet, vt resoluunt Doctores per text. *ibi in cap. cum olim, de sent. & re iudic.* Duen. *regul. 206. limit. 4.* Couar. *lib. 3. var. cap. 13. num. 6.* Nau. *de Orat. miscel. 60. num. 15.* Hoied. *d. par. 1. cap. 12. à num. 15.* Rebuff. *in praxi tit. de dispens. rat. atatis, vers. in Cathedralibus, ad fin.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 7. quæst. 13.* Adrian. *Negulant. in sylua respons. quæst. 294. num. 3.* Nald. *in summa verb. Canonicis num. 1.* Valq. *in opusc. de benefic. cap. 4. dub. 1. 3.* [Gratian. *discept. forens. tom. 5. cap. 894. num. 24.* Castill. *decis. Sicil. 44. num. 9.* Garc. *Mastrill. de Magistr. lib. 1. cap. 21. num. 75.*] Barthol. à S. Faust. *de horis Canon. lib. 3. quæst. 22.* Filliuc. *in quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 6. num. 53.* Rota *in Pisana distributionum 3. Iulij 1628.* coram Cardin. Virili. Monet. *dict. par. 2. q. 4. per tot. vbi à num. 19.* subdit quòd † obtinens duos 19 Canonicatus in diuersis Ecclesiis citra dispensationem nequit duplices habere distributiones, & quidem si eodem tempore diuina Officia recitentur, & quòd si ex dispensatione Apostolica Canonicus quis sit in pluribus Ecclesiis, tunc pro tempore, quo in eisdem Diuinis interest, lucrari poterit vbique distributiones, cum id faciat ad quod illæ tribuuntur, & alioqui iustè retineat vtrumque Canonicatum. [Quæ quidem principalis resolutio ex eo probatur, quia Officialis habens duo Officia publica, de mandato superioris potest habere duo salaria. *glos. in l. matriculam C. de agent. in rebus lib. 12.* cum duas personas representet, ad text. *in §. illud, in auth. vt iudic. sine quoquo suffrag. & regens duo Officia statuto, vel lege, duo recipere potest salaria.* Guillem. *in cap. Raynutius, verb. duas habens filias num. 63. de testam.* Menoch. *de arbit. casu 223. num. 7.* Mastrill. *d. lib. 1. cap. 21. num. 73. vbi num. 77.* ex Bald. *in l. binos C. de offic. diuers. iudic.* subdit quòd si vnus Officialis positus sit loco duorum, vtrumque debet habere salarium annexum, & *num. 78.* cum eodem Bald. *in l. qui duobus, ff. de condition. & demonst.* exemplificat in lectore, qui legit lectionem ordinariam, & extraordinariam. An debeat habere duas voces in Capitulo, vide *infra cap. 37. num. 18.*]

Singulis horis Canonicis, & Missæ Con- 20 uentuali debent distributiones quotidianæ assignari, *glos. verb. ordinationem, in d. cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. & verb. Canonicas*

- micas in Clemen. 1. de celebr. Missar. Sancta-rel. var. resol. q. 12. à num. 4. Monet. d. p. 2. q. 3. ex num. 1. vbi num. 46. rationabiliorem, & honestiorem ait esse ordinationem, quæ omnibus horis, ac singulis suam propriam distributionum portionem assignat, & in num. 14. subdit quòd † potest etiam, & fortasse debet non modò diuinis ipsis Officiis, verùm & supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus, quæ communiter à Clericis Ecclesiarum Collegiarum obeuntur, portio aliqua distributionum quotidianarum assignari, & num. 15. resoluit, quòd ad Episcopum, & vnquamque Ecclesiam spectat statuere quænam portio distributionum, vtrique horæ Canonice, diuino Officio, Ecclesiasticæ functioni assignanda sit, & num. 20. quòd distributiones quotidianæ assignatæ intelliguntur horis, ac diuinis Officiis, non quouis modo, sed integris, & completis.*
- 22 Valet tamen consuetudo vt distributiones quotidianæ distribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat, vt colligi videtur ex *Clemen. 2. de atate, & qual. vbi glos. verb. certis horis. Cardin. quest. 17. Anch. num. 8. Imol. num. 33. circa med. ibidem, Duen. regul. 206. limit. 2. Roch. de Curte in repet. cap. fin. num. 485. aliàs sect. 5. num. 43. de consuet. Hoied. d. p. 1. cap. 17. num. 11. Monet. d. q. 3. num. 43. vbi num. 47. ait ad inducendam huiusmodi consuetudinem, quòd nimirum qui aliquibus horis interest, omnes distributiones etiam cæteris horis aliàs assignatas acquirat, requiri aliquam rationem, & præterea spatium 40. annorum, iuxta text. in d. cap. fin. cum ibi traditis per gloss. & Doctor. de consuet. idem tamen Monet. vbi sup. num. 50. fateatur non valere consuetudinem quòd distributiones vnus diei vnica hora acquirantur.*
- 23 Concilium autem Trid. *sess. 21. de reform. cap. 3. ne qua ex parte minuatur diuinus cultus, sed ei debitum in omnibus rebus præstetur obsequium, statuit in Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum quorumcunque reddituum tam Dignitatum, & Canonicatum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter omnes Diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionem Episcopi diuidantur. [Stephan. Vveymys d. loco num. 8. cum seqq. Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 17. num. 2.] Vnde S. Congreg. Concilij censuit † distributiones quotidianas, quæ accepta fuerunt in*

tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debere non duobus tantum horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit, vt referunt Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 489. Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. §. 2. num. 4. Petr. Enriq. theore. 21. Monet. de distribut. quotid. p. 1. q. 3. num. 1.

Hæc tertia pars non potest deduci nisi ex 25 Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, quia extra Ecclesiam Cathedralē, vel Collegiatam decretum Concilij *d. sess. 21. cap. 3. de reform.* locum non habet, vt censuit S. Congreg. Concilij, quam refert Nicol. Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 473. cum seqq.* vnde detrahi non potest aliqua pars fructuum beneficiorum, quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralē applicanda distributionibus, nisi ipsa beneficia essent incorporata Præbendis Canonicalibus, *Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 7. vers. de distributionibus, Zerol. p. 1. verb. distributiones quotidiana, §. 2. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 288. num. 3. vers. de distributionibus.* Detrahenda quoque est huiusmodi tertia pars ex omnibus Dignitatibus, vt clarè disponit idem Concil. *sess. 22. cap. 3. de reform.* quamuis de iure patronatus sint, nisi repugnet fundatio, cui *in d. cap. 3. sess. 21. & 22.* non est derogatum. *Garc. d. cap. 2. num. 492. & seqq.* Non comprehenduntur tamen Dignitates, quæ etsi locum habent in Choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes Præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, per *cap. licet, de consuet. in 6. ex Nicol. Garc. d. cap. 7. num. 483.* & ita facienda est deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius Choro hæ Dignitates sedem habent; secus verò si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiæ, sed haberent proprios, & distinctos à mensa Capitulari, idem *Garc. d. cap. 7. num. 465.* & aduertat Episcopus quòd quando vsus est remedio *d. cap. 3. sess. 21.* in detrahenda tertia parte ex Dignitatibus, non potest vti remedio alterius, *cap. 3. sess. 22.* in detrahenda ex illis alia tertia parte, ita ex sententia Sacræ Congregat. refert idem Nicol. *Garc. d. cap. 7. num. 472.*

Hæc deductio facienda est de fructibus 26 non secundum taxam antiquam, prout est in libris Capitulorum, sed secundum valorem currentem, *Garc. d. parte 3. cap. 2. num. 467. & cap. 4. num. 22.* Aloyf. Ricc. *in praxi fori Eccles. resolut. 488. num. 3.* & ita secundum verum valorem, & non secundum taxam Præben

Præbendarum, idem Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 467. Et antequam ista detractio fiat, deducendæ sunt prius pensiones, & alia onera legitime imposita quandiu illa durauerint; sed de nouo impositæ non comprehendunt istam tertiam partem, idem Garc. d. cap. 7. num. 468. vbi etiam quoddam de fructibus alteri reseruatis non fit ista detractio donec reseruatarius vixerit. Et nouissime quoddam huiusmodi assignatio vt supra faciendâ intelligatur deductis oneribus, censuit S. Congreg. Concilij sub die 7. Aprilis 1629.

[Quid autem est quod Concil. Trid. loco citato voluit debere istam tertiam partem fructuum, & quorumcunque prouentuum ab Episcopis diuidi, *proportionabiliter*, in ipsa prima fructuum deductione. Circumfertur ea de re declaratio quædam, quæ ab Eminentissimis Concilij Trid. interpretibus dicitur emanasse, *plus dandum esse ex quotidianis istis distributionibus ei, cui plus est oblatum ex Dignitate, vel Præbenda pinguiore, adeo vt nihil sit dandum illi, cui nihil fuit ablatum.* Et alias iterum his verbis. *Qui plus conferunt etiam pro rata eius, quod confertur, lucentur.* Quoddam per se satis bonam habet rationem ex ipsa naturali æquitate, & iure societatis promanantem, vt scilicet ij, qui plus conferunt ex prouentibus suorum beneficiorum ad massam contributionum, plus quoque participant in distributione collatorum. Itaque si in eadem Ecclesia fuerit Dignitas, quæ in annuis prouentibus habeat mille aureos, fuerit item Canonicatus, qui habeat quingentos; fuerit denique alius Canonicatus, qui solummodo habeat ducentos, prout contingere potest vbi Præbendæ sunt distinctæ, ac separatos habent prouentus; & vnique istorum detrahatur pars tertia, quæ conuertatur in distributiones quotidianas, æquum & iustum est, vt prima fructuum talium distributio fiat, *proportionabiliter*, hoc est, vt is, cui plus detractum est ex grosso sui beneficii, aliquid amplius accipiat ex distributionibus quotidianis, secundum modum, & proportionem eius, quod amplius ipsi detractum fuit. Quod ipsum est, quo Concilium Trid. voluit tertiam partem fructuum per Episcopum diuidi, *proportionabiliter*, inter obtinentes Dignitates, & cæteros, qui Diuinis intersunt. Ita Stephan. Vveymys in *constit.* 24. *ex iure antiquo desumptas*, & per Concil. Trid. *speciatim innouatas constit.* 11. num. 12. pag. 96. & 97.

Sed cur eadem ratione & proportione istæ distributiones, quæ deinde pereunt absentibus propter illicitam absentiam, vel quia debitum seruitium personaliter non implent, iterum non accrescunt præsentibus, quas idem Concil. Triden. *sess.* 22. *de reform. cap.*

3. iussit applicari fabricæ Ecclesiæ, quatenus indiget, vel alteri pio loco ad arbitrium Ordinarij Episcopi? Vide *infra cap.* 22. num. 17.]

Episcopus non potest Dignitatibus, Perfonatibus, & Officiis statuere certam Officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte Præbendæ in distributiones conuersa, ita ex S. Congr. sententia Nicol. Garc. d. parte 3. cap. 2. num. 490. Armendar. in *addit. ad recop. legum Naudarra lib.* 1. tit. 18. l. 7. *de Episcopis*, num. 81.

In illis Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt regulariter tenues, sed pingues, licet sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis, idem Garc. d. c. 2. num. 484. Monet. *de distribut. quotid. par.* 2. *quest.* 3. num. 1. nam † vbi essent distributiones sufficientes & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest, Piafec. *vbi sup.* Aloyf. Ricc. *de resolut.* 388. num. 2. Zerol. *parte* 2. *verb.* *distributiones quotidiana.*

Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apost. non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum, vt refert decisum Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell.* §. 7. *proæm.* num. 179.

Sed vbi nulla est Canonicorum, aut Clericorum Præbenda, vel Portio, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debentur, vt probatur in *d. cap. cum olim, de verbor. signif. glos. in cap. licet* 32. *de præbend.* vbi Abb. & alij communiter, *glos. pen. in d. cap. vnic. de cleric. non resid. in* 6. Rebuff. *de priu. schol. priu.* 31. num. 12. Horat. Lut. *cod. tract. priu.* 98. *vers.* 1. *limita*, Aym. *conf.* 135. num. 24. Paris. *conf.* 32. à num. 7. lib. 4. Benni. *de priu.* *Iureconsult.* p. 1. *priu.* 15. num. 8. & ideò si esset aliquis Canonicus sine Præbenda, debentur ei distributiones pro interuentia, sicut & aliis, *cap. dilectus, de Præbendis.*

De his quotidianis distributionibus potest Beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio disponere etiam per vltimam voluntatem, & iuxta suæ voluntatis nutum impendere, non solum quia earum est dominus, vt colligitur ex *d. cap. vnic.* vbi innuitur mancipatos diuinis Officiis dominium distributionum acquirere, si Choro intersint, verum etiam, quia distributiones traduntur ob ministerium personale tamquam merces operis, & tanquam stipendium laboris, & consequenter sunt

bona

bona quasi patrimonialia, quorum Beneficiarius absolutus est dominus: & idè sic docent Dominic. in cap. presenti 9. de offic. Ordin. lib. 6. num. 16. cum seqq. vbi Franch. num. 10. & in d. cap. unico, §. quia verò, à num. 3. Syluest. in sum. verb. Clericus, 4. quest. 4. num. 3. Couar. in cap. cum in Officiis, num. 4. de testam. Paris. cons. 33. num. 10. tom. 4. Crass. commun. §. testamentum, quest. 34. in 1. num. 38. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proam. num. 164. [Card. Tusch. pract. conclus. lit. D. concl. 512. Vgolini de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 2. num. 6. vers. verum quibus.] Monet. de distribut. quotid. p. 3. q. 1. num. 18. & q. 4. num. 12. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum, verb. munera, differ. 1. num. 14. Gallet. in margarita casuum conscientiae, verb. fructus, Filliuc. in quest. moralib. tom. 3. tract. 43. cap. 3. quest. 10. quicquid dicat Nauarr. de reddit. Eccles. q. 1. mon. 30. num. 2.

CAPVT XXII.

Canonicus quando distributiones amittat, & quibus illa sic amissa accrescant, & an sibi remitti, & donari valeant?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso facto ante vllam Iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt.
 - 2 Excommunicatus iuste eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat.
 - 3 Excommunicatus ab excommunicatione appellans, appellatione pendente distributionibus priuatur.
 - 4 Obligatus in forma Camera potest sine personali citatione excommunicari.
 - 5 Auditori Camera vigore obligationis Cameralis tribuitur facultas procedendi per audientiam contradictarum.
 - 6 Executori non licet super validitate sententiae, cuius executioni additus est, pronuntiare.
 - 7 Censurati ab Auditore Camera, seu eius locum tenentibus absolui non possunt nisi ab eis, & aliis suis, etiam de partium consensu, praterquam in mortis articulo. [Carceratus facto, & culpa sua, non lucratur fructus, qui consistunt in distributionibus quotidianis. ibid.]
 - 8 Suspensus iuste ab officio priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus. [Clericus suspensus debet tantum habere de fructibus sui beneficii quod sufficiat sibi pro alimentis. ibid.]
- 9 Suspensus ob contumaciam minimè alimentata debentur. ibid.]
 - 10 Interdictus iuste ab ingressu Ecclesiae amittit ipso iure quotidianas distributiones.
 - 11 Cessationis à Diuinis siue iustae, siue iniustae tempore Canonici non percipiunt quotidianas distributiones.
 - 12 Depositus, seu verbalis degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones, illi tamen danda sunt alimenta de ipsis redditibus ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat.
 - 13 Canonicus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu, non percipit quotidianas distributiones. [Canonicus depositus, si non habet vnde viuat, alendus est de fructibus sibi oblatis beneficii, etiamsi ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus. ibid.]
 - 14 Distributiones quotidiana ordinaria, & proprie sumpta amissa accrescunt aliis clericis, qui intersunt diuinis Officiis.
 - 15 Declaratur, & concordatur Conc. Trid. c. 3. sess. 21. & 22. de reform. & numeris seqq.
 - 18 Distributiones absentium debentur solum actu interessentibus, non verò aliis, qui iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel ob aliam Ecclesiae suae utilitatem, aut iustam, & rationabilem corporis necessitatem.
 - 19 Canonicus potest distributiones, quas alter male quaesierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit.
 - 20 Distributiones amissas ob non residentiam non potest Episcopus, seu Capitulum remittere, aut donare; sed vide num. 23.
 - 21 Canonicorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui.
 - 22 Capitulum totum per consuetudinem non potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas etiamsi per momentum temporis durauerit absentia.
 - 23 Distributiones praeterita remitti de iure Concilij Trident. prohibentur, etiamsi absit omnis fraus, & conuentio.

Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso facto ante vllam iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt, vt patet ex cap. unic. §. qui verò, de cleric. non resid. lib. 6. & colligitur ex Concil.

Concil. Trid. *sess. 24. de refor. cap. 12. vers. distributiones*, docent Monet. *de distribut. quotid. p. 3. q. 7. à num. 71. Sanctat. var. resol. q. 13. num. 1.* Non interessentes autem dicuntur, qui vel absunt à choro, exceptis iis, qui tanquam presentes ibidem reputantur, de quibus *cap. 23. & 24.* egimus, vel in choro assistentes ibidem non canunt iuxta terminos per me declaratos infra *cap. 34.*

2 Excommunicatus iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat, ut probatur ex *c. pastoralis, §. verum, de appell. vbi Romanus Pont.* ait excommunicato prouentus ecclesiasticos meritò subtrahi, cui Ecclesiæ communitio denegatur, nomine enim prouentuum ecclesiasticorum contineri quotidianas distributiones decidit Bonifacius VIII. *in Extrauag. vnic. vers. & quia non occurrit, de decim. inter commun. ita Cou. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. 12. Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 12. in princ. num. 2. Flamih. Paris. de resign. benef. lib. 4. q. 3. num. 52. Rebuff. in cap. postulasti, num. 84. de clerico excom. ministr. Gu-tier. canon. quest. lib. 1. cap. 1. ex num. 90. Bonacin. de censur. disp. 2. q. 2. pun. 4. §. 2. num. 7. Nicol. Garc. de benef. par. 7. cap. 13. num. 125. Monet. de distribut. quotid. par. 2. quest. 15. num. 18. Pute. decis. 180. lib. 1. [Seraphin. decis. 1164. num. 2. vbi quòd Capitulum habet iustam causam denegandi distributiones quotidianas excommunicato.] Mari Alter. *de censur. tom. 1. lib. 2. disp. 6. c. 8. vers. ad dubitationē, Ricc. de iure personarū lib. 4. c. 14. n. 7. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. quest. 37. Rot. in Elboren. fructuū 17. Nouēb. 1629. corā R. P. D. Queipō, & in eadem 14. Maij. 1631. corā R. P. D. Ghislerio. & decis. 280. n. 1. tom. 2. consil. Fatinac.**

3 Quòd verum est etiam si prætendat se excommunicatum per iniuriam & iniustitiam, & propterea ab excommunicatione sit interposita appellatio, nam nihilominus appellatione pendente distributionibus priuatur, ut *in d. cap. pastoralis* adnotarunt Panor. *num. 6. & Franch. n. 4. & 16. Soar. de censur. disp. 13. sect. 2. ante num. 10. Monet. d. q. 15. num. 20. Ricciul. d. cap. 14. num. 13.* [De eo autem, qui iniustè fuit excommunicatus, vide *c. 24. n. 45.* Vtrum autem excommunicatus egenus & pauper sint alendi ex redditibus beneficij, olim vidi dubitari, in quo dubio vera est omnium sententia illum de his bonis nihil habere posse, quia cum possit pœnitere, & non curet, dicitur clauēs Ecclesiæ contemnere, *glos. fin. in fine in c. pastoralis §. verum, de appellat. Cou. var. lib. 3. c. 13. n. 8. vers. duodecimo, Surd. de aliment. tit. 1. q. 81. num. 8. vbi num. 9.* cum dicta *glos. limitat* quando aliàs talis excommunicatus esset fame periturus si non subleuaretur ex bonis beneficij, & deinde cum aliis Doctõribus per eum citatis limitat quando non dependet ab

Baybos. *de Canonic. & Dignitatib.*

eius potestate, consequi liberationem ab excommunicatione, ut quia esset aliqua iusta causa impeditus petere absolutionem; & ponit rationem diuersitatis inter excommunicatum, & suspensum, aut depositum, quia est in excommunicati potestate recurrendo ad Ecclesiam exire à vinculo, non sic in deposito, aut suspensio, de quo infra *num. 8. & 12.*]

Pulcher est casus, & quotidianus, relatus *in d. Elboren.* ad cohibendam eorum malitiã, qui cum sub obligatione Camerali Romæ contraxerint, vel ad soluendam pensionem se obligauerint postquam ad patrios lares conuolant, prætendunt non posse alibi citari, ac proinde censuras ab Auditore Cameræ vigore huiusmodi obligationum sine personali citatione emanatas declarari nullas ab earum executoribus extorquet, & de quotidianis distributionibus sibi interim respõderi obtinent, & quòd peius est, per vim sibi consignari faciunt, & iam antea id ipsum eadem Rot. firmauerat *in Romana, seu Bracharen. pecuniaria, 2. Decemb. 1594. coram Orano, impressa per Zachiam de oblig. Cameral. decis. 115. num. 7.* vbi cum Antonius Lopez Cantor Ecclesiæ Bracharen. esset obligatus in forma Cameræ ad soluendum certam pecuniarum summam, & ob non solutionem factam præcedente citatione per contradictas fuisset declaratus excommunicatus, ac de validitate excommunicationis ageretur, † Rota tenuit pro eius validitate, eo quòd vigore obligationis Cameralis tribuatur Auditori Cameræ facultas procedendi per audientiã contradictarum absque eo quòd dictus Cantor principalis semel personaliter, vel domi ad iudiciũ vocaretur. Nec est verũ, quòd executor absolutione de facto concedendo possit talem excommunicatũ ad participandas distributiones quotidianas, rehabilitare, quia nulliter, & absque iurisdictione procedit, cum certũ sit † executori nõ licere super validitate sententię, cuius executioni additus est, pronũciare, *l. si vt proponis, l. executorẽ, C. de execut. rei iudic. l. si prator 75. de iudic. Batt. in l. nõ diuõ Piv, in princ. n. 4. Alex. n. 9. & Iaf. n. 12. de re iud. Menoch. de arb. lib. 1. q. 38. Cou. pract. c. 16. n. 5. Surd. cons. 405. n. 15. & clarè colligitur ex facultatibus Auditori Cameræ concessis à fel. mē. Paulo V. in *const. 28. aliàs 20. incip. Eximia, §. 121. sub dat. Roma apud S. Marcum Kal. Octob. 1606.* quæ est *in Bullario nouo, tom. 3. pag. 212.* vbi verba leguntur. † Et quòd à te, vel Locumtenentibus, & aliis pradietis pro tempore excommunicati, seu aliàs censurati, ab aliis quàm à te, vel Locumtenentibus, & aliis tuis huiusmodi etiam de partium consensu præterquam in mortis articulo constitutum absolui non possunt ad evitandas collusiones, &c. Videant ergo iniustè retinentes soluere, & censuras non timentes quo iure foueantur, & conscientię suæ consulant, partibusq; satisfaciant.*

[Carceratus factus, & culpa sua, non lucratur fructus, qui consistunt in distributionibus quotidianis, Rota dec. 280. n. 1. apud Farin. tom. 2. Consil. & de carcerato iniuste, vide infra c. 24. n. 42.]

- 8 Suspendus iuste ab officio, priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus, cum illae non dentur iis, qui diuinis Officiis non interfunt, prout suspendus ab officio interesse nequit, ita Nau. d. consil. 11. n. 6. Vgol. d. tract. de censur. tab. 4. c. 6. §. 3. in fin. vers. postremo excipiuntur, Sanch. de Matr. lib. 3. disp. 51. sub n. 10. Monet. d. q. 15. n. 37. Bonac. de censur. disp. 3. q. 6. pun. 2. num. 16. Idem quoque dicendum est de suspendo à beneficio, nam is quoque amittit distributiones quotidianas, ita Vgolin. d. tab. 4. c. 8. §. 7. n. 4. post alios, quos refert, quod etiam est de mente omnium, qui de suspensione scripserunt, fatentur enim hunc esse proprium effectum suspensionis à beneficio, ut omnibus prouentibus, & emolumentis ipsius beneficii priuet, ut inter ceteros videre est apud Sayr. de censur. lib. 4. c. 6. num. 9. & 10. licet is num. 11. velit adhuc suspendum à beneficio, si intersit Diuinis, lucrari distributiones, in qua opinione est singularis, neque eius ratio vrget; limitat tamen post Vgol. Cou. & Sayr. hanc resolutionem Monet. d. loco num. 40. ut suspendo etiam à beneficio, vbi aliunde non habeat unde se sustentet, subueniendum sit de fructibus ipsius beneficii, vbi suspensio pro poena lata est, non autem si pro contumacia. nam cum tunc parendo ab ea se eximere, ac liberare possit, non est ei subueniendum de dictis redditibus, ac fructibus nisi summa necessitas adsit. De illo autem qui iniuste fuit suspendus, vide inf. cap. 24. à num. 46. [cum habenda sit ratio ne in opprobrium Cleri mendicare quis cogatur, c. Diaconi 93. dist. licet aliàs malè meriti debeant publica egestate laborare. l. bona fides. ff. depositi, ideo Clericus suspendus debet tantum habere de fructibus sui beneficii, quod sufficiat sibi pro alimentis, glos. verb. admiserant. in cap. cum Vintoniensis, de elect. quae tamen intelligit quando non habet aliunde, quia tunc datur aliquid ad modicam sustentationem, ne ex toto egeat, secus si habeat de proprio, vel ex alio posset viuere, quia tunc nihil percipere potest durante suspensione; ita Cou. lib. 3. var. c. 13. num. 8. vers. duodecimo, in princ. Surd. de aliment. tit. 1. 1. q. 82. à n. 5. Nau. consil. 45. n. 2. de tempor. ordin. in antiq. & consil. 7. iuncto consil. 27. de sent. excom. Henric. in sum. lib. 13. c. 13. §. 4. iuncto commento lit. N. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 11. c. 16. n. 20. Sayr. de censur. lib. 4. c. 6. n. 12. Vgolin. eod. tract. tab. 4. c. 8. §. 7. n. 2. Monet. de distrib. quotid. p. 2. q. 15. n. 40. Ricc. de iure personarum extra gremium Eccles. exist. lib. 4. c. 14. à n. 24. vbi n. 26. subdit suspendo ob contumaciam minimè debere alimēta. Seraph. dec. 1098. n. 3.]

Interdictus iuste ab ingressu Ecclesiae amittit ipso iure quotidianas distributiones, neque eas recuperat; nam distributiones quotidianae non dantur nisi iis, qui in Ecclesiis interfunt diuinis Officiis tamquam Ecclesiae ministri, ut constat ex cap. unic. de cler. non resid. lib. 6. & aliis in principio huius cap. citatis: at verò is, cui est interdictus Ecclesiae ingressus, vel absolutè, nullo modo Ecclesiam ingredi potest, Fusc. de Visitat. lib. 2. cap. 32. num. 7. Vgolin. d. tab. 5. cap. 16. §. 1. ad audienda in ea diuina Officia, ut colligitur ex cap. is cui, de sent. excom. lib. 6. Henric. in summa lib. 13. cap. 32. §. 2. circa med. Vgolin. dict. cap. 16. §. 3. num. 1. Igitur, ex quibus sic resoluit Monet. dict. q. 16. à num. 46. vbi num. 50. ampliat procedere siue interdictum latum sit à iure, siue ab homine, & num. 52. ampliat etiam ut procedat licet iste Canonicus fuisset in alia ciuitate interdictus ab ingressu Ecclesiae, & num. 55. limitat in festiuitatibus, quae habentur in cap. alma mater, §. in festiuitatibus, de sent. excom. in 6.

Tempore cessationis à Diuinis siue iustae, siue iniustae, Canonici non percipiunt quotidianas distributiones, ita probatur in c. si Canonici, §. scituri, de offic. Ordin. in 6. & docent Cou. in c. alma mater. p. 2. §. 4. num. 7. Henric. d. lib. 13. cap. 52. §. 3. & cap. 53. §. 2. circa med. Sayr. de censur. lib. 5. cap. 19. num. 17. Alphons. Vega in sum. par. 1. cap. 103. casu 6. Gomez in explicat. Bullae Cruciate ad 5. claus. in ultim. verbis, Anton. de Campos de cessat. à Diuinis num. 98. vers. si autem. Monet. dict. q. 16. n. 36. Auila de censur. p. 2. disput. 2. dub. 3. concl. 3. Cened. pract. & Can. quest. lib. 1. q. 1. n. 55. Bonacin. de horis Canon. disput. 2. q. 5. puncto 2. Bart. à S. Fausto eod. tract. lib. 3. q. 39. Tenetur tamen is, cuius culpa cessatio indicta fuerit, Canonici, & Clericis ad id, quod eorum intersit, eo quod omnino cessantes à celebratione diuinorum Officiorum quotidianas distributiones amiserant, aut sanè non acquisierint, cap. 2. de offic. Ordin. lib. 6. Cou. in c. alma mater. par. 2. §. 4. n. 7. vers. tertio eadem, Fr. Emm. quest. Reg. tom. 2. q. 115. art. 4. Vide etiam in cap. 24. n. 50.

Depositus, seu verbaliter degradatus ab Ordine, officio, vel beneficio amittit quotidianas distributiones; illi tamen danda sunt alimenta ex ipsis redditibus ecclesiasticis si aliunde non habeat unde viuat, ne cum dedecore status ecclesiastici cogatur mendicare: ita Cou. d. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. 12. hinc etiam deducitur, Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 12. in princ. num. 1. circa med. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 43. Monet. d. q. 17. à num. 23. vbi num. 25. & seq. limitat in iniuste deposito, vel in restituto ab illo, qui verbaliter deposuit, & à num. 27. idem resoluit, & limitat in degradato, seu actualiter deposito, & à num. 33. resoluit

13 resoluit † Canonicum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canoniatu, non percipere quotidianas distributiones, & à num. 36. regulariter loquendo, tenet quòd Clericus, seu Canonicus non amittit fructus, & distributiones beneficiorum nisi quatenus tribuuntur iis, qui aliquem Ordinem exercent, & non aliter.

[Canonicus, qui fuit depositus, si non habet aliunde alimenta, est alendus de fructibus beneficij sibi ablati, etiam si ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus, *tex. in c. studeat, in fine, vbi glos. 50. dist. Cou. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. duodecimo, Corduba de Lara in l. si quis à liberis. §. si vel parens. n. 62. ff. de liber. agnoscend. Surd. de aliment. tit. 1. q. 82. à princip. vbi num. 4. id procedere ait non solum in deposito ipso, sed etiam in suis de familia, & de seruitio, sine quibus esse non potest, & num. 12. resoluit alimenta ab Ecclesia non ministrari ei, qui est non solum verbo, sed & actu depositus.]*

14 Quibus autem accrescant distributiones quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ in casibus supra enarratis, est huius loci inuestigare, sed omissis aliis vera mihi videtur eorum opinio, qui tenent eas aliis clericis, qui interfunt diuinis Officiis, accrescere; ita glos. *verb. pars dimidia, in Clem. 2. de etate, & qual. & verb. suspensis, in Clem. 2. de vita, & honest. clericor. Gig. conf. 144. num. 30. Cassad. decis. vnic. de cleric. non resident. [Couar. lib. 3. var. cap. 13. num. 7.] Nauar. in man. cap. 25. num. 123. & de Orat. cap. 7. n. 34. & miscellan. 59. num. 9. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 7. q. 8. & 9. Monet. d. par. 3. quest. 6. num. 16. Sanctarel. d. q. 13. num. 2. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 87. idque optimè probatur ex d. cap. unico, & ex Concil. Trid. d. cap. 12. vers. distributiones, ibi, qui statis horis interfuerint, &c. & sess. 21. de reform. c. 3. ibi, & in distributiones quotidianas, quæ inter Dignitates obtinètes, & ceteros Diuinis interessentes proportionabiliter, &c. [Intelligit Stephan. V Veyms d. constit. 11. num. 14. non de distributionibus illis nouis ex tertia parte fructuum conflatis, sed de antiquis distributionibus, quæ ante Concil. Trid. in plerisque Ecclesiis fuerunt constitutæ, vt ex communi massa bonorum, & reddituum Ecclesiæ desumerentur, has enim accrescere præsentibus postulat communis ratio, quia ex communibus fructibus destinatæ sunt solis præsentibus, tanquam in mercedem & honorarium maioris diligentia: vbi detractio autem per Concilium Trident. introducta, tendit in pœnam negligentia:, ex qua nemo facile debet lucrum capessere.]*

15 Verum obstat decretum eiusdem Concil. *sess. 22. de reform. cap. 3.* dum decidere videtur portionem distributionum iis contingen-
Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

tem, qui non interfunt, applicari debere fabricæ Ecclesiæ quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij. [Vti ea de re extat peculiari declaratio Eminentissimorum Cardinalium Sacri Concilij interpretum, in hæc verba. *Distributiones quotidiana, quæ ex tertia parte fructuum iuxta decretum Concilij procedunt, debent assignari horis singulis, & pro qualibet hora fieri portio, & qui non interfuerint, distributiones amittant, nec absentibus adempta, inter præsentibus possunt diuidi, sed fabricæ Ecclesiæ, aut alteri loco pio, pro arbitrio Ordinarij debent applicari.* refert Stephan. V Veyms d. constit. 11. num. 13. vbi subdit rationem considerari posse ex eo quòd tertia illa pars fructuum deducatur, & in distributiones quotidianas conuertatur, non in aliquod solatium præsentium, sed in odium, & pœnam absentium, & personaliter non adimplentium debitum officium: ideoque non subsit ratio cur ex pœna, vel odio aliorum præsentibus debeant aliquid lucrari, ne videantur ex culpa, vel delicto locupletari. Sed ad hæc non aduertentes nonnulli Doctores existimarunt quòd illud decretum *in d. cap. 3. sess. 22.* potest intelligi stante consuetudine, vel statuto, vt non accrescant interessentibus, sed in Ecclesiæ vtilitatem conuertantur, Franc. Marc. Delphin. dec. 882. num. 6. & 7. par. 2. Franc. Monald. conf. 27. num. 4. Vel vbi omnes abfuerint à diuinis Officiis, quia tunc distributiones quotidianas Ecclesiæ applicandas esse resoluunt Cassad. decis. vnic. num. 3. de cleric. non resid. Gig. d. conf. 144. num. 30. Couar. lib. 3. var. cap. 13. num. 7. Azor. d. cap. 7. quest. 8.

Meliùs tamen Nau. *miscel. 59. de Orat. n. 9.* 16 vtramque Conc. Trid. decisionem ad concordiam reducit, vt scilicet *d. c. 3. sess. 21. & d. c. 12. sess. 24.* intelligantur de distributionibus ordinariis, & propriis, quæ constituuntur de fructibus communibus lucrificandæ ab obeuntibus communiter Officia diuina; aliud verò *cap. 3. sess. 22.* intelligatur tantum de distributionibus extraordinariis, & impropriis, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, Personatum, & Officiorum constituuntur lucrificandæ ab eis solis, qui huiusmodi beneficia habent implendo officia, & seruitia Diuina eis ab Episcopo præscribenda, ac designanda, & idè subdit Nau. has extraordinarias meritò aliis non accrescere quibus ordinariæ accrescunt, quoniam hæc de communibus fructibus constituuntur pro officiis communiter ab omnibus obeundis, illæ verò de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, Personatum, & Officiorum pro officiis, ac seruitiis à solis ea obtinentibus, faciendis, & obeundis. Hanc Nauarri ad vtrumque decretum conciliationem post Philarch. sequuntur Paul.

Fusc. *de visit. lib. 1. cap. 15. num. 25.* Gallet. *in margarita casuum conscientia, verb. Officium diuinum pag. 190.* Azor. *d. cap. 7. q. 8.* Campan. *ad diuersor. iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 15. vers. consului,* Monet. *d. part. 3. q. 6. num. 29.*

17 Ego verò aliter præfata Concilij decreta esse concilianda existimo, vt scilicet *d. c. 3. sess. 22.* loquatur in Dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas conuertendo separare potest, & dato quòd distributiones quotidianæ non sint tenues, & in odium obtinentium Dignitates, & negligentium residere, & quando illa tertia pars ita subtracta per non seruientes amittitur, locis piis est applicanda. At verò *d. c. 3. sess. 21.* vt loquatur solùm quando distributiones ita sunt tenues, vt negligantur, & hoc casu tertia fructuum pars ita separata, & in distributiones ab Ordinario conuersa si per non seruientes amittatur, proportionabiliter seruientibus accrescit, vt refert decisum Nic. Garc. *de benef. part. 3. c. 2. n. 465.* & declarasse Sacram Congregationem testatur Rot. *in Astoricens. residentia 6. Iunij 1616.* coram R. D. meo Coccino Decano, impressa post tract. *de distribut. quotid.* Alexandri Monet.

18 Vtrum autem distributiones absentium debeantur non solùm actu interessentibus, verùm etiam aliis, qui iuris fictione censentur interessentes, vt qui absunt ex causa infirmitatis, vel in Ecclesiæ suæ utilitatem, vel ob iustam, & rationabilem corporis necessitatem? solùm deberi actu interessentibus constat ex *cap. vnic. vers. statuimus, de cleric. non resid. lib. 6.* vbi Bonifacius VIII. indistinctè mandat, ac statuit, vt quotidianæ distributiones iis Canonicis, & clericis Collegiatarum Ecclesiarum tribuantur, qui diuinis Officiis adfuerint, atque aded cùm eas quoque distributiones complectantur, quas ij, qui non interfunt, acquirere, si interessent, necessarium est eas acquiri, & accrescere iis qui interfunt. Hoc idem colligitur ex Concil. Trid. *sess. 21. de reform. cap. 3.* vbi decernitur quotidianas distributiones diuidendas esse inter obtinentes Dignitates, & cæteros diuinis interessentes, & clariùs ex *sess. 24. de reform. cap. 12.* vbi statuitur vt distributiones ij, qui statis horis interfuerint, recipiant, reliqui verò quauis collusione, aut remissione exclusa his careant. Facit etiam, quia cùm maiorem laborem subeant reliqui Canonici quando aliquis eorum abest, meritò maioris mercedis loco illis debentur huiusmodi distributiones iure accrescendi, ex quibus, & aliis hanc partem defendit Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. q. 88.*

19 Potest Canonicus distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit, *glos. verb. suas in d. c. vnic.* & ibi Gemin. *in §. qui verò, n. 10.*

de cleric. non resid. lib. 6. Nau. *miscel. 59. de Orat. num. 4. & 5.* Azor. *d. cap. 7. q. 9.* Monet. *d. p. 3. q. 5. num. 6.* Sanctarel. *d. q. 13. num. 5.* nouissimè Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. q. 91.* [Sed an id hodie ita indistinctè liceat, vide infra *num. 23.*]

At verò Episcopus, seu Capitulum non potest remittere, aut donare amissas distributiones ob non residentiam, vt ex decreto Conc. Trid. *d. c. 12.* colligunt Nau. *de horis Canon. c. 22. miscel. 14. n. 48. & cons. 5. n. 1. de cleric. non resid.* Menoch. *de arb. casu 429. n. 6.* [Vgolin. *de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 2. n. 6. vers. tertio.*] Piafec. *in praxi Episc. p. 2. c. 3. n. 8. in fine pag. 124.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Nauarræ, lib. 2. tit. 23. de residentia, rub. An Canonici, vel alij habentes Dignitatem, teneantur residere in suis Eccles. num. 90. & 91.* Gallet. *in margarita casuum conscient. verb. distributiones 4.* Rot. *in Hispalen. distributionum 2. Maji 1603.* coram Reuerendiss. D. meo Coccino, est prima in impressis post tract. *de distribut. quotid.* Alex. Monetæ. Ego ipse *de officio, & potestate Episc. par. 3. alleg. 53. n. 140.* & me citato Sanctarel. *d. q. 13. n. 7.* † Consensus enim Canonorum non potest facere, vt qui non interfuit diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege hoc potest constitui, sicut resoluunt Nauarr. *de horis Canon. cap. 5. num. 20. & cap. 21. num. 63.* Menoch. *d. casu 429. num. 6. in addit.* Mendez de Cabelo *diuersi iuris, arg. lib. 1. cap. 9.* Bonacin. *de Sacrament. disput. 4. q. vlt. puncto 7. §. 5. n. 8.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 493. in 1. edit. aliàs resolut. 384. num. 7. in 2. edit. † Immo nec totum Capitulum per consuetudinem potest concedere quòd absens lucretur distributiones quotidianas, etiam si per momentum temporis durauerit absentia, vt censuit Rot. in d. Hispalen. distributionum, & obseruant Aloyf. Ricc. dict. resolut. 384. num. 8.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 166. num. 31.* [Rota *decis. 61. num. 3. p. 1. recentiorum.*]

Et quamuis nonnulli existimauerint non esse prohibitum remittere distributiones præteritas si absit omnis fraus, & conuentio, sed solùm esse prohibitum conuenire de remittendis distributionibus in futurum, vt probabiliter putat Monet. *d. parte 3. quest. 5. num. 8.* cuius opinio attento iure communi vera est, si credimus *glos. verb. suas, in d. cap. vnic.* quæ id probat, [& videtur amplecti Rota *decis. 61. num. 4. p. 1. recentior.*] tamen post Concil. Trident. id ampliùs non licet, vt sentit Nauarr. *de Orat. miscel. 59. num. 3.* dum ait sententiam illius *glos. esse per Concil. Trident. sublatam.* Stephan. Durant. *de ritibus Ecclesiæ lib. 3. cap. 25. num. 5.* dum dicit prædictam *glos. esse nunc delendam,* Azor. *d. lib. 7. cap. 7. quest. 9.* quos refert, & sequitur Sanctarel. *d. q. 13. n. 6.*

vbi addit hanc opinionem hoc tempore esse communem, & fauere cultui diuino; quia alioquin daretur occasio Clericis absentandi se à Choro, sperantes sibi faciendam esse remissionem à suis Concانونicis amicis, & ita quoque ipse Canonicus cogeretur saltem ex gratitudine remittere distributiones aliis Concانونicis in diminutionem cultus diuini. An autem, & quando super distributionibus transigi possit? vide Monet. d. p. 3. q. 5. num. 14.

CAPVT XXIII.

Canonici absentes an, & quando statuto, vel consuetudine quoad lucrandas distributiones praesentibus haberi possint, vel non?

S V M M A R I V M.

- 1 Dignitatem, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia obtinens vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse non potest.
- 2 Consuetudo immemorialis non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus.
- 3 Foundationibus, seu statutis à Sede Apostolica confirmatis ex certa scientia, & cum causa cognitione non censetur derogatum per Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 12.
- 4 Consuetudo immemorialis potest excusare à residentia in Ecclesiis Collegiatis ruralibus prorsus destitutis, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere.
[Consuetudo immemorialis quæ, eiusque vis, remissiuè. ibid.]
- 5 Consuetudo valet ut is, qui habet Canonitatus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in utraque, cum tamen in vna tantum resideat.
- 6 Distributiones primi anni quod dentur heredibus mortui Beneficarij potest consuetudine introduci.
- 7 Statuta de seruitio per annum, vel aliquod tempus, & de nihil percipiendo interim de massa grossa nisi peracto integro dicto seruitio, non comprehenduntur decreto Conc. sess. 24. de reform. c. 14. nec Bulla p. v.
- 8 Consuetudo valet quod una hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam, siue præbendam amissis distributionibus quotidianis.
Barbos. de Canon. & Dignitatib.

- 9 Consuetudo valet quod interessentes una hora in vnomen se ex nouem fructus lucrentur amissis distributionibus.
- 10 Canonici qui vna hebdomada intersunt diuinis Officiis, ut possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, potest consuetudine introduci.
- 11 Consuetudo valida, ut quis in absentia quotidianas lucretur distributiones si scienter, & patienter, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantum committente.
- 12 Distributiones ut conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione reddituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum potest consuetudine introduci.
- 13 Consuetudo valet, ut clericis senibus post 70. annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint.
- 14 Seruitium quadraginta annorum Ecclesia præstitum, stante consuetudine, liberat Beneficiatum à residentia, ita ut lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis non intersit diuinis.
- 15 Distributiones quotidiana ut diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis horis, licet non intersint omnibus, potest consuetudine introduci.
- 16 Clerici recedentes à choro dum diuinam Officium canitur, possunt stante consuetudine lucrari distributiones si id fieri contingat ob celebrandum Missam, vel Sacramentalem Confessionem.
- 17 Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesie, seu Capituli, [vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesie utilem,] potest stante consuetudine percipere omnes fructus, & distributiones quotidianas.
- 18 [Consuetudo potest efficere ut quotidiana distributiones debeantur absentibus, qui non intersint diuinis, in casu quo de iure dubium est an absentibus distributiones quotidianæ debeantur.]

NULLI licet obtinenti in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia Dignitatē, Canonicatum, Præbendam, aut Portionem vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, ut statuit Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. non liceat, auferendo ibi consuetudinem immemorialem, & statuta iurata non residendi Canonicos, vel Dignitates, nisi auctoritate Apost. confirmata essent, sic referunt Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. num. 197. in 1. & 3. declar. Armendar. in addit. ad recop. Nauarrae lib. 2. tit. 23. de residen. rub. An Canonici?

nici, vel alij habentes Dignitatem teneantur residere in suis Ecclesiis num. 21. & 23.

2 Immemorialis igitur consuetudo non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, sicut attestantur resolutum Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 2. num. 197. Armendar. d. loco, num. 20. Ego ipse de offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. num. 115. & me citato in illo loco Sanctarel. var. resol. q. 4. num. 33. Decisio autem S. Congreg. Concil. in vna Lamacen. sub die 6. Septem. 1576. ita se habet, Congregatio parua, idest, Illustriss. Cardinalium tantum, censuit immemoriam esse sublatam per Concil. & statuta iurata nihil valere, & statuta auctoritate Apost. confirmata non esse sublata per Concil. sess. 24. cap. 12. de reform. refert Nicol. Garc. d. num. 197. declar. 3. & hinc num. 199. colligit obtinentes Canonicatus in Ecclesia Toletana, & in aliis Ecclesiis Hispaniæ non posse hodie excusari à residentia, licet ante Concilium essent in consuetudine immemoriam non residendi, & à num. 210. resoluit obtinentes Dignitates teneri ad residentiam, etiamsi ante Concil. cum eis esset litigatum super residentia, & habuisset sententiam, & rem iudicatam, in fauorem; quia probauerunt immemoriam non residendi, nam cum sententia illa, & res iudicata fundetur, & inuitatur consuetudine immemoriam, non dat plus roboris illi, quam de se habet, sed solum imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine, l. scuti, §. sed si quaratur, ff. si seruitus vindicetur. Sic similiter Sacra Congregat. Concil. die 1. Iulij 1597. censuit decreto d. cap. 12. vers. distributiones sublata esse consuetudinem etiam immemoriam percipiendi distributiones in absentia.

3 Non censetur tamen per Concil. d. cap. 12. derogatum foundationibus, seu statutis à Sede Apost. confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, non autem in forma communi, vt ex multis latè probat Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 214. cum seqq.

4 In Collegiatis autem non insignibus potest excusare immemoriam consuetudo, si Ecclesiæ sint rurales prorsus destitutæ, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus aded tenues redditus essent, vt Canonicos aliunde non habentes vnde viuerent, alere non possent, & sufficit ad excludendam immemoriam, quod aliqui Canonici resederint, ita Nicol. Garc. Armendar. & ego ipse locis proxime citatis, Sanctarel. d. q. num. 39. vbi q. 15. latè agit quæ dicatur consuetudo immemoriam, & quam vim habeat. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 3. num. 10. in fine.

5 His igitur casibus inualida erit consuetudo, primò si introductum sit vt is, qui habet duos

Canonicatus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in vtraque, cum tamen in vna tantum resideat, vt per Roch. in cap. fin. de consuet. sect. 5. num. 45. Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 12. num. 40. Sanctarel. var. resol. q. 10. num. 20.

6 Secundò quòd mortuo Beneficiario distributiones primi anni dentur eius hæredibus, sicut docent Ioan. Andr. in cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. vbi Anch. num. 2. Franch. in princip. num. 2. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. ques. 5. Cened. pract. & Canon. quest. lib. 1. q. 1. num. 41. Sanctarel. d. q. 10. num. 21. Bonacin. de horis Canon. disp. 2. q. 5. pun. 6. num. 11. vbi num. 12. ait consuetudine induci posse, vt fructus primi anni dentur hæredibus Canonici mortui, non enim decreto Concil. sess. 24. de reform. cap. 14. † nec Bulla 7 Pij V. super hac eadem re edita comprehenduntur statuta ne seruitio per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de massa grossa, nisi peracto integro dicto seruitio, vel quòd post obitum hæredibus debeat, cum sit potius differre, quam auferre, vt ex sententia Sacræ Congregationis tradit Nicol. Garc. de benef. par. 11. cap. 5. num. 138.

8 Tertiò, quòd vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam grossam siue Præbendam, amissis distributionibus quotidianis, vt referunt decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 329. in 1. declarat. Armendar. d. loco, num. 52.

9 Quartò, quòd interessentes vna hora in vno mense ex nouem, fructus lucrentur, amissis distributionibus, aded, vt non interessentes omnibus horis in prædicto mense amittant illam ratam fructuum, quem amitterent in illis octo mensibus singulis horis interessendo, Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 329. Armendar. d. loco, num. 53. vbi subdunt † tales non incidere in pœnam decreti Concilij, quasi abfuisent vltra tres menses.

10 Quintò, vt Canonici, qui vna hebdomada interfunt diuinis Officiis, possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, ita Azor. instit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 7. q. 5. Sanctarel. d. q. 10. num. 23. [Marcel. Vulpe in praxi fori Eccles. cap. 13. num. 7.

Sextò, vt certis assistentes horis, vel temporibus, nihilominus totius diei lucrentur distributiones. Couar. var. lib. 3. cap. 13. num. 2. Charond. lib. 9. resp. cap. 74. Anton. Fabric. in praxi benef. lib. 2. tit. 5. de præbendis num. 36.] Poterit namque consuetudo longioris vacationis à seruitio Ecclesiæ reduci ad tempus præscriptum à Concil. Trid. vt censuit S. Rituum Congreg. in vna Egitanien. 23. Nouembris 1602.

Valida

- 11 Valida tamen erit consuetudo in istis qui sequuntur casibus. *Primò*, vt quis in absentia quotidianas lucretur distributiones, si sciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantùm conuiente, vt resoluunt Couar. *vari. lib. 3. cap. 13. num. 5. in fine*, Duen. *regul. 206. vers. limita quintò*. Hoied. *de incompatib. benefic. par. 1. cap. 17. num. 13*. Cened. *dict. quest. 1. num. 24*. Aloyf. Ricc. *in collect. decis. collect. 159*. Monet. *de distribut. quotid. par. 2. q. 12. num. 45. & 46*. Sanctarel. *dict. quest. 10. num. 16*.
- 12 *Secundò*, vt distributiones conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione reddituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum, vt docent Monet. *dict. par. 2. q. 11. num. 46*. Cened. *d. q. 1. num. 68*. Sanctarel. *d. q. 10. num. 18*.
- 13 *Tertio*, vt clericis senibus post septuagesimum annum dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint, Monet. *d. par. 2. q. 12. num. 57*. Cened. *d. q. 1. num. 17*. Bonacin. *d. q. 5. puncto 6. num. 16*. Sanctarel. *var. resol. q. 8. num. 14*.
- 14 *Quarto*, vt seruitium quadraginta annorum Ecclesie præstitum liberet Beneficiatum à residentia, ita vt lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis ipse non intersit diuinis, ita Cened. *par. 3. collect. 15. in fine*, & *dict. quest. 1. num. 21. vers. sexto*. [vbi tamen intelligit, dummodo Ecclesia ministrorum non patiatur defectum, & attestatur simile statutum, siue consuetudinem adesse in Ecclesia Metropolitana, & S. Mariæ de Pilari Casaraugustæ, & in Compostellana.] Nicol. Garc. *dict. cap. 2. num. 344*. Monet. *dict. par. 2. quest. 7. num. 21. & quest. 12. num. 61. & quest. 13. num. 41*. Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 298. num. 19*. Piafec. *in praxi Episcop. par. 2. cap. 3. num. 9. vers. de senio*, Bonacin. *dict. quest. 5. pun. 6. num. 15*. [nouissimè Stephan. VVeyms *in 24. constit. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas, constit. 11. num. 20 in fine*.] Ego ipse *dict. alleg. 53. num. 117. me citato in illo loco* Sanctarel. *d. quest. 10. num. 26*.
- 15 *Quinto*, vt distributiones quotidianæ diuidantur inter eos, qui intersunt Officio diuino certis horis, licet non intersit omnibus, Duen. *regul. 206. vers. limita secundò*, Hoied. *de incompatib. benefic. p. 1. cap. 17. num. 11*. Monet. *dict. par. 2. quest. 12. num. 42. vers. limitatur*.
- 16 *Sextò*, vt clerici recedentes à Choro, dum diuinum Officiū canitur, lucretur distributiones, si id fieri contingat ob celebrandam Missam, vel sacramentalem Confessionem, vt per Monet. *d. p. 2. q. 11. à num. 48. vers. infertur, & à num. 52. cum seqq.* [latius *inf. cap. 25. num. ult. Machin. de sacram. Or-*

dinis tract. 3. p. 2. cap. 35. num. 9. in fine.]

Septimò, vt Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesie, seu Capituli, [vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesie vtilem,] percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 362*. Armendar. *d. loco, num. 73*. [& resoluunt Nauar. *conf. 8. num. 4. de cleric. non resid.* Couar. *lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. 8* Hoied. *p. e. incomp. benefic. p. 1. cap. 17. num. 19. & p. 2. cap. 10. num. 16*. Gutier. *Canon. lib. 1. q. 1. num. 144*. Cened. *d. q. 1. num. 22. vide inf. cap. 24. num. 26. & 27*.

Vltimò poterit consuetudo efficere quòd quotidianæ distributiones debeantur absentibus, qui non intersint diuinis Officiis in eo casu, quo de iure dubiū est an absentibus distributiones quotidianæ debeantur: etenim si cōtigerit aliquis casus, in quo iure Pōtificio scripto non sit expeditum absentibus non deberi quotidianas distributiones, immo ex eodem iure sit ambiguum an debeantur, poterit consuetudo legitimè præscripta hanc ambiguitatem interpretari, & declarare, cum nihil nouum, nec iuri contrarium apertè sit per eam inductum. Ita Couar. *var. lib. 3. cap. 13. num. 3. vers. prima.*]

CAPVT XXIV.

Canonici à Choro absentes quibus casibus lucretur distributiones quotidianas?

SUMMARIVM.

- 1 Auditores Rota Romana percipiunt fructus, & distributiones beneficiorum suorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officiis.
- 2 Inquisitores contra hereticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia.
- 3 Collector generalis Camera Apost. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, Notarij in causis spoliatorum, } eorum officio durante lucretur distributiones.
- 4 Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbende non amittit distributiones quotidianas.
- 5 Archidiaconus durante visitatione non

- potest percipere fructus illius Canonica-
tus, quem obtinet ex dispensatione, vel
ex illius Ecclesia consuetudine.
- 6 Penitentiarius si dum recitantur diuina Of-
ficia audiat in Ecclesia Confessiones
etiam peccatorum venialium, & non re-
seruatorum, percipit distributiones quo-
tidianas, dummodo intra Ecclesiam, non
extra eam, etiam infirmorum Confes-
siones audiat.
 - 7 Theologus, seu obtinens Prabendam Theolo-
galem, diebus quibus legit, habendus
est tamquam presens in choro pro tota
die, & percipere potest distributiones
quotidianas.
 - 8 Concilio generali Canonici interessentes, lu-
crantur distributiones quotidianas, quam-
modo tamquam Theologi, vel Canonista in-
tersunt.
 - 9 Distributiones quotidianas percipit Canoni-
cus, qui à Capitulo gratulationis causa
mittitur ad Pontificem, vel Principem,
aut Ciuitatem.
 - 10 Concilio Prouinciali, seu Synodali interessen-
tes percipiunt distributiones quotidia-
nas.
 - 11 Animarum cura incumbentes imminenti sua
Dignitati, vel Canonicali, dum sunt
in actu administrandi Sacramenta, di-
stributiones quotidianas lucrantur.
 - 12 Distributiones quotidianas non percipiunt
Canonici habentes curam animarum in
aliis Ecclesiis, dum in eis resident, ac
Sacramenta ad ministrant.
 - 13 Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, ab-
sens ex Pontificis priuilegio potest perci-
pere distributiones quotidianas.
 - 14 Canonicus missus à suo Episcopo ad visi-
tanda limina Apostolorum eius nomine,
vel comitans ipsum Episcopum ad eadem
limina, distributiones quotidianas lu-
cratur.
 - 15 Canonicus Ecclesia Cathedralis Sede va-
cante electus in Vicarium non percipit di-
stributiones, si consuetudo eum absentem
non excusaret.
 - 16 Vicarius Episcopi non lucratur distributio-
nes quotidianas, si choro non intersit
quando est Canonicus, etiamsi à tempore
immemoriali obseruatum sit ut debean-
tur.
 - 17 Vicarius Episcopi non abest ab Ecclesia, ubi
est Canonicus, ex iusta causa, cum soli
Episcopo, & non Ecclesia deseruiat.
 - 18 Obses datus ab Ecclesia, aut etiam repræ-
saliarum causa captus & detentus quoti-
dianis distributionibus priuandus non
est.
 - 19 Distributiones quotidianas non amittit ab-
sens pro euidenti utilitate Ecclesia, dum-
modo non sit ei constitutum salariū.
 - 20 Canonicus procurator Capituli, & pronego-
tius Capituli assistens tamquam presens
reputandus est, & habere debet distri-
butiones quotidianas.
 - 21 Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad
negotia Ecclesia peragenda, que extra
tempus diuini Officij expedire poterat,
distributiones lucratur, si ea tempore di-
uini Officij expediat.
 - 22 Canonicus, qui ad peragenda Ecclesia ne-
gotia citius discessit, quam par est, aut
regressum diutius distulit, quam opus est,
non potest distributiones percipere pro eo
tempore quo citius discessit, aut diutius
regressum distulit, si scienter hoc fe-
cit.
 - 23 Canonicus, qui à Capitulo mandatum ha-
buit expediendi negotium aliquod in
euentem Ecclesia sua utilitatem, potest
distributiones lucrari, quamuis aliquod
temporis spatium in profanis recreationi-
bus insumat.
 - 24 Massa uniuersalis omnium reddituum Ca-
nonicorum tam ratione distributionum,
quam Prabendarum constituenda est, &
contribuendum pro expensis, que fiunt
ad sustinendas lites Capitulum tangen-
tes, ab unoquoque procurata, quam quis-
que percipit ex tali massa.
 - 25 Fructus, & distributiones debentur absentī
à seruitio Ecclesia pro defensione iurium
sui beneficij.
[Absens ob aliquam iustam causam maxi-
mè ordinatam ad recitationem & can-
tum chori, & leuandi corpus gratia, per-
cipit distributiones quotidianas.]
 - 26 Canonicus Ecclesia Cathedralis super iuri-
bus Canonici sui Romæ litigans iustam
causam non residendi habere censetur,
nec hoc casu ad lucrandas distributiones
opus est licentia Episcopi.
[Absentes pro negotiis & utilitate Eccle-
sia lucrantur distributiones, si consuetu-
dine fuerit obtentum ut tales illos lu-
crentur.]
 - 27 Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis
adesse non potest, quotidianas percipit
distributiones in absentia, si cum erat
sanus consueuerat interesse diuinis Offi-
ciis, ut num. 36. etiamsi propria culpa
in infirmitatem inciderit.
 - 28 Debilis in cruribus, seu tibiis, si ad Ecclesiam
se conferre non possit quotidianas perci-
pit distributiones.
 - 29 Canonicus nonagenarius, & ferè lumini-
bus orbatus, choro non inseruiens pro præ-
sente haberi mandatur.
 - 30 Canonicus, qui lumen oculorum amisit, &
propterea Missas, & diuina Officia ce-
lebrare

brare non potest, distributiones quotidianas, & cetera emolumenta lucratur.

- 31 Prouisus de Canonicatu si capta possessione lumine orbetur, & non possit promoueri ad Ordinem requisitum, reputatur presens quoad fructus, sed non tenetur assistere in choro.
- 32 Medicinam sumens Canonicus, aut si sanguine minuatur, percipit distributiones in absentia.
- 33 Canonicus sanitatis causa balnea, vel alium locum petens, percipit distributiones in absentia.
- 34 Lepra, aut alio morbo contagioso coactus Canonicus ab vrbe discedere, in absentia distributiones quotidianas lucratur.
- 37 Senio ita confectus ut residere & interesse Diuinis non possit, modò aliàs interesse consueuerit, percipere debet quotidianas distributiones.
- 38 Distributiones quotidianas percipere potest absens à choro, & etiam à Ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c.
- 39 Distributiones quotidianas percipere potest timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum.
- 40 Pests ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa.
- 41 Canonico, qui ex causa pestis abfuerit, non debentur quotidiana distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa.
- [Canonico querelato, & accusato, nec non querelanti & accusanti an debeantur distributiones quotidianae sui Canonici, dum ob id residere non potuit. *ibid.*]
- 42 Carceratus iniuste lucratur distributiones quotidianas si veniat absolendus.
- 43 Canonicus lucratur distributiones cum per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in sua Ecclesia diuinis interesse Officiis.
- 44 Exulatus iniuste non debet amittere quotidianas distributiones.
- 45 Excommunicatus iniuste non amittit distributiones quotidianas, si solitus erat ante impedimentum excommunicationis diuinis Officiis interesse.
- 46 Suspensus iniuste ab Officio, vel beneficio, non amittit distributiones.
- 47 Distributionibus non priuatur Canonicus

quando Ecclesia interdicitur, si non dedit causam interdicto, & solitus erat diuinis Officiis interesse.

- 48 Ecclesia polluta existente non debet Canonicus distributionibus priuari, si pollutioni huiusmodi causam non dedit.
- 49 Priuato iniuste debentur fructus, & distributiones quotidianae.
- 50 Cessatione à Diuinis durante Canonici distributiones quotidianas non recipiunt ab Ecclesia.
- 51 Distributiones quotidianae intelliguntur sub nomine oblationum manualium, in cap. 2. de offic. Ord. lib. 6.
- 52 [Procuratores generales à statu Ecclesiastico Regnorum Castella & Legionis deputati in absentia distributiones quotidianas lucrantur.
- 53 Cleri, seu Status Ecclesia Regnorum Castella, & Legionis ad Congregationem vnum Capitulum de gremio mittere tenetur qualibet Ecclesia Cathedralis.
- 54 Dignitates, & Canonici, qui à Capitulis ad Congregationem destinantur, debent esse proprietarij, & non coadiutores; ac in sacris Ordinibus constituti.
- 55 Licentiam debet Canonicus dum abesse vult petere ab Episcopo, seu Capitulo si Sedes vacet.]

 ANONICVS absens, & in Ecclesia non residens, ut fructus, & distributiones lucratur, duo copulatiue sunt necessaria, videlicet iusta causa absentiae, & licentia Ordinarij, iuxta glos. verb. *Prelatorum, in cap. relatum, de cleric. non residen. vbi Abb. num. 4. Seraphin. decis. 1131. & decis. 1131. num. 2. & 6. p. 2. Rot. decis. 689. num. 1. p. 1. recentissim. vbi num. 5. dicit quòd quidquid esset dicendum, an requireretur licentia Capituli, ex quo lis erat inter Decanum, & Capitulum, & sic videtur illam fuisse denegaturum; tamen non propterea Decanus, de quo ibi, veniebat excusandus, quin deberet obtinere licentiam ab Ordinario, quia licentia non debet haberi à Capitulo priuatiue ad Ordinarium, & num. 6. subdit licentiam non esse petendam quando discessus est necessarius, veluti quando Præbendatis impediretur residere factò Capituli, & priuarentur integris fructibus, & distributionibus, non sic quando lis verteretur super iure particulari beneficij, vel minima parte fructuum. Iustam autem causam absentiae habent infra scripti, videlicet,]*

Auditorès Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones suorum beneficiorum in absentia, ac si actualiter interessent diuinis Officiis

Officiis, ex Constit. Clementis VII. incip. *Conuenit. sub dat. Non. Augusti 1625.* ita docent Læi. Zechi. *de Republ. Eccles. cap. 11. num. 2.* Cened. *prætic. & canon. quest. lib. 1. q. 1. num. 63.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. num. 155.* & me citato *in illo loco Sanctarel. var. resol. q. 11. num. 1.*

² Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia in Fidei fauorem à Paul. III. & Pio V. sibi concessio, vt per Roj. *de priuileg. Inquisit. num. 420.* & *in tract. de hered. sing. 96.* Spin. *in speculo testam. glos. 3. princ. num. 78.* Nicol. Garc. *de benef. parte 3. cap. 2. num. 356.* [Cened. *in quæst. Canon. q. 1. num. 28.* Ceual. *commun. q. 585. num. 12.* Diana *resol. moral. p. 4. tract. 8. resol. 71.* *in fine.* nouissimè Escobar *de nobilitate & purit. probanda p. 1. q. 4. §. 6. num. 71.* nouissimè etiam Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 23.*] Ego ipse *d. alleg. 53. num. 156.* me citato *in illo loco Sanctarel. d. q. 11. num. 3.* Semotis tamen priuilegiis minimè ius illis fuisse percipiendi distributiones quotidianas eo tempore, quo beneficiis non deseruiunt, referunt à S. Congreg. Concil. decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 256.* Armen. *dar. loco infra citando, num. 72.* Verba autem declarationis sunt quæ sequuntur. *Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus hæretica prauitatis minimè eius esse percipiendi distributiones quotidianas Canoniatuum, Dignitatum, aut aliorum beneficiorum eo tempore, quo beneficiis prædictis non inseruiunt. Quam decisionem Inquisitores Hispaniarum veriti ne laderentur eorum priuilegia à diuersis Romanis Pontif. ad tempus concessa, & à sel. record. Gregorio XIV. prorogata, vt eis prædicto muneri vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorumque tenore exhibito declarari petierunt, eam decisionem ex iure communi depromptam, ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congreg. priuilegiorum exemplo diligenter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeò declarauit decisionem à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis non habere locum ubi cum specialibus priuilegiis, aut indultis Apostol. Inquisitoribus, seu aliis sancti Officij ministris fuerit concessum vt quotidianas distributiones quantumuis absentes lucrentur, tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durent, eo firmitus esse custodienda quò præstantius, & utilius est Christianæ Reip. Inquisitorum Officium ad conseruationem, & propagationem Orthodoxæ Fidei constitutum, ita die 6. Iunij 1594. Cardinali Toletto Sacra Congreg. significauit.*

[Non solùm Inquisitoribus contra hæreticam prauitatem, sed etiam consultoribus, & procuratoribus in Romana Curia, & aliis vbilibet residentibus, secretariis, fiscalibus, relatoribus, ac commissariis ad causas sancti Officij deputatis, & deputandis, actu tamen inseruientibus, in Castellæ, Legionis, Aragonum, necnon Hispaniarum, & vtriusque Siciliæ Regnis existentibus concessum fuit per diuersos summos Pont. de quinquennio in quinquennium prorogantes ab Innocentio VIII. vsque ad Paulum V. *in sua constit. incip. Alias per nos accepto, sub die 5. Martij 1610.* ampliando ad vnum quinquennium, & ad aliud de nouo à fine illius incipiendum, vt durante hoc tempore omnes fructus, redditus, & prouentus, quotidianas distributiones, & etiam quæ manualia nuncupantur, & anniuersaria ac alia emolumenta, & obuentiones quoruncunquè beneficiorum Ecclesiasticorum ad præsens obtentorum, vel imposterum obtinendorum, etiam si Canonicatus, & Præbendæ, non tamen Theogales, quibus actu deseruii solent, Dignitates, Personatus, administrationes, vel Officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis, etiam si post Pontificales maiores, vel in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales fuerint, dummodo beneficia ipsa, Parochiales Ecclesiæ, vel eorum perpetuæ Vicariæ, aut beneficia curam animarum habentia non existant, prædicti omnes Officiales, & ministri percipere, exigere, & leuare valeant, perinde ac si in eisdem Ecclesiis singulis diuinis tam diurnis quàm nocturnis horis, anniuersariis & processionibus, ac aliis Officiis interessent, etiam si in illis primam residentiam personalem non fecerint, &c.]

³ Collector generalis Camerae Apostol. Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarij in causis spoliatorum, & aliorum iurium dictæ Camerae, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia, vt ex Constit. Sixti V. sub datum 8. Maij 1590. vt referunt Monet. *d. p. 2. q. 11. num. 111.* Sanctarel. *d. q. 11. num. 6.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 175.* Cened. *d. q. 1. num. 64.* Marcel. Vulpe *d. cap. 13. num. 28.*

⁴ Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbendæ non amittit distributiones quotidianas, cum visitando prædicta iura & loca seruiat Ecclesiæ in re vtili, vt per Nicol. Garc. *dict. par. 3. cap. 2. num. 333. cum seqq.* Azor. *institut. moral. part. 2. lib. 7. cap. 7. quæst. 10.* Monet. *d. quæst. 11. num. 63.* Cened. *d. quæst. 1. num. 36.* Ego ipse *d. allegat. 53. num. 163.* [nouissimè Marcel. Vulpe *d. cap. 13. num. 29.*] me citato *in illo loco Sanctarel. d. quæst. 11. num. 9.* Si verò non visitaret propriam Ecclesiam suæ diocesis,

cessis, etiamsi illam visitaret ex officio & iure
 sibi competenti, tunc non poterit percipere
 distributiones, ut referunt decisum Monet. d.
 q. 11. num. 63. Cened. d. q. 1. num. 36. & 74.
 Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 332. Armendar.
 in addit. ad recopil. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6.
 de Visitat. num. 81. & 108. Sanctarel. d. q. 11.
 num. 10. Ego ipse d. allegat. 53. num. 126. † Et
 hoc casu durante visitatione non potest Ar-
 chidiaconus percipere fructus illius Canoni-
 catus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex
 illius Ecclesiæ consuetudine, stante quòd fru-
 ctus Canonicatus distincti sunt à fructibus
 Præbendæ, nisi pro tribus mensibus vacatio-
 nis causâ à Concilio permissionis, ut resolu-
 tum attestantur Nicol. Garc. d. cap. 2. num.
 332. in 2. dub. & Armendar. d. l. 6. de Visitat.
 num. 82. aduertentes hæc de lucrands fructi-
 bus locum habere, nisi extet Ecclesiæ con-
 suetudo, ut Archidiaconus visitans nihil
 fructuum percipiat, quia ea seruanda erit.

6 Pœnitentiarius si dum recitantur diuina
 Officia audiat in Ecclesia Confessiones, per-
 cipit quotidianas distributiones, ut referunt
 decisum Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ec-
 cles. decis. 498. in 1. edit. altàs resol. 389. num.
 5. in 2. edit. & resol. 477. num. 6. Salazar de
 Mandoça in libello de instit. Canonic. Pœni-
 tent. §. 6. Vgolin. de officio Episcopi cap. 19.
 num. 6. vers. tertio excipitur, & cap. 33. num.
 5. Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 11. num.
 64. cum seqq. Campan. in diuers. iuris Canon.
 rub. 7. cap. 6. num. 27. Barthol. à S. Fausto de
 horis Canon. lib. 3. q. 74. Nicol. Garc. de benef.
 p. 5. cap. 4. num. 124. & seq. Bonacin. de horis
 Canon. q. 5. pun. 3. §. 5. [nouissimè Stephan.
 Vveymys in constit. 24. ex iure antiquo desum-
 ptas, & per Concil. Trid. speciatim innouatas,
 constit. 11. n. 23. pag. 102.] Raguc. de voce Ca-
 non. in Capitulo quest. ult. num. 7. Ego ipse d.
 p. 3. alleg. 53. num. 160. & alleg. 55. num. 30.
 me citato in hoc loco Sanctarel. var. resol. q. 7.
 num. 13. Etiamsi audiat Confessiones pecca-
 torum venialium, & non reseruatorum, ex
 Nicol. Garc. num. 123. Monet. num. 65. &
 Sanctarel. proximè citatis locis, dummodo ta-
 men intra Ecclesiam, non verò extra etiam
 infirmorum Confessiones audiat, Nicol. Garc.
 in addit. ad d. par. 5. cap. 4. num. 125. in fine,
 Ego ipse dict. allegat. 55. num. 32. At Cano-
 nici quibus non incumbit uti Canonicis onus
 odiendi Confessiones, si pro his audiendis
 absit à Choro, non lucratur distributiones,
 ita Sac. Congreg. Concil. sub die 22. Iu-
 niij 1624.

7 Theologus, seu obtinens Præbendam
 Theologalem, diebus quibus legit, haben-
 dus est tamquam præsens in Choro, non mo-
 dò pro illis horis, ut si manè legat pro horis
 matutinis, & Missa solemnè, sed etiam pro

tota die, & percipere potest distributiones
 quotidianas, ita declarante Gregorio XIII.
 decisum referunt Nicol. Garc. d. cap. 2. num.
 118. Aloyf. Ricc. in dict. praxi rerum fori Ec-
 clesiast. resol. 386. num. 6. & resol. 389. num.
 6. Nald. verb. distributiones num. 9. Gonzal.
 ad regul. 8. Cancell. §. 7. ad proem. num. 180.
 Armendar. d. titul. de residentia Canonicorum
 num. 68. Monet. d. p. 2. q. 10. num. 27. & q. 11.
 num. 75. Bonacin. d. q. 5. puncto 3. §. 6. Ego
 ipse d. par. 3. allegat. 56. num. 8. me citato in
 illo loco Sanctarel. d. q. 11. num. 15. Cened. d. q.
 1. num. 66.

Concilio generali interessentes lucrantur
 distributiones quotidianas, ut resoluunt
 Cosm. in pragm. Sanction. tit. de collat. §. 1.
 gloss. nihil, in fine, Iacobat. de Concil. lib. 5.
 artic. 6. ad fin. Rebuff. in praxi part. 3. titul.
 de dispensat. de non resid. num. 34. Salzed. ad
 Bernard. in practic. cap. 52. litt. C. vers. quar-
 tus casus, Cened. d. q. 1. num. 67. Ego ipse
 dict. allegat. 53. num. 158. me citato in illo
 loco Sanctarel. d. q. 11. num. 7. Sed contrà te-
 net Monet. d. par. 2. q. 11. num. 90. quia isti non
 absunt causa vtilitatis Ecclesiæ vniuersalis,
 in eo tamen omnes conueniunt Canonicum
 non esse priuandum distributionibus quando
 tamquam Theologus, vel Canonista Conci-
 lio generali interest missus à suo Capitulo, ut
 ibi intersit nomine Capituli, quia tunc abes-
 set in vtilitatem suæ Ecclesiæ, & eius rem vti-
 liter gerere censeretur, Cened. num. 67. vers.
 aduerte, Monet. num. 19. Sanctarel. num. 7.
 in fine. Ego ipse num. 158. proximè citatis
 locis. † Sicut etiam posset percipere distribu-
 tiones si à Capitulo gratulationis causa mit-
 teretur ad Pontificem, vel Principem, vel
 Ciuitatem, quia tunc abesset causa suæ Ec-
 clesiæ, ita Monet. d. q. 11. num. 92. & San-
 ctarel. d. q. 11. num. 8.

Concilio Prouinciali, vel Synodali interes-
 sentes distributiones quotidianas percipiunt,
 ut resoluunt Salzed. ad Bernard. in pract. cap.
 52. litt. C. vers. idemque pari ratione. [Vgolin.
 de potest. Episcopi p. 1. c. 19. §. 2. n. 6. vers. primò
 excipitur.] Cened. d. q. 1. num. 67. vers. idem
 pari ratione, [& num. 73. extendit ad iudices,
 in Concil. Prouinciali designatos] Sanctarel.
 d. q. 11. num. 22. & q. 10. num. 17. in princ.
 Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 52. [Eadem
 quoque lucratur ille, qui causa suæ Ecclesiæ
 propriæ, cui adscriptus est à Capitulo missus
 in aliquo publico munere, putà Magistratus,
 si Ecclesia haberet iurisdictionem, vel saltem
 causa legationis ad Papam, vel Principem,
 abesset, Monet. d. p. 2. q. 11. ex num. 91. Cened.
 q. 1. num. 67.]

Animarum curæ incumbentes imminenti
 suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in
 actu administrandi Sacramenta, vel alia exer-
 cendi,

- cendi, quæ spectant ad ipsam curam, distributiones quotidianas lucrantur, & tanquam præsentibus in Choro habentur, vt referunt decisum Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 3. cap. 2. num. 24. Aloyf. Ricc. d. resol. 389. num. 4. Rague. de voce Canon. in Capitulo, q. ult. num. 6. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 335. Armendar. d. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canon. num. 58. Cened. d. q. 1. num. 75. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. distributiones num. 3. vers. secundo debentur, Lxl. Zech. de Repub. Eccles. cap. 24. num. 6. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 76. Stephan. VVeyms d. const. 11. num. 21. in princ. Bonacin. d. q. 5. puncto 3. §. 7. Ego ipse d. alleg. 53. num. 127. & me citato in illo loco Sanctarel. d. quest. 11. num. 11.
- 12 † [Marchin. de sacramen. Ordinis tract. 3. p. 2. cap. 35. sub num. 9. vers. idem dicendum, nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 18.] Vnde Sacra Congreg. Cardinalium, negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum in vna Lauden. 24. Nouembris 1617. censuit Canonicum à Choro absentem occasione seruitij, curæ eius Canonicatui annexæ quotidianas distributiones lucrari, tanquam si esset præsens, ideòque Episcopum curam animarum eidem Canonico auferre, & Mansionario sibi, eiusque successoribus beniuolo conferre non debere. At si haberent curam animarum in aliis Ecclesiis dum in eis residerent, ac Sacramenta administrant, non possunt percipere distributiones, quas perciperent si in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, in qua habent Canonicatus, vel Dignitates, residerent, vt resoluunt Monet. d. par. 2. q. 11. num. 69. Sanctarel. d. q. 11. num. 13. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 76.
- 13 Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio potest percipere distributiones quotidianas, vt resoluunt Gemin. num. 4. & Franch. num. 3. in cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. Cened. d. q. 1. num. 26. Sanctarel. var. resol. q. 10. num. 1. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 83. [priuilegium enim non residendi in aliquo Canonicatu à summo Pontifice concessum, idem operatur ac si Canonicus verè resederit, secundum tex. in cap. cum dilectus 14. cap. ad audientiam, de cleric. non resid. Pelaez de maior. p. 1. q. 51. num. 67. nouissimè Escobar de purit. & nobilit. proban. p. 1. q. 4. §. 5. num. 7.] Episcopus verò non potest aliquem excusare à residentia in Choro nisi iuxta dispositionem d. cap. vnici, vt referunt decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 407. Armendar. d. loco num. 84.
- 14 Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina ex const. Sixti V. distributiones quotidianas lucrantur, vt per Aloyf. Ricc. in d. praxi

decis. 498. in 1. edit. aliàs resol. 389. num. 3. in 2. edit. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 349. Monet. d. p. 2. q. 8. num. 28. Armendar. vbi sup. num. 62. Franc. Leo d. cap. 2. num. 23. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 52. [nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 27.] Ego ipse d. alleg. 53. num. 159. me citato in illo loco Sanctarel. d. quest. 11. num. 14. vbi in fine cum Garc. subdit idem esse dicendum in aliis Præbendis, licet non sint de Capitulo.

15 Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium generalem, Officialem, & Visitatorem, non amittit distributiones si absit à Choro, quamuis ob huiusmodi officia ei salarium assignetur, vt resoluunt Cened. d. quest. 1. num. 72. Sanctarel. d. q. 11. num. 18. Barthol. à S. Fausto de horis Canon. lib. 3. quest. 68. Verùm huiusmodi quotidianas distributiones illum non percipere, præcipuè vbi consuetudo eum absentem non excusaret, melius resoluunt Monet. dict. par. 2. q. 11. num. 83. [Quarant. verb. Capitulum Sede vac. num. 8. in fine, nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 16.] Ego ipse d. par. 3. alleg. 54. num. 166.

16 Canonicus, qui munere Vicarij Episcopi fungitur, non debet quotidianas distributiones, si Horis Canonicis non interfit, etiam si à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur, refert decisum Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benef. p. 3. cap. 2. num. 348. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 69. S. Congregat. Concilij in vna Bittecten. 18. Decembris 1627. Ratio est, quia † non abest ex 17 iusta causa, cum Vicarius deseruiat soli Episcopo, & non Ecclesiæ, vt inquit Rot. decis. 222. num. 5. p. 2. diuers.

18 Obfesus ab Ecclesia, aut etiam repræfaliarum causa captus, & detentus, distributionibus quotidianis priuandus non est, vt resoluunt [Cened. d. lib. 1. q. 1. num. 21. vers. Octauus casus.] Monet. d. p. 2. q. 5. num. 56. cum seqq. quem refero ego ipse d. alleg. 53. num. 165. [& de vi detento, aut prohibito ad Ecclesiam accedere, Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 591. num. 36. vbi num. 38. de expulso, præsertim sine sua culpa, & citat Calderin. cons. 17. de præbend. idem tenet Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 2. num. 6. vers. excipitur tamen.]

19 Absens pro euidenti vtilitate Ecclesiæ distributiones quotidianas non amittit, præcipuè stante consuetudine, quod Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, percipiat omnes fructus, & quotidianas distributiones, vt per cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. tenent [Gutier. Canon. lib. 1. cap. 1. num. 148. & Anton. Fabric. d. lib.

d. lib. 2. tit. 5. de praben. num. 40. vbi ait iustam absentia causam ad lucrandas distributiones esse vtilitatem Ecclesie, qualis est prosecutio litium, & procuratio communium negotiorum. Chopin. lib. 2. monast. tit. 3. num. 15.] Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccl. resol. 389. in 2. edit. [Stephan. Vveym d. constit. 11. num. 21. Vgolin. p. 1. cap. 19. §. 2. vers. 4.] Seraphin. decis. 1239. par. 2. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 362. Armendar. d. loco num. 73. & 95. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 48. vbi intelligit si aliàs choro interesse solebat, & abest in euidentem suæ Ecclesie vtilitatem, hoc est, manifestam, [Maynard. Tholof. decis. 16. & 45. p. 1. Aloyf. Ricc. p. 6. collect. 2444. vers. nota 25. & collect. 2451. vers. & quando Canonici.] Ego ipse d. alleg. 53. num. 171. Sacra Congr. Concilij 31. Ianuarij 1603. vbi intelligit, dummodo non sit ei constitutum salarium.

- 20 Et quod Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas, censuit Sacra Rituum Congreg. in Saonen. 21. Augusti 1604. [& resoluunt Nau. conf. 8. de cleric. non resid. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 17.] Et † Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesie peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur si ea tempore diuini Officij expediat, modò ex Capituli mandato non teneretur negotia illa extra tempus diuinorum Officiorum peragere, quia hic videtur abesse ob vtilitatem Ecclesie, tum quia iure suo vti videtur dum illius negotiorum expeditionem ad tempus vsque diuinorum Officiorum differt, ita Bonacin. de horis Canon. disp. 2. q. 5. puncto 3. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 56. & q. 57.
- 22 resoluit † Canonicum, qui ad peragenda Ecclesie negotia citius discessit, quam par est, aut regressum diutius distulit, quam opus est, non posse distributiones percipere pro eo tempore, quo citius discessit, aut diutius regressum distulit, si scienter hoc fecit, secus si bona fide, putans negotium tunc temporis tractandum esse, & q. 58. tenet † Canonicum, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euidentem Ecclesie suæ vtilitatem, posse distributiones lucrari, quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus infumat, in quo cæteri Canonici diuinis Officiis assistunt, modò illæ recreationes non fuerint in causa, vt citius suscepta negotia non expediret; quia tunc non se haberent accidentaliter ad principalem causam absentia, sed ipse essent absentia causa. [Seraphin. decis. 1015. num. 2. vbi dicit quod accessus & regressus pro aliquo ne-
- Barbos. de Canon. & Dignitatib.

gotio est ita priuilegiatus sicut & ipsum negotium.]

An expensæ, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, & tuenda iura Ecclesie, extrahendæ sint à communi massa, seu potius ex Præbendis cuiusque particularis Canonici, & pro qua rata, an æqualiter, seu potius pro virili, cum aliquæ Præbendæ sint pingues, aliæ verò tenues? Sacra Congreg. Concilij die 15. Aprilis 1628. iuxta decretum Sacræ Congreg. Episcoporum censuit esse constituendam massam vniuersalem omnium reddituum Canonicoꝝ tam ratione distributionum, quam Præbendarum, & contribuendum ab vnoquoque pro rata, quam quisque percipit ex tali massa, &c. [Et quod Canonicus nouiter electus etiam post expensas factas in lite, teneatur ad contribuendum in eis, resoluunt Calderin. conf. 21. vers. & ad onus, sub tit. de præbend. latè Alex. Trentacinq. conf. 27. per tot. vol. 2. Expensarum condemnatio facta in lite contra Canonicos, & alias Dignitates nunquid exequi possit contra eorum successores? Vide Rot. decis. 705. p. 1. recentissimar. & decis. 614. num. 4. ead. p. 1. Quid autem si Capitulum agit contra Portionarios, an expensæ sint detrahendæ ex bursa cum eisdem Portionariis & aliis participantibus communi? Negatiua pars est sequenda, quia nemo debet aduersario suo contra seipsum facere sumptus litis. Bald. in l. Imperatores num. 1. vbi Dya. ff. de tutel. & ration. distrah. Alberic. num. 2. notat per illum text. quod si rusticus litigat cum Communitate, & imponitur collecta pro expensis litis, ipse non tenetur contribuere, & in puncto de Canonicis litigantibus cum Portionariis quod expensæ litis non debeant extrahi ex massa communi, fuit resolutum in causa Seguntina expensarum 12. Iunij 1606. coram Litta, & in Casaraugustana distributionum 9. Decembris 1630. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, impressa nouissimè p. 5. diuersor. decis. 413. vbi à num. 8. contrariis respondet. Refert nouissimè Theodos. Rube. singular. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum, verb. beneficium §. 6. quod Rota semper sequuta fuit illam distinctionem in materia quando beneficiatus litigat cum Ecclesia an teneatur ad contributionem expensarum, quod aut lis respicit vtilitatem & interesse Ecclesie, & tunc fieri debet expensis communibus Ecclesie, & per consequens ex bursa communi; aut nullum versatur interesse Ecclesie, sed potius priuatum personarum, & tunc expensæ non sunt faciendæ de communi: Rota decis. 138. num. 1. p. 1. recentior. Beltramin. in annot. ad Gregor. XV. decis. 263. num. 7. lit. A. Hinc quando beneficiati litigant singuli constituentes Collegium, illi qui nolunt liti-

N gars,

gare non cogatur contribuere. Seraph. *decif.* 1012. *num.* 2. vbi *num.* 4. subdit bene verum esse quòd si litigantes obtinerent victoriam quæ prodesset non litigantibus, & ipsi vellent beneficio victoriæ vti, tenerentur hoc casu ad expensas factas pro eorum rata.]

25 Absenti à seruitio Ecclesiæ pro defensione sui beneficij, debentur fructus, & distributiones, vt fuit tentum in Rota coram Seraph. *decif.* 1098. *num.* 5. [quia ibi Capitulum denegabat Canonico prætextu excommunicationis omnes fructus, & distributiones, ideo Rota censuit eum, quamuis accessisset ad Curiam pro recuperatione dictorum fructuum & distributionum, habendum pro præsentem, refert ead. Rota *decif.* 689. *num.* 3. *part.* 1. *recentissim.*] in *Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, & in *Calaguritana fructuum distributionum* 26. *Martij* 1614. coram bonæ mem. Vbaldo sen. [Maynard. *Tholos. decif.* 16. *lib.* 1. Borrel. in *sum. decif.* tom. 1. *tit.* 29. *num.* 43. Gutier. *canon. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 145. Cened. *d. q.* 1. *num.* 22.] Ego ipse *d. alleg.* 53. *num.* 172. Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 52. *num.* 1. & Sacra Congreg. Conc. teste Nicol. Garc. in *addit. ad tract. de benef. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 49. censuit quòd *absentia iustam causam censetur habere, qui super iuribus Ecclesiæ sue litigat, & consuluit Nauar. conf.* 14. *de cler. non resid. in nouis*, quòd † Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur, ad hanc tamen residentiam videtur secundum eum necessaria sui Prælati, vel Papæ licentia, seu scientia, ad hoc vt fructus iustè interim lucrari possit, ex Conc. Trid. *sess.* 23. *de refor. cap.* 1. vbi decernitur non licere abesse absque licentia Episcopi, & causa prius cognita, & probata. [Propterea que licet causa studij lex permittat abesse, *cap. relatum, de cler. non resident.* tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent glos. *verb. Prælatorum in cap. relatum, de cler. non resident.* Maiol. *de irregul. lib.* 3. *cap.* 5. *sub num.* 11. *ad fin. vers. ista tamen causa*, Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 2. *num.* 75. 87. & 88. Mandos. *de signatura gratia. §. indultum, de præcip. fructibus in absentia, vers. contrarium concluderunt*, Lotter. *d. lib.* 3. *q.* 27. *num.* 194.] Sed mihi dicendum videtur ad lucrandas in hoc casu distributiones non opus esse licentia Episcopi; ratio est, quia in *cap. vnic. de cler. non resid.* absolute conceduntur distributiones absentibus in euidentem Ecclesiæ vtilitatem, & Conc. Trid. *d. cap.* 1. non loquitur de Canonicis, sed de Episcopis, & animarum Curatoribus, Carol. Macign. *de horis canon. cap.* 68. *num.* 14. & Barthol. à S. Fausto *d. lib.* 3. *q.* 59. Aloys. Ric-

cius in *collect.* 2437. *part.* 6. [Et quamuis videatur hoc priuilegium concedi Canonico absenti pro negotiis suis, per text. in *cap. præsentium* 7. *q.* 1. vbi text. considerat pro iustitia licentiæ causam hanc ibi, pro quibusdam se suis ordinandis negotiis relaxatum; tamen hoc intelligitur de negotio implicante vtilitatem Ecclesiæ, vel beneficij, de cuius agitur residentia, vel ex persona propria ipsius beneficiati, vel ex natura rei, veluti si sibi moueatur lis super iuribus sui beneficij, vt est text. in *cap. ex parte il. 2. de cleric. non resid.* itaut si lis non tangat statum personæ ipsius, vel beneficij, sed sit super alia re, vel etiam super alio beneficio, tunc causa non reputatur iusta pro absentia ab Ecclesia, vel beneficio residentiam exigente, prout distinguit Rota in *Asten. fructuum* 15. *Martij* 1613. coram Manzanedo, & *Calaguritana* 22. *Iunij* 1615. coram Vbaldo sen. in qua non fuit habita pro iusta causa absentia lis super præminentis, vel super anniuersariis, reputantur enim causæ leues, quæ possunt absque residentia præiudicio tractari per procuratorem, Seraph. *decif.* 1131. *num.* 4.

Hinc Gutier. *d. cap.* 1. *à num.* 145. extendit priuilegium hoc, de quo supra *num.* 25. in *princ.* ad absentes ab Ecclesia per excommunicationem pro causa & iuris defensione, & in vtilitatem ipsius Ecclesiæ, cõtingit enim sæpissimè quòd Episcopi, siue alij Prælati, vel iudices delegati Apost. excommunicant Capitulum, vel Canonicos singulos pro causis, vel præminentis suarum Ecclesiarum, vel pro debito aliquo Capituli, si hoc fiat iniuste, non est dubium nisi quòd lucrantur fructus, & distributiones, per supradicta *num.* 45. si verò iuste, adhuc idem probat Gutier. *citato loco* quousque conuincantur iuridicè, quia pro vtilitate, & defensione iuris suæ Ecclesiæ id patitur, existimans iustam causam fouere, & *num.* 148. idem dicit si aliquis Canonicus, vel alius beneficiatus ob seruitium sui Episcopi, nempe existens suus Prouisor, & Vicarius generalis Episcopatus, ob eam causam, vel ob defensionem iurisdictionis Episcopalis excommunicatur à Metropolitanò, vel alio iudice Apost. siue iuste, siue iniuste, & *num.* 150. subdit idem esse dicendum à fortiori in Prouisoribus, & Vicariis generalibus à Capitulo Sede vacante deputatis excommunicatis ratione officij, cum ob causam suæ Ecclesiæ, cuius est iurisdictionis, sint excommunicati, quæ omnia breuiter tangit Cened. *d. q.* 1. *n.* 56. sed Gutier. *n.* 151. extendit ad Canonicum, vel alium beneficiatum, qui acceptauit iurisdictionem aliquam Apost. sibi delegatam, vel commissam, & ob eam causam excommunicatur iuste, vel iniuste; nam cum huiusmodi causæ non committantur nisi personis istis ecclesiasticis, præcipue

cipuè iudicibus in Synodo Prouinciali deputatis, & per hoc seruire videantur Ecclesie vniuersali, hoc est, Romanæ, à qua iurisdictio præfata emanat, meritò fructus & distributiones ex consuetudine lucrantur.]

- 27 Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, probat *c. 1. de cler. non resid. lib. 6. resoluunt Cou. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. septimo, Nau. conf. 2. num. 3. de cler. non resid. & de horis Can. cap. 11. num. 10. Selu. de benef. p. 4. q. 6. num. 9. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 15. num. 25. vers. & infirmo, & cap. 20. num. 26. Thom. Act. in tract. de infirm. par. 1. c. 50. num. 25. Hoied. de incompatib. benef. par. 1. cap. 17. num. 15. Ludou. Gom. in reg. de infirmis resign. q. 9. vers. 47. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 1. num. 140. Spin. in speculo testamen. gloss. 9. princ. n. 30. Franc. Leo in thesauro fori eccles. parte 3. c. 2. num. 2. [Anton. Fabric. in praxi benef. lib. 2. tit. 5. de præben. num. 39. Cened. canon. lib. 1. q. 1. num. 7. Stephan. VVeyms d. constit. 11. num. 18. & 19. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 27. à n. 133. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori eccles. c. 13. num. 19.] Piasec. in praxi Episc. par. 2. c. 3. num. 9. vers. infirmus, Carol. de Graffis de effectib. cler. effectu 1. num. 1172. Vgolin. de offic. Episc. c. 19. §. 2. num. 6. vers. excipitur, Azor. instit. mor. par. 2. lib. 7. cap. 7. q. 10. Nicol. Garc. d. parte 3. c. 2. num. 363. Monet. d. par. 2. q. 5. n. 48. & q. 6. à n. 1. nouissimè Barthol. à S. Fausto de horis Canonics, libro 3. q. 26. Armen. dar. d. rub. de residentia Canon. n. 75. Raguc. d. q. ult. n. 8. Ego ipse d. allegat. 53. n. 166. me citato in illo loco Sanctarel. var. resol. q. 8. à princ. Bonacin. de horis Canon. disp. 2. q. 5. puncto 1.*

- [Quæ autem infirmitas dicatur talis ad hunc effectum, videtur iudicis arbitrio relinqui, secundum Hoied. de incomp. benefic. p. 1. c. 17. n. 16. Menoch. de arbitr. casu 60. itaut inspicatur an infirmitas sit talis, quæ causet dānum, vel aggrauet motbum, si infirmus exeat à domo, vt inter sit diuinis, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. §. distributiones, num. 3. vers. hoc saltilit. Monet. d. p. 2. q. 6. n. 9. Cened. d. q. 1. n. 7. vers. mibi tamen.] Veluti si ad Ecclesiam se conferre non possit, quia est debilis in cruribus, seu tibiis, Menoch. de arbitr. casu 60. num. 14. & seq. Monet. d. q. 6. num. 16. & Cened. d. q. 1. num. 13. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 31. † Vel cæcus. Monet. n. 16. & Cened. 13. dictis locis, Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 397. Canonicus Iulianus de Sanctis, cum ob id quod vt nonagenarius, & ferè luminibus orbatus choro non inferiret, per cæteros Canonicos quotidianis distributionibus priuatus extitisset, Sacra Cong. Episcoporum, & Regularium negotiis præpositæ pro opportuno iuris remedio sibi prouideri supplicauit, vnde eadem
- Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Sacra Congregat. prædictum Iulianum pro præsentem haberi mandauit, in vna Alatren. de mense Aprilis 1619. & nouissimè S. Congreg. Concilij, sub die 20. Iulij 1629. censuit † Canonicum, qui lumen oculorum amisit, & propterea Missas, & diuina Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucrari, perinde ac si Diuinis interesset, & antea in eadem, sub die 11. Augusti 1618. fuerat resolutum † prouisum de Canonatu si capta possessione lumine orbetur, & non possit promoueri ad Ordinem requisitum, reputari præsentem quoad fructus, sed non teneri assistere in choro. Vel podagra laborat, Monet. num. 18. & Cened. num. 13. dictis locis. Vel quia † medicinam sumit, aut sanguine minuitur, Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 2. lib. 3. cap. 15. num. 10. Monet. d. p. 2. q. 6. num. 8. Cened. d. q. 1. n. 7. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 30. Ego ipse d. alleg. 53. num. 169. me citato Sanctarel. d. q. 8. num. 4. vel quia, † sanitatis causa ad balnea, vel alium locum iret, Monet. d. q. 6. num. 10. Cened. d. q. 1. n. 11. Sanctarel. d. q. 8. num. 4. Ego ipse d. alleg. 53. num. 169. Vel quia † lepra, aut alio morbo contagioso cogitur in vrbe discedere, Monet. d. q. 6. n. 11. Cened. d. q. 1. n. 12. Ego ipse d. alleg. 53. n. 170. me citato Sanctarel. d. q. 8. n. 5.

His omnibus infirmitatibus detenti sunt distributiones quotidianas percipere, quamuis propria culpa in eas inciderint, Azor. d. cap. 7. q. 11. Petr. Nau. de restit. lib. 6. c. 2. dub. 4. num. 239. Garc. de benefic. parte 3. c. 2. num. 363. Macign. de horis Canon. c. 71. n. 58. Nald. in summ. verb. distributiones, num. 11. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 28. Monet. d. q. 6. num. 12. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. distributiones, §. 3. vers. 6. [nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 20.] Gutier. d. cap. 1. num. 138. Cened. d. q. 1. num. 8. Lotter. d. lib. 3. q. 27. num. 136. Ego ipse d. allegat. 53. num. 168. & me citato Sanctarel. d. q. 8. num. 6. Intellige † si cum erat sanus consueuerat interesse diuinis Officiis [itaut infirmitas fuisset immediata causa non interessendi] aliàs secus; ita [Gutier. d. lib. 1. canon. cap. 1. n. 138. vers. attamen, vbi intelligit quando ægritudo fuit causa absentia, quia infirmus solitus erat tempore rectæ valetudinis officiis diuinis interesse, aliàs secus, & num. 139. vbi eum Cou. etiam intelligit, vbi infirmus est præfens in loco vbi est Ecclesia, secus si ab illo absit.] Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 27. Monet. d. q. 6. n. 21. Azor. d. c. 7. q. 11. Vafq. in opuscul. de benef. c. 4. dub. 3. Macign. de horis Canon. c. 71. n. 56. Cened. d. q. 1. n. 9. & 10. Ego ipse d. alleg. 53. n. 167. me citato in illo loco Sanctarel. d. q. 8. n. 8. Ioan. Valer. de different. inter vtrumque forum, verb. hora Canonica, differ. 2.

Senio ita confectus, vt residere, & interesse

Diuinis non possit, modò aliàs interesse confueuerit, percipere debet quotidianas distributiones, sicut resoluunt, decisumque referunt Azori. *d. lib. 7. c. 7. quæst. 12.* Franc. Leo *d. cap. 2. num. 27.* Monet. *d. parte 2. quæst. 7.* Armendar. *d. loco, num. 73.* [Stephan. VVeyms *d. constit. 11. n. 20.*] Cened. *d. quæst. 1. num. 15.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. q. 34.* Marcel. Vulpe *d. cap. 13. num. 22.* Aloys. Ricc. *d. resolut. 389. num. 7.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 164.* me citato Sanctarel. *d. q. 8. num. 12.* vbi *num. 13.* [post Menoch. *d. casu 60.* Flamin. *d. lib. 5. q. 3. num. 56.* Monet. *d. p. 2. q. 7. ex num. 7.*] asserit iudicis arbitrio standum esse cum quis propter senectutem excusatur quominus possit in Choro interesse diuinis Officiis, & tamen possit lucrari distributiones, de quo etiam Cened. *d. q. 1. num. 16.*

38 Absens à Choro, ac etiam à ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c. potest percipere quotidianas distributiones, vt docent Couar. *lib. 3. variar. cap. 13. num. 8. vers. decimo eadem ratione.* [Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de præbend. num. 39.* vbi ait iustam absentia causam ad lucrandas distributiones esse necessitatem recedendi, vt tempore hostilitatis.] Azor. *d. c. 7. quæst. 11.* Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 351.* Monet. *d. parte 2. q. 5. num. 71.* Cened. *d. q. 1. num. 20. vers. idemque iuris,* Sanctarel. *var. resol. q. 9. n. 2.* Vnde S. Congreg. Concilij die 17. Septemb. 1616. ad instantiam Ioannis Blasij Canonici Carpen. qui ex facto Principis temporalis loci residere non poterat, censuit dandas esse ad Ordinarium litteras, vt Capitulum cogat ad integras distributiones Oratori assignandas usque ad mensem Aprilis futuri; ceterum ipsi Oratori significari voluit, vt interim curet, Canoniatum resignare, vel permutare, aut rationem aliquam inire, qua & sua, & Ecclesia indemnitati consultum sit. At die 22. Aprilis 1617. prorogata fuit licentia ad alios sex menses, cum eo quòd interim curet, &c. Et die 23. Septemb. 1617. prorogata fuit ad alios sex menses sine spe alterius prorogationis.

39 Timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum, potest percipere distributiones, vt tenent Sfort. Odd. *in tract. de integ. restit. art. 9. num. 92.* Menoch. *de arbitr. casu 153. num. 12.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 4.* [Nam mens summi Pontificis *in d. cap. vnic. de cleric. resid. lib. 6.* est excludere ab istis distributionibus negligentes, vel contemnentes residere, non autem impotentes, & impotentia dicitur quando absentia non est voluntaria, sed ab aliquo facto causatur, ita vt non stet per beneficiatum quamuis resideat, Calder. *cons. 17. de præben. vbi considerat non solum vim de facto illatam, sed etiam probabiliter præuisam, excusare à re-*

fidencia, quia non debet quis expectare periculum personæ, seu bonorum, refert Stephan. Gratian. *d. tom. 4. cap. 591. num. 44. cum seqq. vbi num. 48.* quòd id relinquitur arbitrio iudicis, & *num. 50.* quòd non est necessaria protestatio aliqua.]

40 Pestis ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa, secundum [Rip. *de peste, par. 1. num. 145.* Cened. *d. q. 1. num. 18.* Cou. *lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. nono.* latissimè Ciarlin. *controuers. forens. cap. 26. per totum.*] Menoch. *d. casu 153. num. 10.* Sfort. Odd. *d. art. 9. num. 94.* Monet. *de distrib. par. 2. q. 5. num. 76. & 77.* Rutil. Benzon. *in speculo Episc. & Curat. lib. 1. disp. 1. quæst. 1. concl. 3.* dum ait quòd Canonici, quibus non imminet cura animarum, à loco beneficij pestifero possunt sine peccato fugere, Barthol. à S. Fausto *lib. 3. q. 35.* Bonacin. *de horis Canon. disp. 2. q. 5. puncto 2. num. 7.* Scip. de Rubeis *in aphorism. Episc. verb. pestis. num. 4.* [Anton. Fabric. *d. lib. 2. tit. de præbend. num. 39.*] Nomine enim Latino pestis appellatur à pascendo, quia velut effrænatus draco, aut fera veneno infecta, ciuitates, populosque depascit, & inopinanter, & ex improviso, hominem ex hac vita eripit. Ita Homobon. de Bonis *in examine eccles. par. 3. tract. 15. q. 25. resol. 2. circa init. & in resp. moralib. vol. 2. super Sacramenta resp. 201.* vbi proinde respondet Canonicum, qui in quadam Cathedrali sæuiente in Vrbe pestis lue, ad rus se contulit, petita, sed non obtenta licentia ab Episcopo, fuisse lucratum distributiones quotidianas, refert nouissimè Ioan. Angel. Bossi. *in disceptat. moral. discept. 2. num. 27.*

41 In causa Mediolanen. 9. Nouembris 1630. Sac. Congregat. Concil. censuit Canonicis, qui ex causa pestis absuerint, non deberi quotidianas distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo, quòd distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa; quando autem dicatur pestis grassari, vt sit iusta causa absentia, relinquendum esse iudicio Episcopi. refert post primam huius tract. impressionem Ciarlin. *d. cap. 26. num. 22.*

[Canonico querelato, & accusato, necnon querelanti & accusanti an distributiones quotidianæ sui Canonici, dum ob id residere non potuit, debeantur, non semel vidi dubitari. Quoad querelatum inueni casum decisum apud Marchesan. *de commiss. p. 1. §. 1. de commiss. appellat. in causis pensionum, num. 198. pag. 509. in vlt. impr. his verbis. Canonicus Clericus accusatus fuit coram eius Ordinario, ac fabricato processu Curiam petierat*

tierat, in qua ipse de querelantibus se coram Auditore Camera querelavit, istaque de causa per multos menses Ecclesia non inseruiuit, tandem facta pace, ac obtenta absolutoria, nemine citato, habito recursu ad Sacram Congreg. Illustrissim. Cardin. sacri Concilij interpretum, instetit declarari an clerico absoluto per Auditoris Camera locumtenentem, postquam in iudicatum sententia transitum fecit, quotidiana distributiones sui Canonatus medio tempore decursa deberentur, dum sic impeditus extitit, & responderi per Sacram Congreg. sibi obtinuit Oratori per sententiam locumtenentis Auditoris Camera absolutio in causa criminali aduersus eum intentata, tribuendas fore distributiones quotidianas sui Canonatus pro eo tempore, quo hac de causa impeditus, horis Canonicis non potuit inseruire, modo sententia lata transferit in iudicatum.

Quoad querelantem verò, qui suæ Ecclesiæ non inseruiuit, dicendum est causa finita distributiones quotidianas non deberi, quia Sacra Congregatio præsupponit Canonicum querelatum, & inquisitum, non autem querelantem, vel accusantem, cum interuimq; detur magna differentia, querelans enim agit, querelatus verò patitur & se defendit, quæ defensio est de iure naturæ unicuique permessa. Deci. in l. ut vim vi, n. 31. & Ias. num. 23. ff. de iustit. & iure, & statuta maxime in odiosis, vt erat casus iste, auferens distributiones acquisitas per ius accrescendi inseruientibus sunt strictè interpretanda, l. quicquid adstringenda, vbi Bart. ff. de verbor. oblig. merito cum sit declaratio specialis de accusato, non debet extendi ad alios casus in ipsa non comprehensos, eo maxime cum detur diuersa ratio: quare ita resoluit Marchesan. vbi supra num. 199. cum seqq.]

42 Carceratus iniuste lucratur distributiones quotidianas si veniat absolueudus, vt per [glos. & DD. in cap. super causa 2. q. 4. Anton. Fabric. d. lib. 2. tit. de præbendis n. 39. in fine, vbi dicit iustam absentie causam ad lucrandas distributiones esse impedimentum residendi, siue assistendi sine culpa absentis contingens, putà in iniuste carceratis, vel excommunicatis. Rot. decis. 168. p. 4. diuersor. Steph. Gratian. d. tom. 4. cap. 501. num. 49. Couar. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. undecimo, vbi ait Canonicum iniuste incarceratum in eodem oppido vbi Ecclesia est, percipere distributiones,] Nauar. conf. 10. & conf. 11. num. 3. & seq. de cleric. non resid. [vbi de carcerato non propter homicidium & torturam passo, & postea absoluto. Cened. d. q. 1. num. 53. vbi cum Nau. & Moneta tenet expectandam esse sententiam, vt ex ipsa appareat an iniuste fuerit in vinculis detentus.] Sayr. in floribus decis. sub eodem tit. decis. 9. Macign. de horis Canonic. Barbos. de Canon. & Dignitatib.

cap. 71. num. 66. Barthol. à S. Fausto in simili tract. lib. 3. quest. 32. Nald. verb. distributiones, num. 10. vbi quòd etiam illi debentur mortuaria, seu funerales portiones. Læ. Zech. de Republ. Eccles. cap. 24. num. 6. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 7. quest. 11. Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verb. distributiones §. 8. Ceuall. commun. contra commun. q. 583. num. 15. Grilenzon. conf. 165. per tot. Armendar. dict. tit. de residentia Canonic. num. 77. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. §. 9. num. 15. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 362. [Marcel. Vulpe d. cap. 13. num. 24.] Monet. d. par. 2. q. 5. n. 80. Bonacin. de horis Canon. disput. 2. q. 5. puncto 2. §. 1. [Lotter. d. lib. 3. q. 27. num. 142.] Ego ipse d. alleg. 53. num. 178. me citato in illo loco Sanctarel. d. q. 9. num. 5. S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 5. Decembris 1600. Et Sacr. Congreg. Concilij die 9. Maij 1626. respondit contraria consuetudine non obstante deberi oratori de quo ibi, distributiones quotidianas totius temporis, quo propter denegationem distributionum in tempore indebita carcerationis absuit à residentia, vt recurreret ad Sacram Congregationem pro declaratione super dicta denegatione. [carceratus enim nulliter dicitur priuatus per vim sua libertate. Gregor. XV. decis. 363. num. 4.] Vnde † poterit

43 Canonicus lucrari distributiones cum per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in illa Ecclesia diuinis interesse Officiis, vt resoluunt Nau. d. conf. 11. num. 4. Iacob. de Graff. par. 2. cap. 15. num. 10. Azor. d. cap. 7. q. 10. Monet. d. par. 2. quest. 5. num. 54. Cened. d. q. 1. num. 20. vers. quinto. Sanctarel. d. q. 9. num. 8.

44 Exulatus à ciuitate factus iniuste non debet amittere quotidianas distributiones, vt docent [Felin. in cap. cum omnes, num. 22. in fine, de constit.] Couar. d. cap. 13. num. 8. vers. decimo, Ceuall. d. q. 585. num. 16. Bernard. Sandoual. de offic. Eccles. p. 6. cap. 17. circa med. Cened. d. q. 1. num. 43. [vbi intelligit quamuis ob propriam culpam esset exul factus, dummodo culpa non sit ordinata ad istud, scilicet ad finem non residendi.] Sanctarel. d. q. 9. num. 6. [Stephan. Gratian. dissect. forens. tom. 4. cap. 191. num. 36. vbi intelligit quando tale impedimentum accidit absque culpa beneficiati.]

[Impeditus à Capitulo, aut etiam expulsus quominus cum aliis choro interesset, quotidianas distributiones non amittit, Mohegan. decis. 6. de præbend. Coccin. decis. 21. sub num. 1. vbi num. 4. subdit hoc casu non esse necessariam protestationem, nisi ante expulsionem aliquid omisisset quod potuisset facere pro consequendis distributionibus huiusmodi, veluti si omisisset facere hebdo-

madam probatoriam, Rota in *Casalen. distributionum* 16. *Novembris* 1605. coram Ortemberg. cuius meminit Lotter. *d. lib. 3. q. 27. num. 145.*

- 45 Excommunicatus iniuste non amittit distributiones quotidianas, si eo tempore, quo, excommunicatio iniuste in eo lata fuit, praesens erat in loco beneficii sui, solitusque erat diuinis Officiis ante impedimentum excommunicationis, ut resoluunt Couar. *d. cap. 13. num. 8. vers. ceterum.* [Felin. in *cap. Apostolica num. 12. de except.* quem refert Gratian. *d. tom. 4. cap. 591. num. 38.* Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 1. num. 157.* ubi intelligit si tempore ipso excommunicationis praesens fuerat in loco beneficii, solitusque erat residere.] Sayr. *de censur. lib. 2. cap. 5. num. 27.* Auila *cod. tractat. par. 2. cap. 6. disput. 1. dub. 1. conclus. 1.* Bonacin. in *simil. tract. disp. 2. q. 2. puncto 4. §. 2. num. 5.* & *de horis Canon. disput. 2. q. 5. puncto 2. §. 2.* [Lotter. *d. lib. 3. q. 21. num. 139.* Marcel. *Vulpe d. cap. 13. num. 24.*] Barthol. à S. Fausto in *simili tract. lib. 3. q. 36.* Henriq. in *sum. lib. 13. cap. 13. §. 4. in fine,* Petr. Nau. *lib. 2. de restitut. cap. 2. num. 238.* Surd. *de aliment. tit. 1. q. 82. num. 15. vers. aliàs secus,* Monet. *d. par. 2. q. 15. num. 32.* Cened. *d. q. 1. num. 49.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 9.* Ego ipse *d. alleg. 53. num. 174.* & in *collectan. ad cap. pastoralis 53. num. 14. de appellat.* [Ferentill. in *annot. ad decis. 694. num. 10. tom. 3. decisionum Buratti.* quod intellige, nisi consuetudo adsit ut iniuste excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam absens à praedicto oppido, vel loco ipsas lucretur, quam quidem seruandam esse tradunt Gutier. *d. cap. 1. num. 141.* & Cened. *d. q. 1. num. 49. in fine.*] A quo autem detecta iniustitia excommunicationis distributiones forsan amissas ipse repetat, dixi in *collectan. ad d. cap. pastoralis num. 15.* [Optimum interim consilium tradit Cened. *d. q. 1. num. 50. in princ.* quod dum pendet quaestio super iustitia, vel iniustitia censuræ, petatur fructus & redditus conseruari, ut constituto de iniustitia restituantur ipsi absoluto, cum hoc difficilior fieri possit fructibus iam consumptis.]

- 46 Suspendus iniuste ab officio, vel beneficio non amittit distributiones, ut docent Monet. *d. q. 15. num. 46.* [Gratian. *d. cap. 591. num. 38.* Lotter. *d. lib. 3. q. 27. num. 139.*] Cened. *d. q. 1. num. 52.* Bonacin. *d. pun. 2. §. 4.* Squillante *de obligat. cleric. p. 4. num. 15.* Ego ipse *d. allegat. 53. num. 176.* me citato in illo loco
- 47 Sanctarel. *d. q. 9. num. 13.* † Nec est priuandus Canonicus distributionibus quando Ecclesia interdicitur, cum tamen non dederit causam interdicto, & solitus esset diuinis Officiis interesse, sicut resoluunt Paris. *conf. 32. num. 24. vol. 4.* Cened. *d. quest. 1. num. 59.*

Monet. *d. p. 2. q. 16. num. 29.* † Sicut nec est priuandus quando Ecclesia fuit polluta, cum tamen huiusmodi pollutioni causam non dederit, secundum Cened. *d. q. 11. num. 60.* Bonacin. *d. puncto 2. §. 6.* Sanctarel. *d. q. 9. num. 14.*

[Quod autem supra diximus de iniuste excommunicato, vel suspendo quod habere debeat fructus, & distributiones quotidianas, ita demum intelligendum est si tempore ipso excommunicationis, vel suspensionis praesens fuerit in hoc loco, ubi beneficium habebat, eratque solitus ante excommunicationem diuinis Officiis in sua Ecclesia interesse, dummodo tamen per illum non steterit quominus absolutus esset, nec mora ei posset imputari in petenda absolutione. Ita post Cou. Perez *l. 1. tit. 5. lib. 8. Ordin. fol. 179. col. 1.* Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 1. num. 137.* Nihilominus si consuetudo adsit, ut iniuste excommunicatus, vel aliàs legitimè impeditus etiam absens à praedicto loco ipsas lucretur distributiones, ea seruanda est, ex eod. Gutier. *d. cap. 1. num. 14.*

Degradatus, vel verbaliter depositus iniuste ab ordine, officio, vel beneficio, si fuerit ex eo in pristinum statum restitutus, & absolutus, recuperat beneficium, & distributiones, ut Monet. *d. part. 2. q. 17. num. 25. 27. & 30.* Cened. *d. q. 1. num. 50. vers. Item quamuis.* Vide *sup. cap. 22. num. 12.*

Expulsus à Capitulo, qui inseruire aliàs ei solebat, quotidianas distributiones rectè percipit, Rota *decis. 168. à num. 2. in nouissim. aliàs par. 4. diuers.* ubi fuit etiam dictum non esse necessariam protestationem pro distributionibus perceptis à Capitulo ad Pute. *decis. 383. lib. 1.*

Priuato iniuste debentur fructus, & distributiones quotidianæ, cæteraque emolumenta, quæ praesentibus tantum, & interessentibus lucriferi consueuerunt, pro toto eo tempore, quo ob dictam priuationem munera suo beneficio incumbencia obire, atque horis Canonicis interesse non potuit, ut censuit Sac. Congreg. *negotii Episcoporum, & Regularium preposita 26. May 1625.* & Sac. Congreg. Concilij *sub die 21. Junij eiusdem anni in causa Aquilana,* partibus auditis censuit *Capitulum teneri, cogendumque esse restituere fructus, distributiones, cæteraque emolumenta iniuste priuato.* [Intellige ubi constiterit de iniustitia per sententiam, quæ transitum fecit in rem iudicatam; nam si per vnā sententiam diffinitiuam quis fuerit priuatus, & intra legitima tempora appellauerit, donec cognoscatur de iustitia appellationis, & contra se tres sententias conformes reporter, percipiet clericus iste priuatus quotidianas distributiones pro tempore quo diuinis

uini interfit, & Ecclesiæ inferuet, & quando sententia priuationis bis fuerit confirmata, carebit distributionibus & fructibus à die commissi criminis, vel formatae contra eum accusationis, Monet. d. p. 2. q. 17. ex num. 33. Cened. d. q. 1. num. 65.]

- 50 Cessatione à Diuinis durante Canonici debent percipere distributiones quotidianas, vt probare videtur tex. in cap. si Canonici, de offic. Ordin. lib. 6. iunctis iis, quæ supra de interdicitis, & suspensis diximus, in quam sententiam satis inclinauit S. Congreg. Concilij in vna Aquilana cessationis de anno 1623. Contraria tamen opinio, quæ dicitur Canonicos cessatione siue iusta, siue iniusta durante non recipere distributiones ab Ecclesia, receptior est, [illæ enim cedunt ipsi Ecclesiæ, tenebitur tamen ipsis Clericis satisfacere is, cuius occasione cessatum est, d. cap. si Canonici §. si autem, ita resoluunt Menoch. conf. 244. num. 62.] Couar. in cap. alma mater, parte 2. §. 4. num. 7. Henriq. in summ. lib. 13. cap. 52. §. 3. & cap. 53. §. 2. circa med. Fr. Emman. quest. Regular. tom. 2. quest. 116. art. 4. Sayr. de censur. lib. 5. cap. 19. num. 17. Monet. d. par. 2. quest. 16. num. 36. Anton. de Campos de cessat. à Diuinis à num. 98. vers. si autem, & in tit. declaration. de lo que se ha de guardar in tempo de cessacion, declar. 34. Alphons. à Vega in sum. par. 1. cap. 103. casu 6. Anton. Gom. in explic. Bullæ Cruciatæ ad 5. claus. in vltimis verbis, Menoch. de arbitr. casu 180. Auil. de cens. par. 6. disput. 2. dub. conclus. 3. Bonacin. d. pun. 2. §. 5. † sub nomine enim oblationum manualium, de quibus in d. cap. si Canonici, intelliguntur distributiones quotidianæ, vt per Lap. & ad eum Mandos. in add. lit. B. alleg. 42.
- 51

- 52 [Procuratores generales à statu ecclesiastico, seu maiorum parte Regnorum Castellæ, & Legionis de gremio Ecclesiarum Cathedralium, seu etiam quarumcunque Regnorum præfatorum Collegiarum deputari, seu deputandi, aut generali Congregatione absoluta per Ecclesiam Toletanam & Commissarios eligendi, vt apud Sedem Apost. & in Curia Regis Catholici dictarum Ecclesiarum negotia peragant, durante deputatione huiusmodi ad residendum in Ecclesiis, in quibus ipsi Canonicatus, & præbendas, ac dignitates, & officia, aliave beneficia obtinuerunt (dummodo tamen dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis Ecclesiis actu post Pontificales maiores non sint, aut Canonicatus, & præbendæ huiusmodi Doctorales, Magistrales, aut Penitentiarij, seu de lectura minimè nuncupentur, quos pro tempore obtinentes in similes procuratores deputari non possunt) à quocunque nullo modo cogi, aut compelli possunt: gaudentque in absentia

huiusmodi omnibus fructibus, emolumentis, redditibus, & prouentibus, etiam manualibus, ac distributionibus quotidianis, quæ dumtaxat à solis præsentibus, ac diurnis; & nocturnis horis Canonicis, & alijs diuinis Officijs personaliter interessentibus, ac dictæ Ecclesiæ actu & realiter inferuentibus dari & concedi solent, etiam si in illis primam, & eam, quam vocant rigorosam residentiam non fecerint pariformiter, & perinde ac si ibi præsentis, & in illis per se ipsos etiam quotidie horis tam diurnis quàm nocturnis, aliisque personaliter inferuent, & diuinis Officijs supradictis interessent. Clemens VIII. in sua constit. incip. Exponi nobis, sub die 28. Februarij 1597.

Clerus enim, seu status ecclesiasticus Regnorum Castellæ, & Legionis cum aliquando in vniuersum ad grauiam, & magni momenti negotia tractanda se congregat, vnumquodque Capitulum, Canonicum, vel in Dignitate ecclesiastica constitutum in suum procuratorem eligere de gremio suo, & ad Congregationem huiusmodi mittere debet. Et vt hoc obseruetur, committitur Nuncio Sedis Apost. pro tempore existenti, & in partibus Hispaniarum commoranti, vt præmissa debitæ executioni mandari faciat, & iuret contradictores quoslibet, & ad dictam Congregationem non accedentes, per sententias, censuras, & poenas ecclesiasticas, seu etiam pecuniarias, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione remota compescendo. Idem Clemens VIII. in sua Constit. incip. Ex iniuncto, sub die 9. Martij 1596.

Quæ quidem Dignitates, & Canonici, qui à Capitulum ad dictam Congregationem destinabuntur, in sacris Ordinibus constituti, ac proprietarij, non autem coadiutores Dignitatum, & Canonicorum esse debent, qui si cessante legitima causa in tempore præstituto, congregationi non aderunt, aut sine eiusdem Congregationis licentia discedant, à Nuncio S. Sedis Apost. in Regnis Castellæ, & Legionis commorante isti stipendijs eis à suis Capitulis destinatis pro rata temporis, quo contrafecerint, appellatione remota multari debent. Stipendia verò huiusmodi pro communi status ecclesiastici vtilitate applicari respectiuè debent. Ita Gregor. XV. in sua constitut. incip. Aliàs à felicis, sub die 13. Augusti 1622.

Diximus in principio huius cap. duo copulatiuè esse necessaria, vt Canonicus absens, & in Ecclesia non residens fructus & distributiones lucretur, videlicet iustam causam absentia, & licentiam Ordinarij. hucusque egimus de his, qui iustam causam absentia quoad hunc effectum habent, remanet vt videamus qualiter requiratur huiusmodi licentia. In

primis videtur generaliter dispositum eam requiriri per Concilium Trid. *sess. 23. de reform. cap. 1. vers. discedendi*, & aduertunt Mandos. *de signatura gratia §. indultum, de percipien. fructib. in absentia. vers. contrarium concluderunt*, Maiol. *de irregul. lib. 3. cap. 5. sub num. 11. ad fin. vers. ista tamen causa*, Garc. *de benef. p. 3. cap. 2. num. 75. 87. & 88.* Lotter. *de re benef. lib. 3. q. 27. num. 194.* Et debet peti ab Episcopo tam ex dispositione iuris communis, quam ex dispositione Concilij Trid. *in d. cap. 1. vers. eadem*, etiamsi ex forma statuti Ecclesie alias foret petenda à Capitulo, ut fuit responsum in *Calaguritana fructuum & distributionum 26. May 1614. coram Vbaldo*, quæ reperitur impressa *decis. 608. num. 4. p. 2. recentior. nisi vacet Sedes Episcopalis*, tunc enim satis est eam à Capitulo petiisse, Lotter. *d. q. 27. num. 208. cum seqq. vbi num. 211.* resoluit si quis abfuturus sit propter litem cum eo motâ, à quo aliàs obtineri debeat licentia, putâ Episcopo, vel à Capitulo Sede vacante, non excusari ab hac necessitate saltem ad effectum euitandi pœnam priuationis, non etiam ad effectum consequendi fructus, quia non est satis petiisse nisi fuerit obtenta, & si negetur, nisi fuerit profectus recursus ad superiorem, qui inferiorem compulerit.

56 *Necessitas autem petendi huiusmodi licentiam excludetur si ita repente vrgeatur quis abesse ut deficiat sibi tempus ad eam petendam.* Abb. *in d. cap. relatum, num. 6.* Lotter. *in d. q. 27. num. 214. vbi, num. 215.* post Natt. *confil. 41. num. 3.* hinc deducit, si Episcopus esset absens à diœcesi, & ingrueret necessitas abscedendi, non teneri Canonicum pro licentia mittere ad Episcopum extra prouinciam, neque eam petere à Capitulo, & *num. 216.* resoluit semel efformata iusta absentia ex concursu causæ & licentia Prælati, tandiu durare eius effectum, quandiu causa durat, etiamsi Prælati, qui eam concessit, interim defungatur, nec esse in manu Prælati eam reuocare nisi noua causa superueniat, vel detegatur falsitas causæ, ob quam fuit concessa.]

CAPVT XXV.

Canonici à Choro absentes, qui lucrarentur fructus, non tamen distributiones quotidianas?

S V M M A R I V M.

1. *Papa in seruitio absentes de iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones suarum Præbendarum.*

- 2 *Cantores Capella Pontificie actu inseruientes uti veri familiares Papa lucrantur fructus, non tamen distributiones suorum Canonicatum.*
- 3 *Cubiculario ad bussulam Sanctissimi absenti à residentia Canonicatus, non debentur distributiones.*
- 4 *Cardinalis Legati in seruitio absentes lucrantur fructus, non tamen distributiones suarum Præbendarum.*
- 5 *Canonicos duos Ecclesie sua potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant: [etiamsi illi nunquam accesserint ad Ecclesiam, nec primam residentiam iuxta statuti formam fecerint.]*
- 6 *Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem Sacrorum Canonum percipiunt distributiones, nisi in illis consisterec omnes fructus.*
- 7 *Canonici associantes suum Prælatum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non fiunt participes quotidianarum distributionum.*
- 8 *Episcopus potest uti opera duorum Canonico- rum, siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.*
- 9 *Canonicus Synodalis examinatus qui causa examinis abest à choro, non lucratur distributiones quotidianas.*
- 10 *Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones.*
- 11 *Absentia causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apost. non excusat ab amissione tertie partis detracta, sicut nec excusat ab amissione caterarum distributionum.*
[*Canonicus absens dum vacat studiis ut lucratur fructus debet studere cum sui Episcopi, & superioris licentia. ibid.*]
- 12 *Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrantur distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet.*

ABSENTES in seruitio Papæ de iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones, *cap. cum dilectus, de clericis non resid. Zabarel. conf. 44.* Monet. *de distrib. quotid. par. 2. q. 9. num. 10.* Ioan. Selua *de benefic. par. 4. q. 6. num. 36.* [Cened. *canon. lib. 1. q. 1. num. 3.* Vgolin. *de officio & potest. Episcopi p. 1. cap. 19. in princ. num. 6. vers. multo magis.*] Macign. *de horis Canon. cap. 17. num. 124.* Bonacin. *cod. tract. disp. 2. q. 5. puncto 3. §. 1.* Nicol. Garc. *de benef. par. 3. cap. 2. num. 383.* Sanctarell. *var. resol.*

- resol. q. 7. num. 34.* Barthol. à S. Fausto *de horis Canon. lib. 3. disput. 66. & 67.* Rot. in *Barbastren. Canon. lib. 3. disput. 26.* Junij 1626. coram R. P. D. Duran. impressa nouissimè p. 5. *diuers. decis. 22.* vbi etiam fuit dictum † Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veros familiares Papæ lucrari fructus, non tamen distributiones quotidianas suorum Canoniatuum, & subdit non obstare quòd *in d. cap. cum dilectus*, requiritur vt familiaris Papæ ad effectum lucrandi fructus, debeat inseruire vniuersæ Ecclesiæ, ibi, *se obsequiales exhibent vniuersis*, quia existentes in seruitio Papæ dicuntur vniuersali Ecclesiæ inseruire, Panor. *ibi, num. 2. vers. nota secundo.* Et idè Sac. Congregat. Concilij die 13. Nouembris 1627.
- 3 censuit † Rogerio Sanctio Canonico Reatino Cubiculario ad *bussolam Sanctissimi*, & propterea *absenti à residentia, non deberi distributiones quotidianas.*
- 4 Absentes in seruitio Cardinalis Legati lucrantur fructus, non tamen distributiones quotidianas Præbendarum suarum, vt per Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere lib. 1. de auctorit. Legati, num. 56.* Zerol. *in praxi Episc. p. 1. verb. Residentia, §. 4.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 382.* Monet. *d. par. 2. q. 9.* Sanctarel. *d. q. 7. num. 33.* Barthol. à S. Fausto *de horis Canonicis lib. 3. q. 64. & 65.*
- 5 Canonicos duos suæ Ecclesiæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant, [præsentes enim quoad hunc effectum dicuntur qui cum Episcopo pro suo & ipsius Ecclesiæ seruitio commorantur, *cap. de cetero, & c. ad audientiam, de cleric. non resid. & vtrouque glos. & DD. notant quòd qui est in seruitio Episcopi, seruire Ecclesiæ intelligitur, Episcopus enim est in Ecclesia, & Ecclesia in Episcopo. cap. scire debes 7. q. 1.*] Quare ita resoluunt Nau. *conf. 11. in antiq. alias 2. in nouis, de clericis non resid.* [vbi idem quod de Episcopo disponitur in dictis iuribus, extendit ad Cardinalem habentem in suo seruitio duos Canonicos sui tituli,] Sayt. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 11.* & Alzedo *de præstantia Episcopalis dignit. par. 1. cap. 5. num. 127.* [Gutier. *can. lib. 1. cap. 1. num. 149.* Marc. Anton. *Genuens. in praxi fori Archiep. Neapol. cap. 95. num. 2. in Romana impr. de anno 1619.* Vgolin. *dict. cap. 19. in princ. num. 6. vers. tertio.* Lotter. *de re benefic. lib. 3. q. 27. num. 182. cum seqq.* Marcel. *Vulpe in praxi iudic. cap. 13. d. num. 4.*] referunt in Sac. Congreg. *decisum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proæm. num. 183.* Stephan. *Gratian. discept. forens. cap. 166. num. 20.* Monet. *d. parte 2. q. 8. num. 12.* Bonacin. *d. puncto 3. §. 2. Sanctarel. var. resolut. lib. 1. q. 7. num. 24.* Vgolin. *de offic. Episcopi,*

cap. 19. §. 2. num. 6. vers. 1. Armendar. *loco citando, num. 97.* Nisi ex quadragenaria consuetudine Canonicis in seruitio Episcopi dentur distributiones, secundum Sbroz. *de officio Vicar. lib. 1. q. 43. num. 3.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 348.* Monet. *d. q. 8. num. 15.* & Sanctarel. *d. q. 7. num. 31.*

[Quod quidem procedit etiam si Canonicus huiusmodi nunquam accesserit ad Ecclesiam, nec in ea fecerit primam residentiam requisitam per statutum saltem quatuor mensium ad hoc vt fructus percipere valeat, vt patet ex declaratione infra scripta, proposito sic dubio, Eminentissimus & Reuerendissimus D. Cardinalis Spinola Archiepiscopus Compostellanus Canoniatum, & Præbendam in dicta sua Ecclesia vacantes contulit Don Lupo de Huarte familiari suo, ac magistro cubiculi, quem declarauit velle pro seruitio suo retinere, iuxta Decretales *in cap. de cetero, & in cap. ad audientiam, de cleric. non resident.* Nihilominus Capitulum, & Canonici Compostellani prætendunt non teneri illi respondere de fructibus dictæ Præbendæ sub prætextu cuiusdam statuti eiusdem Ecclesiæ requirentis primam residentiam per quatuor menses ad hoc vt fructus percipere valeat. Quare supplicatur per Eminentias vestras Reu. responderi, an capta possessione, & facta Fidei professione per procuratorem, Capitulum teneatur Oratori de fructibus dictæ suæ Præbendæ iuxta formam præfatorum iurium *in d. cap. de cetero, & in d. cap. ad audientiam*, respondere, non obstante dicto statuto, & quòd nunquam accesserit ad dictam Ecclesiam. Die 2. Iulij 1633. Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trident. interpretum re maturè discussa censuit, *huiusmodi statutum non obstare quominus Oratori in seruitio Eminentissimi Archiepiscopi commoranti de integris fructibus sue Præbendæ responderi debeat.*]

Canonici duo interessentes Episcopo ad mentem sacrorum Canonum, vel illum in visitatione concomitantes, aut Visitorum munere fungentes, non percipiunt distributiones quotidianas, nisi tamen in illis consistere omnes fructus, quorum tali casu duas partes solùm reciperent, reliqua tertia accrescente interessentibus, vt referunt *decisum Gallet. in margarita casuum conscient. verb. Canonicus, pag. 29. in fine, & verb. distributiones, pen.* Armendar. *in addit. ad recopil. legum Navarra, lib. 1. tit. 6. l. 5. §. 2. num. 10. & lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canon. num. 97.* [nouissimè Stephan. VVeyms *in constit. 24. ex iure antiquo de sumptas, & per Concilium Trid. speciatim innouatas, const. 11. num. 20. in fine, & num. 21. pag. 101.* nouissimè Theodof. Rube. *singular. Rota tom. 2. pag. 5. fol. 500.*

cap. 1. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. rerum fori Eccles. cap. 13. num. 4. & 5.] Ego ipse d. alleg. 53. num. 142. Et ideò Sacra Congreg. Concil. in vna Caietana 24. Iulij 1632. censuit † *Canonicos comitantes, & associantes Episcopum, non lucrari distributiones*; nonnunquam tamen ex gratia Sacræ Congreg. Conc. distributiones integras percipiunt, si in eis omnes Canonicatus redditus consistant, vt rescripsit in causa Bononien. die 18. Septembris 1627. pro Canonico S. Petronij interuente pro Magistro Cæremoniarum in Cathedrali. Nec etiam participes fiunt distributionum quotidianarum Canonici associantes suum Prælatum quandoquoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, vt per Piafec. in praxi Episcop. parte 2. cap. 3. num. 8. pag. 124. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 385. num. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proæm. num. 183. Monet. d. parte 2. q. 8. num. 14. prope fin. Armendar. d. tit. de resident. Canon. num. 61. Ego ipse d. alleg. 53. num. 141. *Canonicos & Dignitates associantes per ciuitatem eorum Episcopum Cardinalem non collegialiter, nec cum habitu Canonicali, debere illum anteire, non autem sequi* censuit S. Congreg. Rit. in Pitau. 4. Iulij 1626.

[De Canonico Doctorali, vel Magistrali Ecclesiæ Cathedralis videtur indagandum an Episcopus in sui seruitium illum habere possit, cum prærogatiua lucrandi fructus Præbendarum in absentia? Affirmatiua sententia verior semper mihi visa est, quia licet illa qualitas Doctoratus, & Magisterij in ipso Canonicatu esset inuenta vt deseruieretur Ecclesiæ, nihilominus tamen Canonicus Doctoralis, & Magistralis deseruiens Episcopo Ecclesiæ deseruire censetur: ita Pute. decis. 293. lib. 3. in correctis, Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 6. collect. 2444. vers. secundò nota.]

8 An autem idem dicendum sit vbi Episcopus velit in sui seruitium habere duos Canonicos ex Collegiata, vidi non semel in dubium reuocari. [Sed affirmatiua pars verior est, eamque merito amplectuntur Moneta de distribut. quotid. p. 2. q. 8. num. 6. qui ad hoc expendit text. in d. cap. de catero, & Lotter. d. lib. 3. q. 27. num. 190. & fuit decisum] à Sac. Congregat. Concilij proposito dubio in hæc verba. In causa Colonien. petente Archiepiscopo Electore, an liceret pro seruitio sue Diocesis assumere duos Canonicos ex qualibet Collegiata, sicut licet assumere ex Cathedrali? Sacra Congregatio die 9. Septembris 1628. censuit Episcopum posse vti opera duorum Canonicorum siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus.

[Cum ergo iura citata supra num. 5. in princ. expressè loquantur de Canonicis, ad alios,

qui tales non fuerint, huiusmodi priuilegium extendi non debet: tum quia materia est damnoſa Ecclesiis, & præiudicans cultui diuino, Abb. in cap. cum dilectus, num. 7. de cleric. non resid. tum quia maior est communio Episcopi cum Canonicis, quàm cum aliis, vt ponderat idem Abb. in d. cap. ad audientiam, sub num. 8. vers. aut pro seruitio solius Episcopi vnde sic resoluit Marcel. Vulpe d. q. 13. num. 6. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 27. à num. 185. vbi num. 186. in fine, attestatur sic determinasse Rotam etiam eo casu vbi alij haberent vocem in Capitulo, in vna Calaguritana fructuum 1. Ianij 1583. coram Bubalo, latè Marc. Anton. Genuens. in praxi Archiep. Neapol. cap. 95. per tot. & præcipuè num. 3. vbi pariter intelligit etiam si dicti clerici inferiores ex consuetudine haberent vocem in actibus capitularibus, & interuient in Capitulo Canonicorum.]

9 Canonicus, si causa examinis, vel tanquam examinatus à Synodo Diocesana electus absit à Choro, non lucratur distributiones quotidianas, vt censuit S. Rit. Congreg. in vna Lamacen. 17. May 1607. & resoluunt Nicol. Gasc. d. cap. 2. num. 355. Monet. d. p. 2. q. 11. num. 61. Sanctarel. d. q. 7. num. 37. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 1. cap. 6. q. 29. parte 1. Ego ipse d. alleg. 53. num. 161.

Contra Læl. Zechi. de Republ. Eccles. tit. de benef. num. 13. ad fin. [nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 13. num. 30.] Cened. d. q. 1. num. 74. quorum opinionem videtur sequi S. Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, sub die 22. Martij 1600. dum censuit Examinatores si in examinandis Confessoribus, vel Ordinandis detenti à choro absint, pro illo tempore distributiones quotidianas non amittunt.

10 Canonicus absens studiorum causa, percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones quotidianas, [cap. licet vobis 82. de præbend. glos. verb. exceptis, in cap. cum non deceat 30. de elect. in 6.] quòd si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consisterent, percipit etiam distributiones dempra tertia parte, quæ interuentibus accrescat, nullo autem casu debet ipse Canonicus percipere distributiones Missis, aut Defunctorum anniuersariis applicatas, vt resoluunt Gerard. Maynard. Tholos. decis. 8. Camill. Borrel. conf. 16 cent. 1. & in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 44. Cardos. in praxi iudic. vers. 60. distributiones, num. 3. Cened. canon. lib. 1. q. 1. num. 2. Piafec. in praxi p. 2. cap. 3. sub num. 10.] & refert decisum Armendar. d. tit. de residentia Canonicor. num. 8. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 78. & 79. Bonacin. d. q. 5. puncto 3. §. 9. Ego ipse d. alleg. 56. num. 18.

11 & 19. me citato in hoc loco Sanctarel. d. q. 7. num. 29. & 30. † Absentia enim causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apostolica, non excusat ab amissione tertiæ partis detra-ctæ, sicut nec excusat ab amissione cætera-rum distributionum, vt attestantur resolutum Nic. Garc. d. c. 2. n. 12. Armendar. d. loco, n. 1123. [Et sic Sacra Cong. super Concilio, casu, quo omnia emolumenta consistunt in distribu-tionibus quotidianis, ne istud ius studentibus sit inutile, iussit faciendas esse tres partes, & duas deberi dimissa tertia, vt presentibus accrescat, vt in vna Reatina fructuum 13. Iunij 1609. & in alia simili 1. Iulij 1614. etiamsi absens non sit ordinatus, vt possit verè residendo Diuinis interesse, vt fuit responsum in eadem 2. Maij 1615. illarum meminit Lotter. de re benef. lib. 3. q. 27. num. 154. Inter has autem distribu-tiones, quas Canones victualia vocant, mini-mè reputabitur quicquid præter Præbendam percipi consuevit, sed dumtaxat id, quod di-ctum, id est, habito respectu ad singulas horas inter præsentis distribuitur: atque ideo si vl-tra Præbendas distinctas Capitulum habeat aliqua bona, quæ in fine anni, aut certis eius partibus diuidantur, in fine anni debet absens causa studij illorum partem habere, ita Abb. in d. cap. licet, sub num. 8. Hinc cum in Ecclesia Lucerina adessent distributiones dietim di-stribui consuetæ habito respectu ad singulas horas interessentiæ, simulque extarent deci-mæ, quæ in certis anni partibus inter eosdem Canonicos, non habito respectu ad singulos dies, & horas repartiebantur, resoluendum videbatur decretum Conc. sess. 22. de reform. cap. 3. huiusmodi decimas non complecti, quia verius reputantur prouentus beneficij, quàm distributiones, Pute. decis. 489. num. 6. & 7. lib. 2. & in iudicando quæ dicantur distribu-tiones, nil aliud attenditur, quàm an fiat illa actualis distributio habito respectu ad singu-los dies, & horas, Pute. decis. 175. ex num. 5. lib. 2. Rota decis. 330. ex num. 1. p. 1. diuers. Ipsaque Sacra Congr. precibus desuper ob-tentis, die 31. Iunij 1610. censuit secundum ea, quæ proponebantur, huiusmodi decimas esse fructus, non autem distributiones, ac proinde studiorum causa absentibus deberi, ad instar cæterorum fructuum, refert Lotter. d. q. 27. num. 173.

An plures Canonici de eodem Collegio eodem tempore possint abesse causa studij, id arbitratur Episcopus, nam cauere debet ne diuinus cultus diminuatur, Vgolin. de officio Episcopi p. 1. cap. 19. in princ.

Licet causa studij lex permittat abesse, d. cap. relatum, de cleric. non resid. tamen causa hæc debet per Episcopum cognosci, & ab eo licentia impetrari, vt docent glos. verb. Præ-latorum in d. cap. relatum, Boer. decis. 16.

num. 3. Borrel. conf. 16. cent. 1. & in summ. decis. tom. 1. tit. 29. num. 45. Lotter. d. lib. 3. quest. 27. num. 194. vbi, num. 201. post Garc. d. cap. 2. num. 559. ad fin. circa indultum ge-nerale in cap. ult. de magist. aduertit in hoc constitui discrimen inter docentes, & discen-tes, vt discentes quidem supradictæ necessi-tati obtinendi licentiam ab Ordinario obno-xij sint, secus verò docentes etiam gratis, si tamen sint ab ipsa vniuersitate studij genera-lis, & num. 202. post Decian. conf. 43. lib. 1. idem intelligit in doctrina, seu lectura sacro-tum Canonum.]

Canonici Missam celebrantes in Ecclesia ex deuotione, vel obligatione, tempore, quo cantatur vna hora in Choro, non dicitur inter-fuisse illi horæ, nec illius distributiones accipe-re possunt, nisi à Superiore iussi fuerint vt ce-lebrent, à qua iussione cauere debet, ita Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 494. in 1. edit. aliàs resol. 385. num. 2. in 2. edit. & in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 113. p. 4. vbi multipliciter intelligit, Gallet. in margar. casuum conscient. verb. distributiones, pag. 81. Theod. de Rub. inter discept. forens. Stephan. Gratian. cap. 298. num. 21. Gonz. ad reg. Can-cell. §. 7. proæm. num. 180. Pialec. in praxi Epi-scop. p. 2. cap. 3. num. 8. pag. 124. Bonacin. de Sacram. disp. 4. q. ult. puncto 7. §. 5. num. 7. & de horis Canon. disp. 2. q. 5. puncto 3. §. 4. Squillante de oblig. cleric. par. 1. num. 122. Barthol. à S. Fausto d. lib. 3. q. 73. Armendar. d. loco, num. 81. & 83. Franc. Leo in thesauro fori eccles. p. ar. 2. cap. 13. num. 6. [Marchin. de sacramento Ordinis tract. 3. par. 2. c. 35. n. 9. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. c. 13. n. 13.] me citato in illo loco, Sancta-rel. var. resol. lib. 1. q. 7. num. 10. vbi ex Ce-ned. d. q. 1. num. 76. & Monet. d. p. 2. q. 11. n. 52. resoluit posse consuetudine introduci, quòd clerici recedentes à Choro ad celebra-ndam Missam, excipiendas confessiones, vel ad fociandam Sanctissimam Eucharistiam, dum preces horariæ recitantur, lucrentur distribu-tiones. Et Sac. Congregat. Concil. in vna Callien. 29. Iulij 1628. in resp. ad 4. censuit Canonicos celebrantes dum diuina Officia reci-tantur, non lucrari distributiones, nisi ad cele-brandum compulsi fuerint ab eo, ad quem perti-net. Et in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 12. respondit Canonicos, seu alios Præbendatos tempore, quo diuina Officia celebrantur in Cho-ro, vel anniuersarium, seu cantatur hora, Mis-sas planas celebrantes, non lucrari distribu-tiones quotidianas, nec emolumenta, nisi illa hora ad celebrandas Missas ab eo, ad quem pertinet, compulsi, aut iussi fuerint.

CAPVT XXVI.

De Canonico Pœnitentiario.

S V M M A R I V M.

- 1 Pœnitentiarius quis, & quomodo instituen-
dus, ostenditur.
- 2 Præbenda officio Pœnitentiarij vnienda
debet esse integra, atque Canonialis.
- 3 Pœnitentiarius institutus ante vocatio-
nem Præbendæ eius officio vnita neque
vocem in Capitulo, neque locum in choro
sibi vendicare potest.
- 4 Pœnitentiarij institutio, & electio personæ
ad solum Episcopum absque consensu Ca-
pituli pertinet.
- 5 Capitulum Sede vacante non potest prou-
dere Pœnitentiariam tunc temporis va-
cantem, sed Papa, quamuis collatio
Præbendarum sit communis Episcopi, &
Capituli, vel etiam solius Capituli.
- 6 Pœnitentiarius deputari debet qui sit Ma-
gister, aut Doctor, seu Licentiatus in S.
Theologia, vel iure Canonico, seu aliàs,
qui aptior pro loci qualitate reperia-
tur.
- 7 Gradum Doctoratus, seu Licentiaturæ vbi
beneficia requirunt, sufficit eum habere
etiam sine scientia sufficienti, quod an
verum sit, ostenditur, num. 9.
- 8 Gradus Doctoratus ad Pœnitentiariam
non sufficit contra Academia statuta, vel
consuetudines receptus, seu non facta
professione Fidei.
- 10 Pœnitentiarius debet esse constitutus in
ætate quadraginta annorum completo-
rum, seu aliàs quando aptior pro loci
qualitate non reperitur.
- 11 Pœnitentiarius dicitur pro loci qualitate
non reperiri aptior quando non reperitur
in ciuitate, aut etiam in Diœcesi persona
apta eum qualitatibus requisitis.
- 12 Pœnitentiarius eo ipso quod est institutus
habet à iure, & Concilio facultatem au-
diendi Confessiones pœnitentium illius
Diœcesis absque noua Ordinarij licen-
tia.
- 13 Præcepto cap. omnis vtriusque, de Pœnit.
quilibet potest satisfacere confitendo Pœ-
nitentiario.
- 14 Pœnitentiarius debet semper paratus exi-
stere ad audiendas Confessiones horis
opportunis, loco, & Sede Episcopi.
- 15 Pœnitentiarius virgam, seu bacchettam
in manu sicut in Vrbe non debet reti-
nere.

[Pœnitentiarius Canonicus non potest esse

Index Ordinariis, vel delegatus appella-
tionum in Regnis Castella, & Legio-
nis, ibid.]

- 16 Pœnitentiarius absoluere non potest à casi-
bus, quos Episcopus sibi expressè reser-
uauit.
- 17 Pœnitentiarius casus reseruatos sibi ab Epi-
scopo commissos non potest alteri dele-
gare.
- 18 Pœnitentiarius non potest delegare suam
auctoritatem.
- 19 Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem re-
sidentiam quàm alij Canonici.
- 20 Pœnitentiarius pro præsentè à choro habен-
dus dum audit Confessiones.
- 21 Pœnitentiarius dum actualiter Confessio-
nes audit, lucratur etiam ipsas eleemo-
synas, quæ distribuuntur pro associandis,
& sepeliendis cadaveribus, vel pro sup-
plicationibus.
- 22 Pœnitentiarius Confessiones etiam infr-
morum extra Ecclesiam audiens non cen-
setur præsens in choro.
- 23 Canonicatus Pœnitentialis non potest op-
tari, nec Pœnitentiarius potest aliam
Præbendam optare.
- 24 [Pœnitentiarij Canonicatus, & Præbendæ
in Regis Castella, & Legionis existen-
tes, quomodo conferendi iuxta constitu-
tionem Gregorij XV.]

A CRVM Concilium Trident. I
sess. 24. de reform. cap. 8. statuit
vt in omnibus etiam Cathedra-
libus Ecclesiis, vbi id commo-
dè fieri poterit, Pœnitentiarius
aliquis cum vnione Præbendæ proximè vaca-
turæ ab Episcopo instituatur, qui Magister sit,
vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel
Iure Canonico, & annorum quadraginta, seu
aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiat,
qui dum confessiones in Ecclesia audiet, inter
præsentès in choro censeatur [quod quidem
Concilij decretum, dum mandat Episcopis
institutionem officij Pœnitentiariæ cum vnio-
ne præbendæ primò vacaturæ, considerat ef-
fectuationem, & ea non obstante poterit
Episcopus iterum deueniri ad nouam erectio-
nem, vt in terminis tenet Rota coram Seraph.
decis. 1034. n. 1.] † Præbenda autem officio
Pœnitentiarij vnienda debet esse integra at-
que Canonialis, vt censuit S. Congr. Con-
cil. 31. Maij. 1596. & in vna Colimbrien. 31.
Martij, 1602. vbi etiam fuit resolutum,
† Pœnitentiarium ad præscriptum Concilij in-
stitutum ante vacationem Præbendæ eius offi-
cio vnita neque vocem in Capitulo, neque lo-
cum in choro sibi vendicare posse.

Pœnitentiarij officij institutio, & electio 3
personæ ad solum Episcopum absque consensu
Capi

Capituli pertinet, per Nau. *conf. vnic. ne Sede vacante in fine*, Nicol. Garc. *de benefic. par. 5. cap. 4. num. 138*. Flamin. *Parif. de confident. q. 45. num. 17*. Vgolin. *de officio Episcopi. cap. 33. num. 2*. Zerol. *in praxi Episcop. par. 1. verb. Pœnitentiarius*, §. 3. Mant. *decif. 56*. Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decif. 555. in 1. edit. alias resol. 477. num. 1. in 2. edit. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis. num. 52*. Ego ipse *de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 55. num. 2. vbi, num. 13. cum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 9. §. 2. à n. 84. & Ceuall. comm. q. 897. num. 488*. aduerto electionem personæ Pœnitentiarij ad solum Episcopum tunc pertinere, quando Præbenda non vacat in mense Apostol. vel adest alia reseruatione, seu affectio, tunc enim ad Papam pertinere ratione reseruationis resoluunt proximè citati. [Seraphin. *decif. 1218*. vbi quod vigore alternatiuæ electio Pœnitentiarij & collatio spectat ad Papam, & ideò facultas concessa Episcopis circa collationem, & nominationem Pœnitentiariæ, iuxta Concil. Trid. *d. cap. 8*. intelligitur de Pœnitentiaria, quæ non vacauit in mensibus Pontificis, Azcued. *conf. 7. num. 30*. Gironda *de priuileg. explicat. num. 1219*.] Vnde Capitulum non potest se intrinsece in electione Pœnitentiarij, licet ad ipsum collatio spectet, quamuis Episcopus sit absens, sed ipse Episcopus absens potest, vbi fuerit, eligere Pœnitentiarium, sicut refert decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap. 4. num. 143*. vbi etiam resolutum dicit electionem personæ pertinere ad solum Episcopum, vel eo absente ad Vicarium suum, cui Episcopus in specie delegauerit hanc facultatem, expensis tamen ipsius Episcopi. Occurrente verò vacatione Pœnitentiariæ Sede Episcopali vacante
 5 † Capitulum non potest prouidere, & Pœnitentiarium eligere, esto collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, vt per Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 145*. Aloyf. Ricc. *d. resol. 477. num. 4*. Sed eius electio, & collatio pertinet ad Papam etiam seclusa reseruatione, & non est reseruanda futuro Episcopo, vt asserit decisum Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap. 4. num. 150*. quem refero ego ipse *d. alleg. 55. n. 18*. [Circa prouisionem Canonicatum Pœnitentiarij in Regnis Castellæ & Legionis existentium iuxta formam constitut. Greg. XV. vide infra, n. 24.]
 6 Pœnitentiarius deputari debet qui Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in Sacra Theologia, vel Iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperitur, vt ex Conc. Trid. *d. cap. 8*. colligunt, [Aloyf. Ricc. *in praxi fori Eccles. resol. 497*. Squillante *de priuileg. cleric. cap. 4. n. 69. & 108*.] Nicol. Garc. *de benefic. p. 7. cap. 4. num. 32. & cap. 7. num. 49*. vbi, n. 50. aduertit † ad beneficia, seu Dignitates requi-
 7 Barbof. *de Canonic. & Dignitatib.*

rentia gradum sufficere eum habere etiam sine scientia competentis, itaut adeptio, & impetratio talis beneficij, seu Dignitatis in foro Ecclesiæ iudiciali rata, & firma sit, quod etiam tenet Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 6. q. 1.* † Sed non sufficere gradum non facta professione Fidei iuxta Constitutionem Pij IV. aut contra Academiae statuta, vel consuetudines receptum tenet Nicol. Garc. *d. cap. 7. num. 51*. quem refero ego ipse *d. alleg. 55. num. 6*.

Verum supradicta mihi dubia videntur; 9 nam vacante officio Pœnitentiariæ Cathedralis Ecclesiæ Capuanæ, Eminentiss. Cardin. Bellarminus Archiepiscopus petiit à S. Cong. Concilij, an esset conferendum N. qui licet Doctor fuisset, tamen attestabatur esse valde ignarum, S. Congreg. *die 20. Martij 1623*. censuit huiusmodi N. *haberi ac si non esset Doctor, & ideò de alio prouidendum*, ita sibi retulisse Illustrissimum D. Prosperum Fagnanum eiusdem Congreg. Secretarium mihi asseruit bonæ memor. amicus noster Iulius Lauorius. Resignari tamen non potest Præbenda Pœnitentiariæ ad fauorem eius, qui non est Doctor, nec Licentiatus, sed ex attestacionibus Ordinarij Capituli, & Academiae Elboren. asseritur admodum doctus, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum, vt Papa prouideat S. Congregat. Concil. *in Elboren. Pœnitentiaria 12. Martij 1633*.

Debet deinde esse constitutus in ætate qua- 10 draginta annorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur, vt ex Concil. Trid. *d. cap. 8*. tradunt Gutier. *Canon. lib. 1. cap. 26. num. 40*. Valer. *Regin. in praxi fori pœnit. lib. 3. tract. 3. n. 164. in fine*, Campan. *in diuers. iuris Canon. rub. 7. c. 6. n. 27*. Nicol. Garc. *d. par. 7. c. 4. n. 32. & 33*. Nauar. *in singul. Canon. concl. 17*. Ego ipse *d. alleg. 55. n. 7*. Squillante *de priuileg. cleric. c. 4. n. 69*. Et huiusmodi quadraginta annos debere esse completos resoluunt Nic. Garc. *d. cap. 4. n. 35*. Nouar. *d. concl. 17. n. 2*. Ego ipse *d. alleg. 55. n. 9*. Contra Azor. *d. lib. 6. c. 5. q. 6. in fine*, existimantem sufficere inchoatos.

Dicitur autem quis aptior pro loci qualitate 11 non reperiri, quando non reperitur in ciuitate, aut etiam diocesi persona apta cum dictis qualitatibus, itaut non sit querenda extra Diocesim, vt arg. *cap. nullus 61. dist. & cap. Sacrorum 63. dist.* resoluunt Salazar de Mendocça *in libello de institut. Canonicatus Pœnitentiariae in Ecclesia Toletana §. 3*. Squillante *d. c. 4. num. 70*. Nauar. *d. concl. 17. n. 4*. Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 33*. vbi, *num. 34* tenet quod si in Diocesi non reperitur talis persona apta, & Episcopus velit eum eligere extra Diocesim, non poterit eligere nisi habentem dictas qualitates si talis ibi reperiri potest commodè.

Eo ipso, quod Pœnitentiarius institutus 12 fuerit, habet à iure, & Concilio facultatem audien

- audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis, & iurisdictionem ad absoluendum à peccatis, & est veluti Parochus totius Diœcesis, nec requiritur noua licentia Ordinarij, vt resoluunt [Nau. *conf.* 20. *de Pœnit. in nou.*] Vgol. *de potest. Episc.* c. 33. n. 2. & 3. Læ. Zech. *de Rep. Eccles.* c. 24. *de Capit. & Canon.* sub n. 16. Aloyf. Ric. *d. resol.* 477. n. 5. Salazar de Mend. *in d. libello.* §. 5. Ego ipse *d. alleg.* 55. n. 19. & † quilibet potestei cōfiteri sua peccata, & satisfacit præcepto *omnis vtriusq; sexus, de Pœnit. & remiss.* vt per Aloyf. Ricc. *loco proximè citato*, Nic. Garc. *d. par.* 5. *cap.* 4. n. 113. Ego ipse *d. alleg.* 55. n. 20.
- 14 Debet Pœnitentiarius semper paratus existere ad audiendas Confessiones, minimè que potest pœnitentes recusare, & si recusauerit, ab Episcopo puniri, & priuari poterit, secundùm Aloyf. Ricc. *d. resol.* 477. n. 6. Nicol. Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. n. 118. Salaz. de Mendoça *in d. libello.* §. 5. Campan. *in diuers. iuris Canon. rub.* 7. *cap.* 6. n. 27. Ego ipse *d. alleg.* 55. n. 26. Et tenetur horis opportunis, loco Sede Episcopi, ad quem hoc pertinet, arbitrato peccata confiteri volentibus sui copiam facere, † in manu tamen virgam, seu bachettam, sicut in Vrbe, non debet retinere, præcipuè in locis, vbi hoc non est in vsu, vt decisum attestantur Salaz. de Mendoça *d.* §. 7. Nicol. Garc. *d. p.* 5. *cap.* 4. n. 117. Vgol. *d. cap.* 33. n. 6. Ego ipse *d. alleg.* 55. n. 28. & 29. [& ideo non potest esse iudex non ordinarius, vel delegatus appellationum in tota prouincia Toletana, vt statuit Paulus V. *in sua constit.* incip. *Ecclesie vniuersa, sub die 17. Augusti 1615.* quam Greg. XV. *in sua constit.* incip. *Aliàs à felicis, sub die 9. Maij 1622.* extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas, totius Regni Castellæ, & Legionis.]
- 16 A casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruauit, non potest Pœnitentiarius absoluere quemquam, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim dederit auctoritatem, vt resoluunt Nau. *conf.* 20. *sub tit. de Pœnit. & remiss. in nouis, deest in antiq.* Sayr. *in floribus decis.* sub eo tit. *decis.* 44. Henriq. *conf.* 62. n. 7. & seq. Vgol. *d. cap.* 33. n. 3. Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol.* 179. *in fine,* & decisum refert idem Aloyf. Ricc. *in praxi fori Eccles.* *decis.* 571. *in 1. edit. aliàs resol.* 492. n. 2. *in 2. edit.* Nicol. Garc. *d. par.* 5. *cap.* 4. n. 115. [Gauant. *in man. verb. Pœnitentiarius num.* 22. Rota *in Neapolitana Pœnitentiaria* 5. *Iunij 1637.* coram R. P. D. Merlino.] Ego ipse *d. alleg.* 55. n. 23.
- Contra Capcauil. *de casibus refer.* *cap.* 3. q. 1. *differ.* 2. Mendoça *in d. libello* §. 5. Piafec. *in praxi Episc.* *par.* 2. *cap.* 1. n. 16. existimantes ipsum Pœnitentiarium, si suæ Præbendæ fuerit annexum Pœnitentiariæ officium, posse absoluere absque alia facultate ab omnibus casibus Episcopo reseruatis. [Passim enim vsu

& consuetudine receptum est, vt quasi ex munere & officio in foro interiori, seu conscientie Pœnitentiarius iuxta formam Concilij institutus huiusmodi facultatem habeat, possitque pro eodem foro conscientie absoluere à casibus Episcopo reseruatis. Homobon. *de casib. referu.* p. 1. *vbi de Pœnitent. facultate,* Bossi. *in discept. moral. discept.* 1. n. 51.]

Non poterit tamen casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelegare [nisi habuerit expressam ad hoc Episcopi potestatem: ita Ioan. Valer. *de different. inter vtrumque forum, verb. iurisdictione, differ.* 2. n. 3. Ioan. Chapeau. & Piafec. *citatis locis,*] Nicol. Garc. *in addit. ad d. cap.* 4. n. 112. quem refero ego ipse *d. alleg.* 55. n. 24. vbi, num. 22. addo quod † nec potest delegare suam auctoritatem, de quo etiam Aloyf. Ricc. *in d. praxi aurea resol.* 179. & censuit S. Cong. *negotii Episc. & Regularium preposita in Regien.* 2. *Octobris 1585.* [ex ea ratione, quia delegatus, maximè ad nudum ministerium, subdelegare non potest, nisi hoc illi expressè demandetur, *c. vlt. §. ceterum, de officio deleg.* iurisdictione autem absoluendi à reseruatis Episcopo, non est in Pœnitentiaro tanquam in fonte, sed vt instrumento: confirmat Ioan. Valer. *citato loco,* quia Canonici Pœnitentiarij ad id officium præuio rigido examine, & per oppositionem instituuntur, & sic eorum industria eligitur, & consequenter vices suas alteri, nec in casu particulari, demandare possunt. Nouissimè Bossi. *in discept. moral. discept.* 1. n. 57. ait quod licet Pœnitentiaro iuxta formam Concilij Trid. instituto facultas absoluendi à reseruatis Episcopo non competat ex vi Officij vniti Præbendæ, sed solum per Episcopi delegationem siue expressam verbis declaratam, siue tacitam ex vsu recepto, & Episcoporum consuetudine, qui vbique ad hoc assumunt Pœnitentiarium, vt illis à casibus reseruatis, censuris, & aliis ad forum conscientie spectantibus pro tota Diœcesi deseruiant, possit in casu particulari occurrente alteri committere facultatem absoluendi à reseruatis Episcopo: ex eo, quia hic Pœnitentiarius est delegatus ad vniuersitatem causarum fori conscientie, & pœnitentiæ quoad totam Diœcesim, & tanquam talis potest causam particularem delegare, licet non possit vniuersalem iurisdictionem in alium transferre.]

Ad maiorem residentiam, quàm alij Canonici, non tenetur Pœnitentiarius, dummodo non absit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnibus, veluti tempore ieiuniorum, Quadragesimæ, Aduentus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatissimæ Virginis, Natiuitatis Domini, & omnium Sanctorum,

etorum, ita referunt decisum Salazar de Mendocza in d. libello, §. 7. Vgolin. d. c. 33. num. 6. Nicol. Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 122. Ego ipse d. alleg. 55. num. 33.

20 Pro presente in choro habendus est dum audit Confessiones in Ecclesia, siue in Confessionario, siue extra, non tamen confendus est presens pro tempore, quo residet in Confessionario, nec audit Confessiones aliis in choro Diuina cantantibus, nec item si dixerit Missam, aut si priuatum Officium dicat, etiam vt opportunius Confessiones audiat, ita referunt decisum Salazar de Mendocza in d. libello, §. 6. Monet. de distrib. quotid. p. 2. q. 11. num. 64. cum seq. Vgolin. d. cap. 33. num. 5. Aloyf. Ricc. d. resol. 477. num. 6. Campan. d. num. 27. Nicol. Garc. dict. par. 5. cap. 4. num. 124. & seqq. idem Aloyf. Ricc. in decis. Curiae Archiep. Neapol. decis. 115. par. 4. Ego ipse d. alleg. 55. num. 30.

21 Amplia, vt non solum Pœnitentiarius ad lucrandas distributiones quotidianas censetur presens in choro dum actualiter Confessiones audit, sed etiam ad lucrandas elemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus defunctorum, vel pro supplicationibus, & processionibus, quæ per Urbem aguntur, vt referunt decisum Nicol. Garc. dict. par. 5. cap. 4. num. 125. Contra Monet. de distrib. quotid. p. 2. quest. 11. num. 65.

22 Intellige suprascripta procedere si Pœnitentiarius Confessiones in Ecclesia recipiat, nam si extra illam Confessiones etiam infirmorum audiat, non censetur presens in choro, vt resoluit Nicol. Garc. in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 125. ad fin. quem refero ego ipse d. alleg. 55. num. 32.

23 Canonicatus Pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare, quia in ea electa videtur industria personæ, tum quia vbi beneficium requirit certas qualitates, aut examen, si cui indulgetur, vt possit cōsequi aliam Dignitatem, aut beneficium, illud non venit quod examen, aut qualitates illas requirit, vt est optimus tex. in cap. fin. de translat. Episc. tum, quia cum sit huiusmodi officio Pœnitentiarij vnita Præbenda, non potest mutari, sed immutabilis remanere debet, tum denique, quia cum vnio, aut diuisio beneficiorum vnitorum requirat auctoritatem, & solemnitatem, & iustam causam id faciendi, hanc potestatem hominibus priuatis, & Pœnitentiariis ipsis tot vniones, vel diuisiones, ad libitum faciendi Concilium dedisse non est verosimile. Ita Nau. conf. 22. de Præbend. in antiq. alijs conf. 15. sub tit. de reb. Eccles. non alien. in nouis, Sayr. in floribus decis. sub tit. de præbend. decis. 22. Gallet. in margarit. casuum conscient. verb. Canonicus Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

pag. 29. collect. 1. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 78. & 79. Monet. de opt. Can. cap. 3. ques. 5. num. 129. Nicol. Garc. d. par. 5. cap. 4. à num. 132. vbi num. 134. refert decisum Pœnitentiarium nec retento, nec dimisso officio, posse optare aliam Præbendam, cuius officio fuit decisum die 12. Februarij 1601. Pœnitentiarij Præbendam, etiam postquam est effectum sortita, non subiaceret optioni, & in vna Vercellen. 7. Iunij 1601. etiam fuit tentum quod non solum non potest optari Præbendam Pœnitentiarij, sed nec titulus, ac ordo illius, prout testatur Nicol. Garc. in addit. ad d. cap. 4. num. 132. Potest tamen resignari sicut alia Præbenda, etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, vt resoluunt Salazar de Mendocza in d. libello, §. 3. Ceuall. commun. contra commun. q. 897. à num. 485. vbi num. 489. subdit posse etiam super eam imponi pensionem.

[Circa Pœnitentiarij Canonicatus præbendas in Regnis Castellæ & Legionis existentes nouissimè Greg. XV. in sua constit. incip. Supremæ dispositionis, sub dat. Nonis Nouembris 1622. statuit & ordinauit quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus omnes, & singuli Canonicatus, & præbendæ Pœnitentiarij quatuordecunq; Metropolitanarum, seu Cathedralium Ecclesiarum in Regnis Hispaniarum nunc & pro tempore existentium tam hucusque instituti, quam deinceps quomodocumque pro complemento decretorum Apost. instituendi quotiescumque illos quibusuis modis, & ex quorumcunq; personis etiam Romani Pont. pro tempore existentis, seu quorumuis Cardinalium etiam tunc uiuentium familiaribus continuis commensalibus, seu Romanæ Curiae Officialibus, aut alijs quomodolibet reseruationem inducentibus, etiam per cessum, etiam permutationis causa in manibus eorundem Ordinatorum, vel decessum (non tamen in Curia, aut apud Sedem prædictam) seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem, aut priuationem (extra tamen eandem Curiam) seu Religionis ingressum, aut matrimonij contractum ex nunc & pro tempore obtinentium, seu ius in illis, vel ad illos habentium, aut alijs quibusuis modis (non tamen per obitum apud Sedem prædictam) ac etiam in aliquibus ex mensibus, in quibus beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Sedi Apost. etiam per constitutiones Apost. & regulas Cancellariæ fuerit reseruata, & etiam si possidentes, vel ad illos ius habentes, familiares, & Curiae, ac Sedis prædictæ Officiales, etiam sub diuersis constitutionibus Pauli II. seu ex quauis alia causa dispositioni Apost. specialiter, vel alijs generaliter reseruati,

aut ex generali reservatione Apost. affecti, seu ad sedem eandem deuoluti existant, per Ordinarios locorum, & Capitula dictarum Ecclesiarum tantum prauio concursu per edictorum affixionem, hoc modo videlicet, in singulis vacationibus Canonicatum, & Præbendarum Pœnitentiariorum huiusmodi edicta proponi, & terminus sexaginta dierum assignari debeat, dictoque termino elapso per Ordinarios & Capitula in præsentia oppositorum ex aliquo libro sorte aperto vnum punctum materiarum moralium tradi, & super eo intra viginti quatuor horas singuli oppositores per integram horam, seruato tamen inter eos ordine susceptorum graduum in singulis facultatibus publicè legere, & duo alij per aliam horam argumentari: & si tales oppositores in Theologia Magistri, vel Bachalauri, aut illius Professores existant, dato eis puncto super Euangelio per horam similiter publicè prædicare, seu concionari debeant, & aliàs in omnibus, & per omnia prout in concursu Præbendarum Magistratum, & Doctoratum fieri consuevit. Quibus peractis ad Canonicatus, & Præbendas Pœnitentiarios vacantes huiusmodi illi dumtaxat ex concurrentibus, qui peracto examine cæteris omnibus iudicio ipsorum Ordinarij, & Capitulum magis habiles, & idonei reperti fuerint, assumi, seu eligi, talesque assumpti, vel electi, si Canonicatus, & Præbendæ vacantes huiusmodi in mense Apost. vacauerint, aut aliàs ratione personæ, vel loci generaliter, seu specialiter reservati, seu affecti fuerint, intra sex menses à die eorum electionis per Ordinarios, & Capitula huiusmodi faciendæ litteras Apost. desuper expedire, aciura Cameræ Apost. & aliis propterea debita soluere teneantur. Singuli verò tempore electionis huiusmodi in quadragesimo anno & ultra constituti, atque in Sacra Theologia, vel iure Canonico iuxta decretorum Concilij Trident. dispositionem graduati esse, & omnibus diebus ferialibus quilibet, vel in sua Ecclesia, vel in alio loco, ei ad hoc per Ordinarium loci, & Capitulum ipsius Ecclesiæ assignando spatium vnius horæ publicè conscientie casus legere, & difficultates soluere, necnon Confessiones sacramentales omnium vtriusque sexus Christi fidelium ad eum accedentium præuia Ordinarij huiusmodi licentia in eadem Ecclesia etiam publicè audire, aliaque omnia & singula, quæ similes Canonici Pœnitentiarij ex præfata Concilij forma, & aliàs facere, exequi, & exercere solent, & debent, similiter facere, exequi, & exercere teneantur. Si tamen inter ipsos concurrentes aliquem adesse contigerit, qui eruditionis, & doctrinæ, aliorumque meritorum præstantia cæteros

omnes concurrentes arbitrio eorundem Ordinarij, & Capituli longè antecellat, & ætatem quadraginta annorum non attingat, ille non obstante defectu ætatis huiusmodi, dummodo tamen triginta annis maior sit, ad Canonicatum & Præbendam Pœnitentiarios huiusmodi per Ordinarium & Capitulum prædictos, si ita illis ex iustis & rationabilibus causis expedire videbitur, eligi debere, & licite valeat, super quo Ordinarij & Capituli eorundem conscientiam onerat. Et quotiescunque ipsi Canonici Pœnitentiarij in huiusmodi oneribus, & functionibus obeundis impediti fuerint iuxta eiusdem Concilij decreta, in choro præsentem esse censeantur: sed si eos in eiusdem oneribus, & functionibus adimplendis negligentes, aut remissos esse contigerit, arbitrio suorum Ordinariorum, & Capitulorum mulctari possint, &c. *Hactenus Gregorius XV.*]

CAPVT XXVII.

De Canonico Theologo, seu Lectorali, Doctorali, & Magistrali?

SUMMARIUM.

- 1 *Præbenda Theologalis, ubi & quando constitui, & deputari debeat, ostenditur.*
- 2 *Theologalis Præbendæ deputatio locum non habet in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, ubi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ.*
- 3 *Theologalis Præbendæ deputatio locum habet in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iure patronatus laicorum.*
- 4 *Deputatio actualis requiritur, & Præbendæ primò vacatura Theologalis sit.*
- 5 *Præbendam primam vacantem assignare pro Pœnitentiario non est in optione Episcopi, sed pro Theologo, nisi aliàs magis expediens in aliquo particulari loco visum fuerit.*
- 6 *Præbendæ deputanda in Theologalem debet esse integra, unde portio non sufficit.*
- 7 *Præbendæ, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, potest deputari in Theologalem.*
- 8 *Præbendæ una si vacaret, quæ esset in sufficiens, poterit Episcopus vacante altera ambas*

- ambas applicare pro lectione sacra Scriptura.*
- 9 Deputatio Præbenda primò vacatura in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illam Præbendam, quam dimiserit Canonico, qui nouissimè optat.
- 10 Theologo Canonico in vim unionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura non competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per signationem.
- 11 Præbenda vacans in mense reseruatio non competit Canonico Theologo in vim unionis factæ ab Episcopo de Præbenda primò vacatura.
- 12 Electio personæ ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinet ad solum Episcopum, collatio uerò ad illos, ad quos antea spectabat, quamuis in ea Ecclesia electio sola Canonico pertineat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, ut num. 15.
- 13 Theologalis Præbenda si vacauerit in mense Apost. vel aliàs esset reseruata, electio personæ, & collatio spectabit ad Papam.
- 14 Theologalis Præbendæ collatio erecta post Conc. spectat ad eum, ad quem ante Conc. spectabat, etiam in casu, quo ante Conc. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum.
- 16 Canonicatus Theologalis in Regno Franciæ est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit.
- 17 Canonicatus, & Præbendæ Theologicales in Regnis Corona Castella, & Legionis, quomodo, & per quem prouideri soleant, ostenditur.
- 18 Theologalis Præbenda an, & quando conferri possit Decretorum Doctori? remissiuè.
- 19 Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest.
- 20 Canonico Theologo non est admittendus ad ius optandi.
- 21 Theologalem Præbendam obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare.
- 22 Canonico Theologo, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro.
- 23 Canonico Theologo potest ex vi consuetudinis obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedit supra Canonicos.
- 24 Canonico Theologo debet sedere in loco sui Canonicatus.
- 25 Theologalis Præbenda non est Dignitas, & Barbof. de Canon. & Dignitatib.
- ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis.
- 26 Episcopi arbitrio relinquitur quo tempore, & hora, & super qua materia sacra Scriptura legere debeat Theologus Canonico.
- 27 Canonico Theologo à lectione sacra Scriptura vacare potest tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris.
- 28 Canonici, & ceteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis tenentur accedere ad lectionem sacra Scriptura.
- 29 Episcopus potest compellere Canonicos sub pena pecuniaria, ut accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ.
- 30 Theologus Canonico si nolit legere, quomodo prouidendum, ostenditur, & num. 31.
- 32 Theologus Canonico, si ex capite infirmitatis sanabilis impediatur quominus per se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, & eo casu quo quis esset substituendus, electio substituti spectaret ad Episcopum.
- 33 Theologus Canonico ex gratia distributiones lucratur pro tota die in qua legerit.
- 34 Theologus Canonico in die, qua legerit, non censetur presens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vesperæ precedenti secundum consuetudinè Ecclesiæ.
- 35 Theologus Canonico in die, qua legerit, lucratur emolumenta quacunque personæ inter essentibus dari solita, etiam si choro non inseruiant.
- 36 Cesaraugetanus Archiepiscopus post secularizationem, in qua erectus fuit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Præbendæ, an teneatur ad solutionem salarij, quod ante soluebat, ostenditur numeris sequentibus.
- 39 Officio duplici fungens potest duplicatum emolumentum recipere.
- 41 Cap. quia nonnulli, de magist. declaratur.
- 42 Cap. Episcopus, de Præbend. declaratur.
- 43 L. filia Legatorum, Cod. de legatis, declaratur.
- 45 Canonici nec quidem fructus lucrantur pro tempore, quo intersunt Lectioni S. Scriptura Theologi illam legentis in Cathedrali.
- 46 Canonici in Scholis generalibus, vel publica Vniuersitate docentes sacram Scripturam, seu Ius Canonicum, & illi studètes, plenè gaudent priuilegijs omnibus de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia, & num. 47.
- 48 Studium generale dicitur, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem.
- 49 Studium, quod non sit Vniuersitas, non sufficit ad hoc, ut canonici in eo studentes

- lucrentur fructus in absentia, quamuis in eo optime legatur.
- 50 Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate non lucrentur fructus in absentia nisi id faciant de licentia eiusdem Vniuersitatis, quamuis Cathedrali, aut salarium, non habeant.
- 51 Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum lucrentur fructus in absentia, quamuis Præbendæ, quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur.
- 52 Canonici docentes, vel studentes sacra Scriptura, aut iuri Canonico, distributiones quotidianas percipere non possunt, nisi in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, quia tunc illas percipere poterunt dempta tertia parte, vt num. 53.
- 54 Licentia Episcopi non requiritur ad hoc, vt Canonici docentes sacram Scripturam, aut Ius Canonicum lucrentur fructus Præbendarum suarum in absentia.
- 55 Canonici ad docendum Sacram Scripturam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate nullam temporis determinationem habent, sed fructus Præbendarum suarum percipere possunt quandiu docuerint.
- 56 Episcopi licentia requiritur ad hoc vt Canonici studentes sacra Scriptura, vel iuri Canonico in publica Vniuersitate lucrentur fructus suarum Præbendarum.
- 57 Episcopus tenetur licentiam concedere Canonicis minoribus triginta annis si in publico, celebrique in gymnasio Theologiae, vel iuri Canonico operam dare voluerint.
- 58 Licentia concessa per Episcopum Canonicis ad studendum in aliquo publico gymnasio illis non suffragatur ultra quinquennium.
- 59 Theologalis Præbenda dum vacat illa dari debet in commendam vnico Canonico idoneo eiusdem Capituli donec titularis prouideatur.
- 60 Clericus secularis idoneus quando non reperitur pro Theologali Præbenda, quid faciendum ostenditur.
- 61 [Canonicus, qui Præbendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum in Regnis Castella, & Legionis.
- 62 Canonicatus & Præbendæ Doctorales, seu Magistrales Ecclesiarum Regnorum Castella & Legionis quomodo prouidendi?
- 63 Præceptoralis Præbenda in Gallia qua.]

ACRVM Concilium Trident. i
sess. 5. de reform. cap. 1. statuit, vt
in Ecclesiis Metropolitanis, vel
Cathedralib⁹, si ciuitas in signis,
vel populosa, ac etiam in Colle-
giatis existentibus in aliquo insigni oppido,
etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numero-
sus fuerit, vbi nulla Præbenda, aut præstimo-
nium, seu stipendium huiusmodi deputatum
reperitur, Præbenda, quomodocunque, præ-
terquam ex causa resignationis primò vaca-
tura, cui aliud onus incompatibile iniunctum
non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuò con-
stituta, & deputata intelligitur, de quo Con-
cilij decreto plura tradunt Zerol. in praxi fori
Episc. p. 1. verb. Præbenda Theologalis, Ho-
mobon de Bonis de humana vite statibus par.
1. cap. 11. in princip. & in cap. 12. Nicol. Garc.
de benefic. par. 5. cap. 4. num. 153. cum sequent.
Monet. de distribut. quotid. par. 2. q. 10. & de
commutat. ultim. voluntat. cap. 10. num. 191.
cum multis sequentib. Ego ipse de officio, &
potestate Episcopi p. 3. alleg. 56.

Et in primis circa Præbendæ Theologalis²
deputationem [sic dicta quia Theologis affe-
cta & debita, & illis est conferenda, ex Re-
buff. in concord. tit. de collation. §. 1. verb.
Theologalem, pag. mihi 543.] est aduertendum
illam locum non habere in Ecclesiis Cathed-
ralibus Regularibus, vbi Præbendæ non
sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ, vt est
Cathedralis Pampilonen. sed cogendi sunt
Monachi, vt prouideant de Lectore idoneo
Theologiae, qui publice legat non solum ipsis
Monachis, sed omnibus volentibus, vt cen-
suit Sac. Congreg. Concil. in Pampilonen. 9.
Septembris 1573.

Locum tamen habere in Ecclesiis Colle-³
giatis, quarum Præbendæ sunt de iure patro-
natus laicorum, ex decisione S. Congrega-
tionis tradunt Nicol. Garc. d. p. 5. cap. 4. num.
162. & Monet. de commut. ultim. volunt. cap.
11. num. 262.

Requiritur actualis deputatio, vt Præben-⁴
da primò vacatura Theologalis sit, & in
Theologalem erecta censeatur, in tantum, vt
si in prouisione Præbendæ non fuerit facta
actualis deputatio, non poterit prouisus com-
pelli obire munus lecturæ, sicut refert deci-
sum Nicol. Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 155.
quem refero d. alleg. 56. num. 3.

Non erit in optione Episcopi primam Præ-⁵
bendam vacantem assignare pro Pœnitentia-
rio, licet ratione curæ animarum videatur
magis necessarius, sed pro Theologo, pro-
pter verba Concil. Trid. in d. cap. 1. Verum si
magis expediens in aliquo loco particulari
fuerit iudicatum, vt prius de Pœnitentiaro
prouideatur, habenda est confirmatio à Sede
Apostolica ad omnem difficultatem tollen-
dam,

- dam, ita censuit Sac. Congreg. Concil. in vna Ciuitatis Castellana 17. Nouemb. 1629.
- 6 Præbenda deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde Portio non sufficit, vt refert decisum Nicol. Garc. d. par. 5. c. 4. num. 128. [Et ideo pensione onerari non potest. Franc. Duar. de sacris Eccles. minist. lib. 2. c. 8. Camill. Borrel. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. n. 46.]
- 7 Et potest deputari Præbenda, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, sicut reliquæ, vt testatur resolutum Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 128. Vbi verò nullæ sunt Præbendæ, eo quòd Canonicatus tantum distributiones quotidianas habeant, idè statuendum est, quod de Præbendis, cum illarum loco succedant, ex S. Cong. Concilij.
- 8 Si vacaret vna Præbenda, quæ esset sufficiens, poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ, dummodo Canonici habeant sufficiens stipendium, ita S. Cong. Conc. sub die 16. Febr. 1619.
- 9 Deputatio Præbendæ primò vacaturæ in Theologalem non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed alia Præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat, huic muneri vnita, & affecta remanet, ita resolutum testatur Nicol. Garc. in add. ad d. p. 5. cap. 4. n. 130.
- 10 Nec Theologo Canonico in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda vacatura competit ius aduersus Canonicatum vacaturum per resignationem, vt censuit S. Cong. Concil. in Monopolitana 29. Augusti 1626.
- 11 Nec etiam ei competit Præbenda vacans in mense Apostolico, quia sub illo decreto Concilij Tridentini non comprehenduntur Præbendæ vacantes in mensibus reseruatis, vt refert decisum Nicol. Garc. d. p. 5. c. 4. num. 128.
- 12 II. Circa electionem, & collationem Theologi Canonici est annotandum electionem personæ ad huiusmodi Præbendam Theologalem vacantem in mense ordinario pertinere ad solum Episcopum, collationem verò ad quos antea spectabat, sicut referunt decisum Nicol. Garc. d. c. 4. num. 162. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 9. §. 2. num. 83. Ego ipse d. alleg. 56. num. 4.
- 13 Si verò huiusmodi Præbenda vacauerit in mense Apostolico, vel aliàs esset reseruata, seu affecta, tunc electio personæ, & collatio spectabit ad Papam, secundum Gonzal. d. loco, & Garc. d. c. 1. n. 164. quamuis Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. beneficium, §. 3. & verb. Præbenda Theologalis, §. 4. existimauerit electionem ad Ordinarium semper spectare.
- 14 Præbendæ Theologalis collatio erectæ post Concilium spectat ad eum, ad quem ante Concil. spectabat, etiam in casu, quo ante Concilium electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum, S. Congr. Conc.

- in vna Toletana sub die 24. Septembris 1592.
- 15 Electio personæ, cui conferendus est Canonicatus habens annexum onus lectionis S. Theologiæ ex præscripto Concil. pertinet ad Episcopum, collatio verò eidem personæ faciendâ ab eis ad quos ante Concil. pertinebat, quamuis regulariter in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & confirmatio siue institutio ad Episcopum, ita censuit S. Cong. Concil. in Aretina 31. Iunij 1627.
- 16 In Regno Franciæ Canonicatus Theologalis est semper prouidendus per Ordinatum, & Capitulum vni Theologo in quocunque mense vacauerit, vt sancitur in rub. de collation. §. 1. vbi Rebuff. verb. Theologalem, & verb. teneantur, refert Gonzal. dict. glos. 9. §. 2. num. 17.
- 17 In Regnis Coronæ Castellæ, & Legionis Canonicatus, & Præbendæ Theologales lectionis sacræ Scripturæ in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & nonnullis Collegiatis prouidentur ab Episcopis per concursum in quibuscunque mensibus vacent indifferenter ac si essent Præbendæ Magistrales & Doctorales, & non conferuntur à Sede Apost. sicut cætera beneficia, prout referunt Gonzal. d. §. 2. num. 80. Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 165. vbi num. 167. subdit de hoc forsan esse aliquod indultum Apostolicum, quia aliter non seruaretur in praxi.
- 18 An autem & quando Præbenda Theologalis conferri possit Decretorum Doctori, disputat latè Aloyf. Rice. in decision. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 101.
- 19 III. Circa optionem est pariter annotandum Præbendam sic erectam, & deputatam pro Theologo, à sequenti Canonico optari posse, prout referunt decisum Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 34. num. 80. Monet. de optione Canon. c. 3. q. 6. num. 129. Nicol. Garc. in add. ad d. p. 5. c. 4. n. 132. Ego ipse d. alleg. 56. n. 10.
- 20 Et sicut non potest ab aliquo Canonico optari, cum detur per electionem præuio examine, ita Theologus non est admittendus ad ius optandi, vt resolutum attestatur Nicol. Garc. in add. ad d. p. 5. c. 4. n. 134. † quia obtinens Præbendam Theologalem non potest illam dimittere, & aliam optare ad instar aliorum Canonicorum S. Cong. Conc. sub die 7. Iunij 1601.
- 21 Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro, vt censuit S. Cong. Rit. in vna Veronen. 2. Septembris 1597.
- 22 Stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, vt per quemlibet Canonicum habentem Præbendam Canonicatui annexam obtineatur

tur vna ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedet supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest Canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere, sicut fuit resolutum in S. Congreg. Concil. *sub die 18. Nouembris 1628.*

24 IV. Circa præcedentiam est etiam aduertendum Theologum postquam vacauerit Præbenda, quæ suo officio fuit vnita, & eam adeptus fuerit, debere sedere in loco sui Canonici, vt attestatur resolutum Nicol. Garc. *in addit. ad d. p. 5. cap. 4. num. 111.*

25 † Nam Præbenda Theologalis non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens relinquere debet antiquioribus Canonicis, ex S. Cong. Concil. *in vna Mediolanen.*

26 V. Circa tempus, horam, & materiam sacræ Scripturæ, super qua legendum sit, est sciendum hoc totum relinqui arbitrio Episcopi, & satisfacere Theologum si Scholasticam Theologiam legerit, vt per Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 156. nouissimè me citato Alzedo de præstantia Episcop. Dignitatis, p. 2. cap. 9. num. 42.*

27 † Potest tamen vacare ab huiusmodi lectione tribus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris, sicut attestantur resolutum, Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 157. Galet. in margarita casuum conscientia, verb. legere 2. Scip. de Rubeis in aphor. Episc. verb. Episcopus, num. 3. Ego ipse d. allegat. 56. num. 7.*

28 Ad hanc lectionem sacræ Scripturæ tenentur accedere Canonici, & cæteri Presbyteri Ecclesiæ Cathedralis, vt censuit S. Congreg. Conc. *sub die 11. Augusti 1618.* & ad hoc eos cogere poterit Episcopus, sicut in casu minus

29 vrgenti † eos compellere valet sub pœna pecuniaria, vt accedant ad Congregationem casuum conscientia, ex eadem S. Congreg. *sub die 11. Iulij 1620.*

30 VI. Circa cogendum Theologum nolentem legere, est aduertendum posse Episcopum cogere illum comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, assignatione portionis de eisdem fructibus alteri, qui ipsius loco legat, demum crescente contumacia ad alias pœnas etiam priuationis deuenire posse, factaque priuatione ad corroborandum Concilij decretum Episcopum declarare debere talem Præbendam, & Canoniatum affectum fuisse, & esse pro sacræ Scripturæ Lectore, ac tunc deligere personam idoneam, quæ id munus per se ipsum exequi valeat, & illi per Ordinarium collatorem huiusmodi Præbenda conferatur, ex S. Congreg. Concil. *in vna Maioricens.*

31 Et si Ordinarius inferior fuerit negligens, puta Prior, Abbas, Prepositus, & cæteri similes alicuius Ecclesiæ Collegiatae, poterit Episcopus in cuius Diœcesi sunt, supplere, id est,

cogere, ex eadem Sac. Congregat.

Quando verò ex capite infirmitatis sanabilis impeditur quominus per se ipsum legere valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, eo verò casu, quo quis esset substituendus, electio substituti ad Episcopum spectaret, vt refert decisum Nicol. Garc. *d. p. 5. cap. 4. num. 159.* Et idèd cum quidam Canonicus Theologus instaret sibi licere legere per substitutum stante impedimento infirmitatis, fuit illi concessa licentia ad sex menses per S. Congr. Concil. *sub die 13. Nouembris 1627.* [non potest enim per substitutum legere nisi subsistente necessitate, Rota *decis. 147. num. 1. p. 1. recentissimar.*]

VII. Circa distributiones lucrandas à Theologo in absentia pro tempore, qua legerit, est considerandum, quòd quamuis ex dispositione iuriscommunis illæ in hoc euentu non debeantur Lectori, ad not. per gloss. *ult. in cap. nonnulli, de magistr.* tamen vt diligentius huic muneri præstantissimo Theologalem obtinens vacare queat, sanctæ memoriæ Gregorius XIII. ex gratia illas deberi ei voluit, non modò pro illis horis, vt si manè legat pro horis matutinis, & Missa solemnibus, sed etiam pro tota die, ita referunt decisum Piafec. *in praxi Episcop. parte 2. cap. 3. num. 9. vers. similiter, Gonzal. ad regul. 8. Cancell. S. 7. proæm. num. 180. Nicol. Garc. in tract. de benefic. parte 3. cap. 2. num. 118. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia, num. 68. Monet. de distribut. quotidian. parte 2. quest. 10. num. 27. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 495. & 498. in 1. edit. aliàs resolut. 286. num. 6. & resolut. 389. num. 6. in 2. edition. Ego ipse d. allegat. 56. num. 8. & censuit Sacra Congreg. Concil. in causa Oriolen. 5. Augusti 1616. & in alia Fanen. 1. Augusti 1624.*

Et quamuis tota die, qua legit, habeatur pro præsentè à choro etiam quoad distributiones iuxta supradicta, non censetur tamen præsens Matutino, quòd dicitur pro die sequenti in vesperi præcedente secundum consuetudinem aliquarum Ecclesiarum, vt ex sententia S. Congreg. resoluunt Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 118. Armendar. d. loco, num. 70. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Canonicus, pag. 29. Ego ipse d. alleg. 5. num. 9.*

Et non solum tribuendæ illi sunt distributiones quotidianæ omnium horarum illius diei, qua legerit, sed etiam emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiam si choro non inseruiant, ex identitate rationis, vt fuit resolutum à S. Congreg. Concil. *in Oriolen. 12. Augusti 1628.*

Sed an aliquo casu Lector iste præter Præbendam salarium habere possit, non erit inutile inuestigare, ad quod pulcher se offert casus discen

discutiendus, videlicet. In Ecclesia Metropolitana tunc Regulari Ciuitatis Cæsaraugustanæ officium Lectoris sacre Stipturæ fuit ab immemorabili tempore demandatum vni ex Canonicis Regularibus dictæ Ecclesiæ, si in ea sufficiens aderat, cuius electio pertinebat ad solum Archiepiscopum, qui decem castia tritici, & decem metretas vini vnâ cum scutis duodecim dicto Lectori pro salario assignabat. Cùm autem de anno 1605. eadem Ecclesia per sanctæ mem. Clement. VIII. secularizata erectus fuerit vnus Canonicatus Lectoralis cum assignatione Præbendæ, dubitatum fuit an hodie Archiepiscopus post dictam secularizationem teneatur ad solutionem eiusdem salarij, quod ante illam soluebatur.

37 Pro negatiua videbatur facere, quòd cùm in secularizatione dictæ Ecclesiæ Lectoratus fuerit erectus in Canonicatum vnâ cum assignatione Præbendæ Canonialis secundum mentem Concil. Trid. d. sess. 5. de reform. cap. 1. videtur sufficienter Lectori prouisum de prouentibus dictæ Præbendæ, qui soli debent deseruire pro illius mercede, seu salario, c. quia nonnulli, S. sanè, de magist. & ibi Doctores, Abb. num. 3. vers. secundo casu, in princ. Anan. num. 4. vers. secundo casu, Host. num. 10. Ioan. Andr. num. 11. Butr. num. 5. & Henric. Boich. num. 1. & 4. itaut ratione salarij Lector nihil aliud possit prætere mere cum in erectione dicti Canonicatus onus legendi sit ei impositum, quod fieri potuit, glos. verb. Præbendæ. ad fin. in d. c. quia nonnulli, Boich. ibid. num. 15. Nec obstat, quòd ante secularizationem dictum salarium ab immemorabili tēpore solueretur ab Archiepiscopo, itaut possit allegari contracta huiusmodi obligatio ex meliori titulo de mundo, immòd possit dici huiusmodi onus fuisse impositum etiam in foundatione Archiepiscopatus tanquam titulum magis proficuum & vtilem, ad cap. super quibusdam. S. præterea, vbi glos. in verb. non extat, de verbor. signif. Decius conf. 586. num. 2. cùm ista sit virtus immemorabilis, latè Felin. in cap. causam, num. 2. cum seqq. de prescript. Gabr. de prescript. concl. 1. num. 1. Rot. decis. 254. in fine, parte 3. & decis. 642. num. 4. parte 4. diuers. Quia respondetur quòd cùm hodie Præbenda Canonialis fuerit subrogata in locum dicti salarij, & ex ea sufficienter sit prouisum Lectori, cessat ratio debiti quoad dictum salarium, cap. cùm cessante, de appellat. & in istis terminis, Ioan. Andr. in d. cap. quia nonnulli, num. 11. Host. num. 10. vbi ait quòd si Canonici Ecclesiæ aliquid de eorum Præbendis assignarunt Lectori, per prouisionem sibi factam de beneficio, statim resoluitur huiusmodi assignatio, Butr. num. 6. in fine, vers. nam & sectio Præbendæ, Anan. num. 4. vers.

in gloss. fin. Et in simili quòd ordinato sine titulo teneatur Episcopus præstare sustentationem quousque illum de beneficio prouiderit, & non vlteriùs, cùm cesset ratio dictæ sustentationis, tex. est in c. Episc. de præbend. Et quòd pater dotando filiam faciat cessare legatū pro dote, ex quo cessat causa legati, est pariter tex. in l. filia legatorū, C. de legat. Quæ tantò magis videbantur admittenda cùm possit considerari, quòd Archiepiscopus ratione absolutæ nominationis, quam ante secularizationem habebat, videbatur quodammodo obligatus ad prouidendum dicto Lectori tanquam ministro proprio, quæ tamen ratio hodie cessat cùm Lectoris nominatio siue electio fuerit translata ad Archiepiscopum, & Capitulum simulaneè, præuio examine in concursu, seu oppositione.

His tamen non obstantibus in contrariam partem inclinarunt Domini de Rota in causa Cæsaraugustana Lectoria 21. Februar. 1628. coram Reuerendiss. D. meo Goccino Decano. [quæ reperitur impressa nouissimè p. 5. diuers. decis. 150. & iterum proposita 9. Februarij 1629. vt in decis. 249. d. p. 5. diuers. for.] Considerabant enim quòd Bulla secularizationis ultra quàm quòd præseruat omnia iura, priuilegia, &c. ante secularizationem competentia, expressè vult quòd omnia & singula, quæ in dicta Ecclesia pro Canonicis, & personis Regularibus erant, de cætero pro Canonicis, & personis secularibus etiam post secularizationem esse censeantur. Vnde cùm supposita obligatione Archiepiscopi, quæ resultat ex dicta immemorabili, vt dictum est, hoc salarium esset emolumentum assignatum pro Lectore, & tanquã tale relatam inter onera Mitræ Archiepiscopalis, sequitur quòd secundum verba expressa secularizationis censeatur etiam esse pro Canonico seculari Lectore, cùm in hoc Papa voluerit præseruare statum antiquum, ex qua præseruatiua remanent integra iura primeua, & sic anterior obligatio soluendi illud stipendium. Bald. in l. pen. C. depositi, Oldrad. conf. 237. in fine, Becc. qui alios cumulat, conf. 74. num. 34. Surd. decis. 163. num. 17. Et quamuis Papa statum antiquum expressè non præseruasset, illius tamen mutatio non perimeret ius Lectoris quæsitum in anteriori statu Regularitatis, cùm id in secularizatione dictum non fuerit, Innoc. in c. dilectus, num. 4. vers. Monialium, & ibi Abb. num. 9. de capell. Monach. Prob. ad Monach. in cap. cùm de beneficio, num. 52. & seq. de Præbend. in 6. Aneh. conf. 404. num. 9. vers. primò quia mutatio, Bellon. conf. 8. num. 4. & fuit aliàs resolutum, in Aquilana iurisdictionis 30. Martij 1601. coram Reuerendiss. Patriarcha Antiocheno, & in Tarraconen. Sacristiæ 19. Martij 1601. coram bonæ mem. Iusto, &

in Theatina Iurisdictionis 23. Junij 1614. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano.

39 Eo maximè, quia assignatio Præbendæ pro Lectore non fuit assignata simpliciter pro Lectore tanquam Canonico ac proinde cum Lectore tanquam Canonico in statu Regularitatis haberet eandem Præbendam, si non ita formaliter assignatam, saltem æquipollenter per alimenta, quæ recipiebat à mensa Regulari, in hoc ista assignatio formalis Præbendæ Canonialis in statu secularitatis tanquam subrogata in locum anterioris æquipollentis in Regularitate non potest considerari tanquam noua causa ratione salarij, quod pro Lectore debebatur. Vnde cum tanquam Canonico, & Lectore duplici fungatur officio, non est inconueniens, quod recipiat duplicatum emolumentum, §. *illud*, ubi glos. *in ver. periculum*, *in auth. vt iud. sine quoquo suffragio*, Roman. *conf. 25. & ibi addit. Surd. decis. 66. num. 1. lib. 1. Pinel. in l. 1. part. 3. num. 78. C. de bonis mat. Rot. decis. 354. p. 1. recen. Menoch. conf. 228. n. 29. & de arbitr. casu 223. num. 7. & fuit dictum in Romana mercedis 5. Martij 1625. coram R. P. D. Merlino.*

40 Qua sententia retenta non obstant quæ pro prima adduximus: nam ad illud, quod cum dicto Canonico fuerit iniunctum onus legendi, non habetur anterius salariū, responderetur stare simul, quod Lector teneatur præcisè ad legendum, & tamen illi debeatur salariū, vnde ista iniunctio oneris in hoc quidè immutauit statum Regularitatis, quia in isto casu Regularitatis Lectoratus demandabatur vni ex Canonicis quatenus sufficiens aderat, & sic obligatio legendi non erat necessaria ex parte Canonici, qui poterat recusare tale onus, quauis obligatio assignandi salariū esset necessaria ex parte Archiepiscopi, vt dictum est, hodie verò post secularizationem onus legendi fuit dictum necessarium ex parte obtinentis Canonice Lectorem, sed non ideò obligatio salarij ex parte Archiepiscopi expirauit, aut facta est voluntaria.

41 Non obstant adducta per tex. & Doctores *in d. c. qui nonnulli, de magist.* quia illi loquuntur de Magistro, cui de recenti per modum prouisionis fuit constitutum salariū, tum quia loquuntur ad effectum quod nihil possit exigere à Scholaribus, tum denique quia loquuntur quando assignatio erat voluntaria. In hoc autem casu non agitur de salario nouiter assignato per modum prouisionis, sed de salario ab immemorabili constituto, & soluendo personæ certæ, vel certo generi personarum; nec agitur ad effectum exigendi à Scholaribus, sed ab eo, qui ex meliori tituli mundo virtute immemorabilis soluere tenetur; nec denique agitur de assignatione voluntaria, sed necessaria, vt dictum est.

Ad tex. *in d. c. Episcopus*, responderetur, quod sustentatio, quam Ordinarius sine titulo debet habere ab Episcopo donec prouideatur de beneficio, & non ulterius, ideò per prouisionem cessat; quia obligatio Episcopi promouentis non erat perpetua, sed temporalis, quamdiu scilicet promotus careret congrua sustentatione, ad quam sustentationem ideò obligatur Episcopus ne promotus cogatur in dedecus Ordinum mendicare, ideò mirum non est si statim ac deficit periculum dictæ mendicitatis per prouisionem beneficij, resoluitur quoque temporanea Episcopi obligatio.

Ad dictam verò *l. filia legatorum*, in qua dicitur, quod filia non habet actionem ad legata sibi facta à patre in testamento pro dote si ea sibi in dotem fuerunt postea per patrem data, responderetur quod legatum dotis non erat necessarium quoad solutionem cum posset quodcumque reuocari, sed supposito etiam quod esset debitum necessarium, hoc procedit in eo casu primò, quia eadem persona, quæ tenebatur, facit cessare anteriorem obligationem, quod non est in casu isto; nam Archiepiscopus, qui ante secularizationem tenebatur ad salariū, non assignauit Præbendam pro Canonico Lectorali. *Secundò* id in eo casu procedit, quia idem, quod prius debebat solui, fuit transfusum in secundam obligationem, nempe eadem legata, quæ prius vigore testamenti debebantur, fuerunt data in dotem, quod non est in casu isto, quia primum salariū non fuit transfusum in Præbendam assignatam dicto Canonico Lectorali. Et sic ex his patet in hoc casu ex superuenientia nouæ causæ non tolli anteriorem causam salarij; quia hoc haberet locum si vel primum salariū fuisset transfusum in Præbendam nouiter assignatam; quia tunc benè diceretur subrogata in locum salarij, vel si eadem persona, nempe Archiepiscopus, qui tenebatur prius ad salariū, assignasset de suo proprio istam Præbendam, quorum neutrum cum sit in casu isto, dicendum non est quod secunda causa diuersa, ratione obligationis personarum, & rei, faciat cessare prædicta.

Ad vltimum, quod scilicet ius conferendi Archiepiscopi post secularizationem fuerit diminutum quoad dictum Lectoratum, responderetur, quia ultra quod adhuc retinet priuilegium prælationis suæ vocis in paritate, & collationem, quæ sunt alicuius considerationis, vt dixit Rota *in Osen. indulti 10. Decembris 1599. & 5. Decembris 1601.* coram bonæ mem. Card. Millino, quæ refert Nicol. Garc. *d. part. 5. cap. 4. num. 163.* in omnem casum prædicta procederent si assignatio salarij fuisset correspondens ad dictum ius conferendi, quod esse nullatenus patet. Vnde cum nihil commune habeat onus soluendi stipendium Lectori

Lectori cum eius nominatione, imò in hoc casu benè se compatiuntur ex mutatione status accidentalis quoad collationem non fuit sublata obligatio soluendi dictum salarium, Rot. decis. unic. num. 3. circa fin. vers. in contrarium facit, & num. 4. de sepult. in antiq. Rebuff. super reg. de unione glos. 11. num. 13. Ex quibus omnibus hanc partem firmavit dicta decisio Casaraugustana Lectoriæ eleganter, & subtiliter extensa per Illustrissimum & Reuerendiss. D. meum Coccinum Decanum, admirabilis eruditionis virum.

45 VIII. Circa eandem materiam de lucrands fructibus, & distributionibus in absentia à Canonico Theologo ratione Lectoriæ, est dubitatione dignum an Canonici, qui tenentur accedere ad hanc Lectionem sacræ Scripturæ, vt supra ostendimus, pro tempore, quo dictæ Lectioni interfunt, lucrentur fructus, & distributiones quotidianas? In qua breuiter respondendum duxi eos nec quidem fructus lucrari; quia scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent eisdem priuilegiis sicut studentes in studiis publicis, & Academiis, vt referunt decisum Nicol. Garc. p. 3. c. 2. n. 117. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. de residentia Canonicorum, n. 124.

46 Nam licet Canonici docentes sacram Scripturam, vel illi studentes, plenè gaudeant, & fruantur priuilegiis omnibus, de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia concessis à iure communi in c. vlt. de magistr. vt multis probant Rebuff. de priuileg. schol. priuileg. 29. & 31. Horat. Luti. eod. tract. priuileg. 99. & 100. Petr. Lesnaud. de priuileg. Doctorum part. 2. §. 22. Iacob. Benni. de priuileg. Iurisconsult. part. 1. priuileg. 15. Nicol. Garc. part. 3. c. 2. num. 54. Vgolin. de officio Episcopi c. 19. in princip. num. 6. & c. 43. §. 2. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 7. cap. 4. quas. 3. & cap. 5. q. 1. & §. Carol. de Grassis de effectib. cleric. in prelud. à num. 106. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 7. proæm. num. 180. Monet. de distribut. quotid. par. 2. quas. 10. à princip. Sanctarel. var. resolut. quas. 3. à num. 9. Ego ipse de officio, & potestate Episcopi, part. 3. allegat. 56. num. 18. Quod etiam de docentibus, & studentibus iuri Canonico est affirmandum, cum hodie ad Ecclesiam benè regendam non minus proficit Ius Canonicum, quàm Theologia, vt resoluunt Iacob. Benni. dict. par. 1. priuileg. 15. num. 4. Nicol. Garc. dict. cap. 2. num. 65. Carol. de Grassis in dict. prelud. num. 95. cum sequentib. Sanctarel. dict. quas. 3. num. 18. Monet. dict. c. 10. num. 4. Ego ipse dict. allegat. 56. num. 28. vbi cum eodem Monet. ibidem num. 21. quæro quid tenendum in docentibus, vel studentibus iuri Ciuili, de quo etiam Sanctarel. dict. questione tertia, num. 10.

Tamen dictis priuilegiis solùm gaudent si in scholis generalibus, seu publica Vniuersitate doceant, aut studeant, vt patet ex cap. tua fraternitatis, de clericis non resid. & c. 2. de priuileg. in 6. iunctis suis glossis, & tradunt Læ. Zech. de Republ. ecclesiast. tit. de clericis num. 7. vers. 28. Horat. Lut. ad fin. tractat. de priuileg. Schol. n. 23. Flores de Mena var. lib. 3. quas. 24. num. 19. Ego ipse d. allegat. 56. n. 21. Dicitur autem † studium generale, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, vt per Cassan. in catal. gloriæ mundi par. 10. confid. 32. Perez l. 1. tit. 10. lib. 1. Ordin. Hortig. in patrocinio pro Casaraugustano gymnasio, part. 1. à n. 13. & p. 3. n. 2. quos refero dict. allegat. 56. n. 22. Vnde † non sufficit studium, quòd non sit Vniuersitas, quamuis in eo optimè legatur, & publicè cuiunque audire volenti, ex adductis per me dict. allegat. 56. num. 22. quicquid aliter sentiant Monet. d. quas. 10. num. 17. & Sanctarel. d. q. 3. num. 12. & idèd multò minus sufficiet studium quod habetur in Ecclesia Cathedrali sub Canonico Theologo legente, iuxta Doctores supra citatos.

Canonici, vt priuilegiis de percipiendis in absentia Præbendarum suarum fructibus gaudeant docendo Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate, id debent efficere de licentia eiusdem Vniuersitatis, siue Collegij Doctorum, etiamsi non habeant Cathedrali, aut salarium, vt refert decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. n. 61. † quamuis Præbendæ, quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur, vt pariter resolutum attestatur idem Nicol. Garc. in addit. ad d. part. 3. cap. 2. num. 85.

52 Distributiones verò quotidianas non percipere Canonicos, vt supra docentes, vel studentes, probat tex. in cap. licet, de præben. quod quidem cum Tridentina Synodus in d. cap. 1. circa illud nihil innouauerit, à Sac. Congreg. decisum fuisse tradunt Gutier canon. lib. 2. cap. 15. num. 12. Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verb. distributiones quotidianæ, §. 3. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 7. proæm. num. 78. Quarant. in sum. Bullarij verb. residentia, vers. quòd autem, Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 112. Monet. d. cap. 10. num. 23. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 166. num. 17. Vgolin. de officio Episcopi cap. 19. §. 2. num. 6. Armendar. dict. §. 2. de residentia, num. 67. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori ecclesiast. decis. 495. in 1. edit. aliàs resol. 386. num. 3. in 2. editione. Ego ipse d. allegat. 56. num. 19.

53 Verùm si in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, tunc percipere poterunt distributiones dempta ter-

tia parte in eius generis distributiones Tridentini decreti auctoritate conuersa, quæ inferuentibus accrescit, sed nullo casu debent percipere distributiones Missis, ac Defunctorum anniuersariis applicatas, ita referunt decisum Piafec *in praxi Episc. p. 2. cap. 3. sub num. 9.* Nicol. Garc. *in addit. ad d. par. 3. c. 2. num. 253.* Armend. *ubi sup. num. 8.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 18. & 19.* Item quando Præbenda est tenuis, & ferè omnes fructus consistunt in distributionibus, etiam tunc eos lucrari distributiones dempta dicta tertia parte, resoluit Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol. 70. num. 3.* cuius tertiæ partis amissionem non euitant Canonici habentes quascunque facultates percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia studiorum causa, secundum Gonzal. *d. §. 7. proem. num. 179.* Aloyf. Ricc. *d. resol. 386. num. 3. in fine,* Monet. *d. cap. 10. num. 24.* Armendar. *d. loco, num. 123.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 19. prope finem.*

54 Quamuis in Canonicis docentibus, ut supra, sacram Scripturam, vel Theologiam, aut Ius Canonicum ad lucrandos fructus Præbendarum suarum in absentia, licentiam Episcopi non requiri referat sibi à S. Congreg. fuisse responsum Nic. Garc. *d. part. 3. cap. 2. num.*

55 559. *ad 4. †* nec illos ad docendum habere ullam temporis determinationem, sed fructus prædictos percipere posse quandiu docuerint, meritò concludat Monet. *d. q. 10. num. 16.* quem refero ego ipse *d. alleg. 56. num. 32.*

56 † In studentibus verò huiusmodi licentiam desiderari probat tex. *in d. cap. tue fraternitatis, de cleric. non resid. & in c. cum ex eo, de elect. lib. 6.* & statuit Pius IV. *in sua const. incip. Sanctissimus, sub die 24. Nouembris 1564.* resoluunt Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 88.* Monet. *d. q. 10. num. 9. †* At Ordinarius tenetur illis licentiam concedere si minores sint triginta annis, & velint in publico, celebrique gymnasio Theologiæ, vel sacris Canonibus operam dare, sicut referunt decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 82. & 86.* Armendar. *d. loco, num. 121.* Sanctarell. *d. q. 3. num. 23.*

58 Ego ipse *d. allegat. 56. num. 29. †* Quæ tamen licentia non suffragabitur eis ultra quinquennium à die, quo studere cœperunt, secundum Lessi. *de iustit. libro 2. cap. 34. dub. 29. num. 163. in princ.* Monet. *d. q. 10. n. 14.* Sanctarell. *d. q. 3. n. 27.* & ita fuisse decisum tradunt Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 101.* Armendar. *d. loco, num. 99. & 102.* Ego ipse *d. alleg. 56. num. 31.*

59 IX. Circa substituendum Lectorem aliàs idoneum dum Præbenda Theologalis vacat, est aduertendum illam tunc dari debere in commendam vni Canonico idoneo eiusdem Capituli, donec titularis prouideatur, ut per Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. glos. 5. §. 8. num.*

36. quem refero *d. alleg. 56. num. 14.* aliàs poterit Episcopus fructus applicare alicui personæ extra Capitulum, quæ suppleat munus legendi ex S. Congr. Conc. *in Camerinen. 8. Februar. 1594.*

Sed quando Clericus secularis idoneus non reperitur pro dicta Præbenda, statuerunt Pius V. & Gregorius XIII. collationem huius Canoniciatus suspendendam esse donec inueniatur idoneus Theologus secularis, si fieri possit; interim verò nullum esse ab Episcopo fructuum ipsius Canoniciatus custodem, aut curatorem deputandum; sed eos omnes Superiori alicuius Monasterij tradendos, qui curet ut aliquis idoneus Theologus ex suis Regularibus publicè sacram Scripturam in Cathedrali doceat, eique in primis necessaria subministret ex dictis fructibus, quòd si quid reliquum erit, in Monasterij usum conuertatur ita resolutum attestatur Zerol. *d. verb. Præbenda Theologalis, §. 5.* quem refero ego ipse *d. alleg. 56. num. 15.*

[X. Canonicus huiusmodi, qui præbendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, vel cui munus legendi sacram Scripturam incumbit, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum, in tota Prouincia Toletana, ut statuit Paulus V. *in sua constit. incip. Ecclesia vniuersa, sub die 17. Augusti 1615.* quam Gregorius XV. *in sua constit. incip. Aliàs à felicis, sub die 9. Maij 1622.* extendit ad Ecclesias omnes Metropolitanas, Cathedrales, & Collegiatas totius Regni Castellæ, & Legionis.]

XI. & vltimò sciendum quòd Sixtus IV. per suam Constit. incip. *Sixtus, sub dat. Kalendar. Decembris anno Dominica Incarnationis, 1474.* & Leo X. per suum Motum proprium incip. *Cum dudum, sub dat. 11. Kal. Aprilis 1520.* in singulis Cathedralibus Ecclesiis Regnorum Coronæ Castellæ, & Legionis erectum esse voluerunt, & institutum vnum Canoniciatum, & Præbendam pro Doctore, vel Licentiatò in vtroque, vel altero iure, qui dicitur Doctoralis, & alterum pro Magistro, seu Doctore, vel Licentiatò in Theologia, qui dicitur Magistralis ab Episcopo eius voto pro vno computato, & Capitulo per vota secreta præuio edicto propterea apponendo, ac publico examine, & iuramento de eligendo magis idoneum Ordinaria auctoritate prouidenda, & latè in Motu proprio Leonis ponitur forma in huiusmodi prouisionibus, & electionibus seruanda, & statuitur huiusmodi Canoniciatus sub reservationibus non comprehendendi per quascunque regulas Cancellariæ, & alias litteras Apostolicas etiam Motu proprio, & alias quomodolibet innouatis; & quòd si dicti Canoniciatus Magistrales, & Doctorales apud Sedem vacare contigerit, Ordinarij,

& Capitula iuxta dictam formam prouideant sic tamen quod ipsi electi infra quatuor menses, nouam prouisionem desuper ab eadem Sede impetrare, & desuper litteras expedire, ac iura Camerae Apostolicae soluere teneantur. Additur etiam Canonicatus, & praebendas huiusmodi etiam per Summos Pont. ac de consensu quoque Magistrorum, Licentia-
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500

63 [In Gallia ex ordinatione Regia est quaedam Praebenda praepetoralis nuncupata, à Prelatis instituta, etiam si antecessores Episcopi scholis aliquid deputauerint, Gerard. Maynard. *Tholos. decis. 9. & 12.* Cuius electio facienda est ex voto, & consensu Episcopi, Capituli, & consulum loci, idem Maynard. *decis. 13.* & praestanda tam ab Ecclesia Cathedrali, quam à Collegiata, idem Maynard. *decis. 11.* de fructibus à toto Capitulo, idem Maynard. *decis. 10.* & ex quotidianis distributionibus, *decis. 14.* prout eum referunt, Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2451. vers. decimo, Borell. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 48. cum seqq.*]

CAPVT XXVIII.

De Canonicorum Adiunctis.

SUMMARIUM.

- 1 Capitulum initio cuiuslibet anni duos ex Capitulo ad quid eligere teneatur, ostenditur.
- 2 Capitula non exempta minimè comprehenduntur sub decreto Concil. sess. 25. de reform. c. 6.
- 3 Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralem non comprehenditur sub decreto Concil. sess. 25. de reform. c. 6.
- 4 Capitulum, ubi in principio anni duos de Capitulo non elegerit, poterit Episcopus per se solum procedere, dummodo illud prius moneat.
- 5 Iurisdictio non deuoluitur ad Adiunctos, sed ad superiorem, si Episcopus nolit, vel non valeat contra Capitulares delinquentes procedere.

Barbof. de Canon. & Dignitatib.

- 6 Decretum Concil. sess. 25. de reform. c. 6. procedit in Episcopo non consecrato, & Capitulo Sede vacante.
- 7 Adiuncti in procedendo iurisdictionem habent.
- 8 Adiuncti iuramentum subire debent de bene, & fideliter se habendo.
- 9 Adiuncti recusari possunt à parte, & solo iuramento.
- 10 Adiuncti si sine fraude tempore diuinorum Officiorum absint, priuandi non sunt quotidianis distributionibus.
- 11 Concil. sess. 25. de reform. c. 6. susculit immemorabilem consuetudinem.
- 12 Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concil. sess. 25. de reform. c. 6.
- 13 Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiae, qui Capitulo suspectus non sit.
- 14 Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, assumere potest Episcopus in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiae, vel alium, quem magis voluerit, deputare.
- 15 Sententia erit nulla si Episcopus, & unus ex duobus Adiunctis sine tertio pronuntiarit.
- 16 Visitatio Capitulum, & personarum Episcopi concessa, intelligenda est cumulatiuè, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi seorsum tamen ab Episcopis.
- 17 Collectores Camerae Apostolicae, si sunt Canonici, ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt.
- 18 Visitare potest Episcopus sine Adiunctis corpus Ecclesiae Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, vestes, ornamenta, ceteraque ad cultum diuinum destinata, & capellas, ac capellarias.
- 19 Visitando potest Episcopus sine Adiunctis peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire, & emendare, non tamen pena ordinaria.
- 20 Episcopus sine Adiunctis procedere potest ad priuationem Canonicorum ex causa, quod Ordines suis Praebendis annexos non susceperint.
- 21 Episcopus potest initio ad summariam informationem, & detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur.
- 22 Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad penas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum.

- 23 *Capitulum totum quando deliquit contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus, modo delictum non sit in ipsius personam, vel in contemptum illius.*
- 24 *Episcopus potest sine Adiunctis rationem exigere ab Officialibus ex gremio Capitali constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad illorum punitionem procedere.*
- 25 *Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis, non potest ad se auocare Episcopus, sed bene cum Adiunctis.*
- 26 *Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra Coadiutores cum futura successione, nisi ex forma coadiutorie colligatur ipsis concessa fuisse omnia priuilegia, quae habent Canonici.*
- 27 *Episcopus potest procedere sine Adiunctis contra Portionarios habentes vocem in Capitulo.*

 T A T V I T Concil. Trid. sess. 25. de refor. c. 6. vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel eius Vicarius cum extra visitationem processerit contra Capitula Cathedralium, illorumque personas tam in formando processum, quam in caeteris omnibus actibus vsque ad finem causae inclusiue, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in eius domo, aut consueto Tribunali procedere teneatur.

[Quod eodem cap. 6. nouè statutum est de adhibendis his duobus Adiunctis, ab antiquis Canonibus profluxit, nam in Concilio Carthaginensi IV. c. 23. dispositum fuerat vt Episcopus nullius causam audiat absque praesentia Clericorum suorum, alioquin irrita sit sententia, nisi praesentia clericorum confirmetur, sunt verba Concilij relata in c. Episcopus pen. 15. q. 7. quod optimè aduertit Mant. decis. 202. n. 9. indeque receptum, vt in grauib. in quibus procederetur ad sententiam suspensionis, foret necessarium Capituli iudicium, c. 1. de excessib. Prel. id est, consensus, vt explicat Felin. in cap. irrefragabili, sub n. 3. vers. sed dic quod immò, de offic. ordin. quamuis in leuib. sufficiat consilium, Fr. Emm. quest. Regul. tom. 2. q. 22. art. 7. refert & sequitur Lotter. de re benef. lib. 1. q. 25. à n. 60.]

2 Quod quidem Conciliare decretum loquitur solum de Capitulis exemptis, non exempta enim minimè sub illo comprehendi, etiam si multa habeant priuilegia, referunt decisum Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 751. in princ. & nouissimè p. 4. suae praxis rerum fori eccles. resol. 586. Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. Capitulum §. 8. Scraph. decis. 493. n. 1. Armend.

in addit. ad recop. legum Nauar. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, n. 93. Massobr. in praxi habendi cōtursum, prel. 2. 1. in princ. n. 14. secundum Roman. impress. Hieron. Venero in examine Episc. lib. 4. c. 27. n. 5. Ludou. à Sarauia in speciali tract. de iurisdic. Adiunctorum coadiuantium Episcopum contra Praebendarios suos criminaliter procedentem q. 12. n. 17. Lotter. d. lib. 1. q. 25. n. 61.

Vnde decretum illud non pertinere ad Ecclesiam Cathedralē tanquam Cathedralē, sed tanquam exemptam, ac proinde Ecclesiam Collegiatam erectam in Cathedralē sub illo non comprehendi referunt quoque decisum Armendar. dict. l. 7. de Episcopis n. 88. Ego ipse de officio, & potestat. part. 3. allegat. 73. n. 5. in fine, Ludouic. à Sarauia dict. tract. q. 11. n. 18.

[Quos quidem Adiunctos omnino assumendos esse ex personis, quae verè sint de Capitulo decidit Conc. Trid. d. c. 6. ibi, eligat ex Capitulo duos, &c. Quare regulariter alij non possunt eligi, quam Canonici, qui soli cum Prelato suo faciunt Capitulum, non item Capellani, neque Assisij, siue Portionarij, vt in terminis tenet Lotter. d. lib. 1. q. 25. n. 64. & 65. rationem praestat, quia isti clerici Canonicis inferiores, sunt introducti non ad faciendum consortium cum ipsis, sed ad seruiendum, iurant enim obedientiam, & reuerentiam, ne dum Episcopo, sed etiam Ecclesiae, sub qua appellatione continetur Capitulum, & n. 66. id limitat cum de cōsuetudine, statutove Ecclesiae possint iidem effici de Capitulo, vbi cumque enim beneficiati, vel alij huiusmodi sunt tales de iure speciali, in illis optimè verificatur supradictum decretum Concilij, vt ex mente Sacrae Congr. fuit resolutum in Rota decis. 296. p. 1. diuers. 1. & decis. 708. p. 2. recentior. & latè probat Lotter. d. q. 25. n. 76. cum seqq.]

Vbi autem Capitulum in principio anni illos duos non elegerit, Episcopus per se solum procedere potest, dummodo illud prius moueat, prout resolutum fuisse testantur Piafec. in praxi Episc. p. 2. c. 2. n. 9. Ludou. à Sarauia d. tract. quest. 13. per tot. † non sic Episcopo nolente, vel non valente contra Capitulares delinquentes procedere, deuoluitur iurisdic. ad Adiunctos, vt latè resoluit Ludou. à Sarauia d. tract. q. 5. per tot. vbi n. 11. citat meipsum d. alleg. 73. num. 9. & n. 5. decisum refert non ad Episcopum, seu ad Superiorem deuolui iurisdictionem si coniudices, seu Adiuncti reuuant procedere contra Capitularem, quod etiam attestatur Armendar. d. l. 7. de Episcopis n. 89. Et † decretum Concil. d. c. 6. procedit in Episcopo etiam non consecrato, vt bene resoluit Sarauia d. tract. quest. 17. n. 35. vers. sed contra, vbi eod. n. 35. vers. ex omnibus, refert decisum succedere Capitulum Sede vacante in huiusdi iurisdictione procedendi contra Capitularem delinquentem.

7 Duo illi adiuncti in procedendo iurisdictionem habent, secundum Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 5. ex num. 5. vbi, num. 15. post Camill. Borrel. in sum. decis. tit. 60. num. fin.* subdit

8 † adiunctos iuramentum subire debere, sicut & alios iudices de bene, & fideliter se habendo, & n. 17. post Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 100. num. 49.* tradit quòd quoties iudex datur Adiunctis alicui Tribunali si nominatur à Principe, talis nominatus appellatur iudex delegatus, si à lege Ordinarius iudex

9 vocatur. † Vnde posse huiusmodi Adiunctos recusari à parte, & solo iuramento, resoluunt Stephan. Gratian. *d. cap. 100. num. 49.* & Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 9. per tot.* † Et quando hac de causa sine fraude tempore diuinorum Officiorum eos abesse contigerit, priuandi non sunt quotidianis distributionibus tanquam absentes propter Ecclesiæ utilitatem ex officio sibi attributo, secundum Monet. *de distribut. quotid. part. 2. quest. 8. num. 19.* quem refero ego ipse *d. allegat. 73. num. 6.* Aloyf. Ricc. *in d. praxi part. 4. resol. 591.*

10 In causa Calciaten. ad instantiam Rotæ dubitatum fuit an Concil. *cap. 6. sess. 25.* sustulerit immemorabilem consuetudinem circa locum tractandi causas cum Adiunctis, & retinendi carcerem quando, vt in illa causa, sunt duæ Cathedrales vnitæ, & Episcopus pretendit habere Canonicum alterius ciuitatis in ea, in qua residet, carceratum, & ibidem tractare causam cum Adiunctis ciuitatis, de qua est carceratus Canonicus? S. Congreg. Concilij die 7. Septembris 1630. censuit *sublatam esse immemorabilem per Concilium in casu, & ad effectum de quo agitur.*

11 [Nam dispositio Concil. *d. loco* procedit, etiam vbi contraria consuetudo immemoralis viget, vt ipsummet expressit *in d. cap. 6. ibi, necnon consuetudinibus etiam immemoralibus, &c.* & per illud tenent Steph. Gratian. *discept. forens. tom. 3. cap. 492. num. 6.* Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 24. per tot.* & sustulit concordias desuper in contrarium initas inter Episcopos & Capitula, ibi, *concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, &c.* quæ verba afficiunt etiam futuras concordias. Cæs. de Grassis *decis. 2. n. 2. & 3. de iureiur.* quod sanè est accipiendum, vt non intelligatur de concordis circa modum procedendi factis, & specificè confirmatis per Sedem Apost. Achil. *decis. 3. num. 2. de pactis,* Seraphin. *decis. 475. n. 3.* Mantie. *decis. 202. n. 10.* Marchesan. *de commiss. p. 1. §. 1. de appellat. ab interlocut. decis. 4.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 25. n. 14.* Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 25. n. 6.* Lotter. *d. lib. 1. q. 25. n. 86.* Rota *decis. 715. p. 4. diuers.* Et addit idem Lott. *d. loco, n. 88.* quòd dicitur specificè, & ex certa scientia confirmata si totus tenor sit relatus in ipsa confirmatione, vel saltem tota substantia narrata.]

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Non solum Episcopus, sed etiam eius Vicarius 12
 procedere potest contra Capitulares, adhibitis duobus de Capitulo iuxta formam Concilij *d. cap. 6.* vt per Menoch. *conf. 52. num. 180.* Sbroz *de officio Vicarij lib. 2. quest. 145.* Rot. *decis. 743. num. 5. part. 1. diuers. & decis. 321. part. 2. diuers.* latè Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 14. per tot.* ibidem potest Vicarius Sede vacante, imò absque Adiunctis procedere non valebit, si Episcopus, dum viuebat, non habebat auctoritatem procedendi sine illis, vt referunt decisum Sbroz *in addit. ad d. questionem 145.* & Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 17. num. 35. vers. in omnibus, in fine.*

Proprius Notarius ab Episcopo assumendus 13
 est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui illi Capitulo suspectus non sit, vt ait resolutum Armendar. *in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 38.* vbi, *num. 61.* subdit processum in causis visitationis coram ipso esse fabricandum. † Assumere poterit Episcopus suum Fiscalem, qui interuenire solet in criminibus Canonicorum reorum, vel alium, quem magis voluerit, deputare, nec tenetur ad sumendum Capellanium de choro, ex Armendar. *d. lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 91. in fine, & num. 92.* quem refero ego ipse *d. alleg. 73. num. 8.*

Vnum autem, inquit Conc. Trid. *d. cap. 6.* 14
 tantum sit vtriusque Adiuncti votum, possitque alter Episcopo accedere: quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertij etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio deuoluatur, & iuxta eam partem, cum tertius conueniet, articulus in quo erat discordia, terminetur, aliàs processus, & inde sequuta nulla sint, nullòque producant iuris effectus. Hactenus sunt verba Concilij; ex quibus colligitur, quòd si Episcopus, & vnus ex duobus Adiunctis sine tertio pronunciarent, sententia esset nulla, vt ex aliis resoluit Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 31. num. 21.* & ideo referunt Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 100. n. 64.* & idem Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 31. num. 3.* sententia Episcopi, & Adiunctorum in causis criminalibus contra Capitulares esse concipiendâ sub hac forma. *Ego N. Episcopus de consilio, & assensu N. & N. Adiutorum ita pronuntio:*

Visitatio Capitulum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumulatiuè, 15
 nō priuatiuè ad Abbates, & Decanos, ac alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis, vt referunt decisum Stephani. Gratian. *discept. forens. cap. 154. num. 40.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. §. 2. proem. num. 21.* Ludou. à Sarauia *d. tract. q. 4. † Collectores Cameræ Apostol. ad nudum*

- ministerium exigendi certis casibus in partibus deputati, si sunt Canonici, vel aliis beneficiati ab Episcopo visitari, & corrigi non possunt, vt referunt resolutum *ad reg. 8. Cancell. glos. 51. num. 82. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 30. versitem Collectores.*
- 18 Sine Adiunctis potest Episcopus visitare corpus Ecclesie Cathedralis, & Sacramentum, reliquias, vestes, ornamenta, cæteraque ad cultum Diuinum destinata, sed & capellas, capellanas, dotationes, anniuersarium, institutiones, memorias Defunctorum, pia opera, vel res, aut bona fabricæ, seu Ecclesie, vt per Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 123. quem refero ego ipse d. alleg. 73. num. 15.*
- 19 Potest quoque sine Adiunctis Capitularibus Episcopus visitando peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit corrigere, punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria, sed ea, quæ ad morum magis emendationem, quàm punitionem respiciat, ita Armendar. *d. tit. 6. de visitat. num. 39. vbi in resp. 2. & num. 77. & 79. cum Nic. Garc. de benef. p. 3. c. 2. num. 198. declarat. 10. subdit huiusmodi facultatem visitandi etiam ad res, & bona Capituli eiusque administratores extendi.*
- 20 Potest etiam Episcopus sine Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum ex causa, quòd Ordines suis Præbendis annexos non susceperint, ita resolutum attestantur Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 22. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 488. num. 2. & 3. Ludouic. à Sarauia dict. tract. q. 18. per tot. Ego ipse d. alleg. 73. num. 12.*
- 21 Potest pariter Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, ita expressè Concil. Trid. *d. cap. 6. Mantie. decis. 180. num. 6. Sarauia d. tract. q. 20. Rot. in Calciaten. iurisdictionis 6. Iunij 1622. coram bonæ memor. Remboldo, vbi subditur non procedere in delictis simplicis incontinentiæ absque qualitate concubinitatis, eo quòd raptus, & violatio virginis est delictum requirens depositionem. Quoad fugam sufficit quòd de illa Ordinarius illum respectum habuerit, Rot. in Conchen. iurisdictionis 3. Martij 1617. coram bonæ memor. Card. Sacrato, & in Calciaten. iurisdictionis 21. Iunij 1621. coram bonæ memor. Remboldo, & additur in alia Calciaten. supra allegata, quòd statur arbitrio iudicis an adesset timor fugæ. Quando autem quis dicatur suspectus de fuga, vide Salust. Tiber. in praxi*
- indic. lib. 2. cap. 23. Ioseph. Sesse de inhib. cap. 9. §. 2. num. 44. & 46. Melch. Phæbo Lusit. decis. 54. p. 1.*
- Potest denique Episcopus procedere sine 22
Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem indictum, vt censuit S. Congreg. Concil. *in causa Hispalen. die 7. Septemb. 1630.*
- Item, contra Capitulares sine Adiunctis 23
procedit Episcopus quando totum Capitulum deliquit, vt per Seraph. *decis. 1050. num. 1. cum seqq. Aloyf. Ricc. in d. praxi p. 4. resol. 594. [Lotter. d. lib. 1. q. 25. num. 62.] Ludou. à Sarauia d. tract. q. 5. num. 4. & q. 6. per tot. vbi, num. 8. asserit quòd si reperiatur vnus in Capitulo, qui non deliquerit, iste procedet simul cum Episcopo. Intellige modò delictum non sit in personam Episcopi, vel in contemptum eius, vel vbi Episcopus habet interesse; quia tunc facultatem contra Capitulares dedeuoluitur ad proximum Superiorem, vt per Armendar. *d. l. 7. de Episcopis, num. 90. Ludou. à Sarauia d. tract. q. 6. num. 5. & 6. [& ratio esse potest ne partes extra suas prouincias tot sumptibus, & incommodis litigare, & degete cogantur, Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 126. Nouar. in pract. noui iuris Pontific. concl. 54. num. 3. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 837. num. 15.]* Quando autem dicatur vniuersum Capitulum delinquere, colligitur ex notatis per Curiam Pisanam *lib. 4. cap. 3. num. 1. ad 6. Magon. Lucensi decis. 72. Card. Tusch. lit. V. concl. 349.**
- Potest etiam sine Adiunctis Episcopus ra- 24
tiones exigere ab officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere, ita censuit Sacra Congreg. Concilij, teste Nicol. Garc. *de benef. part. 5. cap. 7. num. 23.*
- [Valet quoque sine Adiunctis in personas Capitulares Episcopus procedere, si tales personæ extra Ecclesiam Capitularem, beneficia curam animarum habentia obtineant, & in exercitio curæ deliquerint, præualet enim qualitas illa officij propter quam Canonicus efficitur subditus solius Episcopi, neque tunc vti Canonicus, sed vti curam habens animarum, vel eius administrationem iudicari debet. Ita Seraphin. *decis. 1058. per tot. Vel si procederetur contra aliquem Capitularem, qui per accidens esset subiectus liberæ & absolutæ potestati Episcopi, Seraphin. d. decis. 1058. num. 2. Lotter. d. lib. 1. q. 25. num. 61. in fine.]*
- Dabitatum fuit primò in causa Burgen. an 25
Archiepiscopus possit ad se auocare causas pendentibus contra Capitulares exēptos coram suo Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis. *Secundò an appellatio in*
- tai

talibus casibus post latam sententiam detur ad ipsum Archiepiscopum? Sacra Congreg. Concilij, die 18. Septembris 1627. ad primum censuit non posse Archiepiscopum auocare, vt cognoscat solus, sed bene cum Adiunctis. Ad secundum non dari appellationem à Vicario ad Archiepiscopum, sed causam deuolui ad Sedem Apost.

26 Contra Coadiutores cum futura successione non tenetur Episcopus cum Adiunctis procedere nisi ex forma Coadiutoriae colligatur ipsi Coadiutori concessa fuisse omnia priuilegia, quæ habent Canonici, ita refert decisum Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. p. 4. c. 5. num. 96. vbi obseruat ex clausula generali Coadiutoriae, quòd Coadiutor habeat omnes, & singulas prærogatiuas, præeminentias, & honores coadiuti, non colligi concedi coadiutori huiusmodi priuilegium de Adiunctis, eo quòd illa intelligatur de prærogatiuis, præeminentiis, &c. circa seruitium Ecclesiae, vt ex tenore ipsius coadiutoriae apparet, refert & sequitur Ludou. à Sarauia d. tract. q. 29. Vnde in causa Barbastren. proposito dubio in S. Congr. Concilij, an Episcopus possit per se sine Adiunctis procedere contra Coadiutores Canonice Cathedralis, eadem Sacra Congr. die 9. Nouembris 1630. censuit Episcopum non posse procedere contra huiusmodi Coadiutores absque Adiunctis, quantum ex forma Coadiutoriae ipsis concessa fuerant omnia priuilegia, quæ habent Canonici.

27 Contra Portionarios habentes vocem in Capitulo potest Episcopus procedere sine Adiunctis, vt per Armendar. d. tit. 6. de visitat. n. 60. & d. l. 7. de Episcopis num. 91. in princip. Ludou. à Sarauia d. tractat. quest. 23. ex num. 2. Cuius tamen contrarium resoluunt Aloys. Ricc. d. collect. 751. & in praxi aurea resolut. 39. Massobr. in praxi habendi concursus præl. 21. in princ. num. 13. secundum Romanam impress. Ego ipse d. alleg. 73. num. 10. quorum opinio procedit in Capitularibus; prior verò in his, qui non sunt de Capitulo, sed habent vocem in Capitulo, vt ex multis intelligit Ludou. à Sarauia d. q. 23. ex num. 4. subdens quòd licet Portionarij, & dimidij Portionarij in Ecclesijs Corduben. Carthaginen. Hispalen. Calaguritan. & Calciaten. habeant vocem in Capitulo, tamen in electionibus, prouisionibus, & ad effectum Coniudicum pro Capitularibus non habentur, ex iis, quæ Gonzal. gloss. 43. num. 45. Rot. decis. 708. num. 2. & 3. part. recent. [& faciunt quæ supra dixi post num. 3.]

28 In causa Oriol. quæsitum fuit primò, an si iudex secularis volens perquirere, & extrahere delinquentem ex priuata domo Canonici, ex vrbantate impleret auxilium Episcopi, teneatur desuper adhibere coniudices? Secun- Barbof. de Canonic. & Dignitatib.

dò, an si de facto coniuges se intromittant, & turbent in hoc iurisdictionem Episcopi, possit ipse procedere prout de iure cõtra huiusmodi perturbatores? Tertio, dato quòd Episcopus possit procedere contra prædictos, an debeat adhibere in dicto iudicio alios coniudices à Capitulo eligendos, vel solus procedere? S. Cong. Conc. die 5. April. 1631. ad primum citra approbationem gestorum ab Ordinario & secundum ea, quæ proponuntur, respondit Episcopum non teneri requirere consensum coniudicum. Ad secundum Episcopum posse contra dictos Coniudices procedere. Ad tertium teneri adhibere Coniudices. Et nouissimè eadem S. Cong. Conc. in Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 7. respondit posse Episcopum solum sine Adiunctis exigere rationem administrationis operum piorum ad curam Capituli spectantium, dummodo non procedat ad priuationem, vel aliàs criminaliter in forma iudicij.

Potest quoq; sine Adiunctis Episcopus procedere ad subtractionem fructuum, & ad multas ab eo impositas contra Canonicos habentes Capitulum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua vrgens in aliud tempus differri non patiatur, ead. S. Cong. Conc. in d. Oriolen. 27. Mart. 1632. ad 11

Potest similiter Episcopus sine Adiunctis procedere contra Canonicum ob non residentiam dum non procedit ad priuationem, sed ad pœnas à S. Concil. præscriptas, ibid. ad 13.

[Vtrum autem Episcopus teneatur visitare Capitula Ecclesiarum Cathedralium per propriam personam, vel visitationem possit committere suo Vicario? Vide latè disputantem Ioan. Sanci. in selectis disp. 50. per tot. in 2. part.]

CAPVT XXIX.

De Canonice Coadiutoribus.

S V M M A R I V M.

- 1 Coadiutoria in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum à tempore Sixti V. conceduntur à solo Papa. [Coadiutoria in prædictis casibus conceditur propter infirmitatem. ibid. Vel propter senectutem, ibid.]
- 2 Coadiutoris potestas à forma coadiutoriae pendet.
- 3 Coadiutores cum futura successione non sunt Beneficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius nec ritulum in beneficio.

- 4 Coadiutoria cum futura successione non sunt verè, & propriè beneficia.
- 5 Papa coadiutoriam concedendo non prouidet absolute de beneficio, sed necessitati Ecclesie.
- 6 Coadiutor Canonici cum futura successione vocatur Canonicus factus.
- 7 Canonicatus non vacat per obitum coadiutoris.
- 8 Coadiutoria post mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris, & non subiacet publicationi.
- 9 Coadiutoria licet similis sit resignationi, est tamen quid diuersum ab illa.
- 10 Coadiutor consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti.
- 11 Distributiones quotidianas absente coadiuto lucratur coadiutor ad fauorem coadiuti.
- 12 Coadiutor quando aliunde habet unde se valeat decenter sustentari, disponitur nonnunquam, quòd nihil prorsus percipere debeat de fructibus, aut distributionibus.
- 13 Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor, sed proprietarius.
- 14 Fidei professionem emittere non tenetur coadiutor, nisi cum fuerit successione locus.
- 15 Coadiutor non tenetur ad residentiam presam, sed causatiam.
- 16 Distributiones non lucratur coadiutor, excommunicato coadiuto.
- 17 Coadiutores interuenientes non possunt lucrari fructus Præbendæ pro Præbendatis coadiutis Ecclesie Carthaginen. pro tempore, qui dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati.
- 18 Possessionem verè non capit, coadiutor nisi post cessationem coadiutorie.
- 19 Possessio prima capta viuente coadiuto non sufficit, est enim post illius mortem noua capienda.
- 20 Coadiutor debet habere locum capte possessionis post mortem coadiuti, & non locum capte possessionis viuente coadiuto.
- 21 Possessio ab obitu coadiuti numeranda est quamuis prior possessio accederet ad annos viginti.
- 22 Coadiutor sedere debet in ultimo loco post omnes Canonicos.
- 23 Coadiutores antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutorie die adipiscuntur.
- 24 Coadiutores quando aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutores, debent illas facere in nouissimo loco.
- 25 Canonicis quamuis posterius prouisis competit præcedentia supra coadiutores, nisi aliud in forma coadiutorie caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante.
- 26 Statutum disponens quòd coadiutores gradatim ascendant, & præcedant posteros Canonicos non est obseruandum.
- 27 Coadiutor in Dignitate absente, vel impedito coadiuto suo præcedit omnibus Canonicis, & ei competit stallum in quo sedere deberet coadiutus, & functiones facere, quas obiret proprietarius si aderat.
- 28 Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quòd ex aliqua causa iubilare facit Canonicos.
- 29 Coadiutor non sibi optat, sed coadiuto.
- 30 Coadiutor in ingressu non debet fabrica soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos.
- 31 Iudex Apost. seu delegatus Papæ, aut Iudex Synodalis esse non potest coadiutor.
- 32 Coadiutor non gaudet priuilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia.
- 33 Coadiutor non tenetur ad onera Canonico-rum iuniorum, licet teneatur ad onera sui coadiuti.
- 34 Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesie Elboren. debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor.
- 35 Coadiutor non tenetur ad pœnas iudicales, & quæ non haberent rationem multæ ordinariæ impositas ob culpam coadiutoris.
- 36 Coadiutor non tenetur tempore concessione coadiutoria habere Ordinem Presbyteralem ubi statuto Ecclesie cautum fuerit, quòd Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis.
- 37 Coadiutor non tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruiit.
- 38 Coadiutor datus Canonico non ordinato iuxta formam statuti requirentis Ordinem Subdiaconatus, sub pœna amissionis certæ partis fructuum, non lucratur fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est Ordinatus ad formam statuti.
- 39 Coadiutoria ad titulum non potest coadiutor ordinari.
- 40 Coadiutor non potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est.
- 41 Distributiones quotidiana debentur Canonico coadiuto absente, vel non seruiente coadiutore.
- 42 Habitum, & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor, & fori priuilegio gaudet.
- 43 Coadiutor gaudet regula de annali, & triennali possessore.

- 44 Coadiutor potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis.
- 45 Coadiutus impedito, seu infirmo coadiutore, an teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones, ostenditur.
- 46 Coadiutor excommunicato existente principali potest inseruire, & residere in Ecclesia, & lucratur partem, seu portionem sibi assignatam pro congrua.
- 47 Coadiutor tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam præbendam.
- 48 Coadiutores debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur.
- 49 Coadiutor ex quo residet, & inseruit, debet promoveri infra annum ad Ordinem suæ Præbendæ annexum.
- 50 Coadiutor extra Ecclesiam Cathedralium in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus quoad præminentias censendus est.
- 51 Coadiutor tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet.
- 52 Coadiutor, quamvis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine Paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus si præsens esset.
- 53 Coadiutori tenentur Canonici inseruire, & ministrare prout tenentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus.
- 54 Coadiutor seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, ostenditur.

 VAMVIS Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 7. vers. in coadiutoris, statuerit ut nemini in quibuscunque beneficiis ecclesiasticis permitterentur perpetuæ, & irrevocabiles coadiutoria cum futura successione, & iuxta illius dispositionem fuerit sic inviolabiliter observatum usque ad tempus Sixti V. tamen ab eo usque ad hæc tempora concessæ fuerunt, & conceduntur in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, à solo scilicet Papa, & non ab alio, quamvis sit Legatus, seu Nuncius, ut per Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. q. 5. num. 15. & lib. 7. q. 20. num. 14. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 5. §. 9. num. 91. Monet. de distrib. quotid. part. 2. q. 1. num. 33. Nicol. Garc. de benef. part. 4. cap. 5. num. 19. Campan. in divers. Juris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 105. prope fin.

[Coadiutoria in prædictis casibus conceditur, propter infirmitatem. Verall. par. 1.

decis. 130. num. 1. & 2. vel propter senectutem, nam si dicta sit propter ingrauescentem ætatem, verificanda est in ætate sexaginta annorum, & quando datur propter senium tantum, debet probari ætas septuaginta annorum, idem Verall. d. p. 1. decis. 129. Si verò concessa sit coadiutoria propter ingrauescentem ætatem, iunctis infirmitatibus, verificatur in anno quinquagesimo quinto, ex eodem Verallo d. p. 1. decis. 130. in princ. refert Aloyf. Ricc. in collect. decision. p. 6. collect. 2218. in princ. & collect. 2425. etiam in princ.

Licet coadiutoria, & futura successio sint gratiæ diversæ & separata, Pute. decis. 98. lib. 2. & decis. 225. num. 19. lib. 3. Rota decis. 349. num. 5. p. 2. recentissim. in posthumis, Lotter. de re benef. lib. 2. q. 25. num. 29. tamen sunt subordinatæ cum futura successio absque coadiutoria non detur per Papam propter expectativas prohibitas à Conc. Trid. sess. 25. de reform. cap. 7. & idem mortuo coadiuto de tempore datæ non solum corrui coadiutoria, & est nulla à principio, cum mortuo non detur coadiutor, nec mortuus pro ea supplicet, sed corrui etiam futura successio, quæ ab illa dependet, & datur ratione coadiutoria, Rota d. decis. 349. num. 7. cum seqq.]

Coadiutoris potestas (cum à forma dationis coadiutoria pendeat, ut ex Pauin de Visitatione part. 1. q. 2. num. 32. refert Flamin. Paris. d. tract. lib. 7. q. 20. num. 19.) & capiatur, ante omnia est inspiciendus tenor litterarum, ex Gonzal. d. §. 9. num. 94. idem videndum qualiter his temporibus deputari soleat, ut exinde colligamus, quæ sit eius auctoritas, & officium, ac obligatio. Per huiusmodi igitur coadiutoriam nunc constituitur quis & deputatur alteri in coadiutorem perpetuum, & irrevocabilem in regimine, & administratione Dignitatis, seu Canonicatus, & Præbendæ, quos ille obtinet in spiritualibus, & temporalibus cum plena, libera, & omnimoda facultate, auctoritate, & potestate omnia, & singula, quæ ad huiusmodi coadiutoris officium de iure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet spectant, & pertinent, faciendi, gerendi, exercendi, & procurandi, ita quod durante coadiutoris officio huiusmodi talis coadiutor coadiuto absente vice, & loco illius eidem Ecclesiæ uti Canonicus, seu Dignitas deseruire, stallumque in choro, & locum, ac vocem in Capitulo, processionibus, & aliis actibus eiusdem Ecclesiæ habere, necnon omnes, & singulas prærogativas, præminentias, & honores, quos principalis ratione Canonicatus, aut Præbendæ, seu Dignitatis habet, & si præsens adesset, haberet, atque omnia, & singula fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, distri-

butiones quotidianas, & alia emolumenta quæcunque etiam anniuersaria, manualia, & alia quomodolibet nuncupata in quibusuis rebus consistunt, quæ per ipsum principalem, si personaliter diuinis Officiis tam diurnis, quam nocturnis in eadem Ecclesia interesset, lucriferi, & percipi possunt in omnibus, & per omnia, absque vlla prorsus differentia pro eo lucrari, & percipere liberè, & licitè valeat. Solet tamen opponi clausula, quòd non possit, neque debeat coadiutor nisi de ipsius principalis consensu, & voluntate, in dicto regimine, & administratione quouis modo se intromittere, aut immiscere, neque prætextu coadiutorie quouis titulo, seu causa quicquam petere, seu exigere. Et deinde dicitur, quòd cum primum tale beneficium per cessum, vel decessum, seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem coadiuti, vel alio quouis modo vacare contigerit, & sic eodem coadiutorie officio cessante conferatur, & assignetur eidem N. & in corporalem possessionem illius, & annexorum, iurium, & pertinentiarum, auctoritate Apostolica inducatur, & defendatur. [Vt enim excludatur votum captandæ mortis, super qua est fundata reprobatio expectatiuarum, cap. 2. de concess. præbend. in 6. exigitur consensus, & requisitio coadiuti, per quem consensum amaritudo ista excluditur, Rota apud Pute. decis. 478. col. vlt. vers. nam licet ista gratia lib. 2. in nou. Lotter. de re benef. lib. 29. c. 25. num. 20. cum seqq. & hæc est ratio, cur in coadiutoriis huiusmodi habet locum reg. 44. de præstandis consens. vt aduertit Gonzal. glos. 5. §. 9. num. 10. vbi, num. 48. cum seqq. subdit exigi etiam litteras commendatitias aut Episcopi, aut Capituli, super qualitatibus coadiutoris, & indulgentia Ecclesiæ. Vnde consequitur quòd si mortuo coadiuto opponat se prouisus ex ea vacatione ab Ordinatio, teneatur ipse coadiutor iustificare causam coadiutorie in litteris expressam, neque aliter intret reseruatione, vel affectio ad eius fauorem, cuius rei ea est ratio, quia Papa mouetur sola intuitu Ecclesiæ, propter necessitatem, vel euidentem eius utilitatem, non autem intuitu alicuius personæ, quia causa non subsistente intrat defectus mentis, cessatque omnis affectio, ex Lotter. d. lib. 2. q. 25. num. 33. Cum ergo vtraque gratia æquè principalis, coadiutoris scilicet, & futuræ successionis pendeat à causis narratis Papæ, idèd si de tempore datæ mortuus iam sit coadiutus, sicut gratia coadiutorie (quæ ipsius fauorem respicit, fitque ad eius preces) ipso iure nulla est. l. Neratius ff. de reg. iuris: ita nulla quoque est gratia prouisua illi subordinata, & ab ea dependens, vt resoluunt Garc. de benef. p. 5. cap. 5. num. 130. & 131. Lotter. d. lib. 2. q. 25.

num. 46. & 47. Rota in Seguntina Canonica- tus 26. Nouembris 1616. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo. Claus. enim, etiam si nunc actu vacet, refertur ad omnes alios modos vacandi, quàm ad hanc per obitum, ne videatur contradicere expressioni quòd coadiutor viuat, & supplicet, Achil. decis. 1. de præbend.]

Condiutores igitur cum futura successio-
ne [viuentibus coadiutis possessionem bene-
ficio non habent ex propria persona, cum
illam habeant coadiuti, & duo in solitum
eandem rem eodem respectu possidere non
valeant. l. 3. §. ex contrario. ff. de acquir. possess.
quòd autem coadiutor coadiuto viuente non
dicatur possidere, tradit Garc. de benef. p. 4.
cap. 5. num. 76. & 90. ad fin. Rota decis. 410.
num. 3. & 4. p. 2. recentissim.] non sunt enim
coadiutores Beneficiarij interim dum viuunt
coadiuti, nec habent ius, [nec titulum in be-
neficio, sed tantum exercitium & admini-
strationem, ius autem residet penes coadiu-
tum, Host. in cap. de Rectoribus, in verb. ani-
marum, & ibi Ioan. Andr. verb. curam habeat,
Card. num. 1. Aman. 2. Anchar. 3. Panor. vlt.
de cleric. agrot. Rot. d. decis. 410. num. 5.]
Nau. in cap. si quando, de rescript. prel. 5. num.
10. & in tract. de Orat. cap. 20. num. 18. Lu-
dou. à Sarauia in tract. de iurisd. Adiunctorum
q. 29. num. 44. Rot. decis. 456. num. 9. par. 1.
recent. [Lotter. d. lib. 2. q. 25. num. 30. vbi
quòd coadiutor nullum penitus habet ius in
beneficio, vel respectu tituli, vel respectu
possessionis, vnde si præmori eum contingat,
beneficium non remanet affectum, quominus
Ordinarius illud prouideat, Pute. decis. 225.
num. 18. lib. 3. Gonzal. glos. 52. num. 44. Garc.
p. 1. cap. 1. §. 2. num. 174.] quia † coadiuto-
rie huiusmodi non sunt verè, & propriè be-
neficia, secundum Abb. in cap. de rectoribus,
de clerico agrot. Petr. Gregor. de re benef. cap.
11. num. 2. Gonzal. Mendez de Vasconcellos
diuersor. iuris argumentor. lib. 4. cap. 1. num. 8.
Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 2. q. 4.
Gonzal. d. glos. 5. §. 9. num. 40. & 64. cum se-
quentib. Anton. Fabric. in theorica de re bene-
fic. titul. de officiis, & admin. num. 20. cum seq.
Sebast. Cæsar. in relect. de Ecclesiast. hierar-
chia par. 4. disput. 14. §. 9. à princip. Nam
† Papa coadiutoriam concedendo non pro-
uidet de beneficio, illud absolutè conferendo,
sed ad effectum prouidendi necessitati Eccle-
siæ, Burat. decis. 78.

Vnde coadiutorem Canonici cum futura
successione vocari Canonicum fictum, tra-
dunt Gonzal. d. glos. 5. §. 9. num. 170. Monet.
d. tr. de opt. Canon. quest. 8. num. 143. Ludou. à
Sarauia d. tract. de iurisd. Adiunctor. q. 29.
num. 33. [Rota d. decis. 410. num. 6. in princip.
p. 2. recentissim. vbi, num. 7. respondet ad
verba

verba litteratum coadiutoria, per que vide-
tur apparere quod coadiutor statim ab ipsa
concessione efficitur verè, & non fictè Cano-
nicus. Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 2. num. 11.*

- 7 Hinc etiam Canonicatus non vacat per
obitum coadiutoris, sed solummodo per ces-
sum, vel decessum coadiuti, & tunc incipit
habere ius ipse coadiutor, non tanquam coad-
iutor, sed tanquam nouus Canonicus, & di-
uersa persona, nec dicitur continuare ius, sed
nouiter acquirere, *glos. fin. in cap. grandi, de
suppl. negl. Pral. lib. 6. Nicol. Garcia d. p. 405.
cap. 75. Rota d. decis. 410. num. 5.] Pute. decis.
225. num. 3. lib. 3. in correctis, Caualer. decis.
116. num. 5. & † coadiutoria post mortem
coadiuti continet gratiam coadiutoris, ex
Pute. d. decis. 225. num. 6. lib. 3. & decis. 98.
lib. 2. Gonzal. d. gloss. 5. §. 9. num. 53. & seqq.
Monet. d. quest. 8. num. 143. ac proinde non
subiacet publicationi. Ludou. à Sarauia d. q.
29. num. 25. † Licet enim sit similis resignatio-
ni, est tamen quid diuersum ab illa, Rot. decis.
10. num. 3. lib. 3. part. 3. diuers. Gonzal. d. §. 9.
num. 69. Caualer. d. decis. 116. num. 4. [Lotter.
*de re benef. lib. 2. q. 25. num. 23. vbi, num. 42.
cum seqq. ex Rota in Tyrassonen. coadiutoria
8. Nouemb 1598. coram Penia, subdit quod
effectus huius gratia antequam vacet benefi-
cium permaximus is est, vt scilicet inde cen-
seatur ius ad rem in eo quæsitum ipsi coadiu-
tori, in tantum vt succedente vacatione non
egeat noua collatione, etiam quod non cœ-
perit exercere officium coadiutoria, vel quod
per ipsum steterit, quominus exercuerit, im-
peditur enim hinc ne alteri conferri possit
beneficium. Seraphin. decis. 1447. num. 4.]**
- 10 Hinc prouenit, quod coadiutor consequi
non potest fructus ex beneficio coadiuti, Nau.
*cons. 2. num. 3. de cleric. agrot. Ludou. à Sara-
uia d. q. 29. num. 26. Rot. decis. 285. lib. 3. p. 3.
diuers. † Sed lucratur etiam distributiones
quotidianas absente coadiuto ad utilitatem
coadiuti, vt censuit Sacra Rituum Congreg.
in vna Colimbrien. 16. Septembris 1606. in
dub. 6. & in alia Elboren. 15. Aprilis 1606.*
- 12 Et ideò † quando coadiutor habet aliunde
vnde se valeat decenter sustentare, disponitur
nonnunquam quod nihil profus percipere
debeat de fructibus, nec de distributionibus,
prout fuit in casu, in quo Nauarr. consuluit
*d. cons. 2. num. 3. & sæpe aliàs fit. Et interdum
mandatur dari centum ducatos, & aliquando
plus, vel minus, prout partes se conueniunt
ante porrectam supplicationem, habita sem-
per consideratione ne coadiutor egeat, refert
Gonzal. d. gloss. 5. §. 9. num. 96. quia aliàs coad-
iutor posset petere à coadiuto congruam su-
stentationem, si deseruiat vti coadiutor, Nau.
d. cons. 2. num. 1. & 7. & de Orat. cap. 20. num.
18. Nicol. Garc. d. par. 4. cap. 5. in addit. sub*

*num. 130. dub. 36. nisi aliud caueatur in coad-
iutoria huiusmodi, in qua hodie consuetum
est poni clausula, quia partes ita conueniunt
quod coadiutor non possit petere congruam,
nec quicquam exigere quouis titulo ratione
coadiutoria, vt ipse testatur Garc. vbi proxi-
mè, subdens id procedere etiam si non narretur
coadiutorem habere beneficium, seu vnde
se valeat sustentare, quamuis si coadiutor ob
paupertatem magnam non valeat decenter
seruire Ecclesie, posset excusari à seruitio, nec
principalis possit illum arctare, seu compelle-
re, nisi dando ei aliquid, quo decenter, &
honestè valeat deseruire.*

Nec tenetur ad Officium Canonicum re-
citandum, sed proprietarius, vt per Campeg.
*de coadiutore Episcopi, num. 8. Nau. in cap. si
quando, pral. 5. num. 10. de rescript. & de Orat.
cap. 20. num. 18. Gambar. de offic. Legati à la-
tere lib. 4. num. 285. Redoan. de Simon. part. 2.
cap. 28. de Rectorib. Soar. de Relig. tom. 2.
tract. 4. lib. 4. cap. 22. num. 19. Molsef. in sum-
ma Theologia mor. tract. 6. cap. 2. num. 44. Azor.
instit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 4. quæf. 1. Valer.
Reginald. in praxi fori penit. lib. 30. num. 41.
Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 1. num. 109.
Malder. de virtut. tract. 10. cap. 2. dub. 3. q. 2.
Oliuer. Bonatt. de oblig. horarum Canon. lib. 2.
cap. 4. num. 26. Bonacin. de horis Canon. disput.
1. q. 2. puncto 3. num. 15. Squillante de obligat.
Clericor. p. 1. à num. 14. Ludou. à Sarauia d.
quest. 29. num. 24. Paul. Laymann. in Theologia
moral. lib. 4. tract. 2. cap. 5. num. 8. in fine, Se-
bast. Cæsar. d. disp. 14. §. 9. num. 3.*

Nec tenetur ad Fidei professionem, nisi
cùm fuerit successioni locus, vt contra Aco-
stam de Andrada ad Bullam Cruciatam. *quest.
73. resoluunt Nicol. Garc. de benef. parte 3.
cap. 3. num. 16. Ludou. à Sarauia d. quest. 29.
num. 37. Ego ipse de officio, & potest. Episco-
pi, parte 3. allegat. 61. num. 13. me citato
Squillante de privilegiis cleric. cap. 4. num. 79.*

Nec tenetur ad residentiam præcisam, sed
causatiuam, id est, vt de bonis suis satisfaciat
pro interessentia non soluta, ita Gonzal. Men-
dez de Vasconcellos d. cap. 1. num. 8. Gonzal.
*d. gloss. 5. §. 9. num. 63. me citato Ludou. à
Sarauia d. q. 29. num. 27. etiam casu, quo coad-
iutor propter infirmitatem, vel aliàs legitimè
impeditus non teneretur alioquin residere,
aliàs enim amittentur distributiones quoti-
dianæ, quæ punctantur coadiuto in damnum
ipsius coadiutoris, vt censuit S. Rituum Con-
greg. in Elboren. 15. Aprilis 1606. & in Patav.
8. Maij 1617. & in Ceneten. 4. Aprilis 1620.
[Vnde Rota decis. 276. num. 3. p. 1. recentior.
reprobat Nauarrum cons. 2. incip. Prasupposito
num. 4. de cleric. agrot. resoluentem coadiu-
torem non teneri residere, licet possit si velit:
& addit Nauarrum hoc dicere, quia in illo
casu*

casu coadiutoria habebat curia residentiam & seruitium verba facultatiua, *possis, &c.* non autem verba necessitatis, *debeas, & tenearis*: deinde, quia in casu Nauarri nihil omnino erat coadiutori reseruatam, secus quando plura emolumenta fuerunt attributa: demum quòd dictum consilium Nauarri non videtur verum, quia secundum illum intellectum gratia coadiutoria esset quodammodo simplex expectatiua, quæ per Sacrum Concil. prohibita est. refert nouissimè Theodos. de Rub. *singular. Rotæ tom. 2. p. 3. verb. Nauarrus, pag. 203.* vbi attestatur Sacram Rituum Congreg. reprobasse dictum consilium Nauarri.]

- 16 Nec lucratur distributiones excommunicato coadiuto, Gonzal. *d. gloss. 5. §. 9. ex num. 123.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. num. 38.* Nicol. Garc. *d. par. 4. cap. 5. num. 86.* vbi, *num. 85.* subdit quòd si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum sit pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi, non alteri debet nocere. Sed pulcher casus se offert resol-
17 uendus. † Constitutione Ecclesiæ Carthaginen. cauetur, vt quotiescunque occurrerit, quòd aliquis Capitularis eiusdem Ecclesiæ carceretur, si repertus fuerit culpabilis, non lucretur fructus suæ Præbendæ pro tempore, quo manserit carceratus. Verum, quia datur casus, vt quandoque Capitulares prædicti habeant coadiutores, qui inseruendo Diuinis interfunt durante carceratione dictorum Capitularium, idè fuit dubitatum in Sacra Congreg. Concilij an tales coadiutores inseruientes possint lucrare fructus Præbendæ pro Præbendatis coadiutis pro tempore qui dictis eorum coadiuti culpabiles reperti manserint carcerati? Eadem S. Congr. die 25. Decemb. 1618. censuit *coadiutum non posse percipere fructus prædictos.*

- 18 Nec verè capit possessionem nisi post cessationem coadiutoria, Rot. *decis. 456. num. 6. p. 1. recent.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. num. 51.* non enim sufficit † prima capta possessio viuente coadiuto, vt declarauit Sacra Rituum Congreg. in *Patauina 30. Ianuarij 1616.* & in *d. Colimbrien.* debet enim post mortem coadiuti noua capi, eadem Sacra Congreg. in *Patauina 30. Iunij 1616.* [nam si superfit, eget noua apprehensione possessionis, Rot. *decis. 637. num. 4. p. 1. recentior.* Lotter. *d. lib. 2. q. 25. num. 32.* quia cum prius careret titulo, non potuit sibi possidere, *reg. beneficium, de reg. iuris in 6.*] & ideo in *vna Terulen. 21. Martij 1609.* censuit quòd † coadiutor debet habere locum captae possessionis post mortem coadiuti, & non locum captae possessionis viuente coadiuto, & in *alia Bergonen. 7. Augusti 1627.* censuit
21 † possessionem ab obitu coadiuti numerandum

esse, quamuis prior possessio accederet ad annos 20. Rota *d. decis. 410. num. 5. in fine, p. 2. recentissim.*

Nec ei assignatur eadem sedes principalis 22 coadiuti, sed sedere debet vltimo loco post omnes Canonicos, prout decisum referunt Gonzal. *d. gloss. 5. §. 9. num. 101. & 109. cum seqq.* Monet. *de opt. Canon. cap. 4. q. 8. ex num. 141.* Nicol. Garc. *d. parte 4. cap. 5. ex num. 66.* Sebast. Cæsar. *d. §. 9. num. 6.* [Hermosil. *ad Greg. Lop. gloss. 2. prol. part. 5. num. 22. & 23.* Diana *resol. moral. par. 4. tract. 4. resol. 88.* Lotter. *d. lib. 2. q. 25. num. 37. & 38.* Franc. Leo in *thesauro fori Eccles. p. 2. cap. 4. à num. 57.* Campan. in *diuersiuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 107. in fine,* Stephan. Gratian. *discept. forans. tom. 1. cap. 106. num. 39.* D. Contelor. *de precedent. num. 50.* nouissimè Mich. Ferrus *de precedent. Eccles. q. 15. num. 2. & Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 137.]* Rot. *d. decis. 157. & decis. 637. p. 1. recent.* Ludou. à Sarauia *d. q. 29. num. 41.* vbi tenet † coadiutores antianitatem 23 non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoria die adipisci. [Rota in *Tarraconen. coadiutoria,* coram Penia, impressa per Marches. *de commiss. p. 1. pag. 466.* vbi habetur coadiutori assignandam eandem illam sedem, in qua reperiebatur tempore obitus coadiuti.]

Et quòd coadiutores viuentibus coadiutis 24 sedere debent in vltimo loco post omnes Canonicos, & quòd aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadiutos, vt cantare Lectiones, præintonare Antiphonas, &c. pariter debent illas facere in nouissimo loco, censuit S. Rituum Congreg. in *d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 4. dub. & in Patauina 3. Decembris 1616. Brundusin. 18. Martij 1617. Casalen. 15. Iulij eiusdem anni, & 10. Decembris 1619. Vicentin. 18. Aug. 1618.*

Competit igitur præcedentia Canonicis 25 quamuis posterius prouisis, nisi aliud in forma coadiutoria caueatur, quacunque consuetudine in contrarium non obstante: eadem Sacra Congreg. in *d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 2. dub. Taurinen. 10. Nouembris 1612. & 13. Iunij 1614. Brundusin. 18. Martij 1617. Elnen. 20. Aprilis 1619. Tiranosen. 13. Iulij eiusdem anni, Dertonen. & Casaraugustana 26. Septembris 1620. Bellunen. 23. Ianuarij 1621. Taruisin. 29. Maij eiusdem anni. Calaritan. 18. Augusti 1629.* vbi fuit resolutum coadiutoribus nullam deberi ab aliis Canonicis præcedentiam, *Casalen. 10. Decembris 1619.* vbi fuit dictum statutum Ecclesiæ Casalen. disponens, quòd † coadiutores gradatim ascendant, & 26 præcedant posteris Canonicis, vt Iuri Canonico aduersans seruandum non esse, sed coadiutores post omnes sedere debere. Et iterum in *Elnen. 7. Augusti 1621.* fuit resolutum coad

coadiutori non deberi eundem locum, quem vigore statuti auctoritate Apostolica minime confirmati, nec consuetudinis haud legitime praescriptae habebat tempore coadiuti, sed illum cedere debere omnibus Canonicis proprietariis ingressis durante eius coadiutoria. [Ratio autem est, quia, ut supra vidimus, num. 3. coadiutor coadiuto viuento non dicitur possidere, & ad hunc effectum consequenda antianitatis, non tempus prouisionis, sed captae possessionis attenditur. l. 1. vbi Ioan. de Platea *C. de consul. lib. 12. Boer. de auctor. magni Concil. num. 81. Mohed. decis. 11. ante num. 1. vers. num cum locus, de renunc. & decis. 25. in fine, de praebend. Rebuff. in tract. nominat. q. 2. 1. num. 4. Gonzal. ad reg. Cancel. §. 3. proam. num. 25. cum seqq. Nicol. Garc. d. p. 4. cap. 5. num. 77. cum etiam, quia, ut dictum est num. 6. coadiutor viuento coadiuto non est verè Canonicus, sed fictè, & propterea veris Canonicis praeferi non debet, quia minor est Dignitas proueniens ex fictione, quam ex veritate. Bald. in l. quoties, num. 3. vers. nota quòd minor, C. vbi senat. vel clariss. & in concursu maior semper debet praecedere minorem, cap. 1. & cap. solite, de maior. vnde rectè Gemin. cons. 138. num. 1. in fine & seqq. respondit Canonicos veros fictis esse praefereandos.]*

27 Verum vbi coadiutor in Dignitate esset, absente, vel impedito coadiuto suo, praecedit omnibus Canonicis, S. Congr. Rit. in Neritonem. 22. Octobris 1619. idemque profus stallum, quod coadiutus, si praesens esset, obtineret, habere debet, ut censuit eadem S. Congr. in Brundusin. 29. Maij 1621. Vnde cum Stephanus Guerrerius prouisus de coadiutoria Archidiaconatus primae Dignitatis Neritonem. quaesisset ab eadem S. Rituum Congr. quo in loco debeat ipse sedere absente Archidiacono coadiuto, item an ad ipsum spectet functiones, quas faceret idem Archidiaconus, si praesens esset, eadem S. Rituum Congreg. Eminentiss. Card. Crescentio referente censuit coadiutori supradicto iuxta formam litterarum coadiutoriae competere locum, seu stallum in quo sederet Archidiaconus coadiutus si praesens esset, necnon ad eundem coadiutorem spectare functiones, quas obiret idem Archidiaconus, si adesset, sub die 12. Octobris 1619. Cum in Ecclesia Monopolitana sint duo Primicerij, & inter eos seruetur quod vacante primo Primiceriatu secundus Primicerius subintret locum primi, & efficiatur primus, prouisus verò in locum primi sit secundus; orta fuit controuersia inter secundum Primicerium, & coadiutorem primi, cui eorum absente, vel impedito primo Primicerio coadiuto deberetur primus locus & praecedentia, S. Congreg. Rit. die 17. Julij 1632. vtraque parte plene in-

formante censuit in praesenti casu ad relationem Eminentiss. Card. Pamphily durante coadiutoria absente, vel impedito primo Primicerio, coadiuto primum locum, & praecedentiam deberi secundo Primicerio, non autem coadiutori primi Primicerij; coadiutoria verò cessante, & facto loco futura successioni secundum Primicerium effici primum, & in illius locum subintrare, coadiutorem verò effici secundum. [Quicquid huiusmodi coadiutores Dignitatum ponendos ante Canonicos, & in ultimo loco Dignitatum, crediderit Mich. Ferrus d. q. 15. num. 4.]

An coadiutor Canonici Praebendae Diaconalis, sedere debeat ante Canonicos Subdiaconalis? vide Gauant. in enchirid. Episcop. verb. coadiutor Episcopi, num. 24. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. cap. 4. num. 57. & 58. Diana d. p. 4. tract. 4. resol. 88. vers. sed difficultas.]

Nec intelligitur coadiutor comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare facit Canonicos, eadem S. Congr. in Elboren. 15. Aprilis 1606. in 3. dub. quicquid dicat Garc. d. cap. 4. num. 89. [Vtrum si coadiutus fuerit exemptus à residentia per iubilationem, posset se adiuuare huiusmodi exceptione dum habet coadiutorem, ut faciat fructus, distributiones, & alia emolumenta sua, etiamsi coadiutor non resideat? vide Rot. in Tarraconen. coadiutoriae, coram Penia, impressam per Marchef. de commission. p. 1. §. 2. pag. 466. num. 2. vbi tentum fuit coadiutum non priuari priuilegio iubilationis iam quaesita; necnon priuilegium iubilationis non suffragari coadiutori, & demum coadiutum non perficere suam iubilationem per seruitium coadiutoris. Lotter. d. lib. 2. q. 25. num. 40.]

Nec sibi optat, sed coadiuto, Monet. de opt. Canon. q. 8. num. 152. Ludou. à Sarauia d. q. 29. num. 31. & declarauit ead. S. Rit. Cong. in d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 5. dub. [Gratia enim coadiutoriae cum futura successione non est impedimento quominus coadiutus, vbi viget ius optandi, possit indistinctè optare Praebendas, ut contra Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 38. ex num. 23. resoluunt Garc. p. 4. cap. 5. ex num. 120. Lotter. d. lib. 2. q. 25. num. 41. & 58.]

Nec in ingressu debet fabricae soluerè, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos, Nicol. Garc. d. p. 4. c. 5. num. 78.

Nec potest esse iudex Apost. seu delegatus Papae, vel designari iudex Synodalis, quia ex dicendis coadiutor non est verè Dignitas, seu Canonicus, quamuis sit in seruitio Ecclesiae, & sic non habet qualitates, cap. statutum, de rescript. lib. 6. ita contra Acoftam de Andrada, ad Bullam Cruciate q. 75. resoluunt Nicol. Garc. d. parte 4. cap. 5. in addit. post num. 130.

- num. 130. dub. 28. vbi subdit propterea commissionem factam Dignitati non transire in eius coadiutorem, non solum quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum.
- 32 Nec gaudet privilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puta ratione studij, aut Lecturæ in aliqua Vniuersitate, quibus coadiutus gaudere potest, ex multis adductis per Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 30.*
- 33 Nec tenetur ad onera Canoniorum iuniorum, licet teneatur ad onera sui coadiuti, quia licet sedeat post omnes Canonicos, id non est ex eo, quod sit Canonicus iunior, sed quia non est verè Canonicus, & fulget aliena Dignitate, non propria, ita Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 33.* & declarauit S. Rit. Congreg. *in d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 7. dub. vnde censuit in alia Elboren. 15. Aprilis 1606.*
- 34 quod Canonici iunior iuxta cõsuetudinem Ecclesiæ debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor, licet sedeat post vltimum Canonicum.
- 35 Nec tenetur ad pœnas iudiciales, & quæ non habent rationem multæ ordinariæ, impositas ob culpam coadiutoris, non obstante statuto contrario, quia esset iniustum, & contra ius, nisi fortè fuisset à Papa in specie confirmatum, Nicol. Garc. *in d. addit. dub. 34. in fine.*
- 36 Nec tenetur tempore concessionis coadiutoriæ habere Ordinem Presbyteralem, vbi statuto Ecclesiæ cautum fuerit, quod Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis, sed sufficit habere clericatum, & legitimam ætatem ad Ordinem requisitum, ita Caputaq. *decis. 127. num. 1. & 2. Gonzal. d. glos. 5. §. 90. Nicol. Garc. in d. addit. sub dub. 23.*
- 37 Nec tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum, si nunquam refedit, seu inseruit, quia coadiutus non vult, ex quo non habet exercitium coadiutoris, sicut habens curam habitu, & non actu, non tenetur ad Sacerdotium promoueri infra annum, vt diximus *in tract. de Paroch. cap. 15. num. 29.* ita Nicol. Garc. *in d. addit. sub dub. 23. vers. modo.* & ideò habitas requiritur in coadiuto, nec hoc casu illa coadiutoris sufficeret, nam stante statuto in Ecclesia Barbastren. quod Canonici, qui infra annum non fuerint promoti ad Subdiaconatum, amittant tertiam partem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Diaconatum, amittant medietatem fructuum, & si infra alios duos annos non fuerint promoti ad Presbyteratum amittant omnes fructus, & distributiones, quæsitum fuit an coadiutor datus Canonico non ordinato, vt suprâ, possit lucrari fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est ordinatus ad formam dicti statuti? Sacra Congreg. die 1. Decembris 1629. censuit *Canonico supradictum coadiutum non lucrari fructus, neque distributiones mediante seruitio dicti coadiutoris.*
- 39 Nec potest ordinari ad titulum coadiutoris, Salzed. *ad Bernard. in pract. cap. 18. num. 7. Gonzal. d. glos. 5. §. 9. num. 8. Monet. de opt. Canon. cap. 4. q. 8. num. 169. Sebast. Cæsar. d. §. 9. num. 4. & 9. Nicol. Garc. de benefic. p. 2. cap. 5. à num. 132.* vbi subdit posse quem ordinari ad titulum coadiutoris si fortè ratione illius haberet congruam, non tanquam ad titulum beneficij, sed tanquam ad titulum pensionis.
- 40 Nec potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est; nam in his, quæ speciali nominatione competunt coadiuto, non venit coadiutor, nec eum repræsentat, ita Nicol. Garc. *in addit. ad dictum cap. 5. sub num. 88.*
- 41 Nec eo absente, vel non inseruiente amittit distributiones quotidianas Canonicus coadiutus si per se deseruiat, quia *in causa Vrbeuetana die 9. Septembris 1628.* S. Congr. Concilij censuit *distributiones quotidianas deberi Canonico coadiuto infirmo, absente, vel non seruiente coadiutore.*
- 42 In multis tamen coadiutori effectus veri Beneficiarij tribuuntur, vt est ille quod tenetur habitum, & tonsuram clericalem deferre, & fori priuilegio gaudet, ita Nicol. Garc. *d. cap. 5. à num. 97. Armendar. in addit. ad recap. legum Nauarra lib. 2. tit. 19. de foro compet. num. 26. Sebast. Cæsar. de Eccles. hierarchia disput. 14. §. 9. num. 8. Squillante de priuileg. clericor. cap. 7. num. 21. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi part. 2. allegat. 12. num. 4. & 9.*
- 43 Gaudet reg. de annali, & triennali possessione, vt apparet ex formulis coadiutoris, Nicol. Garc. *d. cap. 5. à num. 89. Gonzal. d. §. 9. num. 118.* & declarauit S. Rituum Congr. *in d. Colimbrien. 16. Septembris 1606. in 3. dub. & censuit Rota d. decis. 410. num. 9. p. 2. recentissim.*
- 44 Et potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis, ita tamen quod dies per vnum ipsorum consumpti non possint per alterum assumi, sed quoad ambos remaneant consumpti, ita Gonzal. *d. §. 9. num. 13. & seqq. Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 79.* [Rota in Salamantina coadiutoris coram Penia, impressa per Marchesan. *de commission. p. 1. §. 2. pag. 469. in fine.* his verbis, *Præterea cum Concilium Trid. & Ecclesiæ Salamantine constitutiones quolibet anno indulgeant Canonicis tres menses recreationis, quibus ab onere residendi liberantur, & coadiutor prætenderit se isto beneficio posse frui: contra verò Capitulum sentiret, ideo fuit dubitatum an Ioannes coadiutor posset dies gratie petere,*

petere, & consumere, & domini responderunt affirmatiue, quia respectu temporis concessi à Concilio, & Ecclesia Salamantina constitutionibus censuerunt habere locum argumentum desumptum à subrogatione, seu equiparatione, non obstante inconueniente per Capitulum commemorato, quod si coadiutor haberet tres menses, posset etiam Antonius coadiutus alios tres sibi assumere, & sic cultus Diuinus, & seruitium Ecclesie eluderetur: quia hoc cessabat ex eo quod quando vnus ipsorum vsus est beneficio dicti temporis, nunc alter non poterat eodem beneficio perfrui, nec sibi aliud trimestre applicare, &c.]

45 Et agrotans, aut aliàs legitimè impeditus haberi debet pro præsenti, & lucratur distributiones quotidianas, sicut lucraretur principalis, quando ipse coadiuto erat actu seruiens tempore superuenientis infirmitatis, seu impedimenti, aliàs posset dari locus fraudibus in detrimentum seruitij Ecclesie, ita Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 80. & 81. [Rota in Tarraconen. adiutoria coram Penia, impressa per Marches. de commissionib. p. 1. §. 2. pag. 466. num. 2. vbi intelligit quado sanus Diuinis interessè solebat, itaut infirmitas fuisset immediata causa non interessendi, subditque idem constituendum esse in impeditis quolibet corporali impedimento, & non obstate ait quod coadiutore agrotante, aut legitimo impedimento detento Ecclesie erat deseruiendum per coadiutum sanum corpore & mente, respondet enim difficultatem tolli per formulam coadiutoria, de qua ibi mentio fit, nam Papa dederat coadiutorem Antonio siue non petenti, siue inseruire nolenti.] qua de re in causa Barbastren. dubitatum fuit in Sacra Congreg. Concilij, an coadiutus, impedito, seu infirmo coadiutore, teneatur inseruire, si habilis sit, ad effectum lucrandi distributiones? Die 9. Nouembris 1630. S. Congreg. censuit, si ex formaliterarum Apostol. coadiuti nunquam teneantur horis Canonicis interessè, coadiutores quandiu aliqua ex tribus causis expressis in cap. vnic. de cleric. non resid. lib. 6. verè fuerint impediti, distributiones quotidianas lucrari, perinde ac si Diuinis interessent.

46 Potest inseruire, & residere in Ecclesia, excommunicato existente principali, quia non inseruit, nec agit nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesie, vt contra Gonzal. d. §. 9. num. 128. resoluit Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 83. vbi, num. 85. subdit quod si fortè coadiutori aliquid de fructibus, seu distributionibus assignatum est pro congrua, seu seruitio, vt aliquando fit, id sibi poterit lucrari, non obstante excommunicatione principalis, quæ sibi, non alteri debet nocere, & num. 86. cum Gonzal. vbi supra num. 123. resoluit quod tunc coadiutor non potest lucrari pro coadiuto excommunicato, & eius Barbof. de Canon. & Dignitatib.

commodum, & vtilitatem, per cap. pastoralis, §. verum, de appell. [Verum post nonnullas huius tractatus impressiones inueni hac de re decisionem Rotæ in d. Tarraconen. coadiutoria coram Penia impressam per Marches. p. 1. pag. 467. num. 4. cuius verba hinc apponere duxi prout sequuntur. Ad quartam difficultatem negatiue fuit responsum, Antonio scilicet coadiuto excommunicato non lucrari coadiutorem pro eo; cum enim in litteris coadiutoria diceretur, quod inseruire deberet coadiutor pro coadiuto, & pro ipso coadiuto lucrari, iure consequebatur, vt hoc priuilegium intelligeretur competere coadiuto, dummodo esset habilis, & capax, excommunicatum autem non lucrari fructus & emolumenta beneficiorum clari iuris est. cap. pastoralis §. verum, de appellat. Rot. decis. 8. num. 10. de sent. excom. in antiq. Pute. decis. 280. num. 1. Et qui non potest propter excommunicationem per se aliquid agere, nec poterit per alium ad suam vtilitatem, vt notant omnes in cap. fin. vbi Imol. num. 19. de procurat. Et satis est indecorum vt alieni propter demerita à communione fidelium, & suffragiis Ecclesie, per hanc viam de patrimonio Ecclesie, cui non obedirent, alerentur, cap. commissa, de elect. lib. 6. Bald. in cap. 1. in 2. lect. num. 12. de iudic. Quibus non obstat quod coadiutor non ageret, nec seruiret nomine excommunicati, sed nomine proprio, aut nomine Ecclesie, ex traditis per Innoc. in cap. fin. de procurat. Oldrad. conf. 44. Compstel. in cap. fin. num. 17. de cler. agrot. quoniam Innoc. tantum affirmat excommunicationem coadiuti non nocere coadiutori quominus vel suo, vel Ecclesie nomine agere possit, at non censet eum quicquam posse lucrari ad commodum, & vtilitatem coadiuti excommunicati, quem sua demerita ab istius commodi participatione merito excluderunt. Hactenus Rota apud Marchesanum.]

47 Et tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam Præbendam exemplo resignatarij, vt per Flamin. Paris. de resignat. benef. lib. 4. q. 9. num. 19. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 4. in fine, Gonzal. d. gloss. 5. §. 9. num. 6. & 90. Monet. d. cap. 4. num. 151. & 155. Ludou. à Sarauia d. q. 29. num. 7. Campan. in diuersorio Iuris Canon. rubric. 7. cap. 6. num. 103. vbi quod 48 † coadiutores huiusmodi debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur, de quo etiam nouissime Squillante de priuil. cleric. cap. 4. num. 97.

49 Et sic debet promoueri infra annum, ex quo residet, & inseruit, ad Ordinem suæ Præbendæ annexum, vt per Nicol. Garc. dict. cap. 5. in addit. sub num. 130. dub. 23. vers. modo.

50 Extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus

nicus censendus quoad præminentias veris Canonicis conuenientes, vt censuit Sac. Rituum Cong. in Pistorien. 15. Martij 1608.

- 51 Et tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet, saltem ratione futura successionis, quæ ipsi conceditur, cum sit gratia beneficalis, seu de beneficio, Nicol. Garc. in d. addit. dub. 38. vbi addit totam gratiam vitari, & esse nullam si non fiat mentio de obtentis coadiutoris; quia licet illa de se sit diuidua, & separabilis, tamen ex intentione Papæ, & ipsius coadiutoris est indiuidua.

[Et residere tenetur in Ecclesia, in qua datus est pro coadiutore, itaut non residendo beneficio priuari possit, ita latè Rota decis. 392. per tot. p. 1. recentissim. in posthumis.]

- 52 Et quamuis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere quæ sine paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus, si præsens esset, S. Congregat. Rituum in Bononien. 19. Decembris 1615.
- 53 Et ei tenentur Canonici inseruire, & ministrare, prout tenerentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus, ead. S. Congreg. in Casalen. 10. Ianuarij 1609.
- 54 Vtrum autem coadiutor seruiens pro coadiuto debeat exire de Capitulo, in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, solet ab aliquibus in dubium reuocari, in quo videtur respondendum non debere exire; quia coadiutor non agit, nec inseruit nomine coadiuti, licet eum representet quatenus agit, & inseruit loco, & vice illius, sed agit, & inseruit nomine proprio, seu nomine Ecclesiæ, & sic nihil impedit eum interesse, & dare vocem in Capitulo, in quo tractatur de negotio coadiuti, vnde videtur quod posset coadiutor dare suffragium, seu votare in electione Præbendæ, quam prætenderet coadiutus, & esset oppositor, & etiam pro eo suffragium dare: rursus è conuerso coadiutus bene potest interesse in Capitulo, & dare vocem, seu votum vbi agitur de negotio coadiutoris, nisi fortè tractetur de re spectante ad ipsam coadiutoriam, quæ particulariter etiam spectet ad ipsum coadiutum, ita Nicol. Garc. d. p. 4. cap. 5. ex num. 103. Sebast. Cæf. d. §. 9. num. 12. vbi, num. 13. existimat non esse inconueniens, quod simul possint in habitu Canonicali interesse coadiutus, & coadiutor in processionibus, & Missarum solemnibus principalis in loco sibi debito iuxta antiquitatem suam, coadiuto post omnes Canonicos, quicquid dicat Nicol. Garc. d. cap. 5. ex num. 107. cuius fundamentum quod vnum tantum Canonicatum representant, solum concludit ne duplicem vocem habeant, vel duplices lucrentur distributiones, non quoad interessentiam,

quæ diuersis respectibus vtrique conuenit, vni tanquam vero Canonico, alteri tanquam coadiutori, sicut nihil inconuenit quod in eadem Ecclesia Rector principalis vt talis, & Vicarius vt Vicarius interesse valeant, & vsu receptum videmus in Episcopo, & eius Vicario generali.

CAPVT XXX.

Canonici an, & quando optare possint?

S V M M A R I V M.

- 1 Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint.
- 2 Optio non inducitur à iure communi, sed à consuetudine, privilegio, indultu Apostolico, aut statuto.
- 3 Ius optandi quanto tempore consuetudine induci possit, ostenditur, & num. seq.
- 5 Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui.
- 6 Dies 20. ad optandum computantur à die verisimilis scientiæ vacationis, & non currunt ignorantibus.
- 7 Antiquiores Regulariter prius optare debent, quàm iuniores.
- 8 Canonicus antiquior si differat optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Præbendam.
- 9 Antiquior non astate, sed receptione prius optare debet.
- 10 Antiquitas sola in optione consideranda est, non personæ prerogatiua, quamuis sit Cardinalis.
- 11 Antiquiores in optione Præbendæ, illi dicuntur, qui diutius in Ecclesia militarunt, & fuerunt in possessione priores, licet sint in prouisione posteriores.
- 12 Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequens.
- 13 Optionis natura est, vt successiue vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascendat.
- 14 Absens optare potest per Procuratorem si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.

- 15 *Canonicus in Sacris non constitutus bene potest optare maiorem Præbendam si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet.*
- 16 *Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatam beneficium ratione optionis dimittendum, necnon quamuis habeat Præbendam super cuius fructibus ipse voluntarie consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, & num. 17.*
- 18 *Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus.*
- 19 *Optare non potest vacantem Præbendam, qui propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio.*
- 20 *Canonicus Penitentiarius, & Lector S. Scriptura optare non potest. [& quid in coadiuto. ibid.]*
- 21 *Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus.*
- 22 *Beneficia quomodocunque reseruata, siue generaliter, siue specialiter, etiam per reg. 8. Cancellaria non cadunt sub optione.*
- 23 *Beneficia, & Præbenda quæ permutantur, vel resignantur, non optantur.*
- 24 *Optio habet locum in his Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis.*
- 25 *Beneficia iuris patronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione, nisi accedat patroni consensus.*
- 16 *Casus refertur in materia optionis contingibilis.*

BONIFACIUS VIII. in cap. ult. de consuetud. lib. 6. iubet obseruari consuetudinem, qua antiquiores Canonici gradatim possint, si uoluerint, cum vacant, per se, vel per alium meliores Præbendas decedentium optare, hoc est, suas deteriores cum melioribus vacantibus permutare, ex quo textu iunctis aliis, quæ tum ibi, tum alibi tradunt Doctores, optionem definit Monet. in tract. de option. Canon. cap. 1. num. 13. ut si ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiæ ex consuetudine, vel statuto competens, ut antiquiores gradatim vacantem Præbendam, quæ reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint, & num. seqq. singulas huius definitionis particulas percurrit, & num. 31. addit † optionem non à iure cõmuni induci, sed consuetudine, vel priuilegio, seu indultu Apost. aut denique statuto. [Facienda est ta-
Barbos. de Canon. & Dignitatib.

men interpretatio per quam statutum de optando uel se conformet, vel minus quàm fieri possit, deroget iuri communi, cap. cum dilectus, de consuet. Roman. cons. 197. num. 2. Alexand. cons. 105. num. 9. lib. 5. & cons. 117. n. 12. lib. 6.

Quod ius optandi in Ecclesiis ex eo fundamentum capit, quia cum præbendæ, seu proprius præbendalia consistant in mera & nuda temporalitate uti conflata ex prædiis aliquibus assignatis singulis præbendis, ideo inter ipsos Canonicos possunt permutari absque vlla simoniæ labe. Host. in cap. quæsitum, num. 2. de rer. permut. nam licet singulæ præbendæ consueuerint annecti singulis Canonicatibus, refert tamen videre qua annexione sint connexæ, ut fundamentum huius iuris pateat.

Alia est enim annexio perpetua, per quam scilicet ita additum est prædium præbendale certo Canonicatui, ut ab eo non possit diuelli, vel per momentum separari, quæ est uera & propria annexio, ueluti indiuiduum constituens per incorporationem. l. quemadmodum C. de agricol. & censit. lib. 11. Alciat. in l. soluendo 114. sub num. 5. vers. accessione, de verb. signif. & hoc casu in tantum est permessa optio, in quantum interuenit auctoritas superioris habentis instituere, ex doctrina Host. in d. cap. quæsitum, num. 3. Card. cons. 126. sub num. 4. vers. & secundum hæc intelligitur. Alia autem est annexio reuocabilis, quæ bene se comparatur cum ipso iure optandi: & hæc quamuis perpetuò hæreat iuri spirituali respectu canoniæ, quod colligitur ex correspectiuitate numeri. Abb. in cap. maioribus, num. 4. vers. quandoque, de præben. ac propterea cadat sub dispositione canonicatus tanquam quid illi perpetuò annexum. Verall. decis. 359. num. 1. p. 2. Rota in Conchen. coadiutoria 27. Nouemb. 1619. coram Archiep. Selucien. Nihilominus propter illam separabilitatem à singulis Canonicatibus ad effectum optandi reputatur quid merè temporale, nec intelligitur dimitti, seu optari Præbenda Canonialis, quatenus uerè Præbenda est ius spirituale, sed ea semper retinetur, ut bene explicat Cardin. d. cons. 126. cum quo transiit Rota apud Cassad. decis. 57. num. 2. & 3. de præbend.]

Sed quanto tempore consuetudine induci possit ius optandi, non bene constat inter Doctores, nam [Bellarmin. decis. 62. Pute. decis. 201. num. 1. lib. 2. quos refert Borrell. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 32. tenent sufficere præscriptionem decem annorum. At idem Borrell. ibidem. num. 33. Aloyf. Ricc. in collect. decis. par. 6. collect. 2451. vers. sed quia ad materiam.] & Gonzal. ac plures per eum citati, ad reg. 8. Cancel. gloss. 34. à num. 11. distinguunt inter optionem præter ius, quæ est quando optans retinet

semper primum titulum, aut ius spirituale, optatque dumtaxat Portionem, seu Præbendam temporalem separatam; & inter optionem contra ius, quæ est quando Præbendæ sunt annexæ Canonicatibus, & non retinetur primus titulus, sed mutatur, & optans propria auctoritate alium diuersum titulum spiritualem consequitur, quia in Ecclesia est distinctio titularum, sicut in primo casu non est distinctio titularum, sed Præbendarum, & postmodum concludunt quòd in primo casu sufficit decennalis consuetudo, in secundo autem requiritur quadragenaria.

4 Monet. verò *d. tract. cap. 2. q. 2. num. 16.* post Rot. Bellam. Roch. de Curte, Gig. Petr. Gregor. & alios, quos *ibi* refert *num. 18.* aliter distinguit, quòd scilicet, aut in Ecclesiis nulla est distinctio, numerusve Præbendarum, nec certus numerus Canonicatum, vt in casu *tex. in cap. dilecto, & in cap. vacante, de Præbend. & in cap. ex parte, de concess. Præbend.* & in his non potest induci talis consuetudo, cum non si dare vocationem Præbendarum, prout disponitur in dictis iuribus, quòd tamen requiritur *in d. cap. fin. de consuet. lib. 6.* Aut est certus numerus Canonicatum, seu Canoniorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbendarum, vt *in cap. fin. §. si autem, de concess. Præbend. in 6.* & tunc quoque non habet locum hæc consuetudo, quia in iis Ecclesiis per administratores Capituli bona, seu fructus diuiduntur inter Canonicos, & quantò ij pauciores sunt, tantò maiores portiones recipiunt, & quantò plures sunt, eò minores recipiunt portiones, vt *in d. §. si autem.* Aut est certus numerus Canonicatum, & totidem etiam Præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt, immò bona sunt quoad dominium Capituli communia, super quibus bonis quasi in confuso absque actuali aliqua distinctione institutus numerus Præbendarum correspondens numero Canonicatum, & tunc si Capitulum per officiales suos bona administrat, & de fructibus collectis tot facit æquales portiones, quot Canonici, non potest etiam introduci hæc consuetudo, cum enim non sit dare vnam ex his portionibus meliorem, non cadit electio, neque optio. Si verò Capitulum non administrat dicta bona per Officiales suos, sed ea diuidit in tot Præbendas, quot sunt Canonici, cuiuslibet consignando Præbendam suam, ad tempus tamen, & secundum quod Capitulo placet, itaut eo tempore elapso iterum in commune reducantur, fiatque noua bonorum diuisio, & in his Præbendis sic diuisis, quoniam non potest ea diuisio fieri ita æqualis, quin inter eas cadere possit electio, ideò potest etiam habere locum consuetudo optionis Præbendarum, in iisdemque Ecclesiis poterit hæc consuetudo induci spatio decem annorum;

neque enim tunc mutatur titulus per optionem, cum inter Præbendas, vt sunt tituli beneficiales, non sit eo casu actualis, realis, ac perpetua distinctio, sed solum prout in temporalitate consistunt: ideòque mutatio nihil iuri contrarium, sed æquitatem magnam continebit. Si verò in Ecclesiis non solum certus est numerus Canonicatum, & Præbendarum, sed etiam eæ Præbendæ realiter, actualiter, & perpetuò sunt inter se distinctæ, itaut non sit vnum beneficium Ecclesiasticum, sed dos vnus actualiter, & omnino distincta sit à dote alterius, iuxta *tex. in cap. litteras, de concess. præbend. & in Clem. fin. de præbend.* tunc sibi habet locum optio per suprascripta, ita eius consuetudo non potest minori spatio indici, quàm 40. annorum. Hactenus Monet. qui etiam *à num. 2.* probat ad inducendam optandi consuetudinem requiri scientiam, & patientiam Episcopi, seu eius ad quem spectat collatio, vbi sumus in consuetudine decem annorum; quam tamen subdit non requiri in quadragenaria, cum præsumatur ex eo tempore tam scientia, quàm tacitus consensus, & *à num. 39.* resoluit non esse necesse, hanc consuetudinem obtentam esse in contradictorio iudicio.

Hæc optio regulariter fieri debet intra viginti dies, vt est expressum *in d. cap. vlt. Franc. Marc. Delphin. decis. 1258. num. 5.* [adden. ad Mohedan. *decis. 297. lit. B.*] Gonzal. *d. glos. 34. num. 75.* Monet. *d. tract. cap. 4. à num. 1.* & currunt simul omnibus optare volentibus, *glos. verb. dumtaxat in d. cap. vlt. Gonzal. d. glos. 34. num. 76.* Monet. *d. tract. cap. 6. num. 11.* minui autem potest hoc tempus per Capitulum [per duos, vel quatuor dies. *glos. verb. dumtaxat, ibi, quia Capitulum poterat, in d. c. vlt. Tiraq. de retractu lig. §. 1. glos. 10. n. 58. Matiens. l. 12. glos. 1. n. 3. 31. tit. 11. lib. 5. noue Recop.*] Paris. *cons. 10. n. 17. vol. 4.* Monet. *d. cap. 4. n. 3.* Sicut ab eodem prorogari valet, putà per duos alios dies. Zerol. *in praxi Episc. 1. verb. Canonica, §. 7.* Monet. *d. cap. 4. à n. 7.*

Computantur autem huiusmodi viginti dies à die verisimilis scientiæ vacationis, *glos. verb. viginti in d. c. vlt. Zerol. d. §. 7.* Gonzal. *d. glos. 34. n. 75.* cum tempus optandi Præbendas non currat ignorantibus, Tiraquell. *de retract. lig. §. 35. glos. 4. n. 14.* Monet. *d. tract. c. 6. n. 18.* vbi *n. 21.* notat quòd ad hoc vt currat hoc tempus ad optandum, non sufficit ficta illa notitia, de qua *in Clem. vnic. §. caterum, de concess. præb. & n. 39.* firmat probabile esse, quòd si ij omnes, qui optare debebāt, iuste impediti fuerint, durante tali impedimento, illud tempus iis non currat, & *num. 43.* ait quòd vbi etiam ipso iure currit illud tempus optandi, adhuc competet tã minoribus ex causa ætatis, quàm absētibus, alijsve iuste impeditis in integrum restitutio.

7 Antiquiores regulariter prius optare debent, quam iuniores, vt expresse decidit tex. in d. cap. vlt. Monet. d. tract. cap. 4. q. 1. num. 15. vbi cum Bellam. decis. 229. tenet hoc ita procedere, vt huiusmodi antiquiores vigore statuti, aut consuetudinis de optando non semel dumtaxat, seu pro prima vice, sed quoties casu euenerit, modò aliud non obstet, optare non possint, cum hic actus sua natura repetibilis, seu iterabilis sit.

8 Si Canonicus antiquior differt optare infra legitimum tempus, itaut si periculum ne illud labatur ad damnum iuniorum, poterit iunior sequens optare Præbendam, quam ille optare debebat, & tenebit optio iunioris in euentum, quo senior, siue antiquior intra tempus statutum non optauerit, vt per Tiraq. de retract. conuent. §. 2. glos. 1. num. 66. Zerol. d. verb. Canonica, §. 7. conclus. 4. Gonzal. d. glos. 34. num. 78. Monet. d. tract. cap. 5. q. 1. num. 3.

9 Intellige de antiquioribus non ætate, sed receptione, gloss. verb. antiquiores in d. cap. vlt. Rot. decis. 6. num. 2. de consuet. in antiq. & decis. 411. num. 2. part. 1. diuers. Falcon. in tract. de reseruat. benefic. effect. 49. [Anton. Fabric. in suo Codice tit. de sacros. Eccles. diffinit. 96.] Miles in suo repert. verb. consuetudo per quam disponitur, si primo, Zerol. d. verb. Canonica, §. 7. conclus. vlt. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 6. cap. 26. quæst. 13. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 3. proam. d. num. 22. Monet. d. tract. cap. 4. quæst.

10 1. à num. 15. & † sola antiquitas hac in re est consideranda, non autem personæ prerogatiua, quamuis sit Cardinalis, Gonzal. d. glos. 34. num. 100. Et sic † antiquiores in optione Præbendæ illi dicuntur, qui diutius in Ecclesia militauerunt, Menoch. de arbitr. casu 24. num. 5. & fuerunt in possessione priores, licet sint in prouisione posteriores, Gonzal. d. glos. 34. n. 49.

11 Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequens, aliàs optet tertius, & sic deinceps, prout est intentus, & magis germanus intellectus aduerbij gradatim, quod est in d. cap. fin. de consuet. lib. 6. Monet. d. cap. 5. num. 14. vbi, num. 15. addit quòd optio ita gradatim fit, vt antiquiore optante vacantem cum Canonicatu Præbendam, quam antiquior dimittit, & ab hoc dimissam optet alter, & sic de cæteris, vt apertè colligitur ex d. cap. fin. dum ibi dicitur, poterunt ipsi antiquiores iuxta consuetudinem eandem optare, cum Præbenda vacabit, & illa, quæ optata non fuerit, si nulli sit debita, erit illi, pro quo scripsimus, conferenda. Nam

12 † optionis natura est, vt successiuè vnus Præbendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisquam antiquior est, gradatim, ascendat, Gonzal. d. glos. 34. n. 15. vnde infert num. seqq. quòd stante statuto, seu consuetudine, quòd Canonicatum vacantem optet antiquior Por-

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

tionarius, intelligi debet postquam Canonici optauerint, vel de optimo Canonicatu per moderniorum ratione dictæ optionis dimisso. [Canonici qui habent facultatem optandi Præbendas in Ecclesia ex consuetudine, non optando non idcirco amittunt dictam facultatem. Capyc. decis. 134. num. 4. Borrel. d. tit. 29. num. 26.]

Absens optare potest, si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet, Monet. d. tract. cap. 4. q. 3. à num. 31. per procuratorem scilicet, qui habeat speciale mandatum, vt colligitur ex d. cap. vlt. ibi, per alios, Gonzal. d. glos. 34. num. 123. Monet. d. cap. 1. num. 52. cum seqq. vbi, num. 55. id ampliat etiam si procurator iste non habeat speciale mandatum, dummodo constitutus sit cum libera, & à num. 58. subdit, quòd si procurator habeat generale mandatum, vel negotiorum gestor optet nomine meo, & ego ratum habeam optionem, valebit optio.

Quamuis Canonicus, qui non est in Sacris, vocem in Capitulo non habeat, Clem. 2. de ætate, & qualitate. Conc. Trid. sess. 22. de resor. c. 4. iunctis resolutis, c. 37. à n. 3. tamen bene poterit optare maiorem Præbendam acsi esset in Sacris, si statutum, vel consuetudo contraria obuiet, cum hic actus optandi competat ex Canonica, & Præbenda, non ex voce Capituli, ita glos. verb. in Capitulo in Clemen. 2. de ætate, & qualitate. Gonzal. d. glos. 34. num. 128. Monet. d. tract. cap. 4. q. 5. à num. 71 [Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 482. num. 21.]

Et nemo impeditur optare quamuis habeat reseruat. beneficium ratione optionis dimittendum, puta ex eo quòd fuerit Subcollector, aut familiaris Papæ, aut ex alia quacunque causâ, & illud durante officio, aut familiaritate obrinuerit, Card. cons. 120. incip. Vacauerunt, num. fin. Gonzal. d. glos. 34. n. 42.

Necnon quamuis habeat Præbendam, super cuius fructibus ipse voluntariè consensit pensionem reseruari ad fauorem alterius, vtitur enim iure suo, cum in re propria sit moderator, & arbiter, nisi esset aliqua coniectura fraudis, veluti quòd ided consenserit, quòd de proximo optare sperabat, vel infirmus esset, ita post Pute. decis. 155. lib. 3. in vtraque edit. tenet Gonzal. d. glos. 34. num. 43. & 44. [Vnde Canonicum optantem Canonicatum habentem præbendam annexam, teneri soluere pensionem super Canonicatu optato iam impositam ex Rotæ decisione resoluit Marches. de commission. par. 1. §. 2. num. 63. pag. 588. Verum vt clariùs in hoc procedamus, id obseruare debemus, an fuerit dimissus titulus Canonice, & alius optatus, & tunc proculdubio teneatur is, qui optauit dimissum, pensionem soluere. Greg. de pension. q. 63. num. 2. Aut potius fuerit simpliciter dimissa Præben-

da, id est, prædium, vel portio Præbendalis, assignata Canonicatui, retento eodem titulo, & tunc non tenebitur qui dimissam optavit, sed qui dimisit, ex quo retinuit sibi eundem titulum, illamque Præbendam spiritualem, super qua fuit pensio referuata; ita ex Rota Gonzal. d. glos. 34. sub n. 47. vers. & fuit quoque, Anton. Fabric. d. diffinit. 96. Mantie. decis. 279. num. 1. cum seqq. Seraphin. decis. 1429. num. 4. Monet. de distribut. quotid. p. 3. q. 8. num. 15. & 16. & de optione Canon. cap. 7. q. 3. concl. 3. ex num. 33. Rota in Lucana pensionis 29. Ianuarij 1618. coram Vbaldo fen. Vnde vbiunque is, qui dimisit, sub hoc prætextu vult euitare onus huiusmodi pensionis, tenetur ipse iustificare quòd fuerit optata Præbenda ipsa spiritualis, & sic nouus titulus. Pute. decis. 196. sub num. 1. vers. ex cuius dictis lib. 2. Rota in d. Lucana pensionis.]

18 Excommunicatus potest optare, vt est communis apud Couar. in cap. alma mater, part. 1. §. 7. num. 4. Gig. de pension. q. 63. num. 15. Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 13. §. 2. num. 15. Sayr. in simili tract. lib. 2. cap. 6. num. 13. Monet. d. cap. 4. à num. 20. vbi post num. 30. limitat si ex speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus, putà quando Portionarius optat Canonicatum, vel Canonicus Dignitatem, aut aliàs vbi requiritur in optione noua collatio, quod etiam tenet Gonzal. d. gloss. 34. num. 65. & à num. 72. hinc infert excommunicatum, aut irregularem, seu aliàs à iure prohibitum minimè posse optare nouam Præbendam spiritualem, & nouum, ac distinctum titulum consequi, Soar. tom. 5. de censur. disput. 13. sect. 1. num. 19. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 13. num. 48. cum seqq. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gremium Ecclesie existen. lib. 4. cap. 11. per tot.

19 Vbi quis propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus annexis alicui Præbendæ, vel beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, non poterit quoque in ea Ecclesia optare vacantem Præbendam, aut portionem, quia inhabilis ad Ordines, inhabilis quoque est ad beneficium, inhabilis verò ad beneficium, multò magis repellendus est ab actu, qui non fit nisi à Præbendato, & beneficiario, cuiusmodi optio, ita Monet. d. cap. 4. num. 109. vbi numeris seqq. hinc refert cæcum, mutum, & surdum, seu alios habentes corporis defectum repellentem ab Ordinibus, non posse optare, nisi huiusmodi vitium contraxerint post obtentum beneficium in Ecclesia, in qua viget ius optandi, vt in cæco declarat Monet. ibidem à num. 117. cuius tamen resolutio videtur pati difficultatem quando in optione requiritur noua collatio, cum tunc requiratur capacitas, & idoneitas ad tale beneficium, perinde ac si absque optio-

ne esset illi conferendum, vt bene resoluit Gonzal. d. glos. 34. num. 73.

De Canonicatu Pœnitentiarij an, & quando possit optari, diximus suprâ cap. 26. num. 23. & Theologici, seu Lectorali, cap. 27. à num. 19. & de Coadiutore cap. 29. num. 29.

Optio locum non habet in beneficiis, seu Præbendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus, ita expressè habetur in d. cap. ultim. Simonet. de reseruat. benef. q. 45. num. 3. Falcon. in simili tract. q. 4. effectu 1. [Aloyf. Ricc. p. 6. collectan. 1451. vers. sed vigore.] Flamin. Paris. de resignation. benef. lib. 2. q. 20. num. 7. Azor. d. part. 2. lib. 6. cap. 26. q. 14. in fine, Monet. d. tract. cap. 3. quæst. 3. num. 12. cum seqq. [Camill. Borrel. in sum. decis. tom. 1. tit. 29. num. 14. vbi, num. 31. post Franc. Marc. decis. 1232. num. 7. vol. 1. subdit quòd quando Præbendæ vacant in Curia alio modo, quàm per mortem, optio locum sibi vendicat.]

Nec in beneficiis quomodocunque referuatis, siue generaliter, siue specialiter, [Mohedan. decis. 297. num. 1.] Franc. Marc. Delphin. decis. 1271. num. 2. part. 1. Paris. conf. 10. num. 5. & 8. volum. 4. Gig. de pensionib. q. 63. num. 9. Flamin. Paris. d. q. 20. num. 3. Azor. d. p. 2. lib. 6. cap. 26. quæst. 13. Anast. Germon. de indultis Cardinal. §. etiam ex eo, num. 12. Gonzal. d. glos. 34. num. 2. Nicol. Garc. de benefic. part. 5. cap. 1. num. 452. Monet. d. cap. 3. quæst. 3. à num. 41. Marc. Antonin. variar. resol. lib. 1. resol. fin. casu 9. Etiam per regul. 8. Cancell. de alternatiua, aut in mensibus Apostolicis, vt in specie tradunt Paul. Granut. in addit. ad Simonet. de reseruat. benef. q. 42. verb. superfluum, Gonzal. d. glos. 34. à num. 1. Monet. d. quæst. 3. num. 78. latè Alex. Trentacinq. tom. 1. conf. 27. per tot. vbi refert ita Romæ fuisse iudicatum.

Nec in beneficiis, & Præbendis, quæ permutantur, & resignantur, siue in ipsa permutatione, & resignatione, quia ibi vacat beneficium vbi fit resignatio, vnde cum ista resignatio fiat in Curia, & in manibus Papæ, obstat reseruatio, ita Petr. Gregor. de benefic. cap. 39. num. 4. Azor. d. part. 2. lib. 6. cap. 26. in fine, & lib. 7. cap. 30. quæst. 7. Flamin. Paris. d. q. 20. num. 2. Gonzal. d. glos. 34. num. 35. & seqq. Monet. d. cap. 3. à num. 124. Habet tamen locum † optio in iis Præbendis, quæ deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses à die notitiæ vacationis, vt per Franciscum Marc. Delphin. decis. 1259. num. 2. part. 1. Azor. d. cap. 26. q. 14. Monet. d. cap. 3. q. 3. num. 106. vbi id multis medijs probare intendit, vide apud illum. [Nisi Præbenda vacaret per permutationem coram Ordinario factam, sic intelligendus Franc. Marc. decis. 1259. num. 1. vol. 1. Borrell. d. tit. 29. num. 29.]

Nec

25 Nec denique in beneficiis iuris patronatus laicalis, aut mixti locum habet optio, vt late probat Monet. d. tract. cap. 3. à num. 112. nisi accedat patroni consensus, vel speciali præscriptione, aut consuetudine inducatur, vt etiam in beneficiis, & Præbendis iurispatronatus laicalis fit optio, vt ipse Monet. declarat *ibidem*, num. 121. & 122. addens huiusmodi consuetudinem iudici saltem spatio quadraginta annorum quoad ius Ecclesiæ inferioris, & spatio triginta quoad ius laici.

26 Quærit Gonzal. d. glos. 34. num. 92. de casu, qui passim euenire potest, videlicet vnus fuit prouisus de vna quarta Portione, cuius vigore optauit, & ascendit ad dimidiam, & postea ad integram Portionem, si postquam declaratur quod collatio facta de quarta Portione est nulla, vel quia erat reseruata, vel ex alio defectu, an debeat etiam priuari integra Portione, quam habet? & concludit quod sic, nisi trienniali possessione, vel alio nouo titulo se defendat; nam sublato antecedente, & fundamento tollitur consequens, & totum ædificium corruit, & n. 94. ex hac ferè ratione resoluit quod si vnus Canonicus iunior optauit Canonicatum maiorem, & integer Portionarius optauit Canonicum dimissum, & dimidius Portionarius optauit integram Portionem dimissam, & quartus Portionarius optauit dimidiam Portionem, & de illa quarta Portione dimissa fuit vnus nouiter prouisus, & post aliquod tempus euctus fuit Canonicatus primo loco optatus, quia erat reseruatus, seu ex alia causa affectus, tunc iste Canonicatus, & reliqui omnes debent gradatim restitui ad locum, & beneficium ratione dictæ optionis dimissum, nisi scienter malè optassent, & sic prouisus de quarta Portione remanebit sine illa, & inanis, per *c. si beneficia* 20. de *præben. lib. 6.* vbi Anchar. *notab. 8. num. fin.* & Franch. *num. 4.* notant, quod quando adest error in primo gradu, & ille est, causa erroris successiue in pluribus gradibus primo restituito aduersus secundum, restituitur secundus aduersus tertium, & tertius aduersus quartum, & sic de singulis.

CAPVT XXXI.

Canonicorum officium per se, & non per substitutos adimplendum.

S V M M A R I V M.

- 1 Officium Canonicorum in duobus potissimum consistit, scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo.
- 2 Officium Canonicorum in choro in quibus consistat, ostenditur.

- 3 Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitime sint impediti.
- 4 Statutum quod Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non est attendendum.
- 5 Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.
- 6 Dignitates, Canonici, vel Portionarij, præsertim in Cathedralibus si legitimo impedimento detenti sint, & per se ipsos munera eis incumbencia adimplere non possint, tunc alios eiusdem Ordinis, & gradus deputare debent.
- 7 Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione obtinentes tenentur vtriusque beneficij onera subire per se ipsos, nisi seruitutibus eodem tempore concurrant.
- 8 Dignitas, & Canonicatus si sunt ad inuicem uniti, an, & quando illos obtinens teneatur vtriusque onera subire per se ipsum, ostenditur.
- 9 Portio si unita sit Dignitati perpetuo, & accessorie, & per viam incorporationis, tunc obtinens Dignitatem non tenetur seruire tanquam Portionarius.
- 10 [Canonici iudex est suspectus in causa sui concanonici, sed verius num. 11. Canonici in causa sui Capituli sunt idonei testes. *ibid.*
- 12 Testis de vniuersitate ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate.
- 13 Canonici in iis, quæ singulorum commodum, & vtilitatem respiciunt, ad testificandum non admittuntur.
- 14 Canonicus in causa sua præbenda non potest esse testis.
- 15 Causa spectare ad singulos de Capitulo, quando dicatur.]

FFICIUM Canonicorum in duobus potissimum consistit, scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo, vt probat *tex. in cap. relatum 9. cap. dilectus 19. cap. pro illorum 22. in fine, cap. dilecto 25. in princ. de præben. Petr. Greg. Syntagm. iuris, lib. 15. cap. 23. num. 12. Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. Canonici, §. 4.* Officium chori, & participationis Diuinorum breuiter, sed eleganter describit Concilium Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 12. vers. omnes*, in hæc verba. *Omnes verò Diuina per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inseruire atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei no-*

men reuerenter, distinctè, deuotèque laudare.

2 Ex tribus constare officium Canonicorum in choro colligitur ex dicto Concilij decreto, *primò* in feruendo per se, & non per substitutos; *secundò* in assistendo Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti; *tertiò* in psallendo in choro. De eorum quolibet sigillatim particulari sub capite agemus, & in hoc de primo.

3 Sacra igitur Rituum Congreg. *in vna Egitanien. 23. Nouembris 1602.* censuit *Canonicos teneri per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitime sint impediti,* prout declarauit eadem Sacra Congreg. *in vna Neritonen. 15. April. 1606.* & nuncupatim quòd † Canonici Ecclesiarum Collegiatarum per se, & non per substitutum inseruire debeant, [& diuina obire munia, post

4 Concil. Trid. *sess. 24. de reform. d. cap. 12. vers. omnes verò,* tenent Seraphin. *decis. 1256. num. 4.* nouissimè Ciarlin. *controuers. forens. lib. 1. cap. 38. num. 29.*] Rota *decis. 659. num. 3. parte 4. diuers.* Et si factum sit aliquod statutum, aut extet consuetudo etiam immemorialis, quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, eius ratio habenda non est, quia est contra *Conc. cit. loco,* ita [Seraphin. *d. decis. 1256. num. 4. Ciarlin. d. cap. 38. num. 30.*] Zerol. *in praxi Episcop. par. 2. verb. Canonicus, §. 5.* Nicol. Garc. *de benef. part. 3. cap. 2. num. 498. & num. 503. Rot. decis. 659. par. 4. diuers.*

[Circa onus Canonicis incumbens ad Missas decantandas an debeant illud personaliter obire, vel possint quandoque per substitutos adimplere, huius loci est inuestigare: & quamuis ad huiusmodi onus subeundum cogi posse videantur, ex vulgatis iuris regulis, quæ in hoc casu præceptum, & necessitatem important, nihilominus tamen stante vsu immemorabili, vt quis deseruiat in Missis cantandis per alium sui similem, puto probabile, vt Canonicus per se non teneatur celebrare, sed possit per substitutum satisfacere, per ea quæ latè tradit Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 800. num. 1. cum seqq. tom. 4.* quod necessariò est intelligendum existente iusta causa impedimenti, vel absentia, nam qui tenetur per se celebrare, iustam habet excusationem, si legitime impediatur, adeò, vt tunc nec adstringi valeat ad celebrandum per alterum: qui verò per se, vel per alium obligatus est celebrare, etiamsi iusto detineatur impedimento, tamen adhuc tenetur per alium adimplere, ita Nau. *in man. cap. 25. num. 154.* Azori. *instit. moral. par. 1. lib. 10. cap. 24. q. 7. vers. respondeo.* Ego ipse *de officio & potestate Episcop. par. 2. alleg. 24. num. 28.* Vnde meritiò, vt nullo casu omittat Canonicus adimplere onus sibi iniunctum Missarum de-

cantandarum, licet infirmus sit, vel ex iusta causa absens, solet statuto cauèri, vt per se, vel per alium sui similem huic oneri satisfaciat, quo etiam casu non libera præstatur Canonico electio, vt fieri solet, sed analogicè, vt ita demum Canonicus possit per alium satisfacere oneri Missarum, siue solemnum, siue non solemnum, si iusto aliquo impedimento fuerit detentus, vel infirmitatis, vel absentia, ne ipse valeat physicè per se adimplere, sic enim iustum est, vt per institutum seruiat, si potest, sin impeditus sit, per alium satisfaciat, Lambertin. *de iurepatron. lib. 2. p. 1. q. 7. princ. art. 28. num. 2. 3. & 4. & art. 30. num. 25. §. sit igitur conclusio, vers. amplia secundò.* Gutier. *conf. 1. num. 11. vers. & prædicta.* Nicol. Garc. *de benef. par. 3. cap. 2. num. 496. 498. & 504.* Azori. *instit. moral. par. 1. lib. 10. cap. 24. q. 7. vers. quando verò talis,* quos refert & sequitur Ioan. Baptist. Ciarlin. *controuers. forens. lib. 1. cap. 38. num. 28.*

Et ad hæc reducenda sunt, quæ à sacris Congregationibus Concilij & Rituum hac de re emanarunt; sacra autem Concilij Trid. Cong. prout refert Garc. *d. par. 3. cap. 2. num. 495.* ita habet] † *An Canonici teneantur per se ipsos cantare Missas in omnibus festis Dominicis Aduentus, & Quadragesime, an tantum solemnum? Congregatio censuit cogendos esse ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesie debent eas dicere, nec possunt per alios Missas canere maiores prætextu quòd ipsi Missas diebus solemnum decantabunt, sed cogendi sunt ad personaliter canendum Missas illis diebus, quibus ex institutis, vel legitima consuetudine illius Ecclesie debent.*

6 Item & alia decisio S. Rituum Congreg. ad supplicationem Capituli, & aliorum Ecclesie Abulen. Portionarium, quæ sic cantat, *Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesiis præsertim Cathedralibus cuiuscunque qualitatis sint; Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercèti assistere, ac vestibus sacris indutos eidem inseruire, necnon munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus in decantatione Missæ, Euangelij, Epistola, & similium functione, præstatione incumbentiæ, & annexa per se ipsos subire, & exercere iuxta sacrorum Canonum, & Concilij Trident. dispositionem, ac cuiusque Ecclesie particularem ordinationem, certum esse respondit Sacrorum Rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempe alias Dignitates, Canonici Canonicos, & Portionarij respectiue Portionarios in sua quisque hebdomada, ne graduum, & ordinum prærogatiua confundantur, deputare*

deputare debent, idque per Episcopum opportunis remediis etiam huius Decreti vigore providendum fore censuit eadem Sacra Congreg. sub die 18. Maij 1602. Ptolom. Card. Comen. Alex. Gratianus Prosec. Congr. quam declarationem se vidisse authenticam testatur Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 496.

7 Obtinentes quoque Dignitatem cum Canonatu, aut Portione, tenentur vtriusque beneficii onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant, itaut ab vna persona praestari nequeant [nam percipit duplices fructus & distributiones, vt dixi cap. 21. num. 18. vnde duplex onus subire debet, & duarum personarum vices praestare. l. tutorem ff. de his quibus, vt indign. latè Prob. in cap. 1. num. 7. de consuet. in 6. nisi fortè vna praesentia sufficeret propter incompatibilitatem beneficiorum. Cou. lib. 3. var. cap. 13. num. 3. Rebuff. de dispens. ad plura benef. num. 71. & 72. refert Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 894. num. 23. cum seqq.] & ita declarauit Sacra Congreg. Concilij in vna Abulen. cuius verba refert Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 503. vt in sequenti declaratione Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. Pro parte Episcopi Abulen. quaritur an obtinens Dignitatem cum Canonatu, seu portione in eadem Ecclesia teneantur per se ipsos vtriusque beneficii onera subire, itaut non satisfaciant Concilio deseruendo personaliter in Dignitate, & per substitutum in Canonatu, seu Portione non obstante contraria Ecclesiae consuetudine? Episcopo Abulen. resp. Reuerendiss. D. vti frater. Propositus fuit libellus S. Congregationi Cardinalium Concilij Tridentin. interpretum, qui cum his ad Amplitudinem tuam litteris mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonatu, seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit. Congregatio censuit sic obtinentem teneri per se ipsum vtriusque beneficii onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quam si personaliter vtrique deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore praestari nequaquam possint. Porro facultatem substituendi in seruitio Canonatus quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstructus, existimauit minimè illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia, quam Congregationis sententiam Amplitudini tuae significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Roma die 27. Iulij 1587. Amplitudinis Tuae vti frater A. Cardin. Carrasa. Et addit idem Nicol. Garc. d. cap. 2. sub num. 504. aliam declarationem in vna Calaguritana sub die 19. Iulij 1593. quae sic ait. Congregatio Concilij censuit minimè potuisse Episcopum statuere, vt Decanus primam obtinens Di-

gnitatem in Ecclesia Collegiata S. Mariae, teneatur contra consuetudinem dictae Ecclesiae inseruire in Diaconi officio Sacerdotali celebranti, nisi Decanus ultra Dignitatem Decanatus obtineret in eadem Ecclesia etiam Praebendam onus hoc canendi Euangelium annexum habentem, tunc enim ad onus praedictum etiam subeundum cogendum fore.

Si Dignitas, & Canonatus sint adinuitem, & aequè principaliter vnita, cum vti duo beneficia obtineantur, illa obtinens vtriusque onera subire per se ipsum tenetur, secus verò si vnio facta sit accessoriè, & non aequè principaliter, idem etiam dicendum est si facta sit ad vitam obtinentium dumtaxat quia per istam vnionem, ad vitam non extinguitur titulus beneficii vniti, ita declarasse Sacram Congreg. Concilij refert Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 506. & seqq.

Sed si Portio vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè, & per viam incorporationis, tunc quia per istam vnionem Portio desit esse Portio, & eius titulus, & effectus extinctus fuit, ac effecta est vnum tantum beneficium, obtinens Dignitatem, cui sic est vnita Portio, non tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera aliàs competentia ratione Portionis: ex alia declaratione eiusdem Sacrae Congreg. colligit Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 508. & 509. vbi, num. 518. refert sic etiam fuisse resolutum in Rota in vna Burgen. seruitij Decanatus 13. Iunij 1594. coram Litia, quam, cum sit in hac materia magistralis, hic inserendam duxi. Domini resolverunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarius, quia Portio eo ipso quòd vnita fuit in perpetuum Dignitati Decanatus per viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet, desit esse Portio, illiusque nomen, & effectus extinctus fuit, Doct. in cap. cum accessissent, de constit. gloss. verb. Ecclesias, in Clemen. per litteras, de praebend. Ioan. Baptist. de S. Seuerino in tract. de vnion. art. 8. q. 11. & seqq. Oldrad. conf. 259. num. 15. & seq. Rot. decis. 111. de reb. Eccles. non alienan. in antiquis. Cassad. decis. 13. num. 1. super regulis. Vnde cum titulus Portionis, eiusque effectus sit extinctus, non potest dici quòd Decanus vti Portionarius teneatur seruire, cum non entis nulla sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non possint; nec ex eo, quòd in vnione dicitur quòd per vnionem huiusmodi dicta Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congruè supportentur onera consueta; debet contrarium determinari; nam dixerunt Domini dictam clausulam intelligi debere de oneribus non competentibus ratione solius Portionis; sed de his, quae extrinsecè veniunt subeunda, cum, quae competunt ratione solius tituli, cessent, de medio sublato ipso titulo per viam dictae perpetuae vnionis;

unionis, ad tex. in cap. cum cessante, de appellationib. cum vulgaribus, & huic interpretationi esse inhaerendum, dixerunt Domini ne verba Papae facti eiusdem contradicant, ad tex. in l. 1. ubi scribentes, C. plus valere quod agitur. Et quod inductum fuit mediante unione in honorem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius, retorqueatur in diminutionem honoris, & Dignitatis illius mediante seruitio sua Dignitati minimè condigno contra omnem rationem. Debet enim omnis disputatio sano modo interpretari, & ut omnis contrarietas euitetur, cap. inter dilectos, S. ceterum, de fide instrumen. Bart & alij in 2. S. creditum, ff. si certum pet. cum aliis per Aymon. conf. 548. num. 19. lib. 3. praesertim cum Ecclesia ex defectu dictae Portionis in Diuinis non dicatur pati aliquem defectum, ut notatur per Angel. in l. non alius. S. legati, & ibi Castr. num. 3. ff. de iudic. & per Bald. in repet. d. l. num. 2. in 2. elect. Haec enim Rota.

10 [Cum ergo Canonici teneantur seruire per se, ac in Choro, & in Ecclesia personaliter, & non per substitutos assistere, iuxta ea, quae supra hoc eod. cap. adduximus, & sic societatem & familiaritatem inter se obtineant, ut tradit glos. in cap. cum R. Canonicus 35. in verb. cum sint eius socij, de offic. deleg. & fraternitatem contrahant, quia Canonici dicuntur fratres, cap. quanto, & cap. nouit, de his, quae fiunt à Præl. sine consensu Cap. cap. accedens, ut lite non contest. ideo Aloyf. Ricc. in decis. Curiae Archiepisc. Neapol. p. 1. decis. 179. per tot. resoluit Canonicum iudicem esse suspectum in causa sui Concanonici.

11 Verùm contraria sententia receptior est, quamque tenent Aufrier. de reprob. testium num. 13. vers. adde quòd, Alberic. de Malettis in tract. de testib. cap. 4. num. 76. ubi intelligit quando Canonici insimul non habitant, Crot. eod. tract. num. 168. Campegi. in simili reg. 99. fallent. 8. Mascard. de probat. conclus. 260. num. 7. Farin. in praxi crimin. p. 3. q. 60. num. 461. Buratt. decis. 552. num. 8. Et specialiter in Canonicis respectu sui Capituli. id ipsum asserunt Hector AEmil. in tract. de testib. verb. testis Abbas num. 13. Alber. de Malettis ubi sup. cap. 5. num. 27. Mascard. d. concl. 260. num. 6. & 9. plures citati à Farin. d. q. 60. num. 460. per tex. in cap. super prudentia, ubi etiam glos. in figuratone casus 14. q. 2. & in d. cap. cum R. Canonicus. † Nam testis de vniuersitate Ecclesiastica admittitur ad testificandum pro sua vniuersitate. cap. insuper, de testib. Socin. reg. 408. in princ. Viui. commun. verb. testis de collegio, Farin. d. q. 60. num. 451.

13 Limita tamen, hanc secundam receptionem sententiam non procedere in iis, quae singulorum commodum, & utilitatem respiciunt, in quibus eosdem Canonicos, singu-

losque alterius cuiuscunque vniuersitatis, ad testificandum non admitti tenent Cou. pract. cap. 18. num. 4. vers. quibus suffragatur, Cæf. de Grassis decis. 85. num. 2. Menoch. de arbitr. casu 106. num. 13. cum seqq. Mascard. conclus. 318. num. 3. Farin. d. q. 60. num. 496. Et in specie quòd † in causa Præbendæ ipsius Ca- 14 nonici, quia agitur de proprio, & singulari eius commo, non sit ipse Canonicus idoneus testis, resoluunt Abb. in cap. insuper num. 7. Felin. num. 6. de testib. Aufrier. de reprob. test. num. 1. vers. ex qua Siculus, & num. 91. Mascard. concl. 1357. num. 29. Farin. d. q. 60. num. 462.

Dicitur autem causa spectare ad singulos 15 de Capitulo quando proprietas est Capituli, sed vtilitas singulorum, vel quando agitur de prædio & vinea, de cuius fructibus singuli de Capitulo habent suos redditus, & ex quibus viuunt, & aluntur, vel quando agitur de lite, in qua si Capitulum succumberet, certum est in singulos imponendam esse collectam, secus si hoc sit dubium, ita Farin. d. q. 60. num. 499. 504. 505. & 507.]

CAPVT XXXII.

Canonici an, quando, & quomodo teneantur associare, & reducere Episcopum venientem ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici tenentur in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditurum cum cappa accedentem, excipientes illum ex aliquo cubiculo Palatij Episcopalis Ecclesiae contigui.
- 2 Ceremoniale seruandum circa associationem, & reductionem Episcopi celebraturi in Cathedrali.
- 3 Domus Episcopi quibus passibus debeat distari à Cathedrali, ut Canonici illum ab ea ad Cathedrali associare non teneantur, ostenditur.
- 4 Palatium Episcopi si sit longè distans, debet Episcopus associari per Canonicos ex aliquo loco ad hoc deputato propè Ecclesiam, vel ex Ecclesia ipsius atrio, aut scalis.
- 5 Canonici in eorum habitu Canonicali tenentur associare Episcopum in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu ut di-

uini

- uinis Officiis assistat, accedere voluerit.
- 6 Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiiali, & Mitra.
 - 7 Canonici non tenentur nisi ex voluntate, & urbanitate associare Episcopum, cum in diebus non solemnioribus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit.
 - 8 Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico.
 - 9 Aspersorium porrigendum est Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam ab illius Priore, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit.
 - 10 Festa solemnia, seu dies solemnes, quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiiali, sunt qui in cap. 1. & 33. Cæremonialis Episcoporum annumerantur.
 - 11 Diebus solemnioribus tenentur Canonici Episcopum associare, & reducere etiam si cappa non utatur, si ea uti non soleat illis diebus.
 - 12 Canonici debent associare Episcopum ad Ecclesiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, si id consuetudine fuerit introductum.
 - 13 Suffraganeo Episcopo veniente ad Ecclesiam ad celebrandum nomine proprii Episcopi, non tenentur Canonici obuiam ire, nisi vsque ad portam Ecclesie.
 - 14 Episcopus debet Canoniciis certam horam sui aduentus ad Ecclesiam tempore congruo statuere, & significare.
 - 15 Canonici post signum datum ad Officium inchoandum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt.
 - 16 Episcopus si ad Ecclesiam descendat post inchoatum Officium, tunc satis est si quatuor, vel quinque Canonici ei obuiam eant, idem si post decantatum Euangelium concio inchoetur, vt num. 17.
 - 18 Episcopum si finita concione velit ad domum redire, non debent Canonici deserere admissam, sed tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur.
 - 19 Canonici vt Episcopum in reditu finito Officio associant sufficit vsque extra portam Ecclesie, vel vsque ad primum atrium.
 - 20 Decisio in causa Elboren. refertur.
 - 21 Canonici debent associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam.
 - 22 Pallium à palatio in Ecclesiam non conuenit gestare Episcopo, sed debet assumi post cantatam Tertiam in sacello Ec-

clesia ubi paratur Episcopus.

- 23 Legilis loco de quo in Cærem. lib. 2. cap. 31. potest tolerari Laicus clauiferarius, dummodo sit indutus habitu clericali.
- 24 Duci Segorbice, & Cardona an debeantur, & quomodo cæremonia associationis, thurificationis, & pacis per Canonicos Ecclesie Cathedralis Segorbicæ ostenditur.

TENENTUR Canonici in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, illumque associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditorum cum cappa accedentem, & finito Officio illum in reditu associare, ita Sacra Rituum Congregat. in vna Ragusina 8. Maij 1617. & in alia Taruasina. 19. Ianuarij 1619. non ex urbanitate, sed ex debito, vt in Salamantina decimosexto Iulij 1605. Excipientes scilicet illum ex aliquo cubiculo Palatii Episcopalis Ecclesie contigui; in reassociatione verò eiusdem ab Ecclesia faltem vsque ad portam Ecclesie, circa quod seruandum est Cæremoniale lib. 2. cap. 1. ita eadem Sacra Congregat. in Elboren. & Oscan. 16. Maij 1601. & in Cremen. 28. Septembris 1602. & in Placentina prouincia Compostellana 4. Iulij 1615. in 6. dub. † Etiam si domus non sit contigua Ecclesie, dummodo non multum distet, vt in Colimbrien. 6. Iulij 1602. & in dict. Oscan. & etiam si distet per spatium 60. passuum, qui habentur pro modico spatium in Theatina 14. Decembris 1602. Tifernaten. 5. Iulij 1603. & etiam si distet per spatium 110. passuum, vt in Eluen. 10. Ianuarij 1604. & per spatium 160. passuum, vt in Tarracinen. 20. Augusti 1622. † Si verò Palatium sit longè distans, debet associari ex aliquo loco ad hoc deputato propè Ecclesiam, vel in Ecclesie ipsius atrio, aut scallis, vt in d. Oscan. 16. Maij 1601.

Sed non quoties Episcopus ad Ecclesiam accedit Canonici in eorum habitu Canonicali eum ex suo Palatio associare tenentur, & reducere, sed in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit, ita ead. S. Congreg. in vna Perusina 20. Nouembris 1601. & in dict. Placentina in 1. dub. & † Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo, dum accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Pluuiiali, & Mitra, eadem Sac. Congreg. in Asina 30. Augusti 1602.

In cæteris verò diebus, quibus Episcopus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit, non tenentur Canonici nisi ex voluntate, & urbanitate hæc obsequia ei præstare, & satis est si aliqui ex Digni

Dignitatibus, & Canonicis ad ostium Ecclesie occurrant, qui dignior aspersorium cum aqua benedicta ministrare debet, & abeuntem similiter vsque ad ostium comitentur. Ita eadem S. Cong. in *Perusina* 20. Decemb. 1601. *Brundusina* 2. Martij 1602. *Asculana* 16. Decembris 1606. *Ripana* 24. Octobris 1604. & 30. Ianuarij 1610. *Sarzanen.* 12. Martij 1618. *Taruisana* 19. Ianuarij 1619. *Liman.* in *Indiis* 26. Maij 1621. & nouissimè in *Lunen.* *Sarzanen.* 3. Martij 1633. vbi expressè tenet Episcopum venienti ad Ecclesiam dum non recitantur horæ, omnes in Ecclesia, & choro præsentis teneri obuian ire, & excipere.

8 Semper enim aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico, ead. S. Congreg. in *Salamantina* 16. Iulij 1605. & in *Sarzanen.* 12. Martij 1612. † Accedenti verò ad Ecclesiam Collegiatam porrigendum est à Priore eiusdem Ecclesie, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit, vt in *Camarinen.* 15. Martij 1618. in resp. ad 2. dub.

10 Quæ autem intelligantur festa solemnia, quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum cappa, seu Pluuiiali, refert Cæremoniale lib. 2. cap. 1. & 34. ad quod recurrendum esse in hac parte censuit eadem Sacra Cong. in *una Lamacen.* 17. Martij 1607. & dies solemnes ad effectum de quo agitur, esse illos omnes, qui in cap. 1. & 25. Cæremonialis Episcoporum connumerantur, ex quibus statuitur † Episcopum posse ad libitum vel celebrare, vel Diuinis assistere, vt dicit eadem Sacra Congregat. in *una Terracinen.* 18. Martij 1623. nouissimè eadem S. Cong. Rit. declarauit sub die 1. Decembris 1632. in habendo alteri resolutioni sub die 17. Nouembris 1607. festiuitates solemnes per annum esse festum Paschatis, Resurrectionis D. N. Iesu Christi, feriam quintam in Cæna Domini, festum Ascensionis D. N. festum Pentecostes, festum Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, festum Assumptionis B. Mariæ, festum omnium Sanctorum, festum Natiuitatis, & festum Epiphaniæ; & his diebus tenentur etiam Episcopum associare, & reducere, etiam si cappa non utatur, quando pro loci, aut prouinciæ consuetudine, aut aliàs cappa vti non solet, aut eius loco alium habitum ferre consuevit, vt in *Elboren.* 8. Martij 1600.

12 Vbi tamen est consuetudo quòd quoties Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam vt celebret, vel diuinis Officiis assistat, etiam in Dominicis diebus, & aliis festiuitatibus per annum, semper illum Canonici à cubiculo, seu à camera deputata associant ad Ecclesiam, &

in reditu finito Officio vsque ad Portam Palatii, illa seruanda est, sicut censuit eadem S. Cong. Rit. in *Ripana* 30. Ianuarij 1610. & quæ hucusque diximus de Canonicis, intelliguntur de Dignitatibus, licet Cæremoniale tantum Canonicos exprimat, ex eadem S. Cong. in *Perusina* 21. Augusti 1601.

Episcopo autem Suffraganeo venienti ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprij, non tenentur Canonici obuian ire vsque ad cubiculum, sicut tenentur ire obuian Episcopo proprio; sed satis est, vt Suffraganeo aliqui Canonici obuian procedant vsque ad portam Ecclesie, ex eadem Sacra Cong. in *Bracharen.* 1. Septembris 1607.

Ne diuina Officia turbentur, debet Episcopus certam horam sui aduentus tempore congruo statuere, & significare, vt dicitur in *dictis Elboren.* & *Oscen.* 16. Maij 1601. & *Placentina Prouinoie Compostellane* 4. Iulij 1615. in 1. dub. vbi additur quòd † si fuerit intima certa hora Officij, ac dato signo, & non veniente Episcopo inchoari potest Officium. Quando enim per sonum campanæ hora certa Officij inchoandi intimatur, quæ tamen hora consultanda erit, & stabilienda prius cum Episcopo, dato signo diutius ultra signum vltimum datum non est immorandum, sed Canonici post signum datum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt, vt habetur *ibidem* in 5. dub. & in *d. Salamant.* 16. Iuin. 1605.

Sed quando post inchoatum Officium Episcopus ad Ecclesiam descendit, tunc satis erit si quatuor, vel quinque Canonici, vel de Capitulo ei obuian eant, & maior pars Canonorum in choro remaneat, vt in *d. Placentina* in 1. dub. Et nouissimè eadem Sac. Cong. Rituum in *Lunen. Sarranen.* 3. Martij 1653. censuit † quòd Episcopo venienti ad Ecclesiam, dum in choro à Canonicis recitantur horæ Canonice, saltem duo ex Canonicis tenentur è choro discedere, & obuian ire, porrigentes aspersorium.

Idem si Episcopus venit in eo tempore, quo post decantatum Euangelium concio inchoatur, vt in *eadem Placentina* in 2. dub. quòd si finita concione velit domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tantum tres, vel quatuor Episcopum vsque ad portam comitentur, & statim redeant, vt in 3. dub. Sed si post finitam Missam velit discedere, nec expectare quòd Hora Sexta recitetur, quæ de consuetudine Ecclesie immediate finita Missa cantari sonet, Canonici omnes saltem vsque ad portam Ecclesie comitentur, vt in 4. dub.

In reditu verò finito Officio sufficit, vt Canonici Episcopum suum associant vsque extra portam Ecclesie, vt dicitur in Cæremoniali,

niali, lib. 1. cap. 1. in fine, & declaratum fuit ab eadem Sacra Rituum Congregat. in *Cremen. sub die 28. Septembris 1602.* vel usque ad primum atrium, seu portam domus Episcopi, quando domus contigua est Ecclesie, vt declaratum fuit in *dictis Salamantin. & Placent. in respon. ad 6. dub.* Quæ omnia intelliguntur, vt diximus, quando Episcopus cum cappa venit ad Ecclesiam, vt celebret solemniter, vel vt diuinis Officiis assistat; quando verò priuatè, vel ex alia causa sine cappa Episcopus ad Ecclesiam venire voluerit, non tenentur Canonici nisi ex vrbantate hæc obsequia præstare, vt fuit resolutum in *d. Placentina in fine.*

20 Operæpretium duxi decisionem emanatam in sæpè citata *Elboren.* ex integro hic apponere, quæ sic cantat. *In controuersia quæ inter Reuerendissimum Archiepiscopum Elboren. & Capitulum eiusdem Ecclesie in Rota pendet super modo excipiendi, & associandi ipsum Archiepiscopum cum ad Ecclesiam accessurus est, quæ ad Congregationem Sacror. Rituum per Sanctiss. Dom. N. remissa fuit, Congregatio auditis sapius ambarum partium procuratoribus, & adunatis die 16. Maij 1601. decreuit Archiepiscopum quoties ad Ecclesiam cum cappa Pontificali accessurus est, excipiendum esse à Capitulo ex aliquo cubiculo, seu camera Palatij Archiepiscopalis Ecclesia contigui, in associatione autem, & reductione eiusdem tum ex Ecclesia discedit, seruanda esse ea, quæ in Cæremionali Episcoporum nuper edito præscribuntur. Ceterum ne propter Archiepiscopi aduentum dicta Officia turbari contingat, Archiepiscopus certam horam, quæ ad Ecclesiam accedere intendit, congruo tempore Canonicis, & Capitulo intimare, & significare debebit, litem verò in Rota pendentem facto verbo cum Sanctitate sua non obstante asserta Capituli consuetudine extinguendam fore censuit.*

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebrauit, ad Sedem Episcopalem, si voluerit Missæ Conuentuali assistere, ex eadem Sacr. Congregat. Rituum in *Tifernaten. 5. Julij 1603.* Nec tenentur nisi ex vrbantate associare Episcopum venientem ad Cameram Capitularem, eadem Sacr. Congregat. in *Salamantina 16. Julij 1605.* Huiusmodi autem Canonici associantes Prælatum incedentem per Ecclesiam dando benedictionem debent incedere capite detecto, vt censuit S. Congregat. Rituum in *Lunen. Sarzanen. 3. Martij 1633.* vbi etiam fuit decisum Canonicos incedentes in processionibus Palmarum, & Candelarum, quibus Prælatus cum Mitra interuenit, debere in Ecclesia incedere capite detecto, extra verò Ecclesiam cum birreto.

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Palatium Episcopale Portugalen. si non est continuum cum Ecclesia Cathedrali, illi tamen est contiguum, & quando Episcopus ad dictam Ecclesiam pallio consistoriali indutus procedit, illum sic procedentem à dicto Palatio usque ad prædictam Ecclesiam Decanus, & Capitulum associant, at redeunti hoc facere negligunt nisi usque ad portam Ecclesie solummodò, & licet Cæremionale contrarium disponat, Capitulum tamen offert in exequutione veterem possessionem in qua reperitur, nam duo antecedentes Episcopi hoc ita fieri permisissent. Quare primò dubitabat nunc modernus Episcopus, verum in hoc casu debeat obseruari Cæremionale, an huiusmodi stylus? *Secundò*, vtrum ad Orationes pro Asperges in Missa, & in Processionibus debeat tenere Missale ille, quem Cæremionale, & idem Missale disponunt, an quidam laicus clauiferarius, vulgo *Porteiro da massa*, quem Capitulum secundum sua statuta, & stylum ad hunc effectum deputat? *Tertiò* vtrum possit Episcopus obligare Capitulum sub censuris, & pœnis pecuniariis ad obseruationem Cæremionalis, quòd prædictum Capitulum obseruare recusat sub prætextu quòd reperiat in contraria possessione, & stylo.

Sacra Rituum Congreg. de mense Decembris 1630. respondit ad primum, quòd debent Canonici associare Episcopum redeuntem usque ad aulam, unde deduxerunt eum ad Ecclesiam, ex *Cæremon. Episcoporum, lib. 1. cap. 15.* Aduertendum tamen quòd † non conuenit gestare pallium à palatio in Ecclesiam; quia pallium assumi debet post cantatam Tertiam, in Sacello Ecclesia, vbi paratus Episcopus, *Cæremon. lib. 2. cap. 8.* Ad secundum, quòd † in *Cæremon. lib. 2. cap. 31.* alternatiuè dicitur à ministris, vel à legili, idè loco legilis potest tolerari laicus ille clauiferarius, dummodò sit indutus habitu clericali. Ad tertium, quòd *Constit. Clem. VIII. apertè obligat ad formulas traditas in Cæremionali Episcoporum, neminemq; ait aliter satisfacere posse.* Possunt igitur cogi contumaces iuris remediis, & præsertim quia ibidem tollit omnem contrariam consuetudinem.

Superest nunc vt videamus an Domino Ciuitatis debeantur per Canonicos Cæremoniae associationis cum ad Ecclesiam Cathedrali accedit? hoc dubium fuit satis ventilatum in causa cæremonarum vertente inter D. Ducem Segorbicæ, & Cardonæ ex vna, necnon Canonicos, & Capitulum Ecclesie Cathedralis suæ Ciuitatis Segorbicæ. partibus ex altera, in qua Ecclesia præsupponitur esse decem Canonicos, & quatuor Dignitates, ultra quatuor alia officia, & complura beneficia, proposito dubio, an prædicto Duci debeat, & quomodo cæremoniae associationis,

R thurifi

thurificationis, & pacis, & audita vtraque parte in verbo, & scriptis informante perpen-
sisque omnibus hinc inde deductis, & allega-
tis. Sacra Rituum Congr. sub die 16 Februarij
1630. referente Eminentiss. Sabelo decreuit
quod predicto Duci ad dictam Ecclesiam acce-
denti obviam ire debeat vsque ad valvas dictæ
Cathedralis, cum habitu Canonicali, tertia
pars Canoniorum tunc existentium in dicta Ec-
clesia choro, Sacristia, ac toto ambitu dictæ Ca-
thedralis, dummodo non sint pauciores duobus
Canonicis, inter quos sit, & esse debeat sem-
per una ex Dignitatibus, eundemque Ducem
associare ad sedem pro eo preparatam, atque
in discessu refocillare ad dictas valvas Ecclesie.
Et insuper quod idem Dux priusquam Canoni-
ci, & Dignitates thurificenter tribus ictibus
per Diaconum in Missa, in Vesperis verò per
primum Presbyterum assistentem, seu alios per
eundem à quo thurificatur Episcopus, & hoc
tam presente, quam absente Episcopo; eidemque
Duci osculum pacis eodemmet modo ante Cano-
nicos, & Dignitates per Subdiaconum trans-
mittatur, & ita predicta Congregatio censuit,
& mandavit ab omnibus, quibus presens tan-
git negotium, inuiolabiliter obseruari.

CAPVT XXXIII.

Canonici an, & quando, & quomodo
Episcopo celebranti, aut alia Ponti-
ficalia exercenti assistere, &
inseruire teneantur?

S V M M A R I V M.

- 1 Assistere tenentur Episcopo celebranti De-
canus, seu prima Dignitas, & duæ alie
Dignitates, vel Canonici præter Diaconum,
& Subdiaconum ministros.
- 2 Assistere Episcopo debent digniores, & ho-
noratiores.
- 3 Assistentia cum Pluniali Episcopo cele-
branti faciendâ est à prima Dignitate,
seu à primo Canonico in Ordine Presby-
terali constituto.
- 4 Dignitas prima, quamvis sit unita, ad
assistendum Episcopo sub pœnis, & cen-
suris Ecclesiasticis cogi potest.
- 5 Dignitas prima dum in assistentia est apud
Episcopum, intelligitur presens in choro
tam in Cathedrali, quam in alia Ec-
clesia.
- 6 Assistentia duorum Canoniorum semper
conuenit Episcopo loci Ordinario tan-
tum, siue celebret, siue diuinis Officiis
assistat, maxime quando est paratus.
- 7 Canonici duo assistentes Episcopo debent
eligi ex numero Diaconorum quando
Præbenda sunt distinctæ.
- 8 Assistere Episcopo tenentur Canonici etiam
quando Ordinationem celebrat extra
propriam Ecclesiam.
- 9 Episcopo exercente Pontificalia extra Ca-
thedralem Ecclesiam, in ciuitate ta-
men, tenentur Canonici assistere &
inseruire, qui solent assistere, & in-
seruire exercenti Pontificalia in Cathe-
drali.
- 10 Canonici Cathedralis si adsint debent in-
seruire Episcopo Pontificalia exercenti
extra Cathedralē, & non alij infe-
riores.
- 11 Dignitatibus, & Canonicis Cathedralis, si
adsint, pertinet assistere Episcopo Pon-
tificialiter celebranti etiam in Ecclesia
Collegiata, vel Parochiali, non autem
ad Canonicos Collegiata, vel Presbyte-
ros Parochialis.
- 12 Episcopo Missam priuatè celebranti in Ca-
thedrali non tenentur Canonici assiste-
re, nisi ex consuetudine Ecclesie assistere
tenderentur, vt num. 14.
- 13 Canonici in Missis priuatis Episcopo in-
seruientes non lucrantur distributiones
quotidianas, nisi ex consuetudine Eccle-
siae assistere tenderentur, vt num. 14.
- 15 Assistentes Episcopo, licet sint minus digni,
omnibus aliis præferuntur.
- 16 Assistentes ratione Assistentia ante Digni-
tates, & Magistratum thurificantur, &
recipiunt pacem.
- 17 Thurificare debet Episcopum Assistens Pres-
byter, siue Dignitas sit, siue Presbyter.
- 18 Episcopo Suffraganeo tenentur Canonici as-
sistere quando nomine proprii Episcopi
functiones Episcopales exercet.
- 19 Episcopus Suffraganeus non debet habere
assistentiam duorum Canoniorum ultra
Diaconum, & Subdiaconum.
- 20 Consuetudo vt Dignitates, & Canonici
Mitram, gremiale, & thuribulum, ac
similia ministrent Episcopo, seruanda est.
- 21 Consuetudo seruari debet vt Dignitas, seu
Canonici gestet Baculum Pastorale ante
Episcopum in quibusdam diebus festiuis.
- 22 Archidiaconus cum sustinet Baculum Epi-
scopi dum celebrat solemniter, thurifi-
candus est immediate post Diaconos assi-
stentes, etiam si primus Archidiaconus.
- 23 Caremoniale Romanum seruandum est circa
assistentiam faciendam Episcopo à Di-
gnitatibus, & Canonicis.
- 24 Caremoniale non tollit immemorabiles, &
laudabiles consuetudines, sed abusus.
- 25 Dignitates, & Canonici tantum, & non
alij etiam vicarius generalis, debent fa-
cere circulum.

- 26 *Biretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam, sibi de per se extrahere, & num. seq.*
- 27 *Dignitates Pluuiialibus, Canonici Presbyteris Planetis, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis uti debent, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus.*
- 28 *Dignitates, & Canonici non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantum caput inclinare.*

EPISCOPO celebranti [aut alia Pontificalia exercenti assistere & inseruire Canonici debent, vt statuit Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. vers. & Episcopo celebranti. Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 3. in princip. Quare dum ille Missæ sacrum celebrat solemniter] assistere tenetur Decanus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum ministros, qui cantant Euangelium, & Epistolam, ita censuit Sacra Rituum Congreg. in vna Iacen. de anno 1609. quia † assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores, vt in Calaguritana 1. Iulij 1601. & sic à prima Dignitate, vel à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto assistentia cum Pluuiiali Episcopo celebranti faciendâ est, vt in Vercellen. 7. Augusti 1610. & in Reatina 10. Ianuarij 1609. vbi etiam quod † recusans cogendus est pœnis, & censuris Ecclesiasticis, etiamsi ipsa † prima Dignitas sit vnica, quæ ad assistendum etiam sub eisdem pœnis, & censuris Ecclesiasticis cogi poterit, vt in Calaguritana 12. Decembris 1620. † Et dum est in assistentia apud Episcopum intelligitur præsens in choro; tam in Ecclesia Cathedrali, quàm in alia Ecclesia, eadem Sacra Congr. in Camerinen. 15. Martij 1608. Dignitatibus, vel aliqua ipsarum superueniente inchoato Officio, assistentes pro ipsis Episcopo, tenentur cedere locum assistentiæ, ita S. Congr. Rit. in Ifernien. 21. Iulij 1632. Et nouissimè petentibus Dignitatibus Cathedralis Monopolitan. declarari an Episcopo interueniente Missæ, vel Vesperis assistere debeant pro Presbytero assistente vna ex Dignitatibus, an verò Canonici primus post Dignitates. S. Rit. Congr. in casu proposito sic respondendum censuit, *Aut Præbenda sunt distincta in Presbyterales, & Diaconales, & tunc Episcopo solemniter celebranti assistere debere pro Presbytero assistente digniorem de Capitulo quocunque nomine nuncupetur, dummodo sit in Sacerdotio constitutus. Episcopo verò non celebranti, sed Diuinis tantum præsentem pro Presbytero assistente, inseruire debere digniorem Canonicum post Dignitates. Aut Præbenda non sunt distincta in Presbyterales, & Diaconales.* Barbof. de Canon. & Dignitatib.

les, & tunc Episcopo siue solemniter celebret, siue Diuinis tantum præsentem sit pro Presbytero assistente inseruire debere digniorem de Capitulo, iuxta dispositionem Ceremonialis, lib. 1. cap. 7. & 8. Ita sub die 15. Decembris 1632.

Hæc duorum Canonorum assistentia semper conuenit Episcopo, siue celebret, siue diuinis Officiis assistat, vt in Granaten. 10. Maij 1608. maximè quando est paratus, vt in Seonen. 21. Augusti 1604. & in Asina 30. Augusti 1602. Et hoc intelligitur de Episcopo loci Ordinario tantummodo, vt in CasarAugustana 9. Maij 1606. † Debent autem hi duo Canonici assistentes eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ, ead. S. Cong. in Nolana 23. Maij 1603. Non conuenit igitur vt Episcopus in Vesperis decantandis per aliquam ex Dignitatibus Cathedralis stante penuria Sacerdotum admittat pro assistentibus cum Pluuiialibus clericos in minoribus constitutos, etiam in solemnioribus festiuitatibus, Sacr. Congreg. Rituum in Casertan. 18. Septembris 1632.

Assistere Episcopo Canonici tenentur, etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam, dummodo numerus sufficiens Canonorum, & ministrorum in Ecclesia remaneat, ead. S. Rit. Cong. in vna Elborenen. 7. Iulij 1612. Nam † Episcopo exercenti Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti etiam extra Cathedralis Ecclesiam, in ciuitate tamen, & non in Diocesi, tenentur assistere, & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali, vt referunt decisum Galet. in Margarita casuum Conscient. verb. Canonici pen. Scipio de Rubeis in aphorism. Episcopalis. verb. Assistentia n. 2. [late Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 467. à n. 55. vbi intelligit quando Episcopus facit actum necessarium, exequendo officium suum Pastorale, vocatus scilicet ab exemptis.] † Vnde pro parte Capituli Cathedralis Ifernien. narratum fuit Episcopum exercentem Pontificalia extra Cathedralis adhibere inseruientes Presbyteros simplices neglectis Canonici Cathedralis, & petitum declarari an conueniat? Et eadem Sacra Rituum Congregat. sub die 2. Augusti 1631. respondit *non conuenire, sed Canonicos Cathedralis in casu proposito inseruire debere etiam extra Cathedralis, & non alios inferiores.*

Ad Dignitates igitur, & Canonicos Cathedralis, si adsint, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiata, vel Presbyteros Parochialium, etiamsi numerus alioquin sufficiens sit Presbyterorum, ead. Sacr. Rit. Congr. in Calaguritana 1. Iulij 1601. & in Bononien. 20. Aprilis 1602. & in Brundusin. 15. Iulij. 1617.

- Quod absque dubio procedit etiam quando Episcopus celebrat, aut Missæ, seu Vesperis solemnibus quacunque ex causa interest in Ecclesiis exemptis, & Sedi Apostolicæ immediate subiectis, intra finem tamen suæ Diocesis existentibus, quia potest ibi sibi assumere suos Canonicos, & ibi habere cum eis circulum ad gloriam, & ad ipsum pertinet Confessionem facere cum Sacerdote, incensum imponere, & benedicere, ac benedictionem post Vesperas, & post Missam dare. Et si contingat ipsum processionaliter cum Capitulo Cathedralis Ecclesiæ accedere ad dictam Ecclesiam, ut supra exemptam, & in eadem Missæ solemnibus, aut Vesperis interesse, tunc Episcopalis sedes in cornu dextro chori, siue Ecclesiæ collocanda est vno gradu eminentior cum ornatu congruo, & situ aliquatenus superiori respectu sedis Abbatis dictæ Ecclesiæ, & à latere Episcopi sequi debent immediate Canonici Cathedralis Ecclesiæ: in sinistro verò cornu ponenda est sedes Abbatis vno gradu humilior absque ornatu, & loco aliquatenus inferiori, adeò ut non sit opposita sedi Episcopali, & apud Abbatem ordine sedent ipsius Collegiæ Ecclesiæ Canonici, ita S. Congr. Rit. in *Alexandrina S. Petri in Brogoglio* 7. *Februarij* 1604.
- 12 Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere, ut resolutum ait Scipio de Rubeis *d. verb. Assistentia, num. 4.* & † quatenus Episcopo in his Missis priuatis inseruiunt, non gauderent distributionibus, ut censuit S. Congr. Conc. *sub die*
- 13 *17. Martij* 1619. † Nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur, quia talis consuetudo esset obseruanda, & Canonici assistentes non amitterent distributiones quotidianas, ut censuit Sacra Rituum Congreg. in *vna Lamacen.* 28. *Aprilis* 1608.
- 14
- 15 Assistentes Episcopo, licet sint minus digni, omnibus aliis præferuntur, ead. S. Rit. Congr. in *vna Caputaq.* 18. *Maij* 1602. † & ratione assistentiæ ante Dignitates thurificantur, & recipiunt pacem, ut in *Cremen.* 28. *Septembris* 1602. & in *Nolana* 23. *Maij* 1603. & in *Bracharen.* 19. *Iunij* 1608. † & sic post Episcopum ante Magistratum quamuis sit de maioribus, eadem Sacra Congreg. in *Patauina* 2. *Martij* 1602. Episcopum autem thurificare debet assistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Canonicus, & non Diaconus Euangelij, eadem Sacra Congreg. in *Placentina* 19. *Maij* 1607.
- 16
- 17
- 18 Episcopo autem Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercet, eadem S. Rituum Congreg. in *vna Bracharen.* 20. *Februarij* 1604. & eadem obsequia præstare Episcopo delegato, quæ tenentur præstare

deleganti, ut in *ead. causa* 20. *Martij* 1604. † Non debet tamen habere assistentiam duorum Canonorum ultra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Euangelium, & Epistolam, sicut haberet proprius Episcopus, ut in *eadem Bracharen.* 1. *Septembris* 1607. Nec contrariam deciditur in *Tarraconen.* 7. *Iulij* 1612. dum habet Canonicos, duos non autem Dignitates, præter Diaconum, & Subdiaconum assistere debere Episcopo Suffraganeo Pontificaliter celebranti, quia de hoc erat ibi antiqua consuetudo.

Consuetudo ut Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est, eadem Sacra Rituum Congregat. in *Lamacen.* 5. *Iulij* 1603. vbi etiam fuit resolutum † seruari debere consuetudinem ut Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis. † Cum autem Archidiaconus sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediate post Diaconos assistentes, S. Congreg. Rituum in *Bracharen.* 28. *Aprilis* 1607. etiam si sit primus Archidiaconus, & habeat alias prærogatiuas, ut in *eadem causa* 19. *Ianuarij* 1608.

Denique circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis seruandum est Cæremoniale Romanum, ut expressè monuit eadem Sacra Rituum Congregat. in *vna Viscen.* 31. *Iunij* 1605. & aliàs fuisse declaratum testatur Scipio de Rubeis *dict. verb. Assistentia, ultim.* prout circa alia omnia seruari debere censuit eadem Sacra Congregat. in *vna Alexandrina decimoquinto Martij* 1608. & in *Mexican.* 4. *Aprilis* 1620. Prout etiam dispositionem Cæremonialis Episcoporum tenetur Episcopus omnino obseruari facere in Cathedrali, & in aliis Ecclesiis suæ Diocesis, Sacra Congregat. Rituum in *Angren.* 15. *Decembris* 1632. nisi adsit laudabilis, & immemorialis consuetudo in contrarium, ut in *Salernitana* 16. *Iulij* 1605. quia † Cæremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus, ut in *Salamantina* 10. *Ianuarij* 1604. *Casaraugustana* 10. *Aprilis* 1604. *Mantuana* 19. *Iunij eiusdem anni*, *Brundusina* 17. *Septembris* 1611. *Tornacen.* 28. *Ianuarij* 1612. *Fovoliuina.* 4. *Aprilis* 1615. *Hydruntina* 30 *Ianuarij* 1616. quod quidem procedit in omnibus Regnis, & locis totius Christianitatis, ut fuit dictum in *vna Elborensi* 17. *Iunij* 1606.

In Missa solemnibus ante Episcopum ad Hymnum Angelicum, Credo, Sanctus, &c. Dignitates, & Canonici tantum, & non alij, etiam Vicarius generalis, debent facere circulum, ut censuit

19 censuit eadem S. Rituum Congregat. in vna
Maceraten. 28. Septembris 1630.

Et Canonici ad chorum obligati semper
Episcopo interessenti cum cappa Mellis de-
cantandis tenentur facere circulum iuxta
dispositionem Cæremonialis Episcoporum, S.
Congregat. Rituum in *Cassanen. 5. Martij*
1633.

26 Pro parte Cathedralis Laudens. petitum fuit
à S. Rit. Cong. declarari an in Prouincia Me-
diolanen. sit laudabilis ea consuetudo, vt Epi-
scopo cum cappa sedenti ad sedem suam ca-
put aperiatur, & cooperiatur ab altero ex Dia-
conis assistentibus, & eo casu ad quem specta-
bit? & S. Rit. Cong. audita relatione Eminen-
tiss. & Reuerendissimi D. Card. Bellarmini re-
spondit *biretum debere Episcopum sibi de per se*
extrahere. Die 4. April. 1620.

27 Capitulum, & Canonici Collegiatæ Eccle-
siæ Sancti Martini terræ Carreti Thelesinæ
Diocesis petierunt ab eadem Sacra Rituum
Congregatione responderi, an Episcopo assi-
stenti diuinis Officiis cum Cappa Canonici
debeant deponere, & ponere biretum in capi-
te Episcopi, & an isto casu debeat assistentia
Canonicorum? & eadem Sacra Congregatio
sub die 22. Decembris 1629. respondit nihil de-
beri de prædictis Episcopo. Et nouissimè eadem
S. Congreg. in Ifernien. 21. Augusti 1632. cen-
suit neque Dignitates, neque Canonicos assisten-
tes Episcopo teneri caput Episcopo tegere & de-
tegere, quando assistit diuinis cum cappa &
bireto.

28 Et quando Episcopus solemniter celebrat,
ac in processibus abusus est, vt omnes tam
Dignitates, quàm Canonici Præsbyteri, Dia-
coni, & Subdiaconi induantur Pluuiialibus,
quia Dignitates Pluuiialibus, Canonici Pres-
byteri Planetis, Diaconi, & Subdiaconi Dal-
maticis, & Tunicellis vti debent, Sacra Con-
gregatio Rituum in *Neapolitana 25. Martij*
1602. & in *Placentina 19. Maij 1607.*

29 Canonici, & Dignitates non tenentur ad
benedictionem Episcopi genuflectere, sed
tantum caput inclinare, nec debent genufle-
ctere quando Episcopum celebrantem thu-
rificant, eadem Sacra Congregat. in *Oscen. 4.*
Maij 1613.

30 Et ideò Dignitates & Canonici assistentes,
vel aliquo modo Episcopo solemniter cele-
branti inseruientes, nullo modo tenentur ge-
nuflectere, S. Cong. Rituum in *Monopolitana*
15. Decembris 1632.

31 Et Episcopus diebus festis non solemniori-
bus, & ferialibus non debet æqualiter sedere
cum Canonicis, sed sedem cæteris eminenti-
orem indifferenter conscendere, suoque
gradu, & ordine inspecto vbiq; Episcopalis
Dignitatis decorem, & grauitatem sustinere,
ita S. Congreg. Concil. in *Tarsonen. 20. Iulij*
Barbos. de Canon. & Dignitatib.

1620. ante Dignitates non debet poni pul-
uinar cum tapete, sed debent sedere in suo
stallo, sicut reliqui Canonici, sed quandoque
ratione Dignitatis potest indulgeri puluinar
de corio tantum, ita S. Congreg. Rituum in
Tridentina 24. Martij 1612.

CAPVT XXXIV.

Canonicorum Officium in canendo,
& assistendo in choro quod?

S V M M A R I V M.

- 1 Distributiones quotidianas, vt lucrentur
Canonici, tenentur ad cantandam Mis-
sam Conuentualem.
- 2 Missa Conuentualis omitti non potest pro
Missâ votiua pro Defunctis.
- 3 Diaconus, & Subdiaconus inseruientes ce-
lebranti debent esse eiusdem Ordinis, &
non inferioris cum celebrante.
- 4 Canonici, qui Breuiarium à Pio V. refor-
matum acceptarunt, tenentur (sed non
sub peccato mortali) recitare in choro
Officia Defunctorum, & B. Mariæ, &
Psalmos Pœnitentiales, & Graduales
diebus assignatis.
- 5 Consuetudo seruanda est, qua recitatur in
choro Officium B. Virginis in Semidupli-
cibus, & Dominicis.
- 6 Officium paruum B. Virginis quando recita-
tur in choro tempore Paschali, dicitur
sine addito Alleluia.
- 7 Officium in choro dato signo inchoandum est,
non expectato Vicario.
- 8 Officium non est inchoandum statim signo
dato, sed elapsa tertia parte horæ post
signum datum.
- 9 Canonici obligantur sub onere, & obligatio-
ne restitutionis distributionum psallere,
seu cantare in choro cum aliis, & non sa-
tisfaciunt si solum assistant, & numeris
seqq.
- 10 Consuetudine, aut statuto vigente Canonici
choro satisfaciunt interessendo, & facien-
do vt Capellani, & Cantores psallant.
- 11 Distributiones amittunt dormientes, vel con-
fabulantes in choro.
- 12 Canonici non tenentur ad harmoniacam mo-
dulationem cantus figurati, sed satisfa-
ciunt in magnis festiuitatibus, in quibus
Ecclesiaco cantu vtitur, assistendo cum
debita intentione Cantoribus.
- 13 Canonicus in choro cum aliis non cantans,
non tenetur ad totas distributiones resti-
tuendas, sed proportionabiliter pro
parte correspondente defectibus, quot
commisit.

- 16 *Canonicus qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentia respondentium, an peccet mortaliter remissiue.*
- 17 *Assistentia in choro quomodo facienda, & an & quando ab eo egredi liceat, ostenditur.*
- 18 *Punctator est creandus qui in choro notet eos, qui interfunt Diuinis.*
- 19 *Punctator librum ostendere debet cum Episcopo videbitur.*
- 20 *Episcopus poterit cogere Canonicos ad prestandum iuramentum de fideliter punctando in chori.*
- 21 *Libris Capituli circa Canonicorum interuentiam standum est.*
- 22 *Libri Capituli eo fortius pro ipso Capitulo fidem faciunt si fuerint tenti, & rogati per secretarium Capituli, qui fuerit Notarius.*
- 23 *Aqua benedicta aspersio debet fieri sigillatim quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis.*
- 24 *Thurificandi munus ad Diaconum spectat.*
- 25 *Thurificandus minimè est à Presbytero celebrante dominus loci, aut quiuis alius.*
- 26 *Thurificatio cum triplici ductu thuribuli Episcopo tantum conuenit.*
- 27 *Thurificatio Episcopo non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante.*
- 28 *Thurificatio iuxta regulas Ceremonialis debet fieri celebranti in absentia Episcopi triplici ductu.*
- 29 *Vicario generali sedenti in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Pralatus.*
- 30 *Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis duplici, ceteris verò de choro unico ductu thurificatio debetur.*
- 31 *Portionarij, seu Beneficiarij si per omnia equiparentur Canonicis, & equaliter sedeant, & incedant, duplici ductu thurificandi sunt.*
[In sensatio, & osculum dantur prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxerit. *ibid.*]
- 32 *Episcopo cum Canonico Cathedralis in Collegiata exempta thurificatio qualis debeat, ostenditur.*
- 33 *Magistratui debetur thurificatio post Canonicos aequis ductibus.*
- 34 *Canonici Cathedralis ante Magistratum in omnibus Ecclesiis, ubi simul conuenerint, thurificandi sunt.*
- 35 *Thurificatio cum unico tantum thuribulo semper facienda est.*

ANONICI vt lucrentur fructus & distributiones quotidianas, [muneraque sua obire possit, Missæ sacris, septemque Horarum Canonicarum precibus interesse debent. nam ob hanc rationem Collegia huiusmodi instituta sunt, quo simul dum Missæ sacrum cantu celebratur, septemque Horarum Canonicarum preces recitantur, interfunt, Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 1. in princ. & ideo] ad cantandam Missam de die tenentur, sicut decreuit S. Congr. Rituum in causa Faentina sub die 25. Iunij 1611. & sub die 28. Ianuarij 1612. etiam in illis diebus, quibus cantant aliquam Missam votiuam, eadem Sacra Congreg. in vna Vrbinaten. 21. Iunij 1611. † non enim pro Missa votiuam omitti potest Missa Conuentualis, eadem Sacra Congreg. in d. causa Faentina sub die 16. Ianuarij 1627. & abrogauit omnem contrariam consuetudinem in eadem causa sub die 18. Iulij, & 28. Augusti 1628.

Propterea Missa Conuentualis in Quadragesima, Aduentu, quatuor temporibus, & similibus, etiam quòd in dictis diebus occurrit festum duplex, non est omittenda, sed vtraque Missa, nempe de Sancto, & de feria est celebranda, eadem S. Congreg. Rituum in Lunen. Sarzanen. 5. Martij 1633. Vnde fit vt Capitulo, & Canonicis Cathedralis Faentin. petentibus eximi ab obligatione canendi Missam Conuentualem de die quotiescunque eadem die aliam Missam cantassent votiuam, vel Defunctorum, Sacra Rit. Cong. responderit non posse pratermitti Conuentualem, de mense Martij 1631. quæ itidem censuit, & declarauit Diaconum, & Subdiaconum inseruientes celebranti esse debere eiusdem Ordinis, & non inferioris cum celebrante, contrariamque consuetudinem esse abusum, & corruptelam, vt in Calaguritana 7. Septembris 1593. & in Ceneten. 14. Februarij 1615. & in Perulen. 8. Februarij 1631. & in Colonen. 31. Martij 1629. & nouissimè in Sarnen. 5. Martij 1633. declarauit Canonico solemniter celebranti pro Decano & Subdiacono inseruire debere pariter Canonicos, non autem Capellanos, non obstante immemoriali contraria consuetudine allegata, qua venit prius formiter probanda, subiunxitque Canonico solemniter celebranti pro Diacono & Subdiacono inseruire debere Canonicis habentes Prabendam Diacnalem, & Subdiaconalem. Et in Syontina Montis Galgani sub die 8. Martij 1631. decreuit, Dignitate, vel Canonico solemniter celebrante Canonicos pariter pro Diacono, & Subdiacono, & non alios inferiores inseruire debere, additque Dignitate, vel Canonico Officium ad Vesperas faciente Presbyteros, non tamen Canonicos cum Pluualibus assistere debere iuxta dispo

- dispositionem libri Cæremonialis Episcoporum, lib. 2. cap. 3. ibi, Presbyteros de gremio Ecclesiæ, non autem Canonicos, &c.*
- 4 Tenentur etiam Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales in diebus assignatis in rubricis dicti Breuiarij, eadem S. Rit. Congreg. in *una Pacen. de mense Ianuarij* 1606. sed qui prædicta non recitant, non peccant, vt in *Barcinonen. 10. Ianuarij* 1609. & seruandam esse † consuetudinem, qua recitatur in choro, Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis, non obstante rubrica Breuiarij decreuit eadem S. Congr.
- 5 in die prima Septembris 1607. † Et quando recitantur in choro, Officium paruum B. Virginis tempore Paschali dicitur sine addito Alleluia, eadem S. Congr. sub die 28. Martij 1626. † Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario, vt censuit ead. S. Congr. in *Neritonen. 2. Februarij*
- 6 1606. † & non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horæ post signum datum, eadem Sac. Congreg. in *Tarentina Cryptaliarum 3. Septembris* 1605. ad 5. dub. Ab his, & aliis oneribus Canonicalibus gradus Doctoratus non eximunt Canonicos graduatos, sed munia Canonicalia per ipsos graduatos porrigi debent ac si non essent graduati, ita S. Congr. Rituum in *Licien. 21. Iunij* 1631. Potest aliquando ex causa, veluti ob frigus extra chorum in diebus ferialibus arbitrio Episcopi recitari, in diebus verò festiuis omnino recitandum in choro, non obstante contraria consuetudine, S. Congr. Rituum in *Lunen. Sarzanen. 3. Martij* 1633. vbi etiam fuit decisum *lumina duo ad minus in Altari accensa esse debere, dum recitatur diuinum Officium, & Canonicos interessentes diuinis Officiis sine habitu Canonicali, & superpilliceo debere punctari.*
- 9 Obligantur quoque Canonici sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro cum aliis, & non satisfaciunt si solùm assistant, & intersint Horis, & per Capellanos, & alios Beneficiarios psallant, ipsi verò vel ibi, vel domi priuatim recitent Horas, quia institutio Canoniatuum est, non vt adsint tantùm in choro, sed vt canendo assistant, & ob id eis dantur distributiones, tum quia in Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. sic habetur. *Omnes verò Diuina, & per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, atque in choro ad psallendum instituto Hymnis, & Canticis Dei nomen deuotè laudare: ita docent* [Gaiet. verb. hora Canonica Syluest. eod. verb. §. 3.] Nau. [de Horis Canon. cap. 16. num. 5.] & de Orat. cap. 10. n. 47. & cap. 11. num. 41. & miscel. 79.

Sandoual. de Officio diuino part. 6. cap. 18. Ludou. Lopez in instruet. Conscient. part. 2. cap. 90. Læi Zech. de R epubl. Eccles. cap. 24. de Canon. sub num 6. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. cap. 51. num. 12. & cap. 52. num. 22. & cap. 53. num. 4. & 5. Fr. Emman. in sum. tom. 1. cap. 145. num. 5. Fernandez in examine Theologia moralis part. 4. cap. 5. §. 12. num. 2. Soar. de Relig. tom. 2. tract. 4. lib. 4. cap. 12. num. 8. cum seq. Paul. Comit. respons. moral. lib. 1. quest. 62. à num. 2. Azor. institut. moral. part. 1. lib. 10. cap. 11. q. 11. Petr. de Ledesma part. 2. tract. 9. cap. 4. concl. 1. diffic. 1. [Vgolin. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 1. num. 4.] Lessi. de Iustit. lib. 2. cap. 34. num. 184. Squillante de obligat. cleric. part. 1. num. 60. Paul. Laymann. in sum. Theologia moralis lib. 4. tit. 2. cap. 7. num. 6. Oliuer. Bonart. de obligation. Horarum Canon. lib. 2. cap. 23. n. 9. Tamburin. de iure Abbatum tom. 2. disput. 10. q. 3. num. 4. prope finem. [Castr. Palauis in opere moral. tom. 2. disput. 3. puncto 4. num. 5. Beia resp. casuum Consci. p. 1. casu 55. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 13. num. 14.] Barthol. à S. Fausto de Horis Canon. lib. 3. q. 13. latissimè Sebast. Cæsar. in relect. de ecclesiast. hierarchia disput. 12. §. 1. num. 7. cum sequent. & hanc opinionem amplexa est Sacra Cong. Concilij, nam proposito dubio an Canonici, & alij, qui interfunt diuinis Officiis, satisfaciant eorum muneri exhibendo suam præsentiam in choro etiam quòd non cantent, neque psallant, maximè si allegarent se eo tempore meditari, vel submissa voce dicere, quæ ab aliis cantantur, vel aliàs pias præces tunc recitare: an verò teneantur præcisè alta, & consona voce diuina Officia, & horas Canonicalas recitare, cantare, & psallere, & aliter non satisfaciant muneri, & obligationi: eadem Sacra Congregatio sub die 20. Aprilis 1602. censuit teneri omnino psallere, alioquin obligationi suæ non satisfacere. *Alta autem voce debent Canonici cantare in choro, & Episcopus potest illos ad hos hortari, sed non cogere.* Idem resoluit Sacra Congregatio Rituum in *Egitanien. 23. Nouembris* 1602. [Quare, ita ait Vgolin. citato loco, Canonici, qui aut generis nobilitate, aut rerum abundantia dedignantur cum aliis diuinas præces recitare, videant quæ ratione suo muneri satisfaciant, non enim nobilitas, non rerum abundantia, & alia excusant Canonicos à suo munere adimplendo, vt decreuit Tridentina Synodus sess. 22. de reform. cap. 4. vers. ij verò, ibi, quocunque ij priuilegio, &c.]

Contra Medin. in instruet. Confess. part. 1. 10 cap. 14. §. 11. ad fin. Petr. Nau. de restit. lib. 2. cap. 2. ex num. 21. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 18. à num. 175. Nicol. Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 154. Monet. de

distribut. quotid. part. 2. q. 2. per tot. [Soar. *de relig. tom. 2. lib. 4. cap. 2. num. 18.* Bonac. *de horis Canon. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 1. num. 17.*] latè Cened. *practic. & Canon. quest. lib. 1. q. 2. à princip. & præcipue ex num. 14.* Ioann. de la Cruz *in direct. Conscient. præcepto 3. art. 3. dub. 7. conclus. 4.* Gauant. *in comment. ad rub. Missalis tom. 2. tractat. 1. cap. 5. titul. 5. num. 4.* Antonin. Diana *moral. resolut. part. 2. tract. 12. de Horis Canon. resolut. 6.* [& p. 4. tract. 4. resol. 217. *in fine.* Sanch. *in opuscul. tom. 2. lib. 2. cap. 2. dub. 100. num. 2.*] existimantes non psallentes distributiones suas facere, licet non canant, sed priuatim, vel voce submissa recitent.

11 Pro quibus non faciunt nonnulla iura, quæ interessentibus, non verò cantantibus distributiones deberi affirmant, vt *in cap. licet. de præbend. ibi, qui intersunt Horis Canonicis exhibentur, cap. vnic. de cleric. non resident. lib. 6. ibi, qui eisdem Officiis in ipsis Ecclesiis affuerint, Concil. Trident. dict. cap. 12. vers. distributiones, ibi, qui statis Horis interfuerint, recipiant, cum aliis, quia respondetur ex iuribus illis, quæ probant distributiones quotidianas deberi, & tribuendas esse interessentibus, rectè concludere negatiuè, scilicet solis interessentibus esse tribuendas, affirmatiuè autem quòd debeantur iuxta modum, & formam præscriptam à iure, & Ecclesiarum statuta.*

12 Poterit tamen hæc vltima sententia, quam reuicimus, retineri in iis Ecclesiis, in quibus viget consuetudo, aut statutum, vt Canonici, & beneficiarij choro satisfaciant interessendo, & faciendo, vt Capellani, & Cantores cantent, & psallant, & reliqua exequantur munera, vt facile admittunt Doctores postterioris sententiæ, atque etiam plures ex iis, qui primam sequuntur, vt constat ex Petr. Nau. *d. cap. 2. num. 217. & 222.* Azor. *d. quæst. 6.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 522.* Soar. *d. cap. 12. num. 11. & 13.* Cened. *d. quæst. 2. num. 12.* Lessi. *d. cap. 34. num. 185.* Squillante *de obligat. cleric. part. 1. num. 61. in fine,* Oliuer. Bonart. *dict. lib. 2. cap. 23. num. 13.* Paul. Laymann. *d. num. 6. vers. dico secundò,* Antonin. Diana *d. resolut. 6. in fine,* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 11.* [Marchin. *de sacram. Ordinis p. 6. tract. 2. cap. 9. diffic. 7.*] Barthol. à S. Fausto *de Horis Canon. lib. 3. q. 14. vbi, num. 15.* subdit valere hanc consuetudinem etiam post Conc. Trid. & Pij V. constitutionem, ex quo consuetudo est optima legum interpret, *l. si de interpretatione, ff. de legib. cap. cum dilectus, de consuetud. cum aliis per me citatis in tract. Axiomatum iuris vsufreq. Axiom. 56. num. 6.*

13 Amplia, vt non solùm distributiones amittant non psallentes, & canentes in choro cum aliis, sed etiam ibi dormientes, vel confabu-

lantes, vt per Iacob. de Graff. *d. lib. 2. cap. 51. num. 12.* Frangipan. *in direct. Eccles. discipl. tit. de residentia,* [Vgolin. *de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 1. num. 6.* vbi de iis, qui dum recitare debent, aut rident, aut dormitant, aut litteras legunt, aut cum vicinis Canonicis colloquuntur, aut si quid erroris ab aliis committitur, eos irrident, & quandoque per chorum ambulant, vel quoscunque prætereuntes, abeuntesve intuentur.] Veg. *in sum. part. 1. cap. 128.* Petr. de Ledesma *d. tract. 9. cap. 4. concl. vlt. diffic. 1. & 2.* Raph. de la Torre *in 2. 2. q. 83. de horis Canon. controu. 10. disp. 9. num. 5.* Soar. *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 14. num. 9.* Squillante *de obligat. cleric. part. 1. p. 61.* Antonin. Diana *d. tract. de horis Canon. resolut. 7.* Barthol. à S. Fausto *d. lib. 3. q. 17.* vbi de illo, qui spontè animo distracto diuinum Officium persoluit, vel ad socios recitantes non attendit, quamuis Nicol. Garc. *d. part. 3. cap. 2. num. 514.* asserat Canonicos notabiliter confabulantes in choro peccare mortaliter, non tamen teneri ad distributionum restitutionem.

Ad harmoniacam verò immodulationem 14 cantus figurari non tenentur Canonici, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assisendo cum debita intentione cantoribus, ita Petr. Nau. *d. cap. 2. num. 205.* Paul. Comitol. *d. lib. 1. quæst. 62. num. 2. in fine,* Cened. *d. quæst. à num. 5.* Sebast. Cæsar. *d. §. 1. num. 10. post princip.*

[An Canonici recitantes alternatim in choro diuinas preces, satisfaciant si vna pars non expectet vt altera suum versiculum recitauerit? (hic enim error communis est, nam antequam pars vna canentium dimidiam partem versiculi recitauerit, altera suum inchoauit) hæc quæstio excitatur ab Vgolin. *d. tract. de potest. Episcopi p. 1. cap. 19. §. 1. num. 5.* & sentit hos non satisfacere, quia omnes Canonici tenentur ad totum Officium integrum, & permissum est eis, vt in choro alternatim illud recitent eo modo, quo vnaquæque pars participem faciat aliam partem Canonicorum suæ portionis, quam recitat.]

Restitutio autem qualiter facienda sit ab 15 eo, qui in choro cum aliis non cantat, iuxta supradictam resolutionem, est à nobis in præsentiarum inquirendum, ac proinde resoluedum hunc ad totas distributiones restituendas non teneri, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos commisit, nam qui in choro sic se gerit, in totum non deest suo muneri, ex quo exhibet præsentiam suam, & partem etiam cantus implere videtur audiendo cum attentione, vnde ex ratione defectus in canendo submissè ex natura rei videtur, vt dimidiam partem distribu-

tionum

tionum non lucrifaciat, sicut aduertunt Soar. d. cap. 12. num. 10. Squillante d. parte 1. n. 61. Et aliter cum illis agendo, qui confabulando, & garriendo chorum perturbantes non canunt priuatim recitando horas propter voces, aut virium imbecillitatem, vel vt liberius meditentur, quæ ab aliis decantantur, vel ob Dignitatem, aut similes rationes; licet enim causæ istæ stando in iuris rigore non sufficiant, vt à canendo liberentur, vt expresse notauit Nau. de Orat. cap. 11. num. 41. merito tamen debet attendi ad qualitatem restitutionis intelligendam, & iudicandam, quia licet isti non canant, quatenus tamen intersunt, & præsentia sua choro auctoritatem conciliant, aliquam partem distributionum merentur, vt ex Fr. Ludou. Lopez, & Beja tradit Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 17.

16 An autem Canonicus, qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentia respondentium, peccet mortaliter? Diximus cap. 40. à num. 9.

17 Circa assistentiam in choro habendam extat optima decisio Sacræ Congreg. Episcoporum, & Regularium negotiis præposita in vna Theatina 18. Aprilis 1617. quæ est vt sequitur. Nemo etiam officio expleto è choro egredi valeat, vel audeat antequam finis signum per Archidiaconum detur. Canonicis in choro existentibus sub quouis pretextu exire non valeant plures quàm duo pro qualibet vice, & in egressu, & regressu Archidiacono reuerentiam exhibeant, eorum egressus causam notam facientes, vt in pleno Capitulo an sit iusta, vel ne discuti valeat, & contrafaciens punctetur. Determinatis horis pulsandi Matutinum, alias Horas, Vesperas, & Completorium iuxta temporum diuersitates, & pulsata campana per Sacristam, aut eius deputatum, ac in Ecclesia luminibus accensis, Officium hora, Vespera, & Completorium ad alicuius instantiam differri non valeant, & Hebdomadario absente Archidiaconus alteri iubeat, vt incipiat. Dum diuina celebrantur Officia nemo extra chorum cum cotta, vel sine permanere, nec in choro actus à diuinorum Officiorum recitatione differentes, vt putà scripturas legere, scribere, aut aliud id generis gerere valeat, aliqui tanquam absens punctetur. Quilibet functiones suas promptè obeat, vt putà Missam planam, vel cantatam tam solemnem, quàm Conuentualem, ac Hebdomadam iuxta Ecclesiæ laudabilem consuetudinem sub pœna punctaturarum iuxta Sacrorum Canonum dispositionem, ac Ecclesiæ consuetudinem. Additurque in eadem decisione ad Archidiaconum tanquam primam Dignitatem spectare in principio Matutini Horarum Canonicarum, ac Vesperarum intonare Paternoster, quo dicto eidem pariter spectare eius manu signum dare, vt

incipiatur: Domine labia, &c. Vel, Deus in adiutorium meum, &c. ipsique etiam ad Primam dicere pertinere, Dies, & actus nostros, &c. Adiutorium nostrum, &c. & Deus nos benedicat, &c. Ad Completorium, Noctem quietam, &c. benedicat, & custodiat nos, &c. & in fine Horarum, & Matutini, Domine det nobis, &c.

Punctator est creandus, ac constituendus, qui notet eos, qui non interfunt Diuinis, & iuret prius se fideliter suum munus obiturum pœna proposita si in officio fidelis non erit, ita Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 15. num. 29. † qui librum ostendere debebit cum Episcopo videbitur, vt dicit Vgol. de offic. Episc. cap. 19. §. 1. num. 7.

Et poterit Episcopus cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro, vt censuit S. Congreg. Concilij 17. Martij 1619. † Et libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est, Felin. in cap. ad audientiam, num. 16. de præscript. Anchar. cons. 44. num. 5. Rot. decis. 629. circa med. parte 2. recent. & in Elnen. distributionum 25. Junij 1629. coram R. P. D. Duran. † & huiusmodi libri eo fortius proprio Capitulo fidem facient si fuerint tenti, & rogati per Secretarium Capituli, qui fuerit Notarius Rot. in Burgen. expensarum 31. Ianuarij 1625. coram R. P. D. Merlino.

Sedes Dignitatum absentium non debent occupari ab aliis Dignitatibus, seu Canonicis; sed vnaquæque Dignitas, seu Canonicus in proprio stalli permanere debet, ita Sacra Congregat. Rituum in Capuana 12. Martij 1618. & in Placentina 25. Maij 1632. Canonici exire volentes de choro ne punctentur, non Cantori, sed digniori de Capitulo in choro existenti veniam petere debent, S. Congr. Rit. in Cassanen. 5. Martij 1633.

Laici dum Diuina celebrantur, non debent inter Canonicos, & alios Ecclesiæ Præbendatos in choro stare, vel sedere. S. Congreg. Rituum in Compostellana 4. Februar. 1600. non enim debent occupare stalla, seu loca Dignitatum, Canonicorum, & Præbendarum in choro, vel Presbyterio, etiamsi sint illustres, & de Magistratu, eadem S. Congr. in Compostellana 21. Februar. 1604. & in Granat. 24. Octobr. 1609. quia laicorum loca in Ecclesia distincta, & separata esse debent à locis Canonicorum & ministrorum in Diuinis inseruientium, eadem S. Congreg. in Elboren. 8. Ianuar. 1605. alias nanque ipsa laicorum scamna, & loca moderari poterunt arbitrio Episcopi, ead. S. Congreg. in Entomilien. 10. Decemb. 1604. in 3. dub.

Quoad Aquæ benedictæ asperisionem est aduertendum debere fieri sigillatim quibuscunq; Dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab

- ab iis, qui in dextero cornu existunt, non vnico ictu in circulum, Sac. Congreg. Rit. in *Perusina* 20. Decemb. 1601. In diebus Dominicis asperio aquæ benedictæ fieri debet per ipsum celebrantem, etiam quod sit prima, vel alia Dignitas, non obstante contraria consuetudine, quæ potius corruptela quàm consuetudo dici debet, cum sit contra rubricas Missalis Romani, & dispositionem Cæremonialis Episcop. lib. 2. cap. 30. quæ tollit omnem contrariam consuetudinem, Sac. Congreg. Rit. in *Perusina* 29. Nouembris 1632.
- 24 † Circa thurificationem est notandum munus hoc thurificandi ad Diaconum spectare, qui etiam si sit ex Dignitatibus, debet post incensatum Episcopum alios Prælatos, si adsint, Magistratum secularem, Dignitates, & Canonicos incensare: Mansionarios verò, & alios Capellanos alius Capellanus, seu Magister Cæremoniarum pro Ecclesiæ consuetudine incensare debet, S. Cong. Rit. in *Lucen.* 10. Iun. 1600 † à Presbytero enim celebrante nec dominus loci, nec quiuus alius thurificandus est, eadem Sacra Cong. in *Calagur* 5. Iulij 1614. † Thurificatio cum triplici ductu thuribuli, vnico tantum & digniori, id est, Episcopo conuenit, ad S. Congr. in *Entomil.* 11. Decemb. 1604. & in *Ciuit. Ducalis* 11. Nou. 1614. † sed illi non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante, eadem Sac. Cong. in *Oscen.* Maij 1613. † Celebranti in absentia Episcopi thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri triplici ductu, eadem S. Congreg. in *Patauin. Plebis Sani*, 9. Maij 1606. & in *Comen. Valuccia* 30. Ianuar. 1616.
- 29 Vicario generali sedente in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli debetur, si tamen non sit Prælatas, ead. S. Cong. in *Nepefina* 14. Ianuar. 1617.
- 30 Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis, duplici, cæteris verò de choro vnico ductu thurificatio debetur, eadem Sacra Congreg. in *dictis Patauina, & Comen.* † nisi huiusmodi de choro Portionarij, seu Beneficarij, vel alio nomine nuncupati in reliquis omnibus, & per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter incendant in processionibus, & sedeant in æqualibus scamnis, quia tunc duplici ductu thurificandi sunt, non obstante Cæremonialis libro, qui intelligitur quando non adsunt Presbyteri, qui sint omnino æquales Canonicis, eadem Sacra Congregat. in *Cæsaraugustana de Daroca* 21. Mart. 1615.
- Supradicta autem decisio quod dignitatibus Cathedralis thurificatio duplici ductu debeatur, debet intelligi nisi formiter probeatur immemorabilis quod triplici ductu thurificentur absente Episcopo, S. Congr. Rit. in *Casertan.* 18. Septembris 1632.
- [Nota quod incensatio, & osculum pacis non dantur gradatim, sed prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxit, ita Rota decis. 865. num. 7. apud *Farin. in nouiss. alijs p. 4. diuersor.* Vnde Digniori debentur primo loco prerogatiuæ, videlicet osculum pacis, incensatio, & aliæ similes, eadem Rota *ibid. decis. 866. num. 1.* nec sufficit præscriptio, seu possessio quoad Sedem, quia hæc non est extendenda ad præminentias incensationis, & osculi pacis, eadem Rota *d. decis. 865. num. 5.*]
- Verum in Ecclesia Collegiata exempta 32 præsentate Episcopo cum Canonico Ecclesiæ Cathedralis, & Abbate cum Canonicis dictæ Ecclesiæ Collegiatae, debetur primò thurificatio Episcopo triplici ductu, & post Episcopum immediatè Canonico Cathedralis Ecclesiæ duplici ductu, deinde Abbati duplici ductu, & demum Canonicis eius Ecclesiæ Collegiatae vnico ductu thuribuli, eadem S. Congr. in *Alexandrina S. Petri in Brogoglio* 7. Februar. 1604. Dominis in Ecclesiis suæ iurisdictionis permittitur sedes, genuflexorium & postergale, extra Presbyterium, & thurificari debent duobus ictibus, & habere pacem cum aliquo instrumento iuxta dispositionem Cæremonialis, & adorare ac venerari Sanctiss. Sacramentum in eius eleuatione extra Presbyterium, Sac. Congreg. Rituum in *Bouinen.* 2. Martij 1630. & in *Triuicam.* 12. Februarij 1633. & in *alia Bouinen.* 5. Martij 1633.
- Magistratui debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus, eadem S. Congr. in *Interammen.* & in *Faentina* 10. Iunij 1600. semper enim † Canonici Cathedralis prius 34 quàm Magistratus in omnibus Ecclesiis, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt, eadem Sacra Congregat. in *Narnien.* 16. Iunij 1607. nec non Canonici Collegiatae ante gubernatorum, & Officiales, eadem Sacra Congreg. in *Camplen.* 28. Ianuar. 1618.
- Et semper thurificatio iuxta formam Cæremonialis cum vnico tantum thuribulo faciendâ est, eadem Sacra Congregat. in *Lucerina* 21. Iulij 1618. cum thuribulorum duorum vsus non probeatur, eadem Sacra Congregatio in *Alexandrina* 15. Martij 1608. in 4. dub.

CAPVT XXXV.

Canonorum Capitulum quis congregare valeat, & quo tempore?

SUMMARIUM.

- 1 Capitulum potest per Praesidentem conuocari quocumque Ecclesiae vitio expedire sibi videbitur, soletis tamen diebus, & destinatis.
- 2 Praelatus Capituli debet proponere negotia desideranda, dicere primum votum, & suffragia votantium colligere, licet non sit in Sacris.
- 3 Capitularia negotia non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantum Canonis, ceteris insciis, & non legitime vocatis, & extra locum Capitularem decerni.
- 4 Episcopi licentia non exigitur ad Capitulum congregandum, si absque ea congregari solet.
- 5 Episcopus quamuis iuxta solitum teneatur Canonis ad se congregandum facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quae negotia in Capitulo proponere velint.
- 6 Episcopus Canonos panis, & censuris cogere potest ad praestandam sibi copiam actorum Capitularium.
- 7 Capitulum suum conuocare potest Episcopus quando Canonis aliquid deliberandum proponere vult, in casibus tantum spectantibus ad Episcopalem Dignitatem.
- 8 Episcopus, vel eius Vicarius potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacumque consuetudine in contrarium.
- 9 Episcopus ubi de suo, vel suorum commodo agitur, licet possit Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonos de Capitulo solos, ut ipsi liberè rem discutiant.
- 10 Episcopus si habeat controuersiam cum Capitulo, non potest domi suae illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conueniri.
- 11 Canonos adstringere non potest Episcopus, ut domi suae Capitulum conuocent, si fuerit solitum, ut fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiae loco.
- 12 Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo interuenire non potest, si verò sit de Capitulo, debet inde exire ubi tractan-

dum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus.

- 13 Vicarius si sit de Capitulo debet ibi tanquam Capitularis in proprio loco sedere.
- 14 Capitula dum celebrantur officia diuina, fieri non debent, nisi causa aliqua urgens ea in aliud tempus differre non pateretur, & numero 15.
- 16 Officia diuina dum recitantur non licet fieri congregationes particulares commissariorum Capituli, neque occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae.
- 17 Acta per Canonos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonis reuocari nisi capitulariter.
- 18 Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest etiam per maiorem partem, nisi collegialiter.
- 19 Actus quando requiritur quòd capitulariter sit factus, ita & ratificatio capitulariter est facienda.

APITVLVM potest per Praesidentem conuocari quocumque Ecclesiae seruitio expedire sibi videbitur, & nihilominus diebus solitis, & ad hoc destinatis, & quotiescunque per Canonos instabitur illud conuocari, ut censuit Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium praeposita in vna Ripana, sub die 6. Octobris 1617. & sic non ad sui libitum, sed temporibus consuetis. Raguel. de voce Canon. in Capitulo q. 21. num. 1. vbi, q. 3. tenet quòd Praelatus Capituli debet proponere negotia decidenda, dicere primum votum, & suffragia votantium colligere, seu resolutiones accipere, & id potest quamuis non sit in Sacris, cum iste sit actus iurisdictionis, qui competit Praesidenti etiam in Sacris non constituto ratione antiquitatis, & superioritatis, ita ex sententia S. Congregationis resoluit Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 4. num. 26.

Vnde Capitularia negotia, vel quae pertinent ad Ecclesiae commodum, non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantum Canonis, ceteris insciis, & non legitime vocatis, & extra locum Capitularem decerni, eadem S. Rit. Congr. in vna Lamacen. 7. Octobris 1606.

Nec ad Capitulum congregandum licentia Episcopi exigitur si absque ea congregari solet, ut decreuit Sacra Congregatio negotiis Episcoporum, & Regularium praeposita sub die 20. Augusti 1601.

Et quatenus iuxta solitum teneatur Canonis ad se congregandum facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quae negotia in Capitulo proponere velint, eadem S. Congreg. negotia Episcoporum, &

& Regularium prapofita sub die 25. Feb. 1603. licet eos pœnis, & censuris cogere possit ad præstandam sibi copiam actorum Capitularium, eadem Sac. Congreg. sub die 6. Martij, & 22. Aprilis 1596.

7 Episcopus potest suum Capitulum conuocare quando Canonicis aliquid deliberandum proponere vult in casibus tantum spectantibus ad Episcopalem dignitatem, in quibus ipse iudex esse potest, non verò in aliis, & audire vota Canonicorum, ac concludere iuxta maiorem partem suffragiorum, dummodo res, de qua agitur, ad suum, vel suorum commodum non spectet, ita refert decisum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarrae lib.

8 1. tit. 18. l. 7. Episcopis num. 95. † Vnde Sacra Congregatio Concil. sub die 2. Martij 1619. censuit quod Episcopus, vel eius Vicarius Canonicus potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium.

9 Et quamuis vbi de suo, vel suorum commodo agitur, possit Episcopus Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberè rem discutiant, & determinent, sicut resoluit Hieronym. Venero y Leyua in examine Episcop. lib. 4. cap. 29. num. 37. cum sequentibus. hoc enim casu eum nullam vocem decisiuam habere contendunt Armendar. d. l. 7. de Episcopis, num. 84. Galet. in margarita casuum Conscient. verb. Episcopus antepen. & Hieronym. Venero d. cap. 29. num. 42.

10 Si autem ipse Episcopus habeat controuersiam cum Capitulo, non potest domi suæ illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conueniri, secundum Armendar. d. l. 7. de Episcopis, num. 96. Aloys. Ricc. in decis. Curie Archiepiscop. Neapol. part. 4. decis. 286. Hieronym. Venero d. cap. 29. num. 41.

11 Imò nec in aliquo casu poterit Canonicos adstringere, vt domi suæ Capitulum conuocent, si fuerit solitum vt fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiæ loco, vt censuit S. Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium prapofita sub die 1. Februarij 1583.

Non tenetur Episcopus accedere ad locum Capitularem pro visitandis singulis, Canonicis, sed potest singulariter illos ad se vocando visitare, vt respondit S. Congreg. Concil. in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 4. Vocare autem illos potest ad Palatium Episcopale, & tenentur accedere, non tamen tenentur ire vocati à Vicario, Sac. Congreg. Rit. in Cassanen. 5. Martij 1633.

12 Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo interuenire non potest, vt expressè statuit Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 6. vers. absente. ibi, nec ad id Vicarius Episcopi

admittatur, & declarauit Sacra Congregatio, teste Maslobr. de synodo Episcopi cap. 4. dub. 43. num. 35. secundum Romanam impressionem. † Si verò fit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus, vt fuit resolutum in Sac. Congr. negotiis Episcoporum, & Regularium prapofita sub die 17. Ianuarij 1584. Sed vbi permanere sibi liceret, deberet tamquam Canonicus in proprio loco sedere, Abb. conf. 21. vol. 1. Grilenzon. conf. 121. num. 5. quicquid dicant Marta voto 101. num. 2. & Mastril. Siciliae decis. 130. num. 34. Canonici tamen non tenentur admittere Vicarium Episcopi in Capitulo si nolint, vt nouissimè censuit Sac. Congreg. Conc. in Amerien. 24. Aprilis 1632.

[Ad quem autem appelletur à gestis in Capitulo per Canonicos in eo congregatos, si ibi interueniat Episcopus, solet aliquando controuerti, in quo dubio distinctione opus est, videlicet, aut Episcopus in Capitulo præfidet vt Prælatus, & tunc non appellatur ad ipsum Episcopum, cap. à collatione 11. de appellat. lib. 6. Cardin. Iacobat. de Concil. lib. 10. art. 1. sub num. 8. tom. 13. p. 1. fol. 351. Sigism. Scacc. de appellat. q. 8. num. 60. Aut Episcopus interuenit in Capitulo tanquam Canonicus, & tunc ad ipsum poterit appellari, quia ex quo Episcopus non interfuit Capitulo tanquam Episcopus, sed tanquam Canonicus, non appellatur ab eo ad eundem, sed ab inferiore ad superiorem, Euerard. in loco de tanquam, n. 9. vers. sexto facit, Sigism. Scacc. d. num. 60. vers. secus tamen esset. Ordinarij in c. postulastis, de concessione præben. vbi Abb. num. 11. vers. secus si interfuit vti Prælatus, Imol. num. 13. Butr. in 1. quæst. sub num. 8. Card. in 7. opposit. Anchar. num. 5. in fine, Anan. num. 11. in fine, Rota decis. 193. num. 3. p. 2. recentissim. in posthumis. Sicut pariter si in aliquo actu Episcopus vti Canonicus interueniat, & Capitulum sit negligens, ad eum fit deuolutio, cum ibi tanquam inferior se habeat; secus verò quando vti Prælatus concurrat, tunc enim cum sit in eo actu superior, non ad illum, sed ad Archiepiscopum, vel alium superiorem res deuoluitur, Host. in d. cap. postulastis, num. 2. circa med. Abb. num. 4. & 10. Anan. num. 1. & 3. Anchar. num. 3. vers. sed dicas, & num. 5. in 2. opposit. Imol. num. 3. Rota d. decis. 193. num. 2.]

Capitula, dum celebrantur diuina Officia, fieri non debent, vt rescripsit Sacra Rituum Congregatio Archiepiscopo Vlixbon. his verbis, videlicet. Congregatio Sacra Rituum viso, & perpenso memoriali pro parte dimidiorum Canonicorum, & Quartenariorum Ecclesiæ Vlixbon. nen. eidem Sacra Congregationi porrecto, declarauit Capitula, seu tractatus, & Congregationes,

tionones, ac actus Capitulares per Canonicos Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum peractis diuinis Officiis, & praesertim Missa maiori, ne diuinus cultus propter ministrorum subtractionem minuat, habendos esse, quod si dum Missa & alia diuina Officia celebrantur, aut Hora Canonica recitantur, Capitula habere uoluerint, nisi forte euidentis necessitas id postulauerit, eius Hora, in qua id commiserint, quotidianas distributiones minimè lucrari debere censuit sub die 17. Nouembris 1600.

15 Idem quoque fuit declaratum per Sacram Congregat. Concilij de anno 1605. ad instantiam Nicolai Garciae, prout ipse attestatur in suo tractat. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 559. ubi in fine refert se habere declarationem authenticam, prout sequitur. Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. In Ecclesia Abalens. saepe sunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum Officiorum, & dum Hora, & etiam Missa maior celebrantur iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hactenus obseruatam. Est etiam in hac Ecclesia ordinatio Capitularis, qui fuerit in Ecclesia, & non intrauerit Capitulum, mulctetur certa poena, etiamsi sit in choro in Diuinis Officiis, quibus stantibus supplicatur Illustriss. & Reuerendiss. DD. VV. pro parte Licentiati Nicol. Garciae dictae Ecclesiae Canonici declarari an nihilominus Canonicus, seu Capitularis possit licitè à Capitulo abesse stando in choro; nec propterea possit mulctari? Secundo an possit etiam, si velit, interesse Capitulis, quae fiunt tempore diuinorum Officiorum, supposito quòd fiunt, & satisfaciat suae obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifunt? Tertio an Canonicus, seu Capitularis possit licitè sumere suos dies absentia, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse, etiamsi fiant extra tempus diuinorum Officiorum? Rursus in Sac. Concil. Trident. sess. 5. de reform. cap. 1. decretum est, quòd docentes Sacram Scripturam, seu Theologiam dum publice in scholis docuerint, gaudeant priuilegiis de perceptione fructuum Præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia? Dubitatur an id non solum procedat in habentibus Cathedraliam, seu stipendium, sed etiam in docentibus gratis, & sine ullo stipendio, ut dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Giennen. Et an idem sit in docentibus Ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, & approbatio Vniuersitatis? Congregatio Concilij ad primum respondit Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina Officia celebrantur, nisi causa aliqua ugens eas in aliud tempus differri non pateretur, quòd si ha Congregationes absque causa praedicta tempore celebratio-

Barbof. de Canon. & Dignitatib.

nis Diuinorum habita fuerint, Canonicum iure ab his, ut choro intersit, abesse posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum non posse iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse nisi de industria id absentia tempus eligeret, quo habenda sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum utroque casu huiusmodi priuilegiis gaudere, quamuis Ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen inducti sint ab Vniuersitate. [Et nouissime eadem Sacra Congregatio Concilij in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 11. respondit, Capitulum non esse habendum eo tempore, quo diuina Officia celebrari debent, nisi causa aliqua ugens in aliud tempus differri patiatur: quòd si secus fiat Canonicos nequaquam lucrari distributiones quotidianas pro illis Horis, quibus Diuinis non interfuerunt, & eo casu Episcopum posse sine conuicibus contra Canonicos procedere ad subtractionem fructuum, & ad multas ab eo impositas.]

Ex quibus colligitur non licere etiam fieri 16 Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae (quae alias commodè fieri possunt) dum diuina Officia celebrantur, quamuis oporteret alias eis constituitur aliquod stipendium, seu salarium, ut resoluit Nicol. Garc. d. parte 3. cap. 2. num. 566. & num. 568. hinc refert non licere facere rationes, & computa bonorum, & reddituum mensae, vel fabricae, dum Diuina fiunt saltem manè, & num. 564. resoluit acta, & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore à diuinorum Officiorum celebratis, non esse nulla, quia solum illo tempore ea licita non sunt sub amissione distributionum illius Horae.

Denique in hac materia illud est consideratione dignum, quòd acta per Canonicos 17 in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter congregatis, ad not. Compostel. in cap. bonae il secundo, num. 5. & ibid. Innoc. num. 7. in verb. temere, de postul. Pralat. & per Feder. de Senis cons. 100. num. 5. vers. ubi autem esset constitutus, ubi quòd † Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest per paucos, nec etiam per maiorem partem nisi collegialiter, bene etiam Beroi. in cap. cum omnes, num. 85. ubi quòd † quando actus requirit quòd capitulariter sit factus, & ita ratificatio capitulariter facienda est, refert, & sequitur Rot. in Hispaniarum mandati 15. Decembris 1625. coram Reuerendiss. D. meo Cocceino Decano, vide infra cap. 38. num. 16.

CAPVT XXXVI.

Canonici in Capitulo quo loco sedere debeant? & quid in Episcopo, Vicario, & Protonotario Canonicis?

S V M M A R I V M.

- 1 *Canonicus semper cum suo Canonicali in Capitulo prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur.*
- 2 *Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat ostenditur, & numeris seqq.*
- 3 *Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinario, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia.*
- 4 *Episcopus titularis Canonicus debet precedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesia, & sedere in primo stallo supra omnes.*
- 5 *Episcopo titulari Canonicatum obtinenti precedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesia Dignitates, & Canonicos.*
- 6 *Episcopus Canonicus an habeat in Capitulo suffragium sicut ceteri Canonici.*
- 7 *Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere.*
- 8 *Vicario Capituli Sede vacante precedit prima Dignitas post Episcopum, non verò alij Canonici, siue Dignitates secundaria.*
- 9 *Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante.*
- 10 *Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus, debet sedere in loco proprio sui Canonicatus antiquioribus non precedendo.*
- 11 *Canonicus Protonotarius pralatio habitu indutus ad Capitulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est.*

1 ANONICVS semper cum suo Canonicali habitu in Capitulo prout in choro modestè, ac cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur, iuxta ea quæ latè notauimus sup. cap. 18. à num. 32.

2 Sed est satis controuersum quo in loco sedere debeat Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit: quidam enim existimarunt illum statim post Præsidentem debere sedere,

alij verò putarunt quòd sedere debet in propria sede, apparata tamen, & ornata. [Nonnulli denique protulerunt sedere debere tanquam talem Canonicum in loco, seu stallo in quo sederet si Episcopus non esset:] vt videre est per gloss. verb. *Pralatus in cap. à collatione 12. de appellat. num. 6.* vbi Gemin. num. 6. Cassan. in *Catalogo glorie mundi p. 4. consid. 45.* Dec. *conf. 160. num. 1.* Mandos. *conf. 99. num. 3.* Capyc. *decif. 27. num. 26.* Veral. *decif. 307. num. 1. & 2.* Felin. in *rub. de maior. num. 9.* Abb. in *cap. postulasti sub num. 8. de concess. prabend.* Boër. de *auctorit. magni consilij num. 65.* [Anna *sing. 6.* Flaut. Amend. in *addit. ad Vincent. de Franchis decif. 138. num. 1. 2. & 3.* Euerard. in *topicis loco de tanquam, num. 9. vers. sextò facit,*] Aloyf. Ricc. in *praxi rer. fori Eccles. resol. 399. num. 7. in 2. edit.* Ioan. Andr. de Georg. *alleg. 35. num. 9.* Mastril. *Sicilie decif. 130. num. 33.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 106. à num. 9. [& cap. 298. num. 38. vbi de Auditore Rotæ, vel Consilij facto Episcopo cum retentione officij, quòd retineat suum locum, licèt extra Rotam alios præcedat, Hermosil. in addit. ad Greg. Lop. ad glos. 2. prol. part. 5. num. 63. nouissimè Mich. Ferrus in tract. de precedent. Eccles. q. 27. num. 2. cum seqq.] Hieronym. Venero y Leyua in examine Episc. lib. 4. cap. 29. num. 28. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 15. num. 32. cum seqq. & q. 16. num. 104. & 105. nouissimè Alzedo de præstantia Episcopalis Dignitatis, parte 2. cap. 1. num. 56. vbi ex Nicol. Mil. in repert. verb. Episcopus in dubio, subdit quòd quando est in Capitulo, semper præsumitur adesse vt Prælatus, non vt Canonicus. Menoch. de arbitr. casu 68. num. 23. & conf. 51. num. 43. & conf. 902. num. 72. cum seqq. Ioan. Franc. de Pont. conf. 14. num. 50. & 65. [Curia Philip. p. 1. §. 1. verb. Cabildo num. 4. Fabius de Anna conf. 122. num. 20. cum seqq. Scacc. de appellat. lib. 3. cap. 298. num. 92. Anell. Amat. conf. 30. num. 4. cum seqq. tom. 1. Rot. dec. 288. num. 2. p. 2. recentior. [Seraphin. decif. 437. n. 4. vbi ait quòd licèt in Episcopo, qui est Episcopus Ecclesiæ illius Capituli, seruetur, vt sedeat post illum, qui præest Capitulo, vt per Abb. in cap. postulasti. num. 8. de concess. prab. Felin. in rub. de maior. & obed. col. 2. in fine, tamen id est speciale quando est Episcopus illius Capituli, alioquin debet sedere in loco Canonicali, & nouissimè Theodos. de Rubeis *singul. Rota tom. 2. p. 4. tit. de precedentis Protonotarior. num. 10. pag. 488.* ait Auditorem Rotæ si fiat Episcopus cum retentione Auditoratus, & post promotionem Rotam adeat, non præcedere vti Episcopum, sed suum locum retinere iuxta antiquitatem Auditoratus, licèt extra Rotam præcedat omnes Auditores, vt est videre in capella Papæ.] & nouissimè D. Alex.*

Alex. Victor. Sereniff. Magni Ducis Hetruriae Auditor in informatione in causa Florentina Præcedentiæ pro Illustriff. D. Francisco Venturio Episcopo S. Seueri Archidiacono contra Reuerendiff. D. Horatium Quaratesium Vicarium generalem & Archipresbyterum Florentinum, impressa Florentiæ anno 1632.

- 3 Quicquid tamen inuoluant præcitati Doctores non distinguunt casum à casu de Episcopo, qui simul est Canonicus in sua propria Ecclesia, & de Episcopo titulari, qui est Canonicus in aliena Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, [iuxta resoluta per Amendol. in addit. ad Vincent. de Franchis decis. 138. num. 2. vbi dicit communem illam resolutionem esse intelligendam vbi Canonicatus esset Dignitati Episcopali annexus.] Quare cum in Ecclesia Compostellana Episcopus Brusciæ in partibus infidelium obtinuerit Canonicatum, & dubitatum fuerit in quo loco sedere deberet, & quo habitu uti debeat in Ecclesia, proposito huiusmodi dubio in S. Rituum Congregatione respondit *ratione Episcopatus posse, & debere uti habitu ordinario, quo utuntur Episcopi in Romana Curia, id est, Rocketto supra subtana, & mantelletto violacei coloris,*
- 4 *& debere præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes, ut fit, & seruetur Romæ simili casu veniente in tribus Ecclesiis Patriarchalibus, Sancti Ioannis, Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Maioris, & ita censuit, & declarauit, & in Ecclesiâ Compostellana seruari mandauit sub die 11. Iulij 1617. [& de hac obseruantia in prædictis Ecclesiis Patriarchalibus testatur Sigism. Scacc. de appellat. q. 8. num. 60. in fine.] Et dein de eadem S. Congreg. sub die 13. Nouembris 1621. in vna Calaritana in Sardinia,*
- 5 *censuit † Episcopo titulari, qui in Calaritana Ecclesia Canonicatum obtinet, in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos præcedentiam competere. Et nouissimè eadem S. Congregat. Concil. in Florent. 24. Iulij 1632. declarauit Episcopum titulare habentem Dignitatem in Cathedrali subesse cum aliis Canonicis visitationi sui Episcopi.*

- 6 An autem Episcopus titularis Canonicis in Capitulo habeat suffragia sicut ceteri, fuit aliquando dubitatum; inueni tamen Hier. Vener. d. cap. 29. num. 30. dicentem, quod tunc habet vnum suffragium sicut vnus de Capitulo, licet magis ponderatum propter eius auctoritatem, & num. 31. subdit quod seruanda est consuetudo, vel statutum cuiusque Ecclesiæ, an debeat vincere sententia illa, pro qua suffragium tulit Episcopus, si paria sint suffragia, quod ex Celso Hugone *conf. 28. incip. Viso puncto, & facti, num. 8. tenet Alzed. d. p. 2. cap. 1. n. 57. Addit quoque Hier. Vener. Barbas. de Canon. & Dignitatib.*

vbi supra, num. 32. Decanum, vel caput illius Capituli debere proponere, & resolueret etiam quando Episcopus assistit in Capitulo tanquam Canonicus, petita tamen cum debita vrbantate licentia ab Episcopo eum salutando. [Quid in Episcopo loci circa collationes beneficiorum, vide supra cap. 14. num. 7. & 8.]

Vicarius verò Episcopi & simul Canonicus, vbi tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere, Abb. *conf. 21. vol. 1. Grilenzoni. conf. 121. num. 5. Barbat. de præstantia Card. num. 32. in 1. quest. Pavin. de potest. Capituli Sede vac. 2. p. q. 10. vers. an autem, Anton. de Prætis de iurisd. Episcopi cap. 6. num. 52. Capyc. decis. 27. num. 27. Rimin. sen. conf. 93. num. 31. Mellin. de præcedentia vicarior. cap. 6. num. 8. Verall. decis. 307. num. 5. p. 1. Sbroz. de officio Vicarij lib. 2. q. 25. num. 17. [Gratian. discept. forens. cap. 11. ex num. 1.] Nauar. *conf. 2. in princ. & in fine, de offic. Vicar. Menoch. de arbitr. casu 68. num. 23. & conf. 51. num. 43. & num. 156. Seraph. decis. 437. num. 5. Rot. decis. 228. num. 2. p. 2. recent. [Lotter. de re benef. lib. 1. q. 16. à num. 63. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. num. 15. Mellid. de præced. cap. 6. num. 8.] S. Congregat. Rituum in vna Anpurien. 7. Decembris 1630. & in alia Aceranen. 21. Iunij 1632. censuit Vicarium generalem in habitu Canonicali in choro stare, sedere, & incedere debere in loco suæ receptionis, & non supra alios prius receptos de Capitulo, in habitu verò vicariali stare, sedere & incedere debere supra omnes alios, etiam supra primam Dignitatem, sed non lucrari hoc casu distributiones, [& sic præcedit Archidiacono, Cassan. in catal. gloria mundi p. 4. consid. 46. Boër. de auctor. magni consil. num. 77. Paul. Fusc. de Visitat. lib. 1. cap. 2. num. 19. Sbroz. d. lib. 2. q. 25. nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 34. num. 14.] vide supra cap. 18. num. 32. quicquid dicant Marta voto 101. num. 2. & Maltril. Siciliæ decis. 130. num. 34. [nam Lotter. d. lib. 1. q. 16. num. 65. dicit quod Canonicus Vicarius tanquam Vicarius incedens, siue præsens sit Episcopus, siue absens, debet sedere in prima Sede ratione suæ locumtenentiæ, & præcedere omnibus Canonicis, & Capitulo tam in actibus in quibus interuenit cum actiuitate suæ iurisdictionis, quam in omnibus aliis indifferentibus, & promiscuis præcedendo ipsum Archidiaconum, & Archipresbyterum, vt reprobatis duobus consilijs 51. & 52. Menochij, respondit Robuster. apud Gratian. discept. 111. ex num. 231. Vtrum valeat consuetudo quod Archidiaconus præcedat Vicario generali Episcopi, quæstio dubia, in qua Abb. *conf. 21. non valere extendit; sed contrarium, immò valere***

S 2 talent

talem consuetudinē melius sustinent, Cassan. d. p. 3. *confid.* 46. *in fine*, ubi attestatur consuetudinem esse in ciuitate Heduen. quod Archidiaconus, vt omnes antiquiores præcedant Vicario, & Officiali Episcopi, Corn. *conf.* 19. ubi tenet & per efficacissimas rationes valere consuetudinem ad fauorem Archidiaconi Perusini, Menoch. *conf.* 51. & 257. Marcel. *Vulpe d. cap.* 34. *num.* 17.]

- 8 De Vicario Capituli Sede vacante, qui poterit in Capitulo assistere eodem modo, quo potest Episcopus Sede plena, secundum ea, quæ resoluimus *sup. cap.* 33. dicendum existimo illi præcedere Archidiaconum, vel ubi non est Archidiaconus, aliam Dignitatem primam post Episcopum, siue illa Dignitas vocetur Decanatus, siue Præpositura, siue Prioratus, aut alio quocunque nomine, non autem illi præcedere alios Canonicos, seu Dignitates secundarias, sic post plures DD. resoluit Sbroz. *de Vicario Episcop.* lib. 2. q. 25. *num.* 20. quem sequutus fui *de offic. & potest. Episcopi* p. 3. *alleg.* 54. *num.* 167. & ita de mense Septembris 1630. fuit resolutum à Sacra Congregat. Rituum in vna Assisien. Ratio autem, quare prima Dignitas præcedat Vicario Capitulari, potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopum, ita regulariter se habet Vicarius Capituli ad Capitulum, Sbroz. *loco citato.* Sed Episcopus præcedit Vicario suo, ergo æquum est vt saltem prima Dignitas Capituli præcedat Vicario eiusdem Capituli, quæ tanquam caput repræsentat, & continet eminenter totum corpus Capituli, *cap. legitimus*, iuncta *glos. verb. continetur* 93. *distinct.* Quoad alias verò Dignitates, & Canonicos ex eatione non præcedunt Vicario Capitulari, quia sicut Vicarius Episcopi facit idem consistorium, & reputatur vna eademque persona cum Episcopo, ita ut ab eo ad Episcopum appellatio non detur, *cap. Romana, de appellat.* cum appellatio de necessitate facienda sit ab inferiori ad superiorem, non autem à pari ad parem, neque ab eodem ad se ipsum, *cap. anteriorum*, §. *illo videlicet* 2. q. 6. ita & Vicarius Capituli reputatur vna & eadem persona, & facit vnum, & idem tribunal cum Capitulo, ita ut ab eo ad Capitulum tanquam à pari ad parem, vel ab eodem ad se ipsum appellatio non admittatur, † regulariter enim valet argumentum à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli, & è conuerso, Sbroz. *de officio Vicarij* lib. 3. q. 32. Ego ipse *d. part.* 3. *alleg.* 54. *num.* 171. sed singuli Canonici non reputantur vna & eadem persona cum Capitulo, neque ipsum repræsentant, cum aliud sit ali-quod corpus, siue vniuersitas, quæ est persona ficta, & aliud singulares eiusdem, quæ sunt personæ veræ, *l. in tantum*, §. *Vniuersitatis*, ff. *de rerum diuis.* Ergo non debent præ-

cedere Vicario, quæ non singulorum, sed totius Capituli gerit vices, parèmq; imò eandem potestatem exercet. Intellige in Vicario Capituli non Canonico, nam † si Canonici fuerit, debet sedere in loco proprio sui Canonici antiquioribus non præcedendo. Ratio est, quia in Capitulo non consideratur vt Vicarius, sed vt Canonici, neque est enim Dignitas pertinens ad Capitulum, & consequenter non debet causare mutationem loci, vt in puncto resoluit Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. de resolut.* 599. *per tot. in 2. edit.*

Canonici Protonotarius prælatio habitu indutus cum tanquam extraneus reputetur ad Capitulum accedere non poterit, nec ibi recipiendus erit, vt colligitur ex declaratione quadam S. Rituum Congregat. *in vna Asculana Apulia* 6. *Martij* 1610. [Vide *suprà cap.* 18. *num.* 34. *cum seqq.*]

Plura alia de præcedentia Canonice in Ecclesia, choro, & processibus, vide *sup. cap.* 18. *per tot.*]

C A P V T XXXVII.

Canonicus quis vocem in Capitulo habeat?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici per solam Canonicatum assequutionem perfectè quæsitæ sunt omnia iura Canonicalia.
- 2 Canonici per solam Canonicatum assequutionem statim dicuntur de Capitulo, licet non sint in Sacris.
- 3 Canonici soli, qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti, vocem habent in Capitulo in electionibus, & communibus tractatibus.
- 4 Canonici, qui non sunt in Sacris, nec vocem consultiuam, nec assistentiam, neque sedem in Capitulo habent.
- 5 Capitulo vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest.
- 6 Canonici, qui non sint in Sacris, non potest vocem in Capitulo præscribere, aut aliquo pacto acquirere.
- 7 Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canonice, sed privilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licet Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent.
- 8 Canonici supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonice.

- 9 *Canonicus à Papa dispensatus ut ante legitimum aetatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueat, ad Ordinem Subdiaconatus sic ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo.*
- 10 *Canonici Ecclesiarum Collegiatarum, nisi sint in Sacris constituti, vocem in Capitulo non habent.*
- 11 *Prelato principali Ecclesie Collegiate, quamvis Sacris Ordinibus careat, competit presidentia, ac vox in Capitulo.*
- 12 *Decani, Archidiaconi, seu Priores, qui non sunt Prelati, licet possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamvis in Sacris constituti non sint, non tamen eis licet vocem dare in Capitulo.*
- 13 *Canonicus dispensatus à Papa ut in aetate sexdecim annorum possit Canonicatum in Cathedrali obtinere, an valeat vocem in Capitulo dare, ostenditur.*
- 14 *Dignitates si Canonicali Prabenda careant, non habent vocem in Capitulo.*
- 15 *Capituli appellatione soli Canonici continentur.*
- 16 *Portionarij, Mansionarij, Tertianarij, & Quartanarij vocem in Capitulo non habent.*
- 17 *Beneficiati, si sint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis, vocem in Capitulo non habent.*
- 18 *Voces duas in Capitulo habet qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Prabendas, vel Prabendam, & Dignitatem.*
- 19 *Canonicus in Sacris minimè constitutus collegiales actus, & ea omnia quae extra Capitulum fiunt, exercere potest.*
- 20 *Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum.*
- 21 *Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris.*
- 22 *Beneficia ratione sui Canonicatus potest quis conferre quamvis non sit in Sacris.*
- 23 *Canonici ut in Capitulo secreto sua vota ferant, an expediens sit, ostenditur.*
- 24 *Canonici Capituli sui secreta reuelantes quas penas incurrant, ostenditur.*
- 25 *Coadiutores cum futura successione, qui iuxta formam concessionis praedictoria habent vocem in Capitulo, si intra annum non susceperunt Ordines requisitos, amittunt vocem in Capitulo, & dimidiam partem distributionum.*
- 26 *[Dignitatem habens ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor, Canonici, an habeat duplicem.*

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

- 27 *Canonici eo ipso quod sunt Canonici, & in possessione Canonicatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi, & votandi, licet nunquam euenerit casus.*
- 28 *Canonici quasi possessio interessendi in Capitulo, ut in rebus, & negotiis Ecclesiae, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus.*
- 29 *Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, manutenendus est, etiam si actus possessory fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo.*
- 30 *Canonicus magna auctoritatis & prudentia an possit compelli pro interesse Ecclesiae ad dandam vocem in Capitulo per seipsum?*
- 31 *Nomina Canonicorum an sint exprimenda in instrumentis, quae fiunt à Capitulo, ostenditur.*
- 32 *Canonicus Capitularibus Congregationibus praesens, si tacuerit habetur pro consentiente.]*

QVAMVIS Canonici, per solum i
 Canonicatum assequutione fuerint perfecte quaesita omnia iura Canonicalia, Abb. in cap. dilectus il primo, num. 7. de prabend. & in cap. cum M. num. 30. vbi Felin. num. 23. & Dec. num. 29. de constit. Raguc. de voce Canon. in Capitulo quas. 5. num. 2. Caualer. decis. 109. num. 8. [ac etiam vox, cum haec pendeat à canonia, glos. verb. receperat, in fin. in c. cum M. de constit. Seraphin. decis. 474. num. 2.] † itaut statim dicantur de Capitulo, licet non sint in Sacris, Rot. in Abulen. iurisdictionis 6. Februarij 1589. coram bonae mem. Card. Pamphilio sen. [quia sunt verè Canonici, Rota decis. 27. num. 4. p. 1. recentissim.] † nihilominus tamen non omnes Canonici vocem habent in Capitulo, in electionibus scilicet, & communibus tractatibus, sed i tantum, qui in Sacris, saltem in Subdiaconatu, fuerint constituti, Clem. ubi 2. de aetate, & qual. Concil. Trid. sess. 22. de reform. cap. 4. Rebuff. in tractat. nomin. q. 8. n. 3. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. q. 51. art. 5. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 11. q. 20. [Petr. Gregor. syntag. iuris p. 2. lib. 15. cap. 23. num. 13. Cardos. in praxi iudicum, verb. Canonicus, num. 5. Valenzuela tom. 1. conf. 34. num. 99.] latè Monet. de distribut. quotid. part. 2. q. 20. num. 3. cum seqq. Vgolin. de Officio Episcopi, cap. 19. §. 3. num. 1. Piafec. in praxi Episcopi, part. 2. cap. 3. num. 7. Nicol. Garc. de benefic. p. 3. c. 4. num. 24. Ludouic. Miranda in man. Pralat. tom. 2. q. 23. art. 5. concl. 5. Paul Laymann. Canon. quest. de Pralatorum eccles. elect. q. 181. resp. 3. & q. 28. resp. 2. Raguc. de voce

Canon. in Capitulo q. 24. Sebast. Cæsar in relect. de eccles. hierarchia disp. 12. §. 1. num. 22. Iul. Lauor. var. lucubration. tom. 1. tit. 4. cap. 15. ex num. 33. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 5. quest. 8. num. 8. [nouissimè Stephan. VVeyms in constit. 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innouatas constit. 4. num. 2. pag. 38.] Rot. decis. 600. num. 2. p. 4. diuers. Et † procedere non modò in omnibus actibus expediendis, qui capitulariter expediuntur, sed etiam in electionibus, & in Synodo, ex S. Congr. tradit Garc. dict. cap. 4. num. 25. vbi quòd nec consultiuam vocem, neque assistentiam, neque sedem in Capitulo habent.

5 Quod in tantum verum est, vt neque Capitulum super hoc dispensare possit, ac vocem prædictam alicui, qui non sit Subdiaconus, concedere. *Nau. consil. 7. de cleric. non resident. [Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. Canonica §. 5.] Piafè. d. cap. 3. num. 7. vers. assignatis, Sayr. in floribus decis. sub illo titul. de cleric. non resident. decis. 14. Monet. de distribut. quotid. parte 2. q. 20. num. 3. † Nec ipse Canonicus potest hoc ipsum præscribere, aut aliquo pacto acquirere, vt S. Congreg. Concilij sub die 20. Aprilis 1602.*

7 *Amplia primò, seu potiùs declara, principalem resolutionem procedere in Canonicis habentibus vocem ratione Canonice, cap. dilectus il primo, de præbend. cap. pro illorum, in fine, eod. tit. Monet. de distribut. quotid. parte 2. q. 20. à num. 1. non autem in habentibus alio iure, putà priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine; quia licèt Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent, vt docent Fr. Emman. d. tom. 2. q. 51. art. 1. Nicol. Garc. in addit. ad cap. 4. num. 31. Portel. in dubijs Regularib. verb. electio, num. 6. Sigismund. à Bononia de elect. dub. 91. num. 2.*

8 *Secundò amplia habere locum in Canonico supernumerario, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine iuris Canonicalis. vnde gloss. verb. ultra numerum, in cap. cum M. de constitut. vbi Felin. num. 23. Biax. in direct. election. parte 1. cap. 17. Azor. d. cap. 11. q. 5. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 263. [& in decis. p. 4. decis. 94.] Monet. d. parte 2. q. 1. à num. 5. Raguc. de voce Canoniconum in Capitulo quest. 1. num. 2. [nouissimè Nouar. in tract. siue praxi variar. fori sect. 3. quest. 35. num. 6. in ultim. impression.]*

9 *Tertiò amplia procedere in Canonico à Pontifice dispensato, vt ante legitimam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueat, is enim ad Ordinem præfatum ex dispensatione promotus, vocem habebit in Capitulo, vt resoluunt Felin. in cap. postulasti, num. 11. de rescriptis, Sanch. de Matrim. lib. 8. disput. 1.*

num. 23. Raguc. de voce Canoniconum in Capitulo q. 5. num. 7. Soar. de Religion. tom. 4. tractat. 8. lib. 2. cap. 4. num. 7. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disput. 5. quest. 8. num. 10. Nec obstat, quòd quamuis dispensatio, licèt strictè intelligenda, ad necessaria, & inseparabiliter connexa extendi possit, tamen vbi accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum, absque ea extensione, non extenditur ad ea accessoria, vt per Felin. in cap. at si clerici, §. de adulteriis, num. 16. & 17. de iudic. vbi Aretin. num. 36. & alios plures citatos per Sanch. vbi supra, argum. l. fin. §. Lucius, ff. de condit. indeb. vbi restitutio in integrum concessa minori, & quia circa principale impeditus erat, erat quoque consequenter circa accessorium, tunc enim remoto defectu à principali per dispensationem, consequens, & accessorium liberum erit ab omni macula, & sic poterit vtrunque exerceri, ita Couarruias de sponsalib. parte 2. cap. 8. §. 10. in fine, vbi refert Dominic. & Præpos. ideò cum eam ætatem ad Subdiaconatus Ordinem requisitam nondum nactus, vocis in Capitulo incapax sit non per se, & principaliter ratione defectus ætatis, sed ratione defectus Ordinis eam ætatem poscentis, si Pontifice in ætate ad Subdiaconatum petita dispensante is fieret Subdiaconus, vocem quoque haberet in Capitulo. [Vide tamen infra num. 13.]

Quartò amplia id etiam locum habere in Canonice Ecclesiarum Collegiatarum, qui licèt possint tales fieri in ætate quatuordecim annorum [& clericali tonsura insigniti, vt diximus sup. cap. 13. num. 14. cum seqq.] nihilominus nisi sint in ætate vigintiduorum, & in Sacris constituti, vocem in Capitulo habere non possunt, [ita resoluit Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 482. à n. 20.] & censuit Sacra Congregatio Concilij sub die 8. Augusti 1621.

Declara priorem resolutionem non procedere in principali Prælato Ecclesie Collegiataræ, cui, etiam si sacris Ordinibus careat, præfidentia, ac vox in Capitulo competit, vt docent Villar del patronado de Calatajud parte 7. §. 1. num. 15. Raguc. de voce Canoniconum in Capitulo quest. 5. num. 3. & quest. 24. num. 3. Nicol. Garc. in addit. ad d. cap. 4. sub num. 26. vbi subdit in illis non procedere d. Clem. vt ij 2. & Conc. Trid. d. cap. 4.

Secus verò dicendum in Decanis, Archidiaconis, seu Prioribus, qui non sunt Prælati, hi enim licèt possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris constituti non sint, vt ex declaratione Sac. Congregationis probant Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 26. [Stephan. Gratian. d. tom. 4. cap. 482. num. 26.] non tamen

eis licet dare vocem in Capitulo, stante dispositione d. Clemen. & Concilij Trident. vt ipse Garc. declarat *in addit. sub d. num. 26.*

13 Declara etiam non procedere dictam principalem resolutionem in Canonico dispensato à Papa, vt in ætate sexdecim annorum, vel alia insufficienti Canonicatum in Cathedrali obtinere posset, nam eo ipso quod dispensatus circa ætatem, & prouisus de Canonicatu, Præbenda, fructibus, & stallis, debet ad vocem admitti, prout alij Canonici, ea ratione, quia *d. cap. 4. sess. 22. de reformat. & d. Clemen. vt ij, de etat. & qualit.* locum non habet in impedito defectu ætatis, nec in legitime dispensato, sed solum in negligente, & nolente, ex gloss. *verb. legitimo, in d. Clem. vt ij citati supra, n. 9.* & censuit Sacra Congreg. Concilij inhærendo resolutionibus antiquis *in vna Reatina 10. Iulij 1627. & in alia Montis Politiani 13. Ianuarij 1629.* & nouissimè Carolus de Anfaldis clericus Sancti Miniati in ætatis suæ anno 15. prouisus & dispensatus à Sanctissimo D. N. Papa Urbano VIII. ad Canonicatum obtinendum in Cathedrali eiusdem Ciuitatis, petiit declarari se vocem in Capitulo habere, ac distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari. *Die 15. Septembris 1629. Sac. Congreg. Cardinalium Concilij Trident. interpretum, secundum ea, quæ proponuntur, censuit prædictum oratorem vocem in Capitulo habere, & distributiones quotidianas dum diuinis Officiis interest, lucrari.* [Intellige dummodo habeat discretionem, nam si adhuc sit constitutus in pupillari ætate, vocem non habebit, vt ex Selua resoluit nouissimè Nouar. *in tract. sine praxi elect. & variar. fori sect. 2. q. 42. n. 5. in vlt impress.*] Ego verò pro indubitato teneo illas decisiones procedere ex [sufficiente & ampla dispensandi facultate,] aliàs enim contrarium verius existimo, vt fuit in Rota resolutum *in causa Senen. Archipresbyteratus 23. Iunij 1606. coram bon. mem. Card. Lancellotto iun. in hæc verba. Nec obstat quòd Felin. dicit in cap. postulasti num. 11. de rescript. dum tenet quòd dispensatus, vt possit habere Præbendam habentem sacrum Ordinem annexum, non sit dispensatus, vt possit habere vocem in Capitulo, cum dispensatio operetur sine illo accessorio, nempe super Canonicatu, quia loquitur in minori, qui eget duplici dispensatione ad obtinendum suum Ordinem, cui est votum annexum, propter duo impedimenta, itaut dispensatus, quoad vnum, non sit dispensatus quoad aliud, &c.*

14 Ad solos Canonicos, non verò ad Dignitares, si Canonicali Præbenda careant, pertinet huiusmodi vox in Capitulo, Abb. *in cap. 1. num. 13. & in cap. scriptum, num. 4. &*

*in cap. cum inter, not. 1. de election. Rendi. in prompt. recept. sentent. tom. 1. titul. 36. num. 34. Azor. institut. moral. parte 2. lib. 3. cap. 11. ques. 18. vers. queres, Raguc. de voce Canonizorum in Capitulo quest. 5. num. 1. Sebast. Cæsar. in relect. de Eccles. hierarchia, disp. 12. §. 1. num. 19. Ego ipse de Officio, & potest. Episcop. parte 1. tit. 1. cap. 3. num. 18. [Seraph. decis. 98. num. 1. vbi quòd de iure communi Dignitates non sunt de Capitulo, nisi in ipsarum erectione exprimat concessio stalli in choro, & vocis in Capitulo. Idem si statuto, vel consuetudine Ecclesiæ disponatur quòd sint de Capitulo per Theodos. de Rube. infra n. 4.] Cum Capituli appellatione soli Canonici contineantur, Abb. *in d. cap. scriptum, num. 4. & in cap. dilecti, num. 1. de maiorit. & obedient. Caualer. decis. 57. num. 3. † eo quòd à solis Canonicis constituitur, Compostel. in cap. 1. num. 4. vers. nunquid, de elect. [Verall. decis. 84. p. 1. Rota decis. 708. p. 2. recentior. cum aliis citatis per Theodos. Rubeum in singularib. Rota tom. 2. p. 2. circa stylum verb. Capitulum §. 1. pag. 29. eadem Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 15. à num. 21.] Rot. in Hispalen præminentiarum 4. Iulij 1625. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano. [& idem Theodos. Rube. d. §. 1. num. 2. ex Rota d. decis. 708. num. 6. p. 2. recentior. addit quòd ad effectum essendi de Capitulo non sufficit quòd Portionarij in quibusdam, vel in omnibus actibus habuerint votum in Capitulo, & quòd ita censuit Congreg. Concilij, quia principalis Prælatus habet vocem in Capitulo, & tamen non est de Capitulo. Lotter. d. q. 15. num. 23.] † Portionarij igitur, Mansionarij, Tertianarij, Quartenarij, & dimidij Præbendati vocem in Capitulo non habent, Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 397. à num. 57. Ego ipse d. cap. 3. num. 16. Sebast. Cæsar. d. §. 1. num. 21. vbi aduertit non repugnare quòd ex dimidijs Præbendis, si consuetudo, vel Ecclesiæ statutum vim habeat, (prout adest in Ecclesia Elboren.) possint integri Canonicatus constitui, ac subinde eos obtinentes ad Capitulum, & communes tractatus admitti valeant, & debeant tanquam viri, & integri Canonici. [de quo Theodos. Rub. citato loco §. 1. num. 3.]***

Idem quoque de Beneficiatis, si sint in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis, resoluendum puto iuxta doctrinam gloss. *verb. assisios in cap. pen. de cleric. non resid. vbi dicitur Beneficiatis debere tantum seruire Ecclesiæ, non autem vocari ad communes tractatus cum Canonicis, Butr. ibid. num. 8. Abb. num. 9. Cæsar. de Grassis decis. 4. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap. vbi dicit Capitulum habere intentionem fundatam de iure communi priuatiuè ad Beneficiatos, Caputaq. decis. 83.*

num. 2. p. 1. bene Cavaler. *decif. 57. per tot.* [nam Beneficiaris cum in Ecclesia sint ut singuli, interdicta est de iure facultas se congregandi, Cæs. de Grassis *d. decif. 4. num. 14.* Rota *decif. 455. p. 1. diuersor. & nouissime decif. 370. num. 1. & 2. p. 5. etiam diuers.*] Priuilegio tamen, consuetudine, aut statuto possunt non solum dicti Beneficiati, sed etiam alij Presbyteri acquirere facultatem essendi in Capitulo, Rot. *decif. 4. num. 5. parte 2. diuers. & decif. 296. num. 3. parte 1. & decif. 708. num. 3. parte 2. recent. & in Oritana voti 27. Martij 1626.* coram bonæ mem. Remboldo, [imprensa per Ludou. Post. *post suum tract. mandati de manutenendo decif. 201. num. 3. cum seqq. & p. 5. diuersorum decif. 8.*] vbi etiam fuit dictum non obstare quod ex parte dictorum Presbyterorum non ostendatur priuilegium, minusve doceatur de aliquo statuto, aut consuetudine, [& citat Rot. *decif. 4. num. 5. p. 1. diuers. & decif. 296. num. 3. p. 1. recentior. & decif. 708. num. 3. p. 2. etiam recentior.* Ratio est,] quia ad effectum manutentionis sufficit quod doceatur de sola possessione, cum in hoc iudicio non inquiratur an dicta possessio sit iusta, vel iniusta, sed ista discussio reiiciatur ad petitorium, Greg. XV. *dec. 107. num. 5. & decif. 275. num. 11.* [& apud Posti. *d. decif. 201. num. 6.*]

18 Qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem, duas voces in Capitulo habere debet, ut per *cap. cum olim 12. de sentent. & re iudic. resoluunt Couar. lib. 3. var. cap. 13. num. 6. vers. & ideo. Hoied. de incompatib. benefic. parte 1. cap. 12. à num. 15.* & saltem stante consuetudine admittit Monet. *de distribut. quotid. p. 2. q. 4. n. 14.* Rot. *in Oriolen. Canonizatus 11. Martij 1619.* coram bon. mem. Remboldo, vbi fuit dictum hanc verissimam Doctorum sententiam in generali illa legum dispositione fundari, quod quotiescunque duorum iura in vnius persona resident, vnum quodque remanet illæsum, nec vnius personæ ius cum iure alterius personæ confunditur, *l. si mihi & tibi*, vbi Bart. Iaf. & alij, *ff. de legat. 1. l. si consul. & ibi Bald. num. 3. ff. de adopt. Abb. in cap. 1. in princip. de offic. deleg. Dec. in cap. 3. num. 53. cum seqq. de probat.* sed quodlibet per se consideratur. Socin. *in l. cum filio, num. 28. ff. de legat. 1.* [Et an lucretur duplicatas distributiones dixi *sup. cap. 21. num. 18. & 19.*]

19 Quamuis Canonicus in Sacris minimè constitutus vocem in Capitulo non habeat, iuxta supra resoluta, collegiales tamen actus ad ea omnia, quæ extra Capitulum fiunt, exercere potest, ita Bonifac. *in dict. Clem. 2. num. 16. & 17.* Nicol. Garc. *dict. part. 3. cap. 4. num. 29.* [Rota *decif. 15. num. 3. p. 1. recentior.*

tissimar. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. cap. 482. num. 23.]

Vnde si collatio spectat ad Canonicum ²⁰ hebdomadarium per turnum, Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, Rebuff. *in tract. nominat. q. 8. num. 4.* Nicol. Garc. *d. cap. 4. num. 30.* Rot. *in Leodien. beneficij 24. Nouembris 1628.* coram R. P. D. Duran. Stephan. Grat. *d. cap. 482. num. 24.*

Hinc etiam potest Capitulum committere ²¹ collationem, vel nominationem beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris, ut per Gonzal. *ad regul. 8. Cancel. gloss. 34. à num. 128.* Nicol. Garc. *dict. cap. 4. num. 31.* Iul. Lauor. *var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 15. num. 39.* Stephan. Gratian. *d. cap. 482. num. 25.*

Imò potest quis beneficia ratione sui Ca- ²² nonicatus conferre etiam quod non sit in Sacris Ordinibus constitutus, ut fuit dictum in Romana beneficij Sancti Petri ^{26.} Aprilis 1597. coram bonæ mem. Gypso, & in Dertusen. turni, seu optionis 14. Iunij 1610. coram bonæ mem. Card. Cuaal. *inter eius impressas decif. 109. num. 5.* [Rota *decif. 15. num. 3.* Ratio est, quia collatio beneficiorum est in fructibus. *cap. cum olim, vbi not. de maior. & obed. Cassad. decif. 3. num. 6. de petit.* idcirco sicut Canonicus, qui nec est in sacris, consequitur fructus suæ Præbendæ, & est capax eorum actuum, qui non capitulariter, sed à singulis extra Capitulum expediuntur. *glos. verb. Capitulo in d. Clem. ut ij qui.* ita etiam habere debet ius conferendi, argum. *l. illud ff. ad leg. Aquil. cum similibus.*]

Vtrum autem conueniat, seu expediens sit, ²³ ut Canonici in Capitulo secretò sua vota ferant, non erit abs re in præsentiarum explicare; quapropter breuiter dico quod licet in actibus Capitularibus de iure non requiratur quod vota præstarentur secreta, expediret tamen quod in omnibus votaretur secretò, secundum Nicol. Garc. *de benefic. part. 5. cap. 4. num. 185.* & Castellin. *in addit. ad suum tract. de elect. pag. 485.* præcipuè quando de rebus grauibus incunda erunt suffragia, ut sine timore quisque, quod senserit, liberè loquatur, sicut rectè aduertit Octavian. Frangip. *in directorio Ecclesiast. disciplinæ titul. de Decanis Collegiarum Ecclesiast. num. 32.* tum quia votare secretò minus inconueniens est, & maiorem libertatem ad votandum Christianè habere, quàm votare publicè, tradunt Bobadil. *in sua politica lib. 3. cap. 7. num. 38.* Curia Philip. *part. 1. §. 1. num. 22.*

Et aduertit Salzed. *ad Bernatd. in pract. cap. 24. 106. vers. ex quibus, in nouiss. impress.* Canonicos, qui Capituli sui secreta reuelant, si iuramento ab eis præstito de non reuelando ^{contra}

contraueniunt, pœnis sacrorum Canonum contra periuros clericos sancitis esse plectendos; si verò nullum præstiterunt iuramentum pro modo culpæ pœna arbitraria puniendos esse. [Cardos. *in praxi iudicum verb. Canonicus. num. 20.*] Et addit Raguc. *de voce Canonicorum in Capitulo, quest. 25. num. 3.* quòd istis reuelantibus secreta Capituli non creditur cum mentiantur vt priuati.

25 Quoad coadiutores cum futura successione circa vocem dandam in Capitulo, quam iuxta formam dationis coadiutoris habent, potest dubitari, an si illi intra annum non susceperint Ordines requisitos, amittant dimidiam partem distributionum, in quo Nicol. Garc. *de benef. p. 4. cap. 5. in addit. num. 130. dub. 4.* ait ex tunc non solum amittere vocem in Capitulo, sed etiam amittere dictam dimidiam partem, *d. Clem. 2. §. illi verò,* & de suo debere satisfacere coadiuto illam dimidiam partem distributionum sibi subtractam culpa ipsius coadiutoris.

26 Sed quærit idem Nicol. Garc. *citato loco dub. 27.* an habens Dignitatem, ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, vel è contra, debeat habere duplicem vocem, supposito quòd habens Dignitatem, & Canonicatum simul in titulum, non habet nisi vnam vocem, & tenet illum non habere nisi vnam vocem sicut tenet habens Dignitatem, & Canonicatum in titulum, nam non debet esse melioris conditionis coadiutor, quàm propriarius, & supposito quòd in vna persona concurrat seruitium Dignitatis, & Canonicatus, parum refert quòd in vno seruiat vt propriarius, & in altero vt coadiutor, nec enim coadiutor seruit nomine coadiuti, sed nomine proprio, aut Ecclesiæ, nec dici potest per dationem confundi vocem Canonicatus; nam talis coadiutor dat vocem etiam vt Canonicus, & non solum vt Dignitas, licet eius vox non computetur nisi pro vna, sicut per prouisionem Canonicatus factam non habenti Dignitatem non confunditur vox ipsius.

27 [Pro coronide huius cap. aduertendum duxi quòd Canonici eo ipso quòd sunt Canonici, & in possessione Canonicatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi, & votandi: licet nunquam euenerit casus, non potest in contrarium acquiri quasi possessio, nisi cum eorum scientia & patientia, Nicol. Garc. *de benefic. p. 5. c. 5. num. 125. cum seqq.* Ludou. Posti. *in tract. mandati de manutenendo obseru. 40. num. 20.* quæ quidem scientia & patientia probaretur, seu præsumeretur ex qualitatibus facti, multiplicitate actuum, diuturnitate temporis, & vicinitate. Garc. *d. c. 5. num. 129.* Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 13. num. 64. & c. 681. num. 13,*

& 32. Beltramin. *ad Gregor. XV. decis. 249. num. 11.* Caualer. *decis. 631. num. 3.* Ludou. Posti. *d. obseruat. 40. num. 29.*

Et quasi possessio Canonici, seu alterius interessendi in Capitulo, & in rebus, & negotiis Ecclesiæ, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus, Rot. *decis. 640. in fine p. 2. recentior.* Coccin. *decis. 490. sub num. 1.* etiam quòd actus non fuerint effectuari, in præiudicium tamen eorum, à quibus fuit admissus, Coccin. *d. decis. 490. num. 4.* quem refert Posti. *d. tract. mandati de manutenendo obseru. 33. num. 5. & 6. & obseru. 53. num. 25.* vbi post Rot. *decis. 397. num. 2. p. 2. recentior. & decis. 640. n. 3. ead. p. 2.* idem tenet in terminis quasi possessionis interueniendi, & votandi in Capitulo per plures vices. Et quòd hæc quasi possessio interessendi in Capitulo, & votandi per vnicum actum acquiratur, ex *Rotæ decis. resoluuit Posti. d. tract. obseruat. 18. num. 19.*

Hinc manutenendus est Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, seu congregatione, Ludou. Posti. *d. tract. obseru. 10. num. 36.* Coccin. *d. decis. 490. num. 1.* Rot. *d. decis. 397. p. 1. recentior.* & apud eundem Postium *decis. 201. & decis. 245. num. 3.* etiam si actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo, Rot. *decis. 465. num. 1. & 2. p. 1. recentior. & decis. 397. par. 2. etiam recentior.* Posti. *d. obseruat. 10. num. 37.*

Pro interesse Ecclesiæ an possit Canonicus magnæ auctoritatis, & prudentiæ compelli ad dandam vocem in Capitulo per se ipsum, & non per Procuratorem, mouet quæstionem Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. Ecclesiast. q. 239.* vbi firmat conclusionem quòd Canonici possunt dare vocem in Capitulo per Procuratorem in omnibus negotiis peragendis, excepta electione, *cap. quapropter §. illud, de elect.* credit tamen sine peccato Canonicum auctoritatis à Capitulo abesse non posse cum periculo alicuius damni Ecclesiæ.

An nomina Canonorum sint exprimentanda in instrumentis quæ fiunt à Capitulo? Hanc quæstionem excitat, & resoluuit idem Marc. Anton. Genuens. *in practicabil. Ecclesiast. q. 644.* vbi cum Anchar. *in cap. quanto, de iis, quæ fiunt à Pralat.* tenet quòd sufficit dicere, Capitulum, vel Collegium talis Ecclesiæ, tale quid fecit, absque eo quòd exprimi debeant nomina Canonicorum, præcipue quando sumus in casibus, in quibus non requiritur subscriptio Canonorum, prout requiritur in alienatione rerum Ecclesiæ, *cap. sine exceptione 12. q. 2.* de quo infra *cap. 42. post num. 7.* & tandem concludit idem Genuens. quòd tutius esset ad euitandas opinio

opiniones exprimere nomina saltem quando collegium est paruum. Aduertit tamen Fontanel. *de pactis nupt. tom. 1. claus. 2. sub num. 8.* quòd omisio subscriptionis Canonicorum in contractu necessariæ non inualidat contractum.

- 32 Canonicus vocatus ad Capitulum ad approbandum, vel contradicendum, si in cò præsens Capitularibus resolutionibus tacuerit, habetur pro consentiente. Innoc. *in cap. 1. num. 4.* vbi Abb. *num. 13. de his, quæ fiunt à maior. parte Cap. Paris. cons. 76. num. 6. cum seqq. lib. 4.* Seraph. *decis. 708. num. 4.* Rota *decis. 388. num. 41. p. 5. diuersor.*

C A P V T XXXVIII.

Canonici in electionibus Capitulariter faciendis an teneantur seruare formam cap. quia propter, de election. & quæ dicatur maior pars, & sanior Capituli?

S V M M A R I V M.

- 1 *Canonicatus, seu inferiorum Dignitatum in electionibus in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessario seruanda forma cap. quia propter, de elect.*
- 2 *Ecclesia non videtur per inferiores, sed per primam Dignitatem.*
- 3 *Capituli potestas in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit, quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, & appellationem non admittit.*
- 4 *Capituli maior pars numeri non sufficit nisi & ratione sanior probetur.*
- 5 *Capituli sanior pars quod sentit id amplectendum est.*
- 6 *Pars sanior præfertur maiori numero nisi in numero magnus esset excessus.*
- 7 *Electio non confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli.*
- 8 *Pars suffragiorum quænam sit sanior non amplius inquiritur, sed tantummodo minor, vel maior ipsorum numerus respicitur.*
- 9 *Pars maior sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium.*
- 10 *Electio Canonice ad validitatem non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed ulterius necessario requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli.*
- 11 *Votum habentes in electione computantur tantum in maiori parte suffragiorum.*

12 *Voti in computatione non est habenda ratio illorum, qui recedunt à loco ubi facienda est electio, nec illorum, qui noluerunt votare.*

13 *Capituli totius, & omnino Canonicorum consensus requiritur quando negotium de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, & principaliter, non verò secundariò.*

14 *Citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam ladi potest.*

15 *[In electionibus in quibus requiritur Episcopi confirmatio non habet vocem Episcopus.]*

16 *Mandatum Procuratoris Capituli quomodo constitutatur, & reuocetur.]*

In electionibus Canonicatum, seu inferiorum Dignitatum in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessario seruanda forma cap. quia propter, de elect. sed sufficienti ad id singulares consensus existentium in Capitulo, dummodo præstetur in communi, & omnibus collegialiter congregatis: nam si electus simpliciter à maiori, & saniori parte, ius habebit in electione, ita Syluest. *in summa verb. electio 2. quæst. 1.* Abb. *in cap. Ecclesia vestra, num. 7. de elect. & ibi Imol. num. 3.* Franc. Marc. *Delphin. decis. 922. num. 3. part. 1.* Frat. Ludouic. *Miranda in man. Prælat. tom. 2. quæstion. 23. art. 3. conclus. 2.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 19. num. 10.* Rot. *in Leodien. Decanatus 15. Decembris 1627. coram R. P. D. meo Pirouano.* Ratio est, quia † Ecclesia non videtur per inferiores, sed per primam Dignitatem. gloss. Abb. Ioann. Andr. Butr. & Imol. *in d. cap. quia propter* Franc. Marc. *d. decis. 922. num. 1.* Rot. *in d. Leodien. Canonicatus.*

Potestas Capituli in maiori, & saniori parte Canonicorum consistit, [electio enim vt sit valida, debet fieri à maiori parte Capituli, cap. quia propter, cap. in Genesi, cap. dudum il. de elect. Rota *in Leodien. Decanatus 26. Februarij 1627. coram Manzanedo, & in Pampilonen. Canonicatus de Roncesualles 22. Maij 1628. & 23. Maij 1631. coram Dunogetto iun. & 24. Nouembris eiusdem anni coram R. P. D. Pirouano:] quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, cap. 1. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap. Duen. *reg. 296.* Bernard. *regul. 449.* Hippol. *de Marfil. sing. 376.* & alij citati à Cened. *ad Decretal. collect. 120. num. 1.* & appellationem non admittit, dict. cap. 1. ibi, appellatione remota præualeat, &c. Rebuff. *tom. 3. ad leges Gallie, tract. de appellat. art. 7. glos. 2. num. 33. vers. 18.* Sigism. Scacc.*

cod. tract. q. 17. limit. 25. num. 1. vbi, num. 2. limitat vt procedat quando appellatur ex rationabili causa. [Et actus gestus à nonnullis capitularibus maiori parte contradicente est nullus. Seraphin. decis. 1091. num. 5. An vota extra Capitulum lata augeant numerum eligentium? vide Rot. decis. 540. num. 2. & 3. p. 2. recentissim. in posthumis.]

4 Non satis est autem maior pars numero, nisi & ratione sanior probetur, d. cap. quia propter, ibi, vel maior, & sanior pars Capituli, Ludou. Miranda d. quest. 23. art. 27. in princ. & concl. 1. Tambur. de iure Abbatum tom. 1. disputat. 5. q. 6. num. 13. Lauor. var. lucub. tom. 1. tit. 4. cap. 19. num. 83. vbi, num. 84. subdit quòd particula illa, maior, intelligitur, respectu numeri, & alia, sanior, denotat auctoritatem, zelum, & meritum electorum.

5 Nam etsi maior pars aliquid decernat, rationi tamen, vel pietati minimè niti probetur, nisi efficit, sed minor pars sanior habetur pro maiori, cap. fin. 9. distinct. cap. Ecclesia vestra § 7. de elect. id verò est amplectendum quòd sanior pars Capituli sentit, non verò solùm quòd maior pars numeri, cap. coram 35. de elect. Ioan. Garc. de nobilit. glos. 3. §. 2. num. 20. in med. nam † pars sanior præfertur maiori numero, nisi in numero magnus esset excessus, Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 85. num. 4. Vnde ad validitatem electionis non sufficit quòd à maiori parte fiat, nisi etiam illa maior pars sit sanior, vt per d. cap. Ecclesia vestra, resoluit Ludou. Miranda d. tom. 2. q. 23. art. 17. concl. 3. † non enim confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli, Rendina in prompt. recept. sent. tom. 1. tit. 36. num. 3. [nam maior pars dicitur non solùm quæ est maioris numeri, sed etiam quæ sanioris iudicij. Menoch. conf. 96. num. 12.]

8 Cùm verò ex inuestigatione quænam esset maior & sanior pars, plura orientur inconuenientia, iam hodie, & maximè stante dispositione Concilij Trident. sess. 25. de Regular. cap. 6. non amplius inquitur quænam suffragiorum pars sit sanior, sed tantummodo maior, seu minor ipsorum numerus respicitur, cùm in hunc sensum maior pars ipsius Capituli sanior præsumatur, si persona electa non sit indignior, vt per Franciscum Marc. Delphin. decis. 782. num. 3. lib. 1. Soar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num. 13. Sigism. à Bononia de elect. dub. 38. num. 8. Lauor. d. tit. 4. cap. 19. num. 89. Tamburin. d. tom. 1. disput. 5. q. 6. num. 21. Rot. in nullius, seu Pampilonen. Canonatus de Roncesualles 22. Maij 1628. coram R. P. D. Dunozetto.

9 Quæ quidem maior pars sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium,

vt tenet Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum, num. 13. pag. 85. & ideo in electionibus Canonice ad validitatem ipsarum non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vterius necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli, Abb. in d. cap. Ecclesia vestra, num. 1. & 4. & consil. 25. num. 4. lib. 2. Franc. Marc. Delphin. decis. 1032. num. 1. & decis. 1504. num. 1. parte 1. Roch. de iur. patr. verb. honorificum, q. 58. Lambert. cod. tract. parte 3. lib. 2. Ordin. Ludou. Mirand. d. tom. 2. q. 23. artic. 24. & fuit resolutum in Meten. Monasterij 15. Iunij 1621. coram Reuerendiss. D. meo Coccino, & in Tarraconen. Abbatia 14. Ianuarij 1630. coram R. P. D. Duran. [& in d. Pampilonen. Canonatu coram R. P. D. Pirouano Ferentil. ad decis. Buratti 809. num. 10.]

Computantur autem in hoc numero hi solùm, qui in eadem electione votum habuerunt, vt per Abb. in d. Ecclesia vestra num. 1. Ludou. Mirand. d. artic. 24. non enim augent numerum eligentium vota extra Capitulum, & post factum scrutinium data, Host. in cap. in Genesi 55. num. 17. in princ. de elect. vbi Ioan. Andr. num. 18. circa med. Anch. col. 3. in 5. notab. circa fin. & Card. col. 4. in 2. opposit. Ferentil. in annot. ad decis. 351. Burattil. C. num. 13. & † ideo non est habenda ratio in huiusmodi computatione de votis illorum, qui recedunt à loco, vbi faciènda est electio, cap. cum nobis, vbi Abb. num. 3. de elect. nec illorum, qui noluerunt votare, glos. verb. quo in facto, ante fin. vers. & in rebus in Clemen. quòd circa, vbi Vitalin. num. 29. vers. aut fuerint vocati, de elect. Nau. conf. 7. num. 1. eod. tit. in nouis. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. quest. 52. art. 13. quòs sequitur est Rot. in Casaraugustana elect. 20. Martij 1623. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, confirmata 21. Iunij 1624. coram bonæ memor. Buratto inter eius impressas decis. 812.

Verùm vno casu non maior pars, sed totum Capitulum obtinet potestatem, & omnium Canonice consensus requiritur, quando scilicet negotium, de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, eo namque casu singulorum consensus requiritur, glos. verb. constitutum, vers. sed vt singuli, in capitulum omnes, de constitut. Duen. reg. 295. Anton. Gom. tom. varia. cap. 3. num. 14. Azcued. ad Curiam Pisanam lib. 2. cap. 14. Villag. in tract. de rebus Ecclesia non alien. lib. 1. parte 1. cap. 101. num. 7. & 8. & cap. 102. num. 7. Ego ipse in collect. ad d. cap. cum omnes, à num. 6. me citato in illo loco Diana resolut. moral. parte 1. tract. 3. resolut. 29. & ita contradictio vnius sufficit in his, quæ competunt iure singulari, vt per Abb. num. 7. vers. & dico, Batt. num. 18.

18. & Bero. num. 58. in d. cap. cum omnes, Caualer. decis. 134. num. 5. Intellige de singulis, de quorum præiudicio singulariter agitur, secus si secundario, gloss. vlt. in cap. quamuis pactum, de pactis lib. 6. Tiraquell. in tract. res inter alios, in princ. num. 10. & 11. Nam eodem modo citatio eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest, vt per gloss. in l. de vnoquoque, ff. de re iudic. resoluunt Bellacomb. tom. 2. commun. opin. pag. mihi 285. num. 4. Hippol. consil. 113. à num. 54. Gam. Lusitan. decis. 195. & decis. 207. num. 2. Perez ad l. 1. tit. 2. lib. 2. Ordin. pag. 93. Menoch. consil. 311. num. 24. Surd. decis. 256. num. 1.

14 Sed & minor pars quandoque totam obtinet potestatem, veluti quando maior pars rationi non adhærere probatur, vt dictum est, sicut & quando in pœnam priuationis ob culpam aliquam incidisset, cap. bona il primo, cap. cum nobis, de elect. cum similibus, sed de his alio in loco commodius dicemus.

15 [Licet in beneficiorum collationibus tantam vocem habeat Episcopus, quantam ipsum Capitulum, Host. in cap. postulastis, de concess. præbend. Rota decis. 193. num. 1. p. 2. recentissim. in posthumis, declarando, vt supra diximus, cap. 14. num. 8. id tamen locum non habet in electionibus, in quibus requiritur eiusdem Episcopi, confirmatio, cum simul esse non possit, vt Episcopus eligat, & confirmet, Abb. in cap. postulastis num. 11. de concess. præbend. Imol. num. 13. Butr. in 1. quest. sub num. 8. Cardin. in 7. opposit. & Anchar. num. 5. vers. ex hoc colligere; cum ab inferiore procedat electio, confirmatio verò à superiore. Host. in sum. tit. de elect. num. 27. & tit. de confirm. utili num. 5. Nec valet Episcopus actum à se factum eodem iure, quo illum fecit, confirmare, Butr. in d. cap. postulastis, sub num. 4. & 5. refert Rota decis. 193. num. 1. p. 2. recentissim. in posthumis.

16 Denique aduertendum duxi Capituli mandatum procuræ esse validum, licet in eo non dicatur capitulariter Canonicos fuisse congregatos, & capitulari nomine procuratorem constituisse, si dicatur, enumeratis pluribus Canonicis, Capitulum congregatum in tali capella constituisse procuratorem, &c. Ita Achil. de Grassis decis. 291. aliàs 2. de his, qua fiunt à maiori parte Cap. vbi aduertit, num. 3. præsumi Capituli duas partes fuisse præsentem in constitutione procuratoris. Et istud mandatum capitulariter factum, non potest nisi capitulariter reuocari, cum eodem modo debuisset reuocari, quo processit institutio, ita Beroi. in cap. cum omnes, num. 85. de constit. Federic. de Senis consil. 100. num. 5. vers. vbi autem esset constitutus, vbi quoddam procurator

constitutus à collegio reuocari non potest per paucos, quamuis nec per maiorem partem, nisi collegialiter, Seraph. decis. 1247. num. 2. vbi quoddam mandatum capitulariter factum non potest reuocari per aliquos de Capitulo, nec vti singulos, neque capitulariter, si sit minor pars Capituli, Rota in Hispaniarum mandati 15. Decembris 1625. coram Reuerendissimo D. meo Coccino, & 2. Martij 1626. coram eodem impressa per Ludou. Posti. post suum tract. mandati de manutenendo decis. 199.]

CAPVT XXXIX.

Canonici absentes quando, & quomodo ad Canonicales tractatus vocandi sint?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici absentes in quibus casibus vocandi sint, ostenditur.
- 2 Canonici presentes in loco in tribus casibus vocandi sunt per signa solita siue campana, siua viua vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium.
- 3 Canonici ad electionem vocandi sunt qui sunt in prouincia, siue Diœcesi, maximè quando absentia non est affectata.
- 4 Canonici absentes in electionibus non sunt vocandi per sonum campana, sed per nuncium, vel litteras.
- 5 Canonicorum absentium vocatio ad electionem faciendâ est singulariter, & personaliter si sciatur vbi degant, & commode, ac sine periculo fieri possit: si verò nesciatur vbi commorentur, faciendâ erit per publicum edictum.
- 6 Residentiam facere quis præsumitur vbi habitare consuevit.
- 7 Nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne.
- 8 Canonici si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cetero expectandi; nisi absque periculo & incommodo expectari possent.
- 9 Electores si ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, an expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur, ostenditur.
- 10 Capitulum non tenetur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendâ præfixum.
- 11 Electionis faciendâ tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per

- per se votum in electione præsent.
- 12 *Votum absentis ut per procuratorem possit sustineri tria requiruntur.*
 - 13 *Procuratores si sint plures constituti ad votum in electione præstandum, quomodo se gerere debeant, & quis præcedat, ostenditur.*
 - 14 *Procurator ad votandum in electione debet constitui unus de Collegio, nisi Capitulum ex gratia velit consentire ut committatur extraneo.*
 - 15 *Procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis, non potest unum suo, & alium procuratorio nomine eligere.*
 - 16 *Procuratores legitime constituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitime impediti sunt, non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona.*
 - 17 *Procuratorem ut quis constituere possit ad eligendum, debet abesse à loco ubi fit electio, & esse in loco à quo possit, & debeat auocari.*
 - 18 *Impedimentum iustum, propter quod venire ad electionem quis non potest, quale esse debeat, ostenditur.*
 - 19 *Procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, non creditur.*
 - 20 *Procurator ad eligendum debet cessare si contingeret electorem absentem impeditum, qui cum constituit, interim mori.*
 - 21 *Canonicus absens si nullum inueniat in Capitulo, qui velit esse eius procurator, non potest cogi aliquas ad acceptandum, nec poterit nolente Capitulo extraneum deputare.*
 - 22 *Electionem irritam facere potest qui ex electoribus canonicè vocatus non fuerit.*
 - 23 *Electio quibusdam non vocatis non est ipso iure irrita, sed eis petentibus venit annullanda; dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu fiat.*
 - 24 *De contemptu agere potest solum is, qui neglectus, & non vocatus extitit.*
 - 25 *Capitulum non potest facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum.*
 - 26 *Electione irritata, ex quo facta fuit aliquibus contemptis, an contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur applicanda contemptis dumtaxat, ostenditur.*

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Ntribus tantum casibus esse vocandos absentes Canonicos; tanquam speciale tradit gloss. magistralis *verb. ipsorum in cap. 2. de testib. lib. 6. Primò*, in electionibus, *cap. quia propter, de elect. Calderin. consil. 260. aliàs 4. de his, que fiunt à Prælati, Castren. consil. 4. circa primum, in princ. lib. 1. Secundò*, in receptione Canonicorum, aut collatione beneficiorum: *cap. cum in Ecclesiis, de Præbend. in 6. Calderin. d. consil. 260. Castren. d. consil. 4. Cardof. in praxi iudic. verb. Canonicus num. 8. Tertio*, si cessare voluerint, prout in casu *cap. quamuis 8. de offic. Ordin. eod. Card. Tusch. pract. conclus. tom. 1. litt. C. conclus. 49. à num. 5. Raguc. de voce Canon. quest. 10. num. 5. vbi post Abb. in cap. cum ex iniuncto, col. 11. de oper. nunciat. & Felin. in cap. cum omnes, de constit. subdit vocandos quod esse in omnibus arduis similibus, aut etiam maioribus, & tandem post Bertachin. de Episcopo. parte 3. q. 7. num. 9. concludit in hoc attendendas esse Ecclesiarum consuetudines. Marc. Anton. Genuens. in pract. eccles. q. 170.*

Vocandi igitur sunt in his præsentés in loco, & per signa solita siue campanæ, siue viuæ vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium secundum locorum consuetudinem, omnes; qui debent, volunt, & possunt commodè interesse, ut in electionibus probat, *cap. quia propter, in princ. de elect. cap. coram, eodem tit. Rebuff. ad l. absentem 299. vers. ad hac, ff. de verbor. signif. pag. 632. & in compend. alien. num. 77. Turzan. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 5. num. 1. pag. 170. Cosm. in pragm. sanction. cap. frequens, verb. abbreviationem pag. 60. Azeued. ad Curiam Pisaniam lib. 2. cap. 5. num. 1. Rendina in prompt. recept. sentent. tom. 1. tit. 36. num. 30. vbi ampliat etiam si non ignorauerint, Melch. Phæbos Lusit. decis. 65. tom. 1. latè Iul. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 17. à princip. Tambur. de Iure Abbatum tom. 1. disp. 5. q. 3. Card. Mantic. decis. 288. vbi fuit dictum † ad electionem vocandos esse qui sunt in prouincia, siue dicecesi, maximè quando absentia non est affectata, vel suspecta; additurq; † absentes in electionibus non esse vocandos per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras, refert Castellin. de elect. c. 8. n. 7. Fr. Ludou. Mirada in man. Prælat. tom. 2. q. 23. art. 6. concl. 2. vbi subdit hæc in re obseruandum esse quòd consuetudine fuerit introductum, cum illa attenda possit introduci, ut absentes, qui sunt in prouincia, non vocentur, & nihilominus valeat electio, & conclus. 3. dicit quòd per illa verba, qui debent, posita in d. c. quia propter, excluduntur qui de iure non debent interesse, cum multi prohibeantur eligere qui quidem etiam si non vocentur, tenet nihilominus electio, & omnia alia Capitularia, licet nondum sit discussum an sint priuati, quia sufficit quòd*

quod possint postea conuinci, & per alia verba eiusdem *cap. quia propter, ibi, & volunt*, excludunt, qui interesse nolunt, qui quidem non debent compelli, nisi Ecclesie intersit; & per alia verba, & *possunt commodè interesse*, excluduntur qui commodè vocari nequeunt, in quo bonus iudex arbitrabitur, & decreto, ac determinato quod commodè vocari nequeunt, sine eorum presentia celebrari poterit electio, referendo ad Ecclesiam, non autem ipsius personae commoditatem.

5 Ista absentium citatio facienda est singulariter, & personaliter, si sciatur vbi degant, & commodè, ac sine periculo fieri possit, *cap. cum olim, vbi gloss. verb. Hibernia, de dolo, & contum. cap. venerabilis, eod. tit.* per litteras, scilicet, vel nuncium, nisi de consuetudine aliud seruetur, vt supra diximus, quarum litterarum tenor reperitur apud Cuch. *institut. maior. lib. 4. tit. de elect. num. 60. & 61.* Sigism. à Bononia *in tractat. de elect. dub. 9. num. 4. vers. litteras autem*, Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. num. 27.* vbi ponit formam vocandi absentes si in scriptis vocatio facienda esset, & *num. 28.* ponit aliam formulam pro absentibus in Regularium Prælatorum electione vocandis. Quod si nesciatur vbi commorentur, citatio facienda erit per publicum edictum in Ecclesia, vel vbi soliti sunt commorari, vel legi debent litteræ citatorie Capituli præsentis Capitulo & Clero, vt *in cap. fin. de eo, qui mittitur in possess. causa rei seru. l. 4. §. toties, ff. de damno infecto.* vel si citandus inueniri non potest, citatio est facienda in eius domo, *cap. causam, cap. venerabilis, de dolo, & contum. Cuch. d. tit. de elect. num. 58. cum seqq. Cou. in c. alma mater, part. 1. §. 9. n. 4. Menoch. remed. 8. recup. num. 115. Tiraquel. de retract. lignag. §. 9. gloss. 4. num. 7. & si domicilium non habeat, tunc erit facienda in loco vbi habitare consueuerit, d. l. 4. §. prætor. vel in eius Ecclesia, seu beneficio, cap. fin. de dolo, & contum. cap. ex tua, de clericis*

6 *non residentib.* quia † ibi residentiam facere præsumitur, Mascard. *de probation. conclus. 1271. num. 1.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 15. §. 2. num. 30.* Et † nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocalibus absens, sit vocatus necne, *gloss. verb. vocatos in cap. quod sicut 28. de elect. Boët. ad Mandag. de election. nouorum Pralat. part. 1. cap. 4. Castellan. de elect. cap. 8. num. 18.*

8 Et si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, iuxta *cap. cum inter 18. & seq. de elect. Lauor. d. tit. 4. cap. 17. num. 25.* vbi cum Mandag. aduertit quod non venientibus absentibus, nec procuratorem constituentibus, potest fieri absque eis electio, dummodo non sint plures absentes quam præsentis, vel

notabilem Collegij partem constituerent: quia tunc præsentis tenentur expectare vocatos saltem vsque ad finem termini dati ad eligendum. Similiter sunt expectandi etiam elapso termino quamuis pauciores sint, vbi absque periculo, & incommodo expectari possent, & aliqua causa probabili, vel necessaria detinerentur, puta pluuia, aut simili, & superior pro certo haberet non longè abesse, præsertim cum nullum esset periculum in mora modici temporis: quia adhuc facultas eligendi durabat: ita Abb. *in cap. cum nobis num. 9. de elect. Mant. d. decis. 288. num. 3.* Fr. Sigismund. à Bononia *de elect. dub. 13. num. 7.* nam si dolo potius ipsos excludendi, quam alia legitima causa acceleraretur electio in ipsorum præiudicium, reclamationi locum esse resoluunt, Cuch. *d. tit. de elect. num. 83.* Fr. Emman. *questionum Regular. tom. 2. quest. 51. art. 5.* quos refert, & sequitur Lauor. *d. tit. 4. cap. 17. num. 25.* vbi subdit quod si maior pars absens respondisset se nolle venire, nec eligere, nec electioni interesse, tunc posset etiam minor pars eligere, & quod imò si finis termini immineret, possent pauciores, & etiam vnus solus non expectatis conuocatis eligere, quia tempus interpellat pro homine.

9 Vtrum autem si electores ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebatur, expectare illos vsque ad terminum præfixum teneantur? In quo dubio *gloss. verb. assumatis, in cap. cum inter 18. de election.* tenet quod ex quo illos vocauerunt, vsque ad terminum statutum expectare tenentur, nisi ex tali expectatione præiudicium, damnum, aut periculum Ecclesie contingat. Sed contrarium, imò quod valeat electio non expectatis his, qui vocandi non erant, sustinent *in d. cap. cum inter.* Hostien. *num. 4. vers. sed nunquid*, Ioann. Andr. *num. 18.* Burr. *num. 19.* Panorm. *num. 11. vers. in gloss. penul. & alij*, quos refert & sequitur Rendina *dict. tom. 1. tit. 36. num. 31.* non enim potest agere de contemptu qui non habet vocem in Capitulo, Raguc. *de voce Canonicorum quest. 11. num. 3.* Et quid si sit inhabilis ad votandum, Aloys. Ricc. *d. part. 4. resol. 45.*

10 An etiam Capitulum teneatur expectare vt quis promoueatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendæ præfixum? Resp. quod non, quamuis ipse dicat se esse paratum Ordines suscipere, possunt enim reliqui canonici electionem accelerare, ita Bonifac. Vital. *num. 26. & Imol. num. 23. in d. Clem. 2. Monet. de distrib. quotid. par. 2. q. 20. num. 5. Tambur. d. disp. 5. q. 8. num. 9. lul. Lauor. d. tit. 4. cap. 15. num. 35.* vbi quaerit quid dicendum si mora modica esset futura, neque damnum vllū Ecclesie allatura, & electio acceleraretur astutia, & dolo potius talē excludēdi, quam

- quàm Ecclesiasticæ rei benè gerendæ studio.
- 11 Electionis faciendæ tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præstent, *cap. si quis, in princ. de elect. lib. 6. Cuch. d. tit. de elect. num. 224. cum seqq. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 6. cap. 14. quas. 7. Raguc. d. loco quas. 26. Sigism. à Bononia de elect. dub. 14. à princ. Iul. Lauor. d. tit. 4. cap. 17. ex num. 32. Paul. Laymann. in Theolog. morali lib. 4. tract. 2. cap. 12. num. 4. vers. dico quartò, Tamburin. d. tom. 1. disp. 1. q. 3. Rot. in Calaguritana beneficij de Morillo 13. Nouemb. 1620. coram bonæ mem. Vbaldo, vbi fuit dictum* † tria requiri ad hoc vt votum absentis per procuratorem possit sustineri, quæ sunt, vt quis sit è locò vnde auocari possit, & quòd iusto impedimento detentus venire non possit, & quòd procurator habeat mandatum ad iurandum super dicto impedimento, quæ omnia infra declarabimus.
- 13 Sed si plures sint procuratores, debent singuli esse in solidum, & si simul ad votum præstandum concurrerint, potior habebitur, qui præoccupat, at nullo præoccupante admitendus est qui primò nominatus fuerit in instrumento procuratorio, *dict. cap. si quis iusto, in princip. versicul. is qui primo, Tiraq. de primog. quas. 17. in sexta opin. num. 5. Vltimi enim censentur in subsidium priorum nominati, Anton. Monach. Lucensi decis. 64. num. 39. vel data in omnibus paritate, quem Capitulum admittere voluerit. Si verò duo procuratores in solidum constituti ad eligendum, semel alterum elegerint, ita consumpta est electio, vt variare non possint, glos. verb. elegerit in d. cap. si quis iusto, Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone, num. 53. ff. de verbor. significat. Vbi tamen duo procuratores fuerint dati in diuersis instrumentis eadem die confectis, & non appareat quis ex illis sit reuocatus, mutuo se confundunt, gloss. verb. nominatus, vers. quid si non apparet. in d. cap. si quis iusto, Boët. decis. 311. num. 1. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 95. num. 5. & sibi imputer constituens absens, qui ita indiscretè procuratorem constituit, Petr. Greg. de elect. cap. 6. num. 10. Azor. d. lib. 6. cap. 14. quas. 7. Lauor. d. tit. 4. cap. 17. num. 49.*
- 14 Debet procurator constitui vnius de Collegio, vt expressè probat *d. cap. quia propter, §. illud, de elect. ibi, & tunc si voluerit, vni committat de ipso collegio vicem suam, Lauor. d. tit. 4. cap. 17. num. 45. Tamburin. d. disp. 5. q. 3. num. 2. nisi Capitulum ex gratia velit consentire vt committatur extraneo, qui quidem inuito Capitulo constitui nullo modo potest, Abb. in d. §. illud num. 2. Lauor. d. cap. 17. num. 46. Subrogari enim debet talis, qui sit eiusdem qualitatis, Bart. in l. 1. C. de princip. agen. in Barbof. de Canon. & Dignitatib.*

rebus lib. 12. & sic quoque oportet, vt sit saltem Subdiaconus, Lauor. d. cap. 17. num. 47. Aloyf. Ricc. in praxi parte 4. resol. 41. num. 4. † Iste igitur procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis non potest vnũ suò, & alium procuratorio nomine eligere, d. cap. si quis iusto, §. porro, Cuch. d. lib. 4. tit. de elect. num. 229. Petr. Gregor. de elect. cap. 6. num. 11. Sigismun. à Bononia de elect. dub. 14. num. 7. Tamburin. d. disputat. 5. q. 4. num. 6. in princip. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 5. num. 51. cum seqq. Aloyf. Ricc. d. resol. 41. num. 5. Vbi verò merita duorum, vel trium aded essent æqualia, vt discerni non possit ab electoribus quis eorum melior, & idoneior cæteris esset, tunc posset præfatus procurator vnum suo, alterum procuratorio nomine eligere, vt tradunt Molin. d. cap. 15. num. 52. & 53. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 11. num. 9. Sigism. à Bononia de elect. dub. 14. num. 8. Sicut etiam poterit vbi de aliquo certo denominando dominus speciale mandatum dederit, vt probat tex. in d. cap. si quis iusto, §. porro, vers. nisi de certa eligenda persona. At nunc de iure nouo Concilij Trid. sess. 25. de Regul. cap. 6. præcipientis vt electiones Regularium per vota secreta celebrentur, aliter in his dicendum videtur, vt apertè censuit S. Congr. Concilij his verbis. † Procuratores legitime constituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitime impediti sunt, nec excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona, quia tunc votum non posset esse secretum, referunt Nicol. Garc. de benefic. parte 5. cap. 4. num. 200. Sigism. à Bononia de elect. dub. 14. num. 9. Tamburin. d. disput. 5. quas. 4. num. 6. Lauor. d. tit. 4. cap. 17. num. 57. Adest quoque alia declaratio tenoris sequentis, videlicet. Item ex decreto d. cap. 6. non esse prohibitum Superioribus Ordinum, quibus id ex regula conceditur, vt aliquem Fratrem idoneum suo loco delegant, seu mittant ad Capituli generalis celebrationem, vt suo nomine electionem faciat, si ex institutis, & decretis Religionis suæ licet Superioribus absentibus, & legitime impeditis mittere alium ad Capitulum generale, qui suo loco, & nomine in electione suffragium ferat, referunt Rendiss. D. Castellin. de elect. cap. 5. num. 98. circa finem, Tamburin. d. num. 6.

Circa tria illa essentialia requisita ad hoc vt votum absentis per procuratorem sustineri possit, quorum supra mentionem fecimus, aliqua animaduertenda sunt, & in primis quoad primum sciendum est, quòd ad hoc vt quis possit procuratorem constituere, debet abesse à loco, vbi fit electio, & esse in loco, à quo possit, & debeat aduocari, vt probatur in d. cap. quia propter, §. illud, ibi, illud autem perit us. interdiciamus ne quis in electionis negotio procuratorem

ratores constituat, nisi sit absens in eo loco, de quo debeat advocari, Lauor. d. titul. 4. cap. 17. num. 34. vbi subdit quòd si quis electorum tempore vocationis, seu citationis faciendæ sit intra fines, vnde sunt vocandi absentes, & postea electionis tempore sit extra fines, non admittitur eius procurator, & num. 44. ait quòd non dicitur absens ad hunc effectum is, qui est in aliqua parte ciuitatis etiam remota, vel propè in hortis. Si verò quis sit præsens in loco, vel Ecclesia vbi sit electio, sed tanta ægitudine detentus vt non possit ad talem locum accedere, poterit ille vnum, vel plures ex collegio sibi substituere ad eligendum, vel electores debent aliquos ad illum mittere, vt eius suffragium petant, ita Angel. verb. electio, n. 17. Azor. d. parte 2. lib. 6. c. 14. quæst. 7. vers. verum, Petr. G. egor. de elect. cap. 16. num. 7. Lauor. d. cap. 17. num. 44. quia absenti non licet villo modo per litteras exprimere vòtum suum, d. cap. si quis iusto, §. absens, ibi, non poterit aliquatenus per litteras, &c. Sigism. à Bononia de elect. dub. 14. num. 1. etiam volente Capitulo, Boër. decis. 1. num. 41. iuncto num. 47.

18 Quantum ad secundum essentialè, quòd scilicet iusto impedimento detentus venire non possit, aduertit Iul. Lauor. d. cap. 17. num. 35. procedere in electionibus quacunque forma factis, & num. 36. quòd impedimentum debet esse verum, & probatum, puta si ob inimicitias capitales venire non possit, vel ob infirmitatem grauem, non autem leuem, vel si aduersa nauigatione impediatur, vel si vocetur ad maius Tribunal, vel si obsessus sit in aliquo castro vnde egredi non possit, & similia, ita tamen vt impedimentum exprimat quale sit, & num. 41. subdit quòd ad hoc vt talia impedimenta iusta dicantur, requiritur vt de tempore, quo impeditus venire non potest, si sit in eo statu, in quo si præsens esset, posset eligere.

19 Quoad tertium verò de mandato speciali ad iurandum super dicto impedimento, est sciendum alias non credi procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, gl. verb. detentus in d. cap. si quis iusto, vbi Archid. num. 2. Bellam. in d. cap. quia propter num. 4. ad fin. & num. 5. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 19. num. 25. Poterit tamen maior pars eligentium remittere impedimenti probationem, aut iuramentum, quamuis minor se offerat ad probandum contrarium, de quo tamen vide Lauor. d. cap. 17. num. 38. vbi num. 40. subdit, quòd si procurator absque iuramento admissus fuerit, non potest post electionem sequutam quis probare, quòd dominus non erat impeditus, nam videntur illi de collegio renuntiare iuri suo illum sine iuramenti delatione admittentes, cum possint etiam non

impediti procuratorem admittère, non obstante dispositione d. cap. quia propter, §. illud, quamuis vtatur verbo, interdiximus, quia huiusmodi dispositio emanauit in fauorem aliorum electorum, cui fauori renunciare poterunt, & firmat idem Lauor. d. cap. 17. num. 43.

Verum si contingeret electorem absentem 19 impeditum, qui procuratorem constituit, interim mori, procurator debet cessare, facta tamen per eum ante notitiam habitam de eius morte, firma erunt, & si durante huiusmodi ignorantia perficeretur electio, valeret vtique, ita Archid. in d. cap. si quis iusto num. 3. in princ. Tambur. d. disp. 5. q. 4. num. 8.

Quod si absens nullum inueniat in Capitu- 21 lo, vel Collegio, qui vellet esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, ex gloss. in d. cap. quia propter, §. illud, Lauor. d. cap. 17. num. 51. Nec talis absens hoc casu poterit nolente Capitulo extraneum deputare, d. cap. si quis iusto, §. absens, Azor. d. lib. 6. cap. 14. quæst. 7. vers. quæres, Sigism. à Bononia de elect. dub. 14. num. 2. Tamburin. d. q. 4. num. 7.

Si verò aliquis electorum Canonicè voca- 22 tus non fuerit, potest electionem irritam facere, cap. quòd sicut, de elect. Anton. Raguc. de voce Canon. in Capitulo q. 11. Lauor. d. tit. 4. cap. 17. num. 13. nisi velit eam ratam habere, vt per Cuch. d. tit. de elect. num. 52. Tamburin. d. disp. 5. q. 3. num. 2. Consensus namque contemptorum potest interuenire ante, vel post electionem, ad tradita per Petr. Greg. de elect. cap. 14. num. 5. non tamen eorum voces aliis accedentes poterunt augere numerum vòtorum electorum, itaut electio, quæ nulla fuit, vt potè à minori parte facta, per sequentem ratificationem validetur, vt tenent gloss. & Doctores in cap. Ecclesia vestra il. 2. de elect. quos plena manu refert Rendin. d. tom. 1. tit. 36. num. 7. & ex Lancel. Cuch. & aliis resoluit Lauor. d. cap. 17. num. 22.

Nec enim talis electio quibusdam non vo- 23 catis ipso iure est irrita, sed eis petentibus venit annullanda, cap. bona il secundo, de elect. Menoch. cons. 67. num. 31. Lauor. d. cap. 17. nouissimè Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. parte 4. resolut. 44. Dummodo ante confirmationem electionis, oppositio de contemptu sit faciendæ. Biax. in direct. elect. parte 3. cap. 7. Cuch. d. tit. de elect. num. 51. Aloyf. Ricc. d. resolut. 44. num. 3. Si alias contemptus certior factus fuerit; quia si ignorauerit, poterit etiam post confirmationem contradicere, Sigismun. à Bononia de elect. dub. 10. num. 4. & 5. Iul. Lauor. d. cap. 17. num. 14.

De contemptu agere potest solùm is, qui neglectus, & non vocatus extitit, siue eis ius 24 electionis cõpetat iure communi, siue ex iure speciali, vel consuetudine, ita Feder. de Senis consil.

consil. 148. in fine, vers. praterea, & consil. 214. in fine, vers. item dico, Creseus. decis. 6. num. 2. de procurat. Buratt. decis. 351. num. 4. ex Cuch. tradit Lauor. d. c. 17. n. 15. & subdit idem dicendum de successore contempti; nec etiam sola oppositio sufficeret, sed necessaria fuisset prosequutio contemptus ad annullandam electionem, Butr. in c. in Genesi num. 28. propè fin. & sanè etiam intra tempus ad eligendum, Lambertin. de iure patr. 2. parte 2. lib. 6. g. princ. art. 26. num. 7. Burat. d. decis. 351. num. 25. quod adeò verum est, vt nec etiam Capitulum possit facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum, Abb. in d. c. quia propter num. 12. Sigism. à Bononia de elect. dub. 10. num. 5. Lauor. loco proxime citato, nec quicquam releuat si Prælati mortem, ex qua Ecclesia vacuit, minimè ignorauit, quia vacatio non fit, vt certiorètur, sed vt non vocatus agere minimè possit de contemptu, ita Doctores in c. cum inter vniuersas, de elect. Rending. d. tom. 1. tit. 36. num. 36. [An nouitius Canonicus vocari debeat ad eligendum? vide Paul. & Ioan. Andri. in cap. beneficium, de Regular. in 6. nouissime Laurent. de Franchis in controuers. inter Episcopos & Regular. q. 45. vers. rogatis, vbi negatiuè respondent.]

26 Sed dubium est, an electione irritata ex quo facta fuit aliquibus contemptis, contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur, applicanda contemptis duntaxat? gloss. magna in c. bone, il secundo, verb. expectare, de elect. prius in partem affirmatiuam inclinare videtur, deinde in fine vers. & quòd dixi, corrigisse, & fuit additio ad dictam gloss. concludens, quòd in pœnam contemptus solum electio facta irritari debeat, non autem priuandum est Collegium facultate eligendi: nam cum ob contemptum pœna priuationis potestatis eligendi à iure statuta non reperitur, per alium quam per eum, qui habet plenitudinem potestatis, scilicet per Principem, imponi non debet, cum simus in pœnalibus, & sic odiosis, & odia restringenda sint, non amplianda, iuxta reg. odia, de regul. iuris in sexto, quam gloss. sequuntur ibi Ioan. Andr. num. 15. Anchar. colum. vlt. in 1. oppositio. Bald. num. 5. vers. oppono, si plures, Butr. num. 13. Panorm. num. 9. vers. secunda questio, Petr. de Biaxio de elect. parte 3. cap. 7. Cuch. d. tit. de elect. num. 52. Rending. d. tom. 1. tit. 36. num. 6. Petr. Greg. de elect. cap. 14. num. 5. Jul. Lauor. d. tit. 4. num. 18.

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

CAPVT XL

Canonicus an possit licite ordinariè abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus, & an peccet mortaliter si notabiliter absit?

SUMMARIUM.

- 1 Canonicus non potest licite ordinariè abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus.
- 2 Vocem in Capitulo habere, vel dare an potius sit præeminentia, & fructus Canonici, quam onus, ostenditur.
- 3 Elector quilibet potest renunciare voci suæ in vno, vel altero actu electionis.
- 4 Canonicus potest licite abesse à Capitulis, si ante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum illis.
- 5 Canonicus sumere potest dies recreationis causa sibi concessos in diebus Capituli, nisi de industria faciat.
- 6 Canonici vbi non sunt presentes in loco, vbi deseruiunt, iuste possunt abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus.
- 7 Canonici non tenentur venire ad Capitulum quando vocantur tempore insolito, vel incongruo.
- 8 Canonicus non est vōcandus ad Capitulum quando est in probatione habitus.
- 9 Canonicus absens quamuis amittat quotidianas distributiones mortaliter peccat, secundum vnā sententiam, sed contrarium verius, vt num. 10.
- 11 Pars tutior quomodo eligenda, ostenditur.
- 12 Opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum.
- 13 Culpa alia Theologica, alia iuridica.
- 14 Cap. si quis Presbyter 92. dist. declaratur.
- 15 Canonicus quando non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum, peccat mortaliter.

NON posse Canonicum à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus licite abesse suadent plures rationes, quarum præcipua est, quia etsi munus, & officium Canonicorum præcipue consistat in seruitio, & residentia Ecclesiæ, Chori, & Altaris, consistit etiam in administratione, & gubernatione rerum Ecclesiæ, & Capituli, spiritualium, temporalium, in quo ius, & bonum publicum versatur, l. 1. §. huius studij. ff. de iustit. & iure, ibi, publicum ius in sacris, in Sacerdotibus, in Magistratibus consistit.

- & sic currit eis obligatio assistendi Capitulis ad satisfaciendum huic muneri, & officio, ac prouidendum bono Ecclesie, eiusque res tuendas. Nec refert quod huiusmodi administratio, & gubernatio incumbat Canonicis, & Capitularibus, non ut singulis, sed ut vniuersis, id est, ut pertinet ad vniuersitatem Capituli, & sunt pars illius: nam ut parti Capituli currit vnicuique predicta obligatio, alias si quilibet in particulari non teneretur assistere Capitulis, sed posset abesse, alij etiam possent id facere, cum non sit maior ratio de vno, quam de altero, & sic posset deficere bonum regimen Ecclesie, & Capitulis ex quibus hanc partem tenet, & probat Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. a. num. 529. vbi num. 532. attestatur illam subscripsisse Ioannem Guier. & Petrum de Ledesma consultos, ac sibi respondisse Sacram Congregationem, cuius decisionem transcripsimus cap. 35. num. 14. Idem etiam sentiunt Bonae. de horis Canon. disput. 3. q. 1. pun. 2. num. 5. Homobon. de examine eccles. tract. 14. cap. 2. q. 12. & nouissime in responsis quest. moral. p. 3. resp. 11.
2. Non obstat, quod habere, & dare vocem in Capitulo potius videtur praeminentia, & fructus Canonatus, quam onus, cum soleant Canonici ob culpas, & delicta puniri priuatione, seu suspensione vocis, iuxta Clem. 2. §. illi. de ord. de etate, & qualit. quia responderetur dici praeminentiam, & fructum ratione auctoritatis, & honorificentiae, esse tamen onus iuxta supradicta, sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis, seu officij, Moberlan. decis. 5. num. 3. & 4. de appellat. Rot. decis. 1131. num. 2. lib. 3. part. 3. diuers. refert Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 533. vbi addit *num. seq.* Canonicos puniri in priuatione, seu suspensione vocis, quamuis sit onus, quatenus est res praeminentiae, & auctoritatis, & quae solet appeti, & estimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab executione Pontificalium, & Parochi ab officio.
3. Nec in contrarium facit, quod quilibet elector potest renunciare voci suae sicut iuri suo, secundum Armil. verb. electio num. 20. Sot. de iustit. lib. 4. quest. 6. artic. 3. versio. postremum, Cutier. canon. lib. 2. cap. 11. a. num. 86. quia bene respondet Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 535. id procedere in vno, vel altero actu electionis, sed non ordinariè.
4. Limita primo supradictam resolutionem, ut non procedat stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis, ut per Nicol. Garc. cap. 2. num. 537. vbi addit tantam causam posse concurrere, ut ab illis iustissime excusetur etiam ordinariè, ut si in Capitulis esset tanta peruersio, & procederetur ita male, & ex abrupto sine lege, ordine, modo, ac cum violentia, & insolentia Praesidentium.

Secundo limita, ut non procedat quando quis abesset à Capitulis in diebus sibi recreationis causa concessis; licite enim potest Canonicus sumere suos dies in diebus Capituli, nisi de industria id absentiae tempus eligeret, quo habenda sunt huiusmodi congregationes, ita Nicol. Garc. d. cap. 2. a. num. 541. vbi num. 543. testatur sic fuisse sibi responsum à Sacra Congreg. Concilij prout in declaratione, quam transcripsimus cap. 35. num. 14. & refert ipse Garc. d. loco num. 539.

Tertio limita non procedere vbi Canonici non sunt praesentes in loco, nec deseruiunt, Caldericon. 260. alias 4. de his, quae fiunt à Pr. el. in fine, vers. si vero. Absentes autem quibus casibus vocari debeant, diximus c. 39. num. 1.

Quarto, limita ut non procedat quando vocarentur tempore insolito, vel incongruo; quia tunc non tenerentur venire ad Capitulum, ut per Pauin. de potest. & offic. Capituli sede vacante pr. el. 5. num. 11. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 577.

Quinto limita ut locum non habeat quando Canonicus esset in probatione habitus, & regula in aliquo Monasterio eiusdem etiam ciuitatis, quia ille hac Religionis causa ritè, & legitime abesse censetur, in tantum, quod nec vocari debeat, ut vocem suam det in electionibus, &c. ita glos. verb. conferendum, vers. sed nunquid Canonicus in cap. beneficium, de Regularibus in 6. Carol. Tapia in auth. ingressi, verb. sua cap. 1. num. 8. C. de sacros. Ecclesis. l. xl. Zech. de Republ. ecclesiast. tit. de Regularibus cap. 3. num. 10. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 3. quest. 1. Ego ipse de officio, & potest. Episcopi part. 3. allegat. 99. num. 31.

Quoad secundam partem dubij attinet memini me supra cap. 20. num. 8. per transennam dixisse Canonicos si notabiliter absint peccare mortaliter, sed quia haec materia quotidiana maiorem requirit indaginem, ideo quid in ea sentiant Doctores in medium proferam, illi enim in duas opiniones diuisi sunt, ambasque probabiles.

Prima affirmat, nempe Canonicos absentes mortaliter peccare, ex sequentibus. Primo, quia tutior est, & probabilior, & in dubio tutior pars est eligenda, cap. iuuenis, de spons. cap. ad audientiam, cap. significasti, de homicid. Secundo, quia Canonici absentes, seu non seruientes primo anno dimidia parte fructuum, secundo omnibus, tertio non amplius fructibus, sed beneficiis ipsis sunt priuandi, ut in Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 12. Sed haec est magna poena, ergo quoque magna debet esse culpa pro qua venit imponenda; quia poena debet commensurari delicto, gloss. verb. illi, in cap. si qui Episcopi 1. q. 1. cum citatis per me de Axiom. iuris vsusfreq. Axiom.

181. num. 3. ac proinde Canonicos sine legitima causa absentes mortaliter peccare videtur dicendum. *Tertio*, quia omittentes Officium in choro possunt deponi, *cap. si quis presbyter. fm. 92. dist.* Deposito vero supponit culpam non leuem. Igitur, &c. *Quarto*, Quia lex Concilij de residentia non videtur pure pœnalis, sed præceptiua, vt patet *ex sess. 6. cap. 2. de reform.* At si inter omnes constat leges præceptiuas præsertim Ecclesiasticas obligare sub mortali, seu veniali pro grauitate, vel leuitate materiæ, secundum Nauar. *in man. cap. 23. num. 52.* Igitur, &c. *Quinto*, qui facit contra iustitiam, mortaliter peccat ex genere suo, sed Canonicus absens à Canoniceatu facit contra iustitiam, cum faciat contra proprium Officium, Syluest. *in summ. verb. Hora. num. 3. partic. 2.* Igitur, &c. *Sexto*, & vltimo potissimum facit decisio Sacræ Congr. Concil. quæ habet *neminem excusari à residentia, licet distributiones amittere velit, nec non puniendos esse qui Diuinis non intersunt, licet resideant in eadem Ciuitate, vel loco,* teste Nicol. Garc. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 323.* Ex quibus & aliis hanc partem sustinent [Nau. *conf. 13. de celeb. dist.* Carol. Macign. *de horis Canon. cap. 63. num. 2.* Barthol. a S. Fausto *in simili tract. lib. 2. q. 181.* Marchin. *de sacram. Ordinis p. 6. tract. 2. cap. 12. diffic. 11. num. 12.* Vgolun. *de potest. Episcopi p. 1. cap. 12. §. 1. num. 4.*] Soar. *de Regul. tom. 2. lib. 4. cap. 10. num. 17. & cap. 13. à num. 5.* Valsq. *in opusculo moral. vbi de benefic. dub. 1. num. 184.* Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 231. dub. 5.* Squillante *de obligat. cleric. part. 1. num. 57.* Bonacin. *de horis Canon. disput. 1. q. 1. puncto 2. num. 1.* Filliæ. *in question. moral. tom. 2. tract. 23. cap. 7. num. 207.* [Caltr. Palaus *in opere morali tom. 2. disput. 3. puncto 2. num. 3.*]

10 Contrariam verò sententiam, imò Canonicos absentes nullo modo, vel saltem venialiter tantum peccare, suadent plura, & non vulgaria fundamenta, & primò arguendo à contrario sensu (quod argumentum est in iure firmissimum, ex citatis per me *de locis commun. argum. iuris loco 27.*) delumpto ex Concil. Trid. *sess. 23. cap. 1. de reform. vers. eadem omnino,* vbi habetur eos, qui absunt à beneficijs Curatis, peccare mortaliter. ergo qui absunt à beneficijs non Curatis minime peccant mortaliter, qui enim ex duobus oppositis alterum affirmat, alterum negare videtur, *cap. nonne, de presump. Secundo*, quia lex pœnalis, qualis videtur ista Concil. non obligat ad culpam saltem mortalem iuxta probabilem aliquorum Doctorum opinionem, ex Nauar. *d. cap. 23. num. 53.* Valent. *p. 2. disp. 7. q. 5. pun. 6.* *Tertio*, quia in pœnis benignior est interpretatio facienda, *cap. in panis, de regul. iuris in*

6. fit autem benignior interpretatio si dicatur Concilium excludere pœnam æternam imponendo temporalem. *Quarto*, quia Canonici non residentes antequam puniantur, necessariò debent personaliter citari, vel si personaliter citari non possint, debent citari trina citatione per edictum publicum, adeò vt non sufficeret vna pro tribus, ex adductis supra, *cap. 20. num. 18.* quæ omnia non sunt viquequaque necessaria in puniendis illis, qui à beneficijs Curatis absunt; signum igitur est leuius esse peccatum Canonicorum, quam Curatorum absentium. Quare hanc partem sustinent Syluest. *in summ. verb. hora, §. 10.* Caiet. *cod. verb. §. 5.* Angel. *num. 21.* Nau. *de Orat. cap. 5. num. 14.* Valent. *tom. 3. disp. 6. q. 2. puncto 10. §. in quo loco,* Valer. Reg. *in praxi fori panit. lib. 18. num. 176.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcop. p. 3. alleg. 53. num. 131.* [dicit probabile Diana *moral. resolut. p. 4. tract. 4. resolut. 217.*]

Ex his duabus opinionibus primam veram existimo in casibus infra in limitatione exprimendis, vltima verò à Classicis Doctoribus sustinetur, & practicari posse tuta conscientia non videtur dubitandum, ex iuribus, & rationibus in illius corroboracionem late adductis, quam si tenere quis velit, ad fundamenta prioris non erit difficile respondere. Ad primum enim dici potest in dubio tutiorem partem esse eligendam non ex præcepto, sed tantum ex consilio, nisi in casibus particularibus iure expressis, vt in dubio facti circa impedimenta Matrimonij, & circa irregularitatem ex homicidio prouenientem, de quibus est sermo in iuribus ibidem allegatis, vel nisi in aliquo casu particulari aliter suadeat iusta causa, seu præceptum Superioris, Sanch. *in præcepta Decalogi lib. 1. cap. 9. num. 14.* Secundo, responderi potest in dubio tutiorem partem esse eligendam quando dubium est practicum, nempe quando dubitatur an hic, & nunc sit licita absentia Titij à Canoniceatu, non autem necesse esse tutiorem partem eligere quando speculatiue tantum, & in generali dubitatur an Canonici, v. g. possint abesse sine culpa lethali: at qui habet probabilem Doctorum opinionem pro se, speculatiue tantum, & generaliter dubitat an illa opinio sit vera (nam † opinioni semper inest formido ne contrarium sit verum, Nau. *in cap. si quis autem, de Panit. dist. 7. num. 9.*) Non autem practice, & particulariter cum possit acquiescere, & securus esse in opinione probabili: nam vnicuique liberum est sequi opinionem probabilem, etiam relicta propria probabiliore, & tutiore, secundum Becan. *tract. 1. cap. 4. q. 9. num. 4.* & alios, quos plena manu refert Parens meus *in comment. ad Ordin. Regular. Lusit. lib. 3. tit. 64. §. 1. num. 9.*

- 13 Ad secundum, quod pœna debeat esse proportionata culpæ, responderetur quod duplex est culpa, iuridica, & Theologica; culpa Theologica est peccatum mortale, seu veniale; culpa verò iuridica est omisio illius diligentia quam leges adhiberi præcipiunt, quæ multoties est separata à culpa Theologica, vt quando debita diligentia omittitur ex obliuione: quare pœna non solum potest imponi, & commensurari culpæ Theologicæ, sed etiam iuridicæ, etiam si à peccato omnino seiuncta sit, & ided non sequitur illud opus malitiam semper habere lethalem, quod magna pœna coërcetur à legibus, Bonacin. *de contract. disp. 3. q. 1. puncto 6. num. 1. & 2.* non enim concludit hoc adesse, quod ab hoc contingit abesse. *l. neque natales, C. de probat. Ad tertium* responderetur *in d. cap. si quis Presbyter,*
- 14 † imponi clerico Diuinis non interessenti pœnam depositionis comminatoriam solum quando est contumax contra particulare præceptum Episcopi, seu Superioris sui, vt patet præfatum tex. intuenti, ibi, *deponatur à clero, si tamen castigatus veniam noluerit promereri,* & ita exponit gloss. *verb. castigatus.* Ad quartum responderetur non esse omnino certum dictam legem Concilij esse præceptiuam: hæc enim adhuc sub iudice lis est, vnde qui vult sequi hanc secundam sententiam negatiuam, potest sibi persuadere eam esse purè pœnalem innixus auctoritate Nau. Valent. Valer. Regin. & aliorum, quos superius citauit. Ad quintum posset responderi Canonicum, qui vult amittere distributiones, non peccare contra iustitiam si in Canonicatu non resideat, cum id dicamur posse, quod de iure facere possumus, *l. 1. ff. de condit. instit. nam in manu, & libertate Canonici est an distributiones quotidianas lucrari velit necne, quæ ided manualia beneficia dicuntur à Bonif. VIII. in cap. 1. de cler. non resident. lib. 6.*
- 15 Declatatur tamèn dupliciter hæc sententia, quam sequimur, & primò vt non procedat quando Canonicus non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Prælati sui particulare præceptum ex iusta causa latum, *d. cap. si quis Presbyter,* vnusquisque enim tenetur obedire suo Superiori aliquid graue ex iusta causa præcipienti, vt resoluit Valer. Regin. *in d. lib. 18. num. 176.* Secundò, vt locum non habeat quando ex alicuius Canonici absentia non remanent tot, qui possint Ecclesiam competenter officiare, Syluest. *loco cit.* vt si ipso discedente non remanent in choro saltem quatuor, Carol. Macign. *de horis Canon. cap. 56. num. 24.* His cessantibus absentia Canonici videtur esse materia leuis cultui Diuino notabile detrimentum non inferens, & consequenter excusare à culpa mortali, & si sit coniuncta cum iusta causa, etiam à ve-

niali, ex Nauarr. *in man. pralud. 9. num. 10.* & hanc partem cum præfatis declarationibus, vt supra, cietur D. Felix Nicolius de Treuio Presbyter, & V. I. D. in quadam sua particulari iuris allegatione, quam manuscriptam Romæ vidi, & laudauit.

[Hac de re extat decretum Concil. Aquisgr. cap. 131. quod refert Anton. August. *Iuris Pontificij veteris tom. 1. lib. 9. tit. 50. cap. 5.* ibi, *Studeant summopere Canonici horas vigilantissima cura custodire, & in his Diuinum Officium humiliter ac deuotè persoluere. Mox enim vt datum fuerit signum, festinatò omnes ad Ecclesiam conueniant. Quam non pompaticè, vel inhonestè, vel incompositè, sed cum reuerentiâ, & Dei timore ingrediantur; nec cum baculis in choro, exceptis debilibus, sed religiosissimè illis standum, & psallendum est. Sunt enim quidam clericorum, qui in secularibus negotiis & disceptationibus penè totum infatigabiliter deducunt diem; & mox in Ecclesiam ad diuinum Officium peragendum vt intrauerint, ita fatigati videntur vt nec orationi vacare, nec ad psallendum stare queant; sed potius sedentes non Diuinis, sed vanis solum solent instare loquelis, &c. Omnes igitur ab otiosis sermocinationibus auditum pariter castigent, & linguam: in Ecclesia cum timore & veneratione stantes, aut orent, aut cantent, aut audiant. Verba verò turpia, aut linida & secularia nec ipsi proferant, nec alios proferre sinant, quinimo laudes Deo in commune persoluentes, pro suis, populorumque, quorum oblationibus viuunt, delictis Dominum exorent, &c. Caueant etiam ne pro requie sibi in locis diuino cultui mancipatis concessa, otio torpeant, sed magis in persoluendis Diuinis laudibus promptiores ac deuotiores existant, vt per hanc quietem bene operantes ad eam, qua sine taret, peruenire valeat. Qui verò has Horas frequentare, & in his, vt dignum est, celeste neglexerit Officium persoluere, digna inuestigatione corripatur, vt & ipse emendetur, & ceteri timorem habentes huiuscemodi negligentiam caueant. Sed quoniam aliud est ex toto omittere, aliud pigrè occurrere; qui segniter, & tardè ad matutinum, aut aliud quodlibet Diuinum obsequium peragendum occurrerit, dignum est vt non cum aliis in choro, sed omnium vltimus, vt certè erubescere discat; in loco eiusmodi negligentibus à Prælati constituto, stet, &c.]*

Monitiones S. Caroli Borromæi ad Canonicos.

Vos, qui in Cathedrali Ecclesia Dignitates obtinetis, Canonici item tum eiusdem Ecclesie, tum reliquarum quarumuis

rumuis Ecclesiarum Collegiatarum, vel Urbanarum, vel Diocesandarum, quicunque sitis, in omni Canonica disciplina officio ita agite ut Canonicè, nempe, Canonum legibus ad vitam vestram institutum pertinentibus, & Constitutionum Prouincialium Diocesandarumque ratione congruenter viuatis; idque primò maximè studeat, ut in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tum singuli vos Ordinis Dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete, Canonicaeque muneris partes praestate, omnes in choro statis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus pias, religiosasque fundite precationes.

Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote, non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè diuinas laudes concelebrate, & psallite Deo in conspectu Angelorum cantantes in cordibus vestris Domino.

In choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet, sed omnes pariter quicunque adestis senes cum iunioribus laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis, & Canticis.

A quibuscunque colloquiis, & à litterarum, ac librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Acuratè demum omnia obseruate, quae eo de genere vobis praescripta sunt, ita ut vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque, & rectè ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In Psalmorum autem, Canticorum, & Hymnorum intelligentiam studiosè incumbite; ut dum psallitis pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnes pietatis deuotionisque affectum excitetis.

Non ordinariè distributionis lucro ad-

ducti, sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis Officiis adestote, ut verè, ex animoque Psalmi verba illa concinnatis, Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officiis absolutis paululum omnes in choro piè orate, inde obeundi signo per Praefectum dato consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, ubi cappas, qui illis induiti estis, & superpellicea, sine strepitu vllò, & susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomada diebus capitulariter habete.

Omnes qui debetis, ad illos conuenite.

Inde nè descendite nisi missione à Capituli Praefecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non praeposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgias, & contumelias cauete.

In initio, & sine vniuscuiusque Capituli statas orationes dicite.

Priori loco tractanda praeponite quae ad diuinum cultum, ad spiritualis vitae progressum, ad ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quae ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite.

Cetera hoc de genere toto seruate, quae Prouincialibus constitutionibus praescripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordia voluntate, & charitate fraternam vos inuicem diligite, Canonici enim estis, qui pro Collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis foedere, vnaque animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiae ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna, experiendo videte, sicut in Psalmo scriptum est; quàm bonum, & quàm iucundum sit habitare fratres in vnum. Haec tenus monitiones S. Caroli ad Canonicos.

Tandem

Tandem operæpretium mihi visum fuit pro huius materiæ summa, ac coronide tabel- lam subiungere quam Illustrissimus, & Reue- rendissimus D. Torquatus Perottus V. I. Do- ctor, magnus & proximus Urbani VIII. Capel- lanus, ingeniosè, & eleganter composuit, vir planè vt Bartoli sui ciuis doctrina, & consilio imitator egregius, ita etiam politiorum litera- rum commendatione cæteris non inferior.

Tabella Canonicis accommodata ad preces horarias deuotè concinendas.

Ante Horas.

Horarum Canonicarum institutio ad Dei laudem, & gratiarum actionem pri- mùm omnium recolenda.

Quæ septenni horarum numero mysticè designantur breuiter cogitanda.

Rerum inanium cura, & omnium ne- gotiorum sollicitudo relinquenda.

Postulandum à Deo, vt attentè, deuotè, ac studiosè laudetur.

Frequens consideratio Canonicalis voca- tionis, vt vocibus modulatè compositis mens benè instructa respondeat.

Cordis munditiæ studendum, vt puris verborum laudibus Diuina Maiestas conce- lebretur.

Hierarchie Angelorum diuinas laudes in Cælo proclamantium mentis oculis propo- nenda.

Humili precatatione Sanctorum patrocini- um implorandum, illius præsertim, cuius Officium recitare continget.

Nunquam Officium inchoandum, nisi collectis sensibus, ac præuia mentis eleua- tione ad Deum.

Cauendum à verbis inutilibus, risu, iocis, eo maxime tempore, quò itur, vel pau- lo post eundem est inchorum.

In ipsis Horis.

Nouerit Canonicus in sortem Domini, vt diuinis laudibus publico nomine vacet.

Angelici huius ministerij Officio se inter Angelorum choros versari contempletur.

Diuina præsentiam Maiestatis psallendo reuerenter adoret.

Attentionem in singulis verbis adhibeat,

quam frequenter excitabit Dei quem allo- quitur, recordatione.

Quæ distrahunt importuna cogitationes, sensim, ac leuiter repellendo contemnat.

Quoties mentem alio diuertisse aduertit, toties eam statim colligendo dirigat ad Deum.

Corpus modestè, ac decorè componat, oculos præsertim custodiat, vt sint debite attentionis ministri.

Si quod verbum dicere vel respondere oportebit, id citò, ac breuiter expediat.

Quæ recitat, aut canit, ex libro sibi parato, non ex memoria depromat.

Offerat eo pro se ipso attentionem, & deuotionem tot Sanctorum hominum in Canonicis precibus exoluendis.

Post Horas.

Deo gratias referat, quod accessum ha- buerit ad eius laudes & colloquia.

Petat humiliter veniam errorum, quos in hac diuina functione commisit.

Linguam velut instrumentum Deo di- catum cautè custodiat.

Cordis affectiones ita componat, vt ex- ternæ consonent verborum modulationi.

Moribus, ac vita Deum perfecte lauda- re conetur.

Superfluis rerum curis ne implicetur, vt molestos cogitationum tumultus euitet.

Quæ verba in psalmodia sibi magis fru- ctuosa gustarit, ea diutiùs conseruet.

Harmonie rerum creatarum sincero, ac fidei earum vsu omni tempore concinat.

Ad supernum beatorum chorum aspiret, qui in diuinis præconiis perpetuò exultant.

Mysteria passionis Christi Domini, qui- bus Horæ Canonice respondent, memoria sæpè retractet.

B. Laurentius Iustinianus.

Quid sublimius in hac peregrinatione celebrari potest, quàm pari consortio An- gelorum in Diuinis laudibus occupari? In- decorum ergo est præsentibus Angelorum cætibus psallere negligenter, & verba sacri carminis arido corde promere.

CAPVT XLII.

Canonici, qui voce in Capitulo priuantur?

SVMMARIVM.

- 1 Canonici donec ad Ordines suis Canonice annexos se promoueri post annum non fecerint, voce in Capitulo priuantur.
- 2 Canonici illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti suffragium ferre non possunt.
- 3 Excommunicati Canonici maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo.
- 4 Eligendi potestate priuantur ipso iure qui sunt maiori excommunicatione ligati, non verò minori.
- 5 Doctores referuntur de materia Extrauag. ad euitanda, agentes.
- 6 Suspensi Canonici per sententiam Iudicis, aut etiam Canonis, vocem in Capitulo non habent.
- 7 Interdicti Canonici vocem in Capitulo non habent.
- 8 Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando officia diuina, vocem in Capitulo amittunt.
- 9 Irregulares Canonici vocem in Capitulo non habent si eam habeant ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet.
- 10 Indignum scienter eligentes, aut similiter postulantes pro ea vice eligendi potestate priuantur.
- 11 Indignus quoad hunc effectum is dicitur, qui habet defectus personæ expressos, in cap. quia propter, de elect.
- 12 Eligere prohibentur qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio.
- 13 Eligere prohibentur qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt.
- 14 Eligendi potestas quando ob electorum culpam ad alios deuoluatur, ostenditur.
- 15 Collegij ius in vno solo remanet, & conseruari potest.
- 16 Canonice duo de iure in vim decretorum Concil. Trid. incompatibiles sunt, & post adeptam pacificam possessionem secundi primus vacat ipso iure, & si quis vtrumque retinere perrexit, illis est ipso iure priuatus.

17 Dispensatio presumpta, in qua fundatur reg. de triennali, non potest se defendere duos obtinens Canonice.

[Capellania an sit incompatibilis cum Canonice in eadem Ecclesia, remissiuè ibid.]

18 Canonice obtinens Dignitatem perdit Canonice, nisi priuilegio, vel consuetudine maneat.

19 Canonice obtinens, cui coniunctum est onus Penitentiarie, non potest vigore consuetudinis obtinere Dignitatem.

20 Filius illegitimus non potest obtinere Canonice in eadem Ecclesia in qua pater.

21 Canonice in Ecclesia in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonice, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.

22 Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, vt possit obtinere immediate beneficium, quod obtinuit pater.

VLTIS modis voce in Capitulo priuantur Canonice etiam in Sacris constituti, & primo obtinentes pacifice Canonice, quibus Diaconatus, vel Presbyteratus Ordines sunt annexi, si iusto impedimento cessante ad huiusmodi Ordines se promoueri non fecerint intra annum, donec ad eos promoti fuerint voce in Capitulo priuantur, ita expressè statuitur in Clem. 2. §. illi verò, de ætate, & qualitat. innouata per Concil. Trident. sess. 22. de reform. cap. 4. Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 20. num. 9. Raguc. de voce Canonice in Capitulo q. 24. num. 2. cum aliis per me citatis supra cap. 16. num. 10. vbi etiam ex Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benefic. p. 3. cap. 4. sub num. 15. vers. illa, resoluius hoc esse intelligendum de voce actiua, quæ simpliciter, & absolute vox dicitur, non autem de voce passiuæ.

Secundo, suffragium ferre non possunt illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti, quia per Extrauag. Pij II. incip. Cum ex sacrorum, &c. est ipso facto ab Ordinibus suspensus, ac propterea ad votum ferendum inhabilis: verum illa suspensione sublata poterit deinde suffragium ferre, quia cum effectu habet conditionem Ordinis requisitam, in d. Clem. 2. nec vllum habet Canonice impedimentum; quamuis enim ætatis defectus executionem Ordinis impediatur, non tamen est impedimentum ad vocem habendam in Capitulo, cum nihil quod hoc circa ætatem in d. Clem. 2. sit dispositum, ita Panor. in d. Clem. 2. num. 8. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. q. 15. art. 5. vers. secundo, Soax. de Relig. tom. 4. tract. 3. lib. 2. cap.

cap. 4. num. 7. Tamburin. de iure Abbatum tom. 1. disp. 5. q. 8. num. 10. Iul. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 15. num. ...

- 3 Tertiò, excommunicati maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo, gloss. ver. maiores, in cap. unic. ne sede vac. lib. 6. Doctores in cap. illa quotidiana, de elect. [Monet. d. q. 20. num. 10.] Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 11. §. 12. Aloyf. Ricc. in praxi p. 4. resolut. 42. à princip. secus verò est in excommunicato minori excommunicatione, vt per tex. in d. cap. illa, & in cap. si celebrat, fin. de clerico excom. ministr. resoluit Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 20. num. 10. † Eligendi namque potestate priuantur ipso iure, qui sunt maiori excommunicatione ligati, non autem minori, cap. constitutus, de appellat. d. cap. illa quotidiana, d. cap. si celebrat, Soar. tom. 5. de censur. disp. 14. sect. 2. num. 17. & 18. Squillante de obligat. Clericor. par. 3. num. 98. Fernandez in examine Theolog. moral. parte 4. cap. 7. §. 2. num. 8. Sigism. à Bononia de elect. dub. 66. num. 5. Paul. Laymann. in Theolog. morali, lib. 4. tit. 2. cap. 12. num. 3. vers. dico quartò, Iul. Lauor. var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. cap. 15. num. 43. Tamburin. d. tom. 1. disp. 5. q. 8. num. 11. Intellige de excommunicato notorio, sed non tolerato ab Ecclesia, vel publico percussore Clericorum, iuxta Extrauag. Ad euitanda scandala, Martin. V. (in qua habetur, quòd nullus excommunicatum vitare teneatur nisi sit publicè denunciatus, vel publicus clerici percussor, & de illa plura tradunt † Gutier. Canon. lib. 1. cap. 1. Paul. Laymann. in Theolog. morali, lib. 1. tract. 5. parte 2. cap. 4. ex num. 1.) Ita Petr. Gregor. de elect. cap. 7. num. 8. Sayr. de censur. lib. 2. cap. 9. num. 6. Squillante citato loco, Mar. Alter. de censur. tom. 1. lib. 2. disput. 5. cap. 2. vers. aliter, Soar. de Religion. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 4. num. 9. in fine, Sigism. à Bononia d. dub. 66. num. 10. Tamburin. d. disp. 5. q. 8. num. 12. Lauor. d. tit. 4. cap. 15. num. 44. & 57.

- 5 Quartò, suspensi, seu depositi per sententiam iudicis, aut etiam canonis vocem in electionibus non habent, cap. cum dilectus, vbi gloss. notabilis, verb. à suspensis, de consuet. Imol. num. 13. & 14. & Card. num. 21. cum sequentib. in d. Clemen. 2. de atate, Rendina in prompt. recept. sentent. tom. 1. tit. 41. num. 21. Fernandez d. §. 2. num. 7. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 32. tract. 2. num. 18. Anton. Ricciul. de iure personarum extra gremium Eccles. exist. lib. 4. cap. 3. num. 9. Tamburin. d. disp. 5. q. 8. num. 13. Lauor. d. cap. 15. num. 61. Aloyf. Ricc. d. resolut. 42. à num. 8. Quod procedat siue sint suspensi ab officio, & beneficio simul, siue ab officio tantum, non tamen si sint suspensi solùm à beneficio, nisi vox competeret ratione illius beneficii, à

quo reperitur suspensus, vt tradunt Nauarr. in man. cap. 27. num. 163. vers. sexto, Henriq. in sum. lib. 13. de excommunicat. cap. 32. §. 4. Sayr. de censur. lib. 4. cap. 6. num. 7. quamuis gloss. verb. omnibus beneficiis, & ibi Geminian. in cap. cupientes, §. ceterum, de election. lib. 6. Soar. tom. 5. disp. 27. sect. 2. num. 34. Squillante d. parte 3. num. 37. non improbabiler asserant posse eligere, licet electio competat ratione beneficii à quo est suspensus, cum electio non sit fructus beneficii, sed est actus illius officij spiritualis, cui est annexum beneficium. Suspensus autem simpliciter nunquam vocem potest habere in electionibus; quia sic suspensus intelligitur ab officio, & beneficio, vbi contrarium ex verbis, aut intentione ferentis non colligeretur, gloss. verb. à suspensis in d. c. cum dilectus, vbi Innocent. num. 4. Panormit. num. 18. & Bald. num. 13. Seraphin. decis. 860. num. 6. [At cum sententia suspensionis, vel depositionis suspendatur per appellationem, Abb. in cap. sapè 44. num. 15. vers. ex quibus, de appellat. Scacc. de appellat. q. 8. num. 72. in fine, ideo Canonicus, qui per sententiam fuit suspensus, vel depositus, potest appellatione pendente vocem habere in Capitulo, & eligere, Lancelot. de attent. p. 2. cap. 12. de attent. & innouat. appellat. pend. in prefat. num. 95. & 96. vers. tertio in Canonico, Scaccia d. num. 72. vers. & similiter, vbi num. 72. vers. subinfero 2. post Franc. in d. cap. sapè, sub num. 36. subdit quòd si Canonicus ex crimine irrogante infamiam est depositus per sententiam, à qua appellat, & pendente appellatione eligat, electio valet, quamuis appellatio deferatur. Suspendio à Diuinis, & ab ingressu Ecclesie, licet impediatur ne quis eligere, nec eligi possit, non impedit tamen quòd non possit conferre, & Præbendas dare, Abb. in cap. cum dilectus, num. 18. de consuetud. Seraphin. decis. 860. num. 6. & decis. 870. num. 2. vbi ait suspensionem à Diuinis de iure non impedire quominus suspensus possit prouisionem facere, nisi verba suspensionis sint talia, quæ inducant omnem incapacitatem.]

7 Quintò, interdicti quoque vocem in Capitulo, ac proinde in electionibus, habere non possunt, cap. cum inter, de elect. Fernandez dict. §. 2. num. 7. Petr. Gregor. de elect. cap. 7. num. 9. Iul. Lauor. d. cap. 15. num. 67.

8 Sextò, Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacris Ordinis, vel celebrando officia diuina, vocem in Capitulo amittunt, cap. 1. de postul. Pralat. cap. is qui, §. is verò, de sentent. excomm. in 6. Syluest. in summ. verb. interdictum, 6. quest. 2. §. secundum, Nauarr. in man. cap. 27. num. 187. Henriq. in summ. lib. 13. cap. 46. §. 3. Soar. tom. 5. disput. 34. sect. 4. num. 28.

Auil. de censur. parte 5. disput. 5. dub. 4. conclus. 3. Aegid. de Coninck de Sacram. & censur. tom. 2. disp. 17. dub. 4. Paul. Leymann in Theologia moral. lib. 1. tract. 5. parte 3. cap. 3. num. 3. vers. secunda, Azor. institut. moral. parte 2. lib. 6. c. 14. quæst. 8. vers. ius item, Sigismund. à Bononia de elect. dub. 68. num. 1.

9 Septimo, irregulares quoque vocem in Capitulo non habere, ac proinde voce actiua priuari, resoluunt Syluest. in summa, verb. electio 1. §. 4. Azor. loco proxime citato, quod quidem verum credo, vbi vocem habent ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet: at vbi ius eligendi annexum fuerit beneficio, & sic iurisdictionem importauerit, vel ad iurisdictionem spectauerit, contrarium videtur omnino tenendum, cum irregularis ob superuenientem irregularitatem non priuetur iurisdictione, ita Nauarr. in manual. cap. 27. num. 244. Soar. de censur. tom. 5. disp. 40. sect. 2. num. 27. Vincent. Filliuc. in quæst. moral. tractat. 19. cap. 3. quæst. 6. num. 75. Bonacin. de censur. disp. 7. quæst. 1. puncto 3. num. 18. Sigismund. à Bononia de elect. dub. 70. num. 6. cum seqq. Iul. Lauor. d. cap. 15. num. 68. Tamburin. d. disp. 15. quæst. 8. num. 14. & 15.

10 Octauo, qui scienter elegerunt indignum, aut similiter postularunt, pro ea vice eligendi potestate priuantur, & eorum cassatur electio ipso iure, non autem si nominauerint tantum, cap. cum in cunctis, §. clerici. cap. scriptum, de elect. cap. perpetuo. eod. tit. 6. Tiraquell. in l. boves, §. hoc sermone, limit. 1. num. 32. ff. de verb. significat. Bellacomb. tom. 1. commun. opinion. lib. 1. tit. 5. num. 22. pag. 171. Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. num. 38. Stephan. Gratian. disceptat. forens. cap. 58. num. 11. Azor. d. parte 2. lib. 2. cap. 14. q. 8. vers. ius eligendi, Fr. Ludon. Miranda in man. Pralat. tom. 2. quæst. 23. art. 8. Filliuc. in quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 4. num. 173. Paul. Laymann in quæst. Canon. de Pralatorum eccles. elect. quæst. 70. Lauor. d. tit. 4. cap. 21. ex num. 49. Cald. Pereira de potest. elig. cap. 1. num. 60. vbi subdit procedere etiam in electione officij secularis, Tamburin. d. q. 8. num. 18. vbi resoluit huiusmodi eligentes scienter indignum, esse priuatos potestate eligendi in prima tantum electione immediatè sequenti, etiam si illa non fortiretur effectum, non autem in tota vacantia, Aloys. Ricc. in praxi aurea resol. 441. num. 3. vbi num. 9. post Pelaez de maior. p. 1. q. 19. à n. 1. scripsit iudicis arbitrio esse relinquendum an is eligens præsumatur sciuisse electum illum fuisse indignum; si enim electus ille semper fuit in eadem ciuitate, & loco vbi extitit eligens, & electus, ita deliquit vt verisimile sit eligentem id rescivisse, præsumptio est quòd scienter illum elegerit, si verò is electus abfuit, vel se-
Barbos. de Canon. & Dignitatib.

cretò sic errauit, vt probabile sit electum ignorasse quòd ignoranter elegerit præsumendum erit, ita Sigism. à Bononia de elect. dub. 61. num. 4. vbi num. 13. limitat quando ipsi electores compromiserunt absolutè in aliquem; qui commissarius elegerit indignum, nisi tamen ipsi compromittentes talem electionem ratam habuerint.

Indignus quoad hoc propositum dicitur, i t qui habet defectus personæ expressos, in d. cap. in cunctis; ita Panorm. ibi. in §. clerici num. 6. & in cap. cum inter, il primo, num. 15. eod. tit. Soar. de censur. disp. 24. sect. 2. num. 22. Auil. eodem tract. parte 2. cap. 6. disp. 12. dub. 4. ad finem, Nicol. Garc. de benefic. parte 7. cap. 12. num. 84. Sigismun. à Bononia d. dub. 61. num. 11. Lauor. d. cap. 15. num. 77. Tamburin. d. disp. 5. q. 8. num. 19.

Nonò, & qui ad Ecclesiam receperint postulatam tanquam institutum, vel administratorem antequam admissa fuerit postulatio, eligere prohibentur, cap. bone il primo, de elect.

Decimo, qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt, & tunc illa potestas ad alios, qui non deliquerunt, deuoluetur, ac si tali potestate priuati per mortem defecissent, d. cap. bone memoria, il primo, cap. cum Vinton. de elect. Rendina in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 36. num. 33. Anton. Raguic. de voce Canon. in Capitulo quæst. 30. ex num. 13. Iul. Lauor. d. tit. 4. cap. 21. ex num. 46. Si autem & ij, ad quos eligendi potestas deuoluta fuerat, delinquant, vel indignum eligant, tunc primi in hac parte succedere non possunt, sed illa ad superiorem vadit, ad quem fuisset facta deuolutio si omnes pariter deliquissent, ita gloss. verb. ad nos, in d. cap. bone memoria, il primo, quam sequuntur ibidem Ioan. Andr. col. ult. num. 58. vers. in gloss. ult. Innocent. num. 9. verb. ad nos, Hostien. num. 31. sup. verb. pariter, Butr. num. 78. vers. opono tertio, cum numeris seqq. Panorm. num. 33. vers. in secunda quæst. Rendina vbi s. pra.

Et quòd vt melius percipiatur est notandum i t deuolutionem electionis ob electorum culpam quandoque ad alios fieri electores, qui culpabiles non existunt, quandoque verò ad proximum Superiorem, & nonnunquam ad Romanum Pontif. immediatè ascendit. Aut enim pars Capituli tantum, aut totum Capitulum est in culpa: primo casu eligendi potestas ad alios deuoluitur non culpabiles, quamuis sint pauciores, cap. 2. vbi gloss. de postulat. Pral. d. cap. bone memoria, il primo, d. cap. cum Vinton. gloss. in cap. si forte 65. dist. cum aliis citatis supra, immò et si vnus tantum modo fuerit, cum pœna non debeat innocentem afficere, cap. quæsiuit, de iis, quæ fiunt à maiori

15 *parte Capit. & † ius collegij in vno solo remaneat, & conseruari possit, aliis mortuis, priuatis, suspensis, velexcommunicatis, gloss. verb. pauciores, in cap. gratum, de postul. Prælat. & verb. duo in cap. 1. de elect. Nauarr. conf. 6. num. 2. de elect. in nouis, Seraphin. dec. 860. num. 7. & decis. 1050. num. 5. Tamburin. d. quæst. 8. num. 3. & 4. Rot. in Cremonen. Præposituræ 25. Februarij 1623. coram bonæ mem. Vbald. Secundo verò casu de culpa distinguitur, si enim ea tantum causa priuetur totum Capitulum, quòd intra tempus statutum non elegerit, electio ad proximum superiorem deuoluitur, d. cap. ne pro defectu, ex aliis verò causis ad solum Romanum Pontif. fit deuolutio in Cathedralibus quidem Ecclesiis, in inferioribus verò in omni casu proximus superior eligere potest: nullo ergo casu electio ad superiorem, vel ad Papam deuoluitur, nisi totum Capitulum sit in culpa, vbi enim pars tantum deliquit, ad alios spectat electio, vt dictum est, quod quidem non potest nisi in casu contingere tantum, quo in partes vota eligentium diuiduntur, vt pars eorum ob causam aliquam ex supradictis eligere de iure non valeat.*

16 *Hi sunt qui voce in Capitulo priuantur, de ipso autem Capitulo, & quam auctoritatem tam suo viuente Episcopo, quam Sede Episcopali vacante habeat, dicitur in cap. sequenti, interim tamen aliqua in hoc loco adnotanda duximus, quamuis supra aliis in locis ponenda forent, nempe Canonici duos de iure in vim Decretorum Concilij Trident. incompatibiles esse, vt ex sententia Sacræ Congregat. resoluunt Nicol. Garc. de benef. p. 11. cap. 5. num. 301. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarræ lib. 4. tit. 7. de benef. incompatib. num. 41. [Rota decis. 492. num. 1. p. 2. recentissim. in posthum. itaut] post acceptam pacificam possessionem secundi Canonici, primum ipso iure accit, idem Garc. d. par. 11. cap. 5. num. 84. in 2. declar. e. num. 381. in 2. declar. Armendar. d. loco, num. 17. & 42. quos cum aliis refero de offic. & p. test. Episcopi par. 3. allegat. 62. num. 28. & cum dispositio cap. eum qui, de præbend. lib. 6. emanauerit ad declarationem & extensionem cap. de multa, eod. tit. in antiq. in quo disponitur, vt qui cum titulo recipit secundum beneficium incompatible cum eo, quod antea obtinebat, sit ipso iure priuatus primo, hoc declaratur & ampliatur habere locum, etiam si quis sine titulo se iniuste in secundo intrudat, ne melioris sit conditionis stultus, quam peritus, vel inuasor eo, qui iuste ingreditur, d. cap. eum qui, vbi gloss. 1. & Gem. num. 7. Abb. in d. cap. de multa, num. 16. vers. item emanauit, Rota decis. 194. à num. 1. p. 2. recentiss. in posthum. de iure communi non est*

prohibita assequutio plurium beneficiorum incompatible simul, sed retentio, vnde qui obtinuit, regulariter habet electionem retinendi quod vult, cap. referente, vbi Butr. num. 7. de præbend. Capr. reg. 90. num. 87. Rota decis. 721. num. 2. p. 1. recentiss. Vnde si duos huiusmodi Canonici quis simul retinere perrexit, vtroque ipso iure est priuatus, Rota decis. 559. num. 1. p. 2. recentissim. & ex sententia eiusdem Sacræ Congregationis docent Nicol. Garc. d. cap. 5. num. 381. in 3. declar. Armendar. d. loco, num. 43. quos refero d. allegat. 62. num. 29. † Nec præsumpta dispensatione, in qua fundatur reg. de triennali, se teneri, & defendere potest, idem Garc. d. cap. 5. num. 381. in declar. Armendar. d. loco, num. 44.

[Vtrum autem Capellania sit incompatible cum Canonatu in eadem Ecclesia? vide latè Rotam decis. 140. per tot. p. 2. recentissim. in posthum. vbi in casu huius decisionis Domini de Rota censuerunt capellaniam, de qua ibi, personalem residentiam requirere, ac proinde incompatible esse cum Canonatu, ex ipsius capellanix fundatione, per quam capellani toto anni tempore obligantur singulis Dominicis, & duplicibus festiuis diebus ad instar aliorum beneficiatorum Missis, Vesperis, & processionibus interesse, quæ per Canonicos, & beneficiatos celebrantur, & præterea statuitur capellanix fructus esse diuidendi, more distributionum quotidianarum, quæ præsentibus in choro dictæ Ecclesiæ dari consueuerunt. Personalis tamen residentia præcisè non arguitur, ex eo quòd probetur capellanum teneri celebrare, & seruire, quia hoc potest etiam fieri per alium. Lap. alleg. 35. num. 2. & alleg. 117. num. 2. Ferrer. conf. 305. num. 4. Rota decis. 155. num. 2. p. 2. recentissim. vbi subdit tunc ceteri probatam residentiam personalem quando in fundatione dictum fuerit quòd per alium prouisus celebrare non valeat. Vnde Sacra Congregat. Concil. teste Nicol. Garc. de benef. p. 11. cap. 5. num. 243. in 3. declar. censuit capellaniam, cui adiunctum est onus deseruendi in choro, obtineri non posse cum Canonatu: & iterum in vna Ferrarien. 4. Decemb. 1627. fuit resolutum quòd capellanus in Ecclesia Cathedrali tenetur ad residentiam stante fundatione suæ capellæ cum onere quarundam Missarum, & inseruendi in choro.]

Eodem modo Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonatum, Seraphin. decis. 1298. & Sacra Congregat. censuisse refert Garc. dicta part. 11. cap. 5. num. 244. [Dignitas enim etiam sine Præbenda est incompatible sub eodè tecto cum Canonatu, Achil. decis. 8. de Præbend. Seraph. decis. 420. num. 2. vbi

vbi, n. i. ait dispensationem de retinendo Archipresbyteratum cum Canonicatu non facta mentione de Præbenda illius, esse subreptitiam, si Præbendæ sint incompatibiles.] Ex privilegio tamen, vel consuetudine potest quis in vna Ecclesia fungi duplici officio, vt sit Thesaurarius, & Canonicus, ac propterea duplices lucrari distributiones, quia obtinet eas diuerso iure, cum inter Dignitates suppleat numerum Dignitatum, & inter Canonicos suppleat numerum Canonicorum, nec eget substituto, ita Garc. *de benefic. part. 11. c. 5. num. 245.* vbi refert decisionem Sacræ Congregationis, Hoied. *de incompatib. benefic. part. 1. c. 11. num. 4.* Filliuc. *tom. 3. tractat. 41. c. 1. num. 18. versicul. sextum,* Raguc. *de voce Canon. question. num. 1.* Monet. *de distribut. quotid. part. 2. quest. 4. à num. 6.* vbi, *num. 18.* subdit ad inducendam huiusmodi consuetudinem, cum non sit contra ius, sed solum præter, requiriri dumtaxat spatium decem annorum. Cui quidem consuetudini permittenti vt in eadem Ecclesia Dignitas cum Canonicatu per eundem obtineri, & retineri possit, non censetur derogatum decreto Concil. Trident. *sess. 24. cap. 17. de reform.* vbi disponitur quod habenti beneficium competens, non possit conferri alterum, sicut ex sententia eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Nicol. Garc. *d. cap. 5. num. 246.* & 19 *seqq.* † Vigore tamen huius consuetudinis non potest obtinens Canonicatum, cui post Concilium iniunctum est onus Pœnitentiarij, obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quia consuetudo strictè est interpretanda, tum quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia, idem Garc. *d. cap. 5. num. 249.* [Et si naretur Dignitatem insimul cum Canonicatu consuetam esse obtineri sine dispensatione Apost. narratiua hæc minimè iustificari poterit, ex vnica prouisione, vt fuit responsum in vna Oriolen. *Canonicatus 10. Iulij 1620.* coram Remboldo, cuius meminit Lotter. *de re benefic. lib. 3. q. 8. num. 112.* Consuetum enim fieri non potest dici quod semel tantum factum est, ideoque saltem duo actus necessarij sunt. gloss. *verb. consuetudinis in l. nemo C. de Episc. aud. Crescent. decis. 1. de consuet. Seraphin. decis. 381. num. 2.*

Non tamen Canonicus per huiusmodi acquisitionem Dignitatis desinit esse Canonicus, nec amittit ius sibi vti Canonico competens, iuxta decisionem Putei *100. lib. 3.* & tradita per Natt. *conf. 44. n. 7.* itaut etiã distributiones vti Canonicus accipiat. Card. *conf. 53.* refert & sequitur Rota *decis. 91. num. 4. p. 2. recentiss.* in posth. Farinacij, vbi subditus competens tali Canonico vti antiquiori præsendi in choro, illi non competere nisi sedeat in Sede Canonicali, in qua fuit inducta consue-

Barbos. *de Canon. & Dignitatib.*

tudo: vnde Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 16. num. 99.* ex Rota in *Seguntina presidentie 12. Februarij 1614.* coram Seleucien. *Archiepiscopo* tenet quod obtinens Dignitatem, & simul Canonicatum, non potest ea, quæ pertinent ad Canonicatum, exercere in Sede Dignitatis, sed tantum in Sede Canonicali: & vice versa non poterit in Sede suæ Dignitatis sedere tanquam Canonicus, neque exercere, quæ ad Canonicatum pertinent, sed ea dumtaxat, quæ pertinet ad suam Dignitatem: etsi enim eadem persona possit sustinere videri duorum etiam in actibus respectu vnus qualitatis incompatibilis, vt omnes notant in *d. c. à collatione, de appellat. in 6.* tamen pro evitanda confusione illæ qualitates distinguuntur ex diuersitate Sedis. Lotter. *vbi supra, num. 95. & 96.* Si quis autem dispenseretur ad plura beneficia, dispensatio huiusmodi extenditur ad licentiam non residendi in vtroque, sed in solo altero, cum sint necessariò, & inseparabiliter connexa. gloss. *verb. retinere, in cap. non potest, de Præbend. in 6.* Gambar. *de Legat. à latere lib. 10. num. 230.* Sayr. *de censur. lib. 7. c. fin. num. 14. & 21.* Sanch. *de Matrim. lib. 8. disp. 1. num. 19.* Rota *decis. 337. num. 1. p. 2. recentissim. in posthum.* At quando accessoria sunt à principali separabilia, itaut dispensatio super principali imprimat suum effectum absque ea extensione, non extenditur ad ea accessoria: vt videre est in dispensatione ad non residendum, quæ minimè extenditur ad fructuum consequutionem, qui ab absentibus perduntur, Gambar. *d. lib. 10. num. 242.* Sanch. *disp. 1. num. 20.* vbi subdit hanc dispensationem solum operari ne is priuetur beneficio ob residentie defectum: si verò Papa dispense cum aliquo super perceptione fructuum absque eo quod non resideat, eo ipso censetur dispensare super residentia, ead. Rota *d. decis. 337. num. 2.*

Filius illegitimus, cuius pater possessionem alterius Canonici in eadem Ecclesia apprehendit, licet in ea non ministraverit, nec visus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonici, comprehenditur decreto Concil. Trident. *sess. 25. cap. 13. de reform.* ad hoc vt non possit in eadem Ecclesia Canonicatum, seu aliud beneficium obtinere. Ille verò, cuius pater sola Pontificis signatura sibi obtinuit conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque litteras Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem, sub illo non comprehenditur, ita ex sententia Sacræ Congregationis resoluit Nicol. Garc. *de benefic. parte 7. c. 3. num. 56.* & est casus singularis, quem decidit eadem S. Congreg. Concil. *sub die 17. Augusti 1626.* quod † *Canonicatum in Ecclesia, in qua pater, à t obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit*

V 2 fuit

fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium.

Item eadem S. Congreg. sub die 23. Augusti 1631. censuit filium ex legitimo matrimonio natum egere dispensatione aliàs ex gratia concedenda, ut possit immediatè obtinere beneficium de iure patronatus, quod obtinuit pater, ad quod beneficium in fundatione sunt vocati proximiores de genere. [Secus si beneficium mutasset speciem, veluti cum Portio erecta est in Canonicatum. Achil. decis. 1. num. 3. de fil. Presbyt. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 5. in princ. sub num. 33. Lotter. d. lib. 2. q. 48. num. 210.]

CAPVT XLII. & vlt.

Canonicorum Capitulum quam habeat auctoritatem tam ipso viuente Episcopo, quam Sede Episcopali vacante?

SVMMARIVM.

- 1 *Canonicorum collegium, seu Capitulum Cathedralis Ecclesie est veluti senatus quidam Ecclesie.*
 - 2 *Canonici cuiusvis Cathedralis bipartitò cerni & considerari possunt.*
 - 3 *Capituli consensus non requiritur in administratione honorum, & reddituum Ecclesie.*
 - 4 *Verba, solus Episcopus cognoscat, intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo.*
 - 5 *Verba, solus Episcopus possit degradare, non concludit Capitulum concurrere in degradatione, sed alios Episcopos.*
 - 6 *Iurisdictio quando datur alicui, ut solus cognoscat, censetur sublata iurisdictio alterius.*
 - 7 *Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, qua ad Cathedralium Ecclesiam pertineat.*
 - 8 *Capituli consensus requiritur in unione vnus Ecclesie alteri Ecclesie, seu Dignitati, vel Præbende per Episcopum facienda.*
 - 9 *Vnio potest fieri per Episcopum absque Capitulo ubi extaret consuetudo in contrarium.*
 - 10 *Vnio ubi fit ab Episcopo tanquam Apostol. Sedis delegato, etiam Capituli consensus requiritur.*
 - 11 *Capituli consensus non sufficit in unione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cum non possit auctorizare in facto proprio, secus*
- si fieret alicui Dignitati, vel Præbende Capituli.
 - 12 *Capituli consensus an exigatur in unione à Legato de Latere facienda ostenditur.*
 - 13 *Canonici compelli possunt ad consentiendum si nolint, & iusta causa unionis faciende subesset, quando consensus Capituli in unione facienda per Episcopum requiritur. [Suppressio Canonicatum & beneficiorum non permittitur Episcopo sine consensu Capituli.]*
 - 14 *Capituli consensus in multis casibus exigatur, ita ut quod sine ipso ab Episcopo factum fuerit, nullius sit roboris, & momenti. [Sacramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, &c. ibid.]*
 - 15 *Capitulum potest statuere si interueniat presentia, & consensus Episcopi in concernentibus statum vniuersalem Ecclesie, seu in iis, qua tangunt particularia ipsius Capituli negotia, ut num. 16.*
 - 17 *Capitulum non potest statuere contra ius commune etiam interueniente consensu Episcopi.*
 - 18 *Statutum à Capitulo conditum quod descendentes ex genere infecto non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, est inuaidum. [Concordiam super iuribus Ecclesie quando facere possit Capitulum. ibid. Requisita qua desiderantur ut subsistant statuta facta à Capitulo. ibid.]*
 - 19 *Consilium Capituli in Episcoporum tractatibus vel negotiis plerumque est requirendum.*
 - 20 *Consilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus in processibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis. [Consilium Capituli sui requirere tenetur Episcopus ad designandum quibus Canonicatibus quisque Ordo imposterum debeat esse annexus. ibid.]*
 - 21 *Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt, & admittenda ad Concilia Prouincialia.*
 - 22 *Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad synodum Prouincialem sunt vocanda.*
 - 23 *Episcopus an teneantur sequi Capituli consilium in decernendo, aut statuendo, qua visa fuerint opportuna in synodo, ostenditur.*
 - 24 *Capitula Ecclesiarum ex manifesta, & rationabili causa possunt cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere.*

- 25 Capitulum etiam semota aliqua speciali consuetudine cessationem inducere potest. [Canonici absentes à ciuitate an sint vocandi in omnibus negotiis pertractandis à Capitulo. ibid.]
In negotiis agendis per Episcopum cum cōsensu Capituli an vox Episcopum vno, vel duobus Canonicis faciat maiorem partem, & sit attendenda? ibid.]
- 26 Denotatio fit ad Episcopum tamquam ad immediatum superiorem propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesie in conferendis beneficiis, qua ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent. [Legata facta Canonicis in dubio an censentur relicta Capitulo. ibid.]
- 27 Capitulum Sede vacante inuentarium de rebus Ecclesie conficere tenetur.
- 28 Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur Capitulum.
- 29 Administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam.
- 30 Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire potest, absque causa tamen nō debet.
- 31 Capitulum Sede vacante non arctatur ad constituendū Vicarium intra illos octo dies, & successiue potest de per se administrare.
- 32 Sedes quando dicatur vacare vbi Episcopus transfertur ad aliam Ecclesiam, ostenditur.
- 33 Vicarius vnus tantum eligendus à Capitulo Sede vacante nisi legitime adesset immemorialis cōsuetudo duos, aut plures eligendi.
- 34 Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitime probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint pradii, quas requirit Concil. Trid.
- 35 Vicario Capituli Sede vacante debet prouideri de competente salario.
- 36 Vicarij in electione si discordia fuisset inter Canonicos, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus, & habens qualitates Conc. remanere debet, ceteris remotis.
- 37 Capitulum quamuis non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus ceteris paribus est preferendus.
- 38 Capitulum Episcopali Sede vacante eligere valet in Vicarium generalē Canonicum eiusdē Ecclesie, qui in eadem ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum.
- 39 Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus de tempore diuinorum Officiorū suo muneri, & officio incumbēs, distributiones quotidianas nō percipit. Barbof. de Canon. & Dignitatib.
- 40 Vicarius Capitularis, qui simul est Canonicus, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonici antiquioribus non precedēdo.
- 41 Archidiaconus seu alia Dignitas maior post Pontificalem praefertur Vicario Capitulari etiamsi non sit Canonicus.
- 42 Vicarius Capitularis occupare non debet in Ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili.
- 43 Capitulum Sede vacante in commissione Vicarij potest certum tempus praefinire, quo elapso eius iurisdictionis expiret.
- 44 Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quod non duret nisi per annum.
- 45 Vicarius Capituli magis expedit vt eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris.
- 46 Si Capitulum constituerit Vicarium simpliciter absque temporis praefinitione, eius Officium durante Sedis vacatione.
- 47 Vicarij Capitularis electione facta, non potest Capitulum illum reuocare, nisi ex causa bene visa Sacra Congreg.
- 48 Vicarius à Metropolitano deputatus in vim, cap. 16. sess. 24. amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitanani.
- 49 Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, vel Licentiatus in iure Canonico, seu alias quantum fieri potest idoneus, si secus fiat, electio est nulla.
- 50 Vicarius Episcopi demortui non debet confirmari nisi esset Doctor.
- 51 Vicarius Capitularis debet esse Doctor in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.
- 52 Capitulum, vbi non esset Doctor, potest in ipso actu deputationis Vicarij dare ei consultorem Doctorem sibi bene visum partibus non suspectum.
- 53 Doctor Theologus non potest esse Vicarius Capitularis Sede vacante.
- 54 Aetas vigintitriam annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si alias est idoneus, non tamen expedit. [Vicarius generalis, Prouisor, aut officialis in Regnis Castellae & Legionis debet esse in Sacris constitutus. ibid.]
- 55 Capitulum si infra octo dies post mortem Episcopi non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia suffraganea.
- 56 Metropolitano negligente suum Vicariū constituere Episcopus antiquior ex Suffraganeis in Metropolitana illum constituere potest, Episcopo verò exempto negligente Episcopus propinquior deputare poterit.
- 57 Vicarius Capituli Sede vacante non potest

- cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, nec exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quae huiusmodi Vicario Episcopi solent committi.
- 58 Dispensationes Matrimoniales directae Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium Capitularem expediri.
- 59 Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis.
- 60 Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare poterit litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequantas, nec non illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat.
- 61 Capitulum Cathedralis Ecclesiae Sede vacante in ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quae sunt iurisdictionis, nisi expresse prohibita reperiantur.
- 62 Absolvere ab excommunicatione potest Capitulum, à qua poterat absolvere ipso Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostol. specialiter interdicta potestas.
- 63 Confirmare electos, & presentatos per patronos instituere potest Capitulum Sede vacante.
- 64 Confessores pro casibus Episcopo reservatis assignare potest Capitulum Sede vacante.
- 65 Excommunicationes, & alias censuras, ac penas inferre, & excessus corrigere potest Capitulum, quatenus defunctus Episcopus poterat.
- 66 Cognoscere de crimine haeresis potest Capitulum Sede vacante.
- 67 Visitare potest Diocesim Capitulum Sede vacante, & sic omnia loca, quae poterat visitare Episcopus.
- 68 Vicarius Capitularis Diocesim visitare potest quamvis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum.
- 69 Capitulum Sede vacante potest Diocesim visitare per se, vel per alium.
- 70 Capitulum Sede vacante potest tunc demum Diocesim visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione.
- 71 Capitulum potest visitare Diocesim post lapsum annu à die ultima visitationis per Episcopum facta, tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consuevisse visitare singulis trienniis.
- 72 Cognoscere de arduis causis potest Capitulum Sede vacante.
- 73 Statuta condere potest Capitulum Sede vacante, quae ad statum Ecclesiae pertineant, quaeque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium.
- 74 Capitulum circa quotidianas distributiones nihil potest statuere.
- 75 Capitulum non potest habere pro presentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emiserunt.
- 76 Defunctorum ultimas voluntates exequi potest Capitulum Sede vacante quatenus iure ordinario competebat Episcopis.
- 77 Religiosos piarum voluntatum exequutores compellere potest Capitulum Sede vacante ad reddendus administrationis rationes.
- 78 Rationem ab administratoribus piorum locorum exigere potest Capitulum Sede vacante.
- 79 Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus constituere potest Capitulum Sede vacante.
- 80 Deponere, & interdicere potest Capitulum Sede vacante.
- 81 Dispensare ratione episcopalis iurisdictionis & cum illegitimis ad beneficium simplex potest Capitulum Sede vacante.
- 82 Dispensare, & absolvere vigore Conc. sess. 24. de reform. c. 6. potest Capitulum Sede vacante.
- 83 Charitativum subsidium exigere potest Capitulum Sede vacante.
- 84 Capitulum non potest statutum condere, quo charitativum subsidium in futurum ex parte minuatur.
- 85 Capitulum cognoscere potest de causis in prima instantia vigore Conc. sess. 24. de reform. c. 20.
- 86 Matrimonio celebrando assistere potest Capitulum Sede vacante, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere.
- 87 Licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante, quam dare posset Episcopus.
- 88 Licentiam adificandi Ecclesiam, ut acquiratur ius patronatus concedere potest Capitulum Sede vacante.
- 89 Pontificalia exercendi in Ecclesia vacante licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante extero Episcopo.
- 90 Licentiam ut novitij disponat de bonis temporalibus concedere potest Cap. Sede vacante.
- 91 Indulgentias concedere potest Capitulum Sede vacante.
- 92 Oeconomos praeficere potest Capitulum Sede vacante.
- 93 Portiones congruas assignare, & recognoscere

- re potest Cap. Sede vacante.
- 94 Commendare Ecclesias, siue beneficia ad tempus potest Capitulum Sede vacante.
- 95 Presentatos Clericos à patronis admittere, siue instituere potest Capitulum Sede vacante.
- 96 Resignationes beneficiorum recipere potest Capitulum Sede vacante.
- 97 Permutationibus beneficiorum auctoritatem prestare potest Capitulum Sede vacante.
- 98 Uniones ex causa facere potest Capitulum Sede vacante, dummodo per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur.
- 99 Capitulum Sede vacante, non potest suppressere quodcumque beneficium, & sibi unire.
- 100 Confessores approbare, & exponere potest Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum.
- 101 Commutare ultimas voluntates potest Capitulum Sede vacante in casibus in quibus de iure communi posset Episcopus.
- 102 Matrimoniales causas cognoscere potest Capitulum Sede vacante.
- 103 Capituli auctoritas an etiam in iis, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium, ostenditur.
[Capitulum Sede vacante extra visitationem ex delictis contra certas personas inquirere potest. ibid.
Capitulum potest munus syndicandi contra officiales exercere. ibid.]
- 104 Capitulum Sede vacante potest facere ea omnia, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno, hoc est, iurisdictione Ordinaria, non autem delegata.
- 105 Exemptos visitare non potest Capitulum Sede vacante, declarando ut num. 107.
- 106 Monasteria Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, non potest visitare Capitulum Sede vacante.
- 108 Capitulum Sede vacante, non succedit Episcopo in iurisdictione, quæ illi competet iure aliquo speciali, siue accidentali.
- 109 Beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre non potest Capitulum Sede vacante.
- 110 [Quid si beneficia spectarent ad collationem Episc. cum consensu, vel consilio. Et quid si ad eundem Episcopum pertinerent iure deuoluto.]
- 111 Donationem iuris patronatus confirmare non potest Capitulum Sede vacante.
- 112 Præbendarum, aut Portionum in suppressione non sufficit Cap. consensus.
- 113 Capitulum Sede vacante succedit in ius exercendi Pontificalia per Vicarios Episcopos.
- 114 Dimissorias litteras Clericis suæ Diocesis dare potest Capitulum Sede vacante, ut ab alio Episcopo ordinetur, post annum à die vocationis concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia.
- 115 Vicarius Papa etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere potest.
- 116 Dimissorias etiam ad primam Tonsuram non potest Capitulum, seu Vicarius Sede vacante infra annum concedere.
- 117 Pœnam Concil. sess. 23. cap. 10. incurrit Capitulum, seu Vicarius Sede vacante concedens dimissorias infra annum vacationis quamuis illis usus non fuerit is, cui concessa fuerunt.
- 118 Dimissorias litteras ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia.
- 119 Dimissorias ad Ordines dare non potest Capitulum Sede vacante infra annum, etiamsi haberet territorium distinctum, & exemptum.
- 120 Dimissorias concedere post annum, spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum.
- 121 Capitulum Sede vacante, non potest infra annum vacationis dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel Diocesi, ut ordinet Regulares.
- 122 Testimonium idoneitatis facere potest Capitulum Sede vacante.
- 123 Capitulum ante lapsum anni vocationis Sedis poterit obtinenti facultatem à Sede Apostolica de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, hanc licentiam subordinatam concedere.
- 124 Capitulum infra annum concedere potest Episcopo extero exercitium Pontificalium & ordinationem priorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis.
- 125 Dimissorias infra annum Capitulum per Vicarium à se electio concedere potest ætatis beneficiis tam habitis, quam habendis.
- 126 Aetati occasione beneficij recepti, & recipiendi qui dicantur, ostenditur, & n. 127.
- 128 Dispensare potest Capitulum Sede vacante, seu illius Vicarius in interstitiis temporum cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium.
- 129 Dimissoria littera à Capitulo Sede vacante rite, & recte concessa per ingressum moderni Episcopi non expirant.
- 130 Capitulum Sede vacante contraveniens decreto Conc. Trid. sess. 7. cap. 10. quam pœnam incurrat, ostenditur.

- 131 *Ordinati contra formam dicti cap. 10. Concil. non gaudent privilegio clericali.*
 132 *An possint habere beneficiū, & n. 133. & 134.*
 135 *Episcopo mortuo nihil debet ab Episcopo innotari.*
 136 *Capituli Sede vacante potestas intelligitur de Capitulo Cathedralis.*
 137 *Formula creandi Vicarium Capitularum.*

NON solum vacante Sede, verum etiam ipso viuente Episcopo [Canonicorum collegium, seu, ut passim vocatur] Capitulum Cathedralis Ecclesie, auctoritatem habet, & potestatem in multis. [Est enim veluti Senatus quidam Ecclesie, vt innuit Hieron. in cap. Ecclesie 16. q. 1. Duaren. lib. 1. de sacris Eccles. ministr. cap. 18. Marc. Anton. Columna in tract. de eccles. Redit. orig. p. 2. c. 14. num. 8. Valenz. tom. 1. conf. 34. num. 199. Ideo pro materia huius cap. faciliore cognitione sciendum est Canonicos cuiusvis Cathedralis Ecclesie, bipartito cerni & considerari posse, vno modo quatenus coniuncti, & copulati in vnum corpus, Capitulum, seu Collegium aliquod constituunt: alio vero modo in quantum representant illam Ecclesiam; & illius clerici sunt, qua ratione, sicuti docuit Pontifex in cap. requisisti, ibi, est Apostoli coniugio copulatus, de testam. non possunt tales clerici vnam Communitatem, siue vnum corpus constituere, nisi cum Episcopo, qui caput ipsorum est, clerici autem membra; & ideo non debent diuidi nec separari a capite. Bellarm. conf. 20. num. 7. Card. Tusch. tom. 1. lit. C. concl. 54. si vero considerentur in quantum efficiunt Capitulum, seu Collegium, reuera etiam si Episcopus non interueniat, erunt & sunt vnum corpus, iuxta iura expressa in c. Capitulum 8. Crucis, de rescript. c. dilecta, de excess. Pralat. quo casu Episcopus non erit pars Capituli, vt probat tex. in c. irrefragabili, vers. excessus, de excess. pral. & admonuit Abb. in c. eam te, num. 3. de rescript. refert Anguian. de legib. lib. 2. controu. 4. num. 4. Deinde sciendum est ex mente eiusdem Anguiani citato loco, num. 11. & 14. in rebus & negotiis, quae ad ipsa Collegia, siue communitates spectant, Canonicos considerari posse, vel tanquam clericos Cathedralis Ecclesie, quo casu Capitulariter congregati poterunt particularia negotia ad ipsos spectantia sine Episcopi consensu tractare; vel tanquam Capitulum representans ipsam Ecclesiam, quo etiam casu non poterit ardua, & difficillima negotia disponere statuendo, siue constituendo, neque illa, quae statum vniuersalem Ecclesie, vel ipsum Episcopum concernunt, sine eiusdem Episcopi consensu, nec vice versa sine consensu, vel consilio Capituli pleraque negotia exequi po-

test Episcopus, iuxta tit. de his, quae fiunt a Pralat. sine consensu Capituli, per tot.]

Primo igitur Capituli consensus requiritur in administratione bonorum, & reddituum Ecclesie, si enim haec omnia sunt communia inter Praelatum, & Capitulum, ad eos simul spectare debet administratio, c. nouit, c. quanto, c. ea noscitur, vbi Abb. num. 4. de his, quae fiunt a Pralatis sine consensu Cap. Lap. allegat. 31. Selua de benefic. part. 2. quest. 22. num. 45. Caesar de Grafis decis. 5. de his, quae fiunt a Pralat. Fr. Emman. quest. Regul. tom. 2. questione 61. art. 7. & 8. quest. 78. art. 12. & 13. Felin. in cap. edoceri, num. 3. & 9. de rescript. Abb. num. 5. per text. ibi in cap. relatum 12. de testamen. Seraphin. decis. 339. num. 1. Mantica. decis. 207. num. 4. Caualer. decis. 57. num. 2. Rot. decis. 16. & decis. 183. num. 1. part. 1. recent. & in Gerunden. administrationis 16. Februarij 1629. coram P. P. D. Verospio, & in eadem 11. Decembris 1630. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, quod aded verum est, vt non censeatur sublatum hic consensus Capituli, & eius coadministratio alium bonorum, & iurisdictionem, quamuis soli Pralato concessa specialiter videatur, vt bene per Bald. in l. 1. num. 4. de honor. posses. contra tab. † vbi si tertius refert molestiam Episcopo in iurisdictione, & Papa dicat, solus Episcopus procedat, illa verba intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo, & ibi etiam notat Iaf. num. 7. vbi quod natura termini taxatiui est excludere extranea, cuncta autem pertinentia indulgere: hinc etiam Papa dicat, solus Episcopus possit degradare, † non tamen excludit Capitulum concursus in degradatione, sed alios Episcopos, c. 1. & ibi gloss. fin. de haeret. lib. 6. Ioann. Monach. num. 1. Archid. num. 1. Ioann. Andr. in princ. hinc denique si Papa in indulto dicat, quod solus Episcopus possit providere beneficia, ad quae prouisus solet per electionem assumi, non propterea excluditur Capitulum, ad quod spectat electio, sed dispositio intelligitur in prauiudicium ipsius Papae, Pute. decis. 190. num. 2. lib. 3. Anastas. Germon. de indultis Cardinal. in §. ad beneficia, num. 32. & 39. Nec obstat, quod † si iurdictio datur alicui, vt solus cognoscat, censeatur sublata iurdictio alterius, secundum Beroi. conf. 22. num. 28. volum. 1. Rip. de peste, tit. de remediis praeseruatibus, num. 62. Cott. in memorab. verb. solus, Mandos. ad consil. Rom. 393. litt. B. Felin. in c. pastoralis, num. 2. limit. 3. de officio Ordinar. qui vna cum Rip. solum limitat hoc dictum quando alteri competet iurdictio de consuetudine, non autem de iure communi, ex quo consuetudini non censeatur derogatum, nisi expresse dicatur, & sic

fic declarat text. in l. viros, C. de diuers. offic. lib. 12. Menoch. de presump. lib. 2. pres. 18. n. 14. vbi dicit hanc esse veram, & receptam sententiam, nam huic fundamento poterit respondere quod contrarium tenent Angel. in l. 1. num. 1. C. vbi & apud quem, probat Cotta loco citato in fine, Dec. conf. 3. num. 7. col. 5. vers. superest respondere, Iaf. licet videatur dubitatiue loqui in l. quod in rerum, S. si quis post num. 9. ff. de legat. 1. Decian. respons. 118. num. 23. vol. 2. Grammatic. conf. 28. num. 6. Roman. conf. 393. & 4. Menoch. de arbitrar. lib. 1. q. 80. num. 8. sed quicquid sit de hac opinione, quatenus affirmatiua esset vera, procedit quando agitur principaliter inter duos, non autem quando agitur inter duos, & vnus ex illis ad cuius fauorem disponitur, habet alium connexum, quia disposita in illo habet locum etiam ad fauorem connexi, & ratio differentiae est, quia quando agitur inter duos simpliciter, si alius non excluderetur, statutum nihil operaretur, & frustra occuparet membranas, vt dicit Cotta loco allegato, quae ratio cessat quando agitur cum tertio, quia etiam quod praeseruetur ius connexo, nihilominus dispositio operatur, quia ille tertius excluditur.

7 *Secundò* Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quae ad Cathedralium Ecclesiam pertinent, c. sine exceptione 12. q. 2. c. vt super, S. fin. de rebus Eccles. non alien. c. 1. de his quae fiunt à Pralat. [Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 15.] Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 54. in 1. edit. alias resol. 51. in 2. edit. [Piafec. in praxi Episcop. p. 2. c. 2. num. 9. in princip. vers. similiter, late Rota in Treuentina beneficij 12. Nguembris 1629. coram R. P. D. Queipso impressa p. 5. diuers. decis. 318. Seraphin. decis. 338. num. 2. vbi quod in alienatione bonorum Episcopatus requiritur consensus Capituli, non vti personae interesse habentis, sed solum tanquam solemnitas, & decis. 443. n. 4. vbi quod in alienatione bonorum mensae Episcopalis separatae à mensa Capituli requiritur consensus Capituli, sed si probetur evidens utilitas, defectus dicti consensus non obstat, & num. 5. subdit consensum Capituli in huiusmodi alienatione magis respicere solemnitatem, quam substantiam alienationis] Ego ipse de officio & potestat. Episcopi, p. 3. alleg. 95. num. 70. [Rota decis. 18. num. 3. p. 1. recentior. vbi quod sine huiusmodi consensu facta alienatio est nulla, & debet Capitulum vocari in figura iudicij, Deci. conf. 603. visò puncto, num. 13. Anell. Amat. conf. 64. num. 10. tom. 1. & Canonorum subscriptio interuenire, c. 1. vbi glos. fin. de his quae fiunt à Pral. & ibi Innoc. in fine, dicens in bonis Episcopilibus alienandis necessariam esse subscriptio-

nem Canonorum maioris Ecclesiae, ita quod sine ea non valeat alienatio, Bertrand. conf. 6. Alienatio rerum, num. 5. vol. 1. Couar. var. lib. 2. c. 17. col. 1. Marc. Anton. Genuens. in practicab. Eccles. q. 644. Anell. Amat. d. conf. 64. num. 11. vbi, num. 13. ex Gemin. in d. c. sine exceptione, in fine vers. glos. ult. subdit non sufficere generalem Capituli mentionem habitam, sed omnium Canonorum nominationem esse exprimendam, & num. 14. addit adeò hanc solemnitatem requiri vt consuetudine tolli non possit, & quod plus est, omnes se subscribere debent, etsi non sint eiusdem voti, Capyc. decis. 148. num. 6. Roland. conf. 90. num. 21. vol. 1. Vincent. de Franchis decis. 2. Bobadil. in sua politica lib. 3. c. 8. num. 181. Tepat. recept. sentent. tit. 537. de his quae fiunt à maiori parte, Castill. lib. 1. de vsufructu, c. 54. num. 17. vbi loquitur de alienatione rerum Ecclesiae. Alex. Trentacinq. vari. resolut. lib. 1. tit. quod cuiusque vniuers. nom. resol. 1. num. 10. vbi quod quando agitur de alienatione rerum ciuitatis, quae seruando seruari possunt, scribenda sunt nomina singulorum, quia iste actus est ponderosus. Et vbi habet consentire Capitulum, non sufficit consensus singulorum de Capitulo, sed requiritur consensus capitulariter. Rota decis. 484. num. 6. p. 1. recentior. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 28. num. 21.]

8 *Tertiò* in vnione vnus Ecclesiae, alteri Ecclesiae, seu Dignitati, vel Praebendae per Episcopum facienda, aut si Religioso loco donetur, praesertim irrequisito eiusdem Ecclesiae Rectore, aut (si vacabat) defensore ei non existente, c. antepenul. vbi glos. fin. 12. questione 2. c. tuanuper, de his quae fiunt à Pralat. Clem. fin. de rebus Eccles. non alien. Rebuff. in regul. de vnion. glos. 11. num. 2. Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. c. 26. num. 5. [Vgolin. de officio Episc. c. 52. S. 1. num. 1. Rot. decis. 133. num. 2. p. 2. diuers. & decis. 294. num. 17. part. 5. diuers. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. c. 819. num. 3.] Seraphin. decis. 1078. num. 1. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 6. c. 28. quas. 12. Nicol. Garc. de benef. part. 12. c. 2. num. 145. Aloyf. Ricc. in decis. Curiae Archiep. Neapol. decis. 198. num. 17. part. 4. late Sanch. in praecepta Decalogi tom. 2. lib. 7. c. 29. num. 164. vbi, num. 183. id ait verum etiam post Concil. Trident. Et hic consensus Capituli potest interuenire etiam post vnionem, [cum non sit necessarius quod in ipso interueniat,] ex Rebuff. d. glos. 11. num. 20. Boer. decis. 345. num. 3. 4. [Hoied. de incomp. benef. p. 2. c. 3. num. 9. Ricc. decis. 198. num. 16. p. 4.] Azor. d. q. 12. in fine, Hoied. de incomp. benef. part. 2. c. 3. num. 9. [Hieron. Gabr. conf. 200. lib. 1. Rota d. decis. 133. num. 9. in fine, p. 2. diuer.] Nicol. Garc. d. c. 2. num. 147. cum seqq.

seqq. Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 578. num. 32. & c. 278. num. 30.* vbi etiam resoluit nullitatem vnionis ob defectum consensus Capituli à nullo posse opponi, cum hæc exceptio illi soli concedatur, [quod etiam comprobatur *d. tom. 5. decis. 819. num. 17.* contra Nicol. Garciam, & allegat pro se Rot. *decis. 133. num. 10. cum seqq. p. 2. diuers.* Quamuis contrarium, nempe in ipso vnionis actu, vel incontinenti prædictum Capituli consensum adesse debere, itaut vnio ex defectu prædicti consensus ab initio nulla per eius exhibitionem postea factam non conualescat, existimauerit Burfat. *conf. 285. num. 14. lib. 2.* cuius opinionem verissimam iudicat Rota *d. decis. 294. à num. 19. p. 5. diuersor.* vbi tamen *num. 32.* subdit illud sine controuersia receptum esse, quòd postquam de nullitate actus iudicium inceptum fuerit, consensus superueniens nihil operatur.]

9 Vbi tamen extaret consuetudo in contrarium, videtur vnionem posse fieri per Episcopum absque Capitulo, vt per Fusc. *d. lib. 2. c. 26. num. 5.* Petr. Greg. *de re benef. c. 20. num. 6.* Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 152.* vbi, *num. 153.* intelligit de consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, quia tunc sufficere solum tempus quadraginta annorum; quamuis huiusmodi consuetudinem in contrarium non valere teneant *gloss. verb. consentiente in d. Clem. si vna,* vbi Imol. & Bonif. *à num. 16.* Abb. *num. 2.* Felin. *in c. cum causam, num. 10. & 20. de re iudic.*

10 Amplia Capituli consensum requiri etiam vbi vnio fit ab Episcopo tanquam Apostolicæ Sedis delegato, vigore Concil. Trident. *sess. 21. de reform. c. 5.* vbi, *iuxta formam iuris,* & ita decisum fuisse attestatur Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 158.* quem refero ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 66. num. 29.*

11 Declara tamen non sufficere Capituli consensum in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cum non possit auctorizare in facto proprio, quia tunc requiritur auctoritas Papæ, *gloss. verb. mensa, ad fin. in d. Clem. si vna,* quam sequuntur ibi Cardin. *num. 3.* & Abb. *num. 6.* & alij, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 168.* & censuit Rot. *in vna Perusina beneficij 4. Iuny 1608.* coram bonæ mem. Penia, vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem Capituli, quam ipsum non poterit auctorizare, requiritur auctoritas Papæ etiam si fiat vigore Concilij, *d. cap. 5.* Secus verò vbi vnio fieret alicui Dignitati, vel Præbendæ Capituli, Rot. *decis. 788. num. 4. parte 1. diuers.* immo etiam omnibus Præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distinctè unicuique, vt resoluunt Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 170.* Stephan. Gratian. *disceptat. forens. cap. 234. num. 4. in fine,* Gonzal. *ad regul. 8.*

Cancel. gloss. 37. num. 25. Concilium enim videtur facultatem concedere vniendi tenuibus Præbendis singulorum Capitularium, non tamen mentæ Capitulari, secundum Aloyf. Ricc. *in collect. decis. par. 4. collect. 1067. in fine,* & *in praxi rerum fori Eccles. decis. 488. in 1. edit. alias resolut. 379. num. 4. in 2. edit.* & ita de iure probatur *d. Clem. si vna,* ad quam respicit Concil. Trident. *d. cap. 5. ibi, iuxta formam iuris.* Vbi verò distributiones quotidianæ, & etiam Præbendæ tenues fuerint, vel quando nullæ sunt distributiones, & Præbendæ tenues, vel è contra, poterit Episcopus facere vnionem omnibus Præbendis, seu distributionibus simul, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium *cap. 3. sess. 21. de reformat.* ita censuit Sacra Congregat. vt refert Nicol. Garc. *d. cap. 12. num. 171.* Ego ipse *d. allegat. 76. num. 33.*

Vtrum autem in vnione à Legato de Latere 12
facienda exigatur consensus Capituli; nonnulli tenent non requiri, eo quòd ille nullum consortium cum Capitulo habeat, vt habet Episcopus, ita Boër. *decis. 513. num. vnic.* Gambar. *de officio, & potest. Legati de Latere, tit. de potestate eius ad vnienda beneficia, num. 58.* Hoied. *de incompatib. benefic. p. 2. cap. 3. num. 9.* Cæterum sic distinguendum est cum Mari. Socin. *sen. in c. sicut vnire, artic. 6. concl. 14. num. 115. de excess. Prælat.* si eam vnionem faciat ex Pontificia commissione, in qua consensus Capituli mentio non fiat, non exigetur is consensus, quia tunc non vnit vt Ordinarius, sed vt Pontificis delegatus, & ideo sicut Pontifex potest absque consensu Capituli vnire, ita & ipse. Si autem id faciat ex sua potestate ordinaria indiget consensu Capituli, quia tunc non ampliorem in beneficiis vniendis habet potestatem, quam Episcopus: si ergo hic indiget consensu Capituli, ergo & ille, refert & sequitur Sanch. *in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 166.*

Quid si Canonici consentire nolint, & 13
iusta causa vnionis facienda subesset, quando consensus Capituli in vnione facienda per Episcopum requiritur? posse eos compelli probant Rebuff. *d. regul. 21. Cancell. gloss. 11. num. 3.* Azor. *d. cap. 28. quæst. 12.* Mari. Socin. *sen. in d. c. sicut vnire, artic. 6. conclus. 1. num. 92.* vbi addit, alios allegans, existente iusta contradicendi causa contradictionem vnus fat esse ad impediendam vnionem, refert Sanch. *d. cap. 29. num. 64. post princ.*

[Quartò in suppressione Canonicatum & beneficiorum, quæ non permittitur Episcopo absque consensu Capituli, & sine legitima causa, *c. cum accessissent, de constitut.* vbi Abb. *num. 4. & 9.* Felin. *num. 17.* & Deci. *num. 45.* Azor.

Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. c. 30. q. 11. & 12.* Mantic. *decis. 114. num. 2.* Ego ipse *de officio & potest. Episc. p. 3. alleg. 67. num. 3.* Nicol. Garc. *de benefic. p. 12. c. 1. num. 1. & 2.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 5. c. 819. à num. 1. vbi, n. 12.* resoluit quòd ex cursu triginta annorum præsumitur interuenisse consensum Capituli, & *num. 15.* quòd talis consensus Capituli potest interuenire ex intervallo post suppressionem factam, & *num. 4. & 19.* quòd Canonatus auctoritate Papæ confirmati cum præfixione numeri, & decreto irritanti non possunt supprimi per Episcopum, & *num. 5.* post Seraph. *decis. 1385. num. 2. & 3.* & Gregor. XV. *decis. 483.* tenet quòd causa, ob quam fit ista suppressio, debet legitime, & plenè probari, itaut si allegetur diminutio reddituum, quæ est potentissima ratio reducendi & supprimendi beneficia, non solum debeat constare de tali diminutione, sed etiam erit probandum quòd ista diminutio consideretur respectu quantitatis assignatæ à principio erectionis Canonatus, & beneficii, quæ præsumitur fuisse congrua, & sufficiens pro oneribus incumbentibus, & aliis necessariis, & quòd ad talem effectum suppressionis debet esse perpetua, non transitoria occasione pestis, vel similis causæ. Vide supra *cap. 3. num. 25.*

14 Quintò in omni negotio, quòd concernat præiudicium Ecclesiæ Cathedralis, Capituli consensus requiritur, [veluti quoad subiectionem, *c. vlt. de maior. & obed. Piafec. loco proxime citato.*]

Sextò in his, quæ concernunt interesse Capituli. [Piafec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 2. num. 9. in princ. per cap. vlt. de his, quæ fiunt à Præl.* veluti si Episcopus Dignitatem in Ecclesia constituere velit, Card. Mantic. *decis. 114. num. 3. cum seqq.*]

Septimò in his, quæ spectant ad Episcopum, & Capitulum simul, aut quia promiscuæ sunt iurisdictiones, aut quia specialiter in negotio aliquo adinuicem conuenerunt, vel à Sede Apostol. est ita in speciali casu mandatum; nam Capitulum habens mensam separatam ab Episcopo suo, potest ea de se, quæ possint alij Rectores, & beneficiati, ita Federic. de Sen. *cons. 295.* Cardin. Tusch. *tom. 1. litt. C. conclus. 52. num. 1.*

[Octauò in casu, quo diminueretur Ecclesiæ auctoritas, *c. dilecti, de maior. & obed. Piafec. d. p. 2. c. 2. num. 9. vers. item in casu.*]

Nonò vbi præter hos casus talis est consuetudo, vt scilicet tale negotium sine consensu Capituli non fiat; veluti confirmatio electorum, quæ secundùm Archidiacon. *in cap. fin. de elect. lib. 6.* fieri debet cum consensu Capituli, vbi, inquam, est consuetudo. Et in his casibus, quòd ab Episcopo sine consensu

Capituli factum fuerit, nullius erit roboris, & momenti.

[Post hæc scripta inueni de hac materia nouissimè Theodos. de Rubéis *singularium Rotæ tom. 2. p. 3. verb. Abbas §. 4. pag. 117.* vbi post Abb. *in cap. cum consuetudinis. num. 8. de consuet.* Hentic. Bottæ. *in tract. de Synodo Episcop. p. 3. num. 132.* & Rotam, quam ibi citat, tenet Episcopum in condendis statutis consilium Capituli adhibere debere: nisi in quibusdam casibus, vtputa si agatur de re communiter spectante ad Episcopum, & Capitulum simul, quia tunc non sufficit consilium, sed requiritur etiam consensus. Abb. *vbi supra, num. 4. & in cap. quanto, num. 7. de his, quæ fiunt à Præl.* Item vbi sumus in arduis in quibus etiam debet interuenire consensus Capituli. Abb. *in d. cap. cum consuetudinis, sub num. 5.* Henric. Bottæ. *vbi supra, num. 142.* Sicut etiam requiritur in corrigendis excessibus, & exercenda iurisdictione. Anton. Gabr. *commun. tit. de crimin. concl. 36. in fine.* Item requiritur consensus Capituli quando agitur de præiudicio Ecclesiæ. Abb. *in d. cap. quanto, num. 7. & in cap. cum dilectus, num. 11. de constit.* Henric. Bottæ. *vbi supra, num. 142.* Quæ omnia, ait Theodos. de Rubéis, sunt intelligenda quando Episcopus procedit iure ordinario, quia in his, in quibus procedit vigore Concilij Trident. vti Sedis Apost. delegatus, nullam habet communionem cum Capitulo, neque indiget aliqua statutorum adiectione.]

Paramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, & de aliis mobilibus notis pretiosioribus disponere, quatenus non adsit consuetudo quòd de consensu Episcopi id fiat, S. Congr. Concil. *in Naxien. 23. Augusti 1631.*

Sed an, & quando Capitulum possit statuere videtur in presenti indagandum, in quo dubio respondendum est affirmatiuè in his, quæ concernunt suam communitatem, seu collegium, [& sic circa negotia, quæ ipsos solos tangunt, & non Episcopum, nec statum Ecclesiæ, & hoc sine consensu Episcopi,] ita gloss. *verb. statutum, in c. 251. de verbor. significat. lib. 6.* Doctores, [& præcipuè Imol. *num. 4. & Bero. 42.*] *in c. cum omnes, de constitut. Dec. & Felin. in c. cum accessissent, vterque num. 9. eod. tit. vbi Abb. num. 4. idem in c. 1. n. 14. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap.* [Menoch. *cons. 28. num. 33.* Ioseph. Sesse Aragon. *decis. 70. num. 14. tom. 1. latè.* Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. num. 12.* vbi intelligit posse statuere sponte & pro arbitrio suo absque Episcopo in spectantibus ad suam communitatem, seu collegium. Beltram. *cons. 262. vol. 8.* Marc. Anton. Genuens. *in præctis. Eccles. q. 675.* vbi intelligit de statutis, quæ

quæ non tangunt Episcopum, nec statum Ecclesiæ, sed sua negotia singularia, putà quòd certo modo quotidianas obuentiones distribuunt, &c. Cardof. *in praxi iudicum, verb. Canonicus, num. 6.* Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 14. num. 88.* Seraphin. *decif. 530. num. 4.* [Vgolin. *de officio & potest. Episcopi p. 1. c. 19. num. 1. vers. quarto,* Præpos. *in c. Catholica, in vers. nota quòd vnaquaque Ecclesia, dist. 11. & ibi Gemin. num. 11. Rota decif. 606. num. 1. p. 2. recentissim.* Consentiente verò Episcopo etiam circa ardua & concernentia vniuersalem statum, supra *reg. 9. num. 1.* Theodos. Rub. *in singul. Rota tom. 2. p. 2. circa stilum, verb. Capitulum §. 2.* Cæf. *de Grassis decif. 4. num. 4. de his, quæ fiunt à maiori parte Cap. Seraphin. decif. 1447. num. 1. & 2. Rota d. decif. 606. num. 1. in fine.] & sufficit consensus saltem tacitus, vt quia sciuit, & passus fuit statuta per Capitulum facta. Calderin. *conf. 2. num. 2. de constit. quem sequitur Fel. in c. cum omnes, num. 10. circa fin. vers. reliqua in hac materia, de constit. Rot. in Illerden. statuti 19. May 1597. coram Corduba, & in Paduana sedilium 26. Ianuar. 1618. coram bon. mem. Card. Sacrato. impressa per Farin. decif. 606. num. 2. p. 1. recentissim.**

16 Intellige de statutis concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ, vel Episcopum, aut eius iura tangentibus, [in quibus casibus non potest statuere Capitulum sine Episcopi consensu,] secus autem in his, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia, vt declarat gloss. *d. verb. statutum, vers. si verò,* quam sequuntur communiter Doctores, Cald. *d. conf. 2. num. 2.* Butr. *in c. constitutus, num. 35. de rescript. Abb. in d. cap. cum accessissent, num. 4. & ibi Dec. num. 9. Ferret. conf. 286. num. 1. Marefcot. vtr. resol. lib. 2. c. 32. num. 22. & 23. [Cardoso d. verb. Capitulum. num. 9.] Benedict. Capra *tom. 1. commun. opin. lib. 2. tit. 2. num. 24. pag. 154. Gregor. decif. 66. num. 11. [Gratian. discept. c. 482. num. 3.] & Rot. in d. Illerden. statuti, & in d. Paduana sedilium, quæ decisiones loquuntur in concernentibus ordinationem chori. [& eadem Rota decif. 423. num. 1. & decif. 494. num. 6. p. 2. recentissim. loquitur in concernentibus diuinum cultum, & seruitium Ecclesiæ, latè Anguian. *de legib. lib. 2. controu. 4. num. 14.* vbi per gloss. Magistralem *in c. 2. §. ceterum, de verb. sign. lib. 6.* tenet non posse Capitulum sine Episcopo disponere circa negotia admodum ardua, statuendo, siue constituendo per viam constitutionis, quantumuis ad Capitulum spectent priuatiuè. Inter negotia autem ardua, & difficilia aliqua in iure nostro commemorata reperiuntur, ex quorum numero sunt augere, siue minuere Præbendarum numerum, quod Capitulum efficere**

per se non potest, vt docent interpretes post gloss. *in c. cum accessissent, de constit. & decernere, nouumve aliquid inducere circa residentiam Canonicorum, quod etiam Capitulum facere non valet, vt pariter tradiderunt DD. in c. cum consuetudinis, de consuet. Ex qua doctrina orta fuit decisio tex. in c. ex parte, de constit. vbi statuitur ab Honorio III. augmentum, siue diminutionem Præbendarum & similia negotia ob dictam rationem iudicio Episcopi referuari, refert Anguian. *d. lib. 2. controu. 4. num. 16.]**

Intellige etiam supradicta locum habere 17 vbi statuta non fuerint iuri communi contraria, tunc enim non sufficit consensus Episcopi sed requiritur beneplacitum Apostolicum, quia Capitulum nec etiam interueniente consensu Episcopi potest statuere cōtra ius commune, Oldrad. *conf. 259. num. 6.* Feder. *de Sen. conf. 17. per tot. Alexan. consil. 106. num. 2. lib. 2. & fuit resolutum in Hispalen. portionis, de Offuna 10. February 1623. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, in qua fuit dictum fuisse † inualidum statutum à Capitulo 18 conditum quòd descendentes ex genere infecto, nempè Iudæorum, Maurorum, vel Hæreticorum, non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, cūm huiusmodi statutum sit contra ius commune, de quo *in cap. eam te, de rescript. vt censuit Rot. in Corduben. dimidia portionis 28. Iunij 1628. coram R. P. D. Melino, optimè Ferentil. in annot. ad decif. 750. Buratti. [& in aliis adductis per Theodos. de Rubeis singular. Rota tom. 2. p. 6. obseru. 5. §. 7.**

Aduerte tamen quòd in illis casibus, in quibus omnimoda potestas faciendi statuta residet penes Capitulum, siue totam communitatem, quatuor potissimum desiderantur requisita, vt subsistat, & valeat conditum statutum. *Primum* quidem erit vt statuentium consensus non quouis in loco, sed in domo & parte publicis congregationibus designata præstetur, Capitularibus non quomodocunque, vel singulariter, sed per modum communitatis adstantibus. *Secundum* requisitum est quòd adsint, præsentisque sint duæ saltem partes Capitularium. *Tertium* vt omnes aduocentur. *Quartum*, & vltimum vt maior pars illorum, qui adsunt, statuto consentiant. Quæ requisita commemorat Anguian. *d. controu. 4. num. 30. 31. & 32. vbi, num. 33. addit quintam conditionem, vt maior illorum pars, qui statuto Ecclesiastico consentiunt, sanior sit, hoc est, constet ex personis maioris momenti & auctoritatis.]*

Concordiam facere potest Capitulum nomine Ecclesiæ suæ super iuribus Ecclesiæ, & iisdem dubiis, & in controuersiam deductis, quæ seruanda veniat, & liget etiam Canonicos successo

successores, si interueniat auctoritas & decretum Episcopi, adhibita causæ cognitione, ac præuio diligenti tractatu, vt probat tex. in cap. statuimus, vbi Abb. num. 1. & seq. & in cap. de cætero, vbi Innocent. num. 4. & 5. & in cap. veniens, vbi Card. sub num. 2. de transact. Natt. conf. 441. num. 9. Rot. decis. 759. num. 1. parte 2. recent. & in Elnen. distributionum 25. Iunij 1629. coram Reuerend. P. D. Duran. & in Alexandrina funeralium 1. Iulij 1630. coram R. P. D. Merlino, [quæ reperitur impressa nouissimè p. 5. diuers. decis. 402. Vtrum autem transactio facta ab Episcopo cum Capitulo successorem liget, vide Rot. decis. 218. p. 2. recentissim. in postb. & an transactio super decimis cum Capitulo valida sit, Rot. decis. 270. d. p. 2.

De statutis per Capitulum validè, vel inuualidè faciendis, & de materia post hæc scripta inueni decisionem Rotæ in Illerden. statuta 3. Decemb. 1593. coram R. D. Corduba Episcopo Pacen. impressam per Marches. p. 1. §. 1. pag. 553. quæ cum plura scitu digna habeat, eam hic transcribere non dubitauit. Die Veneris 3. Decembris proposui dubium an valeat statutum factum à Capitulo Illerden. quo statuitur, vt si pracentor fuerit presens in choro festis duplicibus ad omnes horas tam diurnas, quam nocturnas per se, & non per substitutum, mulctetur tribus ducatis pro vnoquoque die applicandis Canonico, cui seruitum fuerit, & quod teneatur presentare Succentorem idoneum admittendum à Capitulo, qui seruiat singulis diebus in choro, & assignetur illi salarium quadraginta ducatorum? Domini dixerunt prædictum statutum non valere, quia licet Canonici quæruncunque Ecclesiarum possint facere statuta in sua Ecclesia sine auctoritate superioris, c. cum omnes, de constit. cap. statutum, de hæret. in 6. Gemin. in cap. 2. §. cæterum, num. 1. de verb. signif. in 6. Ferret. conf. 286. tamen non possunt statuere super residentia, vel super statu Ecclesie sine consensu Episcopi, Anchar. in repet. cap. 1. q. 6. num. 105. de constit. Butri. in cap. constitutus, num. 25. de rescript. Oldrad. conf. 181. glos. in verb. statutum, in cap. 2. de verb. signif. Felin. in cap. cum omnes, num. 7. in princ. de constit. maximè quando statuit circa impositionem pænæ, quia est iurisdictionis, quæ non cadit in Capitulum nisi Sede vacante, vt post Feder. de Senis notat Felin. in d. cap. cum omnes, num. 9. in fine, & num. 10. vers. est aduertendum.

Neque obstat, quòd Capitulum competat facultas statuendi super eo per quod redditur ad ius commune, & sic contra consuetudinem de non residendo ad Abb. in d. cap. cum omnes in 2. not. post Host. & Ioan. Andr. quos citat Felin. num. 7. Deci. 1. lect. 2. not. & 2. lect. num. 6. in fine, vers. nota secundò, Ioan. Andr. num. 59.

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

vers. tertio nota, glos. in verb. tolli, in Clem. ne Romani, & ibi Card. q. 3. de elect. Deci. conf. 199. num. 3. in fine, vers. & ideo istud, quod est prohibitum de iure, Crauet. conf. 973. num. 41. & num. 42. & reddunt rationem consuetudinis de non residendo, status Ecclesie reuertitur ad ius commune, quo omnes residere tenentur, cap. 3. relatum, cap. inter quatuor, de maior. & obed. cap. 1. 21. q. 1. cap. sanctorum 70. dist. Concil. Trid. sess. 6. cap. 1. & 2. & sess. 23. cap. 1. quasi hic non tractatur super residentia; nam Pracentor residet, vt deponunt testes, vt in eius summario; sed super certo numero per ipsum Pracentorem imponendo, nempe seruitio viginti quinque dierum, quod respicit seruitium, siue exercitium Officij, in hoc enim adest iniquitas statuti, quod nullam habet rationem iusti impedimenti, quod superuenire et potest, ex quo per se munus explere non possit. Non etiam obstat quòd Capitulum sit in quasi possessione statuendi sine Episcopo circa residentiam in his, quæ respiciunt chorum, & exercitium muneris vniuscuiusque, vt in summario 1. 2. 3. & 8. testis super primo & octauo: nec dubium est quin consuetudo si probetur, tribuat iurisdictionem, c. duo simul. c. irrefragabili, de offic. Ordin. c. cum ex Officij, de præscript. e. cum contingat, de foro comp. Roman. conf. 300. num. 1. Bald. in cap. 1. de elect. Corn. conf. 322. num. 11. lib. 1. quia, vt dictum fuit, de residentia non agitur, & cum statutum super non residentia sit contrarium dispositioni decreti Concilij sess. 24. cap. 12. §. præterea, quod inducit certam formam, dicitur contrarium iuri, vt illo Capitulum possit iuari, necessarium est quòd probet quadragenariam curi titulo, quæ est impossibilis, si inspiciamus Concilium, idem etiam si ius commune, quia contra cap. nouit, de his quæ fiunt à Prælat. cap. fin. vbi Doctor. de consuet. Secundo, quia per huiusmodi statutum liberat se Capitulum à solutione salarii debiti Succentori, quoniam vult per Pracentorem illi assignari annis singulis scuta quadraginta. Nec facit quod dicitur id fieri ratione annonæ, cum Pracentori non incumbat onus illud, quod deficit, Succentori supplendum, sed Capitulum debet de suo prouidere. Tertio, quia pænna trium ducatorum pro qualibet intermissione exercitij decretæ, est alterata à consueta in notabili quantitate, & commodum priuata cuiusque bursæ; non autem Diurnum cultum respicit, licet aliàs si fuisset communis omnibus, & in Ecclesia utilitatem conuertenda pænna valuisset, vt tradunt scribentes in dict. cap. cum omnes vbi Abbas num. 3. Felin. num. 7. Imol. & alij, vt per Deci. in 1. elect. sub num. 5. de constitut. cum aliàs si non fuisset apposita pænna, redderetur frustratorium, quia & factum in odium particularis persone,

dummodo rationabile valeret ad Felin. in d. c. cum omnes, n. 21. Bald. in l. 1. in princ. n. 2. Iaf. 9. & 18. Claud. 4. 10. & 11. de legibus, &c.]

19 Consilium verò Capituli in Episcoporum tractatibus, vel negotiis plerumque est requirendum, videlicet in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, *cap. nouit, de his quæ fiunt à Præl. In dispensationibus, & confirmationibus, cap. fin. cum gloss. 1. quæst. 5. cap. quanto, illo tit. de his, quæ fiunt à Prælat. & in aliis Ecclesiæ negotiis arduis, d. cap. quanto, [cap. pastoralis, de his, quæ fiunt à Prælat. sine cons. Capit. plures citat Brunor. à Sole in locis communib. verb. Prælatus explicare ardua.]* sicut etiam in inquirendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus, *c. 1. de excessib. Prælat. cap. Episcopus nullus 15. q. 7.* quamuis enim in hoc secundum gloss. *in d. cap. 1.* videretur olim Canonicorum requiri consensus, consilium tamen satis esse colligitur ex *c. non est, de consuetud. in 6.* quod neque requiritur si consuetudo in contrarium extaret, *d. cap. non est, gloss. verb. presentia in cap. degradatio, de pænis lib. 6.* sicut in aliis quoque, quæ diximus, contraria præualet consuetudo, vt *in d. cap. ea noscitur, exceptis nonnullis, quæ nulla possunt consuetudine præscribi, vt alibi dicemus.*

20 In processibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis consilium Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus, *Sacr. Congregat. Rit. in Elboren. 28. Martij 1628. & nouissimè in Comen. 7. Februarij 1632. declarauit ad Episcopum pertinere, cum Capituli tamen consilio, indicare publicas processiones & præscribere quomodo, & quò sint dirigenda, quod per Vicarium generalem absente Episcopo requirendum quoque esse ab eodem Capitulo, declarauit eadem S. Congreg. in Vigilien. 28. Septembris 1630. Et eadem S. Congreg. in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 15. respondit Episcopum in Synodo Diæcesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli, debere tamen requirere illius consiliū, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à iure expressis. Et in resp. ad 14. censuit posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diæcesanam indicare, & publicare. Et in resp. ad 2. declarauit pro generali visitatione Diæcesis decreto Concil. Trident. cap. 3. sess. 24. de reform. demandata posse Episcopum per se solum facere edicta generalia absque consensu, seu consilio Capituli.*

[Consilium quoque Capituli sui requirere tenetur Episcopus, & casu, quo Canonicatus, & Portiones omnes suæ Ecclesiæ Cathedralis ex fundatione, aut antiqua consuetudine, aut statuto aliquem Ordinem Presbyterij, vel Diaconatus annexum non habent,

vt scilicet cum prædicti sui Capituli consilio designare & distribuere valeat quibus quisque Ordo in posterum debeat esse annexus, itaut saltem pro dimidia parte sint Presbyteri, cæteri verò Diaconi, vel Subdiaconi. Ita Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 12. *vers. Episcopos autem, vbi iussit obseruari consuetudinem illam, quæ habuerit vt plures, vel omnes sint Presbyteri: circa quam decisionem Conciliarem in hac parte inuenio à Sacra Congreg. Concilij tres emanasse decisiones. Prima est. Episcopus cum consilio Capituli designare debet quibus beneficiis, vel Canonicatibus quisque Ordo debeat esse annexus, non qualis personis, vel Canonicis, quia mandauit Synodus sacros Ordines annecti Canonicatibus ipsis, vt in posterum perpetua, & continua foret sacrorum Ordinum assignatio, non ipsis personis possidentibus Canonicatus, ne opus foret singulis vicibus noua assignatione, accedentibus nouis Canonicis. Secunda. Episcopus auctoritate dicti decreti non potest imponere omnibus Canonicatibus Ordinem Presbyterij, sed dumtaxat sub hoc numero dimidiæ partis, comprehensis Dignitatibus, vel iis, qui Dignitatem obtinent, nam reliqua pars manere potest solis Ordinibus Diaconatus, vel Subdiaconatus obnoxia. Tertia. In facienda distributione, seu designatione sacrorum Ordinum Episcopus teneatur dumtaxat adhibere Consilium sui Capituli, non etiam assensum eiusdem expectare, quia potest etiam inuito Capitulo efficere id quod indicauerit magis expedire. Refert Stephan. Vveymis in constit. 24. ex iure antiquo de promptas, & per Concil. Trid. in nouat as, constit. 4. in fine pag. 40. vbi ait longè diuersa esse in omni actu consilium petere, & assensum debere expectare, & allegat tex. in c. cum olim, & ibi gloss. de arbitr. Bart. in l. 1. §. si plures num. 7. ff. de exercit. action. Vide sup. c. 16. post num. 4.]*

Præterea in hoc quoque Capituli auctori-
tas viuente Episcopo consideratur quòd ad
Concilia Prouincialia Capitula Cathedralium
Ecclesiarum vocanda sunt, & admittenda, aut
eorum nuncij, præsertim ad ea tractanda, quæ
Capitula ipsa contingere dignoscuntur, vt re-
spondit Honorius II. in cap. fin. de his, quæ
fiunt à Prælat. vbi Abb. num. 4. dicit procedere
etiam in negotiis non tangentibus Capitula,
Bottæ. in tract. de Synodo par. 2. num. 42. Qua-
rant. in sum. Bullarj, verb. Concilium Prouincia-
le, *vers. quartò quæro, vbi Prosp. de August. in*
addit. resoluit quòd si tempore celebrationis
Concilij Prouincialis vacaret Sedes Cathed-
ralis, Capitulum succedens in iurisdictione
est ordinarius iudex, & debet de necessitate
vocari, & potest comparere per Vicarium ge-
neralem cum speciali mandato dandi vocem
decisiuam cum sit iurisdictionis, quæ transit in
Capitulum Sede vacante, additque Sacram
censuisse Congregationem Capitula Colle-
giatarum

giatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad Synodum Prouincialem esse vocanda.

23 Vtrum autem in decernendo, & statuendo quæ visa fuerint opportuna in Synodo, teneatur Episcopus sequi consilium Capituli? quæstio est dubia, in qua videtur negatiuè respondendum, ex eo quia facultas condendi huiusmodi statuta dicitur esse meri imperij maximi, vt docet Bart. in l. imperium. num. 8. ff. de iurisdic. omnium iudic. quam exornat Soar. de legibus lib. 1. cap. 8. à num. 6. istud autem merum imperium est in Episcopo, vt per Bald. in rub. sub num. 7. ad fin. vers. vel dic quòd Episcopus, de constitut. Imol. in cap. cum contingat num. 2. per eum text. de foro competi. ac proinde prædicta potestas pendet à iure monarchico constituto in ipso Episcopo, & per consequens incommunicabili Capitulo, aut cuius alteri, quod ultra text. & illius rationem, in l. 1. ff. de officio eius, cui est mandata iurisd. in terminis his nostris optimè firmat Soar. d. tract. de legibus, lib. 4. cap. 5. in 2. dub. vt propterea, quod scriptum legitur in dict. cap. nouit, & in cap. quanto, de his quæ fiunt à Prælat. sine consens. Cap. circa consilium requirendum per Episcopum, veniat restringendum ad statuta super alienationibus bonorum Ecclesiæ, vt aduertit Soar. loco præcitato, vel ad iudicia, & sic ad iurisdictionalia, non autem ad ea, quæ pendent à mero imperio, & ipso iure monarchico, & nihilominus etiam in illis casibus, quamuis aliqui voluerint consilium in dictis Decretalibus sumi pro consensu, quæ fuit opinio Vincentij, & Goffredi. Contraria tamen sententia verior est, videlicet quòd nec in his Capitulum aliud habet quàm simplex consilium absque vlla necessitate Episcopi illud sequendi, vt in d. c. quanto, præ cæteris docet Host. sub num. 1. vers. dic quòd cogitur, Abb. num. 4. & sub. num. 5. vers. & est mihi indubitabile, plures citat Mandos. de inhibit. q. 192. num. 2. hanc esse communem sententiam agnouit Rot. apud Archil. decis. 57. aliàs 2. de offic. Ordin. sub num. 7. vers. communis tamen, vbi num. 3. ait non reperiri textum aliquem, per quem probetur exigi consensum; & singulas rationes, & auctoritates, in contrarium discutit Pute. decis. 92. à num. 3. lib. 3. [In publicatione constitutionum Synodaliū de iure requiritur etiam consilium Capituli, d. cap. quanto, de his, quæ fiunt à Prælato, Henric. Bottæ. de Synodo p. 3. num. 137. Verall. p. 1. decis. 222. à princ. Camill. Borrel. in summa decis. tom. 1. tit. 13. de legib. num. 28. & attestatur idem Verall. ead. part. 1. decis. 305. num. 4. constitutiones de quibus ibi factas ab Episcopo de rigore iuris nos fuisse ritè & rectè factas, quia non interuenit consilium

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Capituli vt de iure requiritur, & num. 3. ait quòd vbi consilium alicuius requiritur ad faciendum aliquem actum, debet prius illè actus tractari in præsentia illius, & super eò consilium eius peti, & debito termino expectari responsum cap. cum olim, vbi Abb. num. 2. de arbitr. quia Capitulum possit causas allegare, ex quibus Episcopus moueri posset, & meliores rationes sumere pro expeditione actus gerendi.] Sed nouissime Sacra Congr. Conc. sub die 5. Junij 1627. censuit Episcopum in condendis statutis in Synodo non teneri sequi consilium Capituli, nisi in casibus à iure expressis. Et eadem S. Congreg. in Oriolen. 27. Martij 1632. ad 15. respondit Episcopum in Synodo Diocesana facere posse Constitutiones, Statuta, & Decreta, absque consensu Capituli; debere tamen requirere illius consilium, licet illud non teneatur sequi, nisi in casibus à iure expressis. Et in resp. ad 14. censuit posse Episcopum solum absque consensu, vel consilio Capituli Synodum Diocesanam indicere, & publicare. Et in resp. ad 2. declarauit pro generali visitatione Diocesis Decreto Concil. Trid. 3. sess. 24. de reform. demandata posse Episcopum per se solum facere generalia absque consensu, seu consilio Capituli.

Item ex manifesta, & rationabili causa possunt Capitula Ecclesiarum cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere, cap. irrefragabili, §. cæterum, de offic. Ordin. vbi non simpliciter conceditur Episcopo relaxare cessationem factam à Capitulo sine ipsius consensu, sed factam sine causa rationabili, vel in eius contemptum: vnde ego in collect. ad illum text. teneo † Capitulum etiam semota aliqua speciali consuetudine cessationem indicere posse, vt videtur deduci ex Clement. 1. §. in cessationibus, de sentent. excom. ibi, quia ipsos hoc unico lumine ad repellendas iniurias eis factas priuare nolumus; quæ verba satis supponunt agere text. de his, qui iurisdictionem non habent fori exterioris, tunc enim cessationem vnicuique lumen non diceret. Nec his obstat tex. in cap. si Canonici, ibi, ex consuetudine, de officio Ordin. lib. 6. quia referri potest ad consuetudinem generalem, quæ admittit vt Capitulum, & Conuentus ex prædicta ratione cessationem dicere valeat. Quamuis communis Doctorum resolutio teneat cessationem à Diuinis sine Episcopi auctoritate fieri à Capitulo non posse, nisi ipsum hanc potestatem cessandi à Diuinis ex consuetudine, aut priuilegio acquisierit, vt docent Cou. in cap. alma mater, part. 2. §. 2. num. 6. Henriq. in summa lib. 13. cap. 54. in princip. Fr. Emman. questionum Regul. tom. 2. q. 117. art. 1. Auil. de censur. par. 6. disp. 1. dub. 1. Sayr. eodem tract. lib. 5. c. 17. num. 2. Soar. tom. 5. disp. 39. sect. 3. à num. 2.

X 2

[Vtrum]

[Vtrum in omnibus negotiis pertractandis in Capitulo Canonici absentes à ciuitate sint vocandi? Quæstionem mouet, & resoluit Marc. Anton. Genuens. in *practic. Eccles. q. 570. à num. 1.* & respondet regulariter absentes non esse vocandos, nisi in tribus casibus, iuxta gloss. communiter receptam in *cap. 2. de testib. lib. 6.* in quibus de Ecclesiæ graui præiudicio agitur. *Primus* est in electione Prælati, *cap. cum inter, cap. vniuersis, cap. quia propter, de elect.* *Secundus* in cessatione à Diuinis ex consuetudine competente, iuxta *tex. in d. cap. si Canonici, de officio Ordin. in 6.* *Tertius* in collatione Præbendarum, *cap. cum in Ecclesiis, de præbend. lib. 6.* Deinde idem Marc. Anton. à *num. 3.* post Abb. in *d. c. cum inter*, tenet quòd si occurreret casus grauis similis supradictis, sunt vocandi absentes, cum non appareat ratio diuersitatis, quare in illis tribus casibus sint vocandi: nisi propter grauitatem præiudicij; ergo in similibus debent absentes vocari, quia casus exceptus à regula extenditur propter indentitatem rationis, *cap. cum debita, de confirm. utili.* Vide quæ dixi suprà, *cap. 39.*

An in negotiis agendis per Episcopum cum consensu Capituli, non Episcopi cum vno, vel duobus Canonicis, faciat maiorem partem, & sit attendenda? Disputat idem Marc. Anton. Genuens. in *practic. Eccles. q. 643.* & videtur remanere cum opinione Hostien. in *cap. postulastis, de concess. præbend.* distingentis inter Episcopum, qui interest Capitulo vt Canonicus, & inter illum, qui interest tanquam Prælati, in primo casu eius vocem respectu numeri non esse maioris auctoritatis ait quam sint alie voces aliorum, sed æqualem esse cum aliis, & censi vnicam; in secundo casu tenet tantum valere eius vocem solam, quemadmodum omnes voces totius Capituli per se, & sic censi habere dimidiam partem, idem tenet Cardos. in *praxi iudicum, verb. Capitulum, num. 14.*

26 Propter negligentiam Capituli Cathedralis Ecclesiæ in conferendis beneficiis, quæ ad suam collationem separatim ab Episcopo pertinent, ad Episcopum tanquam ad immediatum superiorem fit deuolutio, iuxta *text. in cap. 2. de concess. præb. vbi Panor. num. 6.* resoluunt gloss. *verb. Capitulum, in cap. irrefragibili, de offic. Ordin. expressit lib. 9. tit. 17. parte 1.* vbi Gregor. Lopez, Rebuff. in *praxi benef. tit. de deuolut. num. 21.* Petr. Gregor. *rei benef. cap. 9. num. 40.* Azor. *d. cap. 27. q. 2.* Vbi autem beneficiorum collatio ad Episcopum, & Capitulum communiter spectauerit, tunc deuolutio ex capite ignorantie non fiet ad Episcopum, sed potius ad Archiepiscopum tanquam ad proximum Superiorem, *c. postulastis, de concess. præbend.* cum latè per

me adductis *de officio & potestat. Episcopi. par. 3. alleg. 126. num. 71. cum multis seqq. secundum Lugdunen. impress.*

[Cum sit mentio de Canonicis alicuius Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, venit Capitulum eiusdem Ecclesiæ, quòd repræsentatur ex Canonicis. Vnde legata facta Canonicis, indefinitè, vel generaliter omnibus Canonicis, in dubio censentur relicta Capitulo, Ripa in *cap. cum M. Ferrariensis, num. 11. post princ. vers. contra illud notabile, de constit. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præf. 113. num. 6.* Card. Mantic. *de coniect. ultim. volunt. lib. 8. tit. 6. num. 22. & 24. ad fin.* Stephan. Gratian. *discept. forens. tom. 4. cap. 533. num. 15. cum seqq.* Cassan. *conf. 44. num. 20.* tanquam Capitulo scilicet & Collegio, non autem singularibus personis, vnde non diuidentur æqualiter inter ipsos Canonicos, sed adhibebitur distinctio qualitatum faciendo distributionem, prout solent distribui cætera bona ipsius Collegij, dando plus vni Canonico, quam alteri, habito respectu Ordinis facti, seu antiquitatis, vel alterius qualitatis vnus cuiusque secundum statuta Ecclesiæ, Couar. in *cap. requisuisti, num. 10. de testament.* Card. Mantic. *d. tit. 6. num. 24. in fine, vers. vnde puto quæstionem,* Marc. Anton. Genuens. in *praxi Archiep. Neap. cap. 72. num. 7. ad fin.* Ceuall. *commun. contra commun. q. 278. ad med. p. 1.* bene Anguian. *d. lib. 2. controu. 4. num. 19. & 20.* Stephan. Gratian. *d. cap. 133. num. 16. vbi, num. 18.* intelligit aliquos Doctores contrarium tenentes loqui quando adessent coniecturæ quòd Canonici fuerint contemplati vt singuli, putà si præcesserint merita singulorum, vel quòd legata non possint conuenire ipsi Collegio, sed singulis.

Hinc etiam quomodocunque Capituli mentio fiat, comprehenditur Decanus, quippe quòd de Capitulo existit, & sub nomine Capituli tanquam pars sub toto inuoluitur, & continetur, vt voluit gloss. in *cap. cum inter vniuersas 18. de elect. & glos. verb. nullatenus, per tex. vbi in cap. post electionem, de concessione præb. nec necesse erit Decani mentionem facere, vt censi debeat comprehensus sub nomine Capituli* Quòd si aliquando in iure nostro repereris expressam mentionem Decani alicuius Ecclesiæ, siue directum rescriptum aliquod Decano, & Capitulo, vt in *cap. eam te, de rescript.* totum id referendum est Dignitati, & qualitati, seu claritati ipsius Decanatus: negari enim non potest fulgere & coruscare, seu exsplendescere inter alios Dignitatem Decanatus, utpote quæ dignior, & nobilior est, teste Cassan. in *cat. gloria mundi parte 4. consid. 37.* Boër. *de auctoritate magni Concilij, à num. 71.* iunctis iis, quæ habentur suprà, *cap. 7.* Ita optimè Anguian.

- guian. *in tractat. de legib. lib. 2. controu. 4. num. 5.*]
- 27 Sede autem vacante [morte Episcopi, depositione, vel translatione, aliquave alia ratione,] inuentarium de rebus Ecclesie conficere tenetur, vt *in c. charitatem 12. q. 2. & vbi fructuum percipiendorum munus incumbit, & economum vnum, vel plures fideles, ac diligentes decernere debet, qui rerum Ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri, c. hac huius 12. q. 2. c. quoniam, in fine 75. Concil. Trident. d. sess. 24. de reform. c. 16. in princ.* [Et sic tenetur Capitulum reddere rationem Episcopo nouo de negotiis, seu instrumentis, & scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si ad Capitulum peruenerunt, siue de omnibus, quæ gessit Sede vacante, Menoch. *de arbitr. casu 169. num. 8. Cardos. in praxi iudic. verb. Capitulum, num. 11.*]
- 28 Item primo loco Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi, aut eius translationem constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur, [aliàs illius deputatio deuoluitur ad Metropolitanum,] vt ita- tuit idem Concil. Trid. *sess. 24. de reform. c. 16.* [Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 1. c. 10. num. 7. Cardos. in praxi iudicum, verb. Capitulum 3. Raguc. de voce Canon. q. 37. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 17. ex num. 6. vbi, num. 22.* subdit in electione Vicarij huiusmodi non requiri quòd seruetur forma electionis præscriptæ per Concil. *sess. 25. de regul. c. 6.* post *cap. quia propter, de elect.* quia isti Vicarij vt plurimum sunt temporales, & momentanei, & Concil. *in d. c. 16.* loquitur de constitutione, & non de electione. nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c. 44. num. 1.* Quamuis de iure communi non tenebatur Capitulum deputare Vicarium Sede vacante, sed de per se poterat iurisdictionem exercere. Sbroz. *de Vicario Episcopi lib. 1. q. 16. num. 9. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, num. 1.*]
- 29 Ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam eo tempore administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum, vt resoluunt [Zerol. *in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum §. 3.*] Quarant. *in summa Bullar. verb. Capitulum Sede vacante, §. duodecimò quero, vers. primo, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. post resol. 505. in notab. de materia Vicarij à Capitulo Sede vacante, vers. primo, & in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 305. num. 3. par. 4. Raguc. de voce Canon. in Capitulo, q. 37. num. 2.* Ego ipse *de officio, & potestat. Episcopi, par. 3. allegat. 54. num. 163.* Sac. Congreg. Concil. *sub die 19. Septembris 1620.* vbi expressè quòd donec durant dies electionis dicti Vicarij, iurisdictione est Barbof. *de Canon. & Dignitatib.*

penes Capitulum, non autem penes primam Dignitatem. [Quamuis Petr. Foller. *in comment. super constit. Regni, quæ incipit, Peruenit ad audientiam nostram, num. 75.* & nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. c. 34. num. 19.*] Sbroz. *de offic. Vicar. lib. 1. q. 61.* existimauerit quòd stante præfixione termini octo dierum Archidiaconus sustinet Vicarij vices.

Et si Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire possit, absque causa tamen non potest, vt declarauit Sacra Cong. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum *in Massanen. 6. Martij 1618.* [Poterit etiam Capitulum Sede vacante Vicariòs pedaneos constituere, sicut Episcopus posset illos constituere. Pauin. *de offic. & potestat. Capit. Sede vacante p. 2. q. 10. Molin. de iudic. tract. 5. disp. 11. num. 1. vers. Pauinus.*]

Intra illos octo dies non arctatur Capitulum ad constituendum Vicarium, & successi- uè potest de per se administrare, secundum Quarant. *vbi proximè, vers. terminum, quem refero ego ipse dict. allegat. 54. num. 163. in fine.*

Terminus autem præfatus octo dierum currit Capitulo etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à Summo Pont. fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesie, vt dicit decisum Quarant. *d. vers. terminum, & statim post translationem absque alio consensu Episcopum translatum perdere iura primæ Ecclesie, censuit Rot. apud Fatin. decis. 475. par. 1. recent. & me citato in collect. ad c. 1. num. 5. de translat. Episcopi.* Ioan. Anton. Massobr. *in praxi habendi concursus, requis. 1. dub. 9. secundum Romanam impress.* attestatur resolutum Ecclesiam à qua volens transfertur, seu quam dimittit Episcopus, vacare ab eo tempore, quo idem Episcopus ab illius vinculo absoluitur in consistorio Sanctitatis suæ, etiam ante expeditionem litterarum Apostolicarum, vel adeptam possessionem secundæ Ecclesie: & posteaquam huiusmodi absolutio- nis notitiam habuerit etiam ex testimonio, seu documento Secretarij Sacri Collegij, illicò teneri cum abstinere ab exercitio Ordinariæ iurisdictionis, eamque transire in Capitulum tanquam Sede vacante, & ita posse, & debere Capitulum statim ea iurisdictione uti, ac Vicarium iuxta Concilij *dict. cap. 6.* præscriptum eligere, sedemque vacantem publicare.

A Capitulo Sede vacante vnus tantum Vicarius eligendus, nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi, secundum Quarantam *vbi supra vers. non dubitatur, quem refero ego ipse d. alleg. 54. num.*

- num. 165. in princ. Et dicit Raguc. de voce *Canonicor. quest. 40. num. 8.* quod potest plures Vicarios constituere æquè principales, vel vnum generalem, & alterum foraneum, maximè si est ampla Diœcesis; & stante immemoriali consuetudine admittit Aloyf. Ricc. in decis. *Curia Archiepisc. Neapolit. decis. 193. part. 4.* & Sacr. Congregat. Concilij in *Salernitana 26. Iulij 1589.* & in *Panormitana 34 31. May 1592.* censuit † Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere posse, vt alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitima probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint pradii, quas requirit Concil. Trident. sess. 24. cap. 16. de reformat. ita testatur Nicol. Garc. in addit. ad tract. de benef. part. 5. cap. 7. num. 37. [Quamuis Pauin. de officio & potest. Capituli Sede vacante p. 2. q. 10. quem refert Molin. de Iustit. tract. 5. disp. 11. num. 1. vers. Pauinus, teneat indistinctè Capitulum Sede vacante posse constituere vnum, aut plures Vicarios loco sui.]
- † Et huic Vicario debet prouideri de competentis salario, vt censuit eadem Sacra Cong. sub die 15. Octobris 1601.
- 36 Si discordia fuisset inter Canonicos in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneum, & habentem qualitates Concilij remanere debere cæteris remotis, tenent Quarant. d. loco, vers. secundò dubitatur, Aloyf. Ricc. post d. resolut. 505. vers. secundò. Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 23. vbi refert sic censuisse dictam Sacram Congregat.
- 37 Quamuis Capitulum non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus ille est præferendus, vt per Garc. d. c. 7. num. 13. [Marcel. Vulp. d. c. 44. num. 25.] Quarant. d. loco, vers. sextò dubitatur, Aloyf. Ricc. in decis. *Curia Archiepisc. Neapol. decis. 180. p. 1.* [Nec potest in talem Vicarium eligere Parochum habentem curam animarum, nisi illam gereret in eadem ciuitate & Ecclesia, vt ex seq. decisione constat.] Petitum fuit à Sacra Cong. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regulariũ præpositorum, † an Episcopali Sede vacante Canonici eligere valeant in Vicariũ generalem Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in eadem Ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum? Sacra eadem Congr. affirmatiuè respondit, in vna *Orien. 19. Martij 1619.* & 19. Iulij eiusdem anni, vbi etiam fuit dictum, quòd contrariæ decisiones intelliguntur de Parocho rurali.
- 39 Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus dum tempore diuinarum Officiorum suo munere, & Officio incumbit, distributiones quotidianas non percipit, vt resoluit Monet. de distribut. quotid.
- parte 2. quest. 11. num. 83. & stante consuetudine illum absentem non excusante admittit Rot. decis. 222. num. 6. par. 2. diuers. Quarant. d. loco vers. octauò dubitatur, in fine. Qui quidem † si in Choro interueniat cum Canonicali apparatu, vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonatus, antiquioribus non præcedendo, vt tradunt Sayr. in floribus decis. sub tit. de officio Vicarij, decis. 3. Quarant. d. loco, vers. octauò dubitatur, in princ. Aloyf. Ricc. in praxi fori Eccles. 475. in 1. edit. aliàs resolut. 499. in 2. edit. Sbroz. lib. 2. quest. 25. num. 17. vbi num. 20. aduertit, quòd etiam † quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in processionibus præferendus est Archidiaconus, seu alia Dignitas maior, & prima post Pontificalem, refero ego ipse d. alleg. 54. num. 167.
- Nec Vicarius huiusmodi Capitularis occupare debet in Ecclesia Sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili, vt declarauit S. Congr. Rituum in *Nucerina 10. Aprilis 1601.*
- Capitulum in commissione Vicarij potest præfigere tempus, & modum procedendi, sed non postea, [cùm enim iurisdicctio Vicarij Capitularij dependeat ab ipso Capitulo, potest Capitulum illam ampliare, & limitare ex quo ipsa iurisdicctio residet principaliter penes Capitulum, Pauin. d. par. 2. q. 10. num. 6. Marcel. Vulp. c. 44. n. 28.] Raguc. d. quest. 40. n. 14. & Sacra Congreg. Conc. censuit Capitulum Sede vacante posse certum tempus in Vicarij deputatione præfinire, quo elapso iurisdicctio expirat, vt testatur Garc. in addit. ad tractat. de benef. parte 5. c. 7. n. 37. & ita poterit eligere cum clausula quòd † non duret nisi per annum eadem Sacr. Congr. sub die 17. Iun. 1617. At ego crederem melius fieri, † si Vicarius Capitularis Sede vacante eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris, prout censuit Sacra Congreg. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, Episcopo Caiet. rescribens, sub die 28. Octobris 1587. † Si verò Capitulum constitueret Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius officium durare durante Sedis vacatione resoluit Quaranta d. verb. Capitulum Sede vacante, prope fin. vers. circa quam commissionem quem refero ego ipse d. allegat. 54. num. 173.
- Et sic facta electione Vicarij non potest Capitulum illum ad libitum reuocare, & nouum constituere, vt tenent Aloyf. Ricc. in collect. decis. parte 5. collect. 1602. in fine, & in decis. *Curia Archiepisc. Neapol. decis. 187. parte 4.* Raguc. d. q. 37. num. 4. Ego ipse d. allegat. 54. num. 171. nisi ex causa benè visa Sacræ Congregationi negotiis Episcoporum,

& Regularium præpositæ, vt ipsamet declarauit de hoc anno 1631. & antea idem respectu Capituli Neapolitano 1. Septembr. 1603. & Nuncio Neapolis 22. eiusdem mensis. & anni, & Capituli Tarraconen. die 24. Nouembris, & Capitulo Aretino die 26. Octobris 1603. quicquid dicant Quarant. d. loco num. 3. vers. tertio dubitatur, & Zerol. in praxi Episc. par. 1. verb. Vicarius, S. 21. vers. 3. [& citati nouissimè à Larrea Granaten. decis. 2. num. 4. nouissimè etiam Marcel. Vulp. d. cap. 44. num. 24.]

48 Vicarius verò à Metropolitano deputatus in vim cap. 16. sess. 24. quando in Sede vacante Capitulum, ad quod spectabat, intra tempus à Concilio præscriptum illum non deputauit, amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitanæ, vt censuit S. Congr. Conc. in Liman. 29. Septembris 1625.

49 Debet Vicarius Capituli Sede vacante eligi Doctor, aut Licentiatus in Iure Canonico, vel aliàs quantum fieri potest, vt statuit Concil. Trid. d. cap. 16. ibi, qui saltem in Iure Canonico, &c. & docent Nauarr. conf. 2. aliàs vnic. de offic. Vicar. in nouis, Sayr. in florib. decis. sub illotit. decis. 2. Garc. d. par. 5. cap. 7. num. 9. Petr. Henriq. conf. 90. Marcel Vulp. d. cap. 44. num. 15. Sbroz. de offic. Vicar. lib. 1. q. 36. num.

50 12. vbi in addit. refert decisum quòd † Sede Episcopali vacante Vicarius debet eligi Doctor, aliàs electio est nulla, nec debet confirmari Vicarius Episcopi demortui, nisi esset Doctor, quod etiam repetit in addit. ad q. 55. sub num. 2. Galet. in Margarita casuum Conscient. verb. Vicarius 4. Molin. de Iustitia, tract. 5. disp. 11. Aloys. Ricc. d. praxi resol. 497. num. 2. & in Collect. decis. parte 3. Collect. 1602. vbi limitat in Vicario Capituli Ecclesiæ Collegiatæ, Sede vacante, [de quo etiam Garc. d. cap. num. 20.] Raguc. d. q. 37. num. 6. Sacra Cong. Concil. sub die 19. Septembris 1620. vbi quòd † debet doctorari in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata.

52 Vbi verò non esset Doctor, poterit Capitulum in actu deputationis dare ei consultorem Doctorem, alioquin poterit ipse Vicarius eligere consultorem Doctorem sibi bene visum partibus non suspectum, in casibus in quibus eo opus erit, vt docent Sbroz. d. q. 36. num. 13. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, num. 3. in fine, [Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 12. vbi quòd eo casu sunt eligendi Doctores, vel Licentiati in Vicarios si in Capitulo adsint, aliàs sufficit, vt vnus eligatur qui sit quantum fieri poterit idoneus.] Aloys. Ricc. post. d. resol. 505. in notabilib. de materia Vicarij, num. 4. vers. Capitulum, & addit ipse in decis. Curia Archiepisc. Neapol. parte 4. decis. 305. num. 15. quòd Doctor Sacrorum Canonum præfertur Magistro Sacræ Theologiæ

quoad hoc Officium, & num. 16. subdit electionem in Vicarium factam de Theologo omisso Canonista valere, sed contra censuit Sac. Congreg. Concil. sub die 28. Augusti 1621. dum ibi dicitur † Doctorem Theologum non posse esse Vicarium Capitularem Sede vacante. † Etas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit, S. Congr. Conc. sub die 11. Augusti 1614.

[Vicarius generalis, seu Prouisor, aut officialis alicuius Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alterius personæ iurisdictionem Ecclesiasticam obtinentis in Regnis Castellæ, & Legionis, nullus posthac in perpetuum esse potest, qui in aliquo saltem ex Ordinibus sacris non fuerit constitutus, itaut omnes, & singulæ deputationes, electiones, assumptiones, admissiones, & dispensationes ad huiusmodi munera, aut aliquod illorum, de quibusuis personis in aliquo sacro Ordine non constitutis quandocunque & per quoscunque faciendæ, nullæ, & inualidæ, ac nullius roboris & momenti sint. Ita Clemens VIII. in sua constit. incip. Ecclesiastici Ordinis, sub die 1. Februarij 1601. quam approbavit, & confirmavit S. D. N. Urbanus VIII. in sua constit. incipien. Decet Romanum Pont. sub die 16. Decembris 1623. Qui est Parochus, & habet curam animarum, non potest esse Vicarius Capituli, Episcopali Sede vacante, vt per Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, num. 15. vers. item est obseruandum, circa fin. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 18.

At si Vicarius Capitularis fuerit ab aliquo allegatus suspectus, Capitulum debet eligere arbitros ad cognoscendum de suspitione, qua cognita, & militante, causam à Vicario atferre & alteri committere debet, Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, num. 5. vbi refert Sacram Congreg. ita censuisse, Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 29. & subdit ipsummet Capitulum cognoscere posse, sicut Episcopus potest cognoscere causas suspecti sui Vicarij absque electione arbitri.]

Si infra octo dies post mortem Episcopi Capitulum non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officialem in Ecclesia Suffraganea, vt statuit Concil. Trid. d. c. 16. vers. si secus factum fuerit, & docent Quarant. in summa Bullarij, verb. Archiepiscopi auctoritas, num. 36. Marc. Ant. Genantiens. in praxi Archiepisc. Neopolit. c. 70. num. 6. Et † si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumq; negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Vicarium idoneum constituere poterit, vt decidit idem Conc. d. c. 16. vers.

Et si Ecclesia ipsa Metropolitana, &c. resoluunt Cuch. instit. Iuris Canonici, lib. 2. tit. 8. de offic. Vicarij, num. 39. Sbroz. de Vicar. Episc. lib. 1. q. 58. [Franc. Leo in thesauro fori eccles. p. 1. c. 10. num. 7.]

Non potest alium instituere Vicarius Capitularis nisi ad modicum tempus, & ex vrgenti & magna causa, ac non nimis frequenter. Holt. in cap. clericos, de offic. Vicar. Card. in Clem. unig. eod. tit. q. 19. vel nisi haberet mandatum speciale à Capitulo vt possit alium substituere cum clauf. quem ex nunc, prout ex tunc nos substituimus. Et si Vicarius infirmitate detentus esset, vel alio legitimo impedimento occupatus, posset, de consensu tamen ipsius Capituli, causas tunc pendentes alteri delegare. Pauin. d. p. 2. q. 10. sed si Capitulum vellet durante infirmitate alium Vicarium deputare, posset vtique facere. Quarant. d. verb. Capitulum, num. 10. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 17.]

57 Vtrum autem iste Vicarius Capituli Sede vacante possit cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, & sic exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quæ huiusmodi generali Episcopi Vicario solent committi? Affirmatiue videbatur respondendum, quia forma committendi non est Vicario Episcopi, sed Vicario generali Diocesis: at Sede vacante Vicarius generalis Diocesis, est Vicarius Capituli. Igitur, &c. ideò hanc partem sustinent, Salas de legib. disp. 20. sect. 17. num. 124. Sanch. de Matrim. lib. 8. disput. 27. num. 32. vbi, num. 33. subdit Vicarium Capituli posse de prædictis cognoscere, quamuis commissio sit directa Vicario generali Episcopi, & ducitur ex eo, quòd Capitulum non succedit Vicario Episcopi, sed ipsemet Episcopo, at Vicarius Capitulo succedit in Dignitate Vicarij Episcopi. Ergo, &c. Contrarium verò mihi videtur probabilius attento stylo Curia, & Cancellaria, quæ vacante Sede Episcopali non dirigit litteras in forma Dignum, nec dispensationes Vicario Capituli, quia non confidit de illo, seu Episcopo viciniore, sed eius Vicario, de quo stylo testatur Hieron. Paul. in pract. Cancell. in princ. vers. circa qualitatem personarum. Cum ergo Curia, & Cancellaria nolit committere Vicario Capituli Sede vacante, aperte innuit sub nomine Vicarij absolutè prolata in litteris, quæ Vicario, v. g. Bononien. diriguntur, intelligere Vicarium Episcopi, non Capituli; & sic hanc vltimam negatiuam sententiam tuentur [Squillante d. cap. 4. num. 199. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 1. c. 10. num. 8. vers. secundò fallit. cum seqq.] Nicol. Garc. de benef. parte 6. c. 2. à num. 44. Bonac. de legib. disput. 1. q. 3. puncto 8. §. 1. num. 7. Aloyf. Ricc. in

decis. Curia Archiep. Neapol. der. 44. incip. Magna fuit. & S. Congreg. Eminen. DD. Card. S. Conc. Trid. Interpreti sub die 24. May 1621. declarauit + dispensationes Matrimoniales directas Episcopo, & eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per Vicarium Capitularem expediri, & nouissime in Cameroten. 2. Augusti 1631. censuit + Capitulum, seu Vicarium Capitularem Sede vacante non posse exequi commissiones Apostol. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu Officij, vel sub nomine Dignitatis.

[Et sic iam hodie Capitulum Sede vacante exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen Diocesis tantum, v. g. Vicario Bracharenf. quia dum Sedes vacat, Vicarius est Officialis illius Diocesis, ita nouissime Marcel. Vulpe in d. praxi iudic. fori Eccles. c. 44. num. 6.]

Poterit tamen Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, S. Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita, sub die 10. Aprilis 1615. necnon omnè illud, quòd Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat, eadem S. Congr. in Tranen. 26. Ianuarij 1604. & in Neapolitana 10. Februarij eiusdem anni. Non potest tamen huiusmodi Vicarius Capitularis Sede vacante concedere licentiam erigendi noua monasteria, ex c. 3. sess. 25. de Regularib. vt censuit S. Congreg. Concil. sub die 19. Februar. 1633.

[Vtrum autem Vicarius huiusmodi Sede vacante debeat & possit in Capitulo assistere eodem modo, & præcedentia, qua posset Episcopus Sede plena? vide supra c. 36. num. 8. Et an ab eo appelletur ad ipsum Capitulum? negatiue Gambar. de auctor. Legati de latere lib. 9. num. 55. Scacc. de appellat. q. 8. num. 60.]

Vicarius Capitularis debet habere salarium ex bonis Ecclesie vacantis. gloss. verb. expensa, in Clem. statutum, de elect. quia nemo tenetur suis stipendiis militare. c. iam nunc 28. q. 1. c. cum ex officiis. de prescript. etiam si Vicarius sit Canonicus, vel aliàs de gremio ipsius Ecclesie, quia illud salarium est pro labore, quem exercet; ita Pauin. de potest. Capituli Sede vac. p. 2. q. 10. num. 5. Sbroz. de officio Vicarij lib. 1. q. 55. num. 7. nouissime Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. num. 14.]

Capitulum Cathedralis Ecclesie Sede vacante in Ius vniuersum Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt ordinariæ iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiuntur, vt docent gloss. & Doctores in cap. hic

58

59

60

62

63

hic quæ, & in c. cum olim, de maior. & obed. & in c. illa, ne Sede vacante, gloss. verb. Sede vacante, in cap. ad abolendam, de heret. gloss. eodem verb. in Clem. 1. §. 1. tit. 1. gloss. verb. obseruari, in cap. quia sepe, de elect. lib. 6. [Abb. in d. cap. cum olim, circa fin. vers. posset tamen, vbi Buttr. num. 15. Feder. de Senis conf. 30. col. 1. vers. è contra Capitulum, Cardof. in praxi iudi. verb. Capitulum, n. 2.] Nau. consil. 44. num. 1. de tempor. Ordinatio. in nouis, Pauin. de offic. & potest. Capituli, Sede vacante, part. 1. q. 1. à num. 3. & q. 5. num. 2. vers. item regulariter. Gutier. Canon. lib. 1. cap. 11. num. 10. [vbi quòd succedit generaliter in iurisdictione Prælati sui, & etiam in administratione spiritualium & temporalium, potest- que iudices dare ac constituere, & omnia, quæ ad iurisdictionem pertinent, expedire, nouissimè Marcel. Valpe in praxi iudic. cap. 44. num. 1.] Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 7. quest. 23. à num. 26. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 27. quest. 6. [Sbrozz. de officio Vicarij lib. 1. q. 15. & 16.] Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, à princip. [Quinranad. Eccles. lib. 1. cap. 5. num. 6.] Rebuff. in praxi benef. tit. de deuolut. à num. 58. Suar. tom. 5. disp. 50. sect. 5. num. 6. Nicol. Garc. de benef. part. 5. c. 7. à num. 4. Filliuc. quest. moral. tom. 3. tract. 41. c. 2. num. 4. [Ego de offic. Episcopi alleg. 36. num. 9. & allegat. 73.] Rot. decis. 1. num. 13. par. 1. diuers. & decis. 340. num. 2. apud Farin. par. 1. recent. & decis. 632. num. 4. par. 2. etiam recentior. Card. Tusch. practic. conclus. tom. 1. lit. C. conclus. 56. num. 2. & fuit dictum in Pampilonen. Iuris visitandi 15. Decembris 1623. coram R.P.D. Merlino. eadem [Rot. decis. 166. à num. 1. par. 1. recentissim. Molin. de iustit. tract. 5. disp. 1. num. 3. vbi, num. 10. ampliat ad iurisdictionem, quæ ex consuetudine competeret.]

62 Primò igitur Capitulum Sede vacante, [& loci Capituli Vicarius generalis, seu Prouisor eiusdem Capituli,] fangitur iure Episcopi in absoluteione ab excommunicatione, à qua poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostolica specialiter interdicta potestas, vt statuit Bonifac. VIII. in c. vnic. de maior. & obed. lib. 6. Syluest. in sum. verb. Capitulum, §. 2. Rebuff. in praxi benefic. tit. de deuolut. num. 63. Raguc. de voce Canonice in Capitulo, 36. num. 4. Soar. tom. 5. disput. 7. sect. 2. [Cardof. d. verb. Capitulum, num. 4.] cum olim id successori Episcopo dimitteretur, cap. si Episcopus 11. q. 3. gloss. in d. c. illa, ne Sede vacante. Vnde Vicarium Capitularum Sede vacante posse absoluere à casibus, sess. 24. de reform. c. 6. censuit S. Cong. Concil. sub die 3. Decemb. 1632.

63 Secundò in confirmationibus, vel infirmationibus electionum, quas facere Episcopus

poterat, videlicet de Præpositis Religionum, & similibus, c. cum olim, vbi gloss. & Doctores, de maior. & obed. [Cardof. d. verb. Capitulum num. 6. in princ.] item in confirmandis electis, & per patronos præsentatis & instituendis, Rebuff. d. tit. de deuolut. à num. 68. Valer. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 30. tract. 3. num. 241. Azeued. conf. 9. à num. 10. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 8. cap. 38. quest. 2. Steph. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, §. nonò quaro, vers. quæ conclusio. Nicol. Garc. de benef. p. 5. c. 7. num. 54. Ego ipse de officio, & potestat. Episcopi, p. 3. allegat. 72. num. 183. [Cardof. d. verb. Capitulum, num. 6. post princ. Molin. dict. tract. 5. disput. 11. num. 13. vers. quamuis.]

Tertiò, in Confessore pro casibus Episcopo 64 referuatis assignando, secundum Panorm. in d. c. his, quæ in fine, de maior. & obed. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. tertio quaro, post med. Azor. d. c. 37. q. 16. Metiolum d. p. 3. alleg. 52. num. 2. [Potest enim facultatem concedere absoluendi ab omnibus casibus Episcopo referuatis, Pauin. d. p. 1. q. 5. Molin. d. disput. 11. num. 5. vers. potest item.]

Quartò, in excommunicationibus, & aliis 65 censuris, ac pænis inferendis, & excessibus corrigendis, quatenus defunctus Episcopus poterat, d. c. ad abolendam, & ibi gloss. & Doctor. de heret. Raguc. de voce Canonice in Capitulo, quest. ... num. 4. [Nau. in man. cap. 27. num. 5. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 6. in princip. sic contra potest absoluere ab excommunicatione tam à iure, vt ob percussione clericum, quam ab homine quando ab illis Episcopus absoluere potest, c. vnic. de maior. & obed. lib. 6. Molin. d. disp. 11. num. 6. vers. potest item absoluere, tract. 5.]

Quintò, in cognoscendo de crimine hære- 66 sis, [prout poterat Episcopus cognoscere, in comprehendendis, scilicet, iudicandis, ac puniendis hæreticis,] gloss. verb. prerogatiua, in d. c. ad abolendam, vbi Host. num. 2. & 4. Henric. num. 4. Panorm. num. 1. Syluest. verb. hæresis, num. 2. Molin. de iust. tract. 5. disp. 28. num. 1. in fine, [Diana p. 4. tract. 8. resol. 33.] Sanctarel. in tractat. de hæresi, c. 40. num. 4. [Farin. de hæresi q. 186. num. 177. idem Molin. d. disp. 11. sub num. 10.]

Sextò, in visitanda Diocesi [vniuersa, vt 67 videretur intinuare tex. in c. Ecclesie, de suppl. negl. Præl. lib. 6. dum decidit Metropolitanum posse mittere visitatorem Ecclesie vacanti, si Capitulum negligens sit in exequenda iurisdictione Episcopali ad se deuoluta. Cum enim id ad iurisdictionem Episcopi spectet, sanè competit Capitulo Sede vacante, non solum quoad crimina particularia, de quibus sit infamia, eo quòd tunc visitatio sit necessaria

necessaria, sed etiam generaliter, quia id est executio iurisdictionis Episcopalis non solum utilis Ecclesiis ac Diocesi, quod sufficeret, sed etiam necessaria incumbens ex officio habenti curam Episcopatus, iuxta *cap. inter cetera, de offic. Ordin. cum similibus*. Ita Pauin. *quest. 7. citato loco*. Syluest. *verb. Capitulum, num. 3.* Abb. *in c. cum olim, sub num. 2. vers. sed indistincte, & ibi Bald. num. 1. de maior. & obed. Archidiacon. in c. si Episcopus, num. 2. de suppl. neglig. Præl. in 6. Socin. in tract. visitat. col. 4. Rebuff. in praxi tit. de deuolut. num. 65. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. primo quero, [Lotter. de re benef. lib. 2. q. 2. num. 44.] Raguc. d. quest. 36. num. 2. Azor. par. 2. lib. 3. cap. 37. quest. 14. Rot. decis. 346. num. 2. apud Farin. p. 1. recent. [& d. decis. 166. num. 2. p. 1. recentissim. vbi quod etiam potest procuraciones recipere, Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 1. t. 10. num. 8. vers. decimo. Molin. d. disp. 11. num. 7. vers. in eodem. Ego ipse de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 73. num. 24. nouissimè Marcel. Vulpe in d. praxi iud. c. 44. num. 11.] & in Burgen. procurationum 10. Martij 1597. coram Orano, & in Trid. iurisdictionis 28. Nouembris 1607. coram Cardin. Sacrato, & in Pampilonen. iuris visitandi 15. Decembris 1623. coram R. P. D. Merlino, Sacra Congregat. Concil. in Pampilonen. 13. Aprilis 1630. vbi † quod potest visitare omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus, & hanc facultatem habet Vicarius Capitularis, quamuis id à Capitulo specialiter non fuerit commissum, vt ex sententia eiusdem Sacræ Congregationis resoluit Nicol. Garc. in addit. ad suum, de benef. p. 5. c. 7. num. 29.*

69 Intellige primò Capitulum Episcopali Sede vacante posse visitare per se, vel per alium, visitatorem deputando, nec huiusmodi visitationem soli summo Pontif. competere, glos. *verb. Capituli, post med. in dict. Clement. 1. §. 1. de heret. & sustinent post Archid. Abb. in d. c. cum olim, n. 2. col. 3. post princ. de maior. & obed. Pauin. de potest. Capituli Sede vacan. par. 1. in princ. q. 7. num. 1. cum seqq. Syluest. in summ. verb. Capitulum, num. 3. Molin. de iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. sub num. 7. vers. ex eodem. Card. Tusch. tom. 1. lit. C. concl. 56. num. 10. latè ego ipse de officio, & potest. Episcop. part. 3. allegat. 133. per tot. secundum Lugdunen. impress. vbi, num. 9. resoluo Capitulum Sede vacante posse deputare visitatorem, id est, administratorem generalem Episcopatus in spiritualibus, & temporalibus, & à num. 14. quod Capitulum Sede vacante habet etiam ius visitandi in ordine ad morum correctionem, & potest ad hoc munus particularem, vel generalem visitatorem deputare.*

Intellige secundò tunc demum Capitulum Sede vacante posse Diocesim visitare quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione, nec de proximo Ecclesia est de Pastore prouidenda, in ipsa verò visitatione circa famulatum, equitatum, & alia forma Sacri Concil. Trident. *sess. 21. de reformat. c. 3.* est præcisè obseruanda, ita S. Congregat. Conc. in Liman. 10. May 1629. † Post lapsum anni huiusmodi à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ potest Capitulum visitare diocesim tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis, eadem Sac. Congregat. in Pampilonen. 3. Februarij, & 10. Decembris 1629.

[Vnde prius Rota in Pampilonen iuris visitandi sub die 15. Martij 1624. coram R. P. D. Merlino, denegauit remissoriam clero de Guipuzcoa adnitenti impedire Capitulum ne visitaret Sede vacante ante lapsum triennij sub prætextu immemorabilis consuetudinis, quia materia est impræscriptibilis, & quia semper actus ex parte Episcopi remanet merè facultatiuus. Gratian. *discept. 298. num. 10. & 399. num. 33. Lotter. d. lib. 2. q. 2. num. 49. & 50. Coccin. decis. 402. num. 10.*]

Extende Capitulum Sede vacante posse visitare etiam monasteria Monialium nõ exempta, exempta verò minimè, vt referunt decisum Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 7. num. 45. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarræ, lib. 1. tit. 6. de Visitat. num. 84.* [Franc. Leo d. p. 1. c. 10. num. 8. vers. decimo. nouissimè Marcel. Vulpe d. praxi iudic. c. 44. num. 11. Optimè Molin. d. disp. 11. num. 8. tract. 5. aduertit in hac materia attendendum esse num muneris Episcopi aliquid iurisdictionis tanquam Sedis Apost. delegato in perpetuum committatur, vt ex officio Episcopis deinceps competat, atque tunc dicit eam iurisdictionem per Episcopum transire ad Capitulum Sede vacante, nisi aliquid apponatur vnde colligatur contrarium fuisse intentum Concilij, aut summi Pont. id statuentis. Cùm ergo perpetuo ei muneris annectatur tanquam pars iurisdictionis eius muneris, idque non in bonum & tanquam priuilegium Episcopi, sed in bonum eorum, in quos ea iurisdictione exercetur, aut in bonum aliorum, & Ecclesiæ, censendum est eam partem iurisdictionis in eum transire, in quem Episcopalis reliqua iurisdictione transit, ac proinde transire in Capitulum Sede vacante. Vide *inf. num. 105. & 106.*

Vtrum autem Capitulum Collegiatæ Sede Abbatiali vacante succedat in iure visitandi suo Prælato spectante, disputauit Rota *decis. 346. à num. 3. p. 1. recentior. vbi post Felin. per tex. vbi in c. his quæ, num. 2. de maior. & obed. & Pauin. de potestate Cap. Sede vacante p. 1. q. 7. vers. septima Sedes est Abbatialis,*

tene

tenet affirmatiuam partem, quamuis ius visitandi competeret Abbati ex præscriptione, vel priuilegio, cum hoc casu visitatio non esset delegata, sed ordinaria competens Abbati nomine proprio.]

72 *Septimò*, in cognoscendo de arduis causis, veluti de causis matrimonialibus, & criminalibus, quæ inter maiora computantur, vt docet Quarant. *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quinto quero*. Vide *infra, num. 102.*

73 *Octauò*, in condendis statutis, quæ obligent totam Diocesim, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium, Pauin. *in tract. de potest. Capit. Sede vacante, par. 1. quest. 6.* Sbroz. *de officio Vicarij lib. 2. quest. 187. num. 5. & 6.* Calderin. *conf. 2. de constit. Zerol. in praxi Episc. part. 1. verb. Capitulum, §. 15.* Card. Tusch. *practic. conclus. tom. 1. lit. C. conclus. 53. num. 1.* vbi intelligit de statutis Capitulariter factis super re concernente augmentum cultus diuini, & seruata debita forma, [Marcel. *Vulpe d. c. 44. num. 16.* vbi intelligit in pertinentibus ad ipsum Capitulum, putà qualiter debeat congregari, vel distributiones diuidi, &c.] Quarant. *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quarto quero*, vbi etiam intelligit dummodò sint iusta & salubria; secus verò si tendant in præiudicium Ecclesiæ, vel Episcopalis mensæ, Azor. *d. part. 2. lib. 3. cap. 37. quas. 111.* Monct. *de distribut. quotid. parte 2. quest. 13. num. 24.* [Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num. 7.* vbi addit quòd quicumque Episcopus in eo Episcopatu succedens poterit illa reuocare, sicut & reuocare potest quæcunque alia cuiusuis alterius Episcopi sui antecessoris. Ferentil. *ad decis. Buratti 758. à num. 11.*] & ideò non poterit statutum condere, quo charitatum subsidium in futurum ex parte minuat, vt resoluì *de officio & potest. Episcopi, part. 3. allegat. 87. num. 14.* † Circa quotidianas autem distributiones nihil potest statuere etiam Sede plena sine Episcopo, Monct. *de distrib. quotid. par. 2. quest. 15. num. 26. in vlt. edit.* Ego ipse *dict. parte 3. allegat. 53. num. 139.*

74 † nec potest habere pro præsentibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emisserunt, vt censuit Sacra Congregat. teste Nicol. Garcia *de benef. parte 3. num. 32.* quem refero ego ipse *d. par. 3. allegat. 61. num. 14.* Intellige principalem resolutionem de potestate Capituli in condendis statutis, quæ obligent totam Diocesim, vt procedat solùm in Capitulo Sede vacante; nam Sede plena nullatenus poterit statuere his verbis, quæ tangunt statum generalem Ecclesiæ, vel iura Episcopi sine consensu illius, ita glos. *verb. constitutum, vers. quia sine consensu in c. cum*

omnes, de constit. vbi Innocent. num. 1. Abb. num. 4. Butr. num. 45. Felin. num. 9. Beroi. num. 36. & 46. Benedict. Capra tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 2. de Episcopis, & cleric. num. 24. pag. 154. Rot. decis. 21. apud Farin. p. 2. recent. & diximus sup. num. 15. cum seqq.

Nonò, in exequendis vltimis defunctorum voluntatibus, quatenus iure Ordinario competeat Episcopis, vt per [Franc. *in c. 1. col. 4. de maior. & obediens. lib. 6. Molin. d. tract. 5. disput. 11. num. 5. in fine.*] Couar. *in c. Ioannes, num. 2. de testamen. Pauin. p. 2. q. 7. Azor. d. part. 2. lib. 3. c. 39. quas. 6.* Quarant. *de verb. Capitulum Sede vacante, vers. septimò quero*, Zerol. *in praxi Episc. part. 2. verb. Capitulum, §. 9.* quos refero ego ipse *dict. part. 3. alleg. 82. num. 31.* [Nam in executione testamentorum iure speciali Episcopo competente non succedit Capitulum Sede vacante, vt tenent Pauin. *in tract. de potest. Cap. Sede vacante p. 2. q. 7. vers. respondeo, Azeued. conf. 11. num. 9.*]

Decimò, in compellendis Religiosis piarum voluntatum exequutoribus ad reddendas administrationis rationes, vt per Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. p. 2. q. 7. num. 6.* Azor. *d. p. 2. lib. 3. cap. 39. sub q. 6.* quos refero ego ipse *d. p. 3. alleg. 82. num. 35.*

Vndecimò, in exigenda ratione ab administratoribus piorum locorum, vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. septimò*, Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Capitulum §. 9.* quos refero ego ipse *d. p. 3. alleg. 75. num. 61.*

Duodecimò, in constituendo Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus, vt per Bonacof. *tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. num. 13. pag. 183.* Gutier. *canon. lib. 1. cap. 11. num. 10.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum §. 3.* Azor. *dict. cap. 37. q. 18.* Quomodo autem hodie Capitulum Sede vacante debet Vicarium constituere, & qualem, & intra quod tempus, dixi supra *ex num. 28. cum seqq.*

Decimotertiò, in deponendo, & interdicens, *cap. his qui, in fine, de maiorit. & obed. cap. vnic. eod. tit. lib. 6.* Rebuff. *in pract. benef. tit. de deuolut. num. 63.* refert, & sequitur Sbroz. *de officio Vicarij lib. 2. q. 182. num. 7.* [Pauin. *p. 2. q. 6.* Molin. *d. tract. 5. disp. 1. num. 6. vers. potest similiter.*]

Decimoquartò, [in quibuscunque casibus potest Capitulum, Sede vacante, & loco illius Vicarius, seu Prouisor illius, dispensare, in quibus Episcopus dispensare poterat ratione Episcopalis iurisdictionis, vt in votis, in petitione debiti, & vt illegitimus minores Ordines suscipere possit, & obtinere beneficium aliquod simplex, iuxta *cap. 1. de filiis Presbyt. lib. 6.* nullibi enim Capitulo hanc iurisdictionem comperimus esse denegatam. Et cum sæpè expediens ac necessarium sit cum sub-

- ditis dispensare in multis, vt ex se est notissimum, vt colligitur ex cap. *Domino sancto*, iuncta glos. *ibi, verb. necesse*, & ex cap. *vt constitueretur* 50. *dist.* non sufficienter esset prouisum dioccesibus si iurisdictio Episcopi sine dispensandi iurisdictione ad Capitulum Sede vacante deuolueretur: ita Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num. 5.* & in dispensationibus] illegitimorum ad beneficium simplex, Nauar. *conf. 28. sub tit. de tempor. Ordin. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. Secundo quero*, Zerol. *in praxi Episc. p. 2. verb. Capitulum, §. 3.* [citati per me *de officio Episcopi alleg. 45. num. 25.*]
- 82 *Decimoquinto*, in dispensando & absoluen- de vigore Concil. Trident. *sess. 24. de reform. c. 6.* nam licet illa facultas competat Episcopo iure speciali, tamen competit ei iure communi, & iurisdictione ordinaria illi tributa, ita resoluunt Henriq. *in sum. lib. 6. c. 16. §. 1. & lib. 14. c. 2. §. 1.* Ludou. Beja *respons. casuum conscient. parte 4. casu 37. vers. tandem nullus.* Fr Emman. *quest. Regul. tom. 1. q. 61. artic. 9.* Cened. *ad Sextum collect. 4. num. 3.* Soar. *tom. 4. de Pœnit. disputat. 30. sect. 2. n. 4.* Sayr. *in florib. decis. sub tit. de temporib. ordin. decis. 31. & in clau. Regia, lib. 6. c. 11. num. 84.* Aloyf. Ricc. *in collect. decis. parte 3. collect. 721. vers. tertio dubitatur, & in praxi rerum fori Eccles. decis. 533. in 1. edit. alias resolut. 446. in 2. edit. & in praxi aurea resolut. 118. num. 5.* Piafec. *in praxi Episc. parte 2. c. 1. num. 16. pag. 106.* Sanch. *de Matrimon. lib. 8. disp. 2. num. 10.* Nicol. Garc. *de benef. parte 5. c. 7. num. 41. & parte 7. c. 11. num. 21.* Sac. Cong. Concil. *sub die 22. Ianuar. 1602.* quicquid dicant Mari. Alter. *de censur. tom. 2. disp. 8. de suspen. c. 3. vers. ex eodem*, Bonac. *de censur. disputat. 7. quest. 5. puncto 1.* [nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. num. 9.*]
- 83 *Decimosexto*, in exigendo charitatiuum subsidium, vt per Bellencin. *de charitatiuo subsid. q. 7.* Azor. *d. parte 2. lib. 9. cap. 14. q. 5. vers. item collegium, me ipsum d. par. 3. alleg. 67. num. 13.* † Quamuis Capitulum nequeat statutum concedere, quo tale subsidium in futurum ex parte minuat, secundum Bellencin. *d. tract. q. 45.* Azor. *d. lib. 9. cap. 15. q. 7. vers. item Canonicum.*
- 85 *Decimosextimo*, in cognoscendo de causis in prima instantia vigore Conc. Trid. *sess. 4. de refor. cap. 20.* quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis etiam voluntariæ, ita Aloyf. Ricc. *in praxi aurea. resol. 130.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 81. num. 6.*
- 86 *Decimoctauo*, in assistendo Matrimonio celebrando, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedendo, iuxta formam Conc. Trid. *sess. 24. de refor. Matr. cap. 1.* Ita Sanch. *de Matr. lib. 3. disp. 28. num. 5.* Gutier. *eod. tract. c. 66. n. 9.* Coninck *de Sacram. & censur. tom. 2. disp. 27. num. 17.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, par. 2. alleg. 32. num. 123.*
- Decimonono*, in concedenda facultate, seu licentia, quam dare posset Episcopus, vt per Azor. *d. parte 2. lib. 7. cap. 5. q. 3.* Veluti in licentia præstanda clericis curam animarum habentibus ad studium ire volentibus, Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Capitulum, §. 2.* † quamuis id hodie post Concil. Tridentin. Episcopus efficere nequeat, vt suo loco diximus. Et in danda licentia ædificandi Ecclesiam vt acquiratur ius patronatus, Lambertin. *de iure patron. lib. 1. parte 1. q. 5. artic. 9.* Pauin. *de potest. Capituli Sede vac. parte 5. q. 2. num. 5.* Nicol. Garc. *de benef. parte 5. c. 9. num. 79.* Ego ipse *d. parte 3. alleg. 70. num. 32.*
- Et in concedenda licentia extero Episcopo exercendi Pontificalia in Ecclesia vacante, secundum Henriq. *in sum. lib. 10. cap. 22.* Quarant. *dict. verb. Capitulum Sede vacante, vers. undecimo quero*, Nicol. Garc. *d. parte 5. cap. 7. num. 93. vers. quinta.* † Et in concedenda licentia vt nouitij disponant de bonis temporalibus, Sanch. *in præcept. Decalogi, tom. 2. lib. 7. cap. 5. num. 68.* Ego ipse *d. parte. 3. alleg. 99. num. 5.*
- Vigesimo*, in concedendis Indulgentiis, cum illæ potius iurisdictionem, quam Ordinem concernere videantur, ita Doctores in cap. *accedentibus, de excess. Prælat.* Panor. *in cap. cum olim, in fine, de maior. & obed.* [Siluest. *verb. Capitulum, in calce, num. 5.* Pauin. *par. 1. princ. q. 4.*] Henriq. *in sum. lib. 7. cap. 31. §. 1.* [Nau. *§. in Leuitico, monit. 31. num. 6. & 7.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 22.*] Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. duodecimo quero*, Zerol. *in praxi Episc. parte 1. verb. Indulgentia, §. 2.* Iul. Lauor. *de Iubileo, & Indulg. par. 2. à num. 52.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 88. num. 21.*
- Vigesimoprimum*, in œconomis præficiendis, c. *cum vos, 4. de offic. Ordinar.* Valer. Reginald. *in praxi fori penitent. lib. 30. tractat. 3. num. 241.* [Molin. *de Iustit. tract. 5. disp. 11. num. 11. vers. licet.*]
- Vigesimosecundo*, in cognoscendis, & assignandis congruis portionibus, vt Rebuff. *in tract. congrua portionis, num. 57.*
- Vigesimotertio*, in commendando Ecclesias siue beneficia ad tempus, secundum Rebuff. *in praxi benefic. tit. de deuolut. num. 77. & 80. & in tract. nominat. quest. 8. num. 30.* Azor. *d. parte 2. lib. 3. cap. 38. quest. 8.* [Molin. *de Iustit. tract. 3. disp. 11. num. 11. vers. licet*, vbi ait quod quamuis ad Capitulum Sede vacante non pertineat conferre beneficia, quæ conferre ad Episcopum attinebat; ad Capitulum tamen tunc pertinet illa commendare prouidendo de

de idoneo economo, qui illa administret, assignato ei congruo stipendio, donec beneficia illa ab eo conferantur, ad quem collatio eorum spectat: subditque siue beneficium Ecclesiasticum, quod iurispatronatus non sit, tempore Sedis vacantis in mense summi Pontificis reformatum, vel affectum vacet, siue in mense Episcopi, omnia in Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 18. præscripta peragere Capitulum Sede vacante vsque ad electionem dignioris inclusiue, non secus atque illa perageret Episcopus, collationem verò eorum omnium beneficiorum remittere summo Pont. at circa beneficia etiam curata, quæ iurispatronatus sunt, ea omnia peragere idem Capitulum Sede vacante, quæ ibi præscribuntur vt Episcopus efficiat, & quæ Episcopus perageret si Sedes non vacaret.]

87
88
89
90
91
95 *Vigesimoquarto*, in admittendis siue instituendis, vel confirmandis præsentatis clericis à patronis, cap. 1. de instit. in 6. Rebuff. d. tract. de deuolut. à num. 68. Azor. d. p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 2. Nicol. Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 54. [late Lotter. de re benef. lib. 2. q. 2. num. 13. cum seq.] Ego ipse d. parte 3. allegat. 72. num. 183. [Azeued. conf. 9. num. 10. vbi num. 13. subdit ex Rebuffo quòd Capitulum Sede vacante poterit facere collationes nominatis faciendas, quia necessariae sunt.]

96 *Vigesimoquinto*, in recipiendis resignationibus beneficiorum, non solum spectantium ad collationem Episcopi & Capituli, sed etiam in spectantibus ad collationem Episcopi solius, vt per Sbroz. de offic. Vicar. lib. 2. q. 71. num. 13. & q. 130. num. 3. Flamin. Paris. de resignat. beneficior. lib. 7. q. 23. à num. 20. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante. q. 9. prope fin. vers. quarto limita, [Zerol. p. 2. verb. Capitulum §. 7.] Nicol. Garc. de benefic. parte 11. cap. 3. num. 256. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 243. metipsum d. parte 3. alleg. 69. num. 8. [Non tamen poterit Capitulum beneficia sic resignata conferre, iuxta ea quæ dixi infra num. 109. cum seqq.]

92
93
94
97 *Vigesimosexto*, in præstanda auctoritate permutationibus beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi, & Capituli communiter, vel tertij, vt per gloss. verb. conferantur, in Clem. 1. de rerum perm. Gambar. in cap. unic. de rerum permut. num. 114. Bellacomb. tom. 1. commun. opin. lib. 1. tit. 9. n. 11. pag. 183. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vac. q. 9. vers. qua concl. in med. Azor. d. p. 2. lib. 7. cap. 29. q. 4. Nicol. Garc. de benef. p. 11. cap. 4. ex num. 75. Bonac. de simon. q. 4. §. 12. uum. 7. vers. alij verò. [Non potest tamen admittere permutationes beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi, Pute. decis. 320. lib. 2. in correctis, Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 6. collect. 2487. vers. undecimo.]

Barbos. de Canonic. & Dignitatib.

Vigesimosextimo, in vnionibus ex causa faciendis, dummodò per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur, ita docent Imol. in Clem. 1. num. 31. de statu monach. & ibi Cardin. in §. ad hæc num. 4. q. 6. Bonifac. eodem §. num. 19. Marian. Socin. sen. in cap. sicut vnire, artic. 3. num. 40. quest. 6. de excess. Pralat. Perul. de vnion. cap. 5. num. 26. Rebuff. in praxi benefic. tit. de vnionib. num. 36. & dict. tit. de deuolut. num. 100. Hoied. de incompatib. benef. parte 2. cap. 3. num. 7. vers. similiter Capitulum, Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante. quest. 9. vers. qua conclusio, Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. vnio §. 11. & parte 2. verb. Capitulum, §. 4. Azori. d. parte 2. lib. 6. cap. 28. quest. 9. & sibi contrarius lib. 3. cap. 38. quest. 9. Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 155. Nicol. Garc. de benefic. parte 12. cap. 2. num. 67. vbi num. 68. refert † per Sacram Congregationem Concilij decisum Capitulum Sede vacante non posse suppressere quodcunque beneficium, & sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi Capitulo directè, & principaliter.

98
99
100
Vigesimosexto, in approbandis & exponendis Confessionibus per Vicarium à se electum, cum hic actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, & dignitatis Episcopalis, sed iurisdictionis ordinariæ, ita Soar. tom. 4. de Pœnit. disput. 28. sect. 5. num. 2. Henriq. in summ. lib. 3. de Pœnit. cap. 6. in princip. Facundez in quinque Ecclesie præcepta, præc. 2. lib. 7. cap. 2. num. 54.

101
Vigesimonono, in commutando vltimas voluntates in casibus, in quibus de iure communi posset Episcopus, vt docent Marc. Anton. Cuch. instit. maior. lib. 2. tit. 9. num. 82. Monet. de commut. vltim. volunt. cap. 5. num. 427. cum seqq.

102
Trigesimo, in cognoscendis causis matrimonialibus, vt probatur in cap. veniens, iuncta suprascriptis. de eo qui duxit in matrim. docent Pauin. de officio, & potest. Capituli Sede vacante. q. 5. Cou. de sponsalib. par. 2. cap. 8. §. 12. num. 1. Quaranta d. verb. Capitulum Sede vacante, q. 5. vbi ait Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 20. vers. ad hæc causæ Matrimoniales, dispo- nere quòd causæ matrimoniales relinquuntur examini, & iurisdictioni Episcopi tantum, vt excluderentur alij Prælati inferiores, at Capitulum in hoc casu non dicitur inferior Episcopo, sed par. Quod quidem intelligere oportet in causa matrimoniali ex ordinaria iurisdictione, non ita si delegata commissa Episcopo, aut eius Vicario per hæc verba, Dilecto filio Vicario fratris nostri Episcopi, vt optimè distinguit Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 245. in 1. edit. aliàs resolut. 215. vers. sed quicquid, in 2. edit.

Y

Trige

[Trigesimo primò, de delictis extra visitationem contra certas personas inquirere potest per doctrinam Bonifac. in *Clemen. 1. num. 177. de heret. Federic. de Senis cons. 16. num. 1. in fine*, ubi dicit quòd in puniendis criminibus & excessibus, & reformandis moribus Capitulum id potest Sede vacante, quod potest Episcopus, Rot. *decis. 166. num. 2. p. 1. recentissim.* non tamen poterit facere alium carcerem suum proprium pro his malefactoribus puniendis. Molin. *d. tract. 5. disp. 11. num. 10. in fine.*

Trigesimo secundò. Cùm syndicare sit actus iurisdictionis, Paris de Puteo *tract. de syndicato, rub. de officio syndicati §. Iudices ad syndicatum, num. 9.* & in illo procedatur tam ex officio, quàm ad instantiam partis, ut per eundem *d. rub. §. proceditur autem*, eo ipso quòd Capitulum succedit Episcopo in iurisdictionalibus, & potest de delictis in genere, & in specie inquirere, ut suprà firmatum est, sequitur quòd hoc etiam munus syndicandi possit exercere, ita Rota *d. decis. 166. num. 3. ubi num. 4. cum seqq.* respondet contrariis.

Trigesimo tertio in faciendis gratiis & remittendis pœnis condemnatis per Episcopum pramortuum, ut ex Aloyf. Ricc. resoluit Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 26.*

Trigesimo quarto in remittendis interstitiis ordinandis, & super eis dispensando sicut Episcopus virtute Concilij *sess. 23. de reform. cap. 11.* sic censuit S. Cong. eiusdem Concilij, teste Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 27.*

103 Vtrum autem tota hæc Capituli auctoritas etiam in his, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium? Simpliciter affirmant Gutier. *canon. lib. 1. cap. 11. num. 10. vers. id quod hodie*, Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiepiscop. Neapol. cap. 86. num. 5.* Molin. *de Iustit. tract. 5. disput. 11. num. 4.* Nicol. Garc. *de benef. p. 5. cap. 7. num. 28.* sed horum opinionem non bene firmari censuit Rot. *in Maurianen. pensionis 25. Iunij 1626.* coram R. P. D. meo Pirouano, *in fine.*

104 Prædicta autem regula generalis, quòd Capitulum Sede vacante possit omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur, intelligenda venit ut procedat in iis, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno; hoc est, iurisdictione ordinaria, non autem delegata, iuxta ea, quæ per tex. *in cap. pastoralis, §. praterea, de offic. Ordin.* resolvunt [glos. *verb. Capituli in Clem. 1. de heret. Federic. de Senis cons. 30. vol. 1. Marant. in pract. dist. 5. n. 66.*] Abb. *in d. cap. cum olim sub n. 2. column. 3. in med. Pauin. d. tract. de potest. Capituli Sede vacante parte 1. princ. q. 10. Azeued. ad Curiam Pisanam lib. 1. c. 8. num. 12. & cons. 11. num. 7. Sbroz. de officio Vicarij, lib. 1. q. 16. num. 1. & lib. 2. q. 135. n. 4.*

Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, in princ. vers. & primò ut intelligatur*, D. Barbof. *in l. quia tale, num. 1. ff. soluto matrimon. Azori. d. p. 2. lib. 3. c. 39. q. 4. Cardin. Tusch tom. 1. litt. C. concl. 56. sub n. 5. Mol. de Iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. sub n. 8. & 9. Filiuc. quest. moral. tom. 3. tract. 41. c. 2. n. 40.* [Aloyf. Ricc. *in decis. Curie Archiep. Neap. decis. 38. aliàs 44. num. 3.* Brunor. à Sole *in locis commun. verb. Capitulum 1. Rota decis. 346. n. 4. p. 1. recentior.* idem Aloyf. Ricc. *p. 6. collect. 2487. vers. decimo*, Grilenzon. *cons. 119. n. 6.* Marc. Anton. Genuens. *in pract. Archiep. Neapol. c. 87. n. 30.* nouissimè Ciarlin. *controu. forens. lib. 1. c. 46. n. 15.*] Nicol. Garc. *d. p. 5. c. 7. n. 42.* ubi n. 43. ampliatur etiam si post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, & n. 44. pariter ampliatur etiam si delegatio fiat à Canone, Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 1. c. 10. num. 8. vers. quartò fallit*, idem Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol. 118. per tot.* Ego ipse *d. p. 3. alleg. 92. n. 17.* Et ampliùs procedit etiã Episcopus apposerit manus ante obitum, per *c. quoniam Abbas, de offic. delegati, Marches. de commission. super commissione appellationum extra Romanam Curiam, p. 1. c. 6. n. 32.* Ex quibus ducta est Sacra Rota Romana elapsis annis ad validam iudicandam impetrationem quandam beneficiorum certo modo factam à quodam Hispano, eo quia illa minus iuste possidebat alter adhuc Hispanus, & illegitimè natus, quia obtinuerat dispensationem illegitimatam à Vicario Capituli Sede vacante suffulto delegatione Apost. vigore Breuis expediti cum claus. Officiali, &c. solita apponi in Breuibus directis ad partes Hispaniarum, ubi dicitur Officialis, qui in Italia appellatur Vicarius, ex notatis per Bellam. *decis. 5. de offic. Vicar. & add. ad decis. 2. eod. tit. in nouis*, refero ego ipse *d. p. 3. alleg. 84. num. 4.*

Limitanda tamen videtur prædicta resolutio ne procedat respectu exemptorum, & Sedi Apostol. immediatè subiectorum, hos etenim Capitulum Sede vacante non videtur posse ita visitare per se, vel per alium, nam licet hæc eorum visitatio incumberet Episcopo, si viueret, iuxta tex. *in Clemen. attendentes, in princ. vers. hoc igitur, de statu monach.* Concil. Trid. *sess. 25. de Regularibus, cap. 9.* tamen quia Episcopus viuus taliter exemptos visitare non poterat iure ordinario, sed solum iure delegationis Apostol. ut constat ex eodem decreto, & ex *d. Clemen. attendentes, vers. hoc igitur.* ergo Capitulum Sede vacante non poterit taliter exemptos visitare, ut docent Abb. *in dict. cap. cum olim, sub num. 2. column. 3. in med. Pauin. dict. parte 1. princ. q. 7. num. 2.* † Hinc etiam non potest Capitulum Sede vacante visitare monasteria exempta Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, secundum Nicol. Garc. *d. cap. 7. n. 45.* Azor.

Azor. d. p. 2. lib. 3. cap. 37. q. 15. & cap. 40. q. 8. & alios plures, quos refero d. p. 3. alleg. 73. num. 25. [Vide tamen quæ dixi supra hoc cap. num. 73.]

107 Ego verò in hac re distinguendum duxi cum Molin. de Iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. n. 8. & 9. inter casum, in quo aliquid iurisdictionis in perpetuum committitur muneri Episcopali ex delegatione Sedis Apostolicæ, vt ex officio deinceps competat Episcopis, & inter casum in quo id Episcopo, sub nomine dignitatis, & consequenter etiam eius successori à Summo Pontifice delegato ad aliquam peculiarem tantum causam, vel negotium, iuxta tex. in cap. quoniam Abbas, de offic. delegat. Etenim in hoc vltimo casu iurisdictionis delegata non transit in Capitulum Sede vacante, & ita procedit limitatio communis Doctorum, de qua supra. At in primo casu non procedit eadem limitatio, sed potius resoluendum Capitulum in dubio succedere etiam in huiusmodi iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, nisi aliud aliunde legitime colligatur ex mente delegantis. Ratio est, quia supposita perpetuitate huius delegationis, per quam id, de quo actum fuerit, annectitur in perpetuum Episcopali muneri, non quidem principaliter in bonum Episcopi, nec tanquam eius priuilegium, sed in bonum eorum, in quos ea iurisdictionis taliter delegata exercetur, vel aliorum, & Ecclesiæ, consequitur eandem iurisdictionem censendam esse vt accessorium, imò vt partem totius iurisdictionis Episcopalis in communi, ac proinde vt talem transituram in Capitulum, in quo Sede vacante transit per viam regulæ tota Episcopalis iurisdictionis, vt sano cum iudicio aduertit Molin. sub d. num. 8. Cum ergo hoc ita habeat in iurisdictione in perpetuum Episcopali muneri delegata, iam infertur prædictam limitationem veram non esse in terminis, d. Clem. attendentes, vers. hoc igitur, & Concil. Trid. d. c. 9. & similibus, cum constet iurisdictionem delegatam, de qua in his iuribus, commissam esse in perpetuum Episcopali muneri, ac proinde quòd in ea succedet etiam Capitulum Sede vacante, sicque poterit eius virtute visitare in spiritualibus prædictas Moniales taliter exemptas iuxta modò resoluta, quòd magis confirmatur ex eo, quia, vt benè aduertit Molin. sub d. num. 8. ante fin. credendum non est, nec id esse consentaneum rationi quòd intenderet Concil. Trid. & Clemens V. dictis locis, vt toto tempore Sedis quoquo modo vacantis monasteria Monialium sic exempta, & soli Summo Pontif. immediatè subiecta, & eorum Moniales destituantur visitatione, & quolibet alio regimine spirituali, quòd ab eodem Clemen. V. & Concil. Trid. tantopere dictis locis, intenditur, & procuratur.

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

Prædicta regula, de qua supra, non procedit in iurisdictione, quæ competeret Episcopo iure aliquo speciali, seu accidentali, secundum Fr. Emman. quæst. Regular. tom. 1. q. 61. art. 9. Cened. ad Sextum, collect. 4. num. 6. D. Barbosa in l. quia tale, num. 1. ff. soluto matrimonio. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. subsequenter, Nicol. Garcia d. part. 5. cap. 7. num. 39. [latè Azeued. conf. 11. num. 3. vbi quòd Capitulum Sede vacante non succedit in iis, quæ ex speciali prouisione, & dispositione Episcopo, & eius Prouisori competunt iure accidentali, etiam si essent de iis, quæ iurisdictionis sunt, licet Episcopo succedat Capitulum in iis, quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, ex dictis supra hoc eodem cap. num. 61. & hinc subdit idem Azeued. vbi supra, num. 4. quòd Capitulum Sede vacante non competit potestas creandi Doctores, vel Licentiatos, si Episcopo de iure speciali ius eos creandi competeret, & num. 5. quòd in mandatis Episcopo non succedit Capitulum Sede vacante. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 12.] Vnde inferunt Doctores Capitulum Sede vacante non succedere Episcopo in casibus infra scriptis.

109 Primò igitur infertur Capitulum Sede vacante non posse beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre, cap. 2. ne Sede vacante, [cap. quanto, & cap. ea noscitur, de his quæ fiunt à Pralat. sine conf. Cap.] gloss. in d. cap. his quæ, de maior. & obediens. Selu. de benefic. part. 2. quæst. 11. Corraf. in paraphrasi benefic. parte 2. cap. 7. num. 1. & 2. Rebuff. in praxi benefic. tit. de deuolut. num. 70. 71. 88. & 90. Azeued. conf. 9. ex num. 1. Pauin. de potestat. Capituli Sede vacante part. 2. princ. quæst. 1. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 7. quæst. 23. num. 19. vbi extendit ad beneficia, quæ vacant per renunciationem, Molin. de Iustit. tom. 6. tractat. 5. disput. 9. num. 11. [nouissimè Marcel. Vulpe in praxi iudic. fori Eccles. cap. 44. num. 5.] Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 16. in fine, [Cardos. dict. verb. Capitulum, num. 8. Menoch. conf. 190. num. 4. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 1. cap. 10. num. 8. vers. tertio fallit. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum §. 5. Molin. de Iustit. tractat. 5. disput. 11. num. 11.] Gonzal. ad regul. 8. Cancell. §. 4. proæm. num. 35. & gloss. 9. §. 1. num. 77. vbi de beneficiis patrimonialibus, Azor. d. part. 2. lib. 3. cap. 38. quæst. 1. Vincent. Filiuc. quæst. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 2. num. 42. Ego ipse d. part. allegat. 72. num. 182. Nicol. Garc. d. par. 5. cap. 7. num. 51. vbi num. 52. extendit ad præsentationem, seu electionem spectantem ad Episcopum, Rot. in Abulens. Parochialis 22. Iunij 1594. coram Cardin. Blanchetto, vbi extendit ad beneficia

etiam Parochialia, latè Quarant. d. verb. *Capitulum Sede vacante vers. nonò quero*, ubi refert hoc ipsum iure nouissimo cautum esse per Constit. fel. mem. Pij V. incip. *Sanctissimus in Christo Pater*, per quam omnia beneficia Episcopali Sede vacante quomodolibet vacantia ad eorundem Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici referuantur, & quamuis asserat Garc. d. part. 5. c. 1. num. 234. Constitutionem illam expirasse cum suo conditore, tamen idem hodie dispositum reperitur per reg. 3. *Cancellariæ*. [Ratio autem huius resolutionis est, quia collatio est fructus beneficii, secundum glos. in c. cum olim. de maior. & obed. fructus autem futuro successori referuantur, c. quia sepe, de elect. in 6. Clement. statutum, eod. tit. c. cum vos de offic. Ordin. c. fin. eod. tit. lib. 6. tum quia collatio est donatio, c. fin. de offic. Vicar. lib. 6. c. si tibi absenti, de praben. eod. lib. utitur quippe liberalitate Prælati in conferendo, cui vult, c. relatum, ubi glos. de praben. c. post electionem, in princ. de concess. prab. donare autem prohibetur iis, cui libera bonorum administratio non conceditur. l. contra §. si filij ff. de pactis, l. filius §. 1. ff. de donat. Et ideo Capitulum Sede vacante conferre non potest.]

110 Quod quidem aded verum est, vt procedat [etiam] collatio spectaret ad Episcopum cum consensu, vel consilio Capituli, quia adhuc Capitulum Sede vacante non potest huiusmodi beneficia conferre, vt probatur in c. unic. §. cum verò, ne Sede vacan. lib. 6. in quo habetur, quando ad Episcopum spectat collatio beneficii cum consilio, aut consensu Capituli, defuncto Episcopo, aut suspensio, ita tamen vt Episcopus non sit in mora in petenda relaxatione talis suspensionis, quasi per eam tanti temporis moram deuolutum fuerit ius conferendi id beneficium ad Capitulum, etiamsi Sedes non vacaret, tunc collationem eius beneficii non pertinere ad Capitulum si contingat tunc Sedem vacare, sed pertinere ad summum Pont. ex quo tex. colligitur consilium, aut consensum attinentem ad Capitulum non efficere prouisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, quasi ratione eius communionis prouisio talis beneficii pertineat ad Capitulum Sede vacante. Ita Pauin. d. tract. p. 2. q. 1. in princ. Nau. conf. 20. num. ult. de praben. Azeued. conf. 9. num. 5. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 9. & 13. vers. in eodem.

Quando verò prouisio beneficii simul pertinet ad Episcopum, & Capitulum, vt prouisio Canonicatum, qui in Regnis Castellæ & Legionis vocantur Magistrales, Doctora-

les, & Theologicales, & per concursum prouidentur suffragiis Capituli & Episcopi, vt supra dictum est, c. 27. num. 62. item & Pœnitarij Canonicatus ac Præbendæ, quæ simili modo in eisdem Regnis prouidentur iuxta formam constitutionis Gregorij X V. de qua supra c. 26. num. 24. tunc Capitulum Sede vacante confert huiusmodi beneficia. Ita habetur in c. 1. in princ. ne Sede vacante lib. 6. Nau. d. conf. 20. de prabend. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 13. in princ.

Vtrum autem ad Capitulum Sede vacante pertineat conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ Dignitatis, quando tamen ad Episcopum deuoluntur ob negligentiam, vel delictum inferioris? Illa conferre spectare ad Capitulum Sede vacante, tenent Læli. Zechi. de benefic. & pension. c. 5. num. 5. Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verb. Capitulum §. 5. & par. 2. eod. verb. §. 10. Molin. d. tract. 5. disput. 11. num. 12. quoniam ea deuolutio tunc, idque ius pertinet ad iurisdictionem Episcopalem ratione vtilis administrationis suæ diocesis in bonum & fauorem non Episcopi, sed beneficiorum, ac animarum, in eiusmodi autem iurisdictione succedit Capitulum Sede vacante.

Verum contrarium, immo Capitulum Sede vacante non succedere in collatione huiusmodi beneficiorum pertinentium iure deuoluto ad Episcopum ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum, non conferentium, vel malè conferentium, tenent Abb. in d. c. cum olim, num. 3. vers. sed circa, de maiorit. & obedien. & ibi Felm. in fine, Pauin. part. 2. quest. 2. num. 10. Rebuff. d. titul. de deuolut. num. 93. Nicol. Garc. par. 5. c. 7. num. 53. vbi, num. 54. intelligit in collatione libera, non verò in confirmatione, & institutione, quæ sunt necessaria, & debita, Quarant. d. verb. *Capitulum Sede vacante vers. nonò quero, ampl. 3.* [nam in iis, quæ sunt necessaria, lex indulget Capitulo, vt ministret, c. 1. de instit. in 6. Azeued. conf. 9. num. 8. vbi à num. 15. resoluit, ex eo quòd conferre Capitulum non possit, ne diutius vacet Ecclesia Parochialis deficiente Prælato Episcopatus ob hanc necessitatem licere Capitulo Sede vacante tales Ecclesias commendare etiam ultra sex menses, donec fuerit prouisum de pastore.]

111 *Secundò*, infertur non posse Capitulum Sede vacante confirmare donationem iurispatronatus, quia tunc necessariò interuenire debet Episcopi consensus, vt per Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 303. num. 10. cum seqq. quem refero d. part. 3. allegat. 71. num. 24.

112 *Tertiò*, infertur in suppressione Præbendarum, aut Portionum vigore Concil. Trident. sess. 24. de reformat. c. 15. [quam minimè facere

Facere licere Capitulo Sede vacante, resoluunt Monet. *de distribut. quotid. q. 1. c. 5. num. 29.* & *de commut. vlt. vol. cap. 12. num. 117.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 38. q. 9. in med.* Ego ipse *d. tract. de officio, & potestat. Episcopi part. 3. allegat. 67. num. 3.* [Vide supra, c. 3. num. 23.]

113 Quod verò ad potestatem Ordinis pertinet, succedit Capitulum Sede vacante in ius exercendi Pontificalia, vt Ordines conferendi, Chrisma conficiendi; consecrandi Basilicas, & huiusmodi, sed hæc quidem non Canonici ipsi per se, sed per Vicarios Episcopos faciunt, glos. *in d. c. his quæ, & in c. si Episcopus, de suppl. negl. Prælator. lib. 6.* cùm Pontificalia huiusmodi non nisi à consecratis Episcopis valeant exerceri, vt *in tract. de officio, & potestat. Episc.* ostendimus.

114 [Et sicut Episcopo conuenit litteras dimissorias sibi subditis concedere vt ab aliis Episcopis Ordines suscipere possint,] sic Capitulum Sede vacante potest Clericis suæ diocesis dimissorias litteras huiusmodi dare, vt ab alio Episcopo ordinentur, sicut probat Bonifac. VIII. *in c. cùm nullus, de tempor. ordinat. lib. 6.* Sed per decretum Concil. Trident. *sess. 7. de reformat. cap. 10. sess. 23. etiam de reform. c. 10.* potestas huiusmodi limitatur, vt scilicet non valeat Capitulum Sede vacante infra annum à [morte Episcopi, seu alterius vacationis] dare licentiam ordinandi proprios clericos extra diocesim, dimissorias concedendo, nisi beneficii suscepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, docent Nauar. *conf. 19. aliàs 27. & conf. 20. aliàs 28. sub tit. de temporib. ordinat.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 21. 22. & 65.* Henriq. *in summa lib. 10. c. 22. §. 3.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum, in princip. Piafec. in simili praxi part. 1. c. 1. num. 13.* Petr. de Ledesma *in summa part. 1. tit. de Sacramen. Ordinis, c. 8. conclus. 3.* Quarant. *in summa Bullar. verb. Capitulum Sede vacan. vers. decimoquarto, Salzed. ad Bernard. in practic. c. 26. litt. C. in nouiss. edit.* [Cardof. *in praxi iudicum verb. Capitulum, num. 5.* Piafec. *in praxi Episc. p. 1. c. 1. num. 13. in fine.* Molin. *d. tract. 5. disp. 11. num. 4.* nouissimè Marcel. Vulpe *in praxi iudic. c. 8. num. 34. & c. 44. num. 20.*] Franc. Leo *in thesauro fori Ecclesiast. par. 1. c. 10. num. 8. in princ. & p. 3. c. 7. num. 47. cum seqq.* Campan. *in diuersorio iuris Canon. rub. 9. c. 7.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resolut. 106. & in decis. Curia Archiepisc. Neapolit. decis. 185. part. 4.* Raguc. *de voce Canonico. quest. 39. num. 2.* Homobon. *de Bonis de exam. Ecclesiastico par. 1. tractat. 2. c. 1. quæst. 6. prope fin.* Nicol. Garc. *de benefic. part. 5. c. 7. num. 93. cum seqq.* Monet. *de commutat. vltim. voluntat. c. 10. num. 164. cum multis seqq.* Ego ipse *de officio, & potestat. Barbof. de Canonic. & Dignitatib.*

Episcopi, par. 2. alleg. 7. ex num. 10. [Marchin. *sacram. de Ordinis tract. 1. p. 6. c. 3. num. 12.*]

115 Quod quidem Concilij Tridentini decretum minimè restringit iurisdictionem Sedis Apost. quamuis vacantis, ac proinde non prohibetur Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere, [Maiol. *de irregul. lib. 4. c. 20. in fine, & c. 5. n. 5. in fine.*] Henriq. *in summa lib. 10. c. 22. §. 3.* Salzed. *d. c. 26. litt. C. vers. poterit,* Campan. *d. c. 8. num. 6.* Ego ipse *d. alleg. 7. num. 13.* [Marchin. *d. c. 3. num. 22.*]

116 Vnde colligitur primò Capitulum, seu Vicarium Sede vacante non posse infra annum dare dimissorias etiam ad primatum Tonsuram, vt resoluunt Maiol. *de irregul. lib. 4. c. 2. num. 3.* Fr. Emman. *in sum. tom. 2. c. 14. num. 6.* Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacan. vers. decimoquarto.* Nic. Garc. *d. p. 5. c. 7. num. 95.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea resol. 106.* Monet. *d. c. 10. num. 137.* [nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 8. num. 34. & d. c. 44. num. 20. in fine.*] † Et si de- 117 derit, incidit in pœnam *d. c. 10. sess. 23. de reform.* quamuis illis vsus non fuerit is, cui concessæ litteræ fuerunt, quia actus fuit perfectus quoad Vicarium concedentem per quem non stetit, ita ex sententia S. Congregationis resoluit Garc. *in addit. ad suum tract. de benef. p. 5. c. 7. num. 92.*

118 Hinc S. Congreg. rescripsit Episcopo Squillaceti. *die 13. Ianuarij 1594. Vicarium Sede vacante posse litteras dimissorias ad primatum Tonsuram concedere etiam infra annum Laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia.*

119 Secundo colligitur non posse Capitulum Sedè vacante infra annum dimissorias ad Ordines, etiamsi haberet territorium distinctum, & exemptum ob immemoriam possessionem, & sunt Iudices ordinarij, ita Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. decimoquarto.* Aloyf. Ric. *in dec. Curie Archiep. Neap. dec. 185. p. 4.* † Post annum verò concedere huiusmodi dimissorias spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum, prout Vicario Capitulari Neapolitano rescripsit S. Congr. *negotio Episcoporum, & Regularium præposito- rum, sub die 12. Ianuar. 1604.*

120 Tertio colligitur non posse idem Capitulum dicto durante anno dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel diocesi, vt ordinet Regulares etiam præuio examine per ipsum Vicarium factò, vt tenet Raguc. *de voce Canon. q. 39. num. 4.*

121 Declaratur autem supradicta resolutio multipliciter, & primò vt non procedat quoad testimonium idoneitatis, illud enim infra annum posse Capitulum Sede vacante facere tradunt Nauar. *conf. 19. in antiq. aliàs conf. 27. in nouis, de temporibus ordin. Sayr. in floribus*

decif. sub eod. tit. decis. 21. Bonac. de Sacramen. disp. 8. q. unica, puncto 4. num. 24. Gallet. in margarita casuum conscient. verb. Capitulum 5. [Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamuis. Marcel. Vulpe d. c. 44. num. 21.] Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. decimo quero, limit. 3. Monet. d. c. 10. num. 182. vbi refert modernum Romanæ Curia stylum habere, vt Sede Episcopali vacante ipsa quoque testimoniales dentur ab Ordinario viciniore. [Marchin. d. p. 6. c. 3. num. 17. & 18. nouissime Ciarlin. controu. forens. lib. 1. c. 46. num. 12. & addit Molin. loco proximè citato quod etiam accedente rescripto nunciij Apost. vt aliquis intra annum Sedis vacantis ordinari possit ab alieno Episcopo accedente testimonio suo Ordinarij idoneitatis, ad Capitulum, & loco Capituli ad suum Vicarium generalem, spectat tunc illum examinare quoad litteras, & mores testimoniumque illi tradere idoneitatis, vt cum eo ordinari ab Episcopo alieno possit.]

123 Ante lapsum anni vacationis Sedis poterit Capitulum obtinenti facultatem à Sede Apost. de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, huiusmodi licentiam subordinatam concedere, vt docent Nau. *conf. 19. in antiq. aliàs conf. 27. in nouis, sub tit. de temp. ord. Piafec. d. p. 1. c. 1. n. 13. vers. Capitulum pag. 30. Ego ipse d. p. 2. alleg. 7. n. 14.*

124 Poterit insuper idem Capitulum præfato anno durante concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem priorum subditorum vacantis Sedis, vt per [Nau. *conf. 27. de temporib. ordin. Fornar. de Ordine c. 5. num. 7. vers. quartò nota, Molfes. in sum. tract. 2. c. 2. num. 28.] Henriq. in sum. lib. 10. c. 22. §. 1. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vac. q. 11. Piafec. loco proximè citato, Marc. Aut. Genuen. in praxi Archiep. Neapol. c. 87. num. 33. Marchin. d. p. 6. c. 3. num. 16.*

125 Poterit quoque idem Capitulum per Vicarium à se electum arctatis beneficiis tam habitis, quàm habendis intra annum litteras dimissorias concedere, Conc. Trid. *d. sess. 7. de reform. cap. 10. Salzed. d. cap. 26. lit. C. vers. poterit. Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verbo Capitulum, in princip. vers. secundum, [Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamuis. Garc. d. p. 5. c. 7. à num. 96.] Quarant. d. vers. decimo quero, Monet. d. c. 10. num. 180. vbi subdit posse huiusmodi Capitulum pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum, à quo ratione originis, domicilij, aut alterius beneficij comparibilis ab eo recepti illas posset obtinere. Marchin. d. p. 6. c. 3. num. 19.*

126 Arctati occasione beneficij recepti illi dicuntur, qui obtinent aliquod beneficium requirens seruitium personale, ratione cuius de

iure, consuetudine, priuilegio, statuto Ecclesie, vel fundatione intra annum tenentur se promoueri facere, ita Nic. Garc. *d. p. 5. c. 7. num. 98. Vgolin. de potest. Episcop. c. 26. §. 20. num. 5. vers. & primo; Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 98. exemplificantes in eo, qui obtinet Parochialem Ecclesiam quòd sit arctatus ad Sacerdotium intra annum, & in eo, qui obtinet Canonicatum ab Ordinem illi annexum, & in aliquibus beneficiis, seu Cappellanijs requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem Ordinem, latè Monet. de commut. vlt. volunt. c. 10. num. 166. cum multis seqq. vbi cum Nic. Garc. & Vgol. locis proximè citatis, idem ex eadem ratione dicendum putat, vbi Ordo suscipiendus beneficio est ita annexus, vt tempore prouisionis in eo constitutus esse debeat, qui beneficium obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, vt hoc non obstante huiusmodi beneficium posset obtinere, vel vbi in litteris contineretur claus. non obstantibus aliquibus, &c. per qua effectus gratia nostra impediri valeat quomodo libet, vel differri, vel similis.*

Arctati verò occasione beneficij recipiendi 127 illi dicuntur, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu Cappellaniam, quod tamen requirit actu certum Ordinem, quo illi carent, vel illi dicuntur, qui cum sint Ordinati prima Tonsura, sunt presentati ad beneficia, vt docent Aloyf. Ricc. *d. resol. 98. Monet. d. cap. 10. num. 173. Vgol. d. §. 20. num. 5. Nicol. Garc. d. cap. 7. num. 99. & 100. vbi 101. subdit electum in concursu ad beneficium Curatum, cuius collatio facienda est à Papa, non posse interim dici arctatum tam occasione beneficij recepti, quàm recipiendi, & num. 102. pariter resoluit non dici arctatum occasione beneficij recipiendi illum, cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirens actu Ordinem, quo ille caret, de quo etiam Aloyf. Ricc. *d. resol. 98. num. 2. & 3. Monet. d. cap. 10. num. 176. Vnde Capitulum Sede vacante posse dimissorias concedere intra annum ad primam Tonsuram ei, qui est presentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum Iurispatronatus ipsorum, vt illud obtinere valeat, docent Nic. Garc. p. 7. cap. 1. num. 30. Molfes. in sum. Theolog. moral. tract. 6. cap. 7. num. 50.**

In interstitiis temporum dispensare poterit 128 Capitulum Sede vacante, seu eius Vicarius cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium, eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis, vt per Quarant. *d. verb. Capitulum Sede vacante, vers. quero decimo, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 715. in 1. edit. aliàs resol. 483. num. 6. in 2. edit. Piafec. d. p. 1. cap. 1. n. 50. vers. eadem. Mart. de Iuris. part. 2. cap. 9. num. 13. Carol. de*

de Graffis *de effectib. cleric. in pralud. num. 339. in fine, Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, in declar. num. 57. Marchin. d. tractat. 1. p. 6. cap. 2. num. 8.*

129 Quæ quidem dimissoria litteræ à Capitulo Sede vacante ritè, & rectè concessæ per ingressum moderni Episcopi non expirant, [quia gratia semel obtenta non expirat morte concedentis, *c. si super gratia, de officio deleg. lib. 6. c. cui nulla 51. de prabend. lib. 6.*] ita benè resoluunt Quarant. *in summ. Bullarj, verb. Capitulum Sede vacante, vers. secundo dubitatur*; Petr. de Ledesma *in sum. p. 1. tract. de Sacramento Ordinis, c. 8. conclus. 4.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloss. 12. num. 37.* Monet. *d. c. 10. num. 179.* Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num. 4.* Gutier. *Canon. lib. 2. c. 17. num. 12.* vbi consultit Ordinatoribus, vt si tempore præsentationis dictarum litterarum coram eis, sciuerint nouum Prælatum atque successorem possessionem eiusdem Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi reualidatæ, vel nouiter à successore concessæ productæ fuerint, vel ab eius Officiali ad id speciale mandatum habente, refert nouissimè Bonac. *de suspensio. omnibus in particulari disput. 3. q. 1. puncto 12. num. 26.* [nouissimè etiam Marchin. *d. tract. 1. p. 6. c. 6. num. 5. & 12.*] Quod autem à nouo Antistite reuocari possint per edictum omnes, & quæcunque dimissoria à prædecessoribus Episcopis, siue Capitulo Sede vacante concessæ, tenet Rebuff. *in praxi benef. tit. de formalit. dimissor. num. 44.* & id iusta subsistente causa admittit Campan. *d. rub. 6. c. 8. num. 36.*

Sed est aduertendum Vicarium Capituli Sede vacante, sicut & Vicarium Episcopi, siue speciali mandato litteras dimissorias concedere non posse, secundum Rebuff. *in pract. tit. de forma Vicariatus Archiepiscop. num. 47.* Franc. Pauin. *de potestate Capituli Sede vacan. c. 10. parte 2. princ. num. 17.* Mandos. *super reg. 24. Cancell. q. 6. num. 9. & seqq.* quos refert, & sequitur Rot. *in Maurianen. pensionis 25. Iunij 1626.* coram R.P.D. meo Pirouano. Et quamuis mandatum speciale à Vicario non exhibeatur cum clausula facultatiua concedendi litteras dimissoriales; attamen cum illud possit probari ne dum expressè per illius exhibitionem, sed etiam tacitè per coniecturas, & præsumptiones, Crauet. *de antiquitate tempor. parte 2. prima partis, num. 17.* Hieronym. Gabr. *conf. 181. num. 9. lib. 2.* Rot. *decis. 675. in princ. parte 2. diuers.* non potest dubitari tales concurrere posse, quæ indicent Vicarium habuisse sufficientem facultatem, vbi de illa dubitari contingat. Prima est ex quo ista facultas dandi dimissorias est de solitis pro iurisdictione Vicariorum, Ioan. Andr.

in c. cum nullus, in fine, de tempor. ordin. dicens istis temporibus solere dari Vicariis, idem firmat Crescent. *decis. 15. num. 6. de probat. Secunda* desumitur ex quo ordinans, & ordinatus sunt notæ probitatis, qui faciunt iam facta præsumi licita, *c. nisi essent, de praben. Odrad. conf. 115. num. 1.* Hieron. Gabr. *conf. 187. num. 57. lib. 2.* Tertia colligitur ex eo quod Vicarius præsumitur voluisse id, quod poterat concedere Rot. *d. decis. 675. num. 4. parte 3. diuers.* Quarta denique vbi Tonsuratus recipit characterem in publica ordinatione facta per Episcopum, cui erant directæ litteræ dimissoriales, in eadem ciuitate, vbi Capitulum Sedem habebat, quæ sola sufficit ad probandum eiusdem Capituli consensum quoad hanc facultatem dandi dimissorias propter verisimilem scientiam & notitiam illius, vt in puncto tenuit Rot. *in Burgen. Canonic. 17. Octob. & 24. Nouemb. 1586.* coram Gyptio, & has omnes præsumptiones & coniecturas vti sufficientes in his terminis considerauit Rot. *in d. Maurianen. pensionis.*

Pœna verò imposita *in d. c. 10. Concil. Trid.* 130 contra Capitulum Sede vacante, quod contrauenit dicto decreto Concilij concedendo intra annum præfatum in casibus sibi non concessis litteras dimissorias ad Ordines, est vt Ecclesiastico subiaceat interdicto, [Franc. Leo *in thesauro fori Eccles. p. 3. c. 8. num. 48.* Molin. *d. tract. 5. disput. 11. num. 4.* vbi extendit ad administratorem Sede vacante loco Capituli.] quæ locum habet etiam si is, cui concessit, illis vsus non fuerit, quia actus fuit perfectus quoad concedentem, per quem non stetit, vt per Nicol. Garc. *in addit ad suum tract. de benef. p. 5. c. 7. num. 92.* Marchin. *d. p. 6. c. 3. num. 15.*

Sed aduersus sic ordinatos, si in minoribus 131 Ordinibus constituti fuerint, statutum est eodem cap. 10. vt nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudere debeant, ita per illum tex. tradunt Nauar. *consil. 20. alias 28. sub titul. de temporib. ordin.* Sayr. *in floribus decis. sub eod. tit. decis. 22. in principi.* Card. Tolet. *in instruct. Sacerd. lib. 1. cap. 49. vers. secunda,* Henriq. *in sum. lib. 13. cap. 38. §. 2. lit. C.* [Franc. Leo *in thesauro fori eccles. p. 3. cap. 8. num. 47.*] Quar. *in sum. Bullarj verb. Ordo, vers. secundo limitat,* Lessi. *de iustit. lib. 2. cap. 34. sub num. 49.* Molin. *d. disp. 11. num. 4.* Thom. Valasc. *alleg. iuris tom. 1. alleg. 45. num. 19. & 20.* Mart. *de Iurisd. par. 4. casu 149. num. 8.* Campan. *d. rub. 9. cap. 2. num. 9.* [Marchin. *d. p. 6. cap. 3. num. 13.* vbi subdit hanc priuationem priuilegij clericalis hodie non incurri nisi post iudicis declarationem, iuxta constit. S.D.N. Urbani VIII. aduersus malè promotos.]

An possint habere beneficium, contingit 132

- nonnumquam dubitari? & prima facie videbatur dicendum quod non, quia quod quis fit capax beneficii ecclesiastici, est clericale privilegium, ut probatur *in cap. ex litteris, de transact. & in cap. 2. de instit.* Verum quia rationally ordinatus hoc privilegium non amittit ipso iure, sed debet illud amittere per sententiam, vel per exceptionem, sequitur quod poterit beneficium habere antequam priuetur, & ratio est, quia Concil. *sepè citato cap. 10.* utitur verb. *gaudeat*, quod est futuri temporis, & ideo ita resolunt Navar. *d. conf. 28. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vac. q. 10. vers. hinc contingit*, Sanch. *de Matrim. lib. 7. disp. 46. num. 18.*
- 133 Verum contra sic in maioribus Ordinibus constitutos idem Concil. *citato cap. 10.* ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati suspensos ipso iure esse declarat. Ex quo colligitur impedimentum hoc perpetuum non esse, sed temporale; donec scilicet aliud placeat futuro successori, ut notant Salzed. *d. cap. 26. verb. sine licentia, vers. has autem dimissorias*, Soar. *tom. 5. de censur. disput. 31. section. 1. num. 20.* Petr. de Ledesma *in summ. part. 1. tractat. de Sacram. Ordin. cap. 8. concl. 5.*
- 134 Ad reliqua autem Pontificalia exercenda vicinuis, vel alius aduocatur Episcopus cum cautelæ studio, ut inquit text. *in cap. Pontifices 7. quest. 1.* idest, ab eo præstita cautione quod ex hoc nullum sibi ius in Ecclesia vendicabit, ut exponunt gloss. & Doctores ibi.
- 135 Denique mortuo Episcopo nihil debet à Capitulo innouari in iis, quæ ad Ius Ecclesiæ, aut Episcopi pertinent, cum non sit qui Episcopale ius tueatur, *c. 1. in Sede vacante.* Vnde infert Panorm. *in c. cum olim. de maior. & obed.* non posse Capitulum præscribere potestatem, quam pro Episcopo Sede vacante exercuerit iniis, in quibus de iure communi non succedit, non enim valet consuetudo, quod Capitulum Sede vacante exerceat ea, quæ ei à iure communi non permittuntur, argum. *c. 1. & cap. de quarta, de præscript.* Hinc pariter fit ut nec etiam possit Capitulum Sede vacante res, aut iura Ecclesiastica alienare, aut permutare, *cap. si qua de rebus, 12. q. 2. glos. in d. cap. cum olim, de maior. & obed.* licet locare valeat ad tradita per Cald. Pereira, *de empt. & vendit. c. 26. n. 14.* Imò qui in Sede vacante bona relicta, ut tempore vacationis collecta occupant, dissipant consumunt, &c. sunt suspensi ab officiis, & beneficiis, non obstantibus consuetudinibus, statutis etiam iuratis, & à Sede Apost. confirmatis, ita expressè decidit text. *in cap. quia sepè 40. de elect. 6.* & ex eo colligunt Soar. *tom. 5. de censur. disp. 28. sect. 3. num. 6.* Rainer. *in catalogo censur. & irreg. tit. de suspens. cap. 4. suspens. 2.* nouissimè Bonac.

de suspens. omnibus in particulari disp. 3. q. 4. punct. 15. per tot.

[Et quamuis Capitulum Sede vacante habeat iurisdictionem Episcopalem, non tamen lucratur emolumenta ex ipsa iurisdictione prouenientia, sed reseruantur Episcopo successori, *Clemen. statutum, de elect.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. cap. 44. num. 13.* vbi, *num. 14.* refert ita declarasse Sacram Concilij declarationem his verbis. Congregatio Concilij censuit emolumenta tempore vacationis Sedis Episcopalis obuentionia ex iurisdictione, & sigillo, aut aliàs vndeunque, quæ ad Episcopum Ecclesia non vacante pertinuisent, ad Capitulum minimè spectare, nisi Apostol. privilegio illi concessa fuissent: sed debere futuro Episcopo reseruari; ex his tamen emolumentis deducendum esse rationale salarium Vicario constituendum & persoluendum; quod si ex privilegio Apost. Capitulo competere, non posse Canonicos, si Regulares sint, & tria vota emiserint; inter se diuidere.]

Et demum illud est sciendum quod ea, 136 quæ de potestate Capituli cum Episcopo, aut Sede vacante diximus, de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ intelligenda sunt, cum aliis quoque Ecclesiis, quæ inde Collegiata dicuntur, sunt Canonicorum Capitula, quæ huiusmodi potestatem non obtinent, *cap. Sanctorum 70. dist.* nam cum Prælati, & Ecclesia præsertim in præstanda obedientia exprimitur, tunc nomine Ecclesiæ solum cum Prælato Capitulum Cathedralis Ecclesiæ continetur, *c. cum clerici, de verbor. signif.*

[Denique Vicarius Capitularis tenetur stare syndicatui, & reddere rationem suæ administrationis Episcopo successori, etiam si illam reddidisset Capitulo, & ab eo, vel ab eius deputatis obtinisset absolutionem, aut liberationem, Concil. Trid. *d. sess. 24. de reformat. cap. 6.* nouissimè Marcel. Vulpe *d. c. 44. num. 19. in princ.* Et licet id ipsum in Vicariis Episcoporum iure communi attento dicendum esset, eosque obnoxios ad reddendam rationem officij existimauerint Pauin. *de potest. Capituli Sede vacante p. 2. q. 8.* Sbroz. *de officio Vicarij lib. 3. q. 52.* nihilominus tamen consuetudo est in contrarium, ut statuit, & mandauit Gregorius XIII. obseruari pro Vicario Tarentino in litteris Apost. in forma Breuis, incip. *Quoniam in Ecclesia Dei sub Dat. Romæ sub annulo Piscatoris die 2. May 1579.* ibi, *Statuimus & mandamus quod de cetero Vicarij, & Officiales, siue generales, siue particulares etiam foranei nuncupati per eundem Archiepiscopum, siue eius pro tempore successores in dicta Ecclesia Tarentina, siue eius Diocesi deputati, vel deputandi ad aliquem syndicatam nullo modo teneantur, aut sub quouis respectu sint*

sint obnoxij, &c. refert Marcel. Vulpe d. loco, ubi aduertit quod licet in hoc casu summus Pont. statuat pro Ecclesia Tarentina, tamen lex communis est, & ad alias extendi debet, vt ibi probat.

Dicetur autem potestas & iurisdictio Capituli expirare statim quod Sedes cessat esse vacans, & est tunc quando nouus Episcopus adeptus est possessionem Episcopatus. Pauin. d. p. 2. q. 10. num. 19. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. 32. & non sufficit quod Episcopus sit electus, quia Episcopo nominato non licet Vicarium mittere, sed necesse est quod capiatur possessio Episcopatus cum Bullarum ostensione. Quarant. d. verb. Capitulum Sede vacante, num. 13. quia Sedes Episcopalis intelligitur semper vacare donec litteræ Apost. Prælati præsentatæ fuerint Capitulo, Extrauag. iniunctæ, de elect. Marcel. Vulpe d. cap. 44. num. vlt.]

137 Quia decet Capitulo commissionem Vicario in scriptis facere, vt de eius facultate in futurum ambigi non possit, talis commissionis formulam pro coronide subnectere censuimus, cui pro voluntate Capituli addi, vel minui potest.

FORMVLA CREANDI
Vicarium Capitularem.

Nos Canonici, & Capitulum Cathedralis N. Sede vacante per obitum bonæ memoriæ N. Episcopi, &c. Reuerendo N. salutem in Domino sempiternam. Cum ex sacrorum Canonum dispositione Ecclesiarum Cathedralium Capitula in deficientium Episcoporum (presertim si ex humanis eximi contigerit) locum subrogentur, eisque in spiritualibus & temporalibus succedant; eorum munus erit viduatæ Ecclesiæ ita consulere, vt ministrorum solertia, & diligentia viduatæ incommoda minimè sentiantur. Ne igitur supradictæ Ecclesiæ nostri culpa aliquid detrimenti in spiritualibus, & temporalibus patiat, Nos dictis sacris Canonibus, & Concil. Trident. decretis obtemperare volentes, vocatis omnibus, & singulis Canonicis infra tempus à dicto Concilio statutum, ad Vicarium, qui vices nostras sustinere debeat, deputandum, congregatisque iis, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt interesse, habitisque interessentium votis, de consensu, & voto eiusdem Capituli, te Reuerendum N. de cuius probitate, scientia, & sufficientia, confisi, generalem in spiritualibus & temporalibus Vicarium nostrum in prædicta Ecclesia Cathedrali, Ciuitate, & Diœcesi, tenore presentium deputamus, creamus, & constituimus (per menses sex...) vel (Episcopali Sede vacante) cum omnibus, & singulis facultatibus, priuilegiis, honoribus, oneribus, præminentis, & prærogatiuis, ad huius-

modi munus exercendum necessariis, & opportunis, Dantes tibi plenam, & liberam potestatem, omnia & singula exercendi, quæ Capitulo Sede vacante in vtroque foro à iure permittuntur, & proinde causas omnes tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, etiam hæresis, & matrimoniales, audiendi, & prouidendi, decidendi, cum facultate excommunicandi, & censuras proferendi, cum voto tamen ordinariorum Consultorum nostræ Curie in sententiando, & procedendo ad actus, quorum grauamen per appellationem à diffinitiuâ reparari non potest; nec non ea omnia faciendi, quæ nos facere, & mandare possumus, etiam si speciale mandatum requirant. Reseruantes nobis collationem beneficiorum, eorumque institutionem ad Capitulum spectantem deputationem examinatorum, officialium, actuariorum, & ministrorum Curie, regimen Seminarij, facultatem cognoscendi de causis suspicionum, & denegata iustitia, & constitis (seruatis de iure seruandis) alteri delegandi. Volumus autem, vt concedere licentiam ordinandi etiam ad primam Tonsuram, (in casibus à Sacro Concil. Tridentin. Capitulo permissis) & prouidere de Predicatoribus in Aduentu, & Quadragesima; ac dispensare in foro exteriori, etiam quoad tempora interstitia, & casus reseruatos de nouo facere non possis, absque expresso nostro consensu capitulariter habito. Nec approbare Confessores, ordinandos, & ad beneficia obrinenda, nisi præuio examine ab examinatoribus deputatis, quorum approbationes per Secretarium annotentur in libro. In casu verò infirmitatis, vel absentie substituere non possis, vel causas delegare, sed in his casibus prouisio ad nos spectare debeat. Præcipimus itaque vniuerso Clero huius Ciuitatis, & Diœcesis, aliisque huius Ecclesiæ iurisdictioni subiectis, quatenus te in Vicarium, Officialemque nostrum generalem recipient, tibi que in omnibus præmissis pareant, & obediant. Dantes tibi vices, & voces nostras, &c. Contradictores, & inobedientes panis, & censuris Ecclesiasticis compescendi, & ita te Vicarium deputamus, cum solutione salarij, per eum, cui incumbit, faciendâ. In quorum fidem presentes scribi iussimus per Notarium nostræ Curie, & manu propria subscripsimus. Datum in nostro Capitulo Cathedralis Ecclesiæ N. Die.... Anno...

Hic cum Deo finem huius operis consequutus attestor illud, & quicquid hæctenus scripsi, habere eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia Romana, & inualidum ac nullum me habere profiteor, si quid est in meis operibus, quod candidis, ac sacris sanctionibus contraueniat: illa autem, quæ huc vsque prodire, sunt quæ sequuntur.

Aucto

Auctoris Opera quæ adhuc luci commissa.

Dictionarium Lusitano-Latinum. impressum Bracharæ Augustæ, apud Fructuosum Laurentium de Baſto, 1611.

Remiſſiones Doctorem in varia loca Concilij Trid. Vlyſſipone, apud Petrum Crasbeeck, 1618. & deinde alibi.

Caſtigations, & additamenta ad annotationes Parentis in Ordinationes Regias Luſitanorum Vlyſſipone, apud Petrum Crasbeeck, 1620.

Remiſſiones Doctorem de Dictionibus, & Clauſulis. Romæ, apud hæredes Bartholomæi Zanetti, 1621.

Pastoralis ſollicitudinis, ſive de officio, & poteſt. Episcopi tripartita deſcriptio. Romæ, apud impreſſores R. Camerae Apoſtol. 1623. deinde Pariſiis, Venetiis, & accuratiùs Lugduni, apud Laurentium Durand, 1628.

Collectanea Doctorem tam veterum, quàm recentiorum in Ius Pontificium vniuerſum, in quatuor tomos diuiſa, apud Impreſſores R. Camerae Apoſt. 1626. & 1629. poſtea accuratiùs quinque Tomis Lugduni, apud Laurentium Durand, 1637.

Selecta Iuris Canonici interpretationes addenda Collectaneis Doctorem ſuper quinque priores Decretalium libros, Romæ apud Franciſcum Corbelletum, 1626.

Varie Iuris tractationes, in quibus continentur quinque tractatus Legales, iuxta ſeriem alphabeticam breui methodo diſpoſiti; videlicet,

I. De Axiomatibus Iuris uſufrequentioribus.

II. De Appellatiua verborum utriuſque Iuris ſignificatione.

III. De Locis communibus argumentorum Iuris.

IV. De Clauſulis uſufrequentioribus.

V. De Dictionibus uſufrequentioribus. Lugduni apud Laurentium Durand, 1631.

Allegatio Iuris in propria cauſa Bracharen. reſſus, ſive ingreſſus ad Theſaurariam, Romæ apud Franciſcum Caballum, 1631.

Pastoralis ſollicitudinis, ſive de officio, & poteſtate Parochi, tripartita deſcriptio. Romæ apud Guilhelmum Facciottum, 1632. poſtea auctiùs & accuratiùs, Lugduni apud Laurent. Durand, 1634. nunc denuo deſecatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640.

De Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum, eorùmq; officio, tam in Choro, quàm in Capitulo. Romæ, apud Franciſcum Corbelletum, 1632. poſtea accuratiùs & auctiùs Lugduni, apud Laurentium Durand, 1634. & tandem pariter deſecatum & auctum apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640.

Tractatus de Iure Eccleſiaſtico vniuerſo, in quo de Perſonis, locis, & Perſonis Eccleſiaſticis pleniffimè agitur. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634.

Collectanea Doctorem qui in ſuis operibus varia loca Conc. Trid. incidenter tractarunt. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634.

Collectanea Bullarj, aliarumve Summorum Pontificum conſtitutionum, necnon præcipuarum Deciſionum, quæ ab Apoſtolica ſede à Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium, Romæ celebratis uſque ad annum 1633. emanarunt. Lugd. apud Laurentium Durand, 1634.

Praxis erigendi penſiones, contra calumniantes, & differentes illas ſoluere, cui acceſſerunt vota aliquot deciſiua Canonica, primùm Barcinone apud Gabrielem Nogues, 1635. poſtea Lugduni apud Laurentium Durand, 1636.

Collectanea Doct. in Ius Ciuile vniuerſum, in decem Tomos diuiſa.

I. Tom. continet Collectanea in tres priores Codicis libros.

II. Tom. Collectanea in quartum & quintum eiufdem Codicis libros, Lugduni apud Gabrielem Boiffat, 1637. & 1638.

INDEX RERUM OMNIUM, & verborum copiosus.

Prior numerus paginam, alter notas marginales signat: vbi verò numerus marginalis solus ponitur, ad proximè designatam paginam refertur.

A

A B

ABAS Canonicis Cathedralis debet anteferri, quando Canonici incedunt, vt singuli, non ita si collegialiter. 113. 56

Abbates, & **Abbatissas** in sede sua collocat Archidiaconus. 32. 25

Abbatibus, & aliis administrationem plenam habentibus iure communi prohibitum non est, quòd iudices esse possint. 119. 14

Absens ob aliquam iustam causam maximè ordinatam ad recitationem & cantum chori, & leuandi corpus gratia, percipit distributiones quotidianas. 146. 25

Absens optare potest per Procuratorem si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet. 185. 14

Absentes pro negotiis & vtilitate Ecclesiæ lucrantur distributiones, si consuetudine fuerit obtentum vt tales illas lucentur. 146. 26

Absentia causa studiorum etiam obtenta licentia à Sede Apost. non excusat ab amissione tertiarum partis detractæ, sicut nec excusat ab amissione cæterarum distributionum. 155. 11

Absoluere ab excommunicatione potest Capitulum, à qua poterat absoluere ipse Episcopus, nisi ei fuerit à Sede Apostol. specialiter interdicta potestas. 249. 62

A C

Acta per Canonicos in Capitulo non possunt ab eisdem Canonicis reuocari nisi capitulariter. 205. 17

Actus quando requiritur quòd capitulariter sit factus, ita & ratificatio capitulariter est facienda. 19

A D

Adiuncti in procedendo iurisdictionem habent. 171. 7

Adiuncti iuramentum subire debent de bene, & fideliter se habendo. 8

Adiuncti recusari possunt à parte, & solo iuramento. 9

Adiuncti si sine fraude tempore diuinorum Officiorum abint, priuandi non sunt quotidianis distributionibus. 10

Administratio in Collegiatis Ecclesiis spectat simul ad omnes. 76. 16

Administratio iurisdictionis residet penes totum Capitulum ante electionem Vicarij infra octo dies faciendam. 245. 29

Admissus semel vtj purus ad Canonicatum, si illum resignet, potest alium in eadem Ecclesia obtinere absque noua probatione. 67. 47

Aduocati eorum officium durante lucrantur distributiones. 142. 3

Æ

Ætas 25. annorum requiritur in Archidiacono habente curam annexam, in aliis, quibus ea non inest, 22. anni completi sufficiunt. 31. 10

Ætas promouendorum ad Canonicatus Collegiatarum Ecclesiarum illa requiritur, quæ ante Concil. Trid. præscribebatur, & sic quatuordecim annorum, nec tales tenentur ad aliquem Ordinem sacrum, nisi requiratur per statutum, aut fundationem. 61. 14

Ætas incipit à die natiuitatis, non autem à die Baptistini. 62. 19

Ætas 25. annorum inceptorum requiritur in principali Dignitate Collegiatarum Ecclesiarum. 21

Ætas vigintitrium annorum permitti potest in Vicario Capitulari, si aliàs est idoneus, non tamen expedit. 247. 54

A L

Alternatiua non gaudet Episcopus absens etiam ex causa à Concilio approbata. 77. 23

Alternatiuæ gratia gaudens Episcopus si resideat apud Ecclesiam, aut Diocesim suam verè, & personaliter, in mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris, Canonicatus, & Præbendas vacantes prouidet. 22

Alternatiuæ acceptione recepta in Dataria in aliquo mense Apostol. non incipit vsus illius nisi toto mense peracto, secus si in mense Ordinarij. 78. 24

A N

Animarum curæ incumbentes imminenti suæ Dignitati, vel Canonicatui, dum sunt in actu administrandi Sacramenta, distributiones quotidianas lucrantur. 143. 11

Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines compu

Index rerum & verborum.

- computari debet à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit. 94. 7
- Antiquior* non ætate, sed receptione prius optare debet. 185. 9
- Antiquiores* regulariter prius optare debent, quam iuniores. 9
- Antiquiores* in optione Præbendæ, illi dicuntur, qui diutius in Ecclesia militauerunt, & fuerunt in possessione priores, licet sint in prouisione posteriores. 11
- Antiquitas* sola in optione consideranda est, non personæ prærogatiua, quamuis sit Cardinalis. 10
- A P
- Appellatio* à sententia priuatoria beneficij ob non residentiam, non datur ad effectum suspensiuum si lata sit seruato iuris ordine. 123. 19
- Approbatum* ad Dignitatem Ordinem sacrum annexum habentem, examini nihilominus subiiciendus est ad suum Ordinem annexum suspiciendum. 60. 8
- A Q
- Aque benedictæ* aspersio debet fieri sigillatim quibuscunque Dignitatibus, & Canonicis. 201. 13
- A R
- Archidiaconatus*, & Archipresbyteratus etiam in Collegiatis Ecclesijs de iure communi sonant tantum in Dignitatem. 23. 5
- Archidiaconus* Græco vocabulo dicitur quasi ministrorum princeps. 29. 1
- Archidiaconus principalem habet Dignitatem post Episcopum. 30. 2
- Archidiaconus est dignior Archipresbytero, & Primicerio in voce, loco, & administratione. 3
- Archidiaconus de iure est prima dignitas in Cathedralibus Ecclesijs. 4
- Archidiaconus, qui oculus Episcopi dicitur, in omnibus Ecclesijs, ubi fieri potest, eligendus est, qui sit Magister, seu Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico. 5
- Intellige de iis tantum Archidiaconis, qui vel curam habent animarum, vel iurisdictionem, iuxta tit. de officio Archidiaconi. 6
- Archidiaconus nullus reperitur in tota Hispania, qui totam illam iuris communis retineat potestatem. 31. 8
- Archidiaconus quare dicatur oculus Episcopi ostenditur. 12
- Archidiaconus dum visitat Ecclesiam suæ præbendæ, non percipit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine. 17
- Archidiaconus tanquam prima Dignitas post Pontificalem in Choro alijs superior, & maior habetur. 20
- Archidiaconus respicit, ut Primicerius, & Sacrista, vel custos iniuncti sibi muneris sollicitudinem diligenter exequantur. 23. 24
- Archidiaconus instituit in beneficijs curam animarum habentibus de auctoritate tantum, & mandato Episcopi, vel si hoc habeat ex præscriptione. 30
- Archidiaconus ratione sui muneris non potest curam committere animarum. 31
- Archidiaconus post Episcopum dicitur esse Vicarius in omnibus. 33. 34
- Archidiaconus à Vicario Episcopi in quo differat, ostenditur. 36
- Archidiaconus de iure maior est omnibus post Episcopum, & Archipresbyter eius subiacet iurisdictioni. 34. 38
- Archidiaconus cur de iure præferatur Archipresbytero, ostenditur. 41
- Archidiaconus de iure præcedit Archipresbytero in administratione, cum in Diuinis Archipresbyter præcedat Archidiaconum, nisi Archidiaconus sit etiam in Presbyteratus Ordine constitutus. 42
- Archidiaconus Sacerdos in celebratione Missarum solemnium, absente Episcopo est præferendus Archipresbytero. 35. 44. 45
- Archidiaconus, & Archipresbyter si in funeralibus de eadem Cathedrali concurrant, danda est præcedentia Archipresbytero ratione stolæ. 36. 49
- Archidiaconus si sit prima dignitas, debet exercere officium Presbyteri assistentis cum Pluiali Episcopo celebranti, illique candelam, & palmam benedictam ministrare. 50
- Archidiaconus dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur præsens in choro tam in Ecclesia Cathedrali, quam in alia. 51
- Archidiaconus, qui sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediate post Diaconos assistentes. 52
- Archidiaconus, qui sit ex priuilegio Protonotarij, non lucratur fructus, & distributiones sui Archidiaconatus, si cum habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, ac Diuinis Officijs assistat. 53
- Archidiaconus ubi non adest, in illius locum succedit Decanus. 42. 5
- Archidiaconus, vel Canonicus visitans Ecclesiam, iura, vel redditus suæ Præbendæ, non amittit distributiones quotidianas. 142. 4.
- Archidiaconus durante visitatione non potest percipere fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine. 143. 5
- Archidiaconus cum sustinet Baculum Episcopi dum celebrat solemniter, thurificandus est immediate post Diaconos assistentes, etiamsi sit primus Archidiaconus. 196. 22
- Archidiaconus, seu alia Dignitas maior post Pontificalem præfertur Vicario Capitulari etiamsi non sit Canonicus. 41
- Archidiaconi ad officium pertinet Episcopo ministrare, & solemniter celebraturo Episcopo sacrum Euangelium cum voluerit legere, & illos designare qui illud & Epistolam cantent. 31. 18
- Archidiaconi iurisdictione hodie per consuetudinem est imminuta. 34. 37
- Archidiacono ad visitationem expediendam poterit Episcopus terminum præscribere comitatum, & equitatum. 31. 14
- Archidiaconi iurisdictionem contentiosam habentes debent esse Doctores, & promoti in publico gymnasio. 30. 7
- Archidiaconi in Hispania non obligantur esse Doctores, aut Licentiati. 31. 7
- Archipresbyter* ruralis dignitatem habet si Collegium, Conuentum, vel duas Capellas, aut saltem prærogatiuam in Cathedrali habuerit, alijs secus. 23. 6
- Archipresbyter in ciuitate Paduæ ex antiqua consuetudine præcedit Archidiaconum, & quomodo probetur hæc consuetudo, ostenditur. 34. 40
- Archipresbyter post Archidiaconum habet dignitatem. 38. 1, 4
- Archipresbyter dicitur quasi Presbyterorum primus, siue præfectus. 2
- Archipresbyter vocatur Decanus Presbyterorum. 3.
- Archipresbyter est duplex, vnus urbanus, & alius ruralis. 5
- Arch

Index rerum & verborum.

Archipresbyter urbanus est qui in Vrbe degens, dignitati præest in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia. 6

Archipresbyter ruralis, vel foraneus est qui ruri Ecclesiæ præest Parochiali, seu Plebanæ. 7

Archipresbyter si non potuerit, vel noluerit celebrare Missas sibi incumbentes, non potest pro suo arbitrio eas alteri delegare, sed aliæ Dignitates, & Canonici per ordinem subintrant in eius locum. 39. 11

Archipresbyter non debet se intromittere in regimine chori, quod ad solum Cantorem pertinet. 12

Archipresbyter quamuis sit prima dignitas in choro, debet tamen cedere primum, ac digniorem locum celebranti. 13

Archipresbyter quomodo dicatur in cap. 2. de offic. Archip. Sacerdotibus Cardinalibus præesse, ostenditur. 14

Archipresbyter est quasi Parochialis Sacerdos omnium post Episcopum, videlicet in administratione Sacramentorum. 18

Archipresbyter omnibus de Diœcesi Sacramenta administrare potest. 20

Archipresbyter ruralis eam habet auctoritatem propter Parochiale officium, quam ei Episcopus dare voluerit. 40. 27

Archipresbyter nullam habet iudicalem iurisdictionem in suo Archipresbyteratu, sed omnia debet referre Episcopo, nec aliquid contra eius decreta ordinare potest. 33

Archipresbyter in Parochianos non habet iurisdictionem fori contentiosi, sed tantum pœnitentialis. 41. 34

Archipresbyter non potest inobedientes coërcere, atque pœnam iniungere, sed omnia debet Episcopo denuntiare ad effectum, vt contra eos, prout ipsi visum fuerit, procedat. 35

Archipresbyter potest amicabiliter, & non per viam iuris iurgia inter Sacerdotes, & Clericos orta in sua Ecclesia componere. 36

Archipresbyter minora, seu minima, quæ expediri possunt absque figura iudicij, per seipsum determinare potest. 37

Archipresbyteri officium non omnis Plebanus habet, sed is tantum, quem Episcopus statuerit. 40. 28

Archipresbyteri præferendi sunt in processionibus Vicariis Parochialium Ecclesiarum. 29

Archipresbyteri occasione beneficij recepti, & recipiendi qui dicantur, ostenditur. 126. 127

Argumentum valet à Vicario Episcopi ad Vicarium Capituli Sede vacante. 208. 9

Arcidiaconi Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore cœperint. 7. 28

A S

Asperforium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari à prima Dignitate, vel digniore Canonico. 192. 8

Asperforium porrigendum est Episcopo accedenti ad Ecclesiam Collegiatam ab illius Priore, non autem à prima Dignitate, vel primo Canonico Cathedralis, quatenus ibi adsit. 9

Assisi, seu Mansionarij sunt, qui in eadem Ecclesia assidue, & veluti permanenter officium canendi in Choro, & Diuina celebrandi obire tenentur. 27. 37

Alij faceret, Assisios quasi asinos. dici. ibid.

Assistentes Episcopo, licet sint minus digni, omnibus alijs præferuntur. 196. 15

Assistentes ratione Assistentiæ ante Dignitates, & Barboj. de Canon. & Dignitatib.

Magistratum thurificantur, & recipiunt p aceni. 16

Assistentia cum Pluuiali Episcopo celebranti facienda est à prima Dignitate, seu à primo Canonico in Ordine Presbyterali constituto. 195. 3

Assistentia duorum Canoniconum semper conuenit Episcopo loci Ordinario tantum, siac celebret, siue diuinis Officijs assistat, maximè quando est paratus. 6

Assistentia in choro quomodo facienda, & an & quando ab eo egredi liceat, ostenditur. 201. 17

Assistere tenentur Episcopo celebranti Decanus, seu prima Dignitas, & duæ aliæ Dignitates, vel Canonici præter Diaconum, & Subdiaconum ministros. 195. 1

Assistere Episcopo debent digniores, & honoratiores. 2

Assistere Episcopo tenentur Canonici etiam quando Ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam. 8

A V.

Auditori Camerae vigore obligationis Cameralis tribuitur facultas procedendi per audientiam contradictarum. 133. 5

Auditores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, & distributiones beneficiorum suorum in absentia ac si actualiter interessent diuinis Officijs. 141. 1

B

B A

Beneficiarius si non promoueat in infra annum ad Ordinem requisitum propter iustum instrumentum, adhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones. 95. 11

Beneficiarij, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officijs, vel Præbendis annexos se intra statutum tempus promouerit, non faciunt, quas pœnas incurrant, ostenditur. 94. 8, 9.

Vide Portionarius.

Beneficiarij, si sint in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesijs vocem in Capitulo non habent. 211. 17

Beneficium quod vacaret in Cathedrali si contendat Papa, non comprehenditur Præbenda Canonialis. 56. 27

Beneficij in impetratione non est opus facere mentionem de præbenda illi annexa. 54. 11

Beneficij appellatione in materia odiosa non venit præbenda. 56. 26

Beneficij Ecclesiastici capaces de iure sunt descendentes ab Hebræis. 68. 49

Beneficij possessio sine interuentu Notarij, aut alicuius personæ Ecclesiasticæ tradi non potest. 89. 21

Beneficij possessionem sufficit apprehendere per amplexum Altaris, & alios actus, qui fiunt in Ecclesia, & etiam per tactum annali Ecclesiæ clausæ si fiat in præsentia habentis potestatem tradendi possessionem, & non appareat esse aliquem intus animo possidendi. ibid.

Beneficia quæuis auctoritate Episcopali creari possunt. 16. 23

Beneficia inferiora in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesijs reperiuntur, quæ non sunt de corpore Capituli. 27. 36

Beneficia simultaneæ collationis si Episcopus conferat vni, & Capitulum alteri, neutra collatio valebit, quia adinuicem se impediunt. 75. 9

Z

Bene

Index rerum & verborum.

- Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis, quibus nullus sacer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licet nunquam Ordinem sacrum suscipiant. 96. 17
- Beneficia manualia nuncupantur distributiones quotidianæ, & quare, ostenditur. 126. 5
- Beneficia quomodocunque referuata, siue generaliter, siue specialiter, etiam per reg. 8. Cancellaria non cadunt sub optione. 186. 22
- Beneficia, & Præbendæ quæ permutantur, vel resignantur, non optantur. 23
- Beneficia juris patronatus laicalis, aut mixti non cadunt sub optione, nisi accedat patroni consensus. 187. 25
- Beneficia ratione sui Canonici potest quis conferre quæuis non sit in Sacris. 212. 22
- Beneficia spectantia ad solam collationem Episcopi conferre non potest Capitulum Sede vacante. 255. 109
- Quid si beneficia spectarent ad collationem Episcopi cum consensu, vel consilio. Et quid si ad eundem Episcopum pertinerent iure deuoluto. 256. 110
- Beneficiis priuat, & auctoritate Episcopi punit Archidiaconus. 32. 28
- Beneficiorum in possessionem corporalem mittit Archidiaconus institutos ab Episcopo. 32
- Vide *Præbenda*.
- B I
- Biretum* debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam, sibi de per se extrahere. 197. 26. & seq.
- B R
- Breue* de capienda possessione nomine Camerae de Canonatu sibi à Papa collato obtinens, si ea capta, & in se translata, & cessa per Commissarium Camerae post aliquos annos ad Cathedralē accedat, ut suo Canonatu inferuiret, debet federe, & incedere ante alios Canonicos, qui de nouo post possessionem captam nomine Camerae hoc medio tempore possessionem ingressi sunt. 110. 14
- Breuium interpretario à communi stylo, & vsu Curia sumenda est. 69. 55
- B V
- Bulla* Pij V. super forma iuramenti professionis fidei. 102. 34
- C
- C A
- C**eremoniale seruandum circa associationem, & reductionem Episcopi celebratur in Cathedrali. 191. 2
- Ceremoniale Romanorum seruandum est circa assistentiam faciendam Episcopo à Dignitatibus, & Canonicis. 196. 23
- Ceremoniale non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus. 24
- Casaraugusta*, vide *Metropolitana*.
- Casaraugustanus* Archiepiscopus post secularizationem, in qua erectus fuit vnus Canonatus Leitorales cum assignatione Præbendæ, an teneatur ad solutionem salarij, quod ante soluebat, ostenditur. 164. 36
- Can.* præcipimus, si ne. 93. dist. expenditur. 107. 10
- Can.* si quis Presbyter. 92. dist. declaratur. 224. 14
- Canon* est ius spirituale per quod quis habet non solum stallum in choro, & locum in Capitulo, sed etiam ius ad præbendam, & facultatem actu percipiendi distributiones quotidianas. 53. 1
- Canoniam est mater præbendæ. 54. 10
- Canoniam, & præbendam in quibus differant, ostenditur. 55. 18
- Canoniam est ius habendi sedem in choro ad cantandum, & legendum ac vocem in Capitulo, proueniens ex electione, seu receptione in fratrem. 19
- Canoniam supra numerum ad futuram præbendam hodie erigi non potest. 23
- Canoniam, & Præbendam Canonialis est quocumque alio beneficio præstantior, & honorabilior. 56. 25
- Canonica* portio, seu distributio duplex est. 53. 4
- Canonice Regulares, quæ. 11. 51
- Canonatus* appellatione venit etiam Canonatus Regularis. 8
- Canonatus eriguntur, & Canonici creantur, vel in ipsa erectione Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatae, vel post eam erectam. 12. 1
- Canonarus in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis instituire quis valeat, ostenditur. 16. 21
- Canonatus beneficiorum appellatione venit in materia non odiosa. 22.
- Canonatus auctoritate Papæ confirmati cum præfinitione numeri, & decreto irritante, non possunt supprimi per Episcopum. 20. 19
- Canonatus, seu Præbendæ ubi supprimendæ sunt in Ecclesia aliqua Collegiata, quæ Cathedralis non sit ultra consensum Capituli inferioris Ecclesiæ, requiritur etiam consensus Capituli Cathedralis. 21. 25
- Canonatus trahit ad se præbendam, cum non possit esse sine præbenda saltem diu. 54. 9
- Canonatus est beneficium simplex, & non requirit aliquem ordinem nisi tantum primam tonsuram. 59. 2
- Canonatus Subdiaconalis in 21. Diaconalis 22. & Sacerdotalis in 24. anno obtineri potest. 60. 9
- Canonatus, Portiones integræ in Cathedrali requirunt attingentiam 21. annorum si non habeant annexum Ordinem Presbyteratus, vel Diaconatus. 11
- Canonatus vacans de mense Septembri Episcopo gaudente alternatiua, sed tunc temporis absente à sua Diocesi, an spectet ad prouisionem ipsius Episcopi, an potius ad Papam, pro Episcopo qui teneant, referuntur. 80. 30
- Ad Papam huiusmodi prouisionem spectare qui melius resoluant. 31
- Respondetur contrariis, 81. 32, 33, 34, 35.
- Canonatus possessio quod sit legitime capta iustificatur ex actibus Canonicalibus per Canonicum gestis cum præsentia, & patientia Capituli. 88. 16
- Canonatus iniuste possidens superueniente sibi nouo titulo valido potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solum primo iure, & titulo possessionis, quæ mutatio ipso iure statim facta intelligitur data notitia secundi tituli. 17
- Canonatus possessio dicitur capta si Canonicus per Ecclesiam deambulauerit, & in stallum ac in Choro sederit. 89. 21
- Canonatus quando dicatur Sacerdotis. 93. 3
- Canonatus Collegiatae in Romana ciuitate est dignior Canonatu Cathedralis alterius ciuitatis. 113. 35

Index rerum & verborum.

- Canonicatus Cathedralis secundum datam significationem dici potest Dignitas, proprie tamen talis non est. 117. 1
 Canonicatus non debet ex natura sua prerogatiuam, & vnus Canonicus alios antecedit. 3
 Canonicatus duos in diuersis Ecclesiis citra dispensationem obtinens nequit duplices habere distributiones. 129. 19
 Canonicatus Pœnitentialis non potest optari, nec Pœnitentiarius potest aliam Præbendam optare. 159. 23
 Canonicatus Theologalis in regno Franciæ est semper prouidendus per Ordinarium, & Capitulum vni Theologo in quocunque mensē vacauerit. 163. 16
 Canonicatus, & Præbendæ Theologales in Regnis Coronæ Castellæ, & Legionis, quomodo, & per quem prouideri soleant, ostenditur. 17
 Canonicatus & Præbendæ Doctrinales, seu Magistrales Ecclesiarum Regnorum Castellæ & Legionis quomodo prouideri? 168. 62
 Canonicatus non vacat per obitum coadiutoris. 177. 7
 Canonicatus, seu inferiorum Dignitatum in electionibus in Ecclesiis Collegiatis existentium non est necessariò seruanda forma, *cap. quia propter, de elect.* 214. 1
 Canonicatus duo de iure in vim decretorum Conc. Trid. incompatibiles sunt, & post adeptam pacificam possessionem secundi primus vacat ipso iure, & si quis vtrumque retinere perrexit, illis est ipso iure priuatus. 230. 16
 Canonicatum supernumerarium ad futuram præbendam creare non potest Episcopus, nec alius inferior à Papa. 16. 24
 Canonicatum sibi impetrans an, & quando teneatur facere mentionem de Præbenda, ostenditur. 56. 28
 Canonicatum obtinens in Ecclesia Cathedrali ante factam Ordinum distributionem in ea saltem ætate oportet esse constitutus, vt infra annum ad Subdiaconatum possit promoueri. 60. 10
 Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum assumendi an peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem ostenditur. 97. 22
 Canonicatum obtineri sufficit, vt quis possit esse delegatus Pontificis, tempore commissionis, licet præsentationis tempore non obtineantur, 118. 6, 7
 Canonicatum obtinens, cui coniunctum est onus Pœnitentiariæ, non potest vigore consuetudinis obtinere Dignitatem. 237. 19
 Canonicatum in Ecclesia in qua pater, obtinere non potest illegitimus ex Canonico, qui fuit deinde legitimatus per subsequens matrimonium. 21
 Canonicatu vt quis priuetur ob non residentiam debet personaliter citari, & quid si personaliter citari non possit, ostenditur. 123. 18
 Canonicatum, seu Præbendarum Ecclesiæ Cathedralis prouisio ad quem, seu quos pertineat, non est expresso iure cautum. 73. 1
 Canonicus Regularis est proprie Canonicus. 4. 7
 Canonicus Regularis prouisus per Episcopum de Canonicatu, vel Dignitate in Ecclesia Regulari, non potest amoueri per superiorem Regularem. 16
 Canonicus, qui portionem, vel bona ita possidet, vt non sit animo paratus etiam ad Superioris nutum relinquere, peccat manifestè contra votum solemne paupertatis, & tenetur restituere. 6. 24
 Canonicus creatus à Papa cæteris paribus præferendus est factò ab inferiore. 16. 25
 Canonicus in Ecclesiis receptiuus proprie non dicitur habere successorem, nec eius Canonicatus vacare dicitur, sed confestim quòd titularis decedit, supprimitur, expirat, & cessat. 19. 8
 Canonicus non succedit Canonico in honore, & onere, sed Capitulum. 9
 Canonicus supernumerarius receptus simpliciter de mandato Papæ in aliqua Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, non illi derogando, aut non mandando recipi cum plenitudine iuris Canonicalis, non habet ius Canonice, stallum scilicet in choro, & vocem in Capitulo, & alias omnes prerogatiuas, quibus cæteri Canonici gaudent. 19. 14
 Canonicus supernumerarius receptus cum expressa Papæ derogatione de certo Canonicorum numero, vel cum plenitudine iuris Canonicalis, habet ius Canonice. 15
 Canonicus potest sine præbenda creari nisi statuto, aut consuetudine aliud caueatur. 55. 22
 Canonicus Cathedralis Ecclesiæ qua litterarum scientia præditus esse debeat, ostenditur. 59. 4
 Canonicus Collegiata, quæ curam exercet animarum, quam exigat ætatem, ostenditur. 62. 17
 Canonicus falsus si diu stetit in possessione, & deinde à Papa obtinuit prouisionem, non est necessaria noua apprehensio, & installatio. 88. 18
 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere. 94. 4
 Canonicus Ordinem requisitum suspiciens ante legitimam ætatem non satisfacit suæ obligationi. 6.
 Canonicus ad requisitos Ordines infra annum non promotus potest aliis pœnis etiam priuationis puniri præcedente solemnitate Concil. *sess. 22. de reform. cap. 4.* 96. 20
 Canonicus Doctor an præcedat incedendo alios Canonicos. 108. 11
 Canonicus qui præuenit in apprehendenda possessione, & antiquiore receptione, debet aliis præcedere in stallò, voce, optione, & cæteris prerogatiuis. 12.
 Canonicus aliquis si post adeptam possessionem omni iure Collegij priuetur, & deinde restituitur, non recuperat primum locum. 110. 15
 Canonicus, qui Canonicatum dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetrauit, locum vltimi Canonici obtenti habere debet. 16
 Canonicus, qui Canonicatum permutauit, si ad eundem Canonicatum redierit, quia permutatio effectum non habuit, debet habere locum, & stallum antiquum. 17
 Canonicus iunior debet publicare festa mobilia in die Epiphaniæ, nisi alius ex consuetudine Ecclesiæ sit assignatus, & secundum eam supplere vices hebdomadarij absentis. 111. 23
 Canonicus, vel Presbyter paratus officium faciens debet præcedere omnibus, etiam Decano. 24
 Canonicus Episcopo assistens superueniente digniore Canonico debet cedere locum assistenti digniori. 26

Index rerum & verborum.

- Canonicus hebdomadarius** Officium faciens debet habere locum supra omnes Dignitates, & Canonicos. 30
Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione Canonicatus, vel Dignitatis, debet precedere omnibus aliis Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus. 31
Canonicus si cum habitu Protonotarij in Ecclesia incedat, & Diuinis assistat, non lucrabitur fructus, & distributiones sui Canonicatus. 112
 35
Canonicus Protonotarius potest in actibus non competentibus sibi tanquam Canonico uti habitu Protonotarij. 36
Canonicus Protonotarius potest in Ecclesia, choro, & processionibus portare subtaneam violaceam, dummodo in cæteris omnibus gerat habitum Canonicis congruentem. 37
Canonicus, qui sit Miles Regularis, non potest supra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris. 39
Canonicus Locumtenens Episcopi debet in choro sedere in loco suæ receptionis in habitu Canonicali, nec ei competit pacis, & thuris honor ante Dignitates, & non lucratur distributiones quotidianas nisi sedeat in suo stalli cum habitu Canonicali. 40
Canonicus, cui causa committitur per Sedem Apost. si post acceptationem litterarum desinat talis esse, potest nihilominus Iudex esse in illa causa. 118. 8
Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ, quamuis peritissimus Doctor, delegatus Papæ, seu Iudex synodalis constitui non potest. 119. 10
Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Regularis non datur à Sede Apostol. delegatus nisi ex certa scientia Papæ. 11. & seqq.
Canonicus Monachus in Ecclesia Cathedrali seculari ex dispensatione Apostolica ex hoc non videtur dispensatus ad delegationem causarum. 120. 15
Canonicus ut possit esse Iudex delegatus an debeat esse designatus in Conciliis Prouincialibus, vel diocæsanis. 19
Canonicus condemnatus per sententiam ad restituendos fructus perceptos, & percipiendos, non tenetur restituere quotidianas distributiones. 126. 6.
Canonicus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canonicatu, non percipit quotidianas distributiones. 135. 13
Canonicus depositus, si non habet unde viuat, alendus est de fructibus sibi oblatis beneficij, etiam si ob culpam propriam, vel admissum scelus fuerit depositus. ibid.
Canonicus potest distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit. 136. 19
Canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, vel absens ob aliquam necessitatem, vel causam ipsi Ecclesiæ utilem, potest stante consuetudine percipere omnes fructus, & distributiones quotidianas. 139. 17
Canonicus ab Ecclesia, cui est adstrictus, absens ex Pontificis priuilegio potest percipere distributiones quotidianas. 144. 13
Canonicus missus à suo Episcopo ad visitanda limina Apostolorum eius nomine, vel comitans ipsum Episcopum ad eadem limina, distributiones
 quotidianas lucratur. 14.
Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Sede vacante electus in Vicarium non percipit distributiones, si consuetudo eum absentem non excusaret. 15
Canonicus procurator Capituli, & pro negotiis Capituli assistens tanquam præsens reputandus est, & habere debet distributiones quotidianas. 145. 20
Canonicus, qui à Capitulo munus accepit ad negotia Ecclesiæ peragenda, quæ extra tempus diuini Officij expedire poterat, distributiones lucratur, si ea tempore diuini Officij expediat. 21
Canonicus, qui ad peragenda Ecclesiæ negotia citius discessit, quam par est, aut regressum diutius distulit, quam opus est, non potest distributiones percipere pro eo tempore quo citius discessit, aut diutius regressum distulit, si scienter hoc fecit. 22
Canonicus, qui à Capitulo mandatum habuit expediendi negotium aliquod in euentem Ecclesiæ suæ utilitatem, potest distributiones lucrari quamuis aliquod temporis spatium in profanis recreationibus infumat. 23
Canonicus Ecclesiæ Cathedralis super iuribus Canonicatus sui Romæ litigans iustam causam non residendi habere censetur, nec hoc casu ad lucrandas distributiones opus est licentia Episcopi. 146. 26
Canonicus nonagenarius, & ferè luminibus orbatus, choro non inseruiens pro præsentem haberi mandatur. 147. 29
Canonicus, qui lumen oculorum amisit, & propterea Missas, & diuina Officia celebrare non potest, distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucratur. 30
Canonicus sanitatis causa balnea, vel alium locum petens, percipit distributiones in absentia. 33
Canonicus lucratur distributiones cum per vim ab aliquo detinetur, & propterea non potest in sua Ecclesia diuinis interesse Officiis. 149. 43
Canonicus Synodalis examinatus qui causa examinis abest à choro, non lucratur distributiones quotidianas. 154. 9
Canonicus absens studiorum causa percipit quidem fructus Præbendæ, non verò distributiones. 10
Canonicus absens dum vacat studiis ut lucratur fructus debet studere cum sui Episcopi, & superioris licentia. 155. 11
Canonicus Theologus non est admittendus ad ius optandi. 163. 20
Canonicus Theologus, qui resignauit in manibus Ordinarij Præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem Præbendam cum retentione sui stalli in choro. 22
Canonicus Theologus potest ex vi consuetudinis obtinere Dignitatem in eadem Ecclesia, quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedit supra Canonicos. 23
Canonicus Theologus debet sedere in loco sui Canonicatus. 164. 24
Canonicus Theologus à lectione sacræ Scripturæ vacare potest tribus mensibus Iulij, Augustij, & Septembris. 27
Canonicus Theologus si nolit legere, quomodo prouidendum, ostenditur. 30, 31
Canonicus Theologus, si ex capite infirmitatis sanabilis impediatur quominus per seipsum legere valeat,

Index rerum & verborum.

- valeat, non potest compelli ad ponendum substitutum, & eo casu quo quis esset substituendus, electio substituti spectaret ad Episcopum. 32
- Canonicus Theologus ex gratia distributiones lucratur pro tota die in qua legerit. 33
- Canonicus Theologus in die, qua legerit, non censetur praesens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere praecedenti secundum consuetudinem Ecclesiae. 34
- Canonicus Theologus in die, qua legerit, lucratur emolumenta quaecunque personaliter interessentibus dari solita, etiam si choro non inferuiant. 35
- Canonicus, qui Praebendam Doctoralem, aut Magistralem obtinet, non potest esse iudex Ordinarius, vel delegatus appellationum in Regnis Castellae, & Legionis. 168. 61
- Canonicus iunior iuxta consuetudinem Ecclesiae Elborensis, debet supplere vices hebdomadarij absentis, vel impediti, & non coadiutor. 180. 34
- Canonicus antiquior si differt optare infra legitimum tempus, poterit iunior sequens optare Praebendam. 185. 8
- Canonicus in Sacris non constitutus bene potest optare maiorem Praebendam si statutum, vel consuetudo contraria non obuiet. 15
- Canonicus Pœnitentiarius, & Lector S. Scripturae optare non potest. 186. 20
- & quid in coadiuto. ibid.
- Canonicus iudex est suspectus in causa sui concanonici, sed verius. 190. 10. 11
- Canonicus in causa sua praebendae non potest esse testis. 14
- Canonicus in choro cum aliis non cantans, non tenetur ad totas distributiones restituendas, sed proportionabiliter pro parte correspondente defectibus, quos committit. 200. 15
- Canonicus qui abest à choro sine causa animo amittendarum distributionum tempore absentiae respondentium, an peccet mortaliter, remissiuè. 201. 16
- Canonicus semper cum suo Canonicali in Capitulo prout in choro modestè, & cum silentio accedere, & in loco sibi debito sedere tenetur. 206. 1
- Canonicus Protonotarius praelatio habitu indutus ad Capulum accedere non debet, nec in eo recipiendus est. 208. 11
- Canonicus, qui non sit in Sacris, non potest vocem in Capitulo praescribere, aut aliquo pacto acquirere. 210. 6
- Canonicus supernumerarius vocem in Capitulo habet, quem mandauit Papa recipi derogato certo numero cum plenitudine Iuris Canonicali. 8
- Canonicus à Papa dispensatus, vt ante legitimam aetatem ad Subdiaconatus Ordinem promoueat, ad Ordinem Subdiaconatus sic ex dispensatione promotus vocem habebit in Capitulo. 9
- Canonicus dispensatus à Papa vt in aetate sexdecim annorum possit Canonice in Cathedrali obtinere, an valeat vocem in Capitulo dare, ostenditur. 211. 13
- Canonicus in Sacris minimè constitutus collegiales actus, & ea omnia quae extra Capulum fiunt, exercere potest. 212. 19
- Canonicus etiam non constitutus in Sacris debet habere suam hebdomadam, si collatio spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum. 20
- Canonicus, seu alius existens in quasi possessione ingrediendi, assistendi, & interessendi in Capitulo, manutenendus est, etiam si actus possessorij fuerint cum contradictione aliquorum de Capitulo. 213. 29
- Canonicus magnae auctoritatis & prudentiae an possit compelli pro interesse Ecclesiae ad dandam vocem in Capitulo per seipsum. 30
- Canonicus Capitularibus Congregationibus praesens, si tacuerit, habetur pro consentiente. 214. 32
- Canonicus absens si nullum inueniat in Capitulo, qui velit esse eius procurator, non potest cogi aliquis ad acceptandum, nec poterit nolente Capitulo extraneum deputare. 220. 21
- Canonicus non potest licitè ordinariè abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus. 221. 1
- Canonicus potest licitè abesse à Capitulis stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum illis. 222. 4
- Canonicus sumere potest dies recreationis causa sibi concessos in diebus Capituli, nisi de industria faciat. 1
- Canonicus non est vocandus ad Capulum quando est in probatione habitus. 8
- Canonicus absens quamuis amittat quotidianas distributiones mortaliter peccat, secundum vnanimes sententiam, sed contrarium verius. 9
- Canonicus quando non vult residere, & interesse ex contemptu, seu contra Praelati sui particulare praecipuum ex iusta causa latum, peccat mortaliter. 224. 15
- Canonicus obtinens Dignitatem perdit Canonice, nisi priuilegio, vel consuetudine muniatur. 230. 18
- Canonicus ex gremio Capituli in Vicarium Sede vacante electus de tempore diuinarum Officiorum suo muneri, & officio incumbens, distributiones quotidianas non percipit. 246. 39
- Canonicus dispensato in aetate competit ius percipiendi quotidianas distributiones. 128. 12
- Canonicus qui ex causa pestis abfuerit, non debentur quotidianae distributiones, nisi pestis grassetur, & probetur legitima consuetudo quod distributiones huiusmodi dari consueuerint absentibus ex iusta causa. 148. 41
- Canonicus querelato, & accusato, nec non querelanti & accusanti an debeantur distributiones quotidianae sui Canonice, dum ob id residere non potuit. ibid.
- Canonicus Theologo in vim vnionis factae ab Episcopo de Praebenda vacatura non competit ius aduersus Canonice vacaturum per signationem. 163. 10.
- Canonicus à Canone dicuntur. 2. 5
- Canonicus olim in caeteris congregati seorsum à caeteris habitabant. 3. 2
- Canonicus omnes antiquis temporibus cum suo Episcopo sub certa regula, mensaque communi vivebant. 3.
- Canonicus Regulares sunt qui monasticam vitam in claustris ducunt. 5
- Canonicus Regulares appellantur quasi duplici obligatione vita Canonicali adstricti. 4. 6
- Z 3

Index rerum & verborum

- Canonici Regulares** subdividuntur in duas classes, una est illorum, qui in Ecclesia Cathedrali Regulari, seu alia non Cathedrali Canonici Regulares sunt. 9
- Canonici Regulares Cathedralium**, seu aliarum Ecclesiarum habent bona saltem ad usum fructum, & possunt de illis inter vivos ad opera pia disponere. 10
- Canonici Regulares S. Augustini** plures sunt in Regnis Hispaniarum, & præcipue habent ius administrandi, quæ suo victui sunt destinata. 6. 19
- Canonici Regulares Hispaniarum** non differunt à cæteris Regularibus capacibus bonorum in communi, quoad ea, quæ communia sunt omni Religioni, sicut vivere sine proprio, abstinere à negotiationibus, & similibus. 20
- Canonici Regulares in Hispaniis** degentes licet habeant portiones separatas, non habent tamen ratione dominij, cum non sint capaces, sed solum ratione administrationis. 21
- Canonici Regulares Cathedralium** sunt eiusdem ordinis, & conditionis, cum reliquis Canonis Regularibus Ecclesiarum inferiorum. 9. 40
- Canonici Regulares in pœnalibus**, & exorbitantibus non comprehenduntur Monachorum appellatione. 41
- Canonici Regulares** non possunt esse patrini elevando baptizatum de fonte, sicut nec Monachi. 10. 42
- Canonici seculares** dicuntur, qui ius habent Canonice, & Præbendæ in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia. 45
- Canonici Episcopi fratres**, & consiliarij, & cum eo unum quodammodo corpus efficiunt, & eidem consilium, & auxilium in negotiis Ecclesiarum pertractandis præstant. 47
- Canonici propter dignitatem**, quam habent, & præminentiam supra alios Clericos, signum aliquod habere debent, ut dignoscantur à cæteris. 16. 26
- Canonici in Cathedralibus Ecclesiis** tot numero debent esse, quot pro servitio Ecclesiæ satisfacere possint. 18. 1
- & Ecclesia in qua est certus numerus Canonico-
 rum, numerata dicitur. ibid.
- Canonici supernumerarij** illi dicuntur, qui in Canonico collegium cooptantur, & Canonici creantur ultra numerum certum Præbendarum, & Canonicatum absque vlla præbenda illis statim attributa. 19. 12
- Canonici** quando sunt privilegiati super numero certo, si postea aliquem supra numerum admittant, non possunt uti exceptione numeri contra Papam volentem aliquem supra numerum constituere. 20. 16
- Canonici supernumerarij**, an & quando possint esse delegati Papæ, & distributiones quotidianas habere, remissive. 17
- Canonici iure** possunt numerum Præbendarum minuire, cum annui earum redditus non sufficiunt ad sustentandos commodè Canonicos. 18
- Canonici supernumerarij** possunt recipi in anno 14. sed adveniente tempore præbendæ debent esse in ætate integra. 61. 13
- Canonici votantes** in Capitulo non extra votare debent. 76. 19
- Canonici cogi** non debent, ad quid soluendum in ingressu, etiamsi conuerti debeat in restauratione prædiorum, & bonorum Capituli. 90. 26
- Canonici** qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annum suscipere. 93. 41
- Canonici Cathedralium** qui non fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emisserunt, non possunt pro præsentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. 102. 33
- Canonici** præcedunt inter se secundum tempus datæ prouisionis, & gratiæ sibi factæ. 107. 8
- Canonici sacris vestibus** induti debent præcedere Vicario generali. 111. 25
- Canonici parati** præcedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium. 28
- Canonici parati** thurificandi sunt ante Vicarium. 29
- Canonici** debent sedere in suo stallo, nec ascendere ad sedes Decani, & Archidiaconi si fortè absint. 112. 41.
- Canonici digniores** debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniore sedi Episcopali. 42
- Canonici celebrantes** non debent sedere coram Episcopo in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo tapete cooperto in latere Epistolæ. 43
- Canonici Cathedralium Ecclesiarum** cæteris Canonis Collegiatarum digniores sunt. 44
- Canonici Cathedralium** præcedunt aliis Beneficiariis, & Prælati Ecclesiarum inferiorum. 45
- Canonici Cathedralis** dicuntur clerici primi gradus, & ideò omnibus debent præcedere. 46
- Canonici Cathedralis** præcedunt Canonis Collegiatae, non obstante consuetudine in contrarium etiam in omnibus actibus, & functionibus in propria Collegiata exercendis. 213. 48
- Canonici Ecclesiæ Cathedralis** dicuntur Fratres Episcopi. 54
- Canonici Cathedralis** in funeralibus, & aliis processionibus præcedunt proprio Parocho cotta, & stola induto. 114. 59. non verò quando Canonici sine Cruce, & consensu Capituli, uti singuli incedunt. 63
- Canonici Ecclesiæ Cathedralis** licet non sint Doctores in Congregationibus, vbique præficiendi sunt Presbyteris non Canonis, licet sint Doctores. 64
- Canonici Collegiatarum Ecclesiarum** omnia aliis Clericis præcedunt post Cathedralium, quia Collegiata est dignior quacunque alia inferiori Ecclesia etiam Parochiali. 65
- Canonici Collegiatae** thurificari debent duplici ductu thuribili. 66
- Canonici Ecclesiarum Collegiatarum** præcedunt Parochis in funeralibus, licet aliter sentiant aliqui. 67. 68
- Canonici Cathedralis**, vel Collegiatae Ecclesiæ semper præcedere debent Regularibus etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis. 115. 69
- Refertur decisio sacre Congreg. Rituum. 70
- Canonici Collegiatae** non debent in processionibus incedere parati sicut Canonici Ecclesiæ Cathedralis. 116. 72
- Canonici Cathedralis** sunt præferendi Magistratui seculari quando non est de perpetuis, & maioribus. 74
- Canonici Cathedralis** sunt ante Magistratum thurificandi, tam in Cathedrali Ecclesia, quam in aliis in quibus simul conuenerint, vbi talis est consuetudo. 75
- Canonici** de iure in Conseruatores deputari non possunt, secus attenda Constitutione Gregor. XV. 117. 4

Index rerum & verborum.

- Canonici possunt esse delegati Pontificis. 5
- Canonici, in tribus mensibus quolibet anno abesse volentes licentiam ab Episcopo petere non tenentur. 122. 3
- Canonici si in nouem mensibus anni notabiliter absint, peccant mortaliter. 8
- Canonici non excusantur à residentia quamuis velint quotidianas distributiones amittere. 9
- Canonici si Dominicis, & festiuis diebus de præcepto intersint tantùm abesse intelliguntur vltra tres menses, quamuis sic residere prætextu consuetudinis, aut statuti intendant. 12
- Canonici non satisfaciunt suo muneri exhibendo suam præsentiam in choro nisi psallant. 13
- Canonici, Dignitates, aut Portionarij in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis non residentes an, & quibus fructibus priuen. ur, ostenditur. 123. 15
- Canonici vltra numerum habent statim omnia iura Canonice, nisi consuetudo sit in contrarium, vel quòd Canonicus non possit administrare iura Canonice nisi priùs fuerit installatus. 128. 14
- Canonici, qui non intersunt diuinis Officiis, ipso facto ante vllam iudicis sententiam, distributiones quotidianas amittunt. 133. 1
- Canonici qui vna hebdomada intersunt diuinis Officiis, vt possint lucrari distributiones sequentis etiam hebdomadæ, quamuis illis non intersint, potest consuetudine introduci. 138. 10
- Canonici duo interuentus Episcopo ad mentem Sacrorum Canonum percipiunt distributiones, nisi in illis consistere omnes fructus. 153. 6
- Canonici associantes suum Prælaturum quandoque volentem audire Missam non in Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis, non fiunt participes quotidianarum distributionum. 154. 7
- Canonici celebrantes dum diuina Officia recitantur, non lucrantur distributiones, nisi ad celebrandum compulsi fuerint ab eo, ad quem pertinet. 155. 12
- Canonici, & ceteri Presbyteri Ecclesie Cathedralis tenentur accedere ad lectionem sacre Scripturæ. 164. 28
- Canonici nec quidem fructus lucrantur pro tempore, quo intersunt Lectioni S. Scripturæ Theologi illam legentis in Cathedrali. 167. 45
- Canonici in Scholis generalibus, vel publica Vniuersitate docentes sacram Scripturam, seu Ius Canonicum, & illi studentes, plenè gaudent priuilegijs omnibus de perceptione fructuum Præbendarum suarum in absentia. 46. 47
- Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate non lucrantur fructus in absentia nisi id faciant de licentia eiusdem Vniuersitatis, quamuis Cathedram, aut salarium, non habeant. 50
- Canonici docentes Theologiam, vel Ius Canonicum lucrantur fructus in absentia, quamuis Præbendæ, quas obtinent, sitæ sint in Cathedrali eiusdem ciuitatis, in qua publici Lectoris munere funguntur. 51
- Canonici docentes, vel studentes sacre Scripturæ, aut iuri Canonico, distributiones quotidianas percipere non possunt, nisi in huiusmodi distributionibus omnes Capituli redditus consistant, quia tunc illas percipere poterunt dempta tertia parte. 52, 53
- Canonici ad docendum Sacram Scripturam, vel Ius Canonicum in publica Vniuersitate nullam temporis determinationem habent, sed fructus Præbendarum suarum percipere possunt quandiu docuerint. 168. 55
- Canonici tenentur per se ipsos, & non per substitutos suo muneri satisfacere, nisi legitimè sint impediti. 188. 3
- Canonici cogendi sunt ad personaliter canendum Missam illis diebus, quibus ex institutis, & legitima consuetudine illius Ecclesie debent. 5
- Canonici in causa sui Capituli sunt idonei testes. 190. 10
- Canonici in iis, quæ singulorum commodum, & utilitatem respiciunt, ad testificandum non admittuntur. 13
- Canonici tenentur in eorum habitu Canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam celebraturum, vel diuina Officia auditorum cum cappa accedentem, excipientes illum ex aliquo cubiculo Palatii Episcopalis Ecclesie contigui. 191. 1
- Canonici in eorum habitu Canonicali tenentur associare Episcopum in solemnioribus tantùm diebus, quibus cum cappa ad celebrandum solemniter, seu vt diuinis Officiis assistat, accedere voluerit. 5
- Canonici Diaconi non debent hinc inde assistere Episcopo dum is accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum Bluuiali, & Mitra. 6
- Canonici non tenentur nisi ex voluntate, & vrbantate associare Episcopum, cum in diebus non solemnioribus priuatè sine cappa, vel ex alia causa ad Ecclesiam accedere voluerit. 7
- Canonici debent associare Episcopum ad Ecclesiam in Dominicis diebus, & alijs festiuitatibus per annum, si id consuetudine fuerit introductum. 172. 12
- Canonici post signum datum ad officium inchoandum, etiam non expectato Episcopo, Officium inchoare poterunt. 15
- Canonici vt Episcopum in reditu finito Officio associant sufficit vsque extra portam Ecclesie, vel vsque ad primum atrium. 19
- Canonici debent associare Episcopum redeuntem vsque ad aulam, vnde deduxerunt eum ad Ecclesiam. 193. 21
- Canonici duo assistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum quando Præbendæ sunt distinctæ. 195. 7
- Canonici Cathedralis si adsint debent inseruire Episcopo Pontificalia exercenti extra Cathedralem, & non alij inferiores. 10
- Canonici in Missis priuatis Episcopo inseruientes non lucrantur distributiones quotidianas. 196. 13 nisi ex consuetudine Ecclesie assistere tenerentur. 14
- Canonici, qui Breuiarium à Pio V. reformatum acceptarunt, tenentur (sed non sub peccato mortali) recitare in choro Officia Defunctorum, & B. Mariæ, & Psalmos Pœnitentiales, & Graduales diebus assignatis. 199. 4
- Canonici obligantur sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu cantare in choro cum alijs, & non satisfaciunt si solùm assistant. 9. & seqq.
- Canonici non tenentur ad harmoniacam modulationem cantus figurati, sed satisfaciunt in magnis festiuitatibus, in quibus Ecclesia eo cantu vtitur, assistendo cum debita intentione Cantoribus. 200. 14
- Canonici Cathedralis ante Magistratam in omnibus Ecclesijs, vbi simul conuenerint, thurificandi sunt. 202. 34
- Canonici per solam Canonicatum assequutionem statim dicuntur de Capitulo, licet non sint in Sacris. 209. 2
- Canonici soli, qui in Sacris saltem Subdiaconatus Ordine sunt constituti, vocem habent in Capitulo

Index rerum & verborum.

- pitulo in electionibus, & communibus tractatibus. 3
- Canonici, qui non sunt in Sacris, nec vocem consultiuam, nec assistentiam, neque sedem in Capitulo habent. 210. 4
- Canonici habentes vocem in Capitulo non ratione Canonice, sed priuilegio, statuto, fundatione, vel consuetudine, licet Subdiaconi non sint, vocem in Capitulo habent. 7
- Canonici Ecclesiarum Collegiatarum, nisi sint in Sacris constituti, vocem in Capitulo non habent. 10.
- Canonici vt in Capitulo secretò sua vota ferant, an expediens sit, ostenditur. 212. 23
- Canonici Capituli sui secreta reuelantes quas pœnas incurrant ostenditur. 24
- Canonici eo ipso quòd sunt Canonici, & in possessione Canonatus existunt, dicuntur esse in quasi possessione iuris eligendi & votandi, licet nunquam euenit casus. 213. 27
- Canonici quasi possessio interessendi in Capitulo, vt in rebus, & negotiis Ecclesie, atque votandi, probatur ex actibus capitularibus. 28
- Canonici absentes in quibus casibus vocandi sint, ostenditur. 217. 1
- Canonici præsentes in loco in tribus casibus vocandi sunt per signa solita siue campanæ, siuæ viuæ vocis, absentes verò in prouincia per litteras, vel nuncium. 2
- Canonici ad electionem vocandi sunt, qui sunt in prouincia, siue Diœcesi, maximè, quando absentia non est effectata. 3
- Canonici absentes in electionibus non sunt vocandi per sonum campanæ, sed per nuncium, vel litteras. 4
- Canonici si vocati intra assignatum terminum competentem non venerint, non sunt de cætero expectandi, nisi absque periculo & incommodo expectari possent. 218. 8
- Canonici vbi non sunt præsentes in loco, vbi deseruiunt, iustè possunt abesse à Capitulis, seu congregationibus Capitularibus. 222. 6
- Canonici non tenentur venire ad Capitulum quando vocantur tempore insolito, vel congruo. 7
- Canonici donec ad Ordines suis Canonicatibus annexos se promoueri post annum non fecerint, voce in Capitulo priuantur. 227. 1
- Canonici illicitè, & subreptitiè ad sacros Ordines ante legitimam ætatem promoti suffragium ferre non possunt. 2
- Canonici personale, aut locale interdictum violantes scienter exercendo actum sacri Ordinis, vel celebrando Officia diuina, vocem in Capitulo amittunt. 228. 8
- Canonici cuiusuis Cathedralis bipartitò cerni & considerari possunt. 236. 2
- Canonici compelli possunt ad consentiendum si nolint, & iusta causa vnionis faciendæ subesset, quando consensus Capituli in vnione faciendâ per Episcopum requiritur. 238. 13
- Canonici absentes à ciuitate an sint vocandi in omnibus negotiis pertractandis à Capitulo. 239. 15
- Canoniorum duo sunt genera. 3. 4
- Canoniorum Regularium classis alia est illorum, qui sub claustro, & obedientia, sicut alij veri Religiosi viuunt absque vllò administrandi iure. 6. 25.
- Canoniorum secularium origo demonstratur. 10. 46
- Canoniorum Collegium olim dicebatur consilium Episcopi, hodie vocatur Capitulum à capite, sub quo regi & congregari debet ad præbenda consilia. 48
- Canoniorum trium numerus congruus est ad Collegiatam constituendam. 15. 12
- Canoniorum numerum determinatum augere non licet, nisi augeantur prouentus. 18. 2
- Canoniorum numerum augere tantum potest Papa, quando Canonici in erectione facta coram Papa iurarunt non augere, vel statutum numerum taxans fuit à Papa, vel longissimo tempore confirmatum, aliàs Episcopus cum Capitulo posset. 3
- Canoniorum vltra numerum non certum auctoritate Papæ potest quis in Canonicum recipi sine præbenda. 5
- Canoniorum supra numerum duæ sunt species, vna iuris, alia facti. 19. 13
- Canoniorum, aut clericorum Præbenda, vel Portio vbi nulla est, sed totum in distributionibus beneficiorum consistit, concessa licentia percipiendi fructus in absentia, distributiones illæ huiusmodi absentibus debebuntur. 131. 31
- Canoniorum consensus non potest facere, vt qui non interfuit Diuinis, habeat distributiones quotidianas, & neque statuto, aut lege potest constitui. 136. 2
- Canoniorum absentium vocatio ad electionem faciendâ est singulariter, & personaliter si sciatur vbi degant, & commodè, ac sine periculo fieri possit: si verò nesciatur vbi commorentur, faciendâ erit per publicum edictum. 218. 5
- Canoniorum collegium, seu Capitulum Cathedralis Ecclesie est veluti senatus quidam Ecclesie. 236. 1
- Canonis Regularibus non licet portiones, neque alia bona quoad dominium obtinere. 6. 23
- Canonis Regularibus non licet admittere intra clausuram Monasterij mulieres, etiam omni suspicionem maiores obsequiorum honestorum præstandorum causa. 10. 43
- Canonis Regularibus non licet interesse agitationi taurorum. 44
- Canonis si successiuè post adeptam possessionem non capitulariter, aut aliàs legitimè captam ex patientia Canoniorum ad actus Canonicos Canonis tantum competentes admissus fuerit, tunc censetur legitimus possessor. 88. 15
- Canonis ratione maioris Ordinis præcedentiam alij concedunt. 107. 9
- Canonis nihil prodest quòd in ciuitate maneant, nisi Ecclesie debitæ horis inseruiant. 122. 10
- Canonis, & clericis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum competit ius percipiendi quotidianas distributiones. 128. 11
- Canonis supernumerariis, & creatis cum expectatione Præbendæ competit ius percipiendi distributiones quotidianas. 13
- Canonis quamuis posterius prouisis competit præcedentia supra coadiutores, nisi aliud in forma coadiutoriæ caueatur quacunque consuetudine in contrarium non obstante. 178. 25
- Canonis per solam Canonicatum assequutionem perfectè quæsitâ sunt omnia iura Canonicalia. 209. 1
- Canonicos cogere potest Episcopus ad ediscendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum. 59. 6
- Canonicos duos Ecclesie suæ potest Episcopus in sui seruitium habere, qui fructus Præbendarum in absentia, non tamen distributiones quotidianas percipiant: etiamsi illi nunquam accesserint ad Ecclesiam, nec primam residentiam iuxta statuti formam

Index rerum & verborum.

- formam fecerint. 153. 5
- Canonicos adstringere non potest Episcopus, ut domi suæ Capitulum conuocent, si fuerit solitum, ut fiat in Sacristia, vel in alio Ecclesiæ loco. 204. 11
- Vide *Dignitas, Theologus.*
- Cantor*, qui est Dignitas in Cathedrali, debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per Vicecantorem à se assumendum, & ab Episcopo approbandum. 46. 12
- Cantoris munus quod sit, ostenditur. 47. 13
- Cantores Capellæ Pontificiæ actu inseruientes vti veri familiares Papæ lucrantur fructus, non tamen distributiones suorum Canonicatum. 153. 2
- Cantorum schola fuit instituta in Ecclesia Cathedrali. 45. 2
- Vide *Præcentor.*
- Cantoria* de iure communi non est Dignitas, sed officium. 26. 33
- Canum* requisitum scire tenetur in Canonicum promouendus. 59. 5
- c. *Episcopus, de præbend.* declaratur. 166. 42
- c. *Quia nonnulli, de magistr.* declarantur. 41
- c. *Statuimus, de maiori & obed.* expenditur. 107. 10
- Capellania* an sit incompatibilis cum Canonicatu in eadem Ecclesia, remissiuè. 230. 17
- Capitularia* Sede vacante, non possunt à Decano prima Dignitate, vel aliquibus tantum Canonicis, cæteris inficiis, & non legitime vocatis, & extra locum Capitularem decerni. 303. 3
- Capitulum* Sede vacante, non potest suppressere Canonicatus. 20. 13
- Capitulum tradendo possessionem prouiso ab Episcopo de beneficio simultaneæ collationis, an censetur etiam ipsum conferre, remissiuè. 75. 11
- Capitulum si denegauit tradere possessionem, tunc ea aliter capta habetur ac si capitulariter capta esset. 87. 11
- Capitulum si habet iustam causam non tradendi possessionem, tunc non suffragatur possessio non capitulariter capta. 13
- Capitulum Ecclesiæ maioris si inuiteretur ad aliquas functiones, præcedere debet aliis Canonicis & Prælati inferioribus etiam in propriis Ecclesiis. 113. 50.
- Capitulum Cathedralis repræsentat personam Episcopi. 53
- Capitulum totum per consuetudinem non potest concedere quod absens lucretur distributiones quotidianas etiam si per momentum temporis durauerit absentia. 136. 22
- Capitulum Sede vacante non potest prouidere Pœnitentiariam tunc temporis vacantem, sed Papa, quamuis collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli. 157. 5
- Capitulum initio cuiuslibet anni duos ex Capitulo ad quid eligere teneatur, ostenditur. 170. 1
- Capitulum, vbi in principio anni duos de Capitulo non elegerit, poterit Episcopus per se solum procedere, dummodò illud prius moneat. 4
- Capitulum totum quando deliquit contra Capitulares sine Adiunctis procedit Episcopus, modò delictum non sit in ipsius personam, vel in contemptum illius. 172. 23
- Capitulum potest per Præsidentem conuocari quandoque Ecclesiæ vitio expedire sibi videbitur, solitis tamen diebus, & destinatis. 205. 1
- Capitulum suum conuocare potest Episcopus quando Canonicis aliquid deliberandum proponere vult, in casibus tantum spectantibus ad Episcopalem Dignitatem. 204. 7
- Capitulum vocem alicui, qui non sit in Sacris, concedere non potest. 210. 5
- Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficii ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in Sacris. 212. 21
- Capitulum non tenetur expectare ut quis promoveatur ad sacros Ordines intra tempus à iure electioni faciendæ præfixum. 218. 10
- Capitulum non potest facere statutum inducens nullitatem electionis propter defectum aliquorum non vocatorum. 221. 25
- Capitulum potest statuere si interueniat præsentia, & consensus Episcopi in concernentibus statum vniuersalem Ecclesiæ. 239. 15
- seu in iis, quæ tangunt particularia ipsius Capituli negotia. 240. 16
- Capitulum non potest statuere contra ius commune etiam interueniente consensu Episcopi. 17
- Capitulum etiam semota aliqua speciali consuetudine cessationem inducere potest. 243. 25
- Capitulum Sede vacante inuentarium de rebus Ecclesiæ conficere tenetur. 245. 27
- Capitulum Sede vacante ad Vicarij Capitularis electionem iteratis vicibus deuenire potest, absque causa tamen non debet. 30
- Capitulum Sede vacante non arctatur ad constituendum Vicarium intra illos octo dies, & successiuè potest de per se administrare. 31
- Capitulum Sede vacante duos Vicarios substituere potest, ut alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, si legitime probetur immemorialis consuetudo, & illis qualitatibus sint præditi, quas requirit Concil. Trid. 246. 34
- Capitulum quamuis non teneatur eligere personam in Vicarium de gremio ipsius Capituli, si tamen adesset idoneus, cæteris paribus est præferendus. 37
- Capitulum Episcopali Sede vacante eligere valet in Vicarium generalem Canonicum eiusdem Ecclesiæ, qui in eadem ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum. 38
- Capitulum Sede vacante in commissione Vicarij potest certum tempus præfinire, quo elapso eius iurisdicção expiret. 43
- Capitulum potest Vicarium eligere cum clausula quod non duret nisi per annum. 44
- si Capitulum constituerit Vicarium simpliciter absque temporis præfinitione, eius Officium durant durante Sedis vacatione. 46
- Capitulum, vbi non esset Doctor, potest in ipso actu deputationis Vicarij dare ei consultorem Doctorem sibi bene visum partibus, non suspectum. 247. 52
- Capitulum si infra octo dies post mortem Episcopi non prouiderit de Vicario, vel non idoneum elegerit, poterit Archiepiscopus deputare Vicarium, seu Officiale in Ecclesia suffraganea. 55
- Capitulum, seu Vicarius Capitularis Sede vacante non potest exequi commissiones Apost. in forma Dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario generali intuitu officij, vel sub nomine Dignitatis. 248. 59
- Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Sede vacante in ius Episcopale subintrat, & potest omnia facere, quæ sunt iurisdictionis, nisi expressè prohibita reperiantur. 61
- Capitulum Sede vacante potest Diocesim visitare per se, vel per alium. 250. 69
- Capitu

Index rerum & verborum.

- Capitulum Sede vacante potest tunc demum Diœcesanum visitare, quando lapsus est annus à postrema Antistitis visitatione. 70
- Capitulum potest visitare Diœcesim post lapsum annum à die vltimæ visitationis per Episcopum factæ, tempore triennij non expectato, licet dicatur Episcopum consueuisse visitare singulis trienniis. 71
- Capitulum circa quotidianas distributiones nihil potest statuere. 251. 74
- Capitulum potest habere pro presentibus Dignitatibus Dignitates, vel Canonicos, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem nondum emisissent. 75
- Capitulum non potest statutum condere, quo charitativum subsidium in futurum ex parte minuat. 252. 84
- Capitulum cognoscere potest de causis in prima instantia vigore *Conc. sess. 24. de reform. c. 20.* 85
- Capitulum Sede vacante, non potest suppressere quodcumque beneficium, & sibi vnire. 253. 99
- Capitulum Sede vacante extra visitationem ex delictis contra certas personas inquirere potest. 254. 103
- Capitulum potest munus syndicandi contra officiales exercere. *ibid.*
- Capitulum Sede vacante potest facere ea omnia, quæ competunt Episcopo iure proprio, non autem alieno, hoc est, iurisdictione ordinaria, non autem delegata. 104
- Capitulum Sede vacante, non succedit Episcopo in iurisdictione, quæ illi competeret iure aliquo speciali, sive accidentali. 255. 108
- Capitulum Sede vacante succedit in ius exercendi Pontificalia per Vicarios Episcopos. 257. 113
- Capitulum Sede vacante non potest infra annum vacationis dare licentiam Episcopo commoranti in ciuitate, vel Diœcesi, vt ordinet Regulares. 121
- Capitulum ante lapsum anni vocationis Sedis poterit obtinenti facultatem à Sede Apostolica de suscipiendo Ordines cum licentia sui Ordinarij, hanc licentiam subordinatam concedere. 258. 123
- Capitulum infra annum concedere potest Episcopo extero exercitium Pontificalium & ordinationem propriorum subditorum, non tamen subditorum vacantis Sedis. 124
- Capitulum Sede vacante contraveniens decreto *Conc. Trid. sess. 7. cap. 10.* quam pœnam incurrat, ostenditur. 159. 130
- Capituli appellatione soli Canonici continentur. 211. 15
- Capituli potestas in maiori, & saniori parte Canonorum consistit, quod enim maior pars Capituli facit, à toto Capitulo intelligitur factum, & appellationem non admittit. 214. 3
- Capituli maior pars numeri non sufficit nisi & ratione sanior probetur. 215. 4
- Capituli sanior pars quod sentit id amplectendum est. 5
- Capituli totius, & omnino Canonorum consensus requiritur quando negotium de quo agitur, singulos concernit Canonicos separatim, & principaliter, non verò secundariò. 13
- Capituli consensus non requiritur in adiminatione bonorum, & reddituum Ecclesiæ. 236. 3
- Capituli consensus requiritur in rerum Ecclesiasticarum alienatione, quæ ad Cathedralis Ecclesiæ pertineat. 237. 7
- Capituli consensus requiritur in vnione vnus Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Præbendæ per Episcopum faciendæ. 8
- Capituli consensus non sufficit in vnione facta ab Episcopo ipsi Capitulo, cum non possit auctorizare in facto proprio, secus si fieret alicui Dignitati, vel Præbendæ Capituli. 238. 11
- Capituli consensus an exigatur in vnione à Legato de Latere faciendæ, ostenditur. 12
- Capituli consensus in multis casibus exigitur, ita ut quod sine ipso ab Episcopo factum fuerit, nullius sit roboris, & momenti. 239. 14
- Capituli auctoritas an etiam in iis, quæ requirunt speciale mandatum, transeat in Vicarium, ostenditur. 254. 103
- Capituli Sede vacante potestas intelligitur de Capitulo Cathedralis. 136
- Capitulo, & Clero Ecclesiæ Cathedralis locus dignior in funeralibus semper relinquitur. 114. 60
- Capitula non exempta minimè comprehenduntur sub decreto *Concil. sess. 25. de reform. cap. 6.* 170 2
- Capitula dum celebrantur Officia diuina, fieri non debent, nisi causa aliqua vrgens ea in aliud tempus differre non pateretur. 204. 14, 15
- Capitula Cathedralium Ecclesiarum vocanda sunt, & admittenda ad Concilia Prouincialia. 242. 21
- Capitula Collegiatarum quasi Episcopalem iurisdictionem habentia ad synodum Prouincialem sunt vocanda. 22
- Capitula Ecclesiarum ex manifesta, & rationabili causa possunt cessare à Diuinis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, & diuinorum Officiorum celebrationem suspendere. 243. 24
- Cardinalis Legati in seruitio absentes lucrantur fructus, non tamen distributiones suarum Præbendarum. 153. 4
- Cardinales licet sint pares officio, Presbyteri Cardinales præferuntur Diaconis Cardinalibus. 107. 10
- Carceratus facto, & culpa sua, non lucratur fructus, qui consistunt in distributionibus quotidianis. 133. 7
- Carceratus iniuste lucratur distributiones quotidianas si veniat absoluendus. 149. 42
- Casus refertur in materia optionis contingibilis. 187. 16.
- Cathedra propriè accipitur pro sede Doctoris, ac Prælati. 13. 5
- Cathedralis in erectione, quæ sint consideranda, ostenditur. 12. 3
- Cathedralis ita dicitur, quia penes ipsam est Cathedra in qua magistrorum magna dignitas designatur. 13. 4
- Cathedralis dicitur Parochia totius ciuitatis, vel diœcesis. 39. 19
- Cathedralis Ecclesia Collegiatam honore vincit, & superat Dignitate. 112. 47
- Cathedralis præcedit Collegiatæ in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius Collegiatæ Parochiæ, & in Synodo. 113. 51
- Cathedrales Regulares in Anglia plures existunt, & duæ sunt in Sicilia. 4. 11
- Cathedralitas ex quibus probetur, ostenditur. 13. 7
- Causa spectare ad singulos de Capitulo, quando dicitur. 190. 15
- Causas pendentes contra Capitulares exemptos coram Vicario foraneo procedente cum Adiunctis à Capitulo deputatis, non potest ad se auocare Episcopus, sed benè cum Adiunctis. 172. 25

Index rerum & verborum.

- Episcopali auctoritate. 32. 29
- Censurati* ab Auditore Camerae, seu eius locum tenentibus ab solui non possunt nisi ab eis, & aliis suis, etiam de partium consensu, præterquam in mortis articulo. 133. 7
- Cessationis* à Diuinis siue iustæ, siue iniustæ tempore Canonici non percipiunt quotidianas distributiones. 134. 11
- Cessatione* à Diuinis durante Canonici distributiones quotidianas non recipiunt ab Ecclesia. 151. 50
- C H
- Charitativum* subsidium exigere potest Capitulum Sede vacante. 152. 83
- C I
- Citatio* eius, cuius principaliter interest, est necessaria, non autem illius, qui in consequentiam lædi potest. 216. 14
- Citatio* vna sufficit si personaliter fuerit executata in Canonico contra quem agitur ad priuationem ob non residentiam. 123. 19
- C L
- Clausula*, *Dummodo* Ecclesia in Diuinis non patitur detrimentum, quomodo intelligenda, ostenditur. 111. 22
- Cleri*, seu Status Ecclesie Regnorum Castellæ, & Legionis ad Congregationem vnum Capitulum de gremio mittere tenetur quælibet Ecclesia Cathedralis. 151. 53
- Clericus* secularis etiam in propriis Ecclesiis Regularium illis præcedere debet. 115. 71
- Clericus* suspensus debet tantum habere de fructibus sui beneficii quod sufficiat sibi pro alimentis 134. 8
- Clericus* secularis idoneus quando non reperitur pro Theologali Præbenda, quid faciendum ostenditur. 168. 60
- Clerici* seculares si recipiantur in Ecclesia Cathedrali Regulari pro celebratione Diuinorum, tenentur celebrare Officium Regulare, nec sunt admittendi ad seculare pro euitando scandalo. 5. 18
- Clerici* inferiores debent reuerentiam Capitulo sicut Episcopo, & idè sicut præcedit Episcopus, ita & Capitulum debet præcedere. 113. 52
- Clerici* recedentes à choro dum diuinum Officium canitur, possunt stante consuetudine lucrari distributiones si id fieri contingat ob celebrandum Missam, vel sacramentalem Confessionem. 139. 16
- Clericorum* lites, & iurgia, modica tamen, audit Archidiaconus. 32. 27
- Clericos* ad Ordinem promouendos, examinare, atque probare, eosque Episcopo nomine S. Ecclesie ordinandos offerre spectat ad Archidiaconum. 22
- C O
- Coadiutor*, & coadiutus possunt abesse tribus mensibus in quolibet anno. 122. 17
- Coadiutor* Canonico futura successione vocatur Canonicus factus. 176. 6
- Coadiutor* consequi non potest fructus ex beneficio coadiuti. 177. 10
- Coadiutor* quando aliunde habet vnde se valeat decenter sustentare, disponitur nonnunquam, quod nihil prorsus percipere debeat de fructibus, aut distributionibus. 12
- Coadiutor* non tenetur ad residentiam præcisam, sed casualiam. 15
- Coadiutor* debet habere locum captæ possessionis post mortem coadiuti, & non locum captæ possessionis viuente coadiuto. 178. 2
- Coadiutor* sedere debet in vltimo loco post omnes
- Canonicos. 22
- Coadiutor* in Dignitate absente, vel impedito coadiuto suo præcedit omnibus Canonicis, & ei competit stallum in quo sedere deberet coadiutus, & functiones facere, quas obiret propriarius si aderat. 179. 27
- Coadiutor* non intelligitur comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilate facit Canonicos. 28
- Coadiutor* non sibi obstat, sed coadiuto. 29
- Coadiutor* in ingressu non debet fabricæ soluere, quod est consuetum solui per Canonicos de nouo ingressos. 30
- Coadiutor* non gaudet privilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia. 180. 32
- Coadiutor* non tenetur ad onera Canonico iuniorum, licet teneatur ad onera sui coadiuti. 33
- Coadiutor* non tenetur ad pœnas iudicales, & quæ non haberent rationem multæ ordinariæ impositas ob culpam coadiutoris. 35
- Coadiutor* non tenetur tempore concessionis coadiutorie habere Ordinem Presbyteralem vbi statuto Ecclesie cautum fuerit, quod Canonicus actu sit Sacerdos tempore promotionis. 36
- Coadiutor* non tenetur se promoueri facere intra annum ad Ordinem requisitum si nunquam resedit, seu inseruit. 37
- Coadiutor* datus Canonico non ordinato iuxta formam statuti requirentis Ordinem Subdiaconatus, sub pœna amissionis certæ partis fructuum, non lucratur fructus, & distributiones pro coadiuto si ipse coadiutor est Ordinatus ad formam statuti. 38
- Coadiutor* non potest exercere officia, ad quæ coadiutus electus est. 40
- Coadiutor* gaudet regula de annali, & triennali possessore. 43
- Coadiutor* potest gaudere mensibus datis causa recreationis, & illos consumere sicut principalis. 44
- Coadiutor* excommunicato existente principali potest inseruire, & residere in Ecclesia, & lucratur partem, seu portionem sibi assignatam pro congrua. 181. 46
- Coadiutor* tenetur habere qualitates requisitas ad obtinendam præbendam. 47
- Coadiutor* ex quo residet, & inseruit, debet promoueri infra annum ad Ordinem suæ Præbendæ annexum. 49
- Coadiutor* extra Ecclesiam Cathedrali in absentia coadiuti tanquam verus, & proprius Canonicus quoad præminentias censendus est. 50
- Coadiutor* tenetur facere mentionem de obtentis beneficiis, quæ habet. 182. 51
- Coadiutor*, quamuis non sit in Sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quæ sine Paramentis sacris cum cappa, & cotta facere posset coadiutus si præsens esset. 52
- Coadiutor* seruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo in quo agitur de negotio ipsius coadiuti, ostenditur. 54
- Coadiutoris* potestas à forma coadiutorie pendet. 175. 2
- Coadiutori* tenentur Canonici inseruire, & ministrare prout tenentur inseruire proprio Canonico coadiuto in omnibus functionibus Canonicalibus. 182. 53
- Coadiutores* Dignitatum, seu Canonico in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere. 99. 12
- Coadiutores* cum futura successione non sunt Beneficiarij

Index rerum & verborum.

- ficiarij interim dum viuunt coadiuti, nec habent ius nec titulum in beneficio. 176. 3
- Coadiutores** interuenientes non possunt lucrari fructus Præbendæ pro Præbendatis coadiutis Ecclesiæ Carthagenen. pro tempore, qui dicti eorum coadiuti culpabiles reperti manerint carcerati. 178. 17
- Coadiutores** antianitatem non à die eorum admissionis, sed à cessationis coadiutoria die adipiscuntur. 23
- Coadiutores** quando aliquas functiones faciunt, quæ pertinent ad suos coadutores, debent illas facere nouissimo loco. 24
- Coadiutores** debent esse constituti in illa ætate, quæ ad illud obtinendum beneficium requiritur. 181. 48.
- Coadiutores** cum futura successione, qui iuxta formam concessionis prædiutoria habent vocem in Capitulo, si intra annum non susceperunt Ordines requisitos, amittunt vocem in Capitulo, & dimidiam partem distributionum. 213. 25
- Coadiutoria** in prædictis casibus conceditur propter infirmitatem. 175. 1
- Vel propter senectutem. ibid.
- Coadiutoria** post mortem coadiuti continet gratiam coadiutoris, & non subiacet publicationi. 177. 8
- Coadiutoria** licet similis sit resignationi, est tamen quid diuersum ab illa. 9
- Coadiutoria** in Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionibus, Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum à tempore Sixti V. conceduntur à solo Papa. 175. 1
- Coadiutoria** cum futura successione non sunt verè, & propriè beneficia. 176. 4
- Coadiutoria** ad titulum non potest coadiutor ordinari. 180. 39
- Coadiutus**, cui datus fuit coadiutor à Papa cum futura successione, capax est quotidianarum distributionum, ac si nullum talem haberet coadiutorem. 129. 17
- Coadiutus** impedito, seu infirmo coadiutore, an teneatur inseruire si habilis sit ad effectum lucrandi distributiones, ostenditur. 181. 45
- Cognoscere** de crimine hæresis potest Capitulum Sede vacante. 249. 66
- Cognoscere** de arduis causis potest Capitulum Sede vacante. 251. 72
- Collatio** Præbendarum, & Canonicatum quando ad Episcopum tantum spectat, vacationes in mensibus Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, & Nouembris, ad Papam spectant. 77. 21
- Collationibus** simultaneis Episcopi, & Capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantum habet totum Capitulum, & è contra. 74. 7
- Collector** generalis Camera Apost. eius durante officio lucratur distributiones. 142. 3
- Collectores** Camera Apostolicæ, si sunt Canonici, ab Episcopo visitare, & corrigi non possunt. 171. 17
- Collegiatus** vbi non constat de foundationis initio ex coniecturis, & indicijs probatur. 14. 9
- Collegialitatis** coniecturæ, & indicia quæ sint, ostenditur. 10
- Collegialitatis** qualitas probata est sufficienter etiam ex collationibus Canonicatum, & assignatione stalli in Choro, & loci in Capitulo. 11
- Collegialitatis** potissima coniectura est, si in Ecclesia adsit aliquis vti caput, & Clerici, vel Canonici vti membra. 15. 14
- Collegialitatis** indicium sufficiens non erit actus congregandi se ad sonum campanæ, nisi alia signa concurrant ad faciendum collegium necessaria. 17
- Collegiata** censetur illa, quæ habitu existit. 13
- Collegiata** ex signis, & alijs sufficientibus existimatur, licet de foundatione & priuilegio non constet. 16
- Collegiata** insignis ex quibus probetur, ostenditur. 18
- Collegiata** insignis ab eius erectione præcedit alijs Collegiatis, quamuis antiquioribus. 19
- Collegiata** simplex præcedit omnibus Ecclesijs simplicibus, & quæ tantum Parochiales sunt, etiam si antequam erigeretur in Collegiatam illis cederet. 20
- Per erectionem Ecclesiæ Collegiata in Cathedrali non censetur vnquam derogatum iuri alterius. 12. 2
- Collegiata** signum manifestum est, quando Canonici, seu Clerici in Ecclesia faciunt propria statuta. 15. 15
- Collegiata** Ecclesiæ Prælatus suppressionem Præbendarum tenuium facere non potest, licet esset exemptus, & Ecclesia insignis. 20. 22
- Collegiata** Ecclesiæ secularis Canonicatus, seu Præbendæ vacantes spectant ad electionem, & præsentationem Prælati inferioris, & Capituli eiusdem Ecclesiæ Collegiata, & ad institutionem Episcopi de iure communi. 76. 15
- Collegiatam** eligere nullus inferior à Papa potest. 14. 8
- Collegij** ius in vno solo remanet, & conseruari potest. 230. 15
- Commendare** Ecclesias, siue beneficia ad tempus potest Capitulum Sede vacante. 252. 94
- Commissio** causæ facta alicui tanquam Canonico, non transit eo mortuo ad successorem in Canonicatu. 19. 10
- Commutare** vltimas voluntates potest Capitulum Sede vacante in casibus in quibus de iure communi posset Episcopus. 253. 101
- Concil.** Trid. requirit vt in omnibus Cathedralibus Ecclesijs Canonicatus omnes habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, & Subdiaconatus. 16. 28
- Concil.** Trid. hortatur, non autem præcipit, vt Episcopi curent, quod Dignitates omnes, & dimidia saltem pars Canonicatum in Cathedralibus Ecclesijs, & Collegiatis insignibus per illos conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Sacra Theologia, aut iure Canon. 17. 30
- Concil.** Trid. c. 3. sess. 21. & 22. de reform. declaratur, & concordatur. 135. 15. & seqq.
- Conc. sess. 25. de reform. cap. 6.** sustulit immemorabilem consuetudinem. 171. 11
- Concilio** generali Canonici interefferentes, lucrantur distributiones quotidianas, quando tanquam Theologi, vel Canonistæ interfunt. 143. 8
- Concilio** Prouinciali, seu Synodali interefferentes percipiunt distributiones quotidianas. 10
- Concordiam** super iuribus Ecclesiæ quando facere possit Capitulum. 240. 18.
- Confessiones** omnium de Diœcesi audit Archipresbyter, & absoluit, præterquam à casibus Episcopo reseruatis. 39. 21
- Confessores** pro casibus Episcopo reseruatis assignare potest Capitulum Sede vacante. 249. 64
- Confessores** approbare, & exponere potest Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum. 153. 100.
- Confirmare** electos, & præsentatos per patronos instituere

Index rerum & verborum.

- tuere potest Capitulum Sede vacante. 249
63
- Consensus* patrum, siue Ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, requiritur in suppressione Canoniarum, si illi ad aliquorum presentationem, seu electionem spectant. 21
26
- Vide *Consilium*.
- Consilium*, vel consensus Monachorum non requiritur in puniendis delictis Canoniarum Regularium. 17
- Consilium* Capituli in Episcoporum tractatibus, vel negotiis plerumque est requirendum. 242.
19
- Consilium* Capituli per Episcopum est requirendum, non autem consensus exigendus in processibus edicendis, decernendis, dirigendis, atque deducendis. 20
- Consilium* Capituli sui requirere tenetur Episcopus ad designandum quibus Canoniatibus quisque Ordo imposteram debeat esse annexus. *ibid.*
- Constitutio* disponens de Canoniatibus non comprehendit quaternarias, & alia inferiora beneficia Cathedralium. 68. 50
- Constitutio facta per Episcopum, & Capitulum post Concil. Trid. ad soluendam certam quantitatem ratione nouæ possessionis Canoniatibus, quæ integrè cedat in fabricam, valet. 91. 30
- Consuetudo* signat locum sedendi, eundi, & standi. 24. 8
- Consuetudo plurimum operatur ad dignoscendum quænam sit prima Dignitas in aliqua Ecclesia. 9
- Consuetudo in aliquibus Ecclesiis introduxit vt Archipresbyter, vel Præpositus, aut alia Dignitas Archidiacono præferatur. 34. 39
- Consuetudo Ecclesiæ capiendi possessionem Canoniatibus etiam non capitulariter valet. 87. 10
- Consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicuius ad Canoniatum est sublata per Concil. *sess. 24. cap. 14. de reform.* 91. 28
- Consuetudo siue statutum admittitur per quod aliquid exigitur ab obrinentibus Canoniatibus, quod non in ipsorum exigentium utilitatem, sed Ecclesiæ, in aliis que pios vsus conuertatur. 29
- Consuetudo valet, vt fructus primi anni referentur hæredibus beneficiarij. 31
- Consuetudo, vt per triennium fructus Canoniatibus à nouis prouisis exigi non possint, est abusus. 32
- Consuetudo, quæ imponit onus recepto, quod tendat in utilitatem Canoniarum, non valet in utilitatem Ecclesiæ. 33
- Consuetudo Ecclesiæ Asten. quod fructus spectent ad capitulum, donec beneficiatus sit sacerdos, est obseruanda. 34
- Consuetudo non valet, quod Canonici residentes dimidia distributionum non priuentur vbi intra annum non promouentur. 96. 16
- Consuetudo valet, vt distributiones quotidianæ tribuantur non modò iis, qui integris horis non interfuerint, verùm etiam non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat. 130. 22
- Consuetudo immemorialis non excusat à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus. 138.
2
- Consuetudo immemorialis potest excusare à residentia in Ecclesiis Collegiatis ruralibus prorsus destitutis, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere. 4
Barbos. de Canon. & Dignitatib.
- Consuetudo immemorialis quæ, eiusque vis, remissiuè. *ibid.*
- Consuetudo valet vt eis, qui habet Canoniatibus in diuersis Ecclesiis, percipiat distributiones in vtraque, cum tamen in vna tantum resideat. 5
- Consuetudo valet quod vna hora, vel duabus interessentes lucentur massam grossam, siue præbendam amissis distributionibus quotidianis. 8
- Consuetudo valet quod interessentes vna hora in vno mense ex nouem fructus lucentur amissis distributionibus. 9
- Consuetudo valida, vt quis in absentia quotidianis lucretur distributiones si sciente, & patiente, ac tolerante Papa inducta fuerit, non verò illo tantum conueniente. 139. 11
- Consuetudo valet, vt clericis senibus post 70. annos dentur distributiones, quamuis diuinis Officiis non intersint. 13
- Consuetudo potest efficere vt quotidianæ distributiones debeantur absentibus, qui non intersint diuinis, in casu quo de iure dubium est an absentibus distributiones quotidianæ debeantur. 18
- Consuetudo vt Dignitates, & Canonici Mitram, gremiale, & thuribulum, ac similia ministrent Episcopo, seruanda est. 196. 20
- Consuetudo seruari debet vt Dignitas, seu Canonicus gestet Baculum Pastorale ante Episcopum in quibusdam diebus festiuis. 21
- Consuetudo seruanda est, qua recitatur in choro Officium B. Virginis in Semiduplicibus, & Dominicis. 199. 5
- Consuetudine, seu præscriptione, vel statuto introduci potest, quod Præbendæ collatio in Cathedralibus ad solum Capitulum spectet. 77. 20
- Consuetudine, aut statuto vigente Canonici choro satisfaciunt interessendo, & faciendo vt Capellani, & Cantores psallant. 200. 12
- de *Contemptu* agere potest solum is, qui neglectus, & non vocatus exitit. 220. 24
- C R
- S. *Crucis* Conimbricensis Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 8. 33
- C V
- Cubiculario* ad bussulam Sanctissimi absentia à residentia Canoniatibus, non debentur distributiones. 153. 3
- Culpa* alia Theologica, alia iuridica. 224. 13
- Cura* iurisdictionalis Dignitati adhærens requiritur in promouendo ad illam vt saltem 25. suæ ætatis annum attingat. 62. 20
- Custos* ille dicitur, cui ea, quæ Ecclesiæ competunt, custodienda committuntur. 44. 8
- Custos* fuit tantum minister Sacristiæ, eidemque addictus. 9
- Custodis* ad Officium quæ spectent, ostenditur: 10.
- D
- D E
- D**ebilis in cruribus, seu tibiis, si ad Ecclesiam se conferre non possit, quotidianas percipit distributiones. 147. 28
- Decanus* acceptus pro simplici beneficio non est nomen Dignitatis, nisi habeat iurisdictionem, aut nisi pro Dignitate habeatur in Ecclesia. 26. 31
- A a Deca

Index rerum & verborum.

- Decanatum qui consequi vult, nullo Concil. Trident. Decreto tenetur esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatum in Theologia, aut iure Canonico. 42. 9
- Decanus* dum locum Archipresbyteri in Ecclesia obtinet tanquam subrogatus, eadem potest quae Archipresbyter, & hac ratione dicitur Dignitas. 26. 31.
- Decanus solet appellari omnis ille, qui alicuius ordinis primus est. 38. 8
- Decanus quare appellatur, qui inter Canonicos alicuius Ecclesiae primas tenet. 42. 1
- Decanus de iure nullam habet iurisdictionem, ac proinde non sonat in Dignitatem, nisi pro tali habeatur. 2
- Decanus in tota ferè Hispania, & Gallia in Cathedralibus primum locum obtinet, & dicitur maior Dignitas post Pontificalem. 3
- Decanus à Capitulo, & Collegio habet primam vocem. 4
- Decanus, qui ex consuetudine simul est Canonicus, & vna hebdomada seruit vt Decanus, & altera vt Canonicus, in hebdomada, qua seruit vt Canonicus, debet sedere in loco Canonicali circumscripta consuetudine. 110. 21
- Decano Capitulo, & non Cantori pertinent aliquae praerogativae in Choro. 42. 8
- Decani, Archidiaconi, seu Priores, qui non sunt Praelati, licet possint conuocare Capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, quamuis in Sacris constituti non sint, non tamen eis licet vocem dare in Capitulo. 210. 12
- Decretum Concilij de committendis causis solis iudicibus synodalibus non est in vsu quoad Papam. 120. 21
- Decretum Concil. sess. 25. de reform. cap. 6. procedit in Episcopo non consecrato, & Capitulo Sede vacante. 170. 6
- Defunctorum vltimas voluntates exequi potest Capitulum Sede vacante quatenus iure ordinario competebar Episcopis. 251. 76
- Delegatio facta Dignitati, non expresso nomine proprio, transit ad successorem, eo quod illum verè habeat. 19. 11
- Deponere, & interdicerè potest Capitulum Sede vacante. 251. 80
- Depositus, seu verbalis degradatus ob Ordine, officio, vel beneficio, amittit quotidianas distributiones, illi tamen danda sunt alimenta de ipsis redditibus Ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat. 134. 12
- Deputatio actualis requiritur, & Praebenda primò vacatura Theologica sit. 162. 4
- Deputatio Praebendae primò vacaturae in Theologalem non comprehendit eam, quae vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illam Praebendam quam dimiserit Canonicus, qui nouissimè optat. 163. 9
- Detractio tertiae partis in distributiones conuertenda non potest fieri nisi ex Canonicatibus, & aliis beneficiis residentiam requirentibus in Cathedralibus, seu Collegiatis existentibus, item ex omnibus Dignitatibus, nisi sint ex illis, quae nullas habent distributiones quotidianas. 130. 25
- Detractio tertiae partis facienda est de fructibus non secundum taxam antiquam, sed secundum valorem currentem, deductis prius pensionibus, & aliis oneribus legitime impositis. 26
- Deuolutio fit ad Episcopum tanquam ad immediatum superiorem propter negligentiam Capitulo Cathedralis Ecclesiae in conferendis beneficiis, quae ad suam collationem separati ab Episcopo pertinent. 244. 26
- D I
- Diaconus, & Subdiaconus inferuientes celebranti debent esse eiusdem Ordinis, & non inferioris cum celebrante. 198. 3
- Dies ipsi residentiae, & seruitij suae continui fuerint, siue interpolati, numerandi sunt ad complementum nouem mensium, quibus residere tenentur Canonici in quolibet anno. 123. 14
- Dies 20. ad optandum computantur à die verisimilis scientiae vacationis, & non currunt ignorantibus. 184. 6
- Diebus solemniotibus tenentur Canonici Episcopum associare, & reducere, etiamsi cappa non utatur, si ea vti non soleat illis diebus. 192. 11
- Dignitas prima in aliqua Ecclesia quae sit dignosci potest ex communi reputatione, & publica fama loci. 24. 10
- Dignitas probatur talis ex eius expressione facta in collationibus Apostolica, aut Ordinaria auctoritate factis, & ex declaratione facta per Capitulum, & ex pluribus actibus & functionibus Capitalibus. 11
- Dignitas talis esse probatur si eam obtinens habet administrationem rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione. 12
- Dignitas dicitur vbi est iurisdicctio, vel illam obtinens habet praerogatiuas sedendi ante alios tam in Choro, quam in Capitulo nomine Dignitatis. 13
- Dignitas, Personatus, & Officia, inter se maximè differunt. 14
- Dignitas annexum habet Officium, vel rerum Ecclesiasticarum administrationem cum iurisdictione etiam in modicis causis. 15
- Dignitas prima prohibito ad minus sibi incumbens non potest alium sibi bene visum Canonicum, aut Dignitatem substituere, sed in eo munere proximior Dignitas succedere debet. 36. 47
- Dignitas prima licet sit coadiutor cum futura successione, nihilominus iuxta formam litterarum coadiutoriae ad eum spectabit absente coadiutor functiones illi incumbentes facere, & exercere. 48
- Dignitas prima semper est, & vocatur prima Dignitas, licet Vicarius sedeat in suo loco. 42. 6
- Dignitas prima habet munus ordinandi processiones intra, & extra ciuitatem absente Episcopo, & non Vicarius. 7
- Dignitas prima post Pontificalem, & principalis in Collegiata non potest esse iudex ordinarius, seu delegatus appellationum in Regnis Castellae, & Legionis. 43. 10
- Dignitas prima vt dignoscatur plurimum operatur communis reputatio, & publica fama loci. 44. 7
- Dignitas principalis in Collegiata debet esse constituta in aetate 25. annorum inceptorum. 49. 5
- Dignitas prima in Collegiata necessario non requiritur vt sit Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel iure Canonico. 6
- Dignitas, & Canonicatus si sunt ad inuicem uniti, an, & quando illos obtinens teneatur vtriusque onera subire per se ipsum, ostenditur. 189. 8
- Dignitas prima, quamuis sit unita, ad assistendum Episcopo sub penis, & censuris Ecclesiasticis cogi potest. 195. 4
- Digni

Index rerum & verborum.

- Dignitas prima dum in assistentia est apud Episcopum, intelligitur praesens in choro tam in Cathedrali, quam in alla Ecclesia. 5
- Dignitati primae spectat, & ea impedita ad secundam, & successiue ad tertiam, deferre sanctissimum Sacramentum, absente, vel impedito Episcopo in eius festiuitate, nec non Missas, Vesperas Pontificales cantare. 35. 43
- Dignitatem habere est iurisdictionem in foro exteriori. 24. 16
- Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est annexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat vtrumque Ordinem, ostenditur. 96. 19
- Dignitatem, Canonicatum, Praebendam, aut Portionem in Cathedrali, aut Collegiata Ecclesia obtinens vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse non potest. 137. 1
- Dignitatem cum Canonicatu, aut Portione obtinentes tenentur vtriusque beneficii onera subire per se ipsos, nisi seruitia eodem tempore concurrant. 189. 7
- Dignitatem habens ratione cuius habet vocem in Capitulo, si fiat coadiutor Canonici, an habeat duplicem. 213. 26
- Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis ad conseruandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam institutae fuerunt. 22. 1
- Dignitates nouae in Ecclesia Cathedrali absque Apostolica auctoritate institui non possunt. 2
- intellige de Dignitate, quae est omnino noua, quippe qui alias non reperitur in Ecclesia. 23. 3
- Dignitates Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum ex consuetudine, vel institutione Ecclesiae dignoscuntur. 7
- Dignitates Collegiatarum Ecclesiarum quam aratem requirant, ostenditur. 63. 23
- Dignitates principales in Collegiatis in Regno Portugalliae obtinere non possunt descendentes ab Hebraeis. 68. 51
- Dignitates Ecclesiarum Cathedralium sunt simultaneae collationis Episcopi, & Capituli. 74. 5
- Dignitates, & Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere. 100. 14
- Dignitates, Canonicatus, Praebendas, aut Portiones in Cathedralibus, vel Collegiatis obtinentes non possunt vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse. 121. 1
- Dignitates Pluuiialibus, Canonici Presbyteris Planetis, & Subdiaconi Dalmaticis, & Tunicellis vti debent, quando Episcopus solemniter celebrat, & in processionibus. 197. 27
- Dignitates, & Canonici non tenentur ad benedictionem Episcopi genuflectere, sed tantum caput inclinare. 28
- Dignitates, & Canonici, qui a Capitulis ad Congregationem destinantur, debent esse proprietarij, & non coadiutores, ac in sacris Ordinibus constituti. 151. 54
- Dignitates, Canonici, vel Portionarij, praesertim in Cathedralibus si legitimo impedimento detenti sint, & per se ipsos munera eis incumbencia adimplere non possint, tunc alios eiusdem Ordinis, & gradus deputare debent. 188. 6
- Dignitates, & Canonici tantum, & non alij etiam vicarius generalis, debent facere circulum. 196. 25
- Dignitates si Canonicali Praebenda careant, non habent vocem in Capitulo. 211. 14
- ad Dignitates, quibus cura animarum subest, nullus est promouendus, qui saltem 25. suae aetatis annum non attigerit, & in clericali Ordine versatus doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur. 62. 18
- ad Dignitates, vel Personatus Cathedralium, quibus animarum cura nulla subest, requiritur aetas 22. annorum completorum. 22
- Dignitatibus, & Canonicis Cathedralis, si adsunt, pertinet assistere Episcopo Pontificaliter celebranti etiam in Ecclesia Collegiata, vel Parochiali, non autem ad Canonicos Collegiatae, vel Presbyteros Parochialis. 195. 11
- Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum in suis Ecclesiis duplici, ceteris vero de choro vnico ductu thurificatio debetur. 202. 30
- Dimissoriae litterae a Capitulo Sede vacante ritè, & rectè concessae per ingressum moderni Episcopi non expirant. 259. 129
- Dimissorias litteras Clericis suae Diocesis dare potest Capitulum Sede vacante, vt ab alio Episcopo ordinetur, post annum a die vocationis concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant praesentari per patronos ad aliqua beneficia. 257. 114
- Dimissorias etiam ad primam Tonsuram non potest Capitulum, seu Vicarius Sede vacante infra annum concedere. 116
- Dimissorias litteras ad primam Tonsuram concedere potest Vicarius Capitularis etiam infra annum laicis, qui expectant praesentari per patronos ad aliqua beneficia. 118
- Dimissorias ad Ordines dare non potest Capitulum Sede vacante infra annum, etiam si haberet territorium distinctum, & exemptum. 119
- Dimissorias concedere post annum, spectat ad Vicarium, & non ad Capitulum. 120
- Dimissorias infra annum Capitulum per Vicarium a se electio concedere potest aetatis beneficiis tam habitis, quam habendis. 258. 125
- Dispensare potest Episcopus cum illegitimis ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum. 63. 25
- quid autem circa Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum, ostenditur. 26
- Dispensare potest Episcopus, vt suae Ecclesiae Canonici abesse possint per quatuor menses. 122. 11
- Dispensare ratione episcopalis iurisdictionis & cum illegitimis ad beneficium simplex potest Capitulum Sede vacante. 251. 81
- Dispensare, & absoluere vigore Conc. sess. de reform. cap. 6. potest Capitulum Sede vacante. 82
- Dispensare potest Capitulum Sede vacante, seu illius Vicarius in interstitiis temporum cum ordinandis in vim suarum litterarum dimissorialium. 258. 128
- Dispensatio praesumpta, in qua fundatur reg. de trienniali, non potest se defendere duos obtinens Canonicatus. 1230. 17
- Dispensationes Matrimoniales directae Episcopo, & Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non possunt per Vicarium Capitularem expediri. 248. 58
- Dispensatus per Papam, vt non teneatur se promoueri facere, debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset. 195. 12

Index rerum & verborum.

- Dispensatus simpliciter, ut minori ætate possit habere Præbendam habentem Sacrum Ordinem annexum, non est dispensatus ut possit habere vocem in Capitulo. 120. 18
- Distributiones* quotidianas non amittit Archidiaconus interim dum visitauerit Ecclesiam, iura vel redditus suæ præbendæ. 31. 15
- Distributiones* quotidianas non percipit Archidiaconus, qui propriam Ecclesiam non visitat, sed solum Ecclesias suæ Diœcesis. 16
- Distributiones* quotidianæ ob non emissionem professionis Fidei amittuntur. 101. 26
- Distributiones* sic dicuntur, quia iuxta cuiusque merita, laborem, & qualitatem distribuuntur. 125. 1
- Distributiones* quædam sunt quæ non distinguuntur à præbendis, sed ipsamet præbendarum vice funguntur, quædam verò præbendis separatæ, atque distinctæ sunt. 2
- Trifaria distinctio distributionum. ibid.
- Distributiones* quotidianæ dicuntur, siue quia quotidie distribuuntur, siue potius quia distribuuntur iis, qui quotidie Horis Canonicis, diuinisque Officiis interfunt. 126. 3
- Distributiones* propriè sunt stipendia quædam personalia, quæ ex redditibus Ecclesiæ (præter Præbendam, aut portionem certam pro beneficio competentem) Canonicis, & Beneficiatis, seu clericis Cathedralium & aliarum Collegiatarum Ecclesiarum diuinis Officiis interessentibus pro diuino Officio tribuuntur. 4
- Distributiones* non veniunt appellatione reddituum beneficiorum, nec etiam appellatione reddituum, & prouentuum, dum de corpore beneficii non sunt. 126. 6
- Distributiones* debent computari inter fructus, redditus, & prouentus beneficii quando agitur de sola consideratione, & æstimatione illius. 17
- Distributiones* aliquando veniunt sub nomine fructuum, non ex propria nominis significatione, sed secundum subiectam materiam. 127. 8
- Distributiones* institutæ fuerunt, ut præter spiritualia præmia etiam temporale stipendium pro victu ab Ecclesia clerici reciperent. 9
- Distributiones* dantur propter interessentiam tanquam propter causam, & rationem formalem, nec committitur simonia cum in primis dentur, ut clerici Deo inseruiant, & munera sua obeant. 10
- Distributiones* præteritæ remitti de iure Concilij Trident. prohibentur, etiam si absit omnis fraus, & conuentio. 126. 23
- Distributiones* quotidianas, aut plenum ius Canonice non habet ille, quem Papa mandat simpliciter recipi in Ecclesia, in qua est certus numerus Canonicorum, nec illi derogat, aut non mandat recipi cum plenitudine iuris Canonice. 128. 15
- Distributiones* duplicatæ debentur ei, qui in eadem Ecclesia Dignitatem, & Canonicatum ex vi consuetudinis, vel dispensationis habet. 129. 18
- Distributiones* quotidianæ singulis Horis Canonicis, & Missæ Conuentuali debent assignari. 20
- Distributiones* quotidianæ, quæ acceptæ fuerunt in tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ, assignari debent non duobus tantum Horis Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus qui non interfuerit, distributionem amittit. 130. 24
- Distributiones* ubi non sunt regulariter tenues, sed pingues, licet sint aliquæ horæ, quæ non habent distributiones, aut tenues, debent eis rationabiles assignari, detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis. 131. 28
- Distributiones* ubi essent sufficientes, & tolerabiles, tertia pars fructuum Præbendarum applicanda distributionibus detrahi non potest. 29
- Distributiones* quotidianas potest beneficiarius pro sua libertate, & arbitrio impendere, ac de eis disponere etiam per ultimam voluntatem. 32
- Distributiones* quotidianæ ordinariæ, & propriè sumptæ amissæ accrescunt aliis clericis, qui interfunt diuinis Officiis. 135. 14
- Distributiones* absentium debentur solum actu interessentibus, non verò aliis, qui iuris fictione censentur interessentes, ut qui absunt ex causa infirmitatis, vel ob aliam Ecclesiæ suæ utilitatem, aut iustam, & rationabilem corporis necessitatem. 136. 18
- Distributiones* amissas ob non residentiam non potest Episcopus, seu Capitulum remittere, aut donare. 136. 20
- sed vide 23
- Distributiones* primi anni quod dentur hæredibus mortui Beneficiarij, potest consuetudine introduci. 138. 6
- Distributiones* ut conferantur iis, qui iussu suarum Ecclesiarum occupantur in computatione reddituum, vel sumptuum ipsarum Ecclesiarum, potest consuetudine introduci. 139. 12
- Distributiones* quotidianæ ut diuidantur inter eos, qui interfunt Officio diuino certis horis, licet non interfunt omnibus, potest consuetudine introduci. 15
- Distributiones* quotidianas percipit Canonicus, qui à Capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, aut Ciuitatem. 143. 9
- Distributiones* quotidianas non percipiunt Canonici habentes curam animarum in aliis Ecclesiis, dum in eis resident, ac Sacramenta administrant. 144. 12
- Distributiones* quotidianas non amittit absens pro euidenti utilitate Ecclesiæ, dummodo non sit ei constitutum salarium. 19
- Distributiones* quotidianas percipere potest absens à choro, & etiam à Ciuitate ob metum ne occideretur ab inimicis, à Principe, &c. 148. 38
- Distributiones* quotidianas percipere potest timens redire ad patriam, vel in ea commorari ob bellum ciuile, aut externum. 39
- Distributiones* quotidianæ intelliguntur sub nomine oblationum manualium, in cap. 2. de offic. Ord. lib. 6. 151. 51
- Distributiones* quotidianas absente coadiuto lucratur coadiutor ad fauorem coadiuti. 177. 11
- Distributiones* non lucratur coadiutor, excommunicato coadiuto. 178. 16
- Distributiones* quotidianæ debentur Canonico coadiuto absente, vel non seruiente coadiutore. 180. 41
- Distributiones* quotidianas, ut lucrentur Canonici, tenentur ad cantandam Missam Conuentualem. 198. 1
- Distributiones* amittunt dormientes, vel confabulantes in choro. 200. 13
- Distributionum* quotidianarum capax est obtinens in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, Dignitatem, Canonicatum, aut Portionem, cui ab habente ad id potestatem datus sit coadiutor simplex. 129. 16
- Distributionum* quotidianarum portio aliqua debet assignari non modò diuinis ipsis Officiis, verum etiam supplicationibus, conuentibus Capitularibus, & aliis similibus. 130. 21
- Distri

Index rerum & verborum.

Distributionibus non priuatur Canonicus quando Ecclesia interdicitur, si non dedit causam interdicto, & solitus erat diuinis Officiis interesse. 150
47

D O

Doctor Theologus non potest esse Vicarius Capitalis Sede vacante. 247. 53
Doctoratus gradum prius accipiens præferri debet ille, qui postea cum assumpserit, & quid si eodem tempore sint Doctores creati, vel vnus in vtroque iure sit factus. 107. 4
Domus Episcopi quibus passibus debeat distari à Cathedrali, vt Canonici illum ab ea ad Cathedralē associare non teneantur, ostenditur. 191. 3
Donationem iurispatronatus confirmare non potest Capitulum Sede vacante. 256. 111

D V

Duci Segorbicæ, & Cardonæ an debeantur, & quomodo cæremonie associationis, thurificationis, & pacis per Canonicos Ecclesiæ Cathedralis Segorbicæ ostenditur. 193. 24
Dulciaria multa prohibentur exigi à Capitulo pro admissione in possessionem alicuius noui Canonici. 90. 27

E

E C

Ecclesia Collegiata Vimarāensis inter omnes Regni insignior, & antiquior est. 50. 11
Ecclesia Vimarāensis, sub Beatæ Virginis tutela, quæ de Oliua nūcupatur, Ioannis Regis Lusitanie, huius nominis Primi, sumptu & munificentia primū extructa. 12
Ecclesia Vimarāensis sex habet ex Capitulo Dignitates, & Præbendas viginti octo. 13
Ecclesia non viduatur per inferiores. 76. 18
Ecclesia polluta existente non debet Canonicis distributionibus priuari, si pollutioni huiusmodi causam non dedit. 150. 48
Ecclesia Collegiata erecta in Cathedralē non comprehenditur sub decreto Conc. *sess. 25. de reform. cap. 6.* 170. 3
Ecclesia non viduatur per inferiores, sed per primam Dignitatem. 214. 2
Ecclesiæ sub verbo absque vltiori expressione alicuius Sancti, vel adiectione particulæ Cathedralis, tanquam antonomasticè sumpta intelligitur Ecclesia Cathedralis. 13. 6
Ecclesiæ in Hispaniis quæ habeant statuta puritatem sanguinis requirentia referuntur. 64. 28
Ecclesiis tam Cathedralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum quorumcumque reddituum tam Dignitatum, & Canonicatum, quàm aliorum omnium eiusdem Ecclesiæ beneficiorum separari debet, & in distributiones quotidianas conuerti. 130. 23

E L

Electio personæ ad Præbendam Theologalem vacantem in mense Ordinario pertinet ad solum Episcopum, collatio verò ad illos, ad quos antea spectabat. 163. 12
quamuis in ea Ecclesia electio sola Canonicorum pertineat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum. 15
Electio non confirmatur nisi constet copulatiuè factam esse à maiori, & saniori parte Capituli. 215
7
Electio quibusdam non vocatis non est ipso iure irrita, sed eis petentibus venit annullanda; dummodo ante confirmationem electionis oppositio de contemptu fiat. 220. 23
Electio facienda tempore si absens iusto impedimento detineatur, vnum, vel plures poterit procuratores constituere, qui per se votum in electione præsentent. 219. 11
Electio irritam facere potest qui ex electoribus canonicè vocatus non fuerit. 220. 22
Electio irritata, ex quò facta fuit aliquibus contemptis, an contemptores pro prima vice eligendi facultate priuentur applicanda contemptis dumtaxat, ostenditur. 221. 26
Electio Canonicorum ad validitatem non sufficit habere maiorem partem suffragiorum respectu minoris, sed vltius necessariò requiritur habere maiorem partem respectu totius Capituli. 215. 10
in *Electio* in quibus requiritur Episcopi confirmatio, non habet vocem Episcopus. 216. 15
Eligendi potestate priuantur ipso iure qui sunt maiori excommunicatione ligati, non verò minori. 228. 4
Eligendi potestas quando ob electorum culpam ad alios deuoluatur, ostenditur. 229. 14
Eligere prohibentur qui ad Ecclesiam receperint postulatum tanquam institutum, vel administratorem antequam admittitur postulatio. 12
Eligere prohibentur qui ob delictum commissum potestate eligendi priuati fuerunt. 13
Electores quilibet potest renunciare voci suæ in vno, vel altero actu electionis. 222. 3
Electores si ad electionem vocauerunt eos, quos vocare non tenebantur, an expectare illos vique ad terminum præfixum teneantur, ostenditur. 218. 9

E P

Episcopus in Canonicos Regulares Cathedralium, exceptis iis, quæ concernunt Regularia instituta, habet omnimodam iurisdictionem, licet non sit Religiosus. 4. 12
Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, habet omnimodam iurisdictionem in Canonicos Regulares suæ Cathedralis, etiam in iis, quæ concernunt Regularia instituta. 13
Episcopus si fuerit simul Abbas in sua Cathedrali Regulari, repræsentat duplicem personam, videlicet proprii & veri Abbatis in concernentibus Regularia instituta, & simul proprii Episcopi quoad reliqua, & sic potest dici Abbas & Episcopus. 14
Episcopus Abbas dum confert Canonicatum, aut Dignitatem in sua Cathedrali Ecclesia Regulari, non confert tanquam Abbas, sed tanquam Episcopus. 15
Episcopus Abbas in iis, quæ ad regulam pertinent, vicaria vti debet potestate alicuius Monachi tanquam melius versati in iis, quæ ad regulam huiusmodi spectant. 5. 17
Episcopus Ecclesiæ Cathedralis Regularis habet iurisdictionem priuatiuè in Monachos. ibid.
Episcopus Cathedralis Ecclesiæ Regularis non potest mutare statum regularitatis. 18
Episcopus in Ordinum distributione pro Canonicis debet requirere consilium Capituli, sed non tenetur illud sequi. 17. 29
Episcopus, seu Capitulum de eius consensu Dignitatem iam communiter institutam pro vniuersali Ecclesia, in aliqua particulari creare potest. 23. 4

Index rerum & verborum.

- Episcopus si in collatione beneficij simultaneæ collationis expresserit se conferre vigore alternatiuæ, Capitulum tradendo possessionem non potest intelligi, quod contulerit. 75. 12
- Episcopus si initio mensis, vel per momentum abfuerit à sua Diœcesi nihil illi proderit, si eodem mense redeat antequam vacet beneficium quominus Papa de eo prouideat. 79. 27
- Episcopus si initio mensis præsens fuerit, & vacuerit beneficium, illudque vi alter naturæ contulerit, moxque recesserit, nihilominus irrita erit illius prouisio, & Papa prouidebit. 80. 28
- Episcopus non ponit claufulam, non obstantibus, &c. 81. 40
- Episcopus cum consensu Capituli statuere non potest, vt aliquid minimum soluatur in ingressu Canoniorum. 90. 24
- Episcopus non potest cogere vt omnes Canonici efficiantur Sacerdotes. 94. 4
- Episcopus debet cum consilio Capituli designare quibus Canonicatibus quisque facer Ordo annexus esse debeat. ibid.
- Episcopus edicere potest ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint. 122. 5
- Episcopus prouidere debet ne tres menses, in quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, incidat in Natale, aut Pascha Domini, sicut similes maximas solemnitates. 6
- Episcopus non potest Dignitatibus, Personatibus, & Officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam pro lucranda tertia parte præbendæ in distributiones conuersa. 131. 27
- Episcopus potest vti opera duorum Canoniorum, siue de Cathedrali, siue de Collegiata Ecclesia, sed non plus duobus. 154. 8
- Episcopus potest compellere Canonicos sub pœna pecuniaria, vt accedant ad Congregationem casuum Conscientiæ. 164. 29
- Episcopus tenetur licentiam concedere Canonicis minoribus triginta annis si in publico, celebrique gymnasio Theologiæ, vel iuri Canonico operam dare voluerint. 168. 57
- Episcopus sine Adiunctis procedere potest ad priuationem Canoniorum ex causa, quod Ordines suis Præbendis annexos non susceperint. 172. 20
- Episcopus potest initio ad summariam informationem, & detentionem sine Adiunctis procedere in criminibus ex incontinentia prouenientibus, & in atrocioribus delictis depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur. 21
- Episcopus potest procedere sine Adiunctis ad pœnas contra Capitulares non obseruantes diem festum S. Augustini ab eodem inductum. 22
- Episcopus potest sine Adiunctis rationem exigere ab Officialibus ex gremio Capituli constitutis Sede vacante, nisi velit criminaliter ad illorum punitiorem procedere. 24
- Episcopus non tenetur cum Adiunctis procedere contra Coadiutores cum futura successione, nisi ex forma coadiutoriæ colligatur ipsis concessa fuisse omnia priuilegia quæ habent Canonici. 173. 26
- Episcopus potest procedere sine Adiunctis contra Portionarios habentes vocem in Capitulo. 27
- Episcopus debet Canonicis certam horam sui aduentus ad Ecclesiam tempore congruo statuere, & significare. 192. 14
- Episcopus si ad Ecclesiam descendat post inchoatum Officium, tunc satis est si quatuor, vel quinque Canonici ei obuiam eant. 16
- Idem si post decantatum Euangelium concio inchoetur. 17
- Episcopus Suffraganeus non debet habere assistentiam duorum Canoniorum vltra Diaconum, & Subdiaconum. 196. 19
- Episcopus poterit cogere Canonicos ad præstandum iuramentum de fideliter punctando in choro. 201. 20
- Episcopus quamuis iuxta solitum teneatur Canonici ad se congregandum facultatem concedere, non potest illos cogere ad declarandum quæ negotia in Capitulo proponere velint. 203. 5
- Episcopus Canonicos pœnis, & censuris cogere potest ad præstandam sibi copiam actorum Capitularium. 204. 6
- Episcopus, vel eius Vicarius potest interuenire in actibus Capitularibus, dummodo non agatur de interesse suo, non obstante quacunque consuetudine in contrarium. 8
- Episcopus vbi de suo, vel suorum commodo agitur, licet possit Capitulum congregare, & rem proponere, debet tamen relinquere Canonicos de Capitulo solos, vt ipsi liberè rem discutiant. 9
- Episcopus si habeat controuersiam cum Capitulo, non potest domi suæ illud congregare, sed debet ad aulam Capitularem accedere, in qua solitum est Capitulum semper conueniri. 10
- Episcopus, qui vt Canonicus in Capitulo assistit, quo loco sedere debeat ostenditur. 206. 2. & seqq.
- Episcopus titularis Canonicus debet in Ecclesia vti habitu ordinatio, quo vtuntur Episcopi in Romana Curia. 207. 3
- Episcopus titularis Canonicus debet præcedere omnibus aliis Canonicis eiusdem Ecclesiæ, & sedere in primo stallo supra omnes. 4
- Episcopus Canonicus an habeat in Capitulo suffragium sicut ceteri Canonici. 6
- Episcopus an teneatur sequi Capituli consilium in decernendo, aut statuendo, quæ visa fuerint opportuna in synodo, ostenditur. 243. 23
- Episcopi in collatione requiruntur præsentia duorum testium. 82. 41
- Episcopi iurisdicctio atque arbitrium est statuere quanta pars Canoniorum ab Ecclesia quolibet tempore abesse poterit. 122. 4
- Episcopi arbitrio relinquuntur quo tempore, & hora, & super qua materia sacre Scripturæ legere debeat Theologus Canonicus. 164. 26
- Episcopi licentia non requiruntur ad hoc, vt Canonici docentes sacram Scripturam, aut Ius Canonicum lucrentur fructus Præbendarum suarum in absentia. 168. 54
- Episcopi licentia requiruntur ad hoc vt Canonici studentes sacre Scripturæ, vel iuri Canonico in publica Vniuersitate lucrentur fructus suarum Præbendarum. 56
- Episcopi licentia non exigitur ad Capitulum congregandum, si absque ea congregari solet. 203. 4
- Episcopo solemniter, vel etiam Missam solemnem, & Vesperas audienti à dextris assistit Archidiaconus. 32. 23
- Episcopo solemniter celebranti assistit Archipresbyter, & Sacerdotibus tunc præcipit, vt sacris vestibus induant. 39. 15
- Episcopo exercente Pontificalia extra Cathedralē Ecclesiam, in ciuitate tamen, tenentur Canonici assistere & inseruire, qui solent assistere, & inseruire exercenti Pontificalia in Cathedrali. 195. 9
- Episcopo Missam priuatè celebranti in Cathedrali non tenentur Canonici assistere. 196. 12 nisi

Index rerum & verborum.

- nisi ex consuetudine Ecclesiæ assistere tenerentur. 14.
- Episcopo Suffraganeo tenentur Canonici assistere quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercet. 18
- Episcopo cum Canonico Cathedralis in Collegiata exempta thurificatio qualis debeatur, ostenditur. 202. 32
- Episcopo titulari Canonicatum obtinenti præcedentia competit in choro, Capitulo, & processionibus, aliisque actibus supra omnes eiusdem Ecclesiæ Dignitates, & Canonicos. 207. 5
- Episcopo mortuo nihil debet ab Episcopo innouari. 260. 135
- Episcopum si finita concione velit ad domum redire, non debent Canonici deserere Missam, sed tres, vel quatuor Episcopum usque ad portam comitentur. 192. 18
- Episcopi possunt procedere ad priuationem ob non residentiam, tamen illa temporum interualla non fuerint obseruata. 123. 17
- Episcopis non licet quicquam sibi capere pro collatione Canonicatus, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali. 90. 25
- E X
- Examinandus* non est ab Ordinario super litteratura, seu idoneitate scientiæ prouisus per sedem Apost. in forma Dignum de Canonicatus, cuius Ordinem requisitum iam habet. 60. 7
- Excommunicationes*, & alias censuras, ac pœnas inferre, & excessus corrigere potest Capitulum, quatenus defunctus Episcopus poterat. 249. 65
- Excommunicatus* iustè eo ipso quotidianas distributiones amittit, nec eas recuperat. 133. 2
- Excommunicatus ab excommunicatione appellans, appellatione pendente distributionibus priuatur. 3
- Excommunicatus iniustè non amittit distributiones quotidianas, si solitus erat ante impedimentum excommunicationis diuinis Officiis interesse. 150. 45
- Excommunicatus potest optare, nisi speciali statuto, vel consuetudine optandus sit titulus. 186. 18
- Excommunicati Canonici maiori excommunicatione vocem non habent in Capitulo. 228. 3
- Executori* non licet super validitate sententiæ, cuius executioni additus est, pronuntiare. 133. 6
- Exemptos visitare non potest Capitulum Sede vacante. 254. 105
- declara vt 255. 107
- Exulatus* iniustè non debet amittere quotidianas distributiones. 149. 44

F

F A

- F***ama* inconcussa in antiquis plenè probat quando habet originem à fide dignis, & orta est ex iustis, & probabilibus causis. 66. 37
- Fama ad probandam impuritatem non aliter recipitur, quàm si sit perpetua, & illæsa apud omnes, & appareat oriri potuisse ex aliqua probabili causa, quæque contrariis probationibus non debilitetur. 67. 41
- Fama recens, & præcipuè quæ post litem contestatam incœpit, non probat impuritatem. 42

F E

- Festa* solemnna, seu dies solemnnes quibus Episcopus potest incedere, seu procedere ad Ecclesiam cum

cappa seu, Pluuiali, sunt qui in cap. 1. & 33. *Ceremonialis Episcoporum* annumerantur. 192. 10

F I

- Fidei* professionem emittere non tenetur coadiutor, nisi cum fuerit successione locus. 177. 14
- Filius* illegitimus non potest obtinere Canonicatum in eadem Ecclesia in qua pater. 231. 20
- Filius ex legitimo matrimonio natus eget dispensatione, vt possit obtinere immediatè beneficium, quod obtinuit pater. 232. 22
- Fiscalem*, qui interuenire solet in criminibus Canonico- rum reorum, assumere potest Episcopus in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, vel alium, quem magis voluerit, deputare. 171. 14

Fiscales eorum officio durante lucentur distributiones. 142. 3

F O

- Fontes* benedicit Archipresbyter, & Pœnitentiam, aliaque Sacramenta pro Episcopo eo infirmo, vel absente ministrat. 39. 17
- Forma cap. quia propter, de elect.* non requiritur in Canonicatum, & Dignitatum prouisionibus faciendis. 76. 17
- Forma collationis, quæ fit per Episcopum de Canonicatu, & Præbendæ Ecclesiæ Cathedralis vacantibus per obitum, ponitur. 83. 42
- Forma instrumenti capiendæ possessionis. 91. 35
- Formam professionis Fidei emittendæ qui adducant, referuntur. 98. 1
- Formula creandi Vicarium Capitularem. 261. 137

F R

- Frigionarij* Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 8. 36
- Fructus* beneficij collati ab Ordinario non exprimuntur in eius prouisione. 82. 39
- Fructus amissi ob non factam Fidei professionem sunt impendendi vel in vsu pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ. 101. 27
- Fructus, & distributiones debentur absentibus à feruio Ecclesiæ pro defensione iurium sui beneficij. 146. 25
- Fructuum Præbendarum tertia pars inter distributiones assignari debet, vbi talis portio non fuerit deputata. 17. 31
- Fructuum amissionem incurrit, qui intra duorum mensium spatium à die captæ possessionis numerandum Fidei professionem non emisit. 200. 22

F V

- Fundationibus*, seu statutis à Sede Apostolica confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione non censetur derogatum per Conc. Trid. *sess. 24. de reform. c. 12.* 138. 5

G

G E

- S. G***eorij* in Alga Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 9. 38

G R

- Gradus* Doctoratus ad Pœnitentiariam non sufficit contra Academiæ statuta, vel consuetudines receptas, seu non facta professione Fidei. 157. 8
- Gradum Doctoratus, seu Licentiaturæ vbi beneficia requiruntur, sufficit eum habere etiam sine scientia sufficienti. 7
- quod an verum sit, ostenditur. 9
- Grænedal* Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint, 8. 34

Index rerum & verborum.

H

H A

Habitum, & tonsuram clericalem tenetur deferre coadiutor, & fori priuilegio gaudet. 180. 42

I L

Illegitimi in Canonicos non sunt promouendi. 63. 24

I M

Impedimentum ab alio, quàm à Capitulo præstitum non excusat à capiendi possessione capitulariter, sed illud tantum, quod ab ipso Capitulo præstat. 87. 14

Impedimentum perstans ne quis possessionem adipiscatur, in eius tantum præiudicium pro capta habetur quoad præcedentiam, non sic in præiudicium tertij. 109. 13

Impedimentum iustum, propter quod venire ad electionem quis non potest, quale esse debeat, ostenditur. 220. 18

Impedimento aliquo existente propter quod possessio capitulariter adipisci non possit, sufficit si aliter acquiratur. 87. 12

Impedimenta duo si concurrant, vno sublato alterum remanet. 119. 13

Impuritas sanguinis potest probari per testes deponentes de existimatione, fama, & auditu. 67. 40

Impuritatis probatione facta ex parte Capituli, potest nihilominus prouisus contraria probatione probare suam puritatem. 45

I N

Indignus quoad hunc effectum is dicitur, qui habet defectus personæ expressos, in cap. quia propter, de elect. 229. 11

Indignum scienter eligentes, aut similiter postulantes pro ea vice eligendi potestate priuantur. 10

Indulgentias concedere potest Capitulum Sede vacante. 252. 91

Indultum primariarum precum dum referuat principales in Collegiatis, comprehendit solum primas. 69. 57

Infirmus, qui personaliter diuinis Officiis adesse non potest, quotidianas percipit distributiones in absentia, si cum erat sanus, consueuerat interesse diuinis Officiis. 147. 27, 36 etiam si propria culpa in infirmitatem inciderit. ibid.

Inquisitores contra hæreticam prauitatem gaudent priuilegio percipiendi fructus, & distributiones quotidianas in absentia. 142. 2

Insensatio, & osculum dantur prout Dignitas personarum, vel obseruantia introduxerit. 202. 31

Instrumentum narrans tantummodo possessionem Canonicatus fuisse captam coram Notario, & testibus, nulla facta mentione de præsentia Capituli, non probat pro sustinenda manutentione. 86. 4

Interdictus iuste ab ingressu Ecclesiæ amittit ipso iure quotidianas distributiones. 134. 10

Interdicti Canonici vocem in Capitulo non habent. 228. 7

I P

Ipsæque, est personalissima. 68. 53

I R

Irregulares Canonici vocem in Capitulo non habent si eam habeant ratione alicuius sacri Ordinis, cuius irregularis exercitium non habet. 229. 9

I V

Iudex Apost. seu delegatus Papæ, aut Iudex Synodalis esse non potest coadiutor. 179. 31

Iurisdicctio, & aliorum cura Archipresbytero incumbens per contrariam consuetudinem hodie sublata videtur. 40. 25

Iurisdicctio nulla annexa est Canonicatui ex Ecclesiastica eius institutione. 117. 2

Iurisdicctio non potest per subdelegationem in alterum transferri, quàm qui sit qualificatus similiter de eadem, vel simili Dignitate. 118. 8

Iurisdicctio non deuoluitur ad Adiunctos, sed ad superiorem, si Episcopus nolit, vel non valeat contra Capitulares delinquentes procedere. 170. 5

Iurisdicctio quando datur alicui, vt solus cognoscat, censetur sublata iurisdicctio alterius. 236. 6

Iurisdicctionem habens Ecclesiasticam in foro exteriori annexam personæ ratione beneficij, largè dicitur Dignitatem habere. 25. 17

Iurisdicctionem licet inferiorem in multis habet Archidiaconus. 32. 26

Iurisdicctionem quando habeat Archidiaconus, ostenditur. 33

L

L A

Labarum quod signum olim fuerit, ostenditur. 47. 17

Laici Canonici institui prohibentur. 58. 5

Lateranenses Canonici Regulares à quo instituti, & à quo tempore receperint. 6. 26

L E

L. filia legatorum C. de legatis, declaratur. 166. 43

Lectioes, & responsoria Diuini Officij Lectoribus, & Cantoribus assignare pertinet ad Officium Archidiaconi. 31. 19

Legata facta Canonicis in dubio an censeantur relicta Capitulo. 244. 16

Legilis loco de quo in Cerem. lib. 2. cap. 31. potest tolerari Laicus clauiferarius, dummodi sit indutus habitu clericali. 193. 23

Leprosus, aut alio morbo contagioso coactus Canonicus ab vrbe discedere, in absentia distributiones quotidianas lucratur. 147. 34

L I

Libri Capituli eo fortiùs pro ipso Capitulo fidem faciunt si fuerint tenti, & rogati per secretarium Capituli, qui fuerit Notarius. 201. 22

Libris Ecclesiæ Cathedralis quomodo fides adhibeatur. 15. 20

Libris Capituli circa Canonicorum interessentiam standum est. 201. 21

Licentia causa studiorum etiam obtenta à Sede Apostolica non excusat ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum. 131. 30

Licentia concessa per Episcopum Canonicis ad studendum in aliquo publico gymnasio illis non suffragatur vltra quinquennium. 168. 58

Licentiam debet Canonicus dum abesse vult petere ab Episcopo, seu Capitulo si Sedes vacet. 151. 55

Licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante, quam dare posset Episcopus. 252. 87

Licentiam ædificandi Ecclesiæ, vt acquiratur ius patronatus concedere potest Capitulum Sede vacante. 88

Licentiam vt nouitj disponant de bonis temporalibus concedere potest Cap. Sede vacante. 90

Vide Episcopus.

M

Index rerum & verborum.

M

M A

Magister scholæ, nonnullis Scholasticus, est scholæ præpositus, siue præfectus. 48. 1

Magistratus debetur thurificatio post Canonicos æquis ductibus. 202. 33

Vide *senator*.

Mandatum Procuræ Capituli quomodo constituitur, & reuocetur. 216. 16

Mantuani Canonici Regulares à quò instituti, & quo tempore inceperint. 7. 31

Massa vniuersalis omnium reddituum Canonicoꝝ tam ratione distributionum, quàm Præbendarum constituenda est, & contribuendum pro expensis, quæ fiunt ad sustinendas lites Capitulum tangentes, ab vnoquoque procurata, quam quisque percipit ex tali massa. 145. 24

Matrimonio celebrando assistere potest Capitulum Sede vacante, & alij Sacerdoti assistendi licentiam concedere. 252. 86

Matrimoniales causas cognoscere potest Capitulum Sede vacante. 253. 102

M E

Medicinam sumens Canonicus, aut si sanguine minuatur, percipit distributiones in absentia. 147. 32

Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici propter absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici, quamuis ipse reuertatur de nouo. 78. 25

Menses Februarij, & Augusti semel per absentiam Ordinarij facti Apostolici tales esse non desinunt reuertente Ordinario ad suum Episcopatum. 79. 26

Menses Iunii, & Decembris numquam sunt Apostolici, quamuis Ordinarius nunquam resideat. 80. 29

Menses tres, quibus Canonici quolibet anno abesse possunt, continere debent xc. dies non solum continui, sed etiam interpolati. 122. 2

Metropolitano negligente suum Vicarium constituere Episcopus antiquior ex Suffraganeis in Metropolitana illum constituere potest, Episcopo verò exempto negligente Episcopus propinquior deputate poterit. 247. 56

Metropolitanæ ciuitatis Cæsaraugustanæ secularizatio. 10. 49

M I

Missæ Conuentualis omitti non potest pro Missa votiuâ pro Defunctis. 198. 2

Missas Pontificales per se ipsum celebrare non valet Episcopus, non potest in præiudicium primæ Dignitatis, ad quam id spectat, alteri sibi benè viso pro debito voluntatis demandare. 36. 46

Missas distribuit inter Dignitates, & Canonicos Archipresbyter, non semper vni, sed successiuè per ordinem. 39. 10

M O

Monachus ex legitima dispensatione factus Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, secularis non potest esse legatus Papæ. 120. 15

Monacho simplici potest causa ex certa scientia à Sede Apost. committi, seu delegari. 119. 12

Monasteria Monialium, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica, non potest visitare Capitulum Sede vacante. 254. 106

N

N A

Natus inter Christianos non grauatür onere præbandi se esse natum ex puris Christianis, sed hoc in dubio præsumitur. 65. 33

N E

in *Negotiis* agendis per Episcopum cum consensu Capituli an vox Episcopi cum vno, vel duobus Canonicis faciat maiorem partem, & sit attendenda? 243. 25

Neophyti non prohibentur in Canonicos assumi si aliàs reperiantur idonei. 63. 27

N O

Nobilitas, & puritas sanguinis optimè probatur quando ostenditur descendentes ab eodem genere, & origine habuisse officia ad quæ non nisi nobiles, & puri sanguinis admittuntur. 66. 39

Nomina Canonicorum an sint exprimenda in instrumentis, quæ fiunt à Capitulo, ostenditur. 213. 31

Notarius proprius ab Episcopo assumendus est in visitatione personarum Cathedralis Ecclesiæ, qui Capitulo suspectus non sit. 271. 13

Notarij eorum officio durante lucrantur distributiones. 141. 3

N V

Numerus Canonicorum is dicitur definitus, quem in Ecclesia Cathedrali Episcopus cum consilio Canonicorum, in inferioribus Collegiatis ipsarum Canonici cum Episcopi consensu desuper accedente præfinierint. 18. 4

Numerus certus Canonicorum, & Præbendarum in Cathedralibus, & Collegiatis quandoque nullus est, interdum est certus numerus Canonicorum, sed nullus numerus, nec distinctio Præbendarum; interdum est certus numerus Canoniarum, & Præbendarum inter se distinctarum; nonnunquam est certus numerus Canoniarum, & totidem sunt Præbendæ, sed eæ distinctæ non sunt. 19. 7

Nuncio præsertim iurato creditur an aliquis ex vocabulis absens, sit vocatus necne. 218. 7

O

O B

Obligatus in forma Camerae potest sine personali citatione excommunicari. 133. 4

Obses datus ab Ecclesia, aut etiam repræsaliatum causa captus & detentus quotidianis distributionibus priuandus non est. 144. 18

O E

Oeconomus præficere potest Capitulum Sede vacante. 252. 92

O F

Officium simplex cum perpetua rerum administratione quandoque Dignitas appellatur secundum consuetudinem Ecclesiarum. 25. 18

Officium simplex in Ecclesia est quid diuersum à Dignitate, & Personatu. 21

Officium non est Dignitas, etiamsi haberet quis ratione Officij administrationem aliquarum rerum, sine tamen aliqua prærogatiua in Choro, & in Capitulo ultra alios sui Ordinis. 22

Officium largo modo dicitur habere omnis, qui habet

Index rerum & verborum.

habet aliquod onus, vel curam, seu administrationem, aut custodiam. 24

Officium Archipresbyteri ciuitatis in Cathedrali Ecclesia quod sit de iure communi, ostenditur. 38. 9

Officium Archipresbyteri hodie secundum consuetudinem Ecclesiarum attenditur. 40. 26

Officium facere in Ecclesia vbi corpus defuncti sepelitur, pertinet ad Parochum ipsius Ecclesiae. 114. 62

Officium Canonicum recitare non tenetur coadiutor, sed proprietarius. 177. 13

Officium Canonorum in duobus potissimum consistit, scilicet in choro cum participatione Diuinorum, & loco in Capitulo. 187. 1

Officium Canonorum in choro in quibus consistat, ostenditur. 188. 2

Officium paruum B. Virginis quando recitatur in choro tempore Paschali, dicitur sine addito Alleluia. 199. 6

Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario. 7

Officium non est inchoandum statim signo dato, sed elapsa tertia parte horae post signum datum. 8

Officio quando esset annexa Dignitas, vel in Officio concurrerent ea signa ex quibus Ecclesiastica Dignitas discernitur, tunc Officium diceretur habere Dignitatem. 25. 23

Officia diuina dum recitantur non licet fieri congregationes particulares commissariorum Capituli, neque occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae. 205. 16

O P

Opinion semper inest formido ne contrarium sit verum. 223. 12

Optandi ius quanto tempore consuetudine induci possit, ostenditur. 283. 3. & seq.

Optare nemo impeditur quamuis habeat reseruatam beneficium ratione optionis dimittendum, nec non quamuis habeat Praebendam super cuius fructibus ipse voluntarie consensit pensionem reseruati ad fauorem alterius. 285. 16, 17

Optare non potest vacantem Praebendam, qui propter aliquod corporis vitium repellitur ab Ordinibus illi annexis, quamuis vitium huiusmodi contraxerit post obtentum beneficium in Ecclesia, si in optione requiratur noua collatio. 186. 19

Optio est ius quoddam Capitulo, seu Collegiali alicui Ecclesiae ex consuetudine, vel statuto competens, vt antiquiores gradatim vacantem Praebendam, quae reseruata non sit, propria dimissa intra certum tempus eligere possint. 183. 1

Optio non inducitur a iure communi, sed a consuetudine, priuilegio, indultu Apostolico, aut statuto. 2

Optio regulariter fieri debet intra viginti dies, & currunt simul omnibus optare valentibus, sed non potest id tempus per Capitulum minui. 184. 5

Optio ita gradatim fieri debet, vt si non optat primus, seu antiquior, optet secundus, seu sequens. 185. 12

Optio locum non habet in beneficiis, seu Prebendis in Curia, vel apud Sedem vacantibus. 186. 21

Optio habet locum in his Praebendis, quae deuoluuntur ad Papam ex negligentia inferiorum in non conferendo intra sex menses a die notitiae vacationis. 24

Optionis natura est, vt successiue vnus Praebendatus, seu Beneficiatus post alium, prout quisque antiquior est, gradatim ascendat. 185. 13

Ordinarius an possit absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonorum, eo quod requisitos Ordines infra annum non susceperunt, ostenditur. 96. 21

Ordinarius non potest condonare fructus amissos ob non factam Fidei professionem. 101. 28

Ordinarius in prouisione non requiritur expressio beneficiorum, quae obtinet is, cui confertur. 82. 38

Ordinati contra formam dicti cap. 10. Concil. non gaudent priuilegio clericali. 259. 131

An possint habere beneficium. 132, 133, 134

O S

Osculum, vide *Inseusatio*.

P

P A

P*alatium* Episcopi si sit longè distans, debet Episcopus associari per Canonicos ex aliquo loco ad hoc deputato propè Ecclesiam, vel ex Ecclesiae ipsius atrio, aut scalis. 191. 4

Pallium a palatio in Ecclesiam non conuenit gestare Episcopo, sed debet assumi post cantatam Tertiam in sacello Ecclesiae vbi paratur Episcopus. 193. 22

Papa solus ad augendum cultum diuinum erigere, & constituere potest Ecclesiam in Cathedralem, & ipsam in Metropolitanam. 12. 2

Papa si cum minori dispenset, vt sit Canonicus in Ecclesia Cathedrali, non ob id censetur cum eo dispensare, vt in ea aetate possit esse iudex delegatus. 119. 9

Papa coadiutoriam concedendo non prouidet absolute de beneficio, sed necessitati Ecclesiae. 176. 5

Papa prouisio de beneficiis simultaneae collationis in casu discordiae inter Episcopum, & Capitulum, est valida. 75. 10

Papa in seruitio absentes de iure communi lucrantur fructus, sed non distributiones suarum Praebendarum. 152. 1

Parochus in propria Ecclesia tantam habet potestatem, quantam Episcopus in sua Diocesi. 113. 57

Parochus in propria Ecclesia omnibus quantumuis in Dignitate constitutis, praecedere debet. 58

Parochus defuncti, vel *Parochus* Ecclesiae ad quam corpus defuncti defertur, digniorem locum obtinere debet, & praecedere quibuscunque aliis Presbyteris, non autem Ecclesiae Cathedralis. 114. 61

Pars sanior praefertur maiori numero nisi in numero magnus esset excessus. 215. 6

Pars iustior quanam sit sanior non amplius inquiritur, sed tantummodo minor, vel maior ipsorum numerus respicitur. 8

Pars maior sumenda est respectu totius, non respectu aliarum partium. 9

Pars tutior quomodo eligenda, ostenditur. 223. 11

Paternis meritis si quis fulgeat, praerogatiuam habet. 107. 7

Pauperes non sunt de Praebendis Ecclesiae Cathedralis prouidendi, nisi sint litterati. 59. 3

Index rerum & verborum.

P E

- Permutationibus* beneficiorum auctoritatem præstare potest Capitulum Sede vacante. 253. 97
- Personatus* est quædam prærogatiua in Ecclesia post existentes in Dignitate, sicut habere locum honorabiliorem in Choro, & primum locum in processionibus. 25. 19
- Pestis* ob causam à sua Ecclesia absens potest percipere distributiones quotidianas, si probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa. 148. 40
- S. *Peiri* de Monte Corbulo Canonici Regulares, à quo instituti, & quo tempore inceperint. 9. 32

P L

- Plebana* officium appellatur, non Dignitas, etiam si Plebanus haberet curam animarum, Baptismum, & Chrisma, possétque Capellanos sui Plebanatus excommunicare & confirmare. 26. 27
- Plebana* quando esset Collegiata, ipsiusque Ecclesie Plebanus esset caput, haberétque præminentiam, & iurisdictionem in Canonicos Ecclesie, tunc censeretur in Dignitate constitutus. 28
- Pluralis* loquutio resoluitur in plures singularitates quando dispositio loquitur de pluribus subiectis copulatis, non autem de vno tantum. 68. 54

P O

- Pœna* priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrat quamuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici. 95. 14
- Pœna* priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quamuis intersint Diuini, & Officium recitent. 15
- Pœnam* Concil. *sess. 23. cap. 10.* incurrat Capitulum, seu Vicarius Sede vacante concedens dimissorias infra annum vacationis, quamuis illis usus non fuerit is, cui concessæ fuerunt. 257. 117
- Pœna* contra obtinentes Canonicatus, & non residentes non habent locum in Canonico carente Præbenda. 123. 21
- Pœnarum* gradus in Conc. Triden. *sess. 24. de reform. cap. 12.* præscripti necessariò seruandi sunt antequam deueniatur ad priuationem, aliàs nulla erit. 123. 26
- Pœnas* contra obtinentes Canonicatus, & non residentes potest Episcopus ante sententiam minuire, sed in totum tollere. 123. 20
- Pœnitentes* in feria quarta Cinerum ab Ecclesia expellit Archipresbyter, & Feria quinta in Cœna cum reconciliantur, Episcopo representat. 39. 16
- Pœnitentes* solemniter Episcopo inconsulto non absoluit, vel reconciliat Archipresbyter. 39. 22
- Pœnitentiarius* hodie in singulis Cathedralibus decreto Concilij Trid. institui iubetur ad Confessiones pro Episcopo audiendas. 39. 23
- Pœnitentiarius* si dum recitantur diuina Officia audiat in Ecclesia Confessores etiam peccatorum venialium, & non reseruatorum, percipit distributiones quotidianas, dummodo intra Ecclesiam, non extra eam, etiam infirmorum Confessiones audiat. 143. 6
- Pœnitentiarius* quis, & quomodo instituendus, ostenditur. 156. 1

- Pœnitentiarius* institutus ante vacationem Præbendæ eius officio vnita neque vocem in Capitulo, neque locum in choro sibi vindicare potest. 156. 3
- Pœnitentiarius* deputari debet qui sit Magister, aut Doctor, seu Licentiatus in S. Theologia, vel iure Canonico, seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiat. 157. 6
- Pœnitentiarius* debet esse constitutus in ætate quadraginta annorum completorum, seu aliàs quando aptior pro loci qualitate non reperitur. 157. 10
- Pœnitentiarius* dicitur pro loci qualitate non reperiri aptior quando non reperitur in ciuitate, aut etiam in Diœcesi persona apta cum qualitatibus requisitis. 11
- Pœnitentiarius* ex ipso quòd est institutus habet à iure, & Concilio facultatem audiendi Confessiones pœnitentium illius Diœcesis absque noua Ordinarij licentia. 12
- Pœnitentiarius* debet semper paratus existere ad audiendas Confessiones horis opportunis, loco, & Sede Episcopi. 158. 14
- Pœnitentiarius* virgam, seu bacchetam in manu sicut in Vrbe non debet retinere. 15
- Pœnitentiarius* Canonicus non potest esse Index Ordinarius, vel delegatus appellationum in Regnis Castellæ, & Legionis. *ibid.*
- Pœnitentiarius* soluere non potest à casibus, quos Episcopus sibi expressè reseruauit. 16
- Pœnitentiarius* casus reseruatos sibi ab Episcopo commissos non potest alteri delegare. 17
- Pœnitentiarius* non potest delegare suam auctoritatem. 18
- Pœnitentiarius* non tenetur ad maiorem residentiam quàm alij Canonici. 19
- Pœnitentiarius* pro præsentate à choro habendus dum audit Confessiones. 159. 20
- Pœnitentiarius* dum actualiter Confessiones audit, lucratur etiam ipsas elemosynas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaueribus, vel pro supplicationibus. 21
- Pœnitentiarius* Confessiones etiam infirmorum extra Ecclesiam audiens non censeretur præsens in choro. 22
- Pœnitentiarij* institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli pertinet. 156. 4
- Pœnitentiarij* Canonicatus, & Præbendæ in Regnis Castellæ, & Legionis existentes, quomodo conferendi iuxta constitutionem Gregorij X V. 159. 24
- Pontificalia* exercendi in Ecclesia vacante licentiam concedere potest Capitulum Sede vacante extero Episcopo. 252. 89
- Portio* dimidia est de inferioribus beneficij Ecclesie Cathedralis. 252. 42
- Portio* si vnita sit Dignitati perpetuò, & accessoriè & per viam incorporationis, tunc obtinens Dignitatem non tenetur seruire tanquam portionarius. 189. 9
- Portiones*, quas habent Canonici Regulares, eis conceduntur de licentia Superioris ad usus suos peculiare honestos & necessarios, vel conuenientes, & sic paratis dicta bona dimittere ad libitum Superiorum. 6. 22
- Portiones* dimidiæ in Cathedralibus neque Ordines sacros, neque ætatem ad illos requisitam exigunt. 62. 16
- Portiones* & dimidiæ Portiones Ecclesie Cathedralis

Index rerum & verborum.

- lis sunt simultaneæ collationis Episcopi, & Capituli. 7. 6
- Portiones congruas assignare, & recognoscere potest Cap. Sede vacante. 252. 93
- Portionarij* idem sunt quod *Affisij*, & non dicuntur habere Præbendam sicut Dignitates, & Canonici, sed Portionem, id est, partem fructuum. 27. 38
- Portionarij non sunt de Capitulo, quod à solis Canonicis constituitur. 39
- Portionarij in aliquibus Hispaniæ Cathedralibus multas prærogatiuas & præminentias habent, quibus gaudent Canonici. 40
- Portionarij non ex eo, quod admittuntur in Capitulo, & ibi habent vocem, possunt dici de Capitulo. 41
- Portionarij, & alij prouisi de Capellanis in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere. 99. 13
- Portionarij, seu Beneficiarij si per omnia æquiparentur Canonicis, & æqualiter sedent, & incedant, duplici ductu thurificandi sunt. 201. 31
- Portionarij, Mansionarij, Tertianarij, & Quartanarij vocem in Capitulo non habent. 211. 16
- Vide *Dignitates*.
- Portugalia* in Regno excluduntur à Canonicatibus Cathedralium descendentes ab Hebræis vsque ad septimam generationem. 67. 48
- Possessio* capitulariter capta in Capitulo dicitur, etiam aliquibus Canonicis contradicentibus, vel illis ad alia negotia ibi congregatis. 86. 2
- Possessio*, quod si capitulariter capta, sufficienter probatur per testes deponentes fuisse captam coram representantibus maiorem, & sanio rem partem Capituli. 3
- Possessio* debet capi in sede propria Canonicali, seu Dignitatis. 87. 6
- Possessio* non capitulariter capta de Canonicatu non suffragatur quamuis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostol. 7
- Possessio* de Canonicatu sine consensu Capituli, seu capitulariter, non valet etiam si data esset facultas capiendi eius possessionem propria auctoritate. 8
- Possessio* de Canonicatu capta à Canonicis de Capitulo, sed non capitulariter, non valet. 9
- Possessio* quando acquiratur per solum aspectum, & probetur per publicum instrumentum. 89. 21
- Possessio* adepta per prouisum, qui tenebatur facere Fidei professionem, est manutenibilis post tempus præfixum ad faciendam professionem. 101. 31
- Possessio* prima capta viuente coadiuto non sufficit, est enim post illius mortem noua capienda. 178. 19
- Possessio* ab obitu coadiuti numeranda est quamuis prior possessio accederet ad annos viginti. 21
- Possessionis* nouæ acquisitio de manu executoris non contradicit retentioni primæ possessionis naturalis. 89. 21
- Possessionem* verè non capit coadiutor nisi post cessationem coadiutoria. 178. 18
- Possessione* Canonicatus in apprehensione debet Capitulum congregari, & ab eodem sic congregato possessio tradi. 87. 5
- Possessione* Ecclesiæ, seu Canonicatus capta, censetur capta possessio omnium bonorum, & iurium dictæ Ecclesiæ, seu Canonicatus. 90. 22
- Intellige de bonis in quorum possessione constat Ecclesiam reperiri, & sic de illis, quæ de præfenti erant vacantia. 23
- Possessores* Dignitatum, vel Canonicatum in Cathedralibus, qui non fecerunt Fidei professionem intra duos menses, iuantur reg. de triennali ad effectum ne possint molestari super titulum. 102. 32

P R

- Præbenda* est spirituale ius recipiendi certos prouentus in Ecclesia competentes ex diuino Officio, cui præbendatus deseruit. 53. 2
- Præbenda* propriè dicitur quando bona Ecclesiæ sunt diuisa. 3
- Præbenda* dicitur à præbeo, quia præbet redditus ad congruam sustentationem, vel à prædio, quasi sit quoddam prædium pro dote assignatum. 5
- Præsumpta* sumpta largè pro ipso titulo beneficij, est ius percipiendi prouentus in Ecclesia ratione officij. 7
- Præbenda* interdum sumitur pro patrimonio, & redditibus ipsius beneficij. 54. 8
- Præbenda* vnita, & accessoria dicitur quoque res spiritualis, & sequitur naturam principalis, quamuis in bonis temporalibus consistat. 12
- Præbenda* quandoque accipitur pro certa portione per se distincta nihil spiritualitatis habente, & laico conceditur pro labore temporali. 18
- Præbenda* temporalis laico assignari potest. ibid.
- Præbenda* de se non habet sedem in choro, nec vocem in Capitulo. 55. 20
- Præbenda* spiritualis est beneficium Ecclesiasticum. 21
- Præbenda*, & beneficium tanquam genus, & species distinguuntur. 24
- Præbenda*, quæ est annexa Canonicatui, & Canonico dari consuevit, si concessa sit, censetur & Canonicatus concessus non iure accessorij, sed connexitatis. 56. 29
- Præbenda* quando dicatur Sacerdotalis remissiuè. 60. 12
- Præbenda* officio Pœnitentiarij vnienda debet esse integra, atque Canonialis. 156. 2
- Præbenda* Theologalis, vbi & quando constitui, & deputari debeat, ostenditur. 162. 1
- Præbenda* deputanda in Theologalem debet esse integra, vnde portio non sufficit. 163. 6
- Præbenda*, cuius fructus omnes consistunt in distributionibus quotidianis, potest deputari in Theologalem. 7
- Præbenda* vna si vacaret, quæ esset insufficientis, poterit Episcopus vacante altera ambas applicare pro lectione sacræ Scripturæ. 8
- Præbenda* vacans in mense reseruato non competit Canonico Theologo in vim vnionis factæ ab Episcopo de Præbenda primò vacatura. 11
- Præbenda* Theologalis si vacauerit in mense Apost. vel aliàs esset reseruata, electio personæ, & collatio spectabit ad Papam. 13
- Præbenda* Theologalis an, & quando conferri possit Decretorum Doctore, remissiuè. 18
- Præbenda* erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest. 19
- Præbenda* Theologalis non est Dignitas, & ideo priora loca eam obtinens, relinquere debet antiquioribus Canonicis. 164. 25
- Præbenda* Theologalis dum vacat illa dari debet in commendam vnico Canonico idoneo eiusdem Capituli donec titularis prouideatur. 168. 59
- Præbenda* Præceptoralis in Gallia quæ. 169. 63
- Præbendæ* appellatione venit spiritualis vbicunque agitur de collatione, vel de titulo conferendo. 54. 13

Index rerum & verborum.

- Præbendæ Theologalis deputatio locum non habet in Ecclesiis Cathedralibus Regularibus, vbi Præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesiæ numeratæ. 162. 2
- Præbendæ Theologalis deputatio, locum habet in Ecclesiis Collegiatis, quarum Præbendæ sunt de iure patronatus laicorum. 3
- Præbendæ Theologalis collatio erectæ post Conc. spectat ad eum, ad quem ante Conc. spectabat, etiam in casu, quo ante Conc. electio spectabat ad Capitulum, & institutio ad Episcopum. 163. 14
- Præbendam temporalem obtinentes non obligantur horas Canonicas recitare. 55. 17
- Præbendam Presbyteralem vacante m poterit Episcopus conferre illi, qui Diaconalem, seu Subdiaconalem habet, & has illi, qui ætatem habet pro his obtinendis, & Canonicatus natura est attendenda, & non Parochialis ei accessoriæ, & in perpetuum vnitæ. 60. 12
- Præbendam primam vacantem assignare pro Pœnitentiatio non est in optione Episcopi, sed pro Theologo, nisi aliàs magis expediens in aliquo particulari loco visum fuerit. 162. 5
- Præbendam Theologalem obtinens non potest illam dimittere, & aliam optare. 163. 21
- Præbendæ temporales quamuis sint plures, & habeantur insimul cum aliqua Dignitate, non inducunt incompatibilitatem. 54. 15
- Præbendæ temporales possunt vendi sine aliqua labe simoniæ, & permutari propria auctoritate. 55. 16
- Præbendæ quæ statuto Ecclesiarum debentur nobilibus, ad eos Doctores admittuntur, licet nobiles non sint. 59. 3
- Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illorum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri. 93. 2
- Præbendarum plures sunt species. 53. 6
- Præbendarum, aut Portionum in suppressione non sufficit Cap. consensus. 256. 112
- Vide *Beneficium, Canoniam.*
- Præcedentia debetur Archipresbytero ratione stolæ. 40. 31
- Præcedentia secundum vnam sententiam debetur Canonicis, & Magistratibus qui priores in possessione apprehendenda fuerunt. 106. 1
- Præcedentia datur illi qui primus fuerit nominatus in litteris creationis. 107. 5
- Præcedentia honor datur antiquiori Canonico propter eius maiora onera, & seruitia, quæ in Ecclesia subit. 108. 12
- Et procedit si in Ecclesia sit consuetudo, & Præbendæ non sint distinctæ in Presbyterales, Diaconales, vel omnes Canonici sint actu Presbyteri. ibid.
- Præcentor, & Cantor idem sunt quod Primicerius. 46. 10
- Præcepto cap. omnis vtriusque, de Pœnit. quilibet potest satisfacere confitendo Pœnitentiario. 158. 12
- Præeminentia sola non ponit quem in Dignitate. 25. 20
- Prælati Capituli debet proponere negotia desideranda, dicere primum votum, & suffragia votantium colligere, licet non sit in Sacris. 203. 2
- Prælato principali Ecclesiæ Collegiatæ, quamuis Sacris Ordinibus careat, competit præsentia, ac vox in Capitulo. 210. 11
- Prælati seculares iurisdictionem habentes quasi Episcopi. *de Canon. & Dignitatib.*
- scopalem non possunt Canonicatus suppresserentiam in casibus, quibus Episcopi possint in sua Diocesi. 20. 21
- Præmonstratenses Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 7. 30
- Præpositura non est Dignitas, quia non habet nomen sonans in Dignitatem à iure communi, sed officium appellatur, nisi ex constitutione Ecclesiæ, vel consuetudine loci aliud fuisset institutum, vel nisi esset prima in Cathedrali, aut Collegiata. 25. 25
- Præpositus regulariter quis. 47. 18
- Præpositus quem locum habere debeat, ostenditur. 20
- Præpositi dicuntur omnes aliorum præfecti, & qui aliis præsent. 14
- Præpositi castrorum dicebantur, qui præfecti erant militibus præsidij causa degentibus in Prouinciis. 15
- Præpositi labororum qui, remissiuè. 16
- Præpositi in multis Germaniæ, Poloniæ, Flandriæ, & Angliæ Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præcipuam gerunt Dignitatem cum animarum cura, & iurisdictione. 19
- Prærogatiua causa est si quis ediderit aliquem librum. 107. 6
- Prærogatiuam tenet inter alios creatos eodemmet tempore ad Magistratum qui ex alio assumptus fuit. 106. 3
- Præsentatos Clericos à patronis admittere, siue instituere potest Capitulum Sede vacante. 253. 25
- Primicerius est officium, non Dignitas, nisi probaretur ipsum communi opinione habitum fuisse pro Dignitate. 26. 26
- Primicerius est primus in Choro cantantium, & dicitur secundum alios quasi primus cantor, seu primus ratione cantus, quia cæteros docet quid sit canendum in Choro. 45. 1
- Primicerius melius sic dicitur quasi primus in eo officij genere, & antesignanus in qualibet arte. 45. 4
- Primicerius in rubr. C. primicer. lib. 12. dicitur primus Notarius Principis, vel Magistratus ille, qui Principis litteris cereum signum imponebat. 5
- Primicerius ad regendum Chorum destinatus à suo officio non est dimouendus, vt assistat Episcopo. 46. 7
- Primicerius licet dubitetur an sit Dignitas, debet in Processionibus capere Pluuiale sicut Dignitas, & Planetam sicut Canonicus. 46. 9
- Primicerij officium de iure Ecclesiastico est docere Diaconos, & reliquos Clericos cantandi formam, & alia, quæ hic referuntur. 45. 6
- Primicerio quis locus tribuendus, ostenditur. 46. 8
- Primicerios alij sic dictos credunt, quia primi erant, qui in cera præsentiam, & absentiam cæterorum adnotabant. 45. 4
- Principalis idem significat quod prima. 68. 52
- Prior an aliquando possit excusari à residentia, ostenditur. 49. 7
- Prior Collegiatæ non habet præcedentiam super Canonicos Cathedralis. 8
- Prior Collegiatæ si in Cathedrali interest, simul eum illius Dignitatibus, & Canonicis duplici ductu thuribuli thurificandus est. 9
- Prior magnus insignis Ecclesiæ Vimaransensis inter omnes Collegiatarum Lusitanæ Priores primas tenet. 50. 10
- Prior magnus Vimaransensis omnibus præest in Ecclesiis. B b

Index rerum & verborum.

- clesia*, & Vicarium nominat, ad quem minora crimina in Primitiali visitatione referuntur, ad Primates verò grauiora spectant. 14
Prior magnus Ecclesie Vimaransenfis nunc est Illustriss. & Reuerendiss. D. meus Bernardus Attadius. 15
Prior Collegiatæ tanquam in propria Ecclesia dicitur habere pro se iuris assistentiam in procedendo cæteris omnibus, secundum aliquos. 113. 49
Priores tunc censentur in Dignitate constituti si sunt Collegiati, & habent præeminentiam, vel iurisdictionem in Ecclesia, aliàs secus. 26. 29.
Priores seculares respectu Regularium sunt personæ principales, quæ in Collegiatis Ecclesiis toti præsunt Canonicorum Collegio. 30
Priores dicuntur qui aliquibus Ecclesiis præsunt super aliquas personas earundem. 49. 1
Priores in duplici sunt differentia, quidam seculares, alij Regulares. 2
Priores rurales dicuntur, qui curam animarum absque Collegio habent, & sic Parochialem simplicem. 3
Priores Collegiales, qui in Ecclesiis Collegiatis toti præsunt Canonicorum Collegio, Dignitatem habere dicuntur, & non alij. 4
Prinatio dimidia partis distributionum, quam incurunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis dumtaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, non autem de extraordinariis. 95. 13
Prinatio iniuste debentur fructus, & distributiones quotidiana. 150. 49
Procurator constitutus à Collegio reuocari non potest etiam per maiorem partem, nisi collegialiter. 205. 18.
Procurator ad votandum in electione debet constitui vnus de Collegio, nisi Capitulum ex gratia velle consentire vt committatur extraneo. 219. 14
Procurator de Collegio ab absente simpliciter constitutus in casu electionis, non potest vnus suo, & alium procuratorio nomine eligere. 15
Procurator ad eligendum debet cessare si contingeret electorem absentem impeditum, qui cum constituit, interim mori. 220. 20
Procuratori absque mandato affirmanti medio iuramento super impedimento Capitularis non valentis ad electionem venire, non creditur. 19
Procuratorem vt quis constituere possit ad eligendum debet abesse à loco vbi fit electio, & esse in loco à quo possit, & debeat auocari. 219. 17
Procuratores eorum officio durante lucrantur distributiones. 142. 3
Procuratores generales à statu Ecclesiastico Regnorum Castellæ & Legionis deputati in absentia distributiones quotidianas lucrantur. 151. 52
Procuratores si sint plures constituti ad votum in electione præstandum, quomodo se gerere debeant, & quis præcedat, ostenditur. 219. 13
Procuratores legitimè constituti cum generali mandato ad eligendum ab iis, qui legitimè impediti sunt, non excluduntur, dummodo non habeant speciale mandatum de eligenda certa persona. 16
Professio Fidei, vt Episcopo præsentem semel fiat in Capitulo satis est. 98. 4
Professio Fidei potest fieri per Procuratorem. 8
Professio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, siue sint seculares, siue Regulares, & siue sint subiecti, siue exempti. 99. 6, 7.
Professio Fidei emittenda est intra duos menses ad minus à die adeptæ possessionis Dignitatis, vel Canonatus in Cathedrali Ecclesia. 100. 15
Professio Fidei emissa creditur si pars dicat illam fecisse dummodo collatio beneficii sit decennialis. 19
Professio Fidei facta non proficit ad recuperandum fructus amissos post dictos duos menses, sed tantum ad quærendum futuros. 23
Professionis Fidei omissio non excludit prouisos, nec tollit omnino possessionem, sed impedit illius effectum quoad fructuum perceptionem. 101. 30
Professionem Fidei faciens coram Vicario etiam Episcopo non impedito satisfacit conciliari dispositioni. 98. 3
Professionem Fidei semel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione similis Dignitatis, vel Canonatus. 99. 8
Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonatu in Cathedrali, quia ille terminus non est præfixus ad terminandam obligationem. 100. 16
Professionem Fidei omittens peccat mortaliter. 20
 nisi perignorantiam, seu inaduertentiam non fecerit. 21
Professionem Fidei non emittens intra duos menses minimè tenetur in conscientia fructus sic amissos restituere donec condemnatur, seu sequatur sententia declaratoria. 24
Professionem Fidei omittens quoad fructus amissos retinendos non potest regula de annali se tueri, nec longissima possessio ei prodest, quoad fructus percipiendos quamdiu professionem non emisit. 101. 29
Promoti ad Dignitates, Personatus, Officia & Præbendas debent in ea ætate constituti esse, vt infra annum possint ad Ordinem requisitum promoveri. 94. 5
Proportionabiliter, in Concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 3. quomodo accipienda. 130. 26
Protonotarius Canonicus cum sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, quamuis habitu Protonotarij in Ecclesia, choro, processionibus, & diuinis assistat. 111. 34
Protonotarij habitu vti non potest Archidiaconus in publicis functionibus, in assistentia Episcopi, nec in aliis actibus sibi tanquam Archidiacono competentibus. 36. 54
Prouisio Præbendarum in Cathedralibus ex communi Doctorum sententia est simultanea Episcopi, & Capituli. 73. 2
Prouisio Præbendarum in Cathedralibus, licet ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat, tamen villo illorum impedito, vel conferre nolente, alter refert validè. 3
Prouisio Præbendarum in Cathedralibus non debet fieri per Episcopum, & Capitulum collegialiter. 4
Prouisio de Canonatu, siue Dignitate, quæ sit de Capitulo, capitulariter capi debet, & aliter capta non est manutenibilis. 86. 1
Prouisus

Index rerum & verborum.

Prouisus ab Episcopo ad suæ gratiæ validitatem nihil tenetur iustificare, quia prouidet Motu proprio Ecclesiis, non autem personis. 82. 36

Prouisus ab Ordinario quando agit ad exclusionem prouisi Apostol. de beneficio vti de reseruatō ratione mensis, tenetur probare vacationem in mese Ordinario. 37

Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, sed non perdit partem aliquam distributionum. 95. 10

Prouisus Sede Episcopali vacante tenetur emittere professionem Fidei. 99. 9

Prouisus per obitum, siue per resignationem, tenetur emittere professionem Fidei. 10

Prouisus tenetur probare se fecisse Fidei professionem quando Ordinarius super illa inquirat ex officio. 100. 18

Prouisus de Canonicatu si capta possessione lumine orbetur, & non possit promoueri ad Ordinem requisitum, reputatur præfens quoad fructus, sed non tenetur assistere in choro. 147. 31

Prouiso in 13. ætatis anno de Canonicatu in Ecclesia Collegiata, vbi vigore statuti Ecclesia prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem debent expectare per biennium, obstat Concil. sess. 23. cap. 6. de reform. 61. 15

Prouiso, qui non accepit possessionem, non currit terminus duorum mensium ad emittendam Fidei professionem præscriptus, quamuis per eum ster quominus illam accipiat. 100. 17

Prouisi in Ecclesiis puritatem sanguinis exigentibus ad effectum, vt admitti possint, non grauantur onere probandi se descendere ex Christianis antiquis, sed Capitulo expientem illos descendere ex origine infecta, incumbit onus probandi. 65. 32

Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus quomodo teneantur professionem Fidei emittere, ostenditur. 98. 1

Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur vltro se offerre ad professionem Fidei emittendam. 99. 11

P V

Punctator est creandus qui in choro notet eos, qui intersunt diuinis. 201. 18

Punctator librum ostendere debet cum Episcopo videbitur. 19

Puritas sanguinis probatur per testes deponentes de publica voce, & fama & communi hominum existimatione. 66. 36

Puritatis, & impuritatis facta æquali probatione, semper præualet illa, quæ est pro puritate. 67. 46

Purus vnusquisque præsumitur dum non probatur contrarium. 65. 34

Purum se probare quis debet quando causa appellationis interposita per prouitum esset deserta, vel quando pro parte Capituli est probata aliqua macula. 35.

Q

Q V

Quartanarij, Tertianarij, & dimidij Præbendati in Cathedralibus Portugaliæ vocem in Capitulo non habent. 28. 43

Barbos. de Canon. & Dignitatib.

R

R A

Rationem ab administrationibus priorum locorum exigere potest Capitulum Sede vacante. 251. 78

R E

Rediens ad suum Canonicatum vigore regressus, recuperat locum, & stallum antiquum. 110. 18

Referendarius vtriusque Signaturæ extra Ecclesiam præcedit Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium. 116. 73

Regula 2. aliàs 3. Cancell. non capit beneficia spectantia ad collationem Capituli. 75. 14

Reg. 3. Cancell. comprehendit tantum primas Dignitates in Collegiatis, non autem inferiores. 69. 56

Regressus concessio operatur restitutionem tituli, non autem translationem. 110. 19

Regressu obtento ad beneficium dicitur concessum id, per quod ad beneficium perueniri solet. 20

Religiosus Episcopus obtinens à Pontifice licentiam testandi etiam ad opera pia, duplex impedimentum tenetur explicare, alterum se esse Religiosum, alterum se esse Episcopum. 120. 17

Religiosos piarum voluntatum exequutores compellere potest Capitulum Sede vacante ad reddendas administrationis rationes. 251. 77

Renuncians, siue cedens liberè, licet dicatur perdere dominium, & possessionem saltem de iure, attamen si postea incumbat de facto, & realiter inhæreat possessioni, adhuc ad statum est manutenendus, & reintegrandus si spoliatur. 88. 20

Renunciatio strictè est interpretanda, vt minus lædatur renunciante. 88. 19

Requisita quæ desiderantur vt subsistant statuta facta à Capitulo. 240. 18

Rescriptum delegatorium presentari successori in eadem Dignitate non potest absque noua designatione. 120. 20

Reseruaciones an sint odiosæ, vel potius fauorabiles, ostenditur. 69. 58

Residentiam facere quis præsumitur vbi habitare consuevit. 218. 6

Resignationes beneficiorum recipere potest Capitulum Sede vacante. 253. 96

R O

Rochetto sub cotta non potest vti Canonicus Protonotarius dum in choro assistit Horis Canonici. 112. 38

Rota à Capitulis consuetam pietatem, & reuerentiam erga litteras Apost. plurimum desiderat. 69. 60

R V

S. Rufi Canonici Regulares à quo instituti, & quos tempore incæperint. 6. 27

S

S A

Sacellarius vocatur à paruo sacco, quem ferebat secum. 43. 2

Sacramenta noua & antiqua mutare possunt Canonici absque consensu Episcopi, &c. 239. 14

Sacrista, seu Thesaurario minori quæ hodie competant, ostenditur. 44. 11

B b 2

S. Sal

Index rerum & verborum.

S. Saluatoris Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 8. 37

S C

Scholasteria necessariò conferenda est Doctori, vel Magistro, aut Licentiato in Theologia, vel iure Canonico, dummodo sit in aliqua Vniuersitate approbata graduatus. 48. 3

Scholasticum, id est, obtinentem Scholasteriam instituendi formam præscribit *Concil. Trid. sess. 23. de reformat. cap. 18. vers. deinde.* 48. 2

S E

Secularizatio in Ecclesiis præter qualitatem Regularitatis nisi aliud immutat. 10. 50.

Sedes quando dicatur vacare vbi Episcopus transfertur ad aliam Ecclesiam, ostenditur. 245. 32

Sede Episcopali vacante collatio stante simultanea, spe etat ad Capitulum iure proprio. 75. 13

Semipræbendati in Cathedrali Aureliorum ex integro Præbendatis adæquantur. 28. 44

Senator, seu Magistratus ex pluribus ad idem Officiu in eodemmet tempore creatis, ille præferri debet, qui maioribus qualitibus, seu prærogatiuis decoratus reperitur. 106. 2

Senio ita confectus vt residere & interesse Diuinis non possit, modò aliàs interesse consueuerit, percipere debet quotidiana distributiones. 147. 37

Sententia lata inter duos facit ius quoad omnes in causa status, & quando agitur de iure reali, veluti de puritate, aut nobilitate sanguinis. 66. 38

Sententia erit nulla si Episcopus, & vnus ex duobus A diunctis sine tertio pronuntietur. 171. 15

S. Sepulchri Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 8. 32

Seruitium quadraginta annorum Ecclesiæ præstitum, stante consuetudine, liberat beneficiatum à residentia, itaut lucretur distributiones quotidianas in absentia, quamuis non interfit diuinis. 139. 14

S I

Signum aliquod concedere Canonici Ecclesiæ Cathedralis, vel concessum mutare inconsulta Sede Apostolica non potest Episcopus. 16. 27

S O

ra Solus Episcopus cognoscat, intelliguntur respectu molestantis, non autem respectu Capituli connexi Episcopo. 236. 4

ra Solus Episcopus possit degradare, non concludit Capitulum concurrere in degradatione, sed alios Episcopos. 5

S T

Statutum disponens quòd coadiutores gradatim ascendunt, & præcedant posteros Canonicos non est obseruandum. 178. 26

Statutum quòd Canonici possint inseruire per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non est attendendum. 188. 4

Statutum à Capitulo conditum, quòd descendentes ex genere infecto non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, est inualidum. 240. 18

Statuta aliquarum Ecclesiarum in Hispaniis puritatem sanguinis requiritentia non videntur improbanda. 64. 29

Statuta puritatem sanguinis requirentia in obtinentibus Canonibus, sunt exorbitantia, & pœnalia, ac proinde strictissimè interpretanda. 30

Statuta excludentia à beneficiis descendentes ab Hebræis nihil fauoris continent, sed odiosa sunt, & à iure exorbitant. 69. 59

Statuta de seruitio per annum, vel aliquod tempus, & de nihilo percipiendo interim de massa grossa nisi peracto integro dicto seruitio, non comprehenduntur decreto *Conc. sess. 24. dereform. cap. 14.* nec Bulla Pij V. 138. 7

Statuta condere potest Capitulum Sede vacante, quæ ad statutum Ecclesiæ pertineant, quæque durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium. 251. 73

Statutorum rigor vt excludatur, satis est de sanguinis impuritate non constare. 64. 31

Studium generale dicitur, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem. 167. 48

Studium, quòd non sit Vniuersitas, non sufficit ad hoc, vt Canonici in eo studentes lucrentur fructus in absentia, quamuis in eo optimè legatur. 49

S V

Subcollectores eorum officio durante lucrantur distributiones. 142. 3

Succentoris officium est absente Cantore, siue Præcentore incipere cantum in Choro, Antiphonas, & Psalmos inchoare. 46. 11

Suffraganeo Episcopo veniente ad Ecclesiam ad celebrandum nomine proprii Episcopi, non tenentur Canonici obuiam ire, nisi vsque ad portam Ecclesiæ. 192. 13

Supernumerarius appellatur quæ fuerit receptus extra numerum. 18. 6

Suppressio Canoniatuum & beneficiorum non permittitur Episcopo sine consensu Capituli. 238. 13

Suspensus iustè ab officio priuatus est ipso iure quotidianis distributionibus. 134. 8

Suspensus iustè à beneficio amittit distributiones quotidianas. 9

Suspensus iniustè ab Officio, vel beneficio, non amittit distributiones. 150. 46

Suspensio ob contumaciam minimè alimenta debentur. 134. 8

Suspensi Canonici per sententiam Iudicis, aut etiam Canonis, vocem in Capitulo non habent. 228. 6

T

T E

T*enuitas* Ecclesiæ, ac eius redditus diminuti probandi sunt, cum beneficia de sui natura præsumantur congrua. 20. 26

Testis super puritate, vel impuritate debet etiam non interrogatus rationem dicti sui concludentem reddere. 67. 44

Testis de vniuersitate Ecclesiastica admittitur, ad testificandum pro sua vniuersitate. 190. 12

Testimonium idoneitatis facere potest Capitulum Sede vacante. 157. 122

Testes ad probandam famam impuritatis debent attestari se audiuisse à maiori parte populi, prout in negotiis grauibus exigitur. 67. 43

T H

Theologus, seu obtinens Præbendam Theologalem, diebus quibus legit, habendus est tamquam præsens in choro pro tota die, & percipere potest distributiones quotidianas. 143. 7

Theauraria de iure communi non est Dignitas, sed officium Ecclesiasticum habet, ex consuetudine verò, & statutis Ecclesiarum Cathedralium inter Dignitates refertur cœpit. 26. 34

Thesau

Index rerum & verborum.

Theauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur. 35
 Theauraria ex consuetudine, & omnium ferè Ecclesiarum Cathedralium statutis inter Dignitates referri cœpit. 44. 5
 Theauraria ex quibus probetur Dignitas, ostenditur. 6
Theaurarius à thesauro Ecclesiæ custodiendo appellatur. 43. 1
 Theaurarius cimeliarcha Græco nomine dicitur, id est, rerum pretiosarum asseruator, seu custos. 3
 Theaurarius olim nullam Dignitatem, aut beneficium, sed tantum Officium Ecclesiasticum habebat. 4
Thurificandus minimè est à Presbytero celebrante dominus loci, aut quilibet alius. 202. 25
Thurificandi munus ad Diaconum spectat. 24
Thurificare debet Episcopum Assistens Presbyter, siue Dignitas sit, siue Presbyter. 196. 17
Thurificatio cum triplici ductu thuribuli Episcopo tantum conuenit. 202. 26
 Thurificatio Episcopo non debetur à Canonico, vel Dignitate assistente genibus flexis, sed stante. 27
 Thurificatio iuxta regulas Cæremonialis debet fieri celebranti in absentia Episcopi triplici ductu. 28
 Thurificatio cum vnico tantum thuribulo semper facienda est. 35

T O

Tonsura, vide *Habitus*.
 D. *Torquatus* Perottus intimus cubicularius, & maior Capellanus S. D. N. Urbani V III. laudatur. 48. 4

V

V A

Vasa diuinis Ecclesiæ vñibus dicata sedulo custodire pertinet ad Archidiaconum. 32. 21

V I

Vicarius Episcopi, vel Capituli Sede Vacante non potest Canonatum suppressionem facere etiam à casibus, quibus posset Episcopus. 21. 24
Vicarius natus, seu legitimus, cur. 33. 35
Vicarius Episcopi Archidiacono tam in choro, quam vbilibet præcedit. 36. 55
Vicarius generalis absente Episcopo debet habere primum locum super omnes Dignitates & Canonicos, non obstante consuetudine in contrarium. 37. 56
Vicarius foraneus ratione sui officij nullam habet præcedentiam in choro, sessionibus, professionibus, & aliis actibus, & functionibus Ecclesiasticis. 57
Vicarius natus Episcopi quoad spiritualia dicitur Archipresbyter. 40. 24
Vicarius non dicitur possidere nomine proprio, sed eius à quo deputatur. 30
 Decisio Sacræ Rotæ Romanæ refertur. 32
Vicarius generalis Canonicus cum sedet vti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in habitu Canonicali, aliàs si vti *Vicarius* præcedit omnibus Canonicis, & Dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas. 111. 32
Vicarius foraneus ratione sui Vicariatus nullam in quavis functione, & loco habet præcedentiam supra alias Dignitates, & Canonicos antiquiores. 33
Vicarius non potest interponi inter Episcopum, & Capitulum. 113. 55
Vicarius Episcopi non lucratur distributiones quotidianas, si choro non intersit quando est Canoni-

cus, etiam si à tempore immemoriali obseruatum sit vt debeantur. 144. 16
Vicarius Episcopi non abest ab Ecclesia, vbi est Canonicus, ex iusta causa, cum soli Episcopo, & non Ecclesiæ deseruiat. 17
Vicarius Episcopi, & Capituli Sede vacante potest procedere contra Capitulares adhibitis duobus de Capitulo extra formam Concil. *sess. 25. de reform. cap. 6.* 171. 12
Vicarius etiam absente Episcopo in Capitulo, interuenire non potest, si verò sit de Capitulo, debet inde exire vbi tractandum sit de rebus ad suum, vel Episcopi commodum pertinentibus. 204. 12
Vicarius si sit de Capitulo debet ibi tanquam Capitularis in proprio loco sedere. 13
Vicarius Episcopi quando tanquam Canonicus in Capitulo assistit, debet in proprio loco sedere. 207. 7
Vicarius Capituli Sede vacante si fuerit Canonicus, debet sedere in loco proprio sui Canonatus antiquioribus non præcedendo. 208. 10
Vicarius vnus tantum eligendus à Capitulo Sede vacante nisi legitimè adesset immemorialis consuetudo duos, aut plures eligendi. 245. 33
Vicarius Capitularis, qui simul est Canonicus, si in choro interueniat cum Canonicali apparatu vt distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canonatus antiquioribus non præcedendo. 246. 40.
Vicarius Capitularis occupare non debet in Ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili. 42
Vicarius Capituli magis expedit vt eligatur liberè absque vlla conditione mutationis, & assignatione assessoris. 45
Vicarius à Metropolitano deputatus in vni *cap. 16. sess. 34.* amoueri potest ad nutum ipsius Metropolitanani. 247. 48
Vicarius Capituli Sede vacante debet eligi Doctor, vel Licentiatus in iure Canonico, seu aliàs quantum fieri potest idoneus, si secus fiat, electio est nulla. 49
Vicarius Episcopi demortui non debet confirmari nisi esset Doctor. 50
Vicarius Capitularis debet esse Doctor in aliqua Vniuersitate, non verò à persona priuata. 51
Vicarius generalis, Prouisor, aut officialis in Regnis Castellæ & Legionis debet esse in Saeris constitutus. 247. 54
Vicarius Capituli Sede vacante non potest cognoscere de causis delegatis Vicario generali Episcopi, nec exequi dispensationes in Matrimonij impedimentis, & litteras in forma Dignum, quæ huiusmodi Vicario Episcopi solent committi. 248. 57. Vide *Capitulum*.
Vicarius Capitularis Sede vacante executioni demandare poterit litteras Episcopo per Sacram Congregationem directas, & ab illo non exequutas, necnoti illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breue in causis iurisdictionem importantibus concessum erat. 60
Vicarius Capitularis Diocesim visitare potest quamuis id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum. 250. 68
Vicarius Papæ etiam statim post vacantem Sedem Apost. dimissorias litteras ad Ordines concedere potest. 257. 115
Vicarij munus exercet Archidiaconus ipso iure absque aliquo facto, Episcopo absente, & eius Officialibus, non autem Sede vacante. 33. 35

Index rerum & verborum.

- Vicarij in electione si discordia fuisset inter Canonicos, & plures ad hoc officium assumerentur, magis idoneus, & habens qualitates Conc. remanere debet, cæteris remotis. 246. 36
- Vicarij Capitularis electione facta, non potest Capitulum illum reuocare, nisi ex causa benè visa Sacræ Congreg. 47
- Vicario generali dantur candelæ, & palmæ ante Canonicos, ac Dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Episcopali existenti. 111. 27
- Vicario generali sedenti in choro licet supra Canonicos thurificatio duplici, non autem triplici ductu thuribuli deberet, si tamen non sit Prælatus. 202. 19
- Vicario Capituli Sede vacante præcedit prima Dignitas post Episcopum, non verò alij Canonici, iue Dignitates secundaria. 208. 8
- Vicario Capituli Sede vacante debet prouideri de competente salario. 246. 35
- Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino tenetur Capitulum. 245. 28
- Vicarium generalem in spiritualibus, & temporalibus constituere potest Capitulum Sede vacante. 251. 79
- S. *Victoris* Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 7. 29
- Visitando* potest Episcopus sine Adiunctis peccata, & excessus Capitularium, quos correctione, & punitione dignos repererit, corrigere, punire, & emendare, non tamen pœna ordinaria 172. 19.
- Visitare* Clericos omnes debet Archidiaconus tertio quoque anno, si Episcopus ipse non possit. 31. 11
- Visitare potest Episcopus sine Adiunctis corpus Ecclesiæ Cathedralis, & Sacramentum, Reliquias, vestes, ornamenta, cæteraque ad cultum diuinum destinata, & capellas, ac capellanas. 172. 18
- Visitare potest Diocesim Capitulum Sede vacante, & sic omnia loca, quæ poterat visitare Episcopus. 249. 67
- Visitatio* Capitulorum, & personarum Episcopis concessa, intelligenda est cumlatiue, non priuatiuè ad Abbates, & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi, seorsum tamen ab Episcopis. 171. 16
- Visitacionem si quam Archidiaconus legitime exercere consuevit, assumpto Notario de consensu Episcopi facere per se ipsum tantum debet. 31. 13
- V N
- Vnio* potest fieri per Episcopum absque Capitulo vbi extaret consuetudo in contrarium. 238. 9
- Vnio vbi fit ab Episcopo tanquam Apostol. Sedis delegato etiam Capituli consensus requiritur. 10
- Vniones ex causa facere potest Capitulum Sede vacante, dummodo per eas iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur. 253. 98
- V O
- Votum* habentes in electione computantur tantum in maiori parte suffragiorum. 215. 11
- Votum absentis vt per procuratorem possit sustineri tria requiruntur. 219. 12
- Voti in computatione non est habenda ratio illorum, qui recedunt à loco vbi facienda est electio, nec illorum, qui noluerunt votare. 215. 12
- Vox* Episcopi, vel alterius Prælati tanta est, quanta solius Capituli quando de iure speciali ius eligendi spectat ad Episcopum, & Capitulum simul, vel ad Prælatum, & Capitulum, non ita quando de iure communi electio spectat ad Prælatum, & Capitulum. 75. 8
- Vocis priuatio in Capitulo intelligitur de voce actiua, quæ simpliciter vox dicitur. 96. 18
- Vocem in Capitulo habere, vel dare an potius sit præminencia, & fructus Canonicatus, quàm onus, ostenditur. 222. 2
- Voces in Capitulo habet qui ex legitimo titulo in eadem Ecclesia habet duas Præbendas, vel Præbendam, & Dignitatem. 212. 18
- V V
- Vvuideseneses* Canonici Regulares à quo instituti, & quo tempore inceperint. 8. 35

F I N I S.

